THE BOOKER PRIZE 2019

BERNARDINE EVARISTO

FATĂ, FEMEIE, ALTA

„Superbă!”
GUARDIAN

CORINT FICTION

„Excepțională!”
STYLIST

BERNARDINE EVARISTO

FATĂ, FEMEIE ALTA

Traducere din limba engleză de
ADINA IHORA

CORINT BOOKS

Pentru surorile & sisterele & sistahrele & sistrenele & femeile & womxnele & wîmminele & womynele &fratrii noştri &frăţânii noştri & fraţii noştri &fârtaţii noştri

& bărbaţii noştri & amicii noştri &

LGBTQI + membrii speţei umane-

[1] Traducătoarea a încercat, pe cât posibil, o adaptare în limba română a dedicaţiei din original, care conţine cuvinte aparţinând unor dialecte şi subdialecte ale limbii engleze vorbite de diferite minorităţi: *For the sisters & the sistas & the sistahs & the sistren & the women & the womxn & the wimmin & the womyn & our brethren & our bredrin & our brothers & our bruvs & our men & our mandem & the LGBTQI+ members of the human family* (n. red).

Capitolul I
AMMA

1

Anima

se plimbă de-a lungul falezei cursului de apă care îi întretaie oraşul, câteva barje matinale îl străbat lent

la stânga ei se află piciorul podului, decorat cu teme nautice, pasarela sa ca o punte şi stâlpii precum catargele de navigaţie

în dreapta ei este cotul râului care se îndreaptă spre est, pe sub Podul Waterloo, spre cupola Catedralei St Paul

simte cum soarele începe să răsară, aerul este încă răcoros înainte ca oraşul să se înăbuşe de căldură si gaze de eşapament

ceva mai departe, pe faleză, o violonistă cântă ceva înălţător, adecvat atmosferei

piesa de teatru a Ammei, Ultima Amazoană din Dahomey, are premiera la Naţional în seara aceasta

*

îşi aminteşte debutul ei în teatru

când ea şi colega ei, Dominique, au devenit

cunoscute prin huiduirea spectacolelor care le ofensau susceptibilităţile politice

vocile lor bine antrenate de actriţe, proiectate din spatele stalurilor, înainte de a o şterge în viteză din locul acela

credeau în protestele publice, perturbatoare şi de-a drep
tul enervante pentru cei cărora le erau adresate

îşi aminteşte că a turnat o halbă de bere în capul unui regizor în a cărui piesă apăreau femei de culoare pe jumătate dezbrăcate care alergau de colo-colo pe scenă ca niste descreierate

înainte de a o lua la fugă pe străzile lăturalnice din Hammersmith

urlând

Amma a petrecut apoi zeci de ani pe margine, o rebelă care azvârlea cu grenade de mână în stabilimentul care o exclusese

până când curentul dominant a început să absoarbă ceea ce cândva fusese radical şi s-a surprins dorind să i se alăture si ea

ceea ce s-a întâmplat doar atunci când primul regizor artistic femeie a trecut la cârma Naţionalului, cu trei ani în urmă

după ce auzise atâta timp un „nu” politicos din partea predecesorilor săi, într-o luni dimineaţă, când viaţa ei continua să meargă în gol, aşteptând doar serialele de televiziune online, a primit un telefon imediat după micul dejun

mi-a plăcut scenariul, trebuie să-l faceţi, îl

veţi regiza pentru noi? ştiu că v-am anunţat cam din scurt, dar aveţi cumva timp să discutăm săptămâna aceasta la o cafea?

*

pe când se apropie de complexul cenuşiu de arte brutaliste[2] din faţa ei, Amma ia o înghiţitură din Americano în care se află si dusca ei obişnuită

dătătoare de curaj

cel puţin în prezent încearcă să însufleţească betonul ca un buncăr cu jocuri de lumini de neon, iar locul are reputaţia de a fi mai mult progresist decât tradiţional

cu ani în urmă, se aştepta să fie dată afară de îndată ce ar fi îndrăznit să intre pe uşile acestuia, în perioada în care oamenii chiar purtau hainele lor cele mai bune când mergeau la teatru

şi îi priveau de sus pe cei care nu aveau ţinuta potrivită

îşi doreşte ca oamenii să-şi aducă propria curiozitate la piesele ei, puţin îi pasă cu ce sunt îmbrăcaţi, oricum are şi ea un stil de lasă-mă să te las în vestimentaţie, care a evoluat, ce-i drept, de la stereotipele salopete din denim, bereta Che Guevara, eşarfa OEP- şi mereu prezenta insignă cu două simboluri feminine întrepătrunse (mă refer la a-ţi pune inima pe tavă, fato)

în prezent, iarna poartă adidaşi argintii sau aurii, saboţi trainici Birki, vara

iarna, pantaloni negri largi sau strâmţi, în funcţie de mărimea pe care o poartă în săptămâna respectivă, 12 sau 14 (iar deasupra, un top cu un număr mai mic)

vara, şalvarii cu model care se termină chiar sub genunchi

iarna, cămăşi asimetrice în culori deschise, pulovere, jachete, paltoane

în tot cursul anului, dreadurile ei decolorate cu peroxid sunt învăţate să stea ţepene în sus, ca lumânările de pe tort

cercei rotunzi din argint, brăţări masive africane şi ruj roz

toate sunt semnătura permanentă a stilului pe care l-a adoptat

Yazz

recent i-a caracterizat stilul drept „un look de bătrână smintită, Mami", o imploră să facă şi ea cumpărături la Marks & Spencer, ca mamele normale, refuză să fie văzută alături de ea atunci când ar trebui să meargă împreună pe stradă

Yazz ştie foarte bine că Amma va fi întotdeauna

oricum numai normală nu, şi chiar dacă are vreo cincizeci şi ceva de ani, încă nu este în vârstă, dar încearcă

să-i spui asta cuiva de nouăsprezece; în orice caz, nu trebuie să-ti fie ruşine de înaintarea în vârstă

mai ales când întreaga rasă umană se află în aceeaşi situaţie

cu toate că uneori i se pare că este singura dintre prietenele ei care doreşte să-şi sărbătorească înaintarea în vârstă

pentru că este un privilegiu extraordinar să nu mori înainte de vreme, le spune ea acestora în jurul mesei de bucătărie din casa ei lipită de altele identice, confortabilă, din Brixton, pe când se înserează

pe când se înfig în preparatele pe care le-a adus fiecare: tocană de năut, pastramă de pui,

salată grecească, curry de linte, legume la grătar, miel gătit în stil marocan, orez cu şofran, salată de sfeclă şi kale, jollof de quinoa şi paste fără gluten pentru pisăloagele cu adevărat enervante

pe când îşi umplu paharele cu vin, vodcă (mai puţine calorii) sau ceva mai blând pentru ficat ca să respecte recomandările medicului

se aşteaptă ca ele să fie de acord cu respingerea tendinţei de deplângere a atingerii vârstei de mijloc; în schimb, primeşte zâmbete amuzate şi ce spui despre atacurile de artrită, pierderile de memorie şi bufeuri?

Amma trece de tânăra violonistă

îi zâmbeşte fetei încurajator, care răspunde în acelaşi mod

pescuieşte câteva monede din buzunar, le pune în cutia viorii

nu este încă pregătită să renunţe la ţigări, astfel că se spri

jină pe parapetul care mărgineşte râul şi aprinde una, se urăşte pentru acest lucru

fetelor din generaţia ei, reclamele le-au spus că asta le va face să pară mai mature, fermecătoare, puternice, deştepte, atrăgătoare şi, mai ales, cool

nimeni nu le-a spus că în realitate le va omorî

priveşte râul în timp ce simte fumul cald coborându-i prin esofag, liniştindu-i nervii, pe când se străduieşte să combată afluxul de adrenalină al

cafeinei

patruzeci de ani de premiere şi încă mai face pe ea de fricã

dacă va primi o recenzie negativă? respinsă în unanimitate cu recenzii de o stea, ce o fi fost în mintea Naţionalului când i-a permis acestei impostoare lipsite de valoare accesul în clădire?

bineînţeles că ştie că nu este o impostoare, a scris cincisprezece piese de teatru, a regizat peste

patruzeci şi, după cum a scris odată un critic, Amma Bonsu este o persoană competentă despre care se ştie că îsi asumă riscuri

J

ce-ar fi dacă spectatorii premierei, care aplaudaseră în picioare, voiseră doar să fie amabili?

o, mai taci din gură, Amma, doar eşti o veterană răzbătătoare, nu ştii asta?

*

uite

are o distribuţie nemaipomenită: şase actriţe mai vechi (veterane care le-au văzut pe toate), şase pe la mijlocul carierei (au supravieţuit până în prezent) şi trei figuri noi (nişte naive pline de speranţă) dintre care una, talentata Simone, va rătăci cu ochii împăienjeniţi pe la repetiţii, uitând să scoată din priză fierul de călcat, să oprească aragazul sau să închidă fereastra de la dormitor şi va pierde din timpul preţios dedicat repetiţiilor telefonându-le panicată colegelor ei de apartament

acum câteva luni şi-ar fi vândut bunica negustorilor de sclavi pentru a primi jobul

acesta, acum este o mică primadonă răsfăţată care i-a cerut regizorului să dea o fugă să-i aducă un caramel latte acum vreo două săptămâni, când nu erau decât ei doi în sala de repetiţii

mă simt atât de epuizată, se smiorcăise Simone, dând de înţeles că numai Amma era de vină pentru că o făcuse să muncească din greu

se înţelege de la sine că s-a ocupat pe loc de Micuţa Domnişoară Simone Stevenson

Micuţa Domnişoară Stevenson – care crede că, pentru că a aterizat la Naţional imediat după ce a terminat şcoala de actorie, este la un pas de cucerirea Hollywoodului

îsi va da seama cum stau lucrurile

cât de curând

*

în momente ca acestea Ammei i se face dor de Dominique, care, cu mult timp în urmă, se pripăşise prin America

ar trebui să se bucure împreună de momentul apoteotic al carierei ei

s-au întâlnit în anii optzeci, la o audiţie pentru un film artistic a cărui acţiune se petrecea într-o închisoare de femei (cum altfel?)

au fost dezamăgite amândouă când li se propuseseră roluri de sclavă, servitoare, prostituată, bonă sau criminală

şi tot nu primiseră niciun rol

si-au blestemat soarta într-o cafenea sordidă din ,

Soho, în timp ce înfulecau ouă ochiuri cu slănină înghesuite între două felii de pâine

moale albă, ajutate să alunece pe gât de un ceai tare, cot la cot cu prostituatele care îşi practicau meseria pe străzile din vecinătate

cu mult înainte ca Soho să devină o colonie de homosexuali la modă

priveşte-mă! îi ceruse Dominique, iar Amma o făcuse, fără să aibă nimic servil, matern sau criminal în atitudine

Dominique era super-cool, absolut superbă, mai înaltă decât majoritatea femeilor, mai zveltă decât majoritatea femeilor, cu pomeţii perfect conturaţi şi ochi cenuşii cu gene negre, dese, care aruncau efectiv o umbră pe chipul ei

purta haine din piele, avea părul tuns scurt cu excepţia unei şuviţe negre aduse într-o parte şi bătea oraşul pe o bicicletă veche şi ponosită, cu un coş în faţă, care acum aştepta afară, legată cu un lanţ

ei nu-si dau seama că sunt o adevărată zeiţă? a strigat Dominique cu un gest bombastic, dând un bobârnac şuviţei de păr, adoptând o postură languroasă în timp ce capetele se întorceau spre ea

Amma era mai scundă, cu şolduri şi coapse africane perfectă pentru rolul de sclavă, îi spusese un regizor când se dusese la o audiţie pentru o piesă despre Emancipare

după care plecase aşa cum venise

un director de casting îi spusese, în schimb, lui Dominique că îl făcea să-şi piardă timpul când venea pentru un rol într-o dramă victoriană, perioadă în care în Marea Britanie nu existau oameni de culoare

ea îi răspunsese că existaseră şi îl numise

ignorant înainte de a părăsi la rându-i încăperea

dar trântind usa

Amma îşi dădea seama că găsise în Dominique un suflet-pereche care ar da lovitura alături de ea

si că amândouă vor fi cam şomere odată ce vestea

asta se va răspândi

merseră la un pub din apropiere, unde conversaţia continuase si vinul cursese

Dominique se născuse în suburbia St Pauls din Bristol, dintr-o mamă afro-guyaneză, Cecilia, a cărei descendenţă ajungea până în perioada sclaviei şi un tată indo-guyanez, Wintley, ai cărui strămoşi din Calcutta trebuiseră să muncească fără plată în contul datoriilor

era cea mai mare din cei zece copii, care arătau mai mult afro decât asiatici şi se considerau ca atare, mai ales că tatăl lor avea legături cu populaţia afro- caraibiană alături de care crescuse, dar nu şi cu indienii proaspăt veniţi din India

Dominique îşi ghicise preferinţele sexuale încă de la pubertate, le ţinuse cu înţelepciune numai pentru ea, nefiind sigură cum ar fi reacţionat prietenii sau familia, nevrând să fie izolată social

încercase cu băieţi de câteva ori

lor le plăcuse

ea suportase

*

la şaisprezece ani, aspirând să devină actriţă, se îndreptase spre Londra, unde oamenii îşi proclamau cu mândrie identităţile neavenite prin insigne

dormea în aer liber, sub arcadele Embankment-ului şi pe pragul magazinelor situate de-a lungul Ştrandului, i se luase un interviu de către o asociaţie locativă pentru oamenii de culoare în care minţise şi plânsese, spunând că fugise de acasă din cauza unui tată care o bătea

responsabilul jamaican pentru locuinţe nu fusese impresionat, carevasăzică ai mâncat bătaie, nu-i aşa?

Dominique a escaladat plângerea până la una referitoare la abuzuri sexuale din partea tatălui, a primit o cameră de urgenţă într-o pensiune; optsprezece luni mai târziu, după apeluri săptămânale înlăcrimate la biroul locativ, a făcut rost de un studio într-un mic bloc din anii cincizeci din Bloomsbury, al asociaţiei locative

am făcut ce trebuia ca să-mi găsesc o casă, i-a spus Ammei, nu a fost una dintre realizările mele cele mai măreţe, recunosc, totuşi nu s-a întâmplat nimic rău din moment ce tatăl meu nu va afla asta niciodată

şi-a propus să se educe singură în istoria popoarelor de culoare, cultură, politică, feminism, a descoperit librăriile alternative ale Londrei

a intrat în Sisterwrite din Islington, unde fiecare autor al fiecărei cărţi era femeie si a

răsfoit cărţi ore

întregi; nu şi-ar fi putut permite să cumpere nimic şi atunci a citit întreaga colecţie de scrieri Home Girls: A Black Feminist Anthology- în fragmente săptămânale, în picioare, precum şi orice carte de Audre Lordeă care îi cădea sub mână

pe librari nu părea să-i deranjeze

când am fost acceptată la o şcoală de artă dramatică foarte ortodoxă, eram deja politizată şi îi provocam cu privire la orice, Amma

eram singura persoană de culoare din întreaga scoală

ceruse să ştie de ce rolurile masculine din Shakespeare nu puteau fi interpretate de femei, ca să nu mai vorbim despre distribuţia rolurilor între rase diferite, strigase ea la cel care ţinea cursul pe când toţi ceilalţi, inclusiv studentele, rămăseseră tăcuţi

mi-am dat seama că eram pe cont propriu

*

a doua zi am fost luată deoparte de directorul şcolii te afli aici pentru a deveni actriţă, nu politiciană

ţi se va cere să pleci dacă vei continua să creezi probleme

ai fost avertizată, Dominique

mie-mi spui, a răspuns Amma, taci din gură sau ieşi afară, nu?

în ceea ce mă priveşte, am moştenit spiritul de luptă de la tatăl meu, Kwabena, un jurnalist care milita pentru independenţa

Ghanei

până în ziua în care a auzit că va fi arestat pentru rebeliune, a şters-o încoace, a sfârşit prin a munci la căile ferate şi a cunoscut-o pe Mami la staţia de metrou London Bridge

el era controlor de bilete, ea lucra în birourile de deasupra culoarului principal

el se asigura că era cel care îi controla biletul, ea se asigura că părăsea ultima vagonul, astfel încât să poată schimba împreună câteva cuvinte

Mami, Helen, este metisă, născută în Scoţia în 1935

tatăl ei era un student nigerian care dispăruse imediat ce îsi terminase studiile la Universitatea din

Aberdeen

nu îsi luase niciodată la revedere

ani mai târziu, Mami descoperise că se întorsese la soţia şi Ia copiii lui din Nigeria

nici măcar nu ştiuse că avea o soţie şi copii

în anii treizeci şi patruzeci, Mami nu era singura metisă din Aberdeen, dar constituia totuşi o raritate şi era făcută să simtă acest lucru

părăsise şcoala devreme, urmase colegiul de secretare, se dusese la Londra tocmai când începea să fie populată de bărbaţi africani, veniţi să studieze sau să muncească

Mami se ducea la sesiunile lor de dans si la cluburile

din Soho, lor le plăcea pielea ei mai deschisă şi părul mai puţin creţ

spune că se simţise urâtă până când bărbaţii

africani îi spuseseră că nu era aşa

ar trebui să vezi cum arăta pe atunci

o combinaţie între Lena Horne- şi Dorothy Dandridge[2]

deci, da, chiar că era o slută

Mami sperase să-şi petreacă prima întâlnire la un film
şi apoi în locul ei preferat, Club Afrique, chiar aici, în Soho, făcuse destule aluzii în acest sens, îi plăcea să danseze pe highlife- şi pe jazzul vest-african
el o dusese, în schimb, la una din întâlnirile lui socialiste din camera din spate a unui pub, la Elephant and Castle
unde un grup de bărbaţi şedeau ingurgitând beri şi discutând despre politica de independenţă
stătuse acolo încercând să pară interesată, impresionată de inteligenţa lui
dacă mă întrebaţi pe mine, el a fost impresionat de consimţământul ei tacit

s-au căsătorit si s-au mutat la Peckham
am fost ultimul lor copil şi prima fată, a adăugat Amma, suflând fumul în mirosul tot mai greu al încăperii
cei trei fraţi ai mei mai mari au devenit avocati si
medic, obedienţa lor faţă de aşteptările tatălui nostru însemnând că eu nu eram presată să le urmez exemplul
singura lui preocupare în ceea ce mă priveşte este căsătoria şi copiii
despre cariera mea de actriţă crede că este un hobby, până când le voi realiza pe celelalte două
Taţi este un socialist care doreşte o revoluţie care să îmbunătăţească soarta întregii omeniri
fără nicio exagerare

*

lui Mami îi spun că s-a căsătorit cu un patriarh priveşte lucrurile în felul acesta, Amma, spune ea, tatăl tău s-a născut bărbat în Ghana anilor 1920, pe când tu te-ai născut femeie în Londra anilor 1960

*

şi ce vrei să spui cu asta?

chiar nu te poţi aştepta ca el să te „priceapă” cum zici tu

i-am adus la cunoştinţă că face apologia patriarhatului şi este complicea unui sistem care oprimă toate femeile

ea răspunde că fiinţele omeneşti sunt complexe îi spun să nu-mi mai vorbească cu superioritate

Mami presta opt ore pe zi ca salariată, creştea patru copii, întreţinea casa, se asigura ca patriarhului să-i fie cina pe masă în fiecare seară, iar cămăşile îi erau călcate în fiecare dimineaţă

în tot acest timp, el era ocupat să salveze lumea

singura lui sarcină domestică era să cumpere carnea pentru prânzul de duminică de la măcelar – o chestie de genul vânător-culegător suburban

îmi dau seama că Mami se simte neîmplinită acum, când am plecat cu toţii de acasă, pentru că îşi petrece timpul fie făcând curat, fie redecorând casa

nu s-a plâns niciodată de soarta ei, nici nu s-a certat cu el, semn sigur că este oprimată

mi-a spus că în primele zile încercase să-l ţină de mână, dar el o respinsese spunând că afecţiunea era un moft englezesc, iar ea nu mai încercase niciodată să facă gestul ăsta

cu toate acestea, el îi oferă an de an cea mai siropoasă felicitare de Sf. Valentin din câte

există şi îi place muzica country sentimentală, în serile de duminică stă în bucătărie şi ascultă albumele lui Jim Reeves[2] şi Charley Pride—

cu un pahar de whisky într-o mână, ştergându-şi lacrimile cu mâna cealaltă

*

Taţi trăieşte pentru întâlnirile de campanie, demonstraţii, pichetarea Parlamentului şi pentru a vinde Socialist Worker— în piaţa Lewisham

am crescut ascultându-i predicile despre relele capitalismului, ale colonialismului şi despre meritele socialismului în timpul meselor de seară

acela era amvonul lui, iar noi – congregaţia lui captivă

era ca şi cum am fi fost efectiv îndopaţi cu forţa cu politica Iui

dacă după Independenţă s-ar fi întors în Ghana, probabil că ar fi fost o persoană importantă

este, în schimb, Preşedintele pe Viaţă al familiei noastre

el nu ştie că sunt lesby, normal! Mami mi-a zis să nu-i spun, mi-a fost destul de greu să-i spun şi ei, a zis că a bănuit asta când fustele creion şi permanentul creţ erau ultima modă, iar eu am început să port Levis bărbăteşti

e convinsă că este o fază trecătoare pe care i-o voi reproşa la patruzeci de ani

Taţi nu are timp de „basme” şi râde la toate glumele homofobe pe care le fac comedianţii Ia TV sâmbătă seara, atunci când nu îşi insultă soacrele sau pe oamenii de culoare

Amma a vorbit despre cum se dusese la primul ei grup de femei de culoare din Brixton în ultimul an de şcoală, pentru că văzuse un fluturaş la biblioteca locală

femeia care deschisese uşa, Elaine, emana

aerul desăvârşit al unei afro şi membrele ei suple erau îmbrăcate în blugi strâmţi din denim albastru-deschis si cămaşă strâmtă din denim

Amma a dorit-o pe loc, a urmat-o în camera principală unde erau femei aşezate pe canapele, scaune, perne, cu picioarele încrucişate pe podea, bând ceşti de cafea şi pahare de cidru

a acceptat emoţionată ţigările care erau trecute din mână în mână, s-a aşezat pe podea, sprijinindu-se de un fotoliu cu braţe, tapiţat cu stofă, maltratat de pisici, simţind piciorul cald al lui Elaine atingându-i braţul

le-a ascultat discutând despre ce însemna să fii o femeie de culoare

ce însemna să fii feministă atunci când organizaţiile feministe albe le făceau să se simtă nedorite

cum se simţeau când oamenii le numeau negrese sau când erau bătute de huliganii rasişti

cum era când bărbaţii albi le deschideau uşile sau le cedau locul în transportul public femeilor albe (ceea ce era sexist), dar nu şi lor (ceea ce era rasist)

Amma se regăsea în experienţele lor, a început să li se alăture cu refrene ca înţelegem ce spui, soră, am trecut cu toţii prin aşa ceva, soră

se simţea ca şi când, venind din frig, ar fi intrat la căldură

*

la sfârşitul primei ei seri, celelalte femei şi-au luat la revedere, iar Amma s-a oferit să rămână să spele cestile si scrumierele cu Elaine

au făcut dragoste pe una din canapelele bombate, la lumina felinarelor de pe stradă şi în acompaniamentul sirenelor de poliţie care goneau pe afară

a fost cel mai aproape de a face dragoste cu ea însăşi o nouă întoarcere acasă

săptămâna următoare când s-a dus la întrunire Elaine se giugiulea cu o altă femeie şi pe ea a ignorat-o cu desăvârşire nu s-a mai dus niciodată acolo

Amma şi Dominique au rămas în pub până când au fost date afară, dăduseră gata numeroase pahare de vin roşu

au decis că pentru a-şi face o carieră în actorie trebuiau să-şi înfiinţeze propria companie de teatru, deoarece niciuna dintre ele nu era pregătită să-şi trădeze opiniile politice pentru a-şi găsi un loc de muncă

sau să tacă din gură pentru a şi-l păstra

părea a fi cea mai bună cale de urmat

au mâzgălit variante de nume pe hârtia igienică tare pe care o şterpeliseră de la toaletă

Bush Women Theatre Company surprindea cel mai bine intenţiile lor

urmau să fie o voce în teatrul în care era linişte

poveştile femeilor de culoare şi asiatice ar

prinde glas acolo
aveau să facă teatru pe cont propriu
care a devenit şi deviza companiei
Pe Cont Propriu

sau Deloc.

2

Camerele de zi au devenit spaţii de repetiţie, rable vechi au cărat recuzita, costumele proveneau din magazine second-hand, decorurile au fost înjghebate din depozitele de vechituri, şi-au chemat amicele în ajutor, toată lumea învăţând din mers, ad hoc, muncind cu totii cot la cot

au redactat cereri de subvenţii pe maşini vechi de scris, cu taste lipsă, bugetele i se păreau Ammei tot atât de străine ca şi fizica cuantică, se eschiva să rămână blocată în fata unui birou

o supăra pe Dominique când ajungea târziu la şedinţele administrative şi pleca devreme, acuzând dureri de cap sau TPM—

au certat-o când a intrat într-o papetărie şi apoi a ieşit imediat de acolo, susţinând că îi indusese un atac de panică

se luase de Dominique când aceasta nu-i înmânase scenariul pe care promisese că-l va scrie, în schimb ea petrecea până noaptea târziu în cluburi sau îşi uita replicile în mijlocul piesei

la şase luni de la înfiinţarea companiei, erau tot timpul la cuţite

se înţeleseseră de minune ca prietene, doar pentru a-şi da seama că nu puteau să lucreze

împreună

Amma a cerut să aibă o întâlnire hotărâtoare acasă la ea

s-au aşezat la un pahar de vin şi mâncare chinezească comandată la pachet, iar Dominique a mărturisit că prefera să organizeze turnee pentru companie decât să stea în faţa publicului şi că îi plăcea mai mult să fie ea însăşi în loc să pretindă că era altcineva

Amma a mărturisit că îi plăcea să scrie, că detesta chestiunile administrative si... era oare o actriță cât de

cât bună? se prefăcea extraordinar de bine că se înfurie – cam la atât se pricepea

Dominique a devenit managerul companiei, Amma – directorul artistic

au angajat actriţe, regizori, designeri, maşinişti, au aranjat turnee naţionale care durau şi luni de zile

piesele lor, Importanţa de a fi femeie, FGM: Musicalül, Căsătorie ne-aranjată, Rele de muscă s-au jucat în centre comunitare, biblioteci, teatre experimentale, la festivaluri ale femeilor şi conferinţe

au împărţit pliante în afara incintei pe măsură ce spectatorii plecau şi soseau, au lipit în mod ilegal afişe pe panouri publicitare în mijlocul nopţii

au început să primească recenzii în media alternativă, au pus chiar la punct un samizdat lunar intitulat Bush Women

însă din cauza vânzărilor deplorabil de proaste şi, ca să fim sinceri, a textelor

deplorabil de slabe, acesta a rezistat doar două numere după marea lansare de la Sisterwrite, într-o seară de vară

unde un grup de femei se mobilizase ca să se bucure de poşirca gratuită pe care o vărsau pe trotuar şi îi dădeau foc si ca să stea de vorbă între ele

*

Amma îşi suplimenta veniturile lucrând la un burger bar din Piccadilly Circus unde vindea hamburgeri ca din carton reciclat, acoperiţi cu ceapă rehidratată si brânză cauciucată

pe care îi mânca şi ea gratuit în pauzele de lucru – ceea ce a făcut să-i apară nişte pete pe piele

costumul din nailon portocaliu şi pălăria pe care le purta însemnau că toţi clienţii o vedeau ca pe o servitoare în uniformă gata să răspundă solicitărilor lor

şi nu-i vedeau personalitatea minunată, artistică, extrem de individualistă si rebelă

le strecura fără să le ia niciun ban plăcinte crocante umplute cu bucăţi de zahăr şi aromă de măr băieţilor fugiţi de acasă care se prostituau şi cu care se împrietenise, care îşi desfăşurau activitatea prin preajma staţiei de metrou

fără ca ea să aibă nici cea mai vagă idee că în anii care vor urma avea să participe la înmormântarea lor

ei nu-şi dădeau seama că sexul neprotejat însemna un dans cu moartea

nimeni nu-si dădea seama

casa ei era o fabrică abandonată din Deptford cu pereţi de beton, un tavan care se năruia şi o adunătură de şobolani care învingea toate încercările de a fi exterminată

mai târziu a locuit ilegal într-o serie de barăci tot atât de sordide, până când şi-a dat seama că locuia în cel mai căutat spaţiu ocupat ilegal din toată Londra, un fost bloc de birouri de dimensiuni sovietice din spatele staţiei King’s Cross

a avut şansa să fie printre primele care auziseră de el înainte ca acesta să se ocupe în întregime

şi a rămas acasă când executorii judecătoreşti au postat un excavator hidraulic la intrarea principală

ceea ce a declanşat contramăsuri violente si pedepse cu închisoarea pentru muzicienii hard rock care au fost de părere că un executor judecătoresc merita o bătaie zdravănă

au numit-o bătălia de la King’s Cross

clădirea a devenit ulterior cunoscută drept Republica Freedomia

au avut şi noroc, pentru că proprietarul clădirii, un anume Jack Staniforth, care trăia fără să plătească impozite în Monte Carlo, îndestulat de profiturile afacerii sale de familie cu tacâmuri Sheffield, s-a dovedit înţelegător faţă de cauza lor când a aflat despre aceasta de la compania sa de proprietăţi imobiliare

el însuşi luptase în Brigada Internaţională în Războiul Civil din Spania

iar o investiţie proastă într-o clădire dintr-

unul din cele mai rău famate cartiere londoneze era un detaliu nesemnificativ pentru conturile sale

dacă aveau grijă de locul acela, le-a scris el

puteau să locuiască gratis acolo

ei au sistat consumul ilegal de energie electrică şi au deschis un cont la London Electricity Board

la fel au procedat şi cu gazul, alimentat până atunci de o monedă de cincizeci de pence blocată într-un contor

trebuiau să pună la cale un sistem de management si într-o sâmbătă dimineaţă s-au strâns în holul

clădirii pentru a-l dezbate

marxiştii au cerut să înfiinţeze un Comitet Central al Republicii Muncitorilor din Freedomia, ceea ce era un pic exagerat, gândise Amma, văzând că cei mai mulţi dintre ei adoptaseră „o împotrivire de principiu împotriva lacheilor capitalismului” ca scuză pentru a nu munci

hipioţii au sugerat să formeze o comună şi să împartă totul, însă erau atât de detaşaţi şi de relaxaţi, încât toată lumea vorbea peste ei

ecologiştii au vrut să interzică aerosolii, pungile de plastic şi deodorantul, ceea ce i-a întors pe toţi împotriva lor, chiar şi pe punkişti, care nu erau chiar renumiţi pentru că miroseau a proaspăt

vegetarienii cereau abrogarea consumului de carne, veganii au vrut ca aceasta să se extindă şi la produsele lactate, adepţii macrobioticii au sugerat ca toată lumea să

mănânce varză albă gătită la aburi la micul dejun

rastafarienii doreau legalizarea canabisului şi ca o parcelă din terenul din spate să fie rezervată pentru adunările lor Nyabinghi

cei din Hari Krishna voiau ca toată lumea să li se alăture chiar în acea după-amiază şi să bată din tobe pe Oxford Street

punkiştii doreau permisiunea de a asculta muzică zgomotoasă şi li s-a închis gura în mod corespunzător

băieţii gay doreau ca legislaţia anti-gay să fie înscrisă în structura clădirii, la care toată lumea a întrebat: care structură?

feministele radicale doreau apartamente rezervate exclusiv femeilor, auto-administrate de o asociaţie

feministele radicale lesbiene doreau să aibă propriile apartamente, la distanţă de non-lesbienele feministe radicale, administrate tot de o asociaţie

feministele lesbiene radicale de culoare au vrut acelaşi lucru, dar cu condiţia ca niciun alb, indiferent de gen, să nu fie admis în incinta lor

anarhiştii au părăsit adunarea pentru că orice formă de guvernare era o trădare a principiilor în care credeau ei

*

Amma a preferat să acţioneze singură şi să se amestece cu alte persoane care nu încercau să-şi impună voinţa asupra altora

în cele din urmă s-a format un simplu comitet de administrare prin rotaţie, cu o serie de reguli împotriva traficului de droguri,

a hărţuirii sexuale şi a votului în favoarea conservatorilor

parcela din spate a devenit un spaţiu comun unde erau expuse sculpturi din deşeuri de metal

cadou din partea artiştilor

*

Amma a reuşit să pună mâna pe un birou de dactilografiere atât de mare, încât putea să facă jogging în jurul lui

cu toaletă şi chiuvetă proprii, pe care le păstra curate ca lacrima şi inundate de parfumuri florale

a vopsit pereţii şi tavanul cu o vopsea stridentă roşu sângeriu, a scos mocheta de un gri corporatist, a aruncat câteva covoraşe de rafie pe podeaua din lemn, a instalat un aragaz la mâna a doua, a adus un frigider, fotolii de tip pară, o canapea extensibilă şi o cadă recuperată de la un depozit de vechituri

camera ei era suficient de încăpătoare pentru petreceri şi suficient de încăpătoare pentru cei care doreau să doarmă acolo peste noapte

acordurile muzicii disco ale Donnei Summer, Sister Sledge, Minnie Riperton şi Chaka Khan, care se învârteau pe vinii, îi animau petrecerile

Roberta, Sarah, Edith, Etta şi Mathilde Santing erau acompaniamentul sonor pentru seducţiile de la finalul serii

din spatele paravanului chinezesc din lac negru, din secolul al optsprezecelea, recuperat dintr-un tomberon de gunoi din afara fostei Ambasade Chineze

a reuşit să răzbată până la multe dintre femeile din Freedomia

îşi dorea aventuri de o noapte, cele mai multe dintre ele îsi doreau mai mult decât atât

ajunsese în punctul în care se temea să mai treacă, pe coridoare, pe lângă fostele ei cuceriri, de exemplu Maryse, o traducătoare din Guadelupa

dacă nu bătea la uşa Ammei în miez de noapte, implorând să fie lăsată să intre, atunci pândea pe afară ca să hărţuiască pe oricine obţinea ceea ce ea îşi dorea pentru sine

lucrurile au escaladat până la injurii de la fereastră ori de câte ori o vedea pe Amma apropiindu-se de clădire, totul culminând când, într-o zi, răsturnase o găleată de coji de legume peste Amma când aceasta trecea pe sub fereastra ei

ceea ce i-a înfuriat atât pe ecologişti, cât şi pe comitetul de administrare, care au decis să-i scrie Ammei să „nu mai scuipe acolo unde mănâncă”

Amma le-a răspuns că găsea interesant faptul că oamenii deveneau repede fascişti totalitari odată ce li se oferea puţină putere

îşi învăţase lecţia însă şi nu ducea lipsă de atenţie; admiratoarele stăteau la coadă la Amma si

Dominique, ca actriţe principale la Bush Women Theatre

toată lumea, de la lesbienele începătoare aflate la sfârşitul adolescenţei şi până la femei care le puteau fi mame

Amma nu discrimina pe nimeni, se lăuda prietenelor că gusturile ei erau cu adevărat egalitariste din moment ce traversau cultura, clasa, crezul, rasa, religia şi generaţiile

ceea ce îi oferea, din fericire, un spaţiu de manevră mai mare decât al majorităţii

(a păstrat doar pentru ea predilecţia pentru sânii mari, pentru că era nefeminist să izolezi părţi ale corpului dată fiind obiectivarea sexuală)

Dominique era mai selectivă şi mai monogamă, a ales în serie actriţe, de regulă blonde, al căror talent microscopic era pus în umbră de frumuseţea lor macroscopică

sau modele a căror înfăţişare constituia talentul lor

frecventau baruri exclusiv pentru femei

Fallen Angel, Rackets, the Beli, barul teatrului Drill Hali în lunea în care se întâlneau lesbienele si barul clandestin al lui Pearl, din Brixton, vinerea seara, condus de aceasta, o femeie jamaicană de vârstă mijlocie, care golise subsolul de mobilier, instalase un sistem audio si încasa taxa de intrare

Amma resimţea angajamentul faţă de o anumită persoană ca o întemniţare, nu plecase de acasă pentru o viată de libertate si aventură ca să fie încătuşată de dorinţele altei persoane

dacă se culca cu o femeie de mai mult de două sau trei ori, aceasta trecea, de obicei, de la a fi atrăgător de independentă, la a fi tot

mai nesăţioasă

în decurs de o săptămână

Amma devenea unica lor sursă de fericire, pe când se străduiau să-şi afirme autoritatea asupra autonomiei ei prin toate mijloacele necesare

îmbufnări, lacrimi, acuzaţii de egoism şi de cruzime

Amma învăţase să evite toate femeile cu care se culcase, să-şi declare intenţiile în avans, să nu se culce niciodată cu aceeaşi persoană de două ori sau, forţând nota, de trei ori

chiar si atunci când si-ar fi dorit să o facă

sexul era o plăcere simplă, inofensivă, omenească şi până în jur de patruzeci de ani a avut parte de foarte mult

câte femei să fi fost? o sută, încă cincizeci? doar nu puteau fi mai multe, nu-i aşa?

câteva prietene i-au sugerat să încerce psihoterapia pentru a o ajuta să se mai liniştească, ea le-a răspuns că era practic o fecioară, în comparaţie cu vedetele rock de gen masculin, care se lăudau cu cucerirea a mii de femei şi erau admirate pentru asta

lor le-a spus cineva să meargă să se psihanalizeze?

din păcate, una sau două dintre cuceririle ei timpurii o hărţuiau, mai nou, pe reţelele de socializare, unde trecutul abia aşteaptă să te plesnească în faţă

cum era femeia care postase că prima experienţă sexuală o avusese cu Amma, când se culcaseră împreună acum treizeci şi cinci de ani, iar Amma fusese atât de matoală încât

vomitase pe ea

a fost atât de traumatizant, încât nu mi-am revenit nici până acum, se văicărea aceasta

sau femeia care o urmărise pe Regent Street, ţipând la ea pentru că nu-i răspunsese la telefoanele pe care i le dăduse cam tot pe atunci

cine te crezi, pretenţioase care îţi dai aere, actriţo de teatru? eşti un nimic, asta eşti, un nimic

cred că ai uitat să-ţi iei medicamentele, iubito, i-a strigat Amma înainte de a se refugia în labirintul subteran al Topshop-ului

*

Amma şi-a pierdut demult interesul pentru trecerea dintr-un pat în altul; cu timpul, a început să tânjească după intimitatea dată de apropierea emoţională, dar nu numai, de o altă persoană

relaţiile non-monogame erau specialitatea ei sau asta se numeşte acum poliamorie? aşa cum o descrie Yazz, care după cât îşi poate da ea seama este non- monogamă în toate, mai puţin cu numele, copilă

deci sunt Dolores, o graficiană din Brighton şi Jackie, terapeut ocupaţional din Highgate

au făcut parte din pesiaj şapte, respectiv trei ani şi amândouă sunt femei independente care au vieţi pline (şi copii) în afara relaţiei lor cu ea

nu se ataşează, nu sunt nesăţioase, geloase sau posesive şi chiar se plac una pe cealaltă, aşa că, este adevărat, uneori se complac într-un mic ménage à trois

ocazional
(Yazz ar fi oripilată dacă ar afla acest lucru)

Amma cea între două vârste este uneori nostalgică atunci când se gândeşte la anii tinereţii, îşi aminteşte singura dată când ea şi Dominique au mers într-un pelerinaj
Ia legendarul Gateways Club—
ascuns într-un subsol din Chelsea în ultimii săi cincizeci de ani de existentă
era aproape gol, două femei de vârstă mijlocie cu tunsori si costume bărbăteşti stăteau la bar si arătau
ca şi cum ar fi ieşit din paginile romanului The Well of Loneliness[11]
ringul de dans era slab luminat şi două femei foarte în vârstă şi foarte mici de statură, una în costum negru, cealaltă într-o rochie în stilul anilor 1940, dansau obraz lângă obraz pe melodia Iui Dusty Springfield „The Look of Love”
şi nu era nici măcar un glob de discotecă strălucitor în mijlocul tavanului, care să se învârtească, presărând peste ele o pulbere de stele.

3

Amma îşi aruncă paharul de cafea în coşul de gunoi si
se îndreaptă direct spre teatru, trecând pe lângă zona de skateboarding din beton inscripţionată cu graffiti
este prea devreme pentru ca tinerii să-şi înceapă săriturile şi răsucirile, care, în lipsa căştilor sau a genunchierelor, desfid moartea

tinerii, care sunt atât de neînfricaţi

cum este Yazz, care iese cu bicicleta fără să poarte cască

şi iese ca o furtună din încăpere când Mami îi spune că purtarea căştii ar putea să însemne diferenţa dintre:

a) a se alege cu o durere de cap

b] a învăţa din nou să vorbească

*

intră pe la intrarea actorilor, îl salută pe agentul de pază, Bob, care îi urează succes pentru diseară, îşi croieşte drum pe coridoare, urcă pe scări şi ajunge în cele din urmă pe scena imensă

priveşte spre pustietatea tăcută a sălii de teatru goale, în formă de evantai, inspirată de amfiteatrele greceşti care se asigurau că toţi spectatorii aveau o vizibilitate neîntreruptă a acţiunii de pe scenă

peste o mie de persoane îi vor ocupa locurile chiar în această seară

atât de mulţi oameni s-au adunat pentru a-i vedea opera, este aproape incredibil

întreaga stagiune se joacă aproape cu casa închisă, înainte chiar să se fi publicat vreo recenzie

o asemenea cerere pentru ceva destul de diferit mai zic si eu!

*

Ultima Amazoană din Dahomey, scrisă şi regizată de Amma Bonsu

în care în secolele al optsprezecelea şi al nouăsprezecelea, femeile războinice îl

serveau pe rege femei care locuiau în incinta palatului şi li se ofereau mâncare si sclave de sex feminin

care părăseau palatul precedate de o sclavă care suna dintr-un clopoţel, prevenindu-i pe bărbaţi să se uite în altă parte, pentru că altfel vor fi ucişi

care au devenit paznicele palatului deoarece nu se putea avea încredere că bărbaţii nu-i vor tăia regelui capul sau că nu-l vor castra cu un cuţit în timp ce dormea

care erau antrenate, pentru a deveni mai rezistente, să se caţăre goale pe crengile de salcâm pline de spini

care erau trimise în pădurea periculoasă timp de nouă zile, pentru a supravieţui prin propriile mijloace

care erau buni ţintaşi şi puteau decapita şi spinteca duşmanii cu uşurinţă

care au luptat cu poporul vecin, yoruba, şi cu francezii care au venit să îi colonizeze

care au ajuns la o armată de şase mii de femei, toate căsătorite formal cu regele

cărora le erau interzise alte relaţii sexuale si orice

copil de sex bărbătesc pe care l-ar fi născut era ucis de îndată

când Amma auzise pentru prima oară acest lucru, trăsese concluzia că trebuie să se fi satisfăcut între ele, pentru că nu aşa se întâmpla atunci când sexele erau segregate?

şi astfel îi venise ideea pentru piesa ei

ultima amazoană este Nawi, care intră pe scenă ca o mireasă adolescentă, vulnerabilă,

care îi este prezentată regelui; neputând să-i facă un copil, este alungată din dormitorul său şi obligată să se alăture trupei de combatante feminine, unde supravieţuieşte iniţierii pline de primejdii şi înaintează în rang datorită forţei sale fizice şi strategiilor de luptă abile, devenind un general legendar al amazoanelor care i-a uluit pe observatorii străini prin ferocitatea sa neînfricată

Amma arată loialitatea lui Nawi fată de numeroasele ei iubite mult timp după ce se satură de ele, asigurându-se că regele le atribuie îndatoriri casnice uşoare, în loc să le izgonească din incinta palatului, condamnându-le la o viaţă plină de lipsuri

la finalul piesei, singură şi bătrână, Nawi ia din nou legătura cu fostele iubite, care îşi fac apariţia şi dispar de pe scenă rând pe rând, ca nişte spectre, datorită hologramelor

ea retrăieşte războaiele în care şi-a făcut un renume, inclusiv pe cele provocate de rege pentru a oferi captivi pentru comerţul cu sclavi, care fusese abolit în Americi, cu corăbii cu sclavi scoase în afara legii care spărgeau blocadele pentru a face afaceri cu el

este mândră de realizările ei

proiecţiile video arată bătăliile ei în desfăşurare, armatele furtunoase ale amazoanelor în plin atac, care îsi flutură muschetele si macetele

urlând şi revărsându-se spre spectatori

cutremurător, înfricoşător

în încheiere

iată moartea lui Nawi

luminile se sting încet
până când în sală se face complet întuneric

Amma îşi doreşte ca Dominique să fi putut lua avionul pentru a vedea piesa a cărei primă cititoare fusese, cu zece ani în urmă, când o scrisese Amma
o piesă care durase atât de mult pentru a fi pusă în scenă deoarece fiecare companie căreia i-o trimisese i-o refuzase, considerând-o nepotrivită pentru ea
şi nu suporta ideea că reînviase Bush Women Theatre doar pentru a o pune în scenă
când Dominique plecase, ea rămăsese singură să conducă vasul de luptă
ceea ce şi făcuse câţiva ani, simţindu-se abandonată, fără să găsească niciodată pe cineva să o înlocuiască pe Dominique, care oferise soluţii practice la ideile creative ale Ammei
în cele din urmă desfiinţase compania
şi începuse să lucreze în regim freelance

Shirley
cea mai veche prietenă a ei va fi aici în această seară, participase la fiecare spectacol al Ammei încă din adolescentă si fusese o constantă în viata ei încă
de când se cunoscuseră la gimnaziu, când aveau unsprezece ani, iar Shirley, singura altă fată de culoare din şcoală, se dusese glonţ spre ea la locul de joacă atunci când Amma stătea singură, într-o pauză de prânz, în mijlocul agitaţiei fetelor în uniforme verzi care ţipau asurzitor, strigau şi se distrau

sărind coarda, jucând şotron şi de-a prinselea

şi iat-o pe Shirley stând în faţa ei

Shirley, cu părul perfect întins, cu faţa atât de strălucitoare (de la vaselină, descoperise Amma mai târziu], cu un nod perfect la cravata şcolară, cu şosete albe trase până la genunchi

atât de liniştită, atât de curăţică, atât de drăguţă

spre deosebire de părul în dezordine al Ammei, mai ales pentru că nu se putea abţine să nu-şi despletească cele două codiţe pe care Mami i le împletea în fiecare dimineaţă

sau să împiedice şosetele să nu-i alunece până la glezne, pentru că nu se putea abţine să nu-şi frece un picior de celălalt

iar jerseul ei de şcoală era cu trei numere mai mare, pentru că Mami îl făcuse astfel ca să-l poată purta timp de trei ani

bună, spusese ea, numele meu este Shirley, vrei să fiu prietena ta?

Amma încuviinţase din cap, Shirley o luase de mână şi o condusese la grupul pe care tocmai îl părăsise şi care juca elasticul

au fost inseparabile după aceea, Shirley era atentă la ore şi se putea baza pe ea să o ajute la temele pentru acasă

Shirley o asculta ore în şir pe Amma vorbindu-i despre pasiunile pe care le făcea pentru băieţi, iar mai târziu, după o perioadă de tranziţie bisexuală (cu scurte înamorări de fraţii lui Shirley, Errol şi Tony), pentru fete

Shirley nu avusese niciodată vreun cuvânt rău de spus despre sexualitatea ei, îi asigura

spatele când chiulea de la scoală si asculta cu nesaţ relatările ei despre teatrul de tineret – fumatul, săruturile, băutul, interpretarea rolurilor – în această ordine, chiar şi atunci când drumurile lor s-au despărţit după absolvire, Shirley în învăţământ, Amma în teatru, şi-au păstrat prietenia

ba chiar şi atunci când prietenii din domeniul artei ai Ammei au spus că Shirley era persoana cea mai plictisitoare de pe faţa pământului şi chiar trebuia să o invite? Amma ţinuse partea banalităţii lui Shirley

este un om bun, protestase ea

Shirley avea grijă de Yazz ori de câte ori era rugată (şi Amma avusese grijă de fetele lui Shirley o dată sau poate de două ori?)

Shirley nu se plângea niciodată când Amma avea nevoie de un împrumut pentru a-şi achita datoriile, pe care uneori le anula, considerându-le cadouri de ziua ei de naştere

simţise multă vreme că era o relaţie unilaterală, până când Amma se gândise că ea făcea viaţa sigură şi previzibilă a lui Shirley mai interesantă şi mai efervescentă

şi asta a fost tot ce i-a dat înapoi

mai erau, apoi, membrii grupului sau găştii ei, cum o corectează Yazz, nimeni nu spune un grup de prieteni, Mami, e aşa gen preistoric!

îi este dor de oamenii care erau înainte, când toţi se descopereau pe ei înşişi fără să aibă habar cât de mult s-ar fi putut schimba în anii următori

cei din grup au venit la premierele ei, erau

la un telefon distanţă (telefon fix, desigur – oare cum funcţiona chestia asta pe vremuri?), pentru o seară ad-hoc în oraş

erau acolo pentru a împărtăşi şi a stârni drame

Mabel era o fotografă independentă care a ales să fie hetero după împlinirea vârstei de treizeci de ani, şi-a abandonat toate prietenele lesbiene ca parte a reinventării de sine, ca, probabil, prima femeie casnică de culoare din Shires care purta haine Barbour şi făcea echitatie

pentru că avea pielea atât de închisă la culoare, Olivine a ajuns de la a fi imposibil de distribuit într-un rol în Marea Britanie, până la a fi distribuită într-un serial poliţist de succes de la Hollywood şi la a duce viaţa unei vedete, cu casă cu vedere spre ocean şi articole pe mai multe pagini în revistele ilustrate

Katrina era o asistentă care se întorsese la Aberdeen, unde îi era locul, spunea ea, a devenit o anglofilă convertită, s-a căsătorit cu Kirsty, medic, şi refuză să vină la Londra

*

va fi şi Lakshmi aici în această seară, o saxofonistă care compusese muzică pentru piesele lor înainte de a ajunge la concluzia că nimic nu era mai rău decât nişte versuri şi o melodie, şi decisese să aducă nişa în avangardă şi să cânte ceva ce Amma considera, în sinea ei, că era o muzică bing-bang-bong, de obicei vedeta festivalurilor ciudate, de pe câmpuri îndepărtate, cu un

public alcătuit mai mult din vaci decât din spectatori

Lakshmi a intrat, de asemenea, în ipostaza neverosimilă de guru pentru studenţii creduli de la colegiul de muzică pe care îi îndruma

care se strâng în jurul şemineului locuinţei ei sociale, sorbind cidru ieftin din ceşti de ceai

în timp ce ea stă cu picioarele încrucişate pe canapea, în robe largi, cu păru-i lung brăzdat cu argintiu

dezaprobând progresiile de acorduri în favoarea improvizaţiei microtonale şi a structurilor şi efectelor politempice, poliritmice şi multifonice

declarând că, băieţi şi fete, compoziţia a murit pentru mine nu mai contează decât improvizaţiile con
temporane

chiar dacă Lakshmi se apropie de şaizeci de ani, iubitul sau iubita pe care şi le alege, bărbat sau femeie, se situează în intervalul de vârstă 25-35 de ani, la limita superioară a căruia relaţia ia sfârşit

când Amma o ia la întrebări, vine cu un alt motiv decât acela că nu mai sunt chiar atât de atrăgători, nu mai sunt chiar nişte noutăţi şi nu mai au pielea chiar atât de întinsă

*

mai era şi Georgie, singura care nu supravieţuise până în anii nouăzeci

un ajutor de instalator din Ţara Galilor, abandonată de familia ei, membri ai Martorilor lui Iehova, pentru că era gay

devenise copilul orfan rămas de izbelişte pe care îl luaseră cu toţii sub aripa lor

singura femeie din echipa de instalatori a primăriei, trebuia să suporte în permanenţă aluzii din partea colegilor ei de gen masculin, precum şi glumele lor despre localizarea orificiilor pentru şuruburi, pompe pentru desfundarea ţevilor, nipluri— şi flotoare—

precum şi comentarii despre ce le-ar plăcea să facă cu fundul ei când fixa ceva sub o chiuvetă sau arunca o privire jos, la o scurgere

Georgie

bea doi litri de coca-cola pe zi, iar noaptea o amesteca cu băuturi tari şi droguri

a fost cea mai puţin norocoasă din grupul lor în seducerea femeilor şi, din păcate, a crezut prosteşte că va rămâne singură pentru totdeauna

multe seri în oraş s-au sfârşit în lacrimi, Georgie spunând că era prea slută pentru a atrage pe cineva, ceea ce nu era adevărat, toate o linişteau la nesfârşit asigurând-o că era foarte atrăgătoare, deşi Amma o vedea mai mult ca un Artful Dodger— decât ca un Oliver Twist

ceea ce în lumea lesbiană nu era chiar atât de rău

*

Amma nu poate uita când a văzut-o pentru ultima dată, stăteau amândouă pe bordura din afara pubului The Beli, pe când chefliii moţăiau de la atâta băutură, iar Amma îi vârâse cu forţa lui Georgie un deget pe gât ca

să o facă să verse pastilele pe care le înghiţise la toaletă

pentru prima oară în relaţia lor de prietenie, Amma şi-a arătat frustrarea faţă de prietena ei pentru că era un caz atât de disperat, pentru că era atât de nesigură pe ea, pentru că nu reuşea să facă faţă vârstei adulte, pentru că era beată mai tot timpul, este timpul să te maturizezi, Georgie, este timpul să te maturizezi dracului odată!

o săptămână mai târziu, se aruncase de la balconul ultimului etaj al Pepys Estate— din Deptford, unde locuia

până în ziua de azi, Amma se întreabă cum murise Georgie

căzuse (accident), plonjase (se împiedicase), se aruncase (sinucidere) sau fusese împinsă (puţin probabil)

încă se simte vinovată, încă se întreabă dacă a fost vina ei

Sylvester îşi face întotdeauna apariţia la premiere, de nu ar fi decât pentru băutura gratuită de la petrecerea de după

chiar dacă în urmă cu câteva zile o acuzase că îl trădase, când o încolţise după ce ieşise din staţia de metrou Brixton, în drumul ei spre casă după repetiţie

şi o convinsese să bea împreună ceva la Ritzy, unde se aşezaseră la barul de la etaj, înconjuraţi de afişele filmelor independente la care se duceau împreună încă de când se cunoscuseră, ca studenţi la şcoala de actorie

filme ca Pink Flamingos („Flamingo roz”), în

care juca celebra travestită Divine, Born in Flames („Născut în flăcări”), Daughters of the Dust („Fiicele prafului”), Farewell My Concubine („Adio, concubina mea”), A Place of Rage („Un loc de furie") al lui Pratibha Parmar şi Handsworth Songs („Cântece Handsworth”) al Black Audio Film Collective

filme care îi inspiraseră propria estetică în calitate de regizoare de teatru

cu toate că nu-şi recunoscuse niciodată gusturile la fel de primitive faţă de Sylvester, care era mult prea purist politic pentru a Ie înţelege

de exemplu, dependenţa ei faţă de Dinastia şi Dallas, seria originală şi reluările lor recente

sau America’s Top Model, Millionaire Matchmaker, Big Brother şi toate celelalte...

Amma se uită prin bar la celelalte „alternative” care se mutaseră în Brixton, când acesta era tulburat de infracţiuni, dar accesibil

oamenii aceştia fuseseră oamenii ei, trecuseră prin două revolte împreună şi erau mândri de cercurile lor sociale multirasiale şi de liniile lor genealogice, aşa cum era şi Sylvester, care venise aici într-un pelerinaj pentru a vizita centrul comunităţii gay, care apărea şi dispărea, şi îl cunoscuse pe bărbatul care-i devenise partener de viaţă, Curwen, sosit recent din St Lucia

alcătuiau un cuplu atât de frapant

Sylvester, sau Sylvie, blond şi drăguţ pe atunci, purtase rochii cam în toată perioada

anilor optzeci, cu părul lung lăsat să-i curgă liber pe spate

încercase să conteste aşteptările societăţii în materie de gen cu mult înaintea tendinţei actuale, apoi începuse să se plângă: eu am fost cel dintâi

Curwen, pistruiat şi cu păr şaten-deschis, putea să poarte un turban, kilt, lederhosen şi machiaj complet

când avea el chef

să conteste aşteptările altor persoane

spunea el

acum Sylvester este grizonant, cheleşte, şi-a lăsat barbă şi nu poartă niciodată altceva decât o salopetă chinezească jerpelită

despre care susţine că este un original de pe eBay pe când Curwen poartă o jachetă impermeabilă retro şi salopetă din denim

doi tineri s-au aşezat la masa din faţa lor, stânjeniţi şi distonanţi cu tunsorile lor de birou, obrajii netezi, costumele bine călcate şi pantofii lustruiţi

Amma şi Sylvester au făcut schimb de priviri, detestau intruşii care le colonizau cartierul si patronau restaurantele şi barurile la modă care înlocuiau acum o porţiune din piaţa interioară cunoscută anterior pentru tarabele la care se vindeau peşti papagal, igname, fructe ackee, ardei Scotch bonnet, materiale textile africane, ţesături, oale de gătit olandeze, melci de pământ giganţi din Nigeria şi ouă verzi murate din China

aceste pieţe de lux aveau angajaţi şi agenţi de pază pentru a ţine localnicii la distanţă

pentru că, deşi clientelei lor îi plăcea să frecventeze zona codurilor poştale SW2 sau SW9—

aceasta nu putea ascunde faptul că SW1 şi SW3 erau înscrise în ADN-ul lor

Sylvester era foarte activ în campania Keep Brixton Real—

nu-şi pierduse deloc patosul revoluţionar

ceea ce nu era neapărat un lucru bun

Amma îşi sorbea cea de-a şaptea cafea a zilei, aceasta fiind însă amestecată cu lichior Drambuie, pe când Sylvester bea bere din sticlă, după el singurul mod în care ar trebui un revoluţionar să-si bea berea

conducea în continuare compania lui de teatru socialist, The 97%, care făcea turnee pentru a-şi rotunji veniturile şi pentru a ajunge în „comunităţile greu accesibile”, ceea ce ar fi trebuit şi ea să continue să facă

Amma, ar trebui să-ţi joci piesele în centre comunitare şi biblioteci, nu pentru ticăloşii din clasa de mijloc de la Naţional

a răspuns că ultima dată când organizase un spectacol la o bibliotecă, publicul fusese alcătuit în principal din persoane fără adăpost care în cel mai bun caz dormeau, iar în cel mai rău, sforăiau

asta se întâmplase în urmă cu vreo cincisprezece ani, jurase că nu va mai face niciodată aşa ceva

incluziunea socială este mai importantă decât succesul, sau ar trebui să-l numim bol-ces?— a răspuns Sylvester, iar Amma nu l-a putut convinge că avea dreptate să treacă la

ceva mai important, în timp ce el continua să dea pe gât berile plătite de ea (păi trebuie să câştigi o groază de bani, acum că ai dat lovitura)

ea susţinuse că era dreptul ei să facă regie la Naţional şi că era sarcina teatrului să se asigure că atrăgea şi altfel de public, dincolo de excursionişti de o zi din clasa de mijloc din comitatele din jurul Londrei, amintindu-i că asta îi includea şi pe părinţii lui, un bancher pensionar şi o casnică din Berkshire care se stabiliseră la Londra pentru cultura ei, părinţi care îl susţinuseră chiar şi atunci când, adolescent fiind, recunoscuse că era homosexual

odată lăsase să-i scape, la beţie, că primea de la părinţi o indemnizaţie lunară

(ea era însă mult prea drăguţă ca să-i amintească vreodată de acest lucru)

ideea este, a spus ea, că, deşi ne ciondănim pe marginea lui „toate bune şi frumoase”, trebuie să aducem şi noi o schimbare în curentul dominant, toţi plătim taxe care finanţează aceste teatre, nu?

Sylvester a adoptat expresia încrezută a unui evazionist fiscal

cel puţin eu aşa fac acum, a spus ea, şi ar trebui s-o faci si tu

el s-a lăsat pe spate, cu ochii apoşi din cauza berii, învinuind-o pe tăcute, cunoştea ea privirea aceea, băutura avea să scoată la suprafaţă o răutate altfel inexistentă la bunul ei prieten

recunoaşte, Ams, ai renunţat la principii din cauza ambiţiei, iar acum eşti o instituţie cu I

mare, a spus el, eşti o dezertoare

ea s-a ridicat, şi-a luat geanta din petice cu imprimeu african şi a părăsit incinta

după câţiva paşi pe strada principală, a privit înapoi şi l-a văzut sprijinindu-se de peretele lui Ritzy, învârtind o ţigară

încă mai învârtea ţigări

tu rămâi acolo unde eşti, Sylvie.

Amma a mers în întuneric spre casă, încă recunoscătoare că devenise proprietar de locuinţă atât de târziu în viaţa ei, într-o perioadă în care rămăsese practic fără adăpost

mai întâi murise Jack Staniforth, iar fiul său Jonathan, pe care de ani de zile îl ardea buza din cauza deciziei scandaloase a tatălui său de a nu investi bani în proiectul revitalizării staţiei King's Cross, prin care într-o bună zi ar fi circulat trenuri directe între Londra si Paris

le-a dat cetăţenilor din Freedomia un preaviz de trei luni

distrusă, Amma trebuise totuşi să admită că avusese parte de o perioadă extraordinar de bună, întrucât nu plătise niciodată nicio para chioară pe chirie în ceea ce devenise unul dintre cele mai scumpe oraşe de pe planetă

a plâns când a părăsit fostul birou de dactilografiere, atât de mare încât puteai să faci jogging în el şi cu ferestre cu vedere spre trenurile care intrau în staţie din nordul Angliei

nu-şi putea permite închirierea unui spaţiu comercial şi nu era eligibilă pentru locuinţele

subvenţionate

Amma dormise pe la cunoştinţe până i se oferise camera vacantă a altcuiva

parcursese un cerc complet

apoi murise Mami, devorată din interior de boala nemiloasă, vorace, carnivoră care începuse de la un singur organ înainte de a trece la distrugerea celorlalte

Amma văzuse lucrul acesta ca pe un simptom şi un simbol al opresiunii mamei sale

Mami nu se regăsise niciodată pe ea însăşi, le spusese ea prietenilor, îşi acceptase poziţia subordonată în căsătorie şi putrezise din interior

abia dacă îşi putuse privi tatăl la înmormântare

nu după mult timp, murise şi el în somn, din cauza unui stop cardiac; Amma credea că îşi dorise să moară pentru că nu mai putuse trăi fără mama ei, care îl susţinuse încă din primele lui zile petrecute în Anglia

rămăsese surprinsă de intensitatea suferinţei ei

apoi regretase că nu-i spusese niciodată că îl iubeşte, era tatăl ei, un om bun, firește că îl iubea, ştia că acum el nu mai era, fusese un patriarh, dar Mami avusese dreptate când remarcase: el aparţine perioadei şi culturii sale, Amma

tatăl meu fusese distrus pentru că trebuise să fugă din Ghana pe neaşteptate, îl elogiase ea la înmormântarea la care participau

tovarăşii lui socialişti în etate

trebuie să fi fost atât de traumatizant să-şi piardă casa, familia, prietenii, cultura, limba maternă, ca să vină într-o tară care nu-l dorea

în momentul în care a avut copii, a vrut să fim educaţi în Anglia şi asta a fost tot

tatăl meu credea în ţelul mai înalt al politicii de stânga şi lucrase activ pentru a face din lume un loc mai bun

nu le spusese că îşi desconsiderase tatăl şi că nutrise perspectiva aceea îngustă, prezumţioasă în privinţa lui din copilărie şi până la moartea sa, când, de fapt, el nu făcuse nimic rău, cu excepţia faptului că nu se ridicase la nivelul aşteptărilor ei feministe

fusese o răzgâiată egoistă şi proastă, iar acum era prea târziu

el îi spunea ei că o iubeşte în fiecare an, de ziua de naştere, când Mami încă trăia, când semna felicitarea pe care aceasta i-o cumpărase şi pe care i-o trimitea în numele lui

fraţii ei mai mari si cu mai mult succes în viată îi oferiseră, amabili, suprafaţa cea mai mare din casa familiei din Peckham

care însemnase un avans substanţial pentru a-şi cumpăra o căsuţă terasată, cu o grădină împrejmuită cu cimişir, în Railton Road, Brixton

un loc pe care să-l numească acasă.

5

Yazz

se născuse cu nouăsprezece ani în urmă în bazinul de naştere din sufrageria luminată

cu lumânări a Ammei

înconjurată de miros de tămâie, în sunetul valurilor mării, cu o doică şi o moaşă, Shirley şi Roland – minunatul ei prieten care acceptase să fie tatăl copilului atunci când moartea părinţilor îi declanşase Ammei o stare contemplativă mistuitoare şi fără precedent

din fericire pentru ea, Roland, de cinci ani partenerul lui Kenny, se gândea şi el să devină părinte

o lua pe Yazz la el o dată la două weekenduri, după cum conveniseră, lucru pe care Amma îl regretase când observase că îi era dor de bebeluş în loc să se simtă extraordinar de liberă de vineri după-amiaza până duminică seara

Yazz era miracolul pe care nu crezuse niciodată că şi-l va dori, iar a avea un copil o împlinea cu adevărat, lucru pe care îl mărturisea rareori pentru că părea cumva mai anti-feminist

Yazz avea să fie experimentul ei contracultural

o alăpta oriunde se întâmpla să se afle şi nu-i păsa cine se simţea ofensat de nevoia unei mame de a-si

hrăni copilul

o lua peste tot, legată la spatele ei sau în faţă, într- un marsupiu, o aşeza într-un colţ al sălilor de repetiţie sau pe masă, la reuniuni

o lua cu ea în turneu, în trenuri şi avioane, într-un landou care semăna mai mult cu o

geantă tip „carry all”—, o dată aproape trimiţând-o prin scanerul de securitate al aeroportului, implorând apoi personalul să nu o aresteze din această cauză

înfiinţase şapte posturi de naşe şi două de naşi

pentru a se asigura că va avea o rezervă de babysitteri atunci când copilul nu va mai fi atât de docil şi de portabil

lui Yazz i se permitea să poarte tot ce îi plăcea, atât timp cât nu se punea în pericol pe ea însăşi sau propria sănătate

voia ca ea să-şi exprime propria personalitate înainte ca „ei” să încerce să strivească spiritul liber al copilului prin înregimentarea opresivă în sistemul de educaţie

are o fotografie cu fiica ei mergând pe stradă cu o platoşă din plastic a armatei romane peste un tutu portocaliu, aripi albe de zână, o pereche de pantaloni scurţi galbeni peste colanţii cu dungi roşii şi albe, o încălţăminte diferită pe fiecare picior (o sanda şi o cizmă de cauciuc], buzele, obrajii şi fruntea mâzgălite cu ruj [o fază prin care trecea în perioada aceea] şi părul legat în diverse mănunchiuri, cu păpuşi miniaturale atârnând la capete

Amma ignorase privirile compătimitoare sau critice ale trecătorilor si ale mamelor cu minte obtuză de la locul de joacă sau de la grădiniţă

Yazz nu fusese niciodată redusă la tăcere pentru că spunea ce gândea, deşi i se

interzisese să înjure pentru că trebuia să-şi dezvolte vocabularul

(Yazz, spune că Marissa ţi se pare dezagreabilă sau antipatică în loc să o descrii ca pe un fund puturos cu o faţă de rahat]

şi cu toate că nu obţinea întotdeauna ce voia, dacă aducea argumente suficient de solide, atunci avea o sansă

Amma şi-a dorit ca fiica ei să fie liberă, feministă şi puternică

mai târziu, a dus-o la cursuri de dezvoltare personală pentru copii ca să capete încrederea şi elocvenţa necesare pentru a reuşi în orice împrejurare

mare greşeală

Mami, îi spusese Yazz la paisprezece ani, când trăgea sforile să meargă la Festivalul de muzică de la Reading cu prietenii ei, ar fi în detrimentul dezvoltării mele juvenile dacă mi-ai restricţiona activităţile în această etapă esenţială a călătoriei mele în direcţia devenirii unei minţi independente şi a adultului pe deplin dezvoltat care te aştepţi să fiu, adică tu chiar vrei să mă revolt împotriva regulilor tale demodate fugind departe de siguranţa casei, ca să trăiesc pe străzi şi să trebuiască să recurg la prostituţie pentru a supravieţui, după care să urmeze dependenţa de droguri, infracţiuni, anorexie şi relaţii abuzive cu exploatatori ticăloşi de două ori mai vârstnici decât mine, înainte de moartea mea prematură într-o casă de drogaţi?

Amma s-a frământat tot weekendul în care fetita ei a fost plecată

bărbaţii adulţi puseseră ochii pe fiica ei încă

înainte de pubertate

sunt mult mai mulţi pedofili pe afară decât îşi dau oamenii seama

un an mai târziu, Yazz o numea o feminazi când era pe cale să plece la o petrecere, iar Amma îndrăznea să-i sugereze să-şi coboare fusta, să-şi scurteze tocurile şi să-şi mai ridice decolteul bluzei, astfel încât să-i fie acoperită măcar 30% din masa corporală, spre deosebire de cei 20% din prezent după o apreciere decentă

ca să nu mai vorbim despre IUBITUL, zărit în trecere atunci când o aducea acasă cu maşina

în momentul în care Yazz intra pe uşă, Amma aştepta pe hol să-i pună genul de întrebări inofensive pe care le-ar pune orice părinte

cine este el şi cu ce se ocupă? sperând ca Yazz să-i spună că băiatul era la colegiu, adică, pe atunci, un elev relativ inofensiv

Yazz i-a răspuns cu o insolenţă seacă: Mami, este un psihopat de treizeci de ani care răpeşte femeile vulnerabile şi le încuie într-o pivniţă săptămâni în şir, timp în care îşi face mendrele cu ele, înainte de a le ciopârţi în bucăţi şi a le vârî în congelator pentru tocanele din sezonul rece

înainte de a urca dansând Ia etaj în camera ei, lăsând în urmă un iz de „iarbă"

iar copilul pe care îl crescuse pentru a fi o feministă, nu se mai denumea în felul acesta pe sine în ultima vreme

feminismul este ca şi când ai urma turma, îi spusese Yazz, ca să fiu sinceră, chiar şi să fii femeie este demodat zilele astea, la uni— a fost invitată o activistă non-binară—, Morgan Malenga este numele ei, care mi-a deschis ochii, cred că vom fi cu toţii non-binari în viitor, nici bărbat, nici femeie, care sunt oricum interpretări sexuate, ceea ce înseamnă că politica ta feministă, Mami, va deveni redundantă şi, apropo de asta, eu sunt umanitaristă, care se situează pe un plan mult superior feminismului

ai măcar idee ce înseamnă asta?

acum, când este plecată la universitate, Ammei îi este dor de fiica ei

nu şi de şarpele duşmănos care i se strecoară pe limbă pentru a-şi răni mama, pentru că în lumea lui Yazz numai tinerii au sentimente

dar îi lipseşte acea Yazz care mişună prin casă

care intră grăbită, de parcă un uragan tocmai ar fi aruncat-o în cameră – unde mi-e geanta/telefonul/abonamentul de autobuz/cărţile/biletul/capul?

zgomotul de fond familiar când este acasă, clicul uşii de la baie când este ea înăuntru, chiar dacă nu sunt decât ele două în casă, un obicei care a debutat la pubertate şi pe care Amma îl găseşte jignitor

cele fix zece scrâşnete ale râşniţei de piper peste supa de roşii sau de ciuperci (la conservă!), pe care le preferă supelor minunate pregătite de Amma acasă

murmurul muzicii şi al sporovăielii de la radio care se aud din dormitorul ei dimineaţa

silueta fiicei ei ghemuită pe canapea sub o pilotă în camera de zi sâmbăta, uitându-se la TV până când este gata să iasă în oraş la miezul nopţii

Amma nu poate decât să-şi amintească faptul că şi ea obişnuia să iasă târziu si să se întoarcă acasă cu

primul autobuz de dimineaţă

casa respiră diferit atunci când Yazz nu este acolo aşteptând ca ea să se întoarcă şi să facă un pic de zgomot şi de dezordine

speră că după universitate se va întoarce acasă

în prezent cei mai mulţi dintre ei se întorc, nu-i aşa?

nu-şi pot permite să procedeze altfel

Yazz poate rămâne acasă pentru totdeauna

serios vorbind.

- Curent al arhitecturii moderne apărut în Marea Britanie în 1954, derivat din stilul arhitecturii lui Le Corbusier. Aparţinând funcţiona

>

lismului, susţine eliminarea oricăror artificii în favoarea materialelor nude (n. tr.).

-Organizaţia de Eliberare a Palestinei (n. red.).

- Lucrare de referinţă editată de Barbara Smith, feministă şi socialistă lesbiană americană (n. red.).

- Audre Lorde (1934-1992), prolifică scriitoare de cărţi de poezie şi non-ficţiune, eseuri şi articole, renumită ca activist pentru drepturile civile, în special ale femeilor de culoare (n. red.).

- Lena Horne (1917-2010), cântăreaţă americană, actriţă şi activistă pentru drepturile civile. De-a lungul întregii sale cariere a luptat împotriva rasismului din industria de divertisment (n. red.).

- Dorothy Dandridge (1922-1965), prima afro-americană nominalizată la Premiul Oscar pentru cea mai bună actriţă pentru rolul din filmul *Carmen Jones* (n. red.).

- Muzică de dans de origine vest-africană, care combină ritmuri africane sincopate cu elemente de jazz (n. red.).

-Jim Reeves (1923-1964), cântăreţ şi compozitor american de muzică country (n. red.).

— Charley Pride (n. 1938), cântăreţ afro-american de muzică country, chitarist, fost jucător profesionist de baseball (n. red.).

— Ziar britanic de extremă stângă (n. red.).

—Tensiune premenstruală (n. tr.).

— Club de noapte lesbian din Chelsea, Londra, deschis între anii 1931 şi 1985 (n. red.).

— Lucrare semnată de Radclyffe Hali (1880-1943), primul roman lesbian publicat în Statele Unite în anul 1928 (n. red.).

—în orig. *nipples,* tradus şi prin „sfârcuri’ (n. tr.).

—în orig. *ballcocks-.* balls -„testicule” + *cocks* – „penisuri” (n. tr.).

— Jack Dawkins, mai cunoscut sub numele de Artful Dodger, personaj din romanul lui Charles Dickens, *Oliver Twist* (n. tr.).

— Zonă de locuinţe sociale din Deptford, din cartierul londonez Lewisham (n. red.).

— SW – South Western, grup de districte de cod poştal care acoperă o rază largă din sud-vestul Londrei, Anglia până la Mortlake, Streatham şi Raynes Park (n. tr.).

— „Păstraţi Brixton-ul Autentic” (n. tr.).

—„Bol” de la bolnav (n. tr.).

— Geantă de dimensiuni mari, cu mânere (n. red.).

— Universitate (n. tr.).

— Non-binaritatea este un spectru de identităţi de gen care nu sunt exclusiv masculine sau feminine, identităţi care sunt în afara binarului de gen (n. tr.).

fi

YAZZ

1

Yazz

stă pe locul ales de Mami, la mijlocul rândului, unul dintre cele mai bune din sală, deşi ar fi preferat să stea ascunsă prin spate în eventualitatea în care piesa ar fi fost un nou fiasco

şi-a legat la spate părul afro uimitor de rebel, energic, rezistent şi voluminos pentru că oamenii care stau pe locurile din spatele ei se plâng că nu pot vedea scena

când compatrioţii ei afro îi acuză pe oameni de rasism sau de microagresiuni exact din acelaşi motiv, Yazz îi întreabă cum s-ar simţi ei dacă un tufiş

ornamental în dezordine le-ar bloca vederea scenei la un concert?

o încadrează Waris şi Courtney, două membre din gaşca ei de la uni – Placidoimperturbabilele, studente conştincioase, asemenea ei, pentru că toate sunt hotărâte să obţină calificative bune deoarece în absenta lor ele sunt

de umplutură

oricum sunt toţi de umplutură, cad ele de

acord

când vor absolvi uni, vor avea o datorie uriaşă şi o concurenţă nebună pentru locurile de muncă, iar chiriile exorbitante înseamnă că generaţia ei va trebui să se mute din nou acasă, pentru totdeauna, ceea ce va însemna că încă şi mai mulţi dintre ei vor privi viitorul cu disperare şi ce să mai spunem de planetă, care este pe punctul să se ducă naibii cu tot cu Marea Britanie care urmează să se desprindă în curând de Europa, care a luat-o şi ea razna pe panta reacţionară şi face să revină la modă fascismul si este o nebunie că miliardarul ăla dezgustător, bronzat în permanenţă, a stabilit un nou minim intelectual si moral ca

preşedinte al Americii, şi practic toate astea înseamnă că generaţia mai în vârstă a STRICAT TOTUL, iar generaţia ei este condamnaaaaată

cu excepţia cazului în care vor smulge controlul intelectual de la babacii lor

cât mai curând posibil

Yazz citeşte pentru cursul de Literatură Engleză şi intenţionează să fie o jurnalistă cu un editorial propriu controversat într-un ziar internaţional, pentru că are multe de spus şi a sosit momentul ca întreaga lume să audă ce are de spus

Waris din Wolverhampton, aşezată la dreapta ei, citeşte pentru cursul de Politică şi doreşte să devină membru în Parlament pentru a re-pre-zen-ta şi mai întâi va merge

pe calea activismului comunitar, â la Barack „Remarcabil Model de Urmat" Obama

Barack, Întoarce-Te!

Courtney din Suffolk, aşezată la stânga ei, citeşte pentru Studii Americane pentru că îi plac la nebunie bărbaţii afro-americani si si-a ales cursul datorită

opţiunii de a studia în State în anul trei, în care speră să facă rost de un sot

în teatru predomină obişnuitele persoane cărunte (media de vârstă: o sută de ani)

prietenele lui Mami şi fanii înrăiţi sunt presărată cam pe peste tot, şi ele ar trebui să fie cărunte, dar probabil că îşi rad părul, şi-l vopsesc sau îl ţin ascuns sub turbane

se uită spre Sylvester, trântit pe scaunul lui, şleampăt ca naiba în salopeta lui albastră, zdrenţăroasă, gen „China comunistă", cu barba care îl face să aducă mai mult a fermier Amish decât a hipster urban

eşti mult prea bătrân pentru asta, Sylvie

ţine braţele încrucişate şi priveşte încruntat, de parcă ar vrea neapărat să nu îi placă piesa înainte chiar ca aceasta să fi început, când observă că ea îl priveşte sugestiv, afişează un chip zâmbitor şi îi face cu mâna, probabil jenat că i-a citit gândurile

îi face şi ea cu mâna, afişând din nou chipul mă- bucur-
să-te-văd

este unul dintre naşii ei, dar a fost retrogradat pe Lista C atunci când i-a trimis trei ani la rând aceeaşi felicitare de ziua ei de naştere – una ieftină, din material reciclat,

făcută în scopuri caritabile, dacă tot veni vorba, cât despre cadourile de ziua ei, încetase să i le mai ofere când împlinise şaisprezece ani, ca şi când nu ar mai fi avut nevoie de sprijin financiar odată ce putea să facă sex în mod legal

naşii de pe Lista A aruncă cu banii, mulţi bani, în fiecare an de ziua ei de naştere, aceştia sunt cei mai buni deoarece doresc cu adevărat să ţină pasul cu ea, ca o legătură cu generaţia mai tânără

vreo două naşe au dispărut definitiv fiindcă s-au certat cu Mami pentru vreo melodramă fără rost

Mami spune că Sylvester ar trebui să înceteze să mai facă observaţii răuvoitoare despre succesul altor persoane (al ei], iar din moment ce nu vrea să fie în pas cu vremurile, a fost lăsat în urmă

adică aşa cum te simţeai şi tu nu cu mult timp în urmă, Mami?

de când a prins contractul cu Naţionalul, a devenit foarte încrezută în privinţa colegilor de teatru care se luptă cu dificultăţile, de parcă numai ea ar fi descoperit secretul succesului

de parcă nu şi-ar fi petrecut mult prea mulţi ani din viaţă urmărind tâmpenii la TV, aşteptând să sune telefonul

asta este problema atunci când ai o fată care are o vedere cu raze X

poate să vadă prin vrăjelile părinţilor

Unchiul Curwen nu este alături de Sylvester în seara asta, deoarece este de părere că

politica este mult mai dramatică decât oricare piesă care se joacă pe scena unui teatru: „Brexit & Trumpquake! – iată comedia erorilor a vremurilor noastre” fiind ultima dintre mantrele sale

în calitate de consilier laburist în Lambeth, la întâlniri face de obicei pe pompierul, stingând altercaţiile, sau, cum îl contrazice Sylvester, instigându-le, pentru că îi place să tragă covorul vanităţii politice de sub picioarele lui Curwen

cine are nevoie de duşmani, atunci când partenerul de viată te subminează în mod constant?

Curwen foloseşte expresii vechi, precum „bravos” şi îi place să rămână ancorat în realitate frecventând pubul cel mai afumat din Brixton, în care îşi fac veacul bătrâneii, care încă mai suspină după Maggie Thatcher şi Greva minerilor, unul dintre puţinele puburi care nu au fost transformate în wine bar, bar-restaurant sau bar de şampanie, cum se lamentează Mami

ca şi cum nu s-ar fi implicat chiar ea în procesul de renovare a Brixton-ului, cu ani în urmă

ca si când nu ar frecventa chiar ea locuri fitoase cum este Ritzy

ca şi cum nu ar fi dus-o chiar ea pe Yazz la unul din barurile cu şampanie pe care, chipurile, le dispreţuieşte, pentru a sărbători faptul că trecuse la nivelul „A” cu un an mai devreme

doar de data aceasta, îi şoptise Mami când intrau prin partea din piaţa interioară care

este acum frecventată de genul de bancheri eleganţi, care le-au privit pe când mergeau pe culoarul dintre baruri ca şi cum s-ar fi uitat la nişte băştinaşi la un safari cultural

si cine a fost zărită la Cereal Lovers Café din Stockwell de unul dintre colegii lui Yazz, nu cu mult timp în urmă?

o cafenea specializată în vânzarea a peste o sută de tipuri de cereale pentru micul dejun la preţuri exorbitante

o cafenea în care numai cei care si-au vândut cu adevărat sufletele în Iadul Hipsterilor s-ar fi putut gândi să se aventureze

o cafenea care i-a indignat atât de mult pe localnici, încât îi tot sparg geamurile

*

cât despre Tata

(poţi să-mi spui Roland, nu, tu eşti tatăl meu, Tată)

este aşezat la câteva rânduri în faţa ei şi poartă unul din costumele sale Ozwald Boateng – albastru strălucitor la exterior, satin violet pe interior

capul îi străluceşte datorită untului de cacao – primul lucru pe care-l face dimineaţa, ultimul înainte de culcare

stă cu spatele drept datorită sesiunilor lunare de Tehnică Alexander pentru combaterea a ceea ce el numeşte „sindromul cocoaşei academice"

din când în când priveşte în jur la întâmplare pentru a vedea cine l-a mai recunoscut de la televizor

banii pe care-i cheltuieşte Tata pe haine i-ar putea plăti taxele universitare un an întreg, chiar taxele pe care el spune că nu-şi poate permite să le achite

e caracteristic lui, să acorde prioritate modei faţă de sacrificiul de sine cerut de o paternitate normală

caracteristic ei este să-i scormonească prin lucruri în căutarea bancnotelor de valoare mare pe care le lasă prin buzunarele jachetelor din dressing-ul din locuinţa (de patru etaje] din Clapham Common, cu podele din lemn alb, pereţi galbeni şi fotografii Cartier-Bresson— originale, pe care avusese norocul să le găsească la un talcioc din Wembley când era adolescent şi le cumpărase cu o liră bucata

asa cum se laudă tuturor celor care îl vizitează -r

pentru prima oară, atunci când trec pe lângă ele în holul de la intrare

este poate corect să spunem şi că era, probabil, prea mică la treisprezece ani ca să deschidă cu inocenţă sertarul de sub patul lui şi să nimerească peste o chestie care arăta ca o mască de gaz din piele, cu un penis tot din piele ataşat la ea acolo unde ar fi trebuit să fie nasul, alături de bice, geluri, cătuşe şi alte obiecte inexplicabile

din păcate, odată văzute nu mai puteau fi niciodată uitate şi a fost o lecţie la o vârstă fragedă pentru ea faptul că nu cunoşti niciodată cu adevărat pe cineva, până când nu i-ai scotocit prin sertare

şi prin istoricul căutărilor din calculator

Tata

după New York Times şi Sunday Times, autorul celei mai bine vândute trilogii: How We Lived Then („Cum am trăit în trecut", 2000), How We Live Now („Cum trăim în prezent", 2008) şi How We Will Live in the Future („Cum vom trăi în viitor”, 2014)

Dr. Roland Quartey, primul profesor din ţară de Viată modernă de la Universitatea din Londra

serios? chiar toată viaţa modernă, Tată? l-a întrebat ea când îi anunţase cu mândrie la telefon ultima lui ispravă profesorală

nu este cumva o sarcină cam dificilă? pentru asta nu trebuie să fii specialist în tot ce există într-o lume de peste şapte miliarde de oameni şi aproximativ două sute de ţări, cu mii de limbi şi de culturi?

asta nu este mai mult de competenţa lui Dumnezeu? spune-mi, Tată, acum eşti Dumnezeu? adică, oficial?

el a mormăit ceva despre Internetül lucrurilor— şi Pokémon, terorism şi politica globală, Breaking Bad şi Urzeala tronurilor, după care a introdus nişte citate atribuite lui Derrida şi Heidegger, pentru mai multă siguranţă, lucru la care recurge întotdeauna atunci când nu poate face faţă unei situaţii delicate

ce zici de beli hooks—? a ripostat ea, derulând rapid în jos lista de citire pentru modulul „Gen, rasă şi clasă” de pe telefonul ei

ce zici de Kwame Anthony Appiah—, Judith Butler—, Aimé Césaire—, Angéla Davis—, Simone de Beauvoir—, Frantz Fanon—, Júlia Kristeva—, Audre Lorde—, Edward Said—, Gayatri Spivak—, Gloria Steinem—, V.Y. Mudimbe—, Cornel West— şi ceilalţi?

Tata nu a răspuns

nu se aşteptase la asta, la elevul care îşi depăşeşte maestrul (învăţăcelul e super!)

vreau să spun, cum naiba poţi fi un profesor de Viaţă modernă atunci când toate reperele tale sunt masculine, ba chiar sunt numai despre bărbaţi albi (chiar dacă tu nu eşti alb, s-a abţinut ea să adauge)

când, în cele din urmă, a răspuns, avea o voce sugrumată, îi sosise maşina (nu taxiul), trebuia să o ia din loc

dacă era adevărat, maşina (maşină = limuzină şi taxi = taximetru) urma să-l ducă la un studio de televiziune, pentru că apare în mod regulat la TV ca să discute în

contradictoriu cu persoane chiar mai arogante decât el

a devenit o media-fufă, afirmă Mami dezaprobator, era un tip atât de grozav înainte de a deveni faimos şi a fost corupt de celebritate, obişnuia să creadă în ceva, acum crede doar în el, tatăl tău este foarte elitist, Yazz, tocmai de aceea îl tratează ca pe o celebritate, nu este un venetic, ca mine, care încearcă să pună un picior în uşă şi primeşte doar firimituri, Yazz, firimituri

este destul de amuzant, când Mami îl urmăreşte la TV este de acord, cu invidie, cam cu tot ce spune el şi nu poate afirma că este o venetică, acum, că este la Naţional

Tata s-a îmbufnat epic după epicul afront al lui Yazz nu a vrut să o primească la el nici în acel weekend, nici în următorul si nici în cel care i-a urmat

termene-limită-termene-limită-termene-limită, ştii tu cum stă treaba?

*

chestia este că, pentru ca ea şi tatăl ei să aibă o relaţie sănătoasă în viitor, de ea depinde să-l ţină în frâu deoarece nimeni altcineva nu o va face, el se înconjoară de ceea ce Mami numeşte „sicofanţi de curte”, oamenii pe care Yazz îi întâlneşte la petrecerile lui, în special oamenii albi celebri de la TV care îl privesc ca pe unul dintre ei – cu titlu onorific

aproape că a ajuns în acest punct cu Mami, deşi a tras din greu, mai ales când avea paisprezece sau cincisprezece ani şi pe Mami aproape că o apucau istericalele când nu

făcea ce voia ea

acum se fereşte să încerce să-si controleze sau să-si ¸ ¸ ¸ contrazică fiica

tot ce trebuie să spună Yazz zilele astea este: nu mă mai bate la cap, Mami! şi ea tace din gură

Tata se află pe aceeaşi curbă de învăţare

în cele din urmă, îi va mulţumi

*

Kenny (Naşul Numărul Doi, care îi oferă cu înţelepciune de ziua ei de naştere cecuri în care figurează două zerouri) stă fidel alături de Tata

Kenny este tot chel şi mustăcios, dar în maniera anilor 1970 (ceea ce nu este bine], este peisagist şi ea se înţelege bine cu el mai ales pentru că omul nu are nicio iluzie cu privire la propria grandoare, urmăresc X Factor împreună doar de dragul emisiunii, pe când Tata s-ar preface că o urmăreşte pentru că ar urma, chipurile, să scrie despre importanţa ei culturală

ies cu bicicletele duminica dimineaţa foarte J devreme, înainte ca oraşul să se trezească, pe o scurtătură până în Battersea, pe străzi lăturalnice care duc spre Richmond şi râu, doar din pură plăcere, nu pentru că ar fi un exerciţiu fizic impus pentru păstrarea siluetei

care este singurul motiv pentru care Tata aleargă la maratoane

zilele trecute Kenny o rugase să fie un pic mai puţin negativă faţă de Tata, după ce

acesta urcase valvârtej la etaj în urma unui comentariu inofensiv făcut de ea

Yazz îi răspunsese că trecea prin cinica adolescenţă târzie, pur şi simplu nu mă pot abţine, Kenny, vă voi anunţa când voi ajunge de cealaltă parte, din nou adorabilă

pe Kenny îl bufnise râsul auzind-o, îi place să-i amintească că o cunoaşte de când era doar un spermatozoid printre milioane de alţi spermatozoizi din eprubeta lui Tata şi de când Mami se tot plângea că îi dădea lovituri zdravene în burtă când încă se afla în pântecul ei

la care ea i-a întors gluma, spunând că asta se întâmplase pentru că avea o premoniţie embrionară că avea să se nască în sărăcie

după ce va absolvi facultatea şi se va angaja, o va convinge pe Mami să-şi vândă casa, corecţie, să vândă casa lor, care acum valorează o avere datorită reevaluării monetare a Brixton-ului de către Mami

Mami poate să locuiască şi într-un bungalou mai mic, care va fi foarte practic pentru o femeie de vârsta ei, probabil într-unul din oraşele de modă veche de pe malul mării unde vor fi mai ieftine

cu banii rămaşi din vânzarea casei, Yazz va putea cumpăra un mic apartament

un studio va fi suficient pentru moment

să mă ajuţi să avansez pe scara proprietăţilor va fi gestul definitor al vieţii tale, Mami

ea nu i-a răspuns

Yazz şi-ar dori ca piesa să fi avut deja

premiera şi să fi fost întâmpinată cu un entuziasm general de cinci stele, astfel încât ea să o poată urmări girată de o aprobare prealabilă, este important pentru că ea va trebui să înfrunte consecinţele dacă piesa va fi desfiinţată de critici si Mami va intra într-o criză emoţională care ar putea dura săptămâni la rând – din cauza criticilor care îi sabotează cariera cu lipsa lor totală de cunoştinţe despre viaţa femeilor de culoare şi pentru că aceasta fusese marea ei şansă după mai mult de patruzeci de ani de trudă bla-bla-bla şi pentru că ei nu înţeleseseră piesa din moment ce nu era vorba despre voluntarii din Africa sau de băieţii adolescenţi cu probleme sau despre traficanţii de droguri sau despre dictatorii militari africani sau despre cântăreţii de blues afro-americani sau despre oamenii albi care îi salvau pe sclavii negri

şi ghici cine va trebui să se afle la celălalt capăt al telefonului pentru a strânge cioburile?

este custodele emoţional al Mamei, întotdeauna a fost, întotdeauna va fi

asta înseamnă povara de a fi singurul copil, mai ales o fată

care va fi, în mod firesc, mai afectuoasă.

2

Yazz are un poster uriaş cu Hendrix în camera ei la uni, cu părul lui vâlvoi, bandana hippy, pieptul cu păr creţ, boaşele bombate şi chitara electrică

un simbol cultural pentru toţi cei care intră în camera ei, ca să-şi dea instantaneu seama cu ce tip dat naibii tre' să se pună

deşi gustul ei eclectic şi imprevizibil trece dincolo de rif-
furile rockului electronic din preistorie, la A$AP Rocky,
Mozart, Stormzy, Priests, Angélique Kidjo, Wizkid, Bey, Chopin, RiRi, Scott Joplin, Dolly Parton, Amr Diab şi aşa mai departe

are chiar şi o înregistrare cu über basso profonde, cântăreţii oktavişti din Rusia, care nu atât cântă, cât fac pământul să bubuie

atât de multă radi-splendoare—, şi atunci cine e cu mult înaintea mulţimii?

camera ei este cea mai mare din cămin pe motiv de „claustrofobie şi anxietate socială extreme", o schemă prin care a reuşit să o obţină

are vedere la canalul care trece pe la marginea campusului şi străbate terenurile mlăştinoase de dincolo de acesta, cu vidre (sau bursuci?) şi bâtlani (sau gâşte?) şi alte chestii aviare şi animale pe care nu le cunoaşte si nu are chef să se informeze

preferă să-şi mobileze mintea cu lucruri care să o ajute să reuşească în viaţă, iar denumirile din fauna sălbatică din estul Angliei nu fac parte din asta

din cealaltă parte a camerei se văd aleile care străbat campusul, pe care în cele mai multe nopţi se perindă o mulţime de fumători de iarbă chiar prin faţa uşii ei, în drum spre propriile camere, de obicei beţi şi egocentric de gălăgioşi după ce au băut în oraş sau la barul Uniunii Studenţilor

ea a fost acolo o singură dată pentru că era

ticsit de rebuturile bete ale umanităţii, adică genul de băieţi care devin tot mai urât mirositori pe măsură ce semestrul avansează, deoarece mamele lor nu îi pun la înmuiat în cada de baie, seară de seară, în ciuda protestelor lor

genul de băieţi care afişează expresii din ce în ce mai ofensate pentru că nu înţeleg de ce nimeni nu vrea să se aşeze lângă ei la seminarii şi nimeni nu vrea să le spună: puţi, băi, frate

Yazz credea că la uni va întâlni romantism, un tip drăguţ de la etajul ei care să nu arate ca spatele unui autobuz şi să fie mai înalt decât ea (condiţie prealabilă)

pe cineva în braţele căruia să se cuibărească în serile de sâmbătă şi cu care să lenevească în pat în dimineţile de duminică, ascultând muzică în timp ce se pune la curent cu noutăţile din New Yorker, Observer, gal-dem—, The Root, Atlantic şi TheGrio—

pentru că într-o zi va scrie pentru acestea

din păcate, Mami are mai multă putere de seducţie decât ea şi chiar este considerată sexy în lumea lesbienelor

prietenele ei du jour—, cum spune Tata (hei, de ce să vorbeşti în engleză, când poţi să vorbeşti în

franceză?), sunt două femei albe, Dolores şi Jackie, deşi Mami a fost cu fiecare etnie cunoscută sub soare (asta se cheamă curvie multirasială)

se simt foarte bine împreună, ceea ce este emoţionant, pentru că femeile Mamei s-au

luptat adesea pentru ea

este ciudat şi suspect, pentru că atunci când Dolores şi Jackie sunt prezente, nu sunt reprize de ţipete, nu sunt mesaje paranoice la robotul telefonic, nimeni nu încearcă să lovească cu piciorul în uşa din faţă în miez de noapte şi nimeni nu stă pitit într-un colţ, adresând priviri furioase rivalei la petrecerile lui Mami

parcă s-ar plăcea una pe cealaltă, Yazz bănuieşte că au nişte partide groteşti de sex în trei şi nu-şi poate lua inima în dinţi să întrebe

în afară de asta, a pierdut şirul femeilor care au venit şi au plecat, până în punctul în care cele noi abia dacă se mai înregistrează pe scara ei Richter a neplăcerii

va exista inevitabil un chip nou la micul dejun care să încerce să se împrietenească cu fiica noii sale iubite, forfotind să-i facă toast-ul, omleta cu roşii şi brânză, turnându-i sucul, spălând vasele după ce mâncase

fiică ce va face numeroase aluzii străvezii în apropierea zilei ei de naştere/Crăciunului/Paştelui

(şi de ce lipseşte marmelada de pe masă?)

*

când Yazz vorbeşte despre educaţia sa neobişnuită, oamenii mai simpli se aşteaptă să fie taratã emoţional din cauza acesteia, cum ai putea să nu fii, atunci când mama ta e o lesbiană poliamoroasă, tatăl tău e un homosexual narcisist (după cum îl descrie ea pe el), iar tu ai făcut naveta între casele lor si ai fost lăsată în grija diverşilor naşi, în timp ce

părinţii tăi îşi urmăreau propria carieră?

asta o enervează pe Yazz, care nu suportă ca oamenii să-i vorbească de rău pe oricare din părinţii ei

este prerogativa ei

oricum, ea s-a resemnat să rămână cu gaşca de la uni în loc să iasă la vânătoare de bărbaţi

este păcat că îşi serbează majoratul ca una din Generaţia Vrăjeşte-îndrăgeşte-Vorbeşte-Invită-Fute, de la care bărbaţii se aşteaptă să le cedezi de la prima (şi singura] întâlnire, să nu ai deloc păr pubian şi să faci chestiile dezgustătoare pe care au văzut ei că le fac femeile în filmele porno de pe internet

pe care bănuieşte că băieţii de la căminul ei le urmăresc toată ziua şi toată noaptea, băieţi care sunt rareori văzuţi în afara camerelor lor (seminarii? care seminarii?)

ea a fost la o singură întâlnire la uni, care a însemnat să stea la un bar cu un specimen masculin despre care credea că este o persoană interesantă, care căuta fără jenă pe telefon să vadă dacă nu cumva prin apropiere se afla o persoană mai atrăgătoare, înainte de a se scuza patetic că avea de făcut o recapitulare

ea a plecat la scurt timp după plecarea Iui, l-a văzut stând de vorbă cu o femeie într-un bar, la câteva clădiri depărtare, când trecuse pe acolo în drum spre casă

Yazz bănuieşte că în momentul în care băieţii de

J

vârsta ei vor dori să se aşeze la casa lor, ovarele ei vor fi paradite, iar ei se vor

combina cu femei având jumătatea vârstei lor, care încă mai pot să toarne copii cât ai spune peşte

aşadar

chiar dacă este considerată destul de atrăgătoare (adică nu 100% urâtă), cu stilul ei deosebit de a fi (o parte Goth din anii 1990, o parte post-hip-hop, o parte curvuliţă, o parte extraterestră), trebuie să concureze cu imaginile fetelor de pe site-urile de sex, cu buzele injectate cu colagen şi cu ţâţele umflate cu silicon ieşite în afară

Yazz s-a gândit să se întâlnească cu ţipi mai în vârstă, de vreo treizeci de ani (care sunt tot timpul amatori să le-o tragă adolescentelor), până când şi-a imaginat scenariul cu părul din nas, cocoşelul zbârcit şi burta pântecoasă

deci până îşi va face apariţia cineva potrivit (dacă o va face vreodată), care să fie apt să ofere o implicare corespunzătoare în vederea unei relaţii monogame pe termen lung (ea nu este ca mama ei), a găsit un partener de sex ocazional în Steve, un american care studiază pentru un doctorat pe tema „interdependenţa şi estetica hip-hopului şi a politicii rasiale în anii optzeci"

din păcate, el are o prietenă şi la Chicago, ceea ce dă naştere unui fel de dilemă morală atunci când sunt împreună în pat, ea îl sună şi el o minte cu privire la ceea ce face

Yazz are uneori insomnii, îngrijorându-se că va rămâne singură toată viaţa

dacă nu poate să aibă un prieten ca lumea la nouăsprezece ani, ce să mai spere când va fi mai în vârstă?

câteva dintre prietenele lui Mami sunt singure de zeci de ani, şi nu lesbienele care nu prea au probleme să se despartă una de alta, ci cele hetero, care au locuri de muncă bune şi case şi niciun partener cu care să împărtăşească toate acestea şi care spun că în această etapă a vieţii lor nu sunt pregătite să se statornicească

Mami le acuză de „Sindromul Căutării lui Obama"

pe la spate

Nenet, al treilea membru al găştii, este logodită cu Kadim, care este student în America, părinţii i l-au ales

la început s-a opus, până când ei au ameninţat că o vor renega, iar gândul că va trebui să-şi găsească un loc de muncă după uni şi să-şi câştige singură banii, ca toţi ceilalţi din gaşcă, a făcut-o să se răzgândească

din fericire, după ce l-a întâlnit şi a ajuns să-l cunoască, s-a înţeles de minune cu el şi este adesea plecată în week
enduri prelungite (cum ar fi de miercuri până luni) în Connecticut, unde studiază Kadim

chiar şi aşa, are numai calificative maxime la cursuri, atât e de deşteaptă

are, de asemenea, super-încredere în ea şi este ultima persoană cu care să te pui

când un băiat din campus a început să-i trimită bilete explicite, ea l-a reclamat conducerii universităţii şi el a reuşit cu greu să nu fie exmatriculat

când o colegă de grupă a fost violată şi i-a mărturisit acest lucru, Nenet a plătit un

avocat care l-a condamnat pe violator la şase ani de închisoare

după care, sunt cu toţii de acord, el va fi din nou liber pe străzi şi va viola şi alte femei

Waris se vede cu Einar, un băiat somalez-norvegian, cu care este împreună de când au stat în aceeaşi bancă, la şcoală, la ora de istorie

amândoi sunt mari fani ai anime-urilor şi merg la London Comic Con în fiecare an

Waris creează desene animate ca hobby şi plăsmuieşte o femeie supererou somaleză

care vânează bărbaţii care le fac rău femeilor

si îi castrează încet

si fără anestezie

când îşi petrec timpul împreună, Yazz face ciocolată caldă la pliculeţe pentru toată lumea şi le oferă din fursecurile pe care i le face Mami, care, în mod ciudat, s-a apucat de preparat dulciuri de când Yazz a plecat la uni, aproape ca şi când şi-ar fi dat seama că nu a fost o mamă ideală, iar acum îşi răscumpără greşelile

trei sferturi din gaşcă nu prea bea alcool sau nu bea deloc

mintea este cea mai valoroasă resursă a Iui Yazz si

nu are de gând să-şi bată joc de ea

Waris este de acord cu hijabul şi cu sexul în afara căsătoriei, dar nu şi cu băutura şi carnea de porc

Nenet spune că se aşteaptă să înceapă să

bea după câţiva ani de căsnicie cu Kadim, când el îşi va lua prima amantă oficială, aşa cum s-a întâmplat cu propria ei mamă, care îşi începe ziua cu un G&T— şi o termină cu lichior, între acestea consumând una până la trei sticle de vin

Courtney este singura ale cărei interacţiuni sociale sunt însoţite de vin roşu

*

Yazz a fost atrasă de Waris în a doua zi din Săptămâna Bobocilor, la petrecerea de bun venit din sala de sport, la care amândouă stăteau retrase pe margine; Yazz a fost atrasă de mutra acră a lui Waris, cum i-a spus ea mai târziu, comentariu pe care Waris l-a acceptat binedispusă, întrebând-o pe Yazz dacă ea s-a uitat de curând în oglindă

au căzut de acord că colegii lor erau foarte imaturi, în timp ce sorbeau un iced tea în colţul unui Starbucks din campus, la mare distanţă de balamucul celorlalţi boboci din anul întâi, care alergau de colo-colo la petrecerile cu spumă, la jocul de disco paintball, la vânătoarea de comori si făceau incursiuni în cârciumi în grup, despre care Yazz spunea că erau sortite să sfârşească la Urgenţă

a cui a fost ideea? scrisese ea pe formularul oficial pentru feedback al Săptămânii Bobocilor

să le facă cunoştinţă acestor bieţi tineri cu „intoxicaţia cu alcool chiar din prima săptămână în care aceştia plecaseră de acasă?

de ce nu le rezervaţi de pe acum un loc la

dezintoxicare în loc să aşteptaţi până în anul doi, la primele semne de leziuni hepatice?

Waris

îşi asortează eşarfele la culoarea hainelor ei largi

are zile verzi, zile maro, zile albastre, zile florale, zile fluorescente – niciodată zile negre (nu este o tradiţionalistă)

îşi vârâ adesea telefonul în hijab pentru a purta conversaţii hands-free, lucru despre care Yazz spune că este un amestec excelent de religiozitate şi simţ practic

la care Waris îi răspunde că poartă hijab pentru a-şi afirma identitatea musulmană şi, cu toate că unii sunt de părere că asta ţine de practica religioasă corectă, în Coran nu scrie nimic despre acoperirea femeilor din cap până în picioare, ştiai asta?

Waris nu-şi părăseşte niciodată camera fără să aplice un strat fin de fond de ten pe tenul ei deja perfect

tuburi întregi de rimei pentru a-şi îngroşa genele deja dese

iar sprâncenele ei sunt vopsite într-un arc înalt care ajunge practic până la urechi

Waris spune că este urâtă fără să aibă „faţa pusă", chiar dacă Yazz o linişteşte că femeile somaleze sunt

cele mai frumoase din lume, iar asta te include şi pe tine, Waris

Waris spune că este grasă chiar dacă e de dimensiuni perfect normale, ciupindu-şi coapsele atât de tare încât se pigmentează şi

arătându-i apoi lui Yazz „celulita” ei, care nu există, Waris, este doar carnea pe care ai ţinut-o atât de strâns încât aproape a plesnit

uneori poartă ochelari de soare când nu e soare – noaptea şi în interiorul clădirilor

a încercat chiar şi în clasă, arătând fioros şi supercool până când un lector curajos, dr. Sandra Reynolds (spuneţi-mi Sandy, băieţi şi fete), le-a demonstrat că nu era chiar atât de uşor de manipulat precum credeau ei când i-a cerut lui Waris să-si scoată

ochelarii de soare dacă nu suferea de vreo problemă medicală si nu avea un certificat care să ateste acest lucru

sau să iasă de la cursul ei

îi port ca să par neînfricată, i-a explicat Waris lui Yazz după ce se trataseră cu o pizza într-o sâmbătă la prânz şi se întorceau în campus pe străzile pietruite, plouate şi alunecoase ale oraşului universitar în care ele ieşeau în evidentă

sau poate ca să-ţi ascunzi frica, sugerase Yazz, de fapt te simţi plină de fricǎ sau lipsită de fricǎ – expresiile diferă doar prin câteva litere, plină sau lipsită de fricǎ sunt asemănătoare dar diametral opuse ca sens, observi?

Yazz s-a simţit inundată de un val de înţelepciune supranaturală care depăşea cu mult vârsta pe care o avea

era unul dintre acele momente

Waris părea gânditoare pe când continuau să meargă în tăcere, după care a răspuns, tot atât de perspicace: poate că ambele

în clipa aceea Yazz şi-a dat seama de ce se

înţelegeau atât de bine, erau pe aceeaşi lungime de undă intelectuală

viaţa era diferită înainte de 11 septembrie, a spus Waris pe când lăsau oraşul în urmă şi mergeau pe o stradă principală aglomerată, trecând pe lângă case vechi pavate cu dale groase din piatră cenuşie; era prea tânără pentru a-şi aminti „viaţa de dinainte", când mama ei spunea că oamenii se uitau la femeile care purtau hijab cu surprindere, curiozitate sau compasiune

apoi a existat „viaţa de după”, când mama ei spunea că începuseră să fie privite cu vizibilă ostilitate, care se accentua de fiecare dată când un jihadist arunca în aer oameni albi sau îi secera la pământ dintr-un camion

în aceste momente Waris îşi făcea curaj, ştiind că avea să fie încă şi mai îmbrâncită, scuipată şi jignită cu apelative de genul arăboaică împuţită, când nici măcar nu sunt arabă, Yazz

Waris a spus că este incredibil că oamenii sunt atât de tâmpiţi încât să creadă că peste un miliard şi jumătate de musulmani gândesc şi acţionează cu toţii la fel, un musulman săvârşeşte un atac armat în masă sau aruncă în aer oameni şi este considerat terorist, un bărbat alb face exact acelaşi lucru si este considerat nebun

ambii sunt nebuni, Yazz

ştiu, Waris, ştiu

Yazz observă privirile urâte care i se adresează lui Waris când merg prin oraş

răspunde şi ea cu o uitătură urâtă în numele

prietenei sale

Waris a spus că în ultimul timp bunica ei îşi părăsea rar locuinţa socială din Wolverhampton, îi era prea greu să meargă pe stradă şi să aibă parte de o asemenea ostilitate si nu încetase niciodată să jelească tot ceea ce pierduse

avusese o viaţă înstărită în Mogadishu până în 1991, într-o familie în care toţi bărbaţii adulţi lucrau în stomatologia pediatrică până când au fost omorâţi, iar ea a fugit aici cu fiicele ei

zilele acestea, bunica ei ia pastilele prescrise de medic

stă în sufragerie şi se ascunde în propria fiinţă

până într-o zi când va fi pierdută pentru totdeauna pentru ei

Xaanan, mama ei, este însă complet diferită, ne-a bătut la cap pe noi, copiii, că putem alege fie să fim zdrobiţi de apăsarea istoriei şi a atrocităţilor din zilele noastre, fie să adoptăm o atitudine războinică

Tata lucrează într-o fabrică, Mami are două locuri de muncă, în primul lucrează la un adăpost pentru femeile musulmane, iar la cel de-al doilea le predă tehnici de autoapărare femeilor care poartă hijab, astfel încât să înveţe cum să se protejeze de „smulgerea hijab-ului" şi de atacurile asociate cu acesta

le învaţă un amestec de Krav Maga, Jiu Jitsu, Aikido şi Pencak Silat la centrul comunităţii locale, spune Waris cu mândrie; Waris însăşi a învăţat artele marţiale mixte alături de mama sa

Yazz şi Waris ajung în campus şi merg pe alee, ploaia încetează, cerul se înseninează, îşi face apariţia curcubeul

trec pe lângă sala de sport, din care intră şi ies studenţi în echipament sportiv

trec pe lângă spălătorie, studenţi cu priviri de zombie păzesc maşinile cu tambururi rotindu-se sau se joacă la telefon

trec pe lângă centrul de artă, cu o galerie şi o cafenea în interior, în care se vând cafea prea scumpă şi prăjituri prea scumpe destinate persoanelor şic care vin în campus să le consume

trec pe lângă clădirile din complexul de cazare, de unde se aude muzică şi emană miros de „iarbă", până când ajung la clădirea lor

intră în clădire şi urcă scările în timp ce Waris continuă să vorbească, zice că a învăţat să răspundă cu aceeaşi monedă dacă cineva spune oricare dintre următoarele

că terorismul este sinonim cu islamul

că este oprimată şi că ei îi înţeleg suferinţa

când cineva o întreabă dacă este înrudită cu Osama bin Laden

când cineva spune că ea este responsabilă pentru că ei sunt şomeri

când cineva îi spune că este un gândac imigrant

când cineva îi spune să se întoarcă la iubitul ei jihadist

când cineva o întreabă dacă nu cunoaşte vreun atacator sinucigaş

când cineva îi spune că nu are ce cauta aici şi când pleacă?

când cineva întreabă dacă va avea o căsătorie aranjată

când cineva o întreabă de ce se îmbracă precum o călugăriţă

când cineva îi vorbeşte rar, ca şi cum ea nu ar cunoaşte limba engleză

când cineva îi spune că vorbeşte binişor limba engleză

când cineva o întreabă dacă i s-a făcut MGF —, biata de ea

când cineva spune că o s-o omoare, pe ea şi familia ei

ai avut cu adevărat de suferit, spune Yazz, îmi pare rău pentru tine, nu la modul superior, este mai mult o empatie

nu am suferit, nu cu adevărat, mama şi bunica mea au suferit pentru că i-au pierdut pe cei dragi şi şi-au pierdut patria, pe când suferinţa mea este mai mult în mintea mea

nu este în mintea ta atunci când oamenii se năpustesc în mod deliberat asupra ta

prin comparaţie cu o jumătate de milion de oameni care au murit în războiul civil din Somalia, eu m-am născut aici şi mă voi realiza în această ţară, nu-mi pot permite să nu muncesc pe brânci, ştiu că va fi greu când voi intra pe piaţa muncii, dar ştii ceva, Yazz? eu nu sunt o victimă, să nu mă tratezi niciodată ca pe o victimă, mama mea nu m-a crescut să fiu o victimă.

în după-amiaza aceea au sfârşit prin a dansa în camera lui Yazz, pe muzica lui Amr Diab

Yazz îi spune lui Waris că este important să

echilibreze structura cerebrală cu structura corporală

Waris o întreabă dacă vrea să spună că trebuie să aibă o activitate fizică pentru că petrece prea mult timp gândind?

da, exact asta vreau să spun, confirmă Yazz, făcând mişcări complicate cu braţele în timp ce dansează

atunci de ce nu ai spus aşa?

mai târziu, în aceeaşi seară, încă mai ascultau cântecele lui Amr Diab la volum foarte mare cu Nenet, care locuieşte pe acelaşi palier şi le-a făcut cunoştinţă cu faimosul cântăreţ egiptean; Yazz s-a simţit imediat sedusă, când versurile au început să se reverse pe ecran de pe buzele sexy ale lui Diab

şi lui Waris îi plăcea, spunea că muzica lui Diab îi răscolea sufletul

Yazz a spus că el o făcea să simtă iubire faţă de bărbatul care avea să fie, într-o zi, receptorul pasiunii sale

Waris a spus că acelui bărbat ar trebui să-i fie frică, foarte frică

Diab era de şcoală veche, aşa că pentru ea era mai mult ceva nostalgic, spunea Nenet pe când le arăta cum să danseze în stil oriental, cu balans de şolduri şi unduirea braţelor, pentru că avea multă energie după ce se îndopase cu bomboane gumate

serile Amr Diab au devenit o pasiune de-a lor

*

Courtney, care locuia alături, a bătut la uşa lor în pijama şi le-a cerut să dea muzica mai

încet pentru că încerca să doarmă şi este miezul nopţii

Yazz i-a spus să îi asculte cu mare atenţie pe ceilalţi care aveau muzica dată tare în alte părţi ale clădirii, îi poate auzi? deasupra lor şi dedesubt?

sigur că poate, este sâmbătă seara şi imediat ce agenţii de pază care au fost chemaţi se urcă în maşină şi pleacă, zgomotul se aude din nou

toată lumea ascultă muzică, nu-i aşa, deci de ce ne vizezi tu pe noi în mod special? a spus Yazz cu mâinile în şolduri, adresându-i Iui Courtney o privire plină de subînţeles

a fost un moment tensionat, disipat de Nenet care a zis că ştia cum să rezolve un conflict deoarece tatăl ei lucrase în serviciul diplomatic în toţi cei treizeci de ani în care Mubarak fusese preşedintele Egiptului

asta se numeşte dictatură, a provocat-o Waris

asta se numeşte stabilitate politică, i-a întors-o Nenet

bunicul lui Nenet crescuse cu Mubarak în Kafr ElMesel-
ha, lucrase la Ministerul Justiţiei alături de el, familiile erau prietene

ca un cuplu de diplomaţi, părinţii ei dobândiseră abilitatea de a vorbi cu oricine ca si când ar fi fost profund interesaţi de persoana respectivă, chiar şi atunci când îi urau pe nemernici, ar fi fost drăguţi chiar şi cu tine, Waris, spusese Nenet liniştitor la un moment dat

Waris ştia ce voia Nenet să spună, somalezii

erau desconsideraţi în Egipt

când guvernul lui Mubarak căzuse, în timpul revoluţiei egiptene, familia lui Nenet fugise în Marea Britanie, unde avea oricum cetăţenie pentru că tatăl ei investise aici un milion de lire sterline pentru a o obţine

mai înainte, părinţii ei trăiseră în multe ţări în timp ce ea era plecată la un internat din Sussex

nu mă întrebaţi de unde provin banii familiei mele, a spus ea, răspunzând întrebării lui Waris

nu mi-au spus niciodată

Nenet a primit-o pe Courtney în camera lui Yazz, toată numai zâmbete diplomatice pentru a aplana situaţia, intră, cum te cheamă? oferindu-i coca-cola, iar când muzica a început din nou, i-a arătat mişcările

lasă-te să pluteşti, Courtney, imaginează-ţi că eşti apă, aer, lumină, lasă muzica să-ţi mişte corpul, nu te gândi prea mult, ideea este să dansezi cu tine, pentru tine

în curând, Courtney se învârtea şi plutea cu restul fetelor, îi plăcea această muzică fa-la-la, de ce nu auzise de ea mai înainte?

nu crezi că este puţin jignitor? a întrebat Yazz

de ce? îmi place, iar dansul din buric este de asemenea distractiv

nu se cheamă dans din buric, a răspuns Yazz, este prea orientalist şi noi nu tolerăm aici aşa ceva, moment în care Nenet i-a spus lui Yazz să înceteze şi a lămurit-o pe Courtney că dansul lor este inspirat din ceea ce în prezent se numea Raqs Sharqi

bine, a spus Courtney ridicând din umeri, făcând o piruetă fantezistă şi dansând de parcă şi-ar fi putut separa şoldurile de talie, talia de bust, braţele de trunchi si mâinile de brate

J

se mişca mai bine decât ele

*

au dormit toate pe podeaua lui Yazz în noaptea aceea, au luat micul dejun împreună în sala de mese

Courtney le-a spus că crescuse la o fermă agricolă (grâu şi orz) din Suffolk, iar ele au glumit, spunând că asta explica aerul ei de fată de la ţară

ochi strălucitori, a spus Nenet

piele translucidă, a spus Yazz

sâni de doică, a adăugat Waris

Waris, care nu ieşise niciodată din Wolverhampton înainte de a participa la Ziua porţilor deschise de la universitate, a recunoscut că nu pusese în viaţa ei piciorul într-o fermă

nici eu, a spus Yazz, sufletul meu este urban şi iubitor de modă, nu amator de rural

Nenet le-a informat că părinţii ei deţineau o fermă în Cotswolds, în care creşteau lame şi o podgorie în Valea Franschhoek din Africa de Sud

Waris a spus că asta era în regulă pentru unii, la care Nenet a răspuns că nu e vina mea, Waris a spus corect

Yazz a spus că, deşi îi plăcea ideea de lapte proaspăt, o reţinea ideea de cocoşi

cucurigând atunci când vrei să mai dormi puţin, tot aşa cum îi plăcea ideea de lapte proaspăt, dar nu şi mulsul vacilor pentru a-l obţine sau uciderea lor pentru obţinerea burgerilor de vită

Waris a spus că îi plăcea ideea de a face zilnic plimbări înviorătoare peste pajişti, după care Courtney a zis că ura mersul pe jos şi că pe lângă ferma ei nu există nicio pajişte

în timp ce îşi lua micul dejun cu ouă, slănină şi iahnie de fasole, Courtney a făcut greşeala să o întrebe pe Waris de ce purta un văl islamic

Yazz şi-a ridicat privirea din muşii aşteptând să vadă cum îi sare capsa lui Waris, dar ea a înfipt lingura în terciul gros şi a spus pe un ton surprinzător de blând că: în Primul rând din considerente culturale, în al Doilea rând din considerente politice, după care, chiar când Yazz se aştepta să spună că în al Treilea rând fir-ar al naibii, nu te priveşte, aceasta nu a făcut-o

Waris a răspuns numai că mama ei îi spusese că nu trebuia să se justifice în faţa nimănui

Nenet, aflată la al doilea espresso şi ciugulind un ou fiert, se pregătea să intervină – nu era necesar, Courtney şi-a cerut scuze, deşi părea că e mai mult bosumflată decât că îi pare rău, am întrebat doar pentru că nu ştiam

e-n regulă, acum ştii

*

Yazz a decis că, deşi Courtney era destul de ignorantă cu privire la alte culturi, manifesta

tărie de caracter şi chutzpah—, o precondiţie pentru a se alătura Placidoimperturbabilelor, unde toate tindeau să spună ce gândeau şi trebuia să ripostezi, nu să fugi plângând la toaletă ca o mămăligă

îi plăcea de Courtney

şi dacă îi plăcea

făcea parte din gaşcă

într-o luni dimineaţă, câteva luni mai târziu, Yazz i-a adus la cunoştinţă, când stăteau la coadă la toaletă după cursul de Rasă, Clasă şi Gen, că acum era efectiv o sistah— (cu h) onorifică, termen care îşi avea originea în vocabularul femeilor de culoare şi care era acum preluat (tipic!) de cele care nu erau astfel

cu toate acestea, Courtney nu va putea fi niciodată o sistah cu drepturi depline, ci numai onorifică

a lămurit-o că a fi sistah era o reacţie la modul în care suntem văzute şi faţă de cine suntem, care sfidează de fapt reducţionismul simplist, şi că cine suntem este o reacţie parţială la modul în care suntem văzute, scumpo

Yazz se trezise că-i numea pe cei pe care îi plăcea „scumpi” zilele astea, nu era ceva forţat sau arogant, ci se întâmpla în mod firesc

este o dilemă, continuă Yazz conversaţia în timpul prânzului cu ciorbă de fasole boabe pentru ea (proteine pentru creier) şi carne, piure de cartofi şi piure de mazăre pentru Courtney

oamenii nu te vor mai privi ca pe o femeie oarecare, ci ca pe o femeie albă care umblă cu

negroteii şi vei pierde un pic din privilegii, totuşi, ar trebui să le verifici, ai auzit de expresia „verifică-ţi privilegiile"—, scumpo?

Courtney a răspuns că dat fiind că Yazz este fiica unui profesor şi a unei foarte cunoscute regizoare de teatru, nu se putea spune că era o neprivilegiată, pe când ea, Courtney, provine dintr-o comunitate foarte săracă unde este normal să lucrezi într-o fabrică la şaisprezece ani, iar la şaptesprezece să ai primul copil ca mamă singură şi că ferma tatălui ei era practic deţinută de bancă

da, dar eu sunt negresă, Courts, ceea ce face să fiu mai oprimată decât oricine nu este negru, cu excepţia lui Waris care este cea mai oprimată dintre toate (dar ei nu-i spune asta)

cele cinci categorii: negru, musulman, femeie, sărac, poartă hijab

ea este singura căreia Yazz nu-i poate spune să-şi verifice privilegiile

Courtney a răspuns că Roxane Gay—avertizase împotriva ideii de a participa la „Olimpiada privilegiilor" şi scrisese în Bad Feminist că privilegiul este relativ şi contextual, iar eu sunt de acord cu asta, Yazz, vreau să spun, unde se sfârşeşte totul? Obama este mai puţin privilegiat decât un mocofan alb care creşte într-un parc de rulote, cu o mamă singură şi dependentă de droguri şi un tată la puşcărie? o persoană cu handicap sever este mai privilegiată decât un sirian care solicită azil după ce a fost torturat? Roxane susţine că trebuie să găsim un nou discurs pentru a discuta despre problema inegalităţii

Yazz nu ştie ce să răspundă, oare când a

citit-o Courts pe Roxane Gay – care este nemaipomeniiită?

sau era unul din momentele acelea în care elevul îsi

întrecea maestrul?

#fataalbăîntrecefataneagră

Courtney a adăugat că întrucât îi plac numai bărbaţii de culoare şi este posibil să aibă copii metişi, „privilegiul rasei albe” va fi serios ştirbit în cazul ei, cel puţin 50%, şi este incredibil ca în zilele noastre să nu fi întâlnit oameni de culoare în carne si oase înainte de a fi venit, din Dartingford unde nu sunt decât albi, cu excepţia a trei asiatici, la universitate

Yazz a informat-o că asta era un non sequitur, o fractură logică în conversaţie

Courtney a răspuns că ea însăşi este o mare fană a non sequitur, ceea ce înseamnă doar că o conversaţie curge liber şi intuitiv, spre deosebire de urmarea unei traiectorii previzibile, ca să zicem aşa

Yazz s-a scuzat să meargă la toaletă.

4

La sfârşitul primului an de facultate, Yazz a invitat-o pe Courtney să vină acasă la ea

a prevenit-o că cel puţin una dintre femeile din haremul lui Mami putea fi întâlnită dimineaţa mergând prin casă pe jumătate dezbrăcată şi, crede- mă, nu este o privelişte prea plăcută în cazul femeilor în vârstă

Courtney mai fusese la Londra doar o singură dată, într-o excursie de o zi în care

intra un tur cu autobuzul la Palatul Buckingham, Trafalgar Square, Big Ben, Catedrala St Paul şi Turnul Londrei, înainte de a lua trenul înapoi spre Dartingford

au dormit amândouă în patul dublu al lui Yazz şi au stat de vorbă înainte de a adormi, în acea primă noapte, cu luminile stinse şi luna proiectându-şi razele chiar asupra patului, ceea ce a făcut să-i pară specială lui Yazz, mai ales că nopţile erau calde şi fereastra deschisă

când stăteau întinse în pat, Yazz a întrebat-o pe Courtney de ce nu vizitase mai des capitala, nu ştii ce ai pierdut, scumpo

pentru că părinţiilor mei nu le place Londra, a răspuns Courtney, ei cred că este un fund de iad plin de oameni de culoare, atentatori sinucigaşi, stângişti, lesbiene, gay şi imigranţi polonezi, care le răpesc bărbaţilor sârguincioşi şi femeilor sârguincioase din ţara asta şansa de a-şi câştiga existenţa; Tata îşi ia toate ideile politice din ziare şi le citează cuvânt cu cuvânt, deşi este destul de amuzant că este prieten cu Raj, mecanicul din sat, beau împreună la pub

când îi spun că este ipocrit, zice: este Raj, Courtney, el este diferit

poţi să-i spui tatălui tău, din partea mea, că economia britanică s-ar prăbuşi fără imigranţi care să stabilească standarde de lucru mai ridicate, Mami spune: prefer oricând un instalator sau un electrician polonez în locul meseriaşilor autohtoni

asta nu contează pentru el, spune că sunt toţi la fel, scumpo, ceea ce înseamnă toţi oamenii pe care îi urăşte

abia aştept să văd ce faţă o să facă atunci când mă voi întoarce acasă cu un bebeluş metis

Yazz i-a arătat lui Courtney Peckham, Stockwell, Brixton, Streatham

pe când mergeau pe Brixton High Street, Courtney a spus că avea să leşine de la toate biftecurile de vită expuse în vitrine, nu se putea abţine să nu se uite la fesele cărnoase ale băieţilor ai căror blugi erau atât de căzuţi încât le expuneau aproape tot chilotul

Yazz observase că respectivele fese răspundeau atenţiei arătate de Courtney, moliciunea ei catifelată revărsându-se ostentativ peste decolteul bluzei de denim

se uitau la Courtney, nu la Yazz, care nu era cea măsurată din priviri, ca de obicei, iar în general era frecvent măsurată din priviri

nu că ar fi fost interesată de genul de bărbat care îşi încheia pantalonii sub fund

astăzi era vorba numai despre Courtney, care nici măcar nu era foarte sexy, dar era ca şi cum Yazz ar fi invizibilă, iar prietena ei ar fi o zeiţă irezistibilă

o fată albă care se plimbă cu o fată neagră este întotdeauna văzută ca fiind prietenoasă-cu-negrii

Yazz a mai fost în aceeaşi situaţie cu alţi colegi albi

Asta o face să se simtă atât de

istovită

au stabilit să se întâlnească cu Nenet la locuinţa

J

familiei sale, din spatele Queensway

Nenet le-a trimis prin sms instrucţiunile: „Hyde Park, după colţ LOL”

au ajuns la o clădire mare din spatele unei porţi de securitate şi au trebuit să sune la sonerie pentru a fi lăsate să intre pe o alee din prundiş care scrâşnea

o servitoare purtând uniformă neagră şi şorţuleţ alb le-a introdus într-un hol cu podele de marmură, fântână, colonade şi o scară în spirală ca acelea de la Hollywood, care urca până sus spre tavanul boltit

Nenet a coborît scările sărind treptele ca să le întâmpine, ţinând în braţe o mingiucă de blană albă şi pufoasă, câinele ei shih-tzu, Lady Maisie

luaţi-o, a spus ea, împingând-o spre ele, mângâiaţi-o puţin

Courtney i-a făcut pe plac fericită, ba chiar l-a lăsat să se alinte de faţa ei, gângurind cât de drăguţ era, obişnuită fiind cu animalele mult mai urâte de la

ferma ei, îşi închipuia Yazz, precum porcii şi să-şi introducă mâinile în anusurile vacilor pentru a degaja scaunele constipate

ea a refuzat să atingă câinele, neplăcându-i să se apropie prea mult de chestii care îşi lingeau propriile funduri ca să le cureţe

Nenet le-a făcut un tur rapid al casei, care lui Yazz i s-a părut mortală, mortală adică de o bogăţie obscenă, nu mortală în sensul de minunată

Nenet şi-a cerut scuze pentru gustul ostentativ al mamei sale în materie de decor interior, nu pentru bogăţia ei

vă rog să aveţi grijă ce atingeţi, fetelor!

Yazz a observat că Courtney se comporta ca şi cum ar fi fost onorată că fusese acceptată în viaţa lui Nenet, acum, când vedea cum trăia ea

Nenet era acum „Nenet care locuieşte într-o casă imensă, lângă Hyde Park", ceva pe care Yazz nu putea să-l anuleze în mintea ei sau de care să nu tină cont în părerea ei despre prietena sa

şi-a dat seama că a şti că cineva provenea dintr-o familie bogată nu era acelaşi lucru cu a observa de aproape amploarea acestei bogăţii

*

au plecat la o plimbare în Hyde Park, s-au plimbat de-a lungul lacului Serpentine în lumina soarelui

Yazz a privit lacul albastru şi oamenii care se bucurau de mersul cu hidrobicicletele sau de plimbarea în bărci cu vâsle

aleea din jurul lacului părea să fie o promenadă pentru arabii bogaţi, parcarea amenajată fiind ticsită de maşini cu portiere care se deschideau în sus şi capace de roţi aurite care ar fi putut salva de la colaps Serviciul National de Sănătate

Nenet, care la uni purta de obicei îmbrăcăminte sport de marcă, era îmbrăcată într-o bluză strâmtă, fustă scurtă, pantofi cu tocuri înalte şi avea o geantă Chanel cu lanţ auriu aruncată pe un umăr

limbajul ei corporal se schimba ori de câte ori se apropia vreun grup de tineri ca să o măsoare din priviri cu admiraţie, ceea ce

făceau de fiecare dată, date fiind părul ei negru în cascadă, pielea cafenie strălucitoare şi picioarele sculptate

acesta era mediul ei, mergea ca o prinţesă, puţin prea mândră de ea

Nenet insista întotdeauna că era mediteraneeană, în mare măsură spre amuzamentul lui Yazz şi supărarea lui Waris când încercase să le convingă că nu era negresă şi nici măcar africană, întrucât familia ei era de pe coasta egipteană a Alexandriei

eşti africană, Nenet, o admonesta Waris, haide, recunoaşte, eşti o femeie africană, şi sărea pe Nenet prefăcându-se că-i dă o mamă de bătaie, ţipând amândouă ca nişte puştoaice de şase ani

plimbăreţii de pe Serpentine o ignorau pe Yazz, care avea pielea mult prea închisă la culoare pentru ei (mda, iar ei pot să se ducă naibii)

o dezbrăcau încet din priviri pe Courtney, cu îndrăzneală, ca şi cum ea ar fi fost vreo cameristă

Courtney se simţea bine, plăcându-i această atenţie

Yazz nu voia să-i spună adevărul

*

cele trei au discutat despre facultate aşa cum nu o făceau când erau în campus, dar cumva astăzi era mai altfel, primul an trecuse, în faţa lor se aşternea o vară întreagă

Yazz şi Courtney urmau să o petreacă pregătindu-se pentru anul doi de facultate, începând cu cărţile din listele lor de lectură,

asta şi joburile de vară aveau să le ţină ocupate

Waris începuse deja un stagiu de practică la o organizaţie caritabilă din Wolverhampton care se ocupa de foşti infractori

Courtney urma să înceapă să lucreze la magazinul de produse de lifestyle al unei ferme din Suffolk care vindea aragazuri de zece mii de lire sterline

Yazz era chelneriță într-un restaurant fitos din West End frecventat de oligarhi, celebrităţi şi fotbalişti din Premier League cu soţiile lor trofeu, amante şi escorte

lua notiţe pe telefon pentru viitoarea ei biografie

şi făcea fotografii clandestine cu iPhone-ul

Nenet, care începea să se sature de habitatul ei firesc şi să se afle în centrul atenţiei, le-a mărturisit că nu avea de gând să citească nimic pentru cursul de Istorie a Artei deoarece – ia ghiciţi!

lăsase să-i scape că nu avea nevoie să citească nimic

şi acest lucru este confidenţial, deci vă roooooog, nu spuneţi nimănui, în special lui Waris, adevărul este că îmi comand eseurile de la un cadru universitar pensionat

s-a întoars spre ele aşteptând admiraţie, aprobare

Yazz a fost uimită, a răspuns calm, se presupune că trebuie să lucrezi pentru notă, aşa cum face toată lumea, nu ştiam că eşti una dintre cele care trişează

nu trişez, dacă toţi ceilalţi fac la fel

asta nu înseamnă că faci un lucru corect si

nu toti ceilalţi fac la fel

trezeşte-te, Yazz, doar oamenii nu-ţi vor spune asta, nu-i aşa? pe Kadim masteratul îl costă o avere

Yazz se întreba dacă prietenia lor ar putea supravieţui înşelăciunii lui Nenet, pe lângă situaţia sa extrem de privilegiată, asta explica de ce putea să vizioneze non-stop un serial întreg pe Netflix cu o seară înainte de examen si să obţină oricum nota zece la lucrările ei

Nenet era o prinţesă răsfăţată, leneşă şi imorală, care nu respecta regulile jocului şi ar fi făcut orice pentru a-şi păstra privilegiile, inclusiv să se mărite cu cineva ales de părinţii ei

Yazz se întreba dacă faptul că aveau camerele pe acelaşi coridor şi se numărau printre puţinele fete de culoare dintr-un campus pentru albi era într-adevăr suficient pentru a păstra Placidoimperturbabilele împreună şi după absolvire sau chiar pe parcursul anului doi de facultate, dacă stai să te gândeşti

Yazz fusese nevoită să muncească din greu, să pună bazele unui viitor pentru că trebuia să fie în fruntea jocului, iar Courtney (sau mai bine zis Roxane Gay) chiar avea dreptate, îşi dă ea seama acum, privilegiul tine de context si de circumstanţe

nu ar fi trişat nici dacă ar fi fost bogată, va absolvi cu calificativul foarte bine şi, asemenea lui Waris, va face tot posibilul pentru a reuşi, nu va fi catapultată în lumea mare si rea cu calificative nesatisfăcătoare si

fără un plan strategic, semestrul trecut cunoscuse studenţi din anul trei pe cale să absolve care păruseră îngroziţi când îi întrebase despre paşii următori

se profilează un maşter în jurnalism la Londra, unde este în mediul ei şi poate să locuiască cu mama sa fără să plătească nicio chirie

este deja un autor constant de reportaje pentru ziarul studenţesc Nu Vox, iar articolul ei „De ce profesorul meu nu este negru?”, inspirat de o conferinţă a studenţilor la care participase în primul semestru, generase mai multe comentarii online decât oricare altul din acea lună, doar jumătate din ele fiind cu totul pe dinafara subiectului, scrise, desigur, anonim de către trolii degeneraţi, cu creier de găină, rasişti, laşi, naşparlii şi complet lipsiţi de prieteni de pe planetă

ideea este că articolul i-a sporit reputaţia şi a devenit o personalitate în campus, cineva de la Media Society şi radioul studenţesc i-au cerut opinia

anul viitor va încerca să plaseze articole în ziarele profesionale şi pe uber-bloguri, iar în anul trei, când va fi eligibilă, va candida pentru postul de redactor-şef al Nu Vox

va face astfel încât să fie aleasă preşedinte al Media Society

se gândeşte deja la strategia de campanie

vai de nulitatea de uzurpator care îi va sta în cale ştie că nu va fi uşor, este pregătită să lupte

*

Yazz se gândeşte la restul găştii

Courtney este o persoană cu adevărat drăguţă, care în trecut a fost naivă şi fără complicaţii, care a evoluat foarte mult de când a ajuns la uni, iar acum are mai multă experienţă de viaţă datorită apartenenţei la gaşcă, ce nu este alcătuită din studenţii tipici din estul Angliei, ci din:

o umanistă dată naibii a cărei mamă este o actriţă lesbiană şi al cărei tată este un „intelectual” homosexual

o ţipă super-bogată (escroacă), conectată politic la fosta elită egipteană

o femeie somaleză musulmană care poartă hijab şi este pricepută la artele marţiale mixte

Waris este cea mai profundă dintre ele deoarece familia ei are un trecut atât de dureros, chiar dacă nu suportă ca oamenii să o compătimească

viaţa lui Waris a fost cea mai nedreaptă şi a forţat-o să se maturizeze de timpuriu

tot aşa cum obstacolele vieţii au forţat-o şi pe ea, Yazz, să se maturizeze de timpuriu

şi iată că începe

Ultima Amazoană din Dahomey

piesa.

— Henri Cartier-Bresson (1908-2004), fotograf umanist francez, considerat un maestru al fotografiei sincere şi un utilizator timpuriu al filmelor de 35 mm. A fost pionier în genul fotografiei de stradă şi a privit fotografia ca surprinzând un moment decisiv (n. tr.).

— Internet of Things (loT) este un concept care presupune folosirea Internetului pentru a conecta între ele diferite dispozitive, servicii şi sisteme automate, formând astfel o reţea de obiecte (n. red.).

—Gloria Jean Watkins (n. 1952), mai bine cunoscută prin pseudonimul „beli hooks", este o autoare americană, profesoară, feministă şi activistă socială. Numele „beli hooks" (scris cu litere mici) este împrumutat de la bunica ei maternă, Bell Blair Hooks (n. tr.).

—Kwame Anthony Appiah (n. 1954), filozof britanic originar din Ghana, interesat îndeosebi de teoria politică şi morală, de filozofia limbajului şi de istoria culturală africană (n. red.).

—Judith Butler (n. 1956), filozoafă americană post-structuralistă, cu o contribuţie importantă la teoria feministă, queer şi filozofia politică (n. red.).

—Aimé Césaire (1913-2008), scriitor, poet şi om politic francez de origine martinicheză (n. red.).

—Angela Davis (n. 1944), activistă pentru drepturile omului, profesoară de filozofie şi militantă comunistă americană (n. red.)

—Simone de Beauvoir (1908-1954), scriitoare franceză, eseistă şi o figură de marcă a feminismului şi existenţialismului în Franţa, autoare a unei cărţi de referinţă pentru feminism, *Al doilea sex* (n. red.).

—Frantz Fanon (1925-1961), psihiatru şi eseist de naţionalitate franceză, născut în Martinica, care s-a considerat cetăţean algerian, fiind puternic implicat în lupta pentru independenţa Algeriei (n. red.).

—Julia Kristeva (n. 1941), filologă, psihanalistă şi autoare franceză de origine bulgară (n. red.).

—Audre Lorde (1934-1992), scriitoare şi activistă americană care a militat pentru promovarea feminismului şi contra discriminării minorităţilor sexuale (n. red.).

—Edward Said (1935-2003), teoretician al literaturii, critic literar şi intelectual palestinian american (n. red.).

—Gayatri Spivak (n. 1942), teoreticiană a literaturii şi critic literar indian, profesoară la Columbia University, New York (n. red.).

—Gloria Steinem (n. 1934], feministă americană, jurnalistă, promotoare a drepturilor femeilor, figura centrală a celui de „al doilea val al feminismului” (n. red.].

—V.Y. Mudimbe (n. 1941], filozof, scriitor, poet şi critic literar congolez, dedicat culturii africane (n. red.].

—Cornel West (n. 1953], fiozof american, activist politic, autor (n. red.].

—Radi (de la radicalism] + splendoare. în orig.

radness (radicalism + awsomeness) (n. tr.].

— Revistă britanică anuală, editată de femei de culoare şi nonbinare de culoare (n. red.].

— Site web american cu ştiri, opinii, divertisment şi conţinut video orientat către afro-americani (n. red.].

—„Actuale”, „de moment” (1b. fr. în orig.] (n. tr.].

— Gin & Tonic (n. tr.].

— Mutilarea genitală a femeilor (MGF], conform OMS, este îndepărtarea ritualică a organelor genitale externe feminine şi suturarea vulvei, o practică întâlnită mai ales în nord-estul Africii. Prima atestare istorică îi aparţine istoricului grec Herodot şi datează din anul 450 î.H. Semne ale acestei practici au fost descoperite în cursul examinării medicale a mumiilor egiptene datând din anul 200 î.H., operaţia fiind frecventă mai ales în rândul persoanelor bogate şi influente, fiind utilizată ca o centură de castitate fiziologică (n. tr.].

— Din ebraica *huşpăh* („tupeu", „neruşinare”, „aroganţă”, „obrăznicie fără margini”] (n. tr.].

— „Soră” „surioară” (n. tr.].

— A deţine un avantaj prin comparaţie cu alte persoane, dar nu ca
urmare a meritului personal, ci mai mult din cauza prejudecăţilor sociale (n. tr.].

— Roxane Gay (n. 1974], scriitoare, editoare, profesoară cu carieră academică. Lucrările ei abordează problemele feministe şi rasiale, identitatea de gen şi sexualitatea (n. red.].

DOMINIQUE

1

Dominique a dat peste Nzinga în gara Victoria, la ora de vârf

când era doborâtă Ia pământ de efectul de strivire al navetiştilor nemiloşi din Londra, decişi să prindă metroul cu orice preţ

geanta i-a căzut pe jos, s-a deschis şi din ea s-a revărsat tot conţinutul: paşaport, A-Z, Rough Guide to London, portmoneu din iută, tampoane, aparat de fotografiat Zenith E, cremă de mâini Palmer’s, amuletă cu ochiul magic, cuţit de vânătoare cu mâner de fildeş

Nzinga s-a simţit profund recunoscătoare când trecătoarea Dominique s-a apropiat să-i dea o mână de ajutor, agitându-se amândouă pe peronul staţiei de metrou pentru a-i aduna lucrurile de pe jos

când au terminat, iar Nzinga s-a ridicat din nou în picioare, calmă, Dominique s-a trezit în faţa unei viziuni extra
ordinare

femeia era statuară, pielea îi strălucea, hainele îi erau fluide, avea trăsături sculpturale, buzele pline, şuviţe subţiri de dreaduri îi cădeau liber până la şolduri, cu amulete de argint şi mărgele strălucitoare

împletite în ele

Dominique nu mai văzuse pe nimeni ca ea până atunci, se oferise să-i cumpere o cafea, încrezătoare că va accepta pentru că lesbienele, iar ea bănuia că şi aceasta era una dintre ele, de obicei acceptau

stăteau faţă în faţă în cafeneaua din staţie, iar Nzinga sorbea dintr-un pahar cu apă fierbinte cu o felie de lămâie, singura băutură fierbinte care permitea să-i treacă de buze, a spus ea, nu vreau să-mi maltratez corpul

între timp

Dominique, care bea o ceaşcă de cafea solubilă în care dizolvase două cuburi de zahăr şi în care înmuia, unul după altul, biscuiţi digestivi (un pachet de Maltesers pus lângă cafea ca desert), s-a simţit vinovată pentru mizeriile pe care le introducea fără să gândească în corpul ei – maltratându-l, da, maltratându-1

nu mai întâlnise niciodată o afro-americană si accentul Nzingăi îi evoca deliciile senzoriale ale pâinii calde de mălai, costiţe lipicioase, bame, jambalaya—, varză collard, jumări, varză călită, arahide caramelizate – şi alte preparate despre care citise în romanele scrise de femei afro-americane

Nzinga vizita Anglia pentru prima dată de când o părăsise, copilă fiind, iar acum se întorsese dintr-un pelerinaj în Ghana, unde petrecuse două săptămâni, se aflase pentru prima oară în Patria Mamă, vizitase Castelul Elmina în care fuseseră încarceraţi africanii capturaţi înainte de a fi expediaţi ca sclavi în America ghidul îi condusese într-o temniţă,

închisese uşa în întunericul fierbinte, sufocant, le descrisese în amănunt cum până la o mie de oameni fuseseră înghesuiţi într-un spaţiu destinat pentru doar două sute, chiar şi până la trei luni, fără instalaţii sanitare şi cu o cantitate mică de mâncare şi apă

în acel moment, tot trecutul dureros de patru sute de ani de sclavie mi-a pătruns în trup cum nu mi se mai întâmplase până atunci şi am cedat, am plâns cu suspine, Dominique, am plâns cu suspine şi mi-am dat seama mai mult ca niciodată că oamenii albi au de dat socoteală pentru multe

Dominique s-a abţinut să-i răspundă că şi africanii vânduseră africani în sclavie, deci totul era mai complicat decât atât

Nzinga construia case de lemn pe „proprietăţile femeilor—" din „Statele Des-Unite ale Americii”, unde locuise de când avea cinci ani, iar mama ei, sătulă de tatăl Nzingăi care oscila între diferite femei din Anglia şi Caraibe, se îndrăgostise prin corespondenţă de un bărbat frumos care luptase în Forţele Speciale

nu avea decât douăzeci si doi de ani când îi mutase prosteşte pe Nzinga şi pe fratele ei, Andy, din apartamentul lor din Luton în ceea ce s-a dovedit a fi o casă mobilă dintr-un parc de rulote din Texas

unde ea şi fratele ei dormeau pe podea, lângă chicinetă, în timp ce mama ei şi bărbatul acela împărţeau patul dublu rabatabil şi făceau sex zgomotos la câţiva metri de ei

el bea rachiu din clipa în care se trezea şi

până noaptea, când cădea într-o stare de stupoare de la băutură şi droguri, făcând rost de ici şi de colo de slujbe ciudate

mama ei îşi găsise de lucru la o fabrică de pui, era în mod stupid convinsă că putea să-l vindece de adicţiile sale şi să trăiască alături de el împreună cu copiii ei

încercările ei zadarnice de a-l face să renunţe la adicţii au făcut să fie bătută atât de des, încât a renunţat să mai încerce să-l schimbe si a căzut ea însăşi în patima drogurilor

ceea ce începuse rău, s-a agravat pe măsură ce Nzinga s-a trezit că era prost educată de doi drogaţi a căror prioritate nu erau ea şi fratele ei

în cele din urmă s-a produs inevitabilul când a ajuns la pubertate, existaseră semne anterioare, atingeri inadecvate şi comentarii pe care era prea mică pentru a le descifra, iar mai târziu, prea vulnerabilă pentru a le respinge

şi-a pierdut virginitatea în timp ce mama şi fratele ei erau plecaţi la cumpărături, iar ea rămăsese acasă să îsi facă temele

a doua zi dimineaţa a reuşit să-i spună ce se întâmplase unui profesor de la şcoală, după care izbucnise în lacrimi, un bărbat care îi spusese întotdeauna că era un copil inteligent – practic singurul om bun pe care îl cunoscuse vreodată

li s-a repartizat un asistent social, ea şi fratele ei au fost daţi în grija unei familii

care i-a îngrijit, dar nu i-a iubit

nu din toată inima, nu necondiţionat

Andy a intrat în armată la şaisprezece ani şi i-a întors spatele surorii care se transformase într-o lesbiană masculină, cum a numit-o când a surprins-o în pat cu prietena ei

din fericire, chiar eram deşteaptă şi am muncit din greu pentru a fi admisă la University of Texas din Austin, recent desegregată, în loc de colegiul din comunitatea locală

după absolvire, am început să locuiesc într-o comunitate de femei pentru a mă îndepărta de oameni ca fratele meu si ca fiara

când mama a murit din cauza unei supradoze

fratele meu si cu mine nu am schimbat niciun cuvânt la înmormântare

si nici de atunci încolo

Dominique stătea acolo, ascultând ce spunea apariţia extraordinară din faţa sa, o femeie care depăşise tragedia din copilăria ei cumplită pentru a deveni atât de minunată, care degaja o asemenea căldură şi experienţă de viaţă

oamenii o percepeau pe Dominique ca fiind dură şi înfumurată, însă prin comparaţie cu Nzinga nu era aşa, Nzinga era puternică, de neînvins, prezenţa şi energia ei dominau cafeneaua, vocea ei umplea o după-amiază de luni mohorâtă cu o vorbire tărăgănată exotică şi senzuală

era o zami—, o sistah sexy, o inspiraţie, un fenomen

lui Dominique îi venea să se ghemuiască în această femeie şi să se lase în grija ei

era un sentiment nou, deoarece fusese complet independentă după ce plecase de acasă, şi totuşi iat-o simţindu-se, cum? excitată? în mod cert

poate că se îndrăgostea de o persoană complet străină

cred că s-ar putea să ai dreptate, i-a răspuns Dominique ceva mai târziu, în aceeaşi zi, când se aşezau în restaurantul vegetarian Cranks din Leicester Square după ce Nzinga sugerase că relaţiile lui Dominique din trecut cu prietene blonde ar putea fi un semn al urii de sine; trebuie să te întrebi dacă nu ţi-a fost spălat creierul cu idealul de frumuseţe albă, soră, trebuie să lucrezi mult mai mult asupra politicii feminismului negru, ştii?

Dominique se întreba dacă ea avea dreptate, oare de ce prefera blondele stereotipe? Amma o tachinase pe tema asta fără să o judece, ea însăşi era un produs al diferitelor amestecuri şi avea parteneri de toate culorile

Nzinga crescuse, în schimb, în Sudul segregat, dar asta nu ar fi trebuit să o facă să fie mai mult pro decât anti-integrare?

Dominique se întreba dacă încă mai avea creierul spălat de societatea albă şi dacă chiar eşua să-şi asume identitatea pe care o preţuia cel mai mult – aceea de feministă neagră

a decis că Nzinga era un înger trimis să o ajute să devină o versiune mai bună a ei însăsi

a devenit ghidul personal al Nzingăi ca să-i arate oraşul, dornică să-i demonstreze cât de

bine îi cunoştea istoria şi punctele fierbinţi, urcând şi coborând din autobuze, mergând pe scurtături prin tunelurile labirintice de la metroul din subteran, strecurându-se pe aleile antice din părţile cele mai vechi ale oraşului, arătându-i rămăşiţele zidului roman de acum aproape două mii de ani, ducând-o pe plajele cu pietriş ale Tamisei la reflux, când căutătorii prin noroaie îşi retrăgeau plasele, în căutare de relicve arheologice îngropate, ducând-o prin numeroasele parcuri, spaţii verzi, grădini publice şi locuri mai sălbatice, în plimbări pe canal care durau ore întregi, din Little Venice până în mlaştinile din Walthamstow, în croazierele pe râu spre Greenwich şi Kew

noaptea se strecurau în cluburile pentru femei mai retrase

unde se sărutau în colturile mai întunecate

*

se culcaseră împreună în ziua în care se cunoscuseră şi în fiecare noapte de atunci încolo

este sublimă, este spirituală, o elogia Dominique Ammei când şi-a făcut apariţia la serviciu, două săptămâni mai târziu, la un birou plin de sarcini neîndeplinite

m-am îndrăgostit de-a binelea, pentru prima oară în viaţa mea, de cea mai minunată femeie pe care am întâlnit-o vreodată, care mă doreşte dintr-o postură de forţă interioară, Amma, şi s-ar putea să pară ciudat, dar este ceva atât de nou pentru mine şi al naibii de sexy, ca şi când ar putea să-mi smulgă hainele de pe mine oricând ar vrea (ceea ce şi face),

iar eu mă simt neputincioasă şi dominată (ceea ce îmi place), pe când iubitele mele anterioare mă doreau dintr-o postură de slăbiciune, de adoraţie, ceea ce pur şi simplu nu mă mai interesează

tensiunea dintre noi este electrostatică, Ams, parcă aş fi încărcată cu volţi de electricitate, nu putem suporta să stăm separate nici cinci minute, Nzinga este atât de înţeleaptă şi de bine informată despre cum e să fii o femeie neagră liberă într-o lume albă opresivă, încât îmi deschide şi mie ochii spre, ei bine, spre tot, este ca şi cum ar fi Alice şi Audre şi Angela şi Aretha reunite într-o singură persoană, serios, Ams

Amma a răspuns că Nzinga asta trebuia să fie într- adevăr deosebită dacă o transforma pe cea mai super lesbiană dintre noi într-o adolescentă îndrăgostită, deci când voi face cunoştinţă cu Alice-Audre-Angela- Aretha? şi care este numele ei real, până la urmă?

Cindy, dacă chiar trebuie să ştii, nu-i spune niciodată că ti-am zis

Dominique a acceptat să o aducă să ia prânzul cu gaşca din Kingts Cross cu condiţia strictă, impusă de Nzinga, să fie invitate doar femei de culoare, iar preparatele să fie complet vegane, organice şi proaspete

sau nu putea sta în aceeaşi încăpere cu acestea.

2

Nzinga arăta într-adevăr spectaculos, când a intrat pe uşa din locuinţa Ammei din Freedomia

avea cel puţin un metru optzeci înălţime, dreaduri ornamentate, cercei Akuaba pentru fertilitate, mari, din lemn, sub forma unei păpuşi, pantaloni roşii, un caftan crem brodat si sandale romane cu barete

era puţin mai mare decât ele, şi totuşi părea cumva fără vârstă

Amma a remarcat faptul că forţa prezenţei ei avea efectul de a diminua prezenţa tuturor celorlalte

încă înainte de sosirea ei, musafirele sale doreau să o placă pe Nzinga pentru că o plăceau pe Dominique, însă acum, că se afla aici, îşi doreau să o impresioneze

Amma dorea ca Nzinga să se dovedească demnă de iubirea lui Dominique

Nzinga stătea cu picioarele încrucişate în cercul femeilor care şedeau pe podea, unde urmau să ia masa (ideea unei mese de sufragerie i se păruse Ammei prea suburbană)

mâncare de legume cu cartofi dulci, salate şi felii de pâine neagră au fost întinse înaintea lor pe o faţă de masa din plastic

(totul era de la raionul de produse la preţ redus al supermarketului, nimic nu era organic sau proaspăt, dar cine putea face diferenţa odată ce legumele erau fierte sau mărunţite şi cum îndrăznea Nzinga să pretindă ca toată lumea să mănânce conform preferinţelor sale)

conversaţia era însufleţită, toată lumea voia să vorbească cu Nzinga, căreia i se conferise o

solemnitate nemeritată, în opinia Ammei, doar

în virtutea faptului că arăta ca o compilaţie de divă din mlaştină şi regină voodoo

Nzinga a fost entuziasmată de această atenţie, a fost prietenoasă, nu generoasă, cu toată lumea, până când a distrus totul exclamând, oarecum dispreţuitor, cât i se părea de ciudat să audă atât de multe femei negre vorbind atât de Britissshhh

Amma a crezut că le acuza că sunt prea albe sau, în cel mai bun caz, neautentic de negre, mai întâlnise atitudinea aceasta, străini care puneau un semn de egalitate între accentul englezesc şi rasa albă, ea simţise mereu nevoia să ia atitudine când se sugera că britanicii negri erau inferiori afro-americanilor, africanilor sau indienilor din India de Vest

în orice caz, asta ar fi explicat de ce Dominique adoptase un accent american în scurta perioadă de timp în care fusese cu Nzinga (oh, Dominique!)

pentru că asta şi suntem, a răspuns Amma, britanice, toate suntem britanice, nu-i aşa? instinctiv era însă conştientă că nu era înţelept să o provoace pe Nzinga

fără să clipească, Nzinga i-a răspuns că femeile negre trebuiau să identifice rasismul oriunde îl descopereau, în special rasismul nostru interior, atunci când suntem plini de o ură de sine atât de profundă, încât ne întoarcem împotriva semenilor noştri

Amma a realizat subit că această femeie putea fi o adversară formidabilă, energia care până acum radiase de căldură, devenise cât ai clipi radioactivă

Dominique, de obicei o guralivă încăpăţânată, nu sesiza tensiunile bilaterale din încăpere – două femele alfa pe cale să explodeze

stătea şi torcea lângă iubita ei

trebuie să fim vigilente, le spunea Nzinga femeilor strânse acolo care păreau hipnotizate de ea, trebuie să fim atente cui permitem să intre în viaţa noastră, spunea ea, privind-o acum pe Amma cu ostilitate deschisă, printre noi sunt femei care au fost trimise să ne distrugă, rasismul interior există pretutindeni, prietenele mele (prietenele ei?)

trebuie să fim vigilente faţă de orice şi faţă de oricine

după ce şi-a exprimat punctul de vedere, în continuare a ignorat-o pe Amma

trebuie să fim vigilente şi în privinţa limbajului, a continuat ea, aţi observat că, de exemplu, cuvântul „negru" are întotdeauna conotaţii negative?

capetele încuviinţau, spre consternarea Ammei, ce se întâmpla cu ele?

Nzinga s-a lansat apoi în implicaţiile rasiale ale călcării pe un preş negru în loc de păşirea peste el, lea sfătuit să nu poarte şosete negre (de ce ai călca în picioare propriul tău popor?) şi să nu utilizeze niciodată saci negri de gunoi, acelaşi lucru cu privire la cuvintele: şantaj (blackmail), bilă neagră, proastă dispoziţie (black mood), magie neagră, oaie neagră, negru la suflet, eu, de exemplu, nu port niciodată chiloţi negri, de ce să-mi fac treburile pe mine? sunt surprinsă că nu ştiţi deja lucrurile acestea

au urmat alte încuviinţări din cap, Amma

continua să-i arunce priviri lui Dominique, asta chiar vorbeşte serios? tu vorbeşti serios? numai că Dominique era prea preocupată să înghită toate tâmpeniile astea

Amma se săturase, va trebui să se ocupe singură de femeia asta, din moment ce creierul tuturor se făcuse terci

în ceea ce mă priveşte nu este o problemă, a spus ea, pentru că, ia ghiceşte, nu am mai făcut pe mine de mic copil, de când nu mai port scutece

în cameră s-a auzit un val de râsete înăbuşite, grozav! reuşea să rupă vraja Nzingăi, care se făcuse palidă la faţă, nu e momentul pentru glume ieftine, Amma, cred că trebuie să asculţi „Redemption Song” al lui Bob Marley şi să te eliberezi de sclavia mentală

Amma s-a gândit să-i mulţumească Nzingăi că-i adusese la cunoştinţă că era înrobită mental si i-a

spus că se făcea referire la popoarele africane ca fiind negre cu mult înainte ca acest cuvânt să-şi facă apariţia în limba engleză, deci nu are sens să-i aplici retroactiv conotaţii rasiste în utilizarea cotidiană, iar dacă o faci vei ajunge să o iei razna şi, cu regret te informez, acelaşi lucru se va întâmpla cu toţi cei care te urmează

sunt surprinsă că nu ştii deja lucrul acesta

Nzinga a avut nevoie de mai puţin de un minut ca să găsească un pretext să plece, cu Dominique după ea

Amma a fost încântată să o privească din

spate pe groaznica Cindy

vechea Dominique ar fi procedat la fel în locul ei noua Dominique înghiţea, credulă, toate rahaturile pe care le debita regina voodoo

cum naiba se ajunsese aici?

Amma spera că faza cu Nzinga să ia sfârşit când femeia avea să se întoarcă în America

fiindcă se întorcea în America, nu-i aşa?

*

la sfârşitul verii lor de iubire, Dominique i-a spus (cu laşitate) Ammei la telefon că Nzinga îi dăduse un ultimatum, ori se ducea cu ea în SUA, ori merge fiecare pe drumul ei, nu mă încurc cu relaţii la distanţă, draaaga mea

Amma i-a spus că este nebună, nu te duce cu femeia aia, Dominique, nu te duce

dar pentru că găsise iubirea adevărată, Dominique a urmat-o în America.

3

Nzinga era constructoare de case, vegană, nu bea, nu fuma, o feministă lesbiană radicală şi separatistă care trăia şi lucra pe pământul femeilor de pe întreg teritoriul Americii înainte de a pleca mai departe, o constructoare de case nomadă

Dominique era o lesbiană feministă, carnivoră, bea, co
cheta cu drogurile, fuma ţigară după ţigară, frecventa cluburile, era producător de teatru pentru femei şi locuia într-un apartament din Londra

în scurt timp a devenit constructoare de

case, vegană, nu bea, nu fuma, o feministă lesbiană radicală care lucra pe pământul femeilor numit Spirit Moon, unde aveau voie să locuiască numai lesbiene

alte femei aveau voie să viziteze locul acela, bărbaţii adulţi şi băieţii peste zece ani nu aveau voie

sarcina care le revenea era să ajute la construirea unor case accesibile ca preţ, pentru a ispiti femei mai tinere să revitalizeze o comunitate care îmbătrânea

*

decorul rural al acelui Spirit Moon, cu suprafaţa sa imensă şi priveliştile nesfârşite, i se părea înviorător lui Dominique, în comparaţie cu aerul poluat, străzile murdare, atmosfera frenetică şi abstracţiunile geometrice ale Londrei, unde viaţa se desfăşura într-un ritm atât de rapid, încât ea fusese înghiţită în vârtejul masculin (după cum subliniase Nzinga) metropolitan încă de când sosise din Bristol

celor două li s-a repartizat o cabană de lemn la capătul cel mai îndepărtat al proprietăţii, un colţ idilic izolat în care se puteau piti de lume şi coace lipii pe vatra deschisă

în faţă se întindeau câmpurile, în spate aveau un fag, un mesteacăn şi pădurea de arţari

în prima noapte, Dominique era prea surescitată ca să doarmă, s-a dus să stea pe verandă, în întuneric, ascultând sunetele nefamiliare de la tară

cum era posibil ca Amma să fi dorit să-i

refuze această experienţă? era vorba de gelozie, aşa cum bănuia Nzinga, care spunea că din moment ce o detronase pe Amma din rolul de cea mai importantă persoană din viaţa lui Dominique, ea nu suportase acest lucru?

era adevărat că ea si Amma fuseseră suflete- pereche, mai puţin partea de sex, iar acum Nzinga era sufletul ei pereche, o zeiţă unică, excepţională, de ce nu-şi dădea Amma seama de asta? iar mojicia ei de la cină era impardonabilă, cum putuse să răstălmăcească astfel cuvintele Nzingăi, când ea nu încerca decât să le ajute să înţeleagă cum funcţiona rasismul?

Nzinga era un om bun, cu inimă mare

care îşi făcuse apariţia în viaţa lui Dominique atunci când ea se afla între două iubite şi era pregătită pentru ceva diferit

şi exact când se plictisise să administreze o companie de teatru în care petrecea prea mult timp scriind cereri de subvenţii pe bandă rulantă pentru un amărât de comision
de 10%

Amma nu ţinuse cu adevărat cont de nemulţumirile
ei în această privinţă, îi amintea mereu ce echipă grozavă erau, uite ce am realizat, Dom

era adevărat, numai că în străfundurile fiinţei Dominique îşi dorea ceva nou, o aventură, chiar dacă nu şi-o imaginase în detaliu şi nu ştia ce formă ar putea lua ea

verile lungi pe Lesbos cu cortul pe plajă alături de alte sute de lesbiene nu mai erau atât de încântătoare, după şapte ani

consecutivi

city break-urile europene erau în regulă, dar nu pe deplin satisfăcătoare, fusese de câteva ori în Guyana şi ştia că acolo nu prea putea trăi cu uşurinţă ca lesbiană declarată şi nu era interesată să predea engleza ca a doua limbă undeva în străinătate, o opţiune populară printre cei de douăzeci şi ceva de ani

şi atunci Planeta Venus o teleportase pe Nzinga la ea, în staţia de metrou Victoria, pentru a-i dărui Marea Iubire Care Schimbă Totul

în prima săptămână petrecută la Spirit Moon au fost invitate la un bufet la casa Gaiei, deţinătoarea proprietăţii, care o lăsase moştenire prin testament administratorilor pentru a se asigura că rămânea pe veci un pământ al femeilor

locuinţa ei era un ranch vast, cu tavane boltite, cuverturi din petice, sculpturi curbilinii reprezentând corpuri feminine, vaze ceramice, picturi bucolice şi tapiserii lucrate de însăşi Gaia

imagini cu bărbaţi nu existau

pe nicăieri

s-au răspândit pe afară pentru a se bucura de noaptea caldă, peluza fiind luminată de torţe aprinse înfipte în pământ

vocea clară de soprană a lui Joan Baez—, altoul trist al lui Joni Mitchell— şi contraltoul mai bogat, mai melodios al lui Joan Armatrading— şi Tracy Chapman— se auzeau de pe discul de pe un pick-up instalat pe verandă

Dominique a auzit greierii, chemările îndepărtate ale bufniţelor, zumzetul vocilor femeilor care se bucurau de compania celorlalte, era fascinată şi se simţea ca un călător în timp care ajunsese într-o societate alternativă aproape magică

feţele femeilor erau bronzate, sănătoase, aparent netulburate, ca şi când s-ar fi simţit în largul lor cu ele însesi si cu celelalte femei

toată această fericire fericită i se părea ciudată lui Dominique, pe când se plimba prin acest grup de necunoscute care o întâmpinaseră cu un entuziasm neprefăcut

să fi fost un cult?

era obişnuită cu londonezii reci, care te măsurau cu o privire critică înainte de a decide dacă erai demn de timpul şi de conversaţia lor

părul cărunt al Gaiei era strâns în coc, alte femei purtau împletituri sau tunsori scurte, un cuplu de femei negre prefera simplitatea codiţelor împletite

purtau blugi şi pantaloni, tricouri cu mânecă scurtă şi cămăşi largi, jiletci sau veste, salopete şi rochii largi, nicio femeie nu era machiată şi niciuna nu purta tocuri înalte

îşi preparau propria bere, aveau o vie, câteva fumau ţigări şi marijuana, Dominique tânjea să tragă un fum pentru relaxare, dar îi promisese Nzingăi că terminase definitiv cu acest obicei, acceptând că un trup otrăvit era semnul unei minţi otrăvite

femeile care locuiau în comunitate aveau tot felul de profesii, dar erau şi foste casnice,

femei meşteşugar, femei bucătar, profesoare, femei fermier, vânzătoare, muziciene, multe erau pensionare

Dominique era curioasă să afle mai mult

Gaia i-a spus că se implicase în războaiele pentru acceptare socială şi legislativă din anii cincizeci- şaizeci, decizând în cele din urmă să renunţe la bărbaţi, o terminase cu patriarhatul

când moştenise conacul din Long Island de la părinţii ei, cumpărase această fermă

dacă îi era dor de bărbaţi?

niciodată, femeile din Spirit Moon încearcă să trăiască în armonie, iar atunci când apar certuri avem un cerc de discuţii şi încercăm să calmăm spiritele, femeile pot alege, de asemenea, să trăiască la sute de kilometri distanţă până când lucrurile se liniştesc, o dispută poate dura ani întregi până să se aplaneze, cu timpul intervine iertarea, chiar dacă cicatricele rămân

din când în când, câte o locatară este obligată să plece din cauza comportamentului ei impardonabil, precum violenţa sau furtul, dacă o femeie renunţă la lesbianism si vrea să întreţină relaţii cu bărbaţi, aceasta trebuie să plece, dacă este celibatară, poate rămâne, la un moment dat am avut aici o femeie care şi-a schimbat înclinaţiile şi a fost prinsă strecurând bărbaţi pe proprietate în timpul nopţii

a trebuit să plece

Dominique a spus că femeile păreau foarte relaxate, nu erau o pacoste, aşa cum şi le imaginase ea, deşi nu era nimic în neregulă cu asta, chiar şi ea fusese acuzată de asa ceva

nu este nevoie să fii o pacoste, Dominique (ce nume frumos ai), pentru că aici nu există bărbaţi, acesta este motivul pentru care îţi părem atât de senine, putem fi noi înşine, să revendicăm Divinul Feminin, să ne conectăm la Mama Pământ şi să o protejăm, împărtăşind resursele de care dispunem, luând decizii în comun, dar păstrându-ne intimitatea şi autonomia, vindecându-ne trupul şi psihicul feminin prin yoga, arte marţiale, plimbări, alergare, meditaţie, practică spirituală

ce i se potriveşte fiecăreia dintre noi

Dominique discuta liber, deplasându-se în largul ei printre femei, tot atât de fascinată de ele cum erau şi ele de ea, o femeie britanică neagră, o raritate în aceste locuri, comentaseră ele, apreciind-o în mod evident pozitiv

era obişnuită cu aşa ceva şi îi făcea plăcere

Nzinga a rămas pe scaunul ei de pe verandă întreaga noapte, întunecată la faţă, prin urmare oamenii o abordau cu precauţie, iar de fiecare dată când Dominique o privea, observa că Nzinga îi supraveghea orice mişcare, deşi asta nu o împiedicase să socializeze, bucurându-se de conversaţia cu o femeie amerindiană uimitoare, pe nume Esther, care purta o salopetă strânsă pe corp, care preda Ashtanga yoga femeilor din oraş şi care spera că Dominique avea să vină la petrecerea pe care o dădea pentru a-şi sărbători cea de-a şaizeci şi cincea aniversare

mi-ar face plăcere, a răspuns Dominique, complimentând-o pe Esther că arăta atât de

nemaipomenit pentru vârsta ei chiar atunci când, pe neaşteptate, Nzinga a bătut-o pe umăr

trebuie să plecăm

chiar trebuie?

s-au întors acasă pe întuneric, pe cărări care tăiau câmpurile care le înconjurau din ambele părţi, Nzinga lumina cu lanterna în faţă, Dominique se simţea fericită departe de viaţa ei obişnuită de la Londra, în locul acesta destul de special, oare va deveni de-a binelea o hippy?

Nzinga a rămas un timp tăcută, apoi a afirmat că era mai bine dacă nu mai socializau, o singură dată era de ajuns, sunt aici ca să fiu alături de tine, nu de ele şi nu suport atât de multă prietenie prefăcută din partea femeilor albe şi a fufelor lor, dacă te invită în cercul lor de discuţii, refuză, este un şiretlic ca să afle cu ce te ocupi şi să folosească aceste informaţii mai târziu împotriva ta

aminteşte-ţi că ne aflăm aici ca să muncim, vom încurca lucrurile dacă nu respectăm limitele şi, ai încredere în mine, să nu crezi toate balivernele pe care ţi le înşiră despre Mama Pământ, am fost în destule comunităţi de femei ca aceasta ca să ştiu că vrăjitoarele astea sunt tot atât de rău intenţionate ca oricine altcineva

de ce ne aflăm aici, dacă le critici atât de mult? a întrebat Dominique

pentru că nu vreau să trăiesc într-o lume a bărbaţilor

au continuat să meargă şi să vorbească, paşii lor scrâşnind pe solul pietros

cu mine eşti în siguranţă, a spus Nzinga, deşi Dominique nu se simţea deosebit de nesigură

cu mine eşti întreagă, deşi Dominique nu se simţea incompletă

cu mine eşti acasă, pentru că acasă este o fiinţă şi nu un loc

Nzinga a spus că se gândea să-i schimbe numele din Dominique în Sojourner, o rebotezare feministă, după Sojourner Truth, activista antisclavie, continuând cu prezentarea unei istorii prescurtate despre aceasta, deşi Dominique ştia foarte bine cine era legendara aboliţionistă, aşa cum ştia orice feministă neagră care se respecta, lucru pe care i l-a şi spus

însă tot a avut parte de prelegere

va fi o redeşteptare feministă a noului tău sine, a lămurit-o Nzinga, dacă vei avea un nume mai potrivit decât un Dominic feminizat

îmi place numele meu

atunci păstrează-l, eu îţi voi spune oricum Sojourner, scuuumpo

Dominique a decis că Nzinga putea să-i spună cum dorea, ea nu avea de gând să răspundă la tâmpitul de Sojourner sau la oricare alt nume, Nzinga dădea semne că era un pic cam ciudată, poate că Amma avusese dreptate când o prevenise, nu te duce în America cu femeia aia, Dom, vei regreta

lumina de pe veranda cabanei lor de lemn se decupa în întuneric, Nzinga spunea că întunericul nu era de temut atunci când te

aflai pe un teritoriu ocupat doar de femei

Dominique s-a gândit că violatorii şi ucigaşii în serie nu trebuiau să aibă nişte minţi sclipitoare pentru a trece de un gard înalt ca să ajungă la prada lor

au aprins lumânări în dormitor, au făcut dragoste, Nzinga a spus că în felul acesta împărtăşeau legătura lor cea mai profundă, Dominique a acceptat ideea, sexul era o experienţă întru totul plăcută din moment ce Nzinga o deservea în principal pe ea, lucru care a descoperit că îi plăcea, spre deosebire de situaţiile mai egalitare din trecutul ei sexual, care acum părea nesatisfăcător, dar nu şi la vremea respectivă

mai târziu, pe când stăteau întinse în pat, treze, îmbrăţişate, Dominique s-a simţit împlinită, sau ceva mai împlinită

Nzinga privea în sus, la grinzile joase ale tavanului de cherestea şi i-a spus lui Dominique că ea câştigase dreptul de a afla mai multe despre viaţa ei, începând cu Roz, prima sa parteneră, acum când era limpede că-şi vor petrece restul vieţii împreună

Dominique a considerat-o o concluzie prematură întreaga viaţă însemna un interval de timp imens într-un viitor necunoscut

când încă nu ai împlinit treizeci de ani

suntem încă la început, Nzinga

a vrut ea să spună

Nzinga o întâlnise pe Roz pe pământul femeilor din Oregon, iar aceasta crezuse că este dragostea vieţii ei, o femeie albă mai în vârstă care îi arătase că femeile erau mult

mai fericite fără bărbaţi

Roz construia de toate, de la magazii de grădină până la căsuţe în copaci, de la cabane la case mari şi hambare, Nzinga îi fusese ucenică

în primii ani se simţise preţuită, binecuvântată

fusese o existenţă destul de idilică, în timpul zilei lucrau împreună, se iubeau noaptea, până când descoperise că Roz era o alcoolică recăzută în patima băuturii care ţinea secret acest lucru, pe care Nzinga îl descoperise când găsise stocul secret de gin al Iui Roz, prin care aceasta dădea iama când Nzinga dormea

după prima confruntare, nimic din ce făcea Nzinga nu mai era bine

s-au înfruntat, mai întâi verbal, apoi fizic, decoraţiunile au fost sparte, mobila răsturnată, perdelele rupte, ochiurile de geam crăpate, într-o noapte Roz a fost dusă de urgenţă la spital, un os rupt, o contuzie minoră la cap, nimic grav, nimic care să-i ameninţe viata

comunitatea femeilor (albe, bineînţeles) a dat vina pe Nzinga, a spus că s-au săturat şi că venise timpul ca ea să plece, ceea ce era profund nedrept

a fost alungată fără milă, şi-a împachetat lucrurile într-un singur rucsac, a fost escortată până la poartă şi catapultată în lumea exterioară

a avut nevoie de ani întregi ca să treacă peste această nedreptate

Nzinga a pornit la drum, s-a angajat în comunităţile de femei de pe litoralul estic, şi-a revenit emoţional, a întreţinut vreo două relaţii care s-au sfârşit prost atunci când persoanele respective şi-au dezvăluit adevăratul caracter, a decis să plece în căutarea adevăratului suflet-pereche, ceea ce durase ani de zile

a trebuit să călătoresc până la Londra pentru a-l găsi

acela eşti tu – Sojourner

Nzinga s-a întors cu faţa spre Dominique, pernă lângă pernă, i-a cuprins obrajii în mâinile sale mari şi puternice

acum, după ce mi-am deschis sufletul în faţa ta, hai să ne punem de acord să nu păstrăm niciun secret între noi de acum înainte, vreau să ştiu totul despre tine şi tu vei şti totul despre mine

de acord?

Dominique a încuviinţat din cap, conştientă totuşi că era practic imposibil să nege din cap din moment ce era ţinută în încleştarea de fier a mâinilor Nzingăi, care nu mai era doar afectuoasă şi romantică, ci şi mecanică

încă mă mai iubeşti?

mai mult ca niciodată, a răspuns sincer Dominique, admirând-o încă şi mai mult pe Nzinga pentru onestitatea şi puterea ei de a depăşi astfel de încercări

era recunoscătoare că o astfel de femeie o alesese pe ea

sau mai degrabă

cum spunea Nzinga, iubirea le alesese pe ele.

4

Peste câteva luni, dragostea care le alesese era prea adesea tumultuoasă

se certau mai mult decât se certase Dominique în toată viaţa ei, până în punctul în care se întreba care era adevărul în destrămarea relaţiei dintre Nzinga şi Roz

Nzinga nu se considera niciodată altfel decât ireproşabilă

problema ta, Sojourner, este că eşti obişnuită să conduci în loc să te laşi condusă, spunea ea, nu uita că eşti ucenica mea – în construcţia de case, în faptul că duci o viaţă de lesbiană feministă radical separatistă, că te îndepărtezi de inamici, că trăieşti fără substanţe chimice toxice, că trăieşti din roadele pământului şi pe pământ, lucrurile chiar nu vor merge dacă insişti să mi te opui la fiecare pas

dar când s-a transformat relaţia noastră de iubire într-o ucenicie? doar sunt şi eu un lider, nu-i aşa?

ah, dar chiar eşti? o provoca Nzinga, adesea în mijlocul nopţii, când Dominique îşi dorea cu disperare să doarmă după ce se certaseră ore întregi şi chiar când abia aţipise, Nzinga o scutura să se trezească şi începea să aducă din nou aceleaşi argumente

ce-ar fi dacă ai renunţa să joci rolul fetei dure şi doar ai fi?

ce-ar fi dacă ai descoperi cine eşti tu cu adevărat?

ce-ar fi dacă ţi-ai permite luxul de a lăsa pe cineva să aibă grijă de tine – în totalitate?

sentimentele lui Dominique erau contradictorii, Nzinga încă era grozavă, încă era magnifică, încă era obiectul pasiunii sale, încă era o persoană despre care credea că-i doreşte tot binele, care o salvase de Londra

după cum îi amintea ea adesea

când lucrurile mergeau bine, Dominique simţea impetuozitatea unei iubiri care ar fi putut într-adevăr să dureze pentru totdeauna

când mergeau prost, se întreba ce căuta ea cu cineva care voia să-i micro-administreze întreaga viaţă, inclusiv felul de a gândi

de ce credea Nzinga că, dacă era îndrăgostită de ea, însemna că Dominique trebuia să renunţe la independenţă şi să i se supună în totalitate?

nu însemna asta că era asemenea unui bărbat şovin?

după un timp, Dominique se simţea ca o versiune modificată a ei însăşi, cu mintea în ceaţă, emoţii primare, simţuri ascuţite

îi plăceau sexul şi afecţiunea – afară, pe câmp, după sosirea verii, dezbrăcată poznaş pe căldură, fără să se îngrijoreze că cineva le-ar putea surprinde, Nzinga numea asta tămăduirea sexuală a lui Dominique, ca şi când ar fi suferit cumplit când o cunoscuse

Dominique a lăsat să treacă de la ea

voia să vorbească despre asta cu prietenele ei, cel mai mult cu Amma sau cu femeile de la Spirit Moon, avea nevoie de un spaţiu în care să se exprime, dar asta nu avea să se întâmple, Nzinga le ţinea la distanţă, făcuse scandal când Dominique încercase să se împrietenească cu femeile cu care lucrau

a decis că nu merita deranjul şi, deşi îi

trimisese Ammei trei scrisori, nu primise nimic din partea ei odată cu scrisorile de răspuns de la părinţii şi de la fraţii săi

Amma era încă supărată pentru că o părăsise, pe ea şi compania?

la un moment dat, când sugerase să o sune de la oficiul poştal din oraş, Nzinga fusese în toane foarte proaste zile întregi

era un semn că Dominique o respingea

care nu a mai deschis subiectul niciodată.

5

înainte de a ajunge la Spirit Moon, Dominique se gândise, cu naivitate, la construcţia de case în termeni pur romantici: îşi imagina corpul ei zvelt, înalt şi foarte admirat, devenind încă şi mai tonifiat, suplu şi puternic prin utilizarea lui după cum îl menise natura – lucrând în aer liber, realizând un efort fizic intens, bucurându-se de relaţii de camaraderie cu colegele de lucru, transpirând şi umplându-se de praf, aşteaptând cu nerăbdare să se cureţe sub duş la sfârşitul zilei înainte de a se aşeza în fata unei mese copioase

activitatea ei ar fi fost simplă, energică şi i-ar fi îmbunătăţit viata

ei bine, lucrurile nu au mers deloc aşa

pentru că nu ridicase niciodată nimic mai greu decât greutăţile de pe scenă, ziua de opt ore de muncă manuală i se părea incredibil de istovitoare, articulaţiile o dureau şi nu avea niciodată timp să se refacă, mâinile ei netede, elegante, aveau băşici, erau bătătorite şi zgâriate chiar şi prin mănuşile de protecţie şi

trebuia să poarte o cască ce nu-i proteja fata de soare

se imagina pe ea însăşi în viitor: practic schiloditǎ, cu bătături, cu o faţă tot atât de colţuroasă ca a unui pescar bătrân

Dominique a decis că nu era făcută pentru o astfel de muncă, spre deosebire de coechipierele ei, care erau solide ca nişte case din cărămidă, inclusiv Nzinga *ele* erau băieţoaicele, nu ea şi, chiar dacă ar fi fost (nu simţise niciodată nevoia să se clasifice), era limpede că în Lumea Băieţoaicelor, băieţoaicele americane le întreceau sub toate aspectele pe băieţoaicele britanice

Dominique se simţea destul de femeie lângă ele

la începutul celei de-a doua săptămâni de lucru a refuzat să coboare din pat, pentru că avea impresia că avea spatele rupt, da, rupt, i-a spus ea Nzingăi, arătând patetic, jalnic, înlăcrimată, până când Nzinga i-a promis că-i va da îndatoriri mai uşoare fin'că tre’ să am grijă de iubita mea, nu-i aşa?

după aceea, îndatoririle lui Dominique implicau lucrări minore, precum baterea cuielor, fixarea cu agrafe a izolaţiei pe cadrele de lemn, vopsirea, decorarea şi oferirea de cafea şi gustări de mai multe ori pe zi

acasă, Nzinga insista să facă ea însăşi curat în cabana de lemn, pentru că voia să se asigure că este cât mai lipsită de acarieni

Dominique nu obiectase, din moment ce ideea ei despre treburile casnice se rezumase mai mereu la fluturarea unei perii de praf cu mâner peste diverse suprafeţe, pe când se

plimba dintr-un loc în altul prin încăpere

Nzinga insistase, de asemenea, să gătească toată mâncarea, pentru că numai ea înţelegea cum să stabilească echilibrul nutriţional potrivit pentru ele în vederea menţinerii unei perfecte stări de sănătate, lucru care nu ar fi deranjat-o pe Dominique dacă Nzinga nu ar fi gătit fără sare, interzisă în acea casă, şi fără condimente, despre care Nzinga spunea că tulburau atât stomacul, cât şi emoţiile

mâncarea devenise atât un supliciu, cât şi o manifestare a bucuriei

Nzinga spăla şi hainele lui Dominique, de mână pentru că sunt subjugată de iubirea mea pentru tine, spunea ea, în glumă sau poate că nu, în ciuda protestelor lui Dominique care voia să-şi spele propria lenjerie intimă, în special cea pătată de sângele menstrual

Dominique începea să regrete că îi permisese să facă totul si să ia decizii în locul ei

a început să tânjească să facă singură treburile casnice, tânjea să gătească, să facă curat, să presteze o activitate mai solicitantă intelectual

viaţa ei se golise de conţinut, altul decât acela de a o iubi pe Nzinga necondiţionat şi, din ce în ce mai mult, de a asculta de ea

până şi cele mai simple lucruri deveniseră o sursă de conflict

chiar era vina ei că bărbaţii îi aruncau ocheade în J
oraş când purta pantaloni scurţi (până la genunchi) şi un tricou larg (fără mâneci)?

chiar ar trebui să-şi acopere trupul în loc să se îmbrace „provocator", cum o acuza Nzinga?

de ce ar fi trebuit să poarte părul (gros şi ondulat, de obicei un amestec de coafură afro şi indo) ras aproape la nivelul scalpului, tăiat de însăşi Nzinga cu foarfecile de frizer pe care le cumpărase tocmai în acest scop?

de ce să nu schimbe câteva cuvinte cu amabila brutăriţă a comunităţii, Tilley, când se ducea dimineaţa să ia pâine?

pentru că femeile care par cele mai amabile sunt cele mai pasiv-agresive şi, în ultimă instanţă, cele mai periculoase pentru că se vor interpune între noi, tu nu-ti dai seama că oamenii vor să saboteze marea noastră poveste de iubire?

si de ce să nu citească nişte cărţi scrise de bărbaţi,

pe care le alesese la biblioteca din oraş?

nu poţi să trăieşti o viaţă feministă şi să ai voci masculine în minte, Sojourner

nu are niciun sens ce spui, înseamnă să duci lucrurile prea departe

ce-ar fi să taci naibii din gură?

stăteau în pat, la primele ore ale dimineţii, Nzinga o bătuse din nou la cap ore în şir cu fostele ei prietene, le aducea din când în când în discuţie, de data aceasta încercând să o convingă pe Dominique că ele nu fuseseră decât nişte jucării care nu însemnaseră absolut nimic pentru ea

Dominique se săturase să o convingă că fostele ei prietene nu reprezentau o

ameninţare pentru relaţia lor actuală, îi spusese deja de multe ori că iubirea pe care o simţise pentru vreo două dintre ele nu se compara nici pe departe cu ceea ce simţea pentru Nzinga, fără să-şi dea seama că era inacceptabil să recunoască orice fel de iubire pentru foste

voise să iasă din cameră, să doarmă în alt loc din cabană sau pe verandă, oriunde numai să scape de vocea monotonă a Nzingăi; era imposibil, Nzinga ar fi urmat-o şi ar fi continuat să-i vorbească, uneori până în zori

toate erau femei albe, nu ar fi rămas niciodată cu tine

eu le-am părăsit pe ele, asta era adevărat, ea era cea care părăsea, niciodată cea părăsită

ceea ce spun eu este că numai o femeie neagră poate iubi cu adevărat o femeie neagră

bine, cedez, sunt de acord, să stingem lumina şi să ne culcăm

nu vreau să cedezi, vreau să te schimbi, să-mi înţelegi raţionamentul la un nivel mai profund şi să-l accepţi ca pe un adevăr.

6

După aproape un an de când Dominique sosise la Spirit Moon, într-o după-amiază târzie, s-a auzit cineva bătând la usa cabanei

Nzinga gătea, Dominique stătea întinsă pe canapea privind în gol la norii care se mişcau pe cer

în faţa ei se afla Amma, încântată să o vadă

drăcia dracului, a strigat Dominique, îi

părea atât de bine să o vadă, s-au aruncat una în braţele celeilalte

eram îngrijorată în privinţa ta, Dom, o carte poştală când ai ajuns şi asta a fost, nu mi-ai răspuns la scrisori

care scrisori? era pe cale Dominique să întrebe, când Nzinga şi-a făcut apariţia în spatele ei şi a întrebat-o de ce o invitase pe această persoană?

nu o invitase, a răspuns Dominique cu precauţie, dar nu este grozav că Amma se afla aici?

Nzinga nu a spus nimic, s-a întors în bucătărie, continuând să gătească

nedescurajată de lipsa de politeţe manifestată de Nzinga, Amma a pătruns în zona principală a livingului deschis şi a examinat-o de parcă s-ar fi aşteptat să vadă cadavre atârnate de cârlige de măcelărie prinse de grinzi

şi-a azvârlit rucsacul pe podea, s-a aruncat pe canapea, sunt moartă de sete, Dom, dă-mi o apă tonică cu gheaţă şi poţi să pui şi nişte vodcă în ea, ştii tu ce ai de făcut

Dominique a trebuit să o înştiinţeze, în timp ce-i turna Ammei apă dintr-o cană cu filtru, că în casa lor nu se consuma alcool

de unde până unde, a întrebat Amma (prin mimica feţei)

Nzinga crease o atmosferă de tensiune palpabilă în timp ce pregătea în tăcere o tocană groasă de fasole şi ciuperci, cu mult usturoi, pe care a servit-o cu pâine integrală

pe masa de lemn la care mâncau – cu o banchetă de fiecare parte

în timp ce mânca, Nzinga se uita în jos, la mâncarea din farfurie, Dominique îşi dădea seama că Ammei mâncarea i se părea fadă şi necomestibilă, ceruse nişte sare, nu aveau sare

de acum, Dominique aproape că se obişnuise cu o dietă lipsită de sare şi de condimente, poftele iniţiale dispăruseră, apetitul ei îşi ajustase aşteptările

şi-a întrebat prietena despre toţi cei de acasă, dornică să afle ultimele bârfe, având grijă să nu arate afecţiune pentru cei pe care îi lăsase în urmă sau să-şi manifeste părerea de rău că îi părăsise

Amma a pus în schimb câteva întrebări despre viaţa de la Spirit Moon

Dominique i-a spus că lucrau pe şantier cinci zile pe săptămână, uneori şi şase, petreceau serile aici, adesea epuizate, că Nzinga gătea seara ca pentru un batalion, de obicei se culcau devreme, în weekenduri mergeau la cumpărături sau la plimbare, aveau o grădină de legume care trebuia îngrijită, citea cărţi – scrise de femei, se înţelege de la sine, de preferinţă feministe, uneori vedeau un film în oraş, părăseau sala dacă era ofensator

voise să adauge – seamănă puţin cu noi două la începutul perioadei în care ne ocupam de teatru, Amma, cu excepţia faptului că nu ieşeam niciodată de la un spectacol care ne ofensa fără să huiduim, nu a spus asta, Nzinga s-ar fi simţit subminată, Dominique ar fi fost acuzată că amintise de povestioara ei bolşevică a huiduielilor împreună cu Amma prin comparaţie cu părăsirea, relativ pasivă, a

cinematografului de către ele două

Dominique a răspuns întrebărilor Ammei, nu, nu se amestecau cu celelalte femei din comunitate, preferau să nu se implice şi, da, viaţa era liniştită, aşa cum le plăcea lor, era viaţa ideală, chiar aşa era, ideală

în timp ce vorbea, Dominique era jenată de cât de patetică şi de puritană părea viaţa ei, cât de lipsită de întâmplările de acasă, de dramele nesfârşite ale relaţiilor sentimentale şi de scenele pe care le făceau femeile, de suişurile şi coborâşurile administrării unei companii de teatru, de oraşul în sine, politica, manifestaţiile împotriva lui Maggie Thatcher, protestele împotriva Clauzei 28—, marşurile de la Reclaim the Night—, weekendurile petrecute la Greenham Common-, prietenele lor în afara legii care erau implicate în tot felul de înşelătorii de tipul carnetul de cecuri „pierdut”, care îşi căptuşeau pungile de cumpărături cu folie de aluminiu pentru a evita
declanşarea alarmei în magazinele mari, care săreau peste turnichete la staţiile de metrou şi treceau pe culoarea roşie a semaforului ca regulă generală

totul părea să se fi întâmplat atât de demult, atât de departe

anul petrecut cu Nzinga trecuse fără actualizări periodice din partea Ammei, care ar fi luat-o la întrebări şi ar fi provocat-o cu privire la toate cele

ea era tribuna ei, cea care îi spunea adevărul, sustinătoarea Numărul Unu

Nzinga şi-a schimbat direcţia privirii doar

când a terminat de mâncat, mă bag la somn, şi-a dus strachina de argilă la chiuveta de metal, dar înainte de a ajunge acolo, a azvârlit-o cu atâta forţă încât s-a spart şi au zburat ţăndări din ea

a trecut pe lângă Amma, atingând-o în trecere, pe când se îndrepta ca o furtună spre dormitor, vii, Sojourner?

cine este Sojourner? a întrebat Amma când Dominique s-a ridicat imediat

Dominique a ieşit din cameră fără să-i răspundă

era ora şapte seara

a doua zi dimineaţă, Dominique a găsit un prilej să stea cu prietena ei pe treptele de afară, în timp ce Nzinga făcea duş

durează zece minute, a spus Dominique, aruncând o privire nervoasă în urmă, este un ritual la care nu renunţă chiar dacă eşti si tu aici

Amma i-a sugerat să facă o plimbare departe de casa de nebuni, Dominique a spus că vor trebui să se mulţumească cu veranda, altfel Nzinga ar deveni suspicioasă

de ce să fie suspicioasă?

în acea dimineaţă, câmpul de raigras din faţa cabanei era de verdele cel mai intens si se întindea cât vedeai cu ochii, până la capătul proprietăţii

în depărtare se zărea o pădure de pini, cerul era de un albastru celest, fără urmă de nor

Dominique era mândră să-i arate peisajul Ammei, care îi cunoştea atât de bine apartamentul din Londra, cu ferestrele care

dădeau spre pereţii înnegriţi şi conductele de apă, care debordau, ale unui pub

cu siguranţă că Anima va fi convinsă că Dominique a făcut alegerea corectă cel puţin într-o privinţă – este un adevărat paradis aici, nu-i aşa?

Amma a mormăit ceva despre locul potrivit alături de persoana nepotrivită şi s-a plâns de ceaşca oribilă de „cafea” de păpădie pe care fusese nevoită să o bea, deoarece cafeaua veritabilă nu era permisă, iar acum avea o durere de cap bubuitoare din cauza sevrajului de cafeină, abia amorţită de calmantele pe care Nzinga o surprinsese că le scotea din folia de plastic la micul dejun şi care o bruftuluise mai apoi pe Amma că-i adusese medicamente în casă

singurele cuvinte pe care mi le-a adresat până acum, Dom

au stat acolo pentru o clipă, savurând momentul, Dominique întrebându-se când avea să-i sară Ammei capsa

aceasta nu a dezamăgit-o, s-a lansat într-o ofensivă cu privire la faptul că prietena ei se afla sub farmecele Maleficei Cindy şi oare ştia ea că şi conducătorii sectelor îşi controlau adepţii îndepărtându-i de familie, prieteni, colegi, vecini, de oricine ar fi putut să intervină şi să întrebe, hei, ce se întâmplă aici?

voi organiza o tentativă de salvare, Dom, un grup de prietene din Londra va face o descindere ca o trupă SAS şi te va salva de Nebuna de Legat Cindy

Amma a râs, Dominique, nu

sunt prinsă într-o chestie, Ams, încerc un nou mod de viaţă, un nou mod de a fi, Nzinga îmi arată cum să duc o viaţă cu adevărat feministă, energia masculină este perturbatoare, Amma, patriarhatul este dezbinator, violent şi autoritar, misoginismul este atât de incredibil de înrădăcinat, încât îmi dau seama de ce femeile renunţă la acestea pentru totdeauna, aici este un loc atât de special, este atât de eliberator să nu mai fii nevoită să ai de-a face cu opresiunea masculină zi de zi

întotdeauna am ştiut că îţi plac bărbaţii, Dom, chiar îi iubim pe cei care ne sunt apropiaţi, am putea să înţelegem patriarhatul (apropo, mulţumesc pentru că m-ai lămurit cum funcţionează), dar privim bărbaţii ca pe nişte individualităţi, nu-i aşa? tu nu ai fost niciodată o separatistă şi nu ai suferit de misandrie, acum ce-ai păţit?

nu a păţit nimic, a bubuit vocea Nzingăi deasupra capetelor lor, ea stând în spatele lor

şi-a strecurat un picior umed, musculos între cele două femei, apoi pe celălalt, separându-le efectiv fizic – ele stăteau braţ la braţ

Nzinga s-a trântit în spaţiul pe care îl crease, purta un prosop, era încă udă leoarcă, s-a lansat într-un discurs despre faptul că toţi bărbaţii erau, în ultimă instanţă, complici într-un sistem patriarhal care permitea mutilarea genitală a femeilor şi dat fiind că organele genitale ale femeilor erau masacrate pe tot globul în numele culturii, al religiei sau al orice altceva, de ce nu li s-ar face acelaşi

lucru şi bărbaţilor, care săvârşesc cea mai mare parte a violenţelor sexuale din lume? să li se stocheze sperma în băncile de spermă când sunt adolescenţi virili, după care nemernicii să fie castraţi

Nzinga s-a lipit de Dominique, înconjurându-i gâtul cu un braţ

nu prea aducea a semn de afecţiune

ci mai mult a strangulare

Amma s-a ridicat, a intrat în casă, şi-a pregătit rucsacul, s-a întors şi s-a aşezat în faţa lor

eu am plecat, mă întorc acasă, este şi casa ta, Dom, vino cu mine

Dominique nu avea nevoie să fie salvată, a clătinat negativ din cap

Nzinga a tras-o mai aproape de ea, a sărutat-o zgomotos pe obraz, ce fată cuminte.

8

După ce Dominique şi Nzinga au finalizat zece proprietăţi noi la Spirit Moon, Nzinga a încheiat o înţelegere cu Gaia să rămână în casa lor până când vor obţine un contract în altă parte

nu aveau nimic de făcut decât să stea împreună toată ziua

Dominique ar fi trebuit să evadeze atunci, pentru că relaţia lor era deja ireparabilă, dar s-a trezit incapabilă să ia o decizie atât de importantă când îşi pierduse capacitatea de a le lua chiar şi pe cele mai mărunte, de exemplu ce să mănânce, cu ce să se îmbrace si cu cine avea voie să vorbească

a fost prinsă în coconul de coşmar al paranoiei crescânde a Nzingăi

femeile acestea vor să distrugă marea noastră poveste de iubire, Sojourner

când le întâlnea pe celelalte femei, Nzinga era lângă ea şi nu putea să le vorbească liber ca să nu i se reproşeze mai târziu că spusese ceva greşit

chiar şi drumurile ei matinale pentru a aduce pâine de la Tilley provocaseră încă o tiradă de o noapte întreagă, după ce Nzinga o urmărise, le studiase de la distanţă limbajul corpului şi ajunsese la concluzia că flirtau

Nzinga anunţase că va lua ea pâine de acum înainte, şi în oraş se ducea tot singură la cumpărăturile săptămânale din cauza imaginatului comportament al lui Dominique în preajma bărbaţilor şi, nu, nu-ţi iau nicio ciocolată ca să-ţi faci o mică plăcere, nu este sănătoasă pentru tine şi chiar trebuia să meargă la dentist (care era bărbat) sau era vreun şiretlic?

ziua în care Nzinga a lovit-o pe Dominique în braţ, a fost ziua în care aceasta a crezut că va pleca, s-a gândit că era un gest care nu se va repeta, a descoperit că se înşelase atunci când un pumn s-a transformat în mai multi

Dominique nu a vrut ca, reacţionând, agresiunea Nzingăi să escaladeze, până când a recunoscut în sinea ei că nu îi stătea cu adevărat în fire să facă acest lucru, ea era realmente o persoană non-violentă

când, în timpul altercaţiilor, a încercat să iasă în fugă din casă pentru a scăpa, Nzinga a blocat uşa cu statura ei impozantă, cu

picioarele răşchirate, i-a cerut să se aşeze pe un scaun şi să respire adânc, Sojourner, respiră adânc, eliberează-te de această energie negativă, lumea exterioară este periculoasă

vocea Nzingăi vuia în conştiinţa lui Dominique întreaga zi, răsunătoare, bubuitoare, petrecea atât de puţin timp singură, uitase cum este să-şi petreacă timpul singură, a început să doarmă până târziu şi să se ducă la culcare devreme, ura să stea afară, în strălucirea neîntreruptă a razelor de soare

când nu dormea, privea în gol

era o sâmbătă dimineaţă, Nzinga se dusese în oraş cu furgoneta pentru cumpărăturile săptămânale, spunând că va lipsi întreaga zi – era un test, se întorcea de obicei după vreo două ore şi se furişa până la cabană pe jos, să vadă ce mai punea Dominique la cale

de data aceasta, imediat ce a plecat, în faţa casei lor şi-a făcut apariţia Gaia, pe moped, ca şi cum parcase undeva în aşteptarea plecării Nzingăi; Dominique a auzit mai întâi motorul, nimeni nu trecea de obicei pe acolo, cine putea fi?

a privit-o pe Gaia îndreptându-se spre cabană

Gaia a spus: ne îngrijorează ce se întâmplă aici, nu mai eşti femeia care erai la sosire, nu ai fost văzută de mai bine de o lună, totul este în regulă?

totul este în regulă, a răspuns Dominique din pragul uşii, neîndrăznind să o deschidă prea larg

Gaia a privit-o cu cunoaşterea şi

înţelepciunea pe care le acumulase petrecându-şi întreaga viaţă adultă înconjurată numai de femei, apoi s-a aşezat pe trepte

aşază-te lângă mine, Dominique

ştim cum este ea, a spus Gaia, toate i-am suportat mânia, iraţionalitatea, animozitatea generală faţă de lume, faţă de noi, cu mine poţi vorbi

Dominique s-a abţinut să spună ceva, ar fi fost o trădare a Nzingăi, care insista asupra unei loialităţi totale, ciupind-o totodată de braţ atât de tare încât i-l învineţise, pentru ca ea să-şi amintească: niciodată şi, subliniez, niciodată să nu vorbeşti cu nimeni despre mine sau despre relaţia noastră

cu mine poţi vorbi, a repetat Gaia, aşezând o mână uşoară peste mâna lui Dominique, transmiţându-i o forţă plină de compasiune până când Dominique a simtit că se îmblânzeşte si a recunoscut fată de Gaia, dar şi faţă de ea însăşi, că într-adevăr, era captivă într- o relaţie cu o femeie violentă si nesănătoasă la minte, fără nicio cale previzibilă de scăpare

trădând-o pe Nzinga, era în cele din urmă sinceră cu ea însăsi

Gaia a consolat-o, te vom ajuta să pleci de aici, bine? adevărat?

ai ceva bani?

nu a reuşit niciodată să adauge şi numele meu la ceea ce trebuia să fie un cont bancar comun, iar dacă i-aş cere partea mea din economiile noastre ar fi ca şi când i-aş spune

că o părăsesc şi nu ştiu ce se va întâmpla atunci

îţi pot împrumuta suficienţi bani cât să te pui pe picioare, unde vrei să mergi, te întorci în Anglia?

nu chiar, cel puţin nu imediat, nu pot face faţă umilinţei si as dori să cunosc mai bine America

am nişte prietene în West Hollywood care te vor găzdui până îţi faci alte planuri, îmi înapoiezi banii când vei putea, paşaportul îl ai?

Nzinga îl păstrează în siguranţă – îi ştiu ascunzătoarea

vom veni cam pe la aceeaşi oră, sâmbăta viitoare

să te ducem la aeroport.

9

A durat ani întregi până când Dominique a încetat să-şi mai reproşeze că rămăsese cu Nzinga atât de mult timp – aproape trei ani, trei ani

cum a putut fi atât de slabă, când fusese atât de puternică şi a fost din nou puternică după ce o părăsise?

recunoscătoare să revină la şinele pe care şi-l pierduse

după Spirit Moon, ea a rămas la prietenele avocate ale Gaiei, Jessica şi Maya, care o întâmpinaseră în după-amiaza sosirii cu un meniu alcătuit din salate proaspete şi o cameră mică şi liniştită, zugrăvită în galben,

în partea din spate a proprietăţii lor scumpe, cu vedere spre livada de portocali şi lămâi

în acea primă noapte, Dominique se simţise dezorientată, Nzinga se afla încă în mintea ei, de fapt o găzduise clandestin încă foarte multă vreme

adesea avea coşmaruri cu ea pătrunzând prin fereastra din dormitor, fluturând cuţitul de vânătoare pe care îl avea când se cunoscuseră şi pe care îl ţinea sub saltea

a doua zi, Maya şi Jessica au întrebat-o ce i-ar plăcea să mănânce la cină, Dominique nu era obişnuită să poată alege, a durat un veac până să se hotărască; în final, ele i-au făcut pe plac şi i-au pregătit o selecţie de carne la grătar – burger, pulpe de curcan, cârnaţi, carne de porc, cotlet şi friptură de miel, însoţite de salată

după câteva îmbucături a fugit la toaletă să vomite, s-a întors şi a ciugulit puţin din salată

în seara aceea a stat până târziu cu cele două femei care se cunoscuseră la şcoala de artă, abandonaseră cariera de artiste nevoiaşe în favoarea dreptului corporatist, renunţaseră la satisfacţia locului de muncă pentru a câştiga bani babani şi pentru a munci optsprezece ore pe zi, ceea ce le ucidea creativitatea

la cincizeci de ani doreau să se retragă, să-şi reînvie talentul artistic dacă nu cumva era prea târziu

au fost încântate să afle despre teatrul ei şi viaţa din cluburile din Londra, au admirat faptul că ea şi Amma optaseră pentru o

carieră creativă, chiar dacă era instabilă financiar şi probabil că nu vor deţine niciodată o casă şi nu vor beneficia nici de pensie

*

Dominique stătea cu ele în livada lor călduţă, sorbind dintr-un vin delicios târziu în noapte

era ca si cum un sedativ îsi încetase efectul si acum simţea că îi revenea energia

era hiperactivă, era ca drogată, revenea la viaţă.

10

Dominique s-a îndrăgostit de Coasta de Vest, a încheiat o căsătorie de formă cu un bărbat gay, ajutată de Jessica şi Maya, care i-au împrumutat banii care săi acopere cheltuielile

accentul ei englezesc îi oferea un avantaj imens în relaţiile cu americanii, o înnobila, aşa cum o făcea şi alura ei de model (i se spunea destul de des acest lucru) şi stilul cool de motociclistă, în special lesbienele doreau să o ajute, să-i deschidă uşile, să facă parte din ceea ce credeau ele că ar reprezenta ea

Maya şi Jessica i-au permis să trăiască pe bani puţini la ele acasă vreo doi ani de zile, până când s-a pus pe picioare

primul ei job a fost să lucreze la departamentul administrativ al unei companii de film, un prim pas în vederea producerii de evenimente artistice live

s-a simtit binecuvântată că a reuşit să se instaleze , ,
repede şi, odată ce a făcut acest lucru, a invitat-o pe Amma la ea în vizită

care nu i-a spus niciodată deschis, vezi, ţi-am zis eu

Dominique participa şi la un grup săptămânal de consiliere pentru femeile victime ale abuzurilor domestice

săptămânile se scurgeau, iar ea asculta persoane care îşi împărtăşeau poveştile de viaţă şi ajungeau la revelaţii care le schimbau viata

când s-a încumetat să vorbească, a descoperit că acest lucru era cu adevărat cathartic

a ajuns să aprecieze faptul că, fiind fata cea mai mare dintr-o familie de zece persoane, trebuise să îşi îngrijească fraţii mai mici, deşi ea însăşi fusese lipsită de o îngrijire corespunzătoare din partea mamei

de îndată ce se născuse, mama ei rămăsese însărcinată cu alt copil şi fiecare nou-născut avea nevoie de întreaga atenţie maternă

Dominique şi-a dat seama că fusese atrasă de Nzinga pentru că ea căuta, în mod inconştient, să fie cocoloşită de o mamă

apoi cocoloşirea se transformase în sufocare şi Mami se dovedise a fi Taţi, după cum i-a spus Ammei, care nu acceptase ideea şi spusese că era vorba mai mult de ghinion, decât de probleme nerezolvate din copilărie, devii prea americană, Dom

Dominique a ţinut legătura cu Gaia până la moartea acesteia, ea îi scrisese că Nzinga fusese expulzată din comunitate la scurt timp după plecarea lui Dominique, făcuse ravagii pe toată proprietatea în încercarea de a afla unde dispăruse „Sojourner”, amenințând oameni şi spărgând geamuri

a fost chemată poliţia, femeile nu au depus plângeri stai liniştită, nu ştie unde eşti

Dominique a continuat să aibă coşmaruri cu Nzinga ani de zile, în care Nzinga se îndrepta spre ea prin mulţime, intra cu maşina în ea în timp ce traversa strada sau îşi făcea apariţia într-un loc public, chiar şi în timpul discursului ei de deschidere de la Festivalul Artelor Femeilor, pe care îl înființase peste câţiva ani în LA

Nzinga ar fi învinuit-o pentru că o părăsise, atunci când ea o acceptase cu atâta bunăvoinţă ca ucenică şi îi arătase cum să fie pe deplin feministă într-o lume misogină

eu ţi-am oferit totul, totul, nu ai fi nimic fără mine, So
journer, nimic

după mulţi ani, Dominique aflase că Nzinga murise la vreo doisprezece ani după plecarea ei

ultima sa iubită, Sahara, care a venit să facă cunoştinţă cu Dominique la festival, devenise iubita Nzingăi la o retragere spirituală din Arizona pentru femeile de culoare

vorbea mult despre tine, Dominique, auzise de succesul acestui festival si îsi asuma în totalitate meritele pentru asta, fusese mentorul tău şi erai creaţia ei, zicea, tu te

folosiseşi de ea, nici mulţumesc, nici recunoaştere publică, nici vreo recompensă întârziată pentru investiţia ei considerabilă în dezvoltarea ta personală, plănuia să vină în LA să-ţi ceară socoteală, dar nu a găsit niciodată momentul potrivit

acum mă gândesc că s-a temut că persoana pe care o considerase slabă devenise puternică

am crezut tot ce mi-a povestit despre tine până când, la câteva luni de la începutul relaţiei, a început
să mă trateze ca pe un discipol şi nu ca pe o iubită, a devenit posesivă, agresivă şi a început să pună în scenă jocuri de control al minţii

eu aveam douăzeci şi ceva de ani, ea vreo cincizeci si ceva

nu mă scăpa din ochi, spunea că ar trebui să-i fiu recunoscătoare pentru că mă salvase – de la ce? nu se ştie, nu am primit niciodată un răspuns din care să înţeleg ceva

în mai puţin de un an eram pe punctul să o părăsesc, când a avut un atac cerebral, a rămas imobilizată şi nu am mai putut să plec

era atât de singură pe lume, cu excepţia mea – fără casă, fără prieteni, fără o familie la care să apeleze, spunea că toată lumea o părăsea tot timpul

când a murit, m-am simţit eliberată

auzind despre moartea fostei sale iubite, Dominique s-a simţit la rândul ei eliberată, dar şi tristă, pentru că viaţa Nzingăi fusese într-adevăr una de abandon

şi nu reuşise să-şi dea seama că vina, ca adult, îi revenea ei

Dominique o cunoscuse pe Laverne în grupul de consiliere, fiind singurele lesbiene, simţiseră o atracţie reciprocă

Laverne era o femeie afro-americană căreia îi plăcea să rămână în anonimat, vorbea cu blândeţe şi gândea profund

originară din Oakland, acum stabilită în LA ca tehnician de sunet, iubita ei anterioară fusese abuzivă

o părăsise când a ajuns la Urgenţă pentru a treia oară

Dominique o găsea pe Laverne plăcută şi o companie agreabilă, studiase relaţiile internaţionale, era cultă şi pasionată de actualitatea mondială

Dominique a început să-şi extindă lecturile dincolo de literatura pentru femei, la cărţi de non-ficţiune despre lume în general

puteau petrece ore în şir discutând despre consecinţele căderii Zidului Berlinului si destrămarea

J

Uniunii Sovietice

sau despre războiul căsătoriei, purtat în massmedia, dintre Prinţesa Diana şi Prinţul Charles

sau despre războaiele din Orientul Mijlociu, sau despre revoltele din Brixton şi LA

sau despre legătura dintre schimbările climatice şi capitalism

sau despre istoriile Africii postcoloniale, Indiei, Caraibelor si Irlandei

prietenia lor s-a adâncit în timp şi a devenit în cele din urmă de natură fizică

îşi respectau reciproc liberul arbitru şi nu aveau pretenţii una de la cealaltă

au fost iubite timp de patru ani înainte de a se muta împreună, chiar dacă Dominique era îngrijorată că faptul de a se vedea în fiecare zi, şi nu de câteva ori pe săptămână, ar putea duce la dezechilibrarea relaţiei lor

nu a fost asa

îşi doreau copii, au adoptat două fetiţe gemene, Thalia şi Rory, ai căror părinţi fuseseră ucişi într-o reglare de conturi între bande

au format o familie, când a devenit legal, s-au căsătorit între ele

Dominique s-a mutat în America acum aproape treizeci de ani

o consideră casa ei.

—Specialitate culinară pe bază de orez, originară din Louisiana, SUA (n. tr.).

—în original *wimmin,* pluralul de la *womon,* cuvânt preferat de anumite grupuri feministe pentru a elimina componenta *man* din cuvântul *woman* (n. red.).

—„Lesbiană”, în franceza creolă (n. red.).

—Joan Chandos Baez (n. 1941), cântăreaţă şi compozitoare americană de origine mexicană. Ea şi-a folosit adesea muzica pentru a-şi exprima opiniile sociale şi politice (n. red.).

—Joni Mitchell (n. 1943), cântăreaţă de origine canadiană, interpretă de muzică folk, pop, rock şi jazz, textieră, producător muzical şi poetă (n. red.).

—Joan Anita Barbara Armatrading (n. 1950), cântăreaţă şi compozitoare, cu o carieră de succes care i-a fost răsplătită cu numeroase premii. în 2007, Joan a devenit prima femeie britanică care a debutat pe locul 1 în topul Billboard Blues şi, de asemenea, prima femeie din Marea Britanie care a fost nominalizată la un

Grammy la categoria blues (n. red.).

— Tracy Chapman (n. 1964), cântăreaţă afro-americană, compozitoare, chitaristă (n. red.).

— Clauza interzicea autorităţilor locale să promoveze în şcoli ideea că homosexualitatea este acceptabilă ca relaţie familială. Reprezentanţii comunităţii LGBT şi-au exprimat dezacordul cu privire la politica adoptată de Thatcher (n. red.).

— Mişcare începută în Leeds, în 1977, ca parte a Mişcării de Eliberare a Femeilor. Marşurile prin care se cerea ca femeile să poată să se deplaseze în spaţiile publice noaptea au avut loc în Anglia până în anii 1990 (n. tr.).

— Greenham Common Women's Peace Câmp a fost o tabără de protest pacifistă împotriva instalării de arme nucleare la baza Royal Air Force din Greenham Common, în Berkshire. Tabăra a durat din 1981 până în 2000 [n. red.).

Capitolul II

CAROLE

1

Carole

se plimbă prin staţia de metrou Liverpool Street, cu vitrinele sale de sticlă interga la etice şi tavanul de oţel susţinut de coloane corintiene impozante

se îndreaptă spre scările rulante şi ferestrele înalte care lasă să pătrundă strălucirea proaspătă a luminii dimineţii

trece pe sub afişajul care listează plecările şi sosirile exprimat în caractere alfanumerice luminoase, textul basculează şi se actualizează pe măsură ce anunţurile se aud răcnit din casetele îngemănate care informează pasagerii despre numărul platformei şi enumeră toate staţiile de pe traseu până la destinaţiile finale

în care va ajunge acest metrou

si numeroasele întârzieri cauzate de vandalizarea

şinelor sau a frunzelor de pe şine sau a soarelui care străluceşte pe şine sau a vreunui trup sub vagoane

câtă lipsă de consideraţie, dar nu faţă de ea

să alegi să te arunci în faţa unei fiare mecanice din fier cântărind mii de tone şi gonind la viteza maximă de două sute douăzeci si cinci de kilometri la oră?

să alegi un sfârşit atât de brutal şi de dramatic

Carole ştie ce îi împinge pe oameni la o asemenea disperare, ştie cum este să pară normală, dar să simtă că se prăbuşeşte

doar la o săritură distantă

de

mulţimile adunate pe platforme, care poartă suficientă speranţă în sufletele lor cât să rămână în viată

prăbuşindu-se

doar la o săritură distantă de

pacea

veşnică

zilele acestea se simte însă foarte vie, foarte „optimistă", cum se spune la locul de muncă, faţă de următoarea „situaţie favorabilă”

zilele acestea este un instrumentist de orchestră binevoitor în cacofonia celei mai aglomerate staţii de metrou din Londra, cu un număr de călători însumând aproape 150 de milioane de perechi de paşi în fiecare an,

convergenţa anonimă a navetiştilor care sunt 99,9% identici genetic indiferent de ambalajul perceput cu ochiul liber, indiferent de reţeaua lor psihologică – răsucită, încâlcită, scurtcircuitată, electrocutată

toţi sunt atât de calmi, de echilibraţi şi de stăpâni pe situaţie, socializaţi pentru a apărea în public ca nişte membri chibzuiţi ai societăţii, în această dimineaţă de luni în care toate dramele sunt interiorizate

iat-o pe ea

ţinută de oraş perfect croită, înclinare graţioasă a umerilor, păr îndreptat prins la spate într-un coc marţial, sprâncene pensate cu un talent caligrafic, bijuterii discrete, veritabile, din platină şi perle

Carole

al cărei vocabular de fiecare zi se învârteşte în jurul capitalurilor proprii, contractelor futures şi modelelor financiare

care adoră să se cufunde într-un univers în care celulele fiscale se divid pentru a crea catralioane de copii ale lor înseşi, care se rotesc într-o frumoasă infinitate

stelele strălucitoare ale bogăţiei care fac lumea să se învârtă

o lectură bună înainte de culcare înseamnă, pentru ea, examinarea rentabilităţii afacerilor şi supervizarea planurilor de investiţii pentru mărfurile de pe pieţele africane si asiatice

întunericul nopţii revărsându-se în studio prin ferestrele sale glisante de modă veche

chipul ei scăldat în lumina albastră a iMac-ului de 24 de inci care îi provoacă o

dependenţă hipnotică

ecranul calculatorului la care numai ea, se pare, ignoră universul paralel al reţelelor de socializare şi ceea ce consideră a fi ispitele sale consumatoare de timp

cel puţin dependenţa ei de placa de bază electronică este productivă, încearcă singură să se convingă, dând clic pe nesfârşitele site-uri web financiare din spaţiul cibernetic care îi apar, NASDAQ, Wall Street Journal, Bursa de Valori din Londra

pe când monitorizează şi ştirile internaţionale care afec
tează condiţiile pieţei, condiţiile meteorologice care afectează recoltele, terorismul care destabilizează ţări, alegerile care afectează acordurile comerciale, catastrofele naturale care pot să anihileze întregi industrii, agriculturi şi comunităţi

iar dacă ceva nu are legătură cu munca, atunci nu merită citit

*

dar cu ştirile care acum sunt disponibile în orice moment, nici nu reuşeşte să ţină pasul şi nu îşi poate stăpâni impulsul hiperactiv de a da click pe încă un hyperlink

chiar şi atunci când nu mai poate reţine nicio informaţie suplimentară, nu-şi poate aminti ultimul site web pe care l-a vizitat, nu ştie de ce naiba nu încetează să lucreze atunci când ştie că va adormi pe birou, de obicei în orele de după miezul nopţii, doar pentru a se trezi câteva ore mai târziu şi a se târî spre pat cu ochii cârpiţi de somn

înfricoşarea fată de Zeii Theta si Delta

care o deposedează de conştienţa care îi protejează somnul
atunci când li se întâmplă lucruri rele
fetitelor care nu au fost cuminţi
care
primesc
ceea
ce
merită.

2

Carole păşeşte pe treptele argintii ale scărilor rulante, alături de restul populaţiei care face naveta în ţinute de birou în nuanţe sobre, oameni care sunt ridicaţi spre cer de sub pământ până Ia nivelul străzii, în Bishopsgate

se duce la o întâlnire matinală cu un client nou cu sediul în Hong Kong, a cărui valoare netă este de mai multe ori mai mare decât PIB-ul celor mai sărace ţări ale lumii

speră ca el să nu se răzgândească atunci când va intra ea în sala de şedinţe

un perete lung de sticlă cu vedere spre City

pe celălalt este expusă o uriaşă operă de artă în stil splash, deductibilă fiscal, care a costat cât preţul unei case din Zona 2 a oraşului

speră ca el să nu o privească de parcă ar trebui să fie ataşată la un cărucior cu termosuri de cafea, diverse sortimente de ceaiuri (din plante, verde, Grey, Ceylon] şi de biscuiţi din aceia ambalaţi individual purtând marca firmei

este obişnuită cu clienţii şi colegii noi care privesc dincolo de ea, la persoana pe care în mod evident se aşteptau să o întâlnească

ea se va îndrepta spre client, îi va strânge mâna cu fermitate (dar cu feminitate] în timp ce-l va privi în ochi cu afabilitate (dar cu încredere], îi va adresa un zâmbet nevinovat şi îşi va rosti numele într-o engleză britanică cu un accent desăvârşit, scoţându-şi în evidenţă buzele frumoase (mulţumesc lui Dumnezeu că nu sunt prea groase] acoperite cu o nuanţă discretă de roz, dezgolindu-şi dantura perfectă pe când el se adaptează la contrastul dintre realitate şi aşteptări, încercând să nu lase să se ghicească acest lucru, în timp ce ea preia controlul asupra situaţiei şi a conversaţiei

totul se rezumă la a deţine un avantaj din perspectiva lui Carole, care profită de aceste mici cuceriri, aşa cum şi le imaginează, ori de câte ori poate

poate că el se va găsi pe neaşteptate atras de ea, fapt pe care cei mai sofisticaţi încearcă să-l ascundă spre deosebire de miliardarul nigerian din petrochimie de acum câţiva ani, care dorea să-şi extindă portofoliul de investiţii la cupru

care o invitase la un prânz de lucru la Savoy, ca ea să-şi dea seama că acesta avea loc în livingul său privat din Apartamentul Regal

unde el îi arătase cele opt camere ale sale, decorate cu largheţea impunătoare a unei locuinţe personale: coloane greco-romane, candelabre Lalique, busturi antice pe socluri, pereţi cu tapet din mătase şi picturi englezeşti

cu teme pastorale

el subliniase că salteaua cu arcuri din dormitorul principal era lucrată manual, fiecare arc fiind împachetat individual în caşmir

este ca şi cum ai dormi suspendat în aer, domnişoară

Williams, spuse el în timp ce-i arăta „lista de perne” din apartament pe un cartonaş ambosat cu argintiu

ca şi când ea ar fi fost genul de femeie care să renunţe la propriile aspiraţii pentru a deveni unul din elementele sale de decor

a trebuit să se retragă politicos din postura de obiect al dorinţelor lui fără să pericliteze afacerea

anunţându-l că era logodită – cu Frederick Marchmont, adăugase pentru mai mult efect

furioasă că el voia să-i submineze profesionalismul câştigat cu atâta dificultate

astăzi se va strădui să proiecteze o abordare pozitivă asupra întâlnirii, în definitiv rafturile ei sunt ticsite de cărţi motivationale comandate din America

în care ţi se spune să-ţi vizualizezi viitorul pe care doreşti să-l creezi, să crezi că poţi face acest lucru şi că ai parcurs deja o jumătate din drum, iar dacă proiectezi în exterior imaginea unei persoane puternice, vei atrage spre tine respectul celorlalţi deci cum va fi întâlnirea ei?

fan-alnaibiide-tastică!

cu excepţia faptului că nu se poate împiedica să-şi amintească de toate jignirile mărunte, de partenerii de afaceri care o

complimentează că este atât de elocventă, incapabili să-şi ascundă surprinderea din voce, astfel încât ea trebuie să se prefacă că nu se simte jignită şi să zâmbească graţios, ca şi când complimentul nu ar fi fost decât atât, un compliment

nu poate să nu se gândească la ofiţerii vamali care o trag deoparte atunci când călătoreşte cu avionul prin lume, arătând tot atât de valizată— şi costumată ca toţi ceilalţi oameni de afaceri care trec lejer prin vamă – nehărtuiti

o, să fii unul dintre privilegiaţii acestei lumi, care consideră de la sine înţeles faptul că are dreptul să călătorească pe întreg globul fără obstacole, nesuspectat, respectat

la naiba, la naiba, la naiba, iar scara rulantă urcă sus, sus, sus

hai, şterge toate gândurile negative, Carole, uită trecutul şi priveşte spre viitor cu o atitudine pozitivă şi cu uşurinţa unui copil neîmpovărat de vreun bagaj emoţional

viata este o aventură care trebuie îmbrăţişată cu o

minte deschisă si o inimă iubitoare

a existat însă acea singură dată, Ia începutul carierei sale, într-o ţară recunoscută pentru trecutul ei îngrozitor în privinţa drepturilor omului, chiar dacă ea le spusese că se afla acolo pentru a se întâlni cu o echipă de la banca lor naţională şi a scos documentele ca să li le arate, ei au refuzat să se uite peste ele

până şi trupul i-a fost

invadat

de parcă ar fi fost un cărăuş sărac, cu o

jumătate de kilogram de pulbere albă vârât în fofoloancă sau aşteptând să-i fie evacuată din intestine în pungulițele de plastic, pe care este evident că trebuie să le fi servit la micul dejun în dimineaţa aceea

invazia mâinilor străine într-o încăpere fără ferestre, ca o temniţă, izolată de fluxul din aeroport, în timp ce un alt funcţionar soios de la imigrări, într-o uniformă albastră pătată de transpiraţie

se uita

îi evoca unele amintiri

unele amintiri pe care le blocase, asta era tot ce putea face pentru a nu se prăbuşi pe podeaua camerei de interogare

care rămăseseră în stare latentă ani întregi după ce i se întâmplase chestia aceea, când Carole avea treisprezece ani şi jumătate, la prima ei petrecere fără adulţi care să dea târcoale ca gardienii închisorii, stricând distracţia tuturor

în casa lui LaTisha, a cărei mamă era plecată într-un weekend special de pregătire profesională pentru serviciu şi a cărei soră mai mare, Jayla, renunţase la îndatoririle de „babysitting" pentru a petrece noaptea la prietenul ei

nu înainte de a-i cere lui LaTisha, sub ameninţarea cu moartea, să fie cuminte şi să nu-şi invite prietenii pe acolo, sau vom fi prinse amândouă

şi ce a făcut LaTisha acum, când casa era numai a ei, pentru prima oară în viaţă? a trimis sms-uri celor din gaşcă să aducă de

băut, iar tipesele să aducă ţipi ca să echilibreze lucrurile, doar din cei cu abdomene cu şase pătrăţele, lol, şi ar fi bine să arate bestial că altfel nu sunteţi primite înăuntru, aţi bunghit?

Carole nu fusese interesată de băieţi până acum, era poreclită Super Tocilara din Clasa a IX-a, prefera deliciile zăpăcitoare ale rezolvării problemelor de matematică, inspirată de mama ei, Bummi, care o creştea singură după ce tatăl fetei murise

este seara de dinaintea petrecerii de la LaTisha, iar Carole si mama ei stau la masa de bucătărie uzată din melaminat Formica, cu temele lui Carole îngrămădite pe una din laturi

Carole poartă pantaloni scurţi din finet şi vesta ei preferată cu ursuleţ

cina, compusă din găluşte de igname şi supă de vernonia, abureşte într-un bol de lemn compartimentat

sunt cocoţate la etajul al treizeci şi doilea dintr-un bloc turn, printre alte sute de apartamente, îngrămădite ca nişte şiruri de lăzi răspândite pe o mare întindere şi suprapuse până la o mare înălţime

se află la peste o sută optzeci de metri de dalele de beton şi copacii verzi de la nivelul solului

şi mai aproape decât ar trebui de avioanele de pe culoarul de zbor al City Airport

*

Mama

poartă o ţinută de casă cu flori de un

portocaliu stins înmănuchiate deasupra sânilor

are braţele goale, părul este liber să stea ridicat în sus în unghiuri trăsnite

ţine spatele drept, pentru că a fost învăţată să stea dreaptă şi cu picioarele încrucişate pe podea, aşa cum îi spune fiicei sale atunci când se cocoşează, stai dreaptă şi vorbeşte corect, de ce te exprimi ca zurbagiii de copii de pe stradă

Mama

ale cărei picioare sunt puternice şi au cicatrice de la mersul desculţ pe solul împădurit

Mama

scoate găluştele de igname cu mâna, le înmoaie în sos, vorbind între două îmbucături

să admirăm, Carole, geniul geometriei hiperbolice, în care suma unghiurilor este mai mică de 180 de grade

să admirăm modul în care au descoperit vechii egipteni cum să măsoare un câmp cu formă neregulată

să admirăm faptul că X a fost doar o literă rar întrebuinţată până la apariţia algebrei, care a făcut din ea ceva special care poate fi dezvăluit pentru a-i descoperi valoarea sa reală

vezi tu, matematica este un proces de descoperire, Carole, este ca explorarea spaţiului, planetele au fost dintotdeauna acolo numai că ne-a luat mult timp să le găsim

*

Mama cea isteaţă care a învăţat-o să-i aşeze

pe X şi pe Y în calcule complicate şi să aibă încredere că acestea îi vor da rezultatele corecte

cât de mult îi plăcea să memoreze ecuaţia pătratică atunci când colegii ei de clasă habar nu aveau ce însemna asta

cât de mult îi plăcea să exceleze într-un domeniu, să se remarce

aşa cum a făcut-o cu siguranţă în ziua următoare la LaTisha, după ce o convinsese pe Mama (care era destul de naivă în orice privinţă cu excepţia matematicii) că se ducea la o petrecere în pijamale

când era de fapt la o petrecere ticsită de adolescenţi care se înghesuiau pe coridor, cu draperiile lăsate, mobilierul tras pe margine în living, două lămpi de pe măsuţe acoperite cu cârpe roşii de şters vasele, creând o atmosferă de club de noapte

pe când fetele stăteau în grupuri şi dansau stânjenite în mijlocul încăperii, băieţii zăboveau pe lângă pereţi, iar Busta Rhymes— se auzea suficient de încet pentru a nu face vecinii să bată la uşă

şi LaTisha striga la toată lumea să nu se cherchelească şi să nu se poarte urât, şi nimeni nu avea voie în dormitoare sub ameninţarea pedepsei cu moartea, şi categoric nu se fumează, iar la prima adiere de „iarbă" avea să-i dea afară pe făptaşi pentru că, pe cuvântul meu, cu asta nu e de glumă

însă Carole bea pentru prima dată în viaţa ei şi s-a cherchelit repede cu vodcă şi un suc de

lime atât de dulce, încât abia a observat că avea 40% alcool, a golit câteva pahare printr-un pai de băut cu serpentine fluorescent ca si când ar fi fost nişte limonadă într-o după-amiază caldă de vară

când sosiră Trey, fratele mai mare al Aliciei care studia Ştiinţele Sportului la universitate, şi gaşca sa

îşi făcuseră în sfârşit apariţia nişte ţipi marfă, de-a dreptul be-ton, care se dădeau mari în living, mult mai ca lumea decât băieţii de vârsta lui Carole, care încă mai trăgeau fetele de codiţe la locul de joacă şi apoi fugeau chicotind

a început să danseze mai provocator în faţa lor bucuroasă că LaTisha o forţase să se îmbrace

frumos, şi mai scoate-ţi capul din cărţile alea bune de nimic şi maturizează-te, Carole

sperând că rujul pe care îl purta pentru prima oară nu se ştersese când îşi ţuguia buzele într-un botic sexy

în timp ce-şi flutura peruca lucioasă de Cleopatra, care îi ajungea până la umeri

pe când îşi unduia şoldurile ca fetele din videoclipurile muzicale, purtând pantalonii sexy din PVC pe care îi împrumutase de la Chloe, pantofii cu toc pe care îi împrumutase de la Lauren şi care îi făceau dintr-odată picioarele să pară foarte lungi şi frumos conturate

când a observat că el o privea ca şi cum ar fi fost Aleasa, chiar dacă înainte nu-i dăduse nicio atenţie când mergea pe strada principală

nimeni nu o privise vreodată în felul în care o privea Trey în seara asta, cum privea minusculul top care-i arăta formele, care crescuseră de Ia zero la ceva super-mare în ultimul an

astea de unde mai apăruseră?

ea şi LaTisha conveniseră că biologia umană era atât de ciudată şi de arbitrară, frate

*

cu o asemenea audienţă, s-a trezit învârtindu-se în mijlocul livingului cu braţele întinse, aşa, de-al naibii, învârtindu-se de zor deoarece băutura o făcea să se simtă atât de liberă, iar emoţiile atât de efervescentă, şi era pur şi simplu atât de atrăgătoare pe când se învârtea pe mormăielile lui Busta, cu vibraţiile emise de difuzoare înfăşurându-i corpul, până ce învârtirea ajunse de la picioare la cap, iar ea s-a prăbuşit pe neaşteptate, şi aproape că a regurgitat chipsurile pe care le mâncase mai devreme, şi a auzit râsete, şi aşa îi trebuia dacă se dădea mare

numai pentru a fi salvată de la o situaţie extrem de stânjenitoare de Trey, care a plonjat în mulţime, a ajutat-o să se ridice, i-a spus că va avea grijă de ea, şi eşti atât de sexy încât ar trebui să fii arestată, domnişoară

a cuprins-o în braţe, nu mai fusese îmbrăţişată de nimeni de la zece ani şi începuse să evite storcirile claustrofobe ale mamei

Mami era caldă şi moale, pieptul lui Trey era tare, iar când a ridicat privirea spre el, ochii lui cenuşii erau blânzi când se uitau adânc în sufletul ei

iubire, asta era iubirea? chiar dacă abia se întâlniseră şi încă îi mai era puţin rău?

Trey – a încercat ea să rostească pe tăcute, Carole & Trey sau poate că era T-R-A-Y—? o, nu, nu ar merge, nu s-ar putea căsători cu un accesoriu pentru bucătărie, lol, căsătorie? uau, de unde a mai apărut şi asta? OMG, soţiorul, el era viitorul ei soţior?

mâna lui îi mângâia capul, ea ar fi dorit să nu facă asta, ar fi putut să-i cadă peruca

el i-a spus că avea nevoie de aer curat, eşti atât de delicată încât trebuie să am grijă de tine, Domnişoară

abia aştepta să-i spună lui LaTisha, care ar fi fost atâââât de geloasă şi totuşi s-ar fi bucurat pentru ea, ai crescut, Carole

el a condus-o prin aglomeraţia de pe hol, a scos-o cu grijă pe uşa din faţă, era întuneric afară, cu excepţia luminilor de la felinarele stradale si era rece

când au ieşit afară, el a ghemuit-o strâns sub braţul lui, ca şi cum capul ei ar fi fost un pachet pe care îl ducea, iar când a încercat să-l ridice nu a reuşit şi capul i se învârtea şi se simţea subjugată de colonia lui, sau era deodorant? de fapt, mirosea a odorizant

se vor opri să se sărute? primul ei sărut, nu cu limbă, ceea ce era dezgustător, ci delicat, pe buze, ca în filmele vechi alb-negru pe care îi plăcea lui Mami să le urmărească

cu excepţia faptului că nu-şi putea scoate capul de sub axila lui, în timp ce el o conducea în afara proprietăţii

se simţea ca şi când ar fi fost ridicată în aer, plutind pe aripile iubirii, ăsta nu cumva era un

cântec? s-au îndreptat spre aleea scurtă care ducea spre Roxleigh Park, pe ale cărei leagăne ea şi LaTisha îşi petrecuseră copilăria, discutând despre sensul vieţii şi reflectând la iminenţa noului mileniu, care avea să fie ceva super-epic şi bizar-sci-fi, pe când îşi avântau picioarele în aer şi simţeau vântul suflând printre cărările dintre codiţele lor împletite

a dus-o peste micul pod care traversa pârâul şi prin poarta care era de obicei încuiată, până când consiliul a renunţat la înlocuirea lacătului

nu erau singuri

a auzit si alte voci

a mai încercat o dată să privească în sus, era ca şi când capul îi era strâns într-o menghină şi nu mai păşea pur şi simplu, ci era forţată să meargă

apoi s-a trezit trântită la pământ cu faţa în sus, simţea iarbă umedă pe spatele gol, pe picioare şi pe braţe, voia să doarmă fie şi cinci minute minunate, a simţit ochii închizându-i-se, când i-a deschis nu mai putea să vadă, era legată la ochi, braţele îi erau prinse deasupra capului

cum i-au scos hainele?

apoi corpul ei nu a mai fost numai

al

ei

le-a aparţinut

lor

iar ea, care iubea numerele, a devenit afonă

la matematică

nu putea să numere, nu voia

simţind părţi de corpuri străine pe şi în locuri ale corpului ei care erau atât de intime, atât de obscene, încât nu le simţise nici chiar ea singură

o dureadureadurea

încontinuuîncontinuuîncontinuu, la infinit, ceea ce însemna ceva fără sfârşit, ca 0,333333 sau 0,999999, cu excepţia faptului că asta se va termina, deoarece scopul vieţii era să călătoreşti spre finalul ei, altfel nu era viaţă, cele două erau inseparabile, aşa cum i-a spus Mami o dată privind cu tristeţe fotografiile ei vechi de la nuntă

Carole s-a obligat să se gândească la numărul ei preferat, 1729

singurul număr care poate fi suma a două numere la puterea a treia în diferite moduri

unu la puterea întâi este unu

doisprezece la puterea a treia este 1728

adună-le pentru a obţine 1729

mai sunt, de asemenea, zece şi nouă, fiecare la puterea a treia, care înseamnă atunci 1000 + 729

după ce au trecut minute sau ore sau zile sau ani sau mai multe vieţi, a încetat

tânjeai după asta şi, apropo, ai fost grozavă

apoi au plecat

si
̧

la fel

si
̧

ea.

3

Carole nu a spus niciodată nimic nimănui

cu siguranţă nu lui Mami, care ar fi certat-o pentru că mintise

sau lui LaTisha şi celorlalte, pentru că toată lumea spusese că era vina lui Sheryl că purtase haine de curvă când i se întâmplase acelaşi lucru în acelaşi parc, în clasa a VUI-a

Carole era de vină?

ea aşa bănuia, s-a închis în dormitor, s-a îngropat sub aşternuturi, întârzia la şcoală sau chiulea, pentru că ce sens mai avea să înveţe când i se întâmplase aşa ceva?

ce sens mai avea să înveţe despre legătura dintre defrişarea pădurii tropicale şi schimbările climatice?

sau despre revoluţiile ruse, franceze, chineze şi americane?

sau de ce nu se descompusese un pui de mamut vechi de patruzeci de mii de ani, descoperit în Munţii Siberiei în 1997?

sau de ce modulaţia în frecventă nu este utilizată

pentru transmisiile posturilor de radio comerciale pe undele medii şi lungi?

adică, ce – sens – mai – avea?

până

într-o zi

când parcă se trezise ca dintr-un vis rău şi s-a uitat pe culoarele de beton ale şcolii ei ca un buncăr din centrul oraşului, la aniversarea acelei chestii

şi-a văzut colegii glumind, ca de obicei, pregătindu- se să se aşeze în spatele clasei ca să se distreze

pe LaTisha, care credea că studiul era pentru fraieri, frate, pentru fraieri

pe Chloe, care avea ca ocupaţie şcolară secundară furnizarea de ecstasy

pe Lauren, care nu era interesată decât de următorul futai

iar Carole se simţea de parcă i-ar fi văzut pe toţi pe un ecran TV, într-un documentar despre o şcoală londoneză rău famată, cu fustele ridicate cât mai sus, cravatele desfăcute şi orice regulament şcolar cu privire la păr, machiaj şi bijuterii încălcat

le-a văzut viitorul, ca şi pe al ei, de mame adolescente împingând cărucioare, împingând bombe cu ceas lipsite de tată

scotocind la nesfârşit pe lângă canapele în căutare de mărunţiş pentru a alimenta parcometrul, ca Mami

făcând cumpărături în Poundland, ca Mami

scotocind prin pieţe la ora închiderii în căutare de ciurucuri, ca Mami

eu nu, eu nu, eu nu, şi-a spus ea, eu voi ajunge mai departe

eu nu voi locui în blocuri turn cu ascensoare care duhnesc a urină

eu nu voi avea slujbe de mizerie, prost plătite şi nu voi sta la o coadă fără perspective pentru ajutorul de şomaj

eu nu îmi voi creşte singură copiii

eu nu vreau să nu-mi pot permite niciodată să am o casă a mea, ca Mami

sau să-mi duc copiii în vacanţă, sau la zoo, ca Mami

sau la filme, sau la bâlci, sau oriunde altundeva cu excepţia bisericii

a decis să le demonstreze profesorilor care se dăduseră bătuţi în privinţa ei, că nu aveau dreptate, profesorii care de obicei

păşeau pe culoarele ca de penitenciar ale şcolii ca năuci, cu ochi sticloşi, izolaţi de hărmălaia pe care o făceau două mii de adolescenţi care vorbeau toti

deodată

mai ales doamna Shirley King, directoarea Şcolii Green House de care aparţinea Carole, care o remarcase ca fiind foarte promiţătoare după ce examenele anuale din clasa
a Vil-a şi a VlII-a arătaseră că era unul dintre copiii cei mai inteligenţi pe care i-am avut vreodată, Carole

care o ignorase din momentul în care începuse să chiulească

*

doamna King

era o hoaşcă bătrână, o Mutră Acră, Dragonul Şcolii, nu lăsa pe nimeni să scape nepedepsit, îi reţinea după cursuri chiar dacă întârziau doar cu cinci minute după începerea orei, ceea ce nu era decât pur şi simplu o răutate, după care mai îndrăznea să spună că asta era spre binele lor, să înveţe să fie disciplinaţi, ceea ce era scandalos, toţi erau de acord cu asta

dar cui altcuiva să-i ceară ajutorul acum, când Carole ştia că voia să reuşească?

şi-a luat inima în dinţi, s-a apropiat de dragon şi capul ei nu a fost înghiţit dintr-o

îmbucătură, aşa cum se aşteptase, atunci când i-a cerut sfatul cu privire la materiile pe care era mai bine să le studieze pentru a accede la cele mai bune cariere si la care universităţi

să depună cereri de admitere atunci când va sosi momentul

a fost surprinsă că i s-a răspuns la toate întrebările, cu condiţia strictă să nu mai chiulească nicio zi, să nu întârzie niciodată, să-şi facă temele la timp, să se aşeze în băncile din faţa clasei alături de copiii care se află aici ca să înveţe şi care doresc să ajungă ceva în viaţă, Carole

şi trebuie să-ţi schimbi cercul social [cerc social, ce naiba mai era şi asta, zău aşa?)

*

doamna King

care a început să o hărţuiască tot restul timpului pe care l-a mai petrecut la şcoală, umplând-o de groază de fiecare dată când ochii ei de şoim o zăreau pe Carole printre sute de copii, făcând ceva ce ea dezaproba, cum ar fi să râdă prea tare sau să meargă prea repede pe coridoare [ceea ce nu este acelaşi lucru cu a alerga), se lua de ea şi o mustra, mai ales atunci când o vedea cu LaTisha, Chloe sau Lauren, făcându-i morală despre modul în care fetele acelea te vor împiedica să progresezi, Carole

doamna King

care a hărţuit-o timp de patru ani, chiar şi atunci când era din nou pe calea cea bună şi nu mai avea nevoie de ea

băgându-şi nasul în treburile ei şi telefonându-i mamei dacă notele îi scădeau câtuşi de puţin

doamna King

care şi-a asumat pe nedrept toate meritele atunci când Carole a obtinut o serie extraordinară de calificative maxime la toate GCSE-urile—, iar un an mai târziu a fost chemată la un interviu în vederea studierii matematicii la Universitatea Oxford

unde îndrumătorul pentru admitere care i-a evaluat lucrarea susţinută de cărţi s-a minunat de numărul de

elevi din clasa lui Carole, şaizeci şi cinci, cu siguranţă ilegal, ceea ce face ca realizările tale şcolare să fie cu atât mai impresionante, domnişoară

numai pentru ca doamna King să ţină un discurs în faţa tuturor, în ultima zi de şcoală a lui Carole, potrivit căruia protejata ei, după o muncă asiduă şi devotată din partea doamnei King, era primul copil din istoria scolii care fusese admis la o universitate atât de prestigioasă

răpindu-i lui Carole momentul de glorie.

4

Carole a ajuns la străvechea universitate cu autobuzul, metroul, trenul şi o plimbare lungă de la staţie prin mulţime, trăgându-şi valiza pe roţi, s-a cazat, a urcat scara în spirală din lemn care scârţâia până la camera ei de sub cornişă, care dădea spre patrulaterul cu plante de iederă care se agăţau de zidăria veche

de una singură

mama ei nu putuse să-şi ia o zi liberă de la lucru şi oricum asta nu avea nicio importanţă, pentru că ar fi purtat cea mai extravagantă ţinută nigeriană, constând din mii de metri de material deschis la culoare şi un turban înalt cât zece etaje şi ar fi început să bocească atunci când ar fi trebuit să-şi părăsească pentru prima oară unicul copil

Carole ar fi rămas cunoscută pentru totdeauna drept studenta cu o mamă africană nebună

în acea primă săptămână a numărat pe degetele de la o singură mână numărul persoanelor de culoare de la colegiul ei şi niciuna nu era atât de închisă la culoare ca ea

în sala de mese baronială abia dacă reuşea să-si , , ridice privirea din farfuria cu o mâncare dezgustătoare din Epoca de piatră, ca să nu mai vorbim de a purta o conversaţie cu cineva

surprindea amintiri, evocate cu voce tare, despre dormitoare şi drogurile din cămin, vacanţe de Crăciun în Goa, în Bahamas, ani sabatici petrecuţi escaladând Machu Picchu sau construind o şcoală pentru săraci în Kenya, despre raitele cu M4— în weekenduri la Londra, petreceri în vilele de la ţară, weekenduri prelungite la Paris, Copenhaga, Praga, Dublin sau Vilnius (chiar, unde mai era şi asta?)

majoritatea studenţilor nu erau aşa, dar cei cu adevărat snobi erau cei mai gălăgioşi, cei mai încrezători şi erau singurele voci pe care le auzea

au făcut-o să se simtă distrusă, lipsită de valoare şi un nimeni
fără să-i adreseze niciun cuvânt
fără ca măcar să o observe

nimeni nu vorbea cu voce tare despre faptul că crescuse într-un apartament social dintr-un zgârie- nori, cu o mamă singură care lucra ca femeie de serviciu
nimeni nu vorbea cu voce tare despre faptul că nu plecase niciodată nici măcar într-o singură vacanţă, niciodată
nimeni nu vorbea cu voce tare despre faptul că nu zburase niciodată cu avionul, nu văzuse niciodată o piesă de teatru sau marea, nu mâncase niciodată la un restaurant cu ospătari
nimeni nu vorbea cu voce tare despre cum era să te simţi prea urâtăproastăgrasăsăracă sau pur şi simplu stingheră, indispusă, depăşită
nimeni nu vorbea cu voce tare despre cum era să fii violat în grup la treisprezece ani şi jumătate

când a auzit o studentă remarcând, când trecea pe lângă ea, că era „atât de ghetou”, i-a venit să se răsucească pe călcâie şi să strige după ea, poftim? pooooof-tim? spune-mi asta în faţă, tearfo!
(au fost ucişi oameni pentru mai puţin de atât)
sau poate că nu auzise bine? spuneau, de fapt get to— – la bibliotecă? la supermarket?
nu era în stare nici măcar să se uite în ochii celorlalţi atunci când mergea pe coridoarele

înguste, construite pentru bărbaţii din trecut, mai mărunţi de statură, cu secole înainte ca femeile să fie admise acolo, aşa cum i se spusese la discursul introductiv la care toată lumea părea să-şi facă prieteni imediat, iar ea nu vorbise cu nimeni

ceilalţi o ocoleau din mers sau se uitau prin ea, ori îşi imagina toate acestea? oare ea însăşi exista sau era doar o himeră? dacă m-aş dezbrăca în pielea goală şi m-aş întinde în patrulater, m-ar observa şi altcineva în afară de portarii care îi vor chema, fără îndoială, pe poliţai, un pretext pe care îl aşteptau oricum de când o văzuseră pentru prima oară?

când un student se furişase lângă ea după un seminar pentru a-i cere nişte ecstasy, Carole fusese pe punctul de a-i trimite mamei sale un sms ca să o anunţe că lua următorul tren spre casă

la sfârşitul primului semestru, s-a întors la Peckham si i-a adus mamei Ia cunoştinţă că nu voia să revină la universitate pentru că, deşi materiile de studiu îi plăceau şi reuşea să rămână în frunte la cele mai multe dintre ele, nu aparţinea acelui loc şi nu se mai întorcea acolo

am terminat cu asta, Mami, am terminat-o

ei! ei! ce prostie mai e şi asta? strigase Bummi, aud eu bine sau vrei să mă faci să-mi desfund urechea cu chibrituri?

ascultă-mă bine, Carole Williams

în primul rând – tu crezi că Oprah Winfrey (VIP) ar fi devenit regina televiziunii din întreaga lume, dacă n-ar fi depăşit obstacolele

de la începutul vieţii ei?

în al doilea rând – tu crezi că Diane Abbott (VIP) ar fi devenit prima femeie neagră din parlamentul Marii Britanii, dacă nu ar fi crezut că era dreptul ei să intre în politică şi să-şi reprezinte comunitatea?

în al treilea rând – tu crezi că Valerie Amos (VIP) ar fi devenit prima femeie negră cu titlul de baroană din ţara asta, dacă ar fi izbucnit în plâns când a intrat în Camera Lorzilor şi a văzut că era plină de gentlemeni albi în etate?

în cele din urmă, oare eu şi Papa am venit în ţara asta ca să ducem o viaţă mai bună, doar ca s-o vedem pe fiica noastră renunţând la oportunităţi şi ajungând să împartă prosoape din hârtie pentru şters pe mâini în schimbul unui bacşiş, în toaletele cluburilor de noapte sau în locurile în care au loc concerte, cum este soarta prea multor femei de la noi?

trebuie să te întorci la universitatea asta în ianuarie şi să nu te mai gândeşti că toată lumea te urăşte fără să dai nimănui nicio şansă, măcar i-ai intrebat? te-ai dus la ei şi i-ai întrebat, scuzaţi-mă, voi mă urâţi?

trebuie să-i găseşti pe cei care vor dori să-ţi fie prieteni, chiar dacă nu sunt decât oameni albi

există cineva pentru oricine pe lumea asta

trebuie să te întorci şi să lupţi în bătăliile care sunt dreptul tău din naştere ca britanică, Carole, ca o adevărată nigeriană

*

Carole s-a întors la colegiul ei hotărâtă să cucerească locul în care avea să-şi petreacă următorii doi ani şi jumătate de viaţă

se va integra, a decis ea, îşi va găsi oamenii, aşa cum o sfătuise mama ei

nu inadaptabilii care se furişau prin jur cu feţe încruntate, cu părul dat cu gel şi ridicat în sus, în coafuri mohawk purpurii

sau cei cu extensii dreadlock multicolore, persoane care, din perspectiva lui Carole, nu se grăbeau niciodată, pe care îi privea mergând prin oraş cu pancarte şi difuzoare, persoane care ar fi îngrozit-o pe mama ei dacă le-ar fi adus acasă

după ce ai ajuns atât de departe? tatăl tău şi-a sacrificat sănătatea pentru ca tu să devii una din persoanele alea punky Rasta care miros urât?

nu era interesată nici de plictisitoarele anodine, cum a început Carole să le numească, studente care erau atât de banale, încât deveneau invizibile chiar şi pentru ea

cu siguranţă nu clicile celor din elită, acum, când ştia că acestea există, care erau inaccesibile şi

frecventau şcoli publice renumite pentru producţia de prim-miniştri, laureaţi Nobel, CEO-uri, exploratori arctici, regizori de teatru celebri şi spioni notorii

care erau în mod clar mai integraţi decât oricine atunci când trebuiau să se aşeze în sala de mese în fiecare seară purtând ţinute elegante, trecute cu vederea de profesorii care locuiau în incintă, care probabil că nu o părăsiseră niciodată de când fuseseră ei înşişi studenţi, care transmiteau ritualuri pe care studenţii le găseau ridicole, de genul „să te îmbraci în ţinuta academică de ceremonie şi să mergi cu spatele în jurul curţii interioare,

cu un pahar de Porto în mână, la ora două dimineaţa, pentru stabilizarea continuumului spaţiu-timp la schimbarea orei după ora meridianului Greenwich”

profesori cărora ideea de a nu lua cina în timp ce stăteau cu faţa la o sală plină cu viitori prim-miniştri şi laureaţi ai premiilor Nobel li se părea mai degrabă debusolantă

şcoala pe care o absolvise Carole era renumită pentru producerea de mame adolescente şi infractori de profesie de la vârste fragede

ea preferase calea tăieţeilor instant mâncaţi în cameră

şi-a studiat colegii pentru a-i găsi pe cei care i se potriveau cel mai bine, s-a apropiat de cei care se purtau cel mai prietenos, a fost surprinsă atunci când persoanele i-au răspuns cu căldură

în momentul în care a început să stea efectiv de vorbă cu ei

până la sfârşitul celui de-al doilea semestru îşi făcuse prieteni şi avea chiar şi un iubit, Marcus, un kenyan alb a cărui familie deţinea o fermă de vite acolo şi care, fără să se jeneze, era atras de fetele negre, ceea ce nu o deranja pentru că era încântată să fie dorită, iar el o trata cu respect

ştia că nu ar fi putut să-i spună niciodată mamei despre el, care îi dăduse clar de înţeles că trebuia să se mărite cu un nigerian, nu că ea s-ar fi gândit vreodată să se mărite cu Marcus, aveau doar nouăsprezece ani, iar mama ei ar fi întrebat-o apoi de ce se combinase cu cineva care nu o respecta

suficient pentru a o lua în căsătorie

ar fi avut amândoi de pierdut

înainte de Marcus lui Carole îi fusese teamă de bărbaţi, în anii pe care-i mai petrecuse la şcoală nu voise nici măcar să se afle în preajma lor

îşi imaginase că nu va găsi niciodată pe cineva în care să poată avea încredere, care să nu o violeze atunci când se aştepta mai puţin; a fost surprinsă când prietenia ei cu Marcus s-a transformat în ceva romantic după ce au început să studieze împreună la bibliotecă, iar după aceea să se plimbe

curând, îl strecura în camera ei ca să petreacă noaptea împreună

Marcus a făcut-o să fie mai acceptabilă social decât ar fi reuşit vreodată de una singură

el era mândru să o afişeze, stând braţ la braţ sau ţinându-se de mână când erau în public

a închiriat un salon privat într-un restaurant, pentru a da masa la care ea îşi serba cea de-a nouăsprezecea aniversare

a fost prima persoană care a făcut dragoste cu ea cu permisiunea ei

Carole asculta si învăţa de la noul ei cerc social

ce doreşti? în loc de ce vrei?

cu cine vorbeai? în loc de cu cin’flecăreai?

mă duc până la baie în loc de merg să mă piş

observa ce mâncau şi le urma exemplul

a aflat că omleta spaniolă, cu ouă şi alte

chestii, era mult mai stilată decât omleta englezească (cu ouă şi alte chestii)

chiflele congelate – douăzeci la o liră –, nici nu se comparau cu o brioşă pufoasă, fină şi proaspătă care se rupea uşor

chipsurile din mălai înmuiate în ulei de măsline şi ierburi aromate erau de departe preferabile celor din cartofi, pline de grăsime, înmuiate în cea mai ieftină grăsime-trans-care-provoca-atacuri-de-cord

şi cine avea habar că făina de orez putea fi folosită pentru a face pâine, că pâinea putea fi umplută cu măsline, că măslinele puteau fi umplute cu bucăţele de roşii uscate, că roşiile coapte la cuptor puteau fi umplute cu brânză şi că se putea face brânză din bucăţi de caise şi migdale, iar migdalele puteau fi folosite pentru a face lapte

a făcut cunoştinţă cu sushi (de preferinţă făcut în casă, cu un kit pentru sushi primit cadou de Crăciun) şi guacamole (pronunţat gwacamolay)

a descoperit ceva care se numea sparanghel, care făcea pipiul să miroasă ciudat, a aflat că orice era verde era bun de mâncat atât timp cât era servit rece, fiert puţin la aburi şi/sau era crocant

*

Carole s-a transformat pentru a deveni nu chiar ca ele, ci doar puţin mai asemănătoare

şi-a dat jos tencuiala lipită de faţă, şi-a scos genele ca de girafă care îi trăgeau pleoapele în jos, a renunţat la unghiile false lipite care făceau ca multe dintre activităţile zilnice să fie dificile

cum ar fi îmbrăcarea, ridicarea lucrurilor, prepararea majorităţii alimentelor şi folosirea hârtiei igienice

a scăpat de extensiile de păr cusute de scalp pe care le purta luni de zile, mult mai multe luni decât era recomandat, deoarece după ce economisise bani pentru a purta costisitoarele şuviţe negre ale femeilor din India sau Brazilia, dorea ca acestea să-şi merite banii chiar şi atunci când îi supura scalpul sub bucăţile de stofă urât mirositoare din care i se revărsa

păru̯l fals

s-a simţit eliberată când le-a descusut pe toate pentru ultima oară, iar scalpul ei a intrat în contact cu aerul

a simţit deliciul apei calde care îi curgea din nou direct pe păr, fără mijlocirea unei ţesături artificiale

apoi şi-a îndreptat părul foarte creţ, Marcus a spus că îi plăcea mai mult părul ei natural, ea i-a răspuns că nu ar obţine niciodată un loc de muncă dacă l-ar purta astfel

a fost invitată în case care erau proprietăţi private

case fără covor pe jos (intenţionat), fără plase la ferestre, astfel încât orice bătrân indiscret putea să arunce o privire în interior (bizar)

case cu o predilecţie pentru tot ce era vechi şi decrepit, cum ar fi ceasurile de perete ale bunicului care zornăiau tare pe holuri şi dulapurile antice atacate de cari

canapelele vechi şi uzate erau acoperite de

pleduri (cuverturi) şi erau de departe preferabile celor din piele lucioasă care scârţâiau când te aşezai pe ele

mesele de sufragerie din lemn afişau cu mândrie crestăturile de cuţit ale unor generaţii întregi de vandalizări, având scrijelituri de genul

Dominaţia Omului vs. Dominaţia Legii: Discuţie

Griul Este Noul Negru?

Esme îl iubeşte pe Jonty care o iubeşte pe Poppy care îl iubeşte pe Monty care îl iubeşte pe Jasper care o iubeşte pe Clarissa care o iubeşte pe Marissa care o iubeşte pe Priscilla care o iubeşte pe Clemency

sau asa ceva

casa noii ei prietene, Roşie, avea chiar şi secţiuni, numite aripi, şi parapeţi, pentru eventualitatea în care vikingii ar fi năvălit din nou, aşa cum glumise Roşie când îi făcuse turul casei

grădinile erau numite terenuri şi nu aveau niciun vecin pe distanţe de kilometri pentru că locuiau la naiba-n praznic şi puteau face cât de mult zgomot voiau, ceea ce în cazul lui Roşie însemna să angajeze o trupă de mâna a doua care să cânte pe gazon la petrecerea dată la împlinirea vârstei de douăzeci de ani

printre invitaţi se numărau şi cei pe care acum Carole îi numea prietenii ei, Melanie, Toby, Patricia, Priya, Lucy şi Gerry

dimineaţa a auzit ţipătul de jucărie piuitoare al peruşilor de un verde tropical care zburau pe lângă fereastra dormitorului, pe care i-a

confundat cu papagalii

a privit afară, spre peluză, lac, la păunii care se plimbau liber

mai târziu, în aceeaşi zi, a descoperit semnificaţia conceptului de „plimbare”

doar de plăcere.

În această dimineaţă, Carole coboară de pe scara rulantă, iese din staţia de metrou Liverpool

începe să parcurgă Bishopsgate cu forţa interioară a unei bile pentru demolări în plin balans, prin haosul coregrafic al orei de vârf

pe când alege traseul mai lung până la locul de muncă pentru a mai face un pic de exerciţiu fizic, dat fiind că va petrece probabil cea mai mare parte a următoarelor paisprezece ore stând pe scaun

chiar dacă şi-a făcut joggingul zilnic, aşa cum procedează în fiecare zi

în timp ce Freddy încă mai este cuibărit în pat, până va sări din el cu douăzeci de minute înainte de ora de plecare, să facă duş, să se bărbierească, să plonjeze lingura într-un bol cu cereale Rice Krispies şi să îmbrace costumul pe care îl poartă prin rotaţie cu alte şapte

la fel, pantofii

ea aleargă de la Fulham la Hammersmith în fiecare dimineaţă

împreună cu toate celelalte nebune după fitness în echipamentul lor de jogging de culoare deschisă, de marcă, şi cureaua

pedometrului de la încheietura mâinii care măsoară totul, de la tensiunea arterială la ritmul cardiac, pentru a-şi da seama cât de departe şi cât de repede aleargă

câteva ca ea bat trotuarul chiar si în dimineţile

îngheţate de iarnă

când ţurţurii atârnau de ornamentele luminoase J J

verzi şi aurii ale ale Podului Hammersmith, cu turnurile sale si heraldica de o strălucire stranie

aleargă de mama focului pentru că un pas greşit ar însemna să înceapă să coboare pe panta alunecoasă a cedării în faţa eşecului, a inerţiei, a autocompătimirii

fată de acel moment din viata ei care încă se mai

strecoară în prim-planul amintirii atunci când se aşteaptă cel mai puţin

era o copilă la vremea respectivă, cum au putut să-i facă aşa ceva brutele alea? cum de s-a învinovăţit pe ea, când era atât de nevinovată?

singura dimineaţă în care nu aleargă este atunci când se chirceşte din cauza durerilor menstruale, pentru care ia analgezice foarte puternice ca să reuşească să se târască până la serviciu, altfel riscând să fie acuzată că o dată pe lună se preface că este bolnavă

te-am prins! da, eşti femeie

la un moment dat chiar s-a gândit să-şi extirpe uterul pentru a scăpa definitiv de ciclurile lunare, ceea ce ar fi în mod cert cea mai inteligentă mişcare posibilă din cariera ei,

o histerectomie tactică pentru femeile ambiţioase cu probleme menstruale

Carole ajunge la sediul băncii cu vedere spre râu, unde i-a fost limpede din prima zi la serviciu că se aştepta de la ea să fie tot atât de dichisită ca şi omologii ei din filmele televizate americane despre avocate, politiciene şi femei-detectiv

femei care îşi petrec în mod miraculos ziua de lucru purtând fuste strâmte ca pentru bondaj— şi pantofi cu tocuri ameţitoare, destabilizatoare, care le fac picioarele să pară legate

zonele erogene ale muşchilor zdrobiţi şi oasele înghesuite încastrate în pantofi luxoşi, cu tocuri de stripteuză

şi dacă trebuie să se mutileze pentru a-şi face remarcate educaţia, talentul, inteligenţa, aptitudinile şi potenţialul de conducere, atunci aşa să fie

mantra ei de dimineaţă în oglinda de la baie

sunt foarte prezentabilă, simpatică, clubabilă, credibilă, promovabilă şi plină de succes

sunt foarte prezentabilă, simpatică, clubabilă, credibilă, promovabilă şi plină de succes

sunt foarte prezentabilă, simpatică, clubabilă, credibilă, promovabilă şi plină de succes

pe lângă faptul că a setat Anotimpurile lui Vivaldi ca ton de apel, imaginea publică a preferinţelor ei muzicale

uneori

Carole adoră să danseze ca o regină

războinică, în ritmurile frenetice ale lui Fela Kuti—, naşul şamanic pictat în culorile războiului

iubeşte felul în care îi destramă emoţiile cu percuţiile lui poliritmice şi cornii lui neplăcut de pârâitori, care distrug orice prefăcătorie de amabilitate riguroasă cu salvele lui lirico-politice- anticorupţie

şi muzica psihedelică futuristă a formaţiei Parliament Funkadelic

care îşi teleportează logica bizaridelicioasă a navei mamă în creierul ei, activându-i emisfera dreaptă, neglijată, cu imaginaţia sa smintită

şi scandaloasele sale spectacole costumate pe care adoră să le urmărească pe YouTube

în timp ce dansează

numai pentru ea

departe de tot

afară din mintea ei

afară din corpul ei

simţindu-1

eliberându-1

când nu o priveşte nimeni

când nu o judecă nimeni

trecând la James Brown, Naşul Muzicii Soul

dansează, Carole, dansează

exact ceea ce face atunci când dispare prin uşile rotative din sticlă ale clădirii înalte de birouri

păşeşte pe marmura Connemara serpentină cenuşie şi verde oceanic veche de 900 de milioane de ani (aşa cum, cu mândrie, indică inscripţia de pe o placă)

trece pe lângă receptionéra veselă care şi-a

abandonat studiile şi care poartă un costum ieftin din material sintetic (chiar ar trebui să-i vorbească despre asta), care este atât de recunoscătoare când Carole se opreşte pentru o mică discuţie motivaţională – ce planuri ai, Tess? nu poţi rămâne aici pentru totdeauna, trebuie să avansezi

îşi glisează cârdul la turnichet, pătrunde în sanctuarul interior

se strecoară în liftul elegant când uşile de sticlă se deschid silenţios, în spatele ei se află Brian, şeful său

care, la un an după ce se angajase la firmă, o invitase să iasă la un pahar

petrecuse ore întregi cu el, captivă într-un alcov din cărămidă, într-o cramă de vinuri de la subsol, ascultându-l vorbind fără întrerupere despre cum nu se împăcase niciodată cu gândul că pe când tatăl, bunicul şi străbunicul său fuseseră negustori de peşte la Billingsgate şi se întorceau acasă puţind a peşte stricat, el alesese o slujbă de trader la Bursa de Valori imediat după absolvirea unui liceu modern de rahat (în zilele în care se putea face asta), fără nicio altă calificare în afara unui talent genial de a lucra cu cifrele si de darul vorbirii

si a continuat să avanseze

era dedicat să ajute persoane cum era şi ea, a spus el, pentru că ideea de cultură meritocratică a

sistemului bancar era un mit si nu vei fi niciodată ,

invitat să te alături unor cluburi de gentlemeni sau cluburi de golf pentru a

avansa rapid în felul acesta

chiar dacă superiorul ei ierarhic îi spusese că era foarte preţuită pentru abilităţile sale de cercetare, gândirea extrem de analitică, rapoartele concise şi totuşi cuprinzătoare, competenţele de prezentare cu convingere, respectarea consecventă a termenelor- limită, capacitatea de a înţelege informaţiile financiare cu o viteză neobişnuită pentru oamenii obişnuiţi, precum şi pentru atenţia necruţătoare la detalii – se zvonea că la ea încă nu se observase vreo virgulă rătăcită sau absentă

aşa că el avea să se asigure că firma o va promova în calitatea de Asociat mai devreme decât pe majoritatea pentru că ea merita acest lucru

ce dacă pe ea o interesau doar foile de calcul şi nu să-şi desfacă picioarele, deşi trecuseră de mult zilele în care aceasta era o modalitate pentru ca o femeie să avanseze, şi pe bună dreptate, a spus el cufundându- se în poveşti despre hedonismul ameţitor al carierei sale la bursă în anii optzeci, când prânzurile stropite cu alcool se prelungeau până la „ora ginului şi a ceaiului", iar de aici intrau cherchelite în „ora de cocktail”, înainte ca o ceată dintre ei să bântuie barurile din West End, ajungând în cele din urmă în spelunci de striptease

pe la vârsta mijlocie se mai îmblânzise, spunea el

ea nu a văzut niciun semn de îmblânzire, dat fiind că el devenea tot mai beat, mai şmecher şi mai pus pe confesiuni despre soţia sa tot mai siliconată, care risca să devină mai mult

artificială decât naturală

soţie care îi tolera aventurile pentru a-şi menţine stilul de viaţă oferit de el, cumpărând recent pentru sera lor un acvariu plin cu cei mai rari, cei mai urâţi şi cei mai scumpi peşti din lume

pe ce altceva să-i cheltuiască banii, atunci când avea totul?

iar până de curând avusese o amantă indecent de juvenilă din Lituania, amplasată în pied-â-terre-ul— său din Barbican, iubită care între timp obţinuse o diplomă în informatică

făcând loc unei a treia femei în viaţa lui, dacă ai fi vreodată tentată, vreau să spun corpul ăsta, cu mintea asta îi produc tot felul de fantezii, a spus el înainte de a se duce grăbit la toaletă să vomite până să reuşească să le divulge

Carole si Brian se salută si fac un schimb de amabilităţi stând în picioare, faţă în faţă, în liftul transparent care transportă câte şase persoane în şase secunde până la birourile de la ultimul etaj

după care Brian se îndreaptă spre biroul lui, în care stă cu faţa la un perete de sticlă cu vedere spre turlele bisericilor gotice ale oraşului şi spre coridoarele baroce ale ghildelor corporaţiilor londoneze, cu personal în uniformă, inclusiv spre coridoarele sale

Venerabila Companie a Bancherilor Internaţionali

*

el încă o doreşte, îşi dă ea seama, desfrânat

bătrân şi împuţit, cum îndrăzneşte să-i vorbească în felul acesta, cu toate astea, tot a fost promovată ca Asociat înainte de vreme, aproape că îl respectă pentru asta, iar de curând a devenit Vicepreşedinte, unul din cele câteva sute din această bancă, spre deosebire de cele câteva mii din alte bănci

mama ei le vorbeşte tuturor despre fiica sa, Vicepreşedintele

ca si când ar fi VP-ul Statelor Unite ale Americii

Carole se opreşte puţin şi priveşte prin peretele de sticlă contorsionarea unduitorului Millennium Bridge

linia sa subţire, elegantă şi iniţial atât de instabilă încât a rămas închis doi ani, la scurtă vreme după inaugurare, deoarece nimeni nu se gândise că atât de multe persoane care îl vor traversa în acelaşi timp vor începe să păşească în perfectă sincronizare

iar acest efect, ca la armatele în care soldaţi! mărşăluiau sincronizat, crea nişte vibraţii care făceau podul să se balanseze

aşa se vede şi pe ea, mergând în tăcere, la pas, alături de oamenii care reusesc în viată

urmăreşte fluxul de persoane care traversează podul în această dimineaţă, majoritatea preocupate mai mult de telefoanele lor, făcând selfie-uri, poze turistice, postând, scriind sms-uri, decât admirând priveliştea de fiecare parte a podului

în zilele noastre, oamenii trebuie să le împărtăşească altora tot ceea ce fac, de la ce mănâncă, unde îşi petrec serile şi până la selfie-uri cu ei pe jumătate dezbrăcaţi reflectaţi într-o oglindă

limitele dintre public şi privat se dizolvă

Carole găseşte fascinant şi îngrozitor acest lucru, a citit că într-o zi oamenii vor avea o reţea nano- electronică integrată în căile neuronale, implantată la nivel celular la o lună de la concepţie, care va creşte de la sine şi se va repara singură

vom fi cu toţii cyborgi, crede ea, configuraţi să ne comportăm în moduri social acceptabile, în loc de fiinţe primare care nu pot fi controlate cu atâta uşurinţă

poate că asta îi va opri pe bărbaţii ticăloşi care violează fetitele bete

(şi care scapă nepedepsiţi)

poate că asta le va împiedica pe fetiţe să simtă că a fost vina lor

(şi să nu spună niciodată nimic nimănui)

departe, în zare, Carole vede un avion care îşi începe coborârea spre City Airport, care trecea probabil peste locuinţa din Peckham în care copilărise

se întreabă ce s-a întâmplat cu LaTisha, pe care Carole o văzuse ultima oară ridicând două degete în sus la şcoală pe când ieşea pe uşile fostului atelier de lucru pentru săraci, la şaisprezece ani, fuseseră cândva prietene atât de bune – jur pe viaţa mea, nu-i o glumă

LaTisha este probabil o mamă adolescentă acum, sau un lider de bandă, sau beată mangă, sau toate trei la un loc

toţi cei din cercul de prieteni apropiaţi ai lui Carole sunt colegi de la universitate, majoritatea fiind acum pe cai mari

Marcus, care îi este un foarte bun prieten după ce relaţia lor s-a încheiat când, după absolvirea facultăţii, el s-a întors în Kenya, lucrează în conservarea faunei sălbatice, are o soţie kenyană şi copii metişi, Carole este naşa celui mai mare dintre ei

Roşie este avocată la Slaughter & May, o firmă de avocatură din Magic Circle—, Toby este consultant financiar la KPMG, auditor la Big Four—, Patricia termină un doctorat în fizica teoretică, Melanie este director executiv la Google UK, iar Priya se pregăteşte să devină medic primar

doar doi din ei au rămas în urmă, Lucy, care nu ştie ce vrea să facă pe termen lung, aşa că acceptă contracte pe termen scurt, economiseşte, pleacă în călătorii cu rucsacul în spate ca o adolescentă, se întoarce în Anglia cu tolba plină de poveşti, însă nu a avansat în carieră

bietul Gerry a devenit îndrumător la o şcoală din Middlesbrough ca să se documenteze asupra marelui roman pe care urma să-l scrie despre băieţii din clasa muncitoare din partea de nord a ţării

şapte ani mai târziu, el este încă acolo şi romanul nu a fost scris

se văd atunci când prind ocazia, individual, ca grup, la petreceri, ocazional la nunţi, sau o şterg în weekend la conacul părinţilor lui Roşie, de care aceasta se ocupă de când părinţii ei s-au retras la cea de-a doua casă a

lor, în Barbados

Carole, care s-a apucat de echitaţie acolo pe când era studentă, se consideră călăreaţă zilele acestea

ea numără printre hobby-urile sale şi tirul cu talere

priveşte spre Tate, în partea opusă a râului, unde se plimbă ocazional prin galerii pentru a-şi limpezi mintea în timpul pauzelor de prânz (atunci când şi le ia], pentru a se minuna de capacitatea artiştilor de a zămisli din imaginaţie creaţii atât de uimitoare

imaginaţie

ce era asta?

avea si ea asa ceva?

îşi lasă privirea să alunece spre sud, urmărind cursul râului spre Teatrul Naţional, unde are loc chiar în această seară premiera unei producţii exclusiv feminine despre nişte războinice lesbiene negre, potrivit lui Freddy, care probabil că a exagerat pentru obţinerea unui efect comic

a luat bilete, insistă să vină şi ea, urmează să treacă pe la ea ca să o ia pe sus să vadă nişte interacţiuni lesbiene fierbinţi pe scenă, în speranţa că acestea o vor stimula suficient încât să accepte ideea trioului mitic: două femei, un singur bărbat, ştii că vrei şi tu, Dulceato

nu vreau nici să mă pici cu ceară, răspunde ea râzând

el nu încetează să o amuze, nu încetează să fie lângă ea când are nevoie de el, să o iubească aşa cum vrea să fie iubită

să o lase singură când are nevoie de solitudine

Carole a avut doar doi prieteni, Marcus şi Freddy, dar nu pentru că respinsese în mod conştient bărbaţii negri, ci dimpotrivă, la universitate erau în număr foarte redus, iar cei care reuşiseră nu le acordau în general atenţie puţinelor fete cu pielea închisă la culoare din jurul lor

nici din braseriile din City, pe care le frecventa când era singură şi în căutarea unui prieten

nu că i-ar învinovăţi, asta era ce aveau de făcut pentru a reuşi în viaţă, pentru a reduce ameninţarea pe care o reprezentau, chipurile, pentru societate

un lucru pe care îl învăţase era că a te îndrăgosti nebuneşte şi până peste cap de cineva era, de fapt, un proces extrem de selectiv

doar nu se va căsători niciodată cu un măturător de stradă, nu-i aşa?

pe Freddy l-a cunoscut la o petrecere, la vreo doi ani după ce se angajase, când se mutase din nou acasă la mama ei pentru a economisi ceva bani

a fost măgulită că acest bărbat frumos, răsfăţat şi de-a dreptul dezirabil, era interesat de persoana ei când încăperea gemea de tinere foarte atrăgătoare care îl cântăreau din priviri

a acceptat întâlnirea de la cinematograful Curzon Soho, într-o duminică după-amiază, pentru a vedea un film vene-

zuelean

a acceptat plimbarea agale pe străduţele din West End, până la Hyde Park

a acceptat cina la un restaurant libanez de pe Edgware Road şi mai apoi băuturile târzii, în noapte, de la clubul tatălui său din Pali Mall

a acceptat umorul lui debordant şi interesul lui autentic faţă de viaţa şi de opiniile ei

a acceptat inteligenţa sa, abilităţile conversaţionale şi personalitatea relaxată

a acceptat gestul lui romantic de a o ţine de mână şi permanentele sale bune maniere

a acceptat pasiunea lui vădită faţă de ea

el i-a povestit că crescuse într-o vilă din Richmond, cu o peluză care cobora spre Tamisa, cu propriul debarcader, unde era ancorată o barcă cu motor pentru excursii

el a fost fermecat de copilăria ei într-o locuinţă din complexul locativ Peckham, impresionat că reuşise în viaţă în pofida atâtor obstacole

el a spus că păşise destul de relaxat pe făgaşul unei cai
dinainte stabilite de familia sa, începând cu un internat excentric din Wiltshire pe care, începând din 1880, îl frecventase aproape fiecare bărbat din familia lui, o şcoală la care, în perioada în care învăţase tatăl său, se preda latina şi greaca antică în douăzeci şi una din cele treizeci şi una de ore de curs pe săptămână

din fericire, acestea fuseseră reduse la numai şapte ore pe vremea lui Freddy

după un vijelios tur al lumii în timpul anului său sabatic, şi-a luat zborul la un colegiu particular de arte liberale din New England, înzestrat financiar cu generozitate de către tatăl său, fost absolvent al aceleiaşi instituţii, în anul în care se înscrisese fiul său cu note de şase pe linie

fiu care absolvise patru ani mai târziu cu o medie jenant de scăzută, pe motiv că fusese distras de aproximativ alţi treizeci de adolescenţi lăsaţi de capul lor pentru prima oară în viaţă în casa unei frăţii, în care în cele mai multe nopţi el petrecea şi ingera diverse substanţe halucinogene care îl lăsau adesea zile în şir cu mintea praştie

abia reuşind să vorbească, nici gând să mai şi scrie nu că asta ar fi contat

în ultimul semestru i se oferise un post de debutant bine retribuit în City, ca urmare a faptului că mama lui solicitase o favoare din partea unei prietene din timpul şcolii, care fusese una dintre domnişoarele ei de onoare

aceasta i-a spus că Freddy putea să înceapă serviciul în ziua în care se întorcea din Noua Anglie, în Vechea Anglie

nu era necesar niciun interviu, va trebui doar să completeze câteva formulare plictisitoare, draga mea

iar de atunci, stilul de viaţă corporatist i se păruse atât de respingător şi de distrugător de suflete, el visează să trăiască într-un wigwam pe un câmp şi să- şi cultive propria hrană

Carole s-a mutat chiar din apartamentul

mamei sale, unde locuise fără să plătească nicio chirie vreo doi ani după absolvire, pentru a economisi bani pentru un credit ipotecar

în casa lui Freddy din Fulham, unde relaţia progresase până în stadiul de logodnă

eu voi fi bărbatul casnic în această relaţie, a promis el, voi sta agăţat frumos la braţul tău atunci când va fi necesar, voi tunde gazonul, voi face gem, voi supraveghea menajera şi voi creşte minunatul nostru descendent cafeniu

i-a plăcut că era pregătit să acorde prioritate ambiţiei ei

ştia că va avansa mai repede cu el alături

i-a spus că părinţii lui doreau ca el să se căsătorească cu cineva a cărui descendenţă, ca şi a lor, putea fi urmărită până la William Cuceritorul

ar fi trebuit să le vezi fetele când i-am anuntat.

—în original *brief-cased* [n. red.).

—Busta Rhymes (n. 1972), cântăreţ, rapper, compozitor american
[n. red.).

—în limba engleză, *tray* înseamnă „tavă” (n. tr.).

—*General Certificate of Secondary Education,* echivalentul examenelor de treaptă (n. tr.).

—Maşină marca BMW M4 Coupé (n. tr.).

—„Să mergem” (n. tr.).

—Tehnică sexuală în care mişcările partenerului sunt limitate prin legare (n. tr.).

—Fela Anikulapo Kuti (1938-1997), muzician şi activist nigerian, a lansat un stil modern de muzică numit afro-beat, îmbinare de blues american, jazz şi funk cu muzica tradiţională yoruba (n. red.).

—Mică proprietate, un apartament sau o căsuţă, de obicei situată în centrul unui mare oraş sau, uneori, la

periferia acestuia, la o oarecare distanţă de reşedinţa principală a cuiva (n. tr.).

— Termen informai pentru cele cinci firme de avocatură multinaţionale cu sediul la Londra (n. tr.).

— Denumirea grupului celor mai mari patru firme de audit din lume, alcătuit din Pricewaterhouse Coopers, KPMG, Ernst & Young şi Deloitte Touche Tohmatsu (n. tr.).

BUMMI

1

Bummi

nu prevăzuse impactul negativ pe termen lung al frecventării celebrei universităţi pentru oameni bogaţi asupra fiicei sale

mai ales atunci când se întorsese acasă după primul semestru, plângându-se că nu voia să se mai întoarcă acolo pentru că nu reuşea să se integreze

după care Bummi aplicase un pansament sau două pe ochii şi obrajii fiicei sale şi o întrebase sincer şi direct, Carole, eu am crescut o luptătoare sau o laşă? trebuie să te întorci la universitate şi să obţii diploma cu orice preţ, sau nu răspund de consecinţele faptelor mele

după aceea, Bummi nu se aşteptase ca fiica sa să se întoarcă acasă după al doilea semestru vorbind pe nas, de parcă îşi reţinea un strănut, în loc să folosească vibraţiile puternice ale forţei sale vocale nigeriene, în tot acest timp privind dispreţuitor prin micul lor apartament confortabil, de parcă acum era o magherniţă

oare îşi închipuia că mama ei nu observase manifestarea exterioară a gândirii ei interioare? he!

he! nu creşti un copil fără să devii expert în semnele non-verbale pe care el crede că eşti prea prost să le observi

în acea primă vacanţă de vară, Carole lucrase la Marks & Spencer din Lewisham, dar nu ca să înceapă să-şi achite creditul studenţesc, ca un adult responsabil, ci ca să-şi cumpere haine de la acele magazine de modă scumpe care se numeau Oasis şi Zara, în loc de chilipiruri de la New Look şi Peacock

în al doilea an de facultate, abia a mai dat pe acasă şi până în ultimul an îşi petrecea toate weekendurile şi vacanţele Ia conacul familiei prietenei sale Roşie, din mediul rural, care avea mai multe camere decât un complex locativ, spunea ea, este pur şi simplu divin, Mamă, pur şi simplu divin

(Mamă – asta era o ironie din partea ei?)

când Bummi şi-a urmărit fiica luându-şi diploma de absolvire, lacrimile îi curgeau pe obraji în atâtea şiroaie, încât păreau ca o ploaie care se prelingea pe geamul maşinii

fără ca ştergătoarele de parbriz să fie în funcţiune

şi-ar fi dorit să fi fost şi Augustine acolo, ca să vadă că fetiţa lor reuşise, şi-ar fi dorit de asemenea ca fiica ei să fi venit acasă pentru a continua sărbătorirea cu oala de tocană pe care Bummi o gătise special pentru asta, în speranţa că, acum, când Carole absolvise facultatea, se va întoarce la adevărata ei

cultură şi chiar va mânca din nou cu mâna în loc să se uite chiorâş la mama ei pentru că proceda astfel, de parcă ar fi fost vreo sălbatică din junglă

înainte de a se urca în trenul care o ducea înapoi la Londra, Bummi a subliniat pentru a nu ştiu câta oară pentru Carole că acum trebuia să pună mâna pe un loc de muncă bine plătit şi după aceea pe un soţ nigerian respectabil pentru a-i dărui nepoţi

Carole nu-i prezentase până acum mamei sale niciun prieten, ceea ce însemna că erau nesemnificativi pentru fiica ei

*

aproape o săptămână mai târziu, Carole s-a întors în apartament cu ochii roşii şi „epuizată”, pentru că „m- am distrat”, Mamă

cum adică te-ai „distrat"? a întrebat Bummi, eşti prea în vârstă pentru aşa ceva, te culci cu cine apuci? asta ai vrut să spui?

nu, sunt virgină (iar era ironică?)

Bummi i-a acordat prezumţia de nevinovăţie, şi aşa trebuie să rămâi, aminteşte-ţi că eşti nigeriană, nu una dintre englezoaicele astea uşuratice, acum o să dezgheţ tocana aia de carne şi putem s-o mâncăm la cină în seara asta

nu mi-e foame, nu te deranja, a răspuns Carole înainte de a se duce în camera ei, închizând uşa şi apărând din nou abia a doua zi dimineaţă

când Carole şi-a găsit repede un loc bun de muncă la o bancă pentru investiţii, Bummi a fost fericită că, pentru a economisi bani ca să

obţină un credit ipotecar, aceasta decisese să locuiască acasă

unde Bummi a încercat să o convingă şi să o linguşească să meargă la biserică pentru a-i întâlni pe cei trei tineri bărbaţi nigerieni pe care îi alesese pentru ea, toţi cu diplome bune şi fiecare arătos în felul lui (nu voia nepoţi urâţi)

pentru moment, nu prea mă interesează, a răspuns Carole

nu amâna prea mult, a avertizat-o Bummi, la treizeci de ani vei fi prea trecută

şi totul a mers destul de bine vreo doi ani, deşi Carole lucra până târziu şi în cele mai multe nopţi stătea pe la prieteni care locuiau mai aproape de City, spunea ea

apoi, într-o dimineaţă, la micul dejun (o ceaşcă de cafea fără zahăr pentru Carole], în timp ce Bummi mânca cu poftă deliciosul terci de igname pe care fiica ei îl adora înainte de a merge la universitate şi apoi începuse să spună că era tot atât de necomestibil precum cimentul cald

Carole a spus, am ceva să-ţi împărtăşesc (tipic englezesc, tot preambulul ăsta cu împărtăşitul în loc să intre direct în subiect]

Mamă, m-am logodit şi urmează să mă căsătoresc

fiica ei i se adresa linoleumului decolorat din bucătărie ca şi când nu l-ar mai fi văzut niciodată, cu excepţia faptului că acesta se afla acolo dinainte ca ea să se fi născut

cu un om minunat pe nume Freddy

Bummi a simtit că în creier i se declanşau

focuri de
artificii (spirale de foc şi rachete]
ce mai este şi asta? a gândit ea, fata asta îmi spune că se
va căsători cu un bărbat pe care încă nu i l-a prezentat ma
mei sale? de când durează chestia asta? a întrebat Bummi,
nereuşind să înghită cocoloşul de terci din gură, care chiar că aducea a ciment cald

de ceva timp, a răspuns Carol, o, şi el este alb, englez, a murmurat ea, suntem împreună de o veşnicie şi sunt cu adevărat îndrăgostită de el, aşa că asta este
aşa că asta este
Carole se uita fix la Bummi cu o expresie care spunea, şi tu nu mă poţi împiedica, Mamă
Bummi a încercat să numere până la zece, a ajuns doar până la 9,2 înainte de a sări de pe scaun atât de repede încât Carole a ţâşnit şi ea în sus
de ce-ţi place ţie să-mi faci atâta wahala—, ha? na play you dey play, abi—? s'nu cumva să scuipi pe viaţa tatălui tău! s'nu cumva să scuipi pe poporu' tău! ce fe’ de ruşine vrei s-abaţi asupra familiei ăsteia? s’nu mă faci de ruşine! nu te mai cunosc deloc, deloc, deloc
Bummi păşea în sus şi în jos prin micuţa bucătărie, forţând-o pe Carole să se facă mică într-un colţ
a rezistat tentaţiei de a-i trage fiicei ei o palmă peste cap pentru că oricât de obraznică ar fi fost, chiar şi când era mică, nu putuse niciodată să o lovească pe singura persoană

din lume care trăise timp de nouă luni în pântecele ei

copila care se născuse perfect formată şi plângând după laptele alinător al mamei ei la spitalul Guy's

Great Maze Pond

Waterloo

Londra, SEI

Regatul Unit al Marii Britanii

Bummi şi-ar fi dorit ca Augustine să mai fi fost în viaţă ca să-i bage fetei lor minţile în cap

ea nu era făcută să crească singură un copil într-un zgârie-nori dintr-o ţară străină

acum se simţea la fel de neputincioasă ca atunci când Carole trecuse printr-o perioadă dificilă la vârsta de treisprezece ani şi începuse să chiulească de la şcoală, no
tele îi scăzuseră foarte mult, iar ea se încuiase în dormitor weekenduri întregi, ieşind numai ca să se spele, să mănânce şi să meargă la toaletă

ce faci acolo?

dorm, sunt obosită, Mami, răspundea ea prin uşă

de ce eşti tot timpul obosită, când nu trebuie decât să mergi la şcoală şi să-ţi pui creierul în mişcare, pe când eu în fiecare zi trebuie să stau sprijinită pe mâini şi pe genunchi şi să fac curat? cine ar trebui să fie obosită? tu sau eu?

când Bummi le-a cerut sfatul femeilor de la biserică, acestea au liniştit-o, erau problemele

hormonale ale adolescenţilor care aveau să treacă

ceea ce s-a şi întâmplat

un an sau asa ceva mai târziu

fetiţa ei cea isteaţă nu-şi mai irosea copilăria dormind şi revenise în fruntea clasei la majoritatea materiilor

una dintre profesoarele ei, doamna King, o doamnă foarte grijulie, care manifesta un interes aparte în sprijinirea fiicei sale, i-a spus că fata avea capacitatea de a ajunge departe dacă îşi păstra etica de lucru actuală, doamnă Williams

Bummi a fost atât de mândră când Carole a fost admisă la celebra universitate pentru oameni bogaţi, încât a fotocopiat scrisoarea de acceptare a universităţii nu o dată, nu de două ori, ci de trei ori

le-a înrămat şi le-a pus pe perete – una pe peretele din hol, una pe uşa din interior a toaletei şi una deasupra televizorului, unde o putea privi din când în când în timp ce se uita la TV

nu ar fi avut cum să prevadă că diploma asta va duce la respingerea de către Carole a culturii sale natale

Bummi şi-a privit fiica stând în colţul bucătăriei, ca un animal încolţit care nu crede că ar fi în siguranţă dacă s-ar clinti de acolo

nu voia ca fetei ei să-i fie teamă de ea

haide, Carole, a spus ea luând din nou loc, ascultă- mă, tu abia îl ştii pe Freddy-nou-venitul ăsta, pe când eu te cunosc de-o viaţă întreagă, cine-i el pentru tine, când tu eşti

totul pentru mine? n-are rost să continui să trăieşti în tara asta dacă nu mai ştii cine eşti cu- adevărat, tu nu eşti englezoaică sau cumva te-ai născut tu pe tine—?

în primul rând, înainte de orice şi nu în ultimul rând, eşti nigeriană

Carole, trebuie să te măriţi cu un nigerian de dragul bietului tău tată, pricepi?

când toate acestea nu au dus la rezultatele dorite, Bummi a decis ca de acum înainte să o ignore pe Carole, începând chiar din seara în care Carole intrase în bucătărie sperând să pregătească cina de duminică împreună, ca de obicei

frigiderul era gol, nu erau nici măcar pâine, lapte sau margarină, pe toate acestea Bummi le aruncase într-un sac de gunoi

*

Bummi a continuat să-şi ignore fiica

aşezată pe canapeaua de trei locuri din sufrageria în care în mod obişnuit se tachinau, comentând gălăgios asupra oricărui DVD Nollywood filmat cu o cameră tremurătoare şi redat de televizorul cu ecran plat din colţul camerei, a refuzat să o lase pe Carole să-i maseze cu unt de cacao picioarele obosite, ca de obicei, şi s-a prefăcut că nu aude când a întreabat-o, grijulie, dacă poate să-i facă o cană fierbinte de Milo—, Mamă?

Bummi stătea la celălalt capăt al canapelei într-o tăcere împietrită, trăgându-şi nasul la intervale regulate şi ştergându-şi ochii până când fata părăsea încăperea

după aceea Carole se ferea din calea ei, iar când îi ura noapte bună prin uşă, atunci când

se întorcea târziu acasă, Bummi nu-i răspundea, continuând să citească The Joys of Motherhood („Bucuria de a fi mamă") scrisă de compatrioata ei, Buchi Emecheta—, un roman pe care i-l recomandase Sora Flora, prietena ei de la biserică, în momentul în care Bummi îşi vărsase amarul

Sora Flora îi spusese că mama din roman, Nnu Ego, suferea la rândul ei, citeşte-l şi te vei simţi mai bine, Soră Bummi

ceva mai târziu auzea paşii lui Carole, care ieşea din bucătărie, se ducea la baie şi apoi în dormitorul ei, închizând uşa fără zgomot

Bummi spera că plângea până adormea în fiecare noapte

apoi, într-o dimineaţă

pe când Bummi stătea în bucătărie şi alegea boabele stricate dintr-un sac de orez Basmati supradimensionat pe care îl cumpărase de la buticul cu produse din Bangladesh de pe strada mare, care era de douăzeci de ori mai ieftin decât punguţele mititele de orez vândute oamenilor bogaţi în supermarketul de la colţ

Carole a venit la ea înainte de a pleca la serviciu, arătând ca o englezoaică get-beget, ca de obicei, cu pelerina de ploaie bleumarin strânsă pe corp pentru a-i scoate în evidenţă talia suplă, cu părul prins în coc la spate şi perle în jurul gâtului

vei fi încântată să afli că plec de aici şi mă mut la Freddy, Mamă, nu vei fi nevoită să mă mai vezi niciodată

stătea acolo, aşteptând ca Bummi să o

ignore, numai că în momentul acela s-a petrecut ceva şi Bummi a simţit că se cuvenea să n-o mai ostracizeze, îi fusese greu să nu-i mai vorbească, pe măsură ce săptămânile deveniseră două luni, trei aproape, suferinţa i se adâncise şi se temea de ceea ce i-ar fi putut ieşi pe gură

am fost aşa de necăjită, că multă vreme n-am simţit nevoia să-ti vorbesc

şi nu voia să-şi renege fiica
singura fiinţă din viaţa ei pe care o iubea

uite aici, a spus Bummi arătând spre sacul de orez, englezilor le place să-şi prăpădească banii în supermarketuri scumpe, pe mărfuri la suprapreţ în ambalaje faine şi apoi îndrăznesc să se plângă la coadă la autobuz că economia se duce de râpă, şi pe urmă se uită urât la mine, când de fapt ei, da, ei sunt cei care se duc de râpă cu înclinaţia lor faţă de publicitatea fantezistă, care le provoacă o gaură în economiile personale în consecinţă

voi, englezilor, vreau să le spun celor care se uită urât la mine, ar trebui să mă întrebaţi pe mine cum să faceţi cumpărături în ţara asta, pentru că noi, imigranţii, ne pricepem mult mai bine la asta decât voi, noi refuzăm să plătim sume ridicol de mari pentru condimente doar pentru că sunt în sticluţe mici şi drăguţe cu „o selecţie de păstăi de cardamom” sau cu „firişoare fine de şofran" trecute pe etichetă

ce-i aia o „selecţie", spune-mi şi mie? sau „un strop generos de”? asta înseamnă o livră sau un kilogram? nu, este doar un strop,

zevzecilor, şi după aia au neobrăzarea să strâmbe din nas la magazinele noastre de imigranţi, economice şi cu marfă de bună calitate, în care nu îndrăznesc să se aventureze ca să nu fie răpiţi de terorişti sau să se molipsească de malarie

în plus, noi ştim cum să ne tocmim pentru un preţ bun la piaţă, în loc să plătim sumele exorbitante afişate cu „jefuieşte-mă, sunt un prost” scris pe frunte

de ce să plăteşti o liră pentru un kilogram de mere, când le poţi obţine mai ieftin dacă rămâi ferm pe poziţie şi negociezi cu vânzătorul din piaţă până când e atât de sastisit încât ţi-l va da practic pe degeaba doar ca să scape de tine?

cu astfel de economii acumulate în timp, poţi să cumperi chiar şi un pui întreg dacă negociezi în acelaşi fel si cu măcelarul

poţi folosi un pui pentru mai multe feluri de mâncare dacă faci o supă

şi în felul ăsta nici nu te îngraşi

ce vreau să spun este că tu eşti nigeriană

oricât de mare si tare te crezi

oricât de englez get-beget este viitorul tău soţ

oricât de englezoaică get-beget te prefaci tu însăţi că eşti

în plus, dacă mă mai numeşti vreodată Mamă, te voi bate până la sânge şi te voi atârna cu susul în jos pe balcon împreună cu rufele spălate, ca să te usuci

eu-s Mami a ta

acum si în vecii vecilor

să nu uiţi niciodată asta, e clar?

*

când a terminat de vorbit, Carole avea dâre de rimei negru care-i curgeau pe obraji şi Bummi a fost recunoscătoare să simtă din nou căldura corpului copilului ei când s-au îmbrăţişat

copil care a părăsit apartamentul în lacrimi în acea dimineaţă, mulţumindu-i lui Mami că îi vorbise din nou, deoarece, spunea ea, atunci când propria ta mamă se preface că nu exişti, eşti ca şi moartă

Bummi a privit-o pe Carole în timp ce intra în liftul care duhnea a urină ca să o ducă la parter

în curând, fiica ei le va aparţine lor în întregime.

2

Bummi îşi aminteşte cum propria ei mamă şi-a strâns catrafusele ca să fugă din Opolo, din Delta Nigerului

după ce tatăl lui Bummi, Moses, fusese aruncat în aer pe când rafina ilegal combustibil

încălzirea butoaielor cu petrol brut în mlaştini era periculoasă când stăteai prea aproape de flăcările acestei întreprinderi artizanale

obţinerea motorinei din petrolul care se afla la doar două butoaie distantă de un foc deschis era periculoasă

întreaga Deltă ştia asta, cum altfel să supravieţuieşti însă în aceste locuri pustii în

care milioane de barili de petrol erau supte de sondele uriaşe ale companiilor petroliere de la mii de metri adâncime în pământ, pentru a furniza o energie preţioasă restului planetei?

în timp ce pământul care îl zămislea era lăsat în paragină

când tatăl lui Bummi trecuse în nefiinţă, bucata de pământ pe care o deţinea, pe care cultivau manioc şi igname, fusese însuşită de rudele sale ziua-n amiaza mare

ai fost soţia lui după tradiţie, nu oficial, îi strigaseră lui Iyatunde când intraseră cu toţii în coliba sa, imediat după înmormântarea lui

pleacă de-aici în clipa asta, e proprietatea noastră de-acum, nu vrem să mai pui picioru' niciodată aici, nu mai ai nimic de-a face cu locu' ăsta!

Bummi îşi aminteşte de lunga călătorie cu Mami prin pădure până la casa bunicilor ei

cărându-şi lucrurile în două coşuri aşezate pe cap

după ce se înapoiaseră în coliba minusculă în care începuse viaţa Mamei, bunicul ei le-a adus la cunoştinţă că se va căsători cu Bummi de îndată ce va

ajunge la pubertate

o să se-ntâmple cât de curând, fac eu rost cumva de banii ăia de zestre, asta o să-mi rezolve o grămadă de probleme, aici unde e buzunarul e gol de tot

în acea noapte, Mami i-a spus că nu-i va permite tatălui ei să-i impună copilei sale modul tradiţional de viată, asa cum îi alesese si ei soţul la vârsta de paisprezece ani

a doua zi dimineaţă, cu bruma de bani pe care ea şi Moise îi economisiseră legaţi în faldurile rochiei, a luat-o pe Bummi de mână înainte ca tatăl ei să se trezească

şi au fugit de gazele portocalii ale rafinăriilor care ardeau pe distanţe de sute de

kilometri douăzeci şi patru de ore pe zi, la linia orizontului, în umiditate

au fugit de fumurile toxice care făceau dificilă însăşi respirarea aerului, pentru că a-l inspira adânc însemna să mori încetul cu încetul

au fugit de ploaia acidă care făcea apa nepotabilă

au fugit de deversările de petrol care otrăveau culturile, de pescăriile contaminate din pâraiele călduţe, de coşurile de pescuit ridicate din apa nemişcată din cauza petrolului negru, cleios

rac, crab, homar – îs pe moarte

peşte-spadă, pisică-de-mare, croakeri – îs pe moarte baracudă, bonga shad, pompano – îs pe moarte

*

şi-au început călătoria spre Lagos, unde s-au mutat în Makoko-on-Water şi au împărţit o colibă de bambus pe stâlpi cu o altă familie, cu o platformă pentru stat afară şi o canoe comună pentru a se deplasa pe apele întunecate şi murdare

Mami şi-a căutat de lucru peste tot în aglomeratul oraş Lagos, cu Bummi după ea, care se simţea atât de ruşinată de hainele ei vechi şi murdare şi de şlapii înnegriţi

ura oraşul mare, cu zgomotul lui, cu gazele de eşapament urât mirositoare ale maşinilor care încercau să o calce

la început, Mami încercase să vândă porumb copt şi puff-puff[22] pe străzi, până când ceilalţi comercianţi o alungaseră, asta-i afacerea noastră, commot—!

Bummi îsi vedea mama umilindu-se când cerşea de lucru, au ajuns la un gater local unde arborii care fuseseră doborâţi erau legaţi împreună pentru a forma păduri plutitoare ce erau apoi remorcate în aval, spre oraş

mama ei l-a găsit pe supraveghetor, Labi, s-a dus cu îndrăzneală la el, i-a spus că este la fel de forţoasă ca orice bărbat, nu-i vedea braţele puternice de la munca la fermă?

Oga—, am un copil, unde tre' să tai, pot să fac treaba asta, n-am un' să mă duc în altă parte, dă-mi de lucru, abeg—

Mama lucra şase zile pe săptămână în vacarmul asurzitor şi în praful din gater, unde spunea că bărbaţii s-au obişnuit cu ea când au văzut că muncea

J J

mai mult decât ei

şi într-o zi Labi i-a spus că nu trebuia să mai care scânduri din lemn pe cap, asta era o corvoadă pentru proşti, iar ea nu era o proastă, putea să ajute la mânuirea drujbei

Mama a fost fericită la început, până când a ajuns clătinând din cap acasă, spunând, omu’ ăsta îmi zice că nu există prânz gratuit

o fac ca să avem o viaţă mai bună şi să scăpăm de suferinţa asta

o să supravieţuim, copila mea

în zilele săptămânii, o canoe venea să o ia pe Bummi pentru a o duce la şcoala plutitoare din lagună, unde profesorul încasa banii pentru salariul lui la sosirea fiecărui copil, sau acesta era trimis acasă

ei nu i s-a întâmplat niciodată aşa ceva, pentru că Mama prefera să plece fără să mănânce decât ca ea să lipsească de la şcoală fie şi o singură zi

i-a spus lui Bummi că era îndrumată să obţină o educaţie, un soţ educat şi un loc de muncă elevat la un birou unde se plăteau bani buni, astfel încât dacă viitorul ei soţ ar muri, să se poată întreţine pe ea şi copiii lor

până ce s-a întâmplat inimaginabilul, când Bummi avea cincisprezece ani

Mama alunecase în timp ce încerca să repare un fierăstrău capricios, alimentat cu aburi, la sfârşitul unei ture şi nu s-a mişcat suficient de repede când zimţii au început să-i zbârnâie când a pornit din nou

Labi a venit la scoală să-i dea lui Bummi veştile proaste

ea îşi aminteşte că s-a prăbuşit pe scândurile de bambus de pe podeaua clasei şi că plângea în valurile care se agitau dedesubt, îşi aminteşte că s-a urcat în canoe şi a fost dusă înapoi la colibă, unde s-a ghemuit

îşi aminteşte că Labi i-a spus că i-a plătit chiria şi şcoala pentru o lună, timp în care îi va căuta rudele, dar nu datorită mamei tale, fac asta pentru tine

i-a găsit o verişoară îndepărtată, Mătuşa Ekio, care îi oferea cazare si educaţie în schimbul treburilor
casnice şi al îngrijirii copiilor

Bummi a fost uşurată că nu mai trebuia să supravieţuiască de una singură în Lagos

bărbaţii veneau după ea când mergea singură la piaţă să facă cumpărături

inclusiv un oga mare, cu o burtă mare, într-o maşină mare, care se oferise să o facă amanta lui

în timp ce-i sufla fumul trabucului în faţă

numai cu contract de exclusivitate

Mătuşa Ekio a venit la usa din fată a casei sale din , , ,
beton când Bummi a bătut la uşă, profund îndurerată şi s-a aruncat prosternându-se la pământ într-un salut respectuos, necăjită că mătuşa ei nu o întâmpina la rându-i ca pe o rudă demult pierdută

ar trebui să fii recunoscătoare că te-am primit, a spus Mătuşa Ekio, arătându-i lui Bummi casa ei din beton pe trei niveluri, era prima oară când Bummi intra într-o locuinţă care nu era din bambus, cu încăperi care dădeau în alte încăperi

cum era cea numită camera copiilor, în care copiii se jucau cu jucăriile lor

şi un „dressing" încăpător pentru doamna Ekio

curând, Bummi a descoperit că mătuşa ei îşi petrecea zilele citind reviste de modă, mergând la salonul de înfrumuseţare, „prânzind cu doamnele”, gătind atunci când era necesar şi vizionând casete video

Bummi trebuia să fie disponibilă înainte şi după scoală

Boomeee!!! striga Mătuşa Ekio pentru ca să-î fie servit la pat ceaiul de dimineaţă, sau dacă mobilierul nu era suficient de bine lustruit, sau copiii îşi murdăriseră hainele, sau dacă avea nevoie de ajutor la bucătărie, sau pentru

ca Bummi să schimbe canalul de televiziune în locul ei, sau dacă avea nevoie de ceva de la piaţă

Boomeee!!! striga Mătuşa Ekio dacă i se rupea o unghie, adu-mi repejor pila de unghii, chiar dacă în clipa aceea Bummi putea să mănânce sau să fie la toaletă, constipată, sau să-şi facă lecţiile, sau să se asigure că cei doi băieţi făceau baie fără să se omoare unul pe altul

ea însăşi trebuia să se spele cu furtunul de grădină

*

Boomeee!!! auzea ea când scuipa în ceaşca de ceai a Mătuşii, murmurând: o să ţi-o coc eu, madam, o să ţi-o coc eu, înainte de a i-o duce pe un şervet drăguţ din plastic pus pe o tăviţă

Boomeee!!! auzea ea când pleca la piaţă, dându-şi seama că era doar un ecou pe coridoarele minţii sale, întorcându-se acasă la Mătuşa care o întreba de ce a

întârziat atâta? mă iei de proastă? ai stat la taclale cu băieţii?

Boomeeeü! urla cineva chiar şi în somn, în mijlocul coşmarurilor în care pierdea şi casa asta, aşa cum i se întâmplase în Lagos, şi mai înainte în Opolo

Boomeeeü! auzea ea când stătea în autobuz si se

ducea la Universitatea din Ibadan, unde începuse să studieze matematica în amfiteatrul supraaglomerat în care studenţii se aşezau pe podea şi pe culoare unde căzuse

într-un somn adânc, în spatele sălii, la primul ei seminar

trezită fiind de un asistent, care intrase în amfiteatrul gol pentru a-l pregăti pentru seminarul următor

un tânăr pe nume Augustine Williams

Augustine

care o invitase la prânz în ziua aceea, spunându-i că este o fată foarte drăguţă atunci când ea ştia foarte bine că nu era asa

Augustine

care o căuta apoi la ora prânzului ca să se aşeze la umbra unui copac din incinta campusului şi să mănânce ugba— şi abacha—, sau melci condimentaţi, suya— sau moi moi—

în curând, cei doi trăiau într-un câmp de forţă care îi izola de agitaţia din restul campusului, cum se întâmplase asta? doi oameni care se întâlnesc din întâmplare şi simt că se cunoşteau dintotdeauna

el a spus că putea să vadă tristeţea de pe faţa ei atunci când aceasta era nemişcată, ceea ce o făcea să pară misterioasă şi seducătoare

ea era surprinsă că el încerca să privească în interiorul ei, că cineva, indiferent cine, încerca să facă acest lucru, devenise acum misterioasă şi
seducătoare? în seara aceea s-a privit în oglindă din fiecare unghi, încercând să se vadă aşa cum o văzuse el

spre deosebire de băieţii de la colegiu care tratau femeile ca pe nişte veceuri, el aşteptase mult timp înainte de a încerca să o

sărute – un pupic scurt pe obrazul ei stâng, pe care refuzase să-l spele timp de trei zile

cu Augustine în viaţa ei, Bummi nu se mai simţea atât de singură

erau două jumătăţi de cerc care încercau să se completeze

Augustine crescuse alături de tatăl său, asistent social, şi de mama sa, dactilografă, care locuiseră în aceeaşi casă de când se căsătoriseră, ai căror părinţi locuiau în aceeaşi localitate, la fel ca fratele şi surorile sale, mătuşile şi unchii, care se întâlneau cu toţii în după-amiezile de duminică să ia o masă tip bufet cu supă de bame (okra) cu fufu —, tocană buku—, tocană de spanac cu susan şi ulei din nuci de palmier, igname, cu legume, tăieţei, paste, pui prăjit şi salată

când a cerut-o pe Bummi în căsătorie, a asigurat-o că părinţii lui o vor accepta chiar dacă nu avea membri apropiaţi ai familiei care să garanteze pentru ea, părinţii lui credeau că în căsnicie ar trebui ca dragostea şi compatibilitatea să fie mai presus de orice alte considerente

se mândreau cu vederile lor progresiste

Bummi avea părul proaspăt aranjat cu fierul încins când a intrat pe uşa casei lui Augustine, într-o rochie albă din dantelă care îi cobora decent peste genunchi şi sandalele Bata proaspăt albite

bine ai venit, a spus doamna Williams pe când o conducea în sufragerie, în care draperiile înflorate împiedicau să pătrundă

razele soarelui de amiază

doamna Williams purta un bubu— elegant cu păsări albastre în zbor

s-a aşezat lângă Bummi, care stătea ţeapănă pe canapeaua de răchită, uitându-se la numeroasele fotografii în alb şi negru ale ascendenţilor familiei presărate pe pervazul care înconjura partea superioară a pereţilor

doamna Williams i-a luat mâna în mâinile ei si i-a

reţinut-o, Bummi s-a minunat de căldura lor moale, cele ale mamei ei fuseseră dure şi aspre

doamna Williams a spus că îşi dorea ca fiul ei să fie o persoană onorabilă şi responsabilă, asta era tot ce ar trebui să pretindă o mamă

nu vrem zestre, ai binecuvântarea noastră, de acum vei fi fiica noastră

Bummi se considera o fată foarte norocoasă

*

Augustine nu se simţea tot atât de norocos, se plângea el când plecau la plimbările lor lungi de duminică după-amiaza, trecând pe lângă kilometri întregi de câmpuri de porumb în lumina înceţoşată a soarelui

familia lui nu avea relaţii suficient de influente

pentru a-i face rost de un loc de muncă în guvern sau în afaceri, aşa cum s-ar fi cuvenit potrivit doctoratului lui în economie

era convins că dacă ar pleca în Anglia, ar găsi un loc de muncă în care ar străbate întreaga lume ca om de afaceri sau consultant global

ar deţine, în cele din urmă, proprietăţi în

New York, LA, Geneva, Cape Town, Ibadan, Lagos şi, desigur, Londra

ar face-o, da, chiar ar face-o

prin mila Domnului.

3

Prin mila Domnului

Bummi şi Augustine s-au mutat în Marea Britanie unde, din nou, el nu a reuşit să găsească ceva de lucru potrivit calificărilor sale

s-a instalat pe scaunul unui taxi până a economisit suficienţi bani pentru a-şi deschide o afacere (importexport)

şi a studiat posibilităţile comerciale între Marea Britanie şi Africa de Vest prin atelierele de croitorie din Turcia, Indonezia şi Bangladesh

din păcate, Londra era mai scumpă decât îşi imaginase, economisirea era imposibilă, iar atunci când economia nigeriană a intrat în declin, el a trebuit să trimită bani acasă

*

Bummi şi Augustine au căzut de acord că greşiseră atunci când crezuseră că cel puţin în Anglia, dacă munceai din greu şi aveai aspiraţii înalte, erai la un pas de realizarea lor

Augustine glumea că îşi dădea un al doilea doctorat în scurtături, ambuteiaje, străzi cu sens unic şi fundături

pe când transporta pasageri care se considerau prea importanţi pentru a discuta cu el de la egal la egal

Bummi se plângea că oamenii o defineau

prin ceea ce făcea (o femeie de serviciu) şi nu prin ceea ce era (o femeie cu studii)

ei nu ştiau că în interiorul ei se ascundea un certificat de pergament făcut sul care o declara absolventă a Facultăţii de Matematică a Universităţii

din Ibadan

tot aşa cum nu ştiuse nici ea, atunci când urcase pe podiumul de absolvire în faţa a sute de persoane pentru a primi sulul legat cu panglică şi a strânge mâna rectorului Universităţii, că diploma ei de absolventă magna cum laudae dintr-o ţară din lumea a treia nu va însemna nimic în noua ei tară

mai ales cu numele ei şi naţionalitatea înscrise pe ea şi că respingerile solicitărilor unui loc de muncă vor ajunge în cutia poştală cu o asemenea regularitate, încât va face un ritual din arderea lor în chiuveta de la bucătărie

privind cum se transformau în cenuşă şi se scurgeau prin gaura de la chiuvetă

motiv pentru care, atunci când s-a născut fiica lor, au numit-o Carole fără un al doilea nume nigerian

Augustine lucra de noapte, se prăbuşea îmbrăcat pe patul lor, mirosind a ţigările pe care le fumase toată ziua şi a doza mare de bere neagră pe care o bea când ajungea acasă

tocmai când Bummi se ţâra afară din pat

pentru a se alătura tribului ei de muncitori cu ochii cârpiţi de somn care apăreau în lumina palidă a felinarelor stradale din noul său oraş, pentru a se căţăra în autobuzele

roşii cu etaj care străbăteau străzile goale

se aşeza într-o tăcere adormită alături de alţii care

speraseră la o viaţă mai bună în această ţară, înfofolită în geaca ei matlasată iarna, încălţată cu cizme căptuşite, jinduind să mai doarmă, temându-se să nu rateze statia unde se afla clădirea de birouri în care

răzuia materiile fecale întărite din vasele de toaletă si

dezinfecta tot ce intra în contact cu

excrementele umane

unde aspira celulele moarte ale pielii în saci de aspirator, ştergea şi lustruia pardoseli, golea coşuri de hârtie şi coşuri de gunoi, curăţa tastaturi şi ştergea monitoare, lustruia birouri şi rafturi, asigurându-se, în general, că totul era impecabil şi şters de praf

străduindu-se să lucreze cât mai bine, chiar dacă jobul ei lăsa de dorit

Augustine spunea că cel puţin putea să fie un tată bun pentru Carole, în timp ce mama lui continua să-i dea sfaturi în scris

nu fi distant, autoritar şi necomunicativ, fiul meu, fii apropiat de fiica ta când este mică şi vei rămâne astfel si când ea va creste

lui Bummi îi plăcea să-şi vadă soţul rostogolindu-se cu Carole, prefacându-se că era un căluţ pe al cărui spate ea călărea ore întregi

dii, Taţi, dii

i-a plăcut când a meşterit pentru Carole o casă de păpuşi din lădiţele de la piaţă,

vopsind-o, mobilând-o cu mobilier din carton, confecţionând păpuşi din dopuri – ce om excepţional era

s-a simţit tristă când i-a spus, într-o zi, că dacă noi nu vom reuşi în ţara asta, poate va reuşi copilul nostru

Augustine

dragul Augustine, care a murit în urma unui atac de cord în timp ce conducea pe Westminster Bridge, transportând nişte petrecăreţi beţi la primele ore din ziua de Anul Nou

după prea multe nopţi nedormite, cu mâncare de la fast-food la pachet

dublându-şi salariul în cea mai aglomerată perioadă a anului, în timp ce îşi reducea viaţa la jumătate fără să ştie, inima lui suferind de o boală genetică cronică

Bummi şi-a pierdut Credinţa în clipa în care a intrat în capelă şi l-a văzut pe iubitul ei Augustine întins acolo doar cu trupul

tenul lui cafeniu era lipsit de viaţă şi avea nuanţe cenuşii

gura lui era închisă cu forţa, maxilarul încleştat, parcă fixate laolaltă

nu a deschis ochii când a intrat, privind-o cu afecţiune

nu a auzit când i-a vorbit, nu a susţinut-o şi nu a consolat-o când plângea cu suspine

acolo a ajuns la convingerea că nu exista nicio fiinţă spirituală uriaşă care să vegheze asupra ei, protejând- o pe ea şi pe oamenii pe care îi iubea

Bummi a dat curs obligaţiei de a merge la biserica sa, era de aşteptat ca ea să-şi găsească alinarea la prietenii ei de acolo

doar că nu mai credea niciun cuvânt care-i ieşea din gură, fie rugăciune, fie psalmi, fie imnuri

spaţiul cândva ocupat de Dumnezeu, era acum pustiu şi fără nicio divinitate care să-i făgăduiască mântuirea veşnică, a afectat-o foarte tare că era în asemenea măsură pe cont propriu

şi că ea, şi Augustine fuseseră prinşi într-o stare de disperare care le paralizase capacitatea de a se desprinde de ea, devastaţi de povara unei respingeri care nu făcuse parte din visele lor de emigrare

şi ea s-a întrebat: cum aş putea să mă ridic deasupra condiţiei mele, pentru a-mi creşte copilul cu un singur salariu şi ca părinte unic?

s-a întrebat: dar oare nu am o diplomă în matematică? mai mult decât atât, nu am fost destul de inteligentă pentru a absolvi magna cum laudae facultatea de matematică chiar si fără să mă culc cu

profesorii?

oare nu îmi place provocarea dată de rezolvarea problemelor?

cu cât îşi punea mai multe întrebări, cu atât înţelegea mai bine că trebuia să facă ceea ce Augustine fusese prea slab ca să facă el însuşi

va deveni o persoană care îi va angaja pe alţii, în loc de o persoană care aştepta să fie angajată

avea să deţină propria ei firmă de curăţenie, va fi un Angajator care Oferă Şanse Egale, ca

toate celelalte firme de curăţenie

şi-ar fi dorit ca Augustine să mai fie în viaţă, ca să guste gluma

*

în acea noapte a visat că angaja o armată de femei de serviciu, care avea să străbată pământul în lung şi în lat în vederea eliminării tuturor daunelor aduse mediului

erau venite din întreaga Africă şi din America de Nord şi de Sud, erau venite din India şi China, şi din toată Asia, erau venite din Europa şi din Orientul Mijlociu, din Oceania, chiar şi din Arctica

şi le-a imaginat coborând cu milioanele în Delta Nigerului şi alungând companiile petroliere cu mopurile şi cozile de la mături transformate în suliţe, săbii cu vârful înmuiat în otravă si mitraliere

şi le-a imaginat demolând toate utilajele folosite pentru producţia de petrol, inclusiv coşurile de faclă care se ridicau pe cer pentru a arde gazele naturale, femeile ei de serviciu punând încărcături de exploziv sub fiecare din ele, detonându-le de la o distanţă sigură şi urmărind cum săreau în aer

şi i-a imaginat pe localnici ovaţionând şi sărbătorind prin dans, răpăit de tobe şi peşte prăjit

şi-a imaginat mass-media internaţională filmând totul – CNN, BBC, NBC

şi-a imaginat guvernul incapabil să mobilizeze miliţia locală, prost plătită, pentru că aceasta era îngrozită de numărul extrem de mare de persoane din Armata Mondială a Femeilor de Serviciu

care ar fi putut să o pulverizeze cu puterile ei supraomeneşti

şi-a imaginat apoi legiuni de femei care cântau pe când treceau prin sită râuri şi pârâuri pentru a îndepărta straturile groase de vaseline care le poluau şi săpând pământul până când eliminau substanţele toxice din straturile inferioare ale solului

şi-a imaginat cerurile deschizându-se când sarcina lor luase sfârşit şi revărsarea de apă pură din norii acum curaţi, atâta timp cât era nevoie pentru ca regiunea să fie complet curăţată şi înnoită

şi l-a imaginat pe tatăl ei, Moise, un simplu pescar, manevrându-şi canoea prin apele transparente ale pâraielor, un bărbat care îşi susţinea în continuare familia în tradiţia demnă a strămoşilor săi

şi-a imaginat mama sănătoasă, menajându-se mai mult, în timp ce ajutoarele de la fermă se ocupau de pământul lor

care nu fusese furat de rudele sale, pentru că Moise nu murise

şi l-a imaginat pe Augustine, acum economist specializat în finanţare ecologică, păşind pe aleea din grădina casei lor, purtând un costum de afaceri şi o servietă elegantă

întorcându-se de la prezidarea celei mai recente conferinţe despre Economie şi Mediu de la Naţiunile Unite din Geneva sau New York

Bummi avea nevoie de o injecţie de capital pentru lecţii de conducere şi alte cheltuieli necesare pentru un start-up; dar ce era de făcut când toţi cei pe care îi cunoştea trăiau

de pe o zi pe alta?

cu excepţia episcopului Aderami Obi de la biserica la care mergea ea

care începuse să se comporte diferit faţă de ea după moartea lui Augustine

care începuse să fie vizibil atras de corpul ei ori de câte ori o vedea, ca şi când ar fi fost felul întâi, felul principal şi desertul contopite într-unul singur

când vorbea, le vorbea sânilor ei opulenţi pe care Augustine îi adorase

când o cuprindea liniştitor cu braţul după slujba de la biserică, lăsa să-i alunece uşor mâna de-a lungul spatelui, trecându-i-o peste fese cu atâta dibăcie încât nu observa nimeni

când încerca să se îndepărteze de el, el venea şi mai aproape

episcopul Obi era un om bogat, un om puternic, congregaţia sa de două mii de enoriaşi îi conferea darul atotputerniciei în îndatorirea sa de a face munca lui Dumnezeu pe pământ

şi se comporta ca şi cum ar fi fost dreptul lui să-şi hărţuiască enoriaşele, iar în acest caz era dreptul ei să-i ceară să-i împrumute banii necesari pentru a-şi începe afacerea

oare ei nu plătiseră o zecime din cei 10% din veniturile lor totale lunare în cutia milei, vreme de mulţi ani? bani pe care abia şi-i puteau permite

Augustine crezuse în predicile pastorului, şi anume că a te implica financiar faţă de biserica sa însemna să te dedici lui Dumnezeu, iar să te dedici lui Dumnezeu ar fi dus la o prosperitate nemăsurată şi la un

scaun rezervat pe rândul din faţă în rai

ea îşi dăduse seama despre ce era vorba: o afacere foarte profitabilă pentru un om foarte inteligent

şi soţul ei fusese un bărbat inteligent, numai că creierul lui parcă era făcut pane când era vorba să creadă fiecare cuvânt care ieşea din gura episcopului Obi

nu putea fi convins să creadă altceva, nici măcar atunci când episcopul îşi cumpărase un avion privat şi o insulă privată în Filipine

pe banii enoriaşilor săi

într-o seară de luni în care nu era programată nicio slujbă, pastorul a aranjat să o întâlnească pentru a discuta despre împrumutul ei în salonul din vechea sală de bingo, care era acum megabiserica sa

ea l-a lăsat să o dezbrace în sacristie cu mâinile lui lacome

ea l-a lăsat să-i mângâie excitat sânii (cupa C) eliberaţi din sutien – ca si când ar fi fost Crăciunul

ea l-a lăsat să-i coboare chiloţii noi din dantelă (zece la preţ de unu)

ea a suspinat şi a gemut ca şi când ar fi fost în extaz când el a pătruns-o, durând prea mult până când el şi- a expulzat drăcuşorii mici în învelişul negru din plastic care o pompase până când el strigase: binecuvântată să fie sfinţenia sa! binecuvântat să-i fie sfântul nume! Doamneeee, continuă să rânduieşti pe toată lumea pentru toată lumea şi să-i îndulceşti pe toţi, aleluia! Aleluia, Soră Bummi!

Bummi i-a zâmbit cu sfioşenie pastorului când obiectivul său a fost atins si si-a refăcut iute tinuta

s-a înfăşurat din nou în tinuta sa albastră si violet si

şi-a legat din nou turbanul, în timp ce el şi-a închis din nou şliţul şi cureaua

acum era o femeie de afaceri

aceasta fusese prima ei tranzacţie

a privit discret într-o parte când el a scos un plic cu bani din buzunarul jachetei, un împrumut cu dobândă redusă care urma să-i fie rambursat pe o perioadă de doi ani

cu salariul ei, ar fi avut nevoie de dublul acestei perioade ca să economisească un sfert din sumă

mulţumesc, sah—, a spus ea cu o reverenţă, smerită, mi-a pus Dumnezeu mâna-n cap

s-a dus acasă, şi-a umplut baia cu săruri, a zăcut în ea ore întregi, umplând-o la intervale regulate, încercând să-l elimine pe pastor din ea prin transpiraţie

nu va spune niciodată nimănui cât de mult decăzuse ca să se ridice pe ea şi pe fiica sa

de fiecare dată când închidea ochii, îi putea simţi limba aspră, fierbinte, vorace care-i lingea urechile, buzele, care-i spuneau că era târfa lui ordinară, cu obrajii lui graşi lipiţi de ea, cu mâinile lui mari strângându-i fesele, cu burta lui mare împingând-o pe a ei

pe când străpungea partea cea mai sacră a trupului său.

în calitate de director executiv al BW Cleaning Services Internaţional SA, Bummi şi-a făcut reclamă în supermarketul persoanelor cheltuitoare, a strâns câteva femei de serviciu şi câţiva clienţi, persoane particulare şi firme, doar pentru a-şi da seama, în scurt timp, că toţi aceştia o puteau lăsa cu ochii în soare în ultimul moment

afacerea asta nu avea să fie o bagatelă, dar nici viaţa nu era o bagatelă, nu-i aşa? exista o singură persoană pe care se putea baza şi aceea era ea însăşi

avea să înceapă de jos şi să evolueze, şi a lăsat-o pe Sora Flora de la biserică, cea care nu putea avea copii dar şi-i dorea, să aibă grijă de Carole atunci când era nevoie, iar ea s-a dus să facă treabă de una singură

prima ei clientă a fost o doamnă pe nume Penelope Halifax

care locuia într-una din casele acelea mari din Camberwell cu camere la mansardă pentru servitorii de altădată

tot ce-şi mai puteau permite aceşti oameni în prezent era o femeie pentru curăţenia săptămânală

când Bummi a intrat în casa cu geamuri cu vitralii la uşa din faţă, plăci de gresie de modă veche pe holul de la intrare, tavane înalte, ferestre mari şi multe şiruri de trepte care urcau în spirală, şi-a dat seama cât de mică fusese lumea ei de până atunci în Anglia

nimeni din cei pe care îi cunoştea nu trăia în felul acesta, nici măcar prietenii ei nigerieni de la biserică ce deţineau propriile case

nu trăiau în felul acesta

Penelope era o profesoară pensionară înaltă, cu o înfăţişare destul de plăcută – avea genul acela de păr vopsit care nu este nici blond, nici cenuşiu, nici alb

purta haine largi pentru a-şi ascunde feminitatea planturoasă

Bummi nu a înţeles niciodată de ce englezoaicele nu-şi arătau contururile deplinătăţii lor, cu cât o femeie era mai împlinită, cu atât mai bine, atât timp cât o arăta cu decentă

în cultura ei, o femeie planturoasă era o femeie atrăgătoare

Penelope fusese profesoară la şcoala lui Carole, Bummi observase pe hol o felicitare de rămas-bun înrămată

dorise să-i vorbească despre acest lucru lui Penelope pentru a dezvolta o relaţie de lucru amicală cu clienta ei, deoarece dacă oamenii te plac sunt mai predispuşi să te angajeze în continuare

dar doamna îi spusese: eşti aici pentru a munci, nu pentru a sta de vorbă, apoi îi ceruse să nu deschidă niciodată sertare, dulapuri sau şifoniere

sau să caute prin buzunare sau genţi

Bummi a vrut să-i spună vreo două, dar şi-a muşcat limba

Penelope şi-a încălcat curând propria regulă şi a început să-i vorbească neîntrerupt lui Bummi în timp ce o urma prin casă, plângându-se de primul ei soţ, groaznicul Giles, inginer, care era un misogin nemernic rămas în epoca de piatră, spunea ea, iar

despre cel de-al doilea soţ, infernalul Phillip, psiholog, descoperise că era o javră păduchioasă care alerga pe ascuns după orice stricată jegoasă cu coada în sus

Bummi credea că femeia era sofisticată pe dinafară, destrăbălată pe dinăuntru

era, în mod evident şi foarte singură, copiii îi plecaseră cu mult timp în urmă de acasă

lui Bummi îi părea rău de ea şi în fiecare săptămână arunca discret numărul mare de sticle de vin goale lăsate lângă coşul de gunoi din bucătărie

în momentul în care a avut mai multi clienti permanenţi, Bummi a început să recruteze personal şi a conceput o fişă a postului pentru a le arăta solicitantilor că vorbea serios

1. foarte priceput la curăţarea şi golirea containerelor de deşeuri si eliminarea resturilor din zonele desemnate
2. cunoştinţe bune despre instrumentele şi substanţele chimice folosite în procesul de curăţare
3. utilizarea în condiţii de siguranţă a detergenţilor şi substanţelor chimice, abilitate bună de a aspira, experienţă dovedită de măturare, îndepărtarea manuală a prafului, lustruire şi ştergere
4. capacitate demonstrată de sterilizare a răcitoarelor de apă
5. competenţă în desprăfuirea corpurilor de iluminat si lustruirea feroneriei metalice
6. preocupare absolută faţă de precizie şi atenţie la detalii

7. cunoaşterea importanţei îmbrăcămintei de protecţie şi a îngrijirii personale

în curând a avut în evidenţe patru nigeriene, două poloneze şi o pakistaneză

care au trecut printr-un program de formare la locul de muncă pentru a se ridica la standardele ei profesionale

a urmat un curs seral la bibliotecă pentru a se familiariza cu internetül şi calculatoarele şi a găsit un contabil pentru că nu dorea să ajungă în închisoarea Holloway pentru evaziune fiscală

până când Carole şi-a început cariera bancară în City, Bummi avea o echipă alcătuită din zece persoane

una dintre ele, Sora Omofe de la biserică, era cea mai plăcută şi lucrătoarea cea mai harnică dintre ele

soţul ei, Jimoh, îşi luase o a doua soţie în Port Harcourt—, unde îşi avea afacerea cu telefoane mobile şi o lăsase să-i crească singură pe cei doi fii ai lor, Tayo si Wole

cele două femei s-au împrietenit repede în timp ce ştergeau podele şi lustruiau birouri

îl vezi pe omul ăla? a întrebat-o Omofe, sper să i se- mbolnăvească şarpele, să i se zbârcească şi să-l otrăvească din interior

cred că nu te-ai măritat cu el pentru a deveni soţia Numărul Unu? a răspuns Bummi

nu, sunt o femeie modernă, îi voi pune otravă de şobolani în tocană data viitoare când vine în Marea Britanie aşteptându-se să stea la mine şi de îndată ce şi-a pus jos bagajele şi mi-a mâncat mâncarea, iese să bea Guinness în cluburile alea de noapte pline de

fete tinere aproape dezbrăcate

le-am văzut cu ochii mei în metrou vinerea si sâmbăta noaptea târziu, Soră Omofe, când eu merg la muncă şi ele se duc la petrecere, fetele tinere din ţara asta se îmbracă precum nişte prostituate

pentru că asta şi sunt, Soră Bummi, n-au niciun respect de sine, aşa cum nici cei doi fii ai mei n-au respect de sine, umblă de capul lor fără un tată care să-i disciplineze, îmi fac doar zile fripte, nu mai departe decât ieri m-am trezit cu sticleţii la uşă spunându-mi că băieţii mei erau suspecţi de jefuirea unei femei de la etajul autobuzului împreună cu alţi huligani, în drum spre casă de la şcoală, crezi că nu le- am spus să stea în partea de jos a autobuzului alături de oamenii care respectă legea?

când îi plesnesc, mâinile mele lovesc în gol

când le cer să vină acasă devreme, ei fac taman pe dos

iar când le-am ascuns calculatoarele în dormitorul meu, au spart uşa cu piciorul

vor sfârşi prin a muri într-o răfuială între bandele cu glugi sau prin a fi închişi, iar eu îmi voi petrece restul vieţii fie vizitându-le mormintele, fie vizitându-i o dată pe săptămână la puşcărie

asta să-mi fie soarta?

trimite-i în Nigeria, Soră Omofe, nu asta este soluţia încercată si verificată?

eşti o femeie care găseşte soluţii pentru orice, Soră Bummi, a răspuns Omofe, luând mâna lui Bummi şi strângând-o

câteva luni mai târziu, Omofe le-a spus fiilor

ei că vor merge în vacanţă în Nigeria, iar la sosire au fost duşi la un internat sever din Abuja, plătit cu ajutorul unui împrumut la bancă

acum sunt şi eu singură, i-a spus Omofe lui Bummi după plecarea lor, când cele două femei stăteau pe o canapea scumpă din piele roşie dintr-o sală de recepţie goală, dintr-o clădire de birouri goală, cu multe etaje, de pe o stradă goală din oraş, la ora trei dimineaţa

mâncând puiul, orezul şi salata pregătite de Bummi

Bummi aştepta cu nerăbdare să o vadă pe Omofe la serviciu şi la biserică, unde stăteau una lângă alta, începuse să-i fie dor de ea când nu erau împreună, s-a trezit că dorea să-şi mângâie noua prietenă în moduri inacceptabile

îşi imagina că erau împreună în pat ca bărbat şi femeie

şi în loc să aibă impresia că era un lucru rău, simţea că era bine

într-o dimineaţă, când terminaseră munca şi urmau să se urce în autobuz pentru a se duce acasă, Omofe a invitat-o pe Bummi să doarmă în apartamentul ei dintr-un bloc turn din New Cross

le dureau picioarele, aveau ochii adormiţi şi injectaţi, axilele transpirate

autobuzul a sosit şi, după ce au debarcat hoardele de funcţionari mirosind a parfum tare, a colonie, a şampon, a cafea şi chiar a pastă de dinţi, au urcat ele şi s-au aşezat

confortabil pe scaune, lipite una de alta

Bummi a simţit furnicături pe partea corpului care se atingea de Omofe

casa mea este ca un cuib gol, a spus Omofe, putem să ne ţinem de urât

după ce s-au îmbăiat şi se pregăteau să meargă la culcare, Omofe s-a dus la uşa dormitorului şi a spus: ţi-am făcut patul în camera lui Tayo şi a lui Wole, deşi, fiind un pat supraetajat, nu este potrivit pentru o femeie ca tine

eşti bine-venită să dormi în patul meu dublu, care este mai încăpător

tu decizi

Omofe a păşit desculţă peste covorul gros din dormitorul ei, înfăşurată într-un prosop de baie crem, cu partea de sus a spatelui cafeniu şi plinuţ, precum şi cu partea din spate a picioarelor lucind, avea peruca scoasă şi părul ei brunet natural era scurt şi strălucea

tu decizi, a repetat ea peste umăr şi când a ajuns lângă patul ei, cu spatele Ia Bummi, a lăsat să-i cadă prosopul

Bummi a urmat-o în cameră ca în transă si nu a putut decât să-i permită Iui Omofe să-i exploreze corpul, relaxat şi cald după baie

amândouă aveau pliuri generoase de piele şi sâni opulenţi

Omofe i se părea familiară lui Bummi şi gesturile ei pricepute au culminat în cea mai intensă plăcere

pe măsură ce activităţile lor au progresat, ea a descoperit că-i făcea plăcere să răspundă în acelaşi fel, iar gura ei a călătorit pe oriunde

voia până când Omofe a ţipat

Bummi rămânea la Omofe cât de des putea

a recunoscut faţă de propria persoană că fusese multă vreme flămândă, ignorase sentimentul pentru că nu avea să ia niciodată în considerare o nouă căsătorie

era imposibil să înlocuieşti pe cineva de neînlocuit dar asta era ceva diferit, Omofe era femeie

*

Tayo şi Wole s-au întors din Nigeria după câţiva ani, transformaţi în adolescenţi civilizaţi care erau supăraţi pe tatăl lor pentru că nu-i vizitase decât de două ori şi pe mama lor pentru trădarea sa

deşi cele două femei şi-au continuat legătura în apartamentul lui Bummi, era ciudat să fie cu Omofe în dormitorul pe care-l împărţise cândva cu Augustine şi în apartamentul pe care îl împărţea cu fiica ei, căreia nu i-ar fi putut vorbi niciodată despre acest lucru imposibil de menţionat

ruşinea pe care încercase să şi-o reprime a început să o cuprindă

nu voia să fie genul acela de persoană

lucrul acela nu o definea

Bummi nu se mai putea relaxa suficient pentru a se bucura de ea însăşi, s-a întors pe partea cealaltă şi s-a culcat,

a încetat să mai răspundă atingerilor tot mai ezitante ale lui Omofe

spune-mi, ce pot face pentru a-ţi stârni plăcerea, Bummi? îmi voi corecta gesturile în

consecinţă

Bummi nu ştia ce să-i sugereze, atunci când problema nu era Omofe

*

a încetat să-şi mai invite prietena să vină să stea la ea, iar când Omofe s-a autoinvitat, Bummi a refuzat-o

a încetat de asemenea să lucreze în aceleaşi

J[1]

schimburi cu ea, a încetat să meargă în piaţă la cumpărături împreună cu ea şi a început să o evite la biserică

Omofe, sătulă să o tot întrebe pe Bummi ce nu era în regulă fără să primească niciun răspuns, a întrerupt legătura cu ea şi în cele din urmă a plecat să lucreze la o altă firmă de curăţenie

după un timp, şi-a făcut apariţia la biserică împreună cu Sora Moto – dintre toate, tocmai cu ea

Sora Moto fusese fotomodel XXL şi se plăcea prea mult pe ea însăşi, purta o ţinută tradiţională şi poza în Regina din Peckham

avea propriul salon de coafură pe strada principală, fotografiile din vechiul ei catalog erau lipite pe toţii pereţii săi şi se referea la salon ca la Centrul Comunităţii Doamnelor Nigeriene, South East London Chapter

ceea ce lui Bummi i se părea arogant şi absurd

Sora Moto inspira fie suspiciune, fie compasiune, pentru că din câte se ştia nu avusese niciodată un prieten, nici nu fusese logodită sau căsătorită, nu avusese aventuri

cu soţii altor femei si nici măcar nu flirta cu bărbaţii care o doreau
iar majoritatea o doreau

Bummi a făcu în aşa fel încât să se aşeze în spatele celor două femei
Sora Moto cu spatele drept şi mândru, aşa cum obişnuia, bluza ei tradiţională verde-deschis punându-i în valoare pielea mai deschisă
Omofe era, în schimb, mai mică de statură, cu pielea mai închisă, cu umerii frumos rotunjiţi şi braţe cărnoase atrăgătoare pe care lui Bummi îi venea să se întindă şi să le atingă, precum şi cu coapse groase cu gropiţe întunecate şi şolduri largi, minunate
cu vergeturi care lui Bummi i se păreau o operă de artă şi care se simţeau la atingere ca scrierea Braille

Bummi a observat că cele două femei stăteau tăcute ca şi când nu s-ar fi cunoscut, pe când biserica se umplea
cu toate acestea, se simţea o intimitate între ele, s-a întrebat dacă şi alţii gândiseră la fel atunci când ea şi Omofe stătuseră una lângă alta
când toată lumea s-a ridicat să cânte, le-a observat trupurile înclinându-se instinctiv unul către celălalt

Bummi a fost surprinsă de cât de repede trecuse Omofe la o nouă relaţie
surprinsă de cât de supărată se simţea din cauza aceasta.

Kofi

era un alt angajat la curăţenie aflat pe statul ei de plată, un croitor ghanez pensionat care voia să-şi suplimenteze banii de pensie

era totodată mai în vârstă decât majoritatea personalului ei, însă muncea mai mult şi nu se plângea niciodată

avea o soţie decedată, cinci copii adulţi, mulţi nepoţi şi o locuinţă cu trei dormitoare în Herne Hill, pe care o închiriase de la primărie mulţi ani de zile înainte ca aceasta să-i permită să o cumpere

nu voia să renunţe nici la smocurile de păr cenuşiu de deasupra urechilor şi de pe creştetul capului

voia să-i spună să şi le radă

era chel, ar trebui să accepte acest lucru

*

Kofi

a invitat-o la o „noapte de muzică fusion din Ghana”, într-un bar dintr-un cinematograf numit Ritzy din Brixton

cu excepţia bisericii, aceasta a fost prima oară când a ascultat muzică live în Anglia

nu i-a plăcut cum suna formaţia alcătuită dintr-un cântăreţ, un baterist şi un chitarist, dar i-au plăcut iluminarea discretă şi mesele micuţe la care puteau să servească gustări, să bea limonadă (pentru ea] şi bere lager (pentru el] în intimitate

ceilalţi oameni erau genul boem şi şleampăt care nu se deranja să se îmbrace frumos

a observat că toate rasele se amestecau la grămadă şi că doi domni gay se ţineau de mână dar, ciudat, nimănui nu părea să-i pese

Kofi părea să se simtă în largul lui în acest mediu bizar, bătea ritmul muzicii cu picioarele, dădea din cap si le întorcea zâmbetul necunoscutilor în ciuda faptului că cravata şi costumul lui gri erau tot atât de nepotrivite ca şi rochia ei tradiţională de un portocaliu aprins şi turbanul de pe cap

îi plăcea felul în care o privea Kofi peste masă, ca şi cum ar fi fost cea mai frumoasă femeie din lume

a întrebat-o despre viaţa ei, ea a ridicat doar din umeri, ce să-i fi spus?

o fiică, o afacere, un soţ decedat

când vei fi pregătită să vorbeşti, voi fi aici să te ascult, a spus el

el a invitat-o să vină la biserica lui penticostală – ea a refuzat

el a invitat-o să-l vadă pe nepotul lui jucând un meci de fotbal la şcoală – ea a acceptat

el a invitat-o la nunta fiicei lui mezine – era prea curând

el a invitat-o la o masă la el acasă, ceea ce ea a acceptat şi i-a plăcut supa din nuci de palmier, gogoşi din porumb fermentat, cotlet de miel şi varză

îi plăcea că era un bărbat care ştia să gătească

mai mult decât atât, un bărbat care voia să gătească pentru ea

*

Kofi i-a dat de înţeles că, după o perioadă respectabilă de curtare, i-ar plăcea să se bucure de relaţii sexuale cu ea în patul lui, ceea ce însemna că trebuia să decidă dacă

aveau să fie mai mult decât prieteni, iar în acest caz ce căuta ea cu un bărbat din Ghana?

s-a întrebat dacă asta era ceea ce-si dorea

a ajuns la concluzia că asta era ceea ce i se oferea

Carole l-a cunoscut pe Kofi şi a spus: este un bărbat bun de păstrat, Mami, nu crezi că a sosit momentul să- ţi dai jos verigheta?

a avut nevoie de cincisprezece minute pentru a şi-o scoate, cu săpun lichid

el a invitat-o în vacanţă în apartamentul lui cu drept de utilizare sezonieră din Gran Canaria, eu voi dormi pe canapea, a spus el, tu poţi să dormi în pat

ea stătea în fiecare dimineaţă pe balconul de la ultimul etaj, cu vedere spre acoperişurile ondulate pline de nisip şi privea în jos, la piscina în care Kofi făcea patruzeci de ture, înconjurată de soiul de palmieri pe care îl ştia de acasă

Bummi a încercat pentru prima oară cocktailurile şi i-au plăcut, Mărgărită mai ales, care părea o băutură răcoritoare până când şi-a dat seama că chicotea ca o fetişcană

J

seara se plimbau pe promenadă, braţ la braţ, pe sub defilarea palmierilor, cu valurile clipocind printre stâncile negre

ea i-a spus povestea tinereţii ei – apa şi petrolul din Deltă, apa şi cheresteaua din lagună

Kofi s-a oferit s-o însoţească până la Opolo, să-şi viziteze rudele, nu se încumeta, a spus ea, situaţia nu se îmbunătăţise în locurile

acelea, se înrăutăţise, oricare dintre rudele rămase ar fi fost pentru ea nişte persoane străine

i-a spus că prea mulţi oameni din viaţa ei muriseră de tineri

i-a mărturisit că de fiecare dată când îl scăpa din priviri, se aştepta ca el să nu se mai întoarcă – un accident de maşină, o bombă declanşată, un accident vascular în piscină, un atac de cord în baie, în timp ce ea dormea

el a asigurat-o că nu va muri încă mulţi ani de acum înainte, tatăl lui avea nouăzeci şi patru de ani

iar el însusi lua multivitamine si ulei de ficat de cod
în fiecare dimineaţă

ea i-a vorbit mai mult despre Carole, care lucra într- o bancă din City, şi despre Freddy, care provenea din înalta societate engleză

i-a spus cât de supărată fusese când Carole a anunţat-o că se căsătorea cu un bărbat alb, era începutul sfârşitului purei descendenţe nigeriene

copiii lor vor fi metişi, iar copiii acestora vor părea albi

să fim şterşi în două generaţii

de aceea am venit noi în Anglia?

Bummi era pregătită să-l urască pe Freddy la prima vedere

când Carole l-a adus în apartament pentru prima oară, el făcuse practic un salt peste prag, cu părul blond fluturând, cu picioarele cât prăjinile răsfirate peste tot, plin de

veselie, fără să arunce cu aroganţă priviri piezişe prin casa ei umilă, ci remarcând cât era de confortabilă

îmi pare atât de bine să vă cunosc, în cele din urmă, a spus el, nu arătaţi atât de în vârstă încât să fiţi mama lui Carole, acum îmi dau seama de unde a moştenit frumuseţea

lui Freddy îi place să se uite împreună cu ea la filmele de pe canalul Nollywood—, glumeşte că este un nigerian onorific şi pur şi simplu adoră mâncarea gătită de ea, în special terciul de igname pe care îl pregăteşte la micul dejun când ei rămân peste noapte, chiar şi Carole îl mânca din nou, ceea ce era un miracol

i-a spus lui Kofi că Freddy o transformase pe Carole într-o persoană mai relaxată şi mai veselă

Freddy a aranjat ca Bummi să-i întâlnească părinţii într-un restaurant din Londra, lucru pe care ea îl aştepta cu nerăbdare

cu excepţia faptului că el o avertizase că, deşi se împăcaseră cu ideea existenţei lui Carole în viaţa lui, în momentul în care văzuseră cât de elegantă era, cât de cultivat vorbea şi ce femeie de succes era (iar cel mai important pentru mama lui, cât de suplă şi de drăguţă era, totodată)

ei continuă să fie nişte snobi de modă veche

J*

tatăl lui Freddy, Mark, care părea să nu se simtă în largul lui, a vorbit puţin în timpul mesei, Carole stătea acolo cu un zâmbet fals

permanent lipit pe faţă

Pamela, mama lui, îi zâmbea lui Bummi de parcă ar fi fost o victimă a foametei când a început să-i explice ce însemnau hors d'oeuvres—, Freddy i-a spus să înceteze, Mami, încetează odată

i-a dăruit lui Bummi o sticlă de vin „vintage” din crama lor, căreia „trebuie neapărat să-i fie scos dopul din plută, care se fărâmiţează, înainte de a ajunge să fie mai mult sedimente decât lichid"

Bummi a acceptat darul cu graţie şi nu a înţeles de ce englezii credeau că vinul vechi, otrăvitor probabil, era atât de special, şi cu atât mai puţin bun de băut

ea însăşi avea un cadou frumos pentru Pamela, patru metri şi jumătate de stofă aso oke— de culoare indigo

Bummi spera că nu va trebui să-i mai vadă pe oamenii aceştia decât o singură dată în viaţă – la nuntă

însă Carole şi Freddy s-au căsătorit la Oficiul stării civile fără să anunţe pe nimeni, spunând că ideea de a organiza o nuntă ca la carte li se păruse ca un munte presărat cu mine de teren

Bummi ar fi trebuit să fie supărată

s-a simţit, în schimb, uşurată.

6

Bummi stă întinsă pe şezlongul verde din grădina casei din Herne Hill, în care locuieşte împreună cu Kofi

soarele îşi transportă vitamina D direct în pielea ei

Kofi se află în bucătăria din spatele ei, pregătind masa de seară

si ei s-au căsătorit la Oficiul stării civile si au fost într-o lună de miere de două săptămâni în Insulele Scilly, care le-au plăcut foarte mult, cu oameni atât de drăguţi şi de prietenoşi

lui Bummi îi este mai dor de Omofe decât atunci când s-au despărţit

la modul ideal, i-ar fi plăcut să-i aibă atât pe ea, cât şi pe Kofi în viaţa ei – o fantezie, pentru că numai bărbaţilor Ii se permitea să fie poligami

zilele astea, Omofe lucra la salonul Soréi Moto şi, potrivit zvonurilor, trăia cu ea

întrucât Bummi abandonase de multă vreme parohia, drumurile lor nu se încrucişau, cu o singură excepţie, când se întorsese în Peckham şi trecuse pe lângă salonul Soréi Moto, şi aruncase o privire pe geam

Omofe stătea la recepţie, lângă geam, şi a privit-o ca şi când i-ar fi spus, tu ce cauţi aici?

glicina lila se întinde peste şopronul de la capătul grădinii

în faţa ei este un petic cu diferite feluri de ierburi înalte, pe care ea îl numeşte pajiştea lor, care ajunge până la peluza cea lungă

merii aliniaţi pe partea stângă sunt livada lor

micuţul iaz săpat de Kofi este puţin mai mult decât o baltă mare, îl tachinează ea

el insistă să-l numească Lacul Kofi

în majoritatea duminicilor, Freddy şi Carole vin la prânz

Freddy îi aduce flori şi bomboane de ciocolată şi îi spune, bună, Mami, mă bucur să te văd, arăţi minunat, ca de obicei şi o îmbrăţişează călduros şi o sărută pe obraz

uneori li se alătură copiii şi nepoţii lui Kofi

Bummi se relaxează şi soarbe din limonada pe care a făcut-o Kofi din lămâi proaspete şi i-a adus-o

îşi doreşte ca mama ei să fi trăit, ca să se bucure de noua ei viată

priveşte-mă acum, Mamă, priveşte-mă acum.

— „Probleme, necazuri" în nigeriana pidgin. Aceasta este o limbă pidgin şi creolă bazată pe engleză, vorbită ca limbă franca în toată Nigeria. Limba este uneori denumită „pijin" (n. tr.).

— „Tu crezi că te poţi juca cu aşa ceva, nu-i aşa?" (n. tr.).

— Copiii născuţi în UK nu primesc automat cetăţenie decât dacă unul dintre părinţi este cetăţean al Marii Britanii sau sunt locuitori permanenţi ai ţării (n. tr.).

— Cunoscută băutură din malţ de ciocolată, preparată cu lapte cald sau rece, ori cu apă (n. red.).

— Buchi Emecheta [1944-2017), scriitoare născută în Nigeria, de unde a emigrat împreună cu soţul ei în anul 1962 (n. red.).

— Un fel de gogoşi (n. tr.).

— „Pleacă de-aici!" (nigeriana pidgin) (n. tr.).

— „Şefule" (nigeriana pidgin) (n. tr.).

— „Te rog frumos” (nigeriana pidgin) (n. tr.).

— Sămânţă de fasole uleioasă fermentată africană, folosită în bucătăria nigeriană (n. red.).

— Salată africană care se prepară din tuberculi de manioc, la care se adaugă ugba şi multe alte ingrediente (n. red.).

— Frigărui picante de carne, devenite un fel de

mâncare naţională în Nigeria (n. red.).

— Amestec de fasole, piure de roşii, ceapă, raci, piper, nucşoară, carne şi alte ingrediente. Compoziţia se înfăşoară în frunze de urna sau de banană şi se fierbe [n. red.).

— Se obţine dintr-un amestec de manioc şi igname. Acestea se fierb şi se amestecă până se obţine o consistenţă asemănătoare aluatului, din care se formează mici bile. Acestea se servesc înmuiate în supe sau diverse sosuri (n. red.).

—Tocană cu legume şi carne (n. red.).

— Bluză nigeriană tradiţională (n. tr.).

— Echivalentul în pidgin al lui „sir” din limba engleză (n. tr.).

— Oraş în Nigeria, reşedinţa statului Rivers (n. tr.).

— Nollywood Movies, canal de televiziune online pe bază de abonament care difuzează filme nigeriene douăzeci şi patru de ore pe zi. Este primul astfel de canal din Marea Britanie (n. tr.).

—„Aperitive” (1b. fr. în orig.) (n. tr.).

— Pânză ţesută manual, creată de poporul yoruba din Africa de Vest (n. tr.).

LATISHA

1

LaTisha KaNisha Jones

străbate raionul de Fructe & Legume din supermarket, unde lucrează ca supervizor, cu cincisprezece minute înainte de ora la care trebuie să se deschidă uşile magazinului

ea este Şefa al Dracului de Afurisită care stă la pândă

sau Mami General-Maior

cum îi spun copiii ei

s-a consultat deja cu asistenţii personali pentru cumpărături— care au străbătut culoarele dintre rafturi în timpul nopţii pentru a onora comenzile online, în vederea sincronizării înlocuirii mărfii

a verificat depozitul pentru a se asigura că livrările din compartimentul său sunt în ordine şi în curând va înregistra 600 de kilograme de cartofi King Edward ca nelivrate, chiar dacă furnizorul a taxat deja magazinul pentru ei (infractorii!)

ea, una, nu are de gând să intre astăzi pe stoc negativ, care mâine va apărea ca o deficienţă inexplicabilă în raportul ei de

evaluare, altminteri (aproape) impecabil

a terminat rotaţia datelor cu scanner-ul, s-a asigurat că rafturile erau aprovizionate corespunzător, având stocul mai vechi deasupra

s-a asigurat că fructele erau aranjate ordonat, că toate aveau forme perfecte şi erau nepătate, după dorinţa clienţilor, care nu-şi dau seama că cele mai multe fructe în starea lor naturală, nealterată, arată cu totul altfel decât cele standardizate ca formă, textură, dimensiune si culoare

după cum a aflat şi ea la cursul de pregătire al supermar-
ketului

sau că până în secolul al şaptesprezecelea, când fermierii olandezi au cultivat hibrizii portocalii din zilele noastre, morcovii erau violeţi, galbeni sau albi la culoare

aşa cum îi place să le transmită copiilor ei, Jason, Jantelle şi Jordan, pentru a face mai interesant procesul de învăţare, deoarece nu au altă şansă decât să se descurce bine la examene

cu excepţia cazului în care vor să fie legaţi cu lanţuri în pivniţă, fără mâncare, apă sau posibilitatea de a merge la toaletă

timp de douăzeci şi patru de ore

după cum îi ameninţă ea

adesea

LaTisha

poartă uniforma compusă din pantaloni de culoare bleumarin cu dungă în faţă, un

cardigan bleumarin, o cămaşă albă proaspătă, părul dat cu gel pe toată lungimea şi despărţit în două de o cărare

foarte elegantă şi având un aspect profesional, pentru că aşa este ea acum, după ce s-a târât pe brânci ca să iasă din filmul de groază al anilor adolescenţei

să înceapă să urce pe culmile ameţitoare ale supremaţiei vânzării cu amănuntul

câştigătoare a titlului Colegul Lunii de şase ori în trei ani

Supervizorul Lunii de trei ori în şase luni

banii sunt de rahat, doar o liră pe oră în plus pentru al dracului de multă responsabilitate suplimentară şi lucrează în continuare în ture si tot mai trebuie să

lucreze în weekenduri

dar cel puţin asta înseamnă că avansează, cine ştie, într-o zi ar putea deveni directorul general al magazinului dacă munceşte din greu, îşi linguşeşte superiorii, nu-şi enervează colegii (prea tare] şi se concentrează asupra obiectivului ei, ceea ce înseamnă să rămână necăsătorită

LaTisha a început să lucreze la supermarket când a părăsit şcoala, o ţăcănită cu gura mare care-şi scutura pletele, fără nicio calificare şi care nu ar fi acceptat niciun ordin din partea nimănui

cum fusese şi la şcoală, când aceasta încercase să-i impună regulile lipsite de sens

nu înţelegea ce rost avea să înveţi, dacă asta nu te făcea fericit (tocilarii erau nefericiţi şi nu aveau deloc bun gust în vestimentaţie], iar prea mult studiu îţi oboseşte creierul (fapt

demonstrat ştiinţific]

după cum le-a spus şi profesorilor ei

în special doamnei King Mutră Acră, care obişnuia să o acosteze pe coridoare: LaTisha, tu nu eşti proastă, dacă ai vrea să-ţi dai numai puţin silinţa...

LaTisha răspundea că era logic să-ţi conservi puterea minţii, doamnă King, mimând în tot acest timp pura insolenţă, un talent caracteristic ei, potrivit profesorilor

neuronii noştri mor în fiecare clipă şi-mi voi epuiza resursele – la fel ca planeta noastră aflată în pericol, doamnă King, dacă folosesc prea mulţi din ei când sunt tânără, aş putea chiar s-ajung s-o iau razna la bătrâneţe, a spus ea aruncând o privire care spunea, da, exact ca tine, MA—

doamna King se chinuia să-i dea un răspuns şi tocmai când părea să fi găsit în minte cuvintele potrivite şi era pe cale să le rostească

LaTisha o lua din loc

(rezultat!)

*

la fel şi cu sportul, de la care încerca să se sustragă cât mai des, cu cicluri care durau de la începutul până la sfârşitul lunii

aveau să ceară să-i vadă tampoanele folosite?

s-a gândit chiar să înceapă o campanie denumită „Fără Sporturi Şcolare”, pentru că exerciţiile impuse aveau să le uzeze corpurile şi nimeni nu le spunea adevărul

după cum i-a spus domnişoarei Robertson,

profesoara de sport, care a acostat-o la rândul ei pe „coridorul profesorilor, neavând nimic mai bun de făcut decât să hărtuiască oameni nevinovaţi”, ca să-i spună că trebuia să facă sport pentru a se menţine în formă şi a rămâne sănătoasă

treaba stă cam aşa, dommmmnişoară, a răspuns LaTisha, ce ziceţi atunci de balerinele care ajung schiloade la bătrâneţe? sau de gimnastele care ajung la operaţie de înlocuire de şold? şi de alergătorii care- şi fac genunchii praf?

şi mie îmi spuneţi că sportul este bun pentru mine?

si dommmmnisoara Robertson s-a chinuit să-i răspundă

(rezultat!)

ar fi spus toate aceste lucruri în discursurile motivaţionale din imaginaţia sa, stând pe podium, vorbind la megafon, răspândind cuvinte de bun-simţ generaţiei sale de adolescenţi, incitând copiii din lume la o revoltă pe scară largă, făcând ravagii

ceea ce simţise în interiorul ei după plecarea Tatei

Taţi lucrase la serviciul de Combatere a Dăunătorilor al Primăriei, ceea ce-i oferea multă satisfacţie profesională, nicio zi nu seamănă cu alta, spunea el când stăteau în jurul mesei din bucătărie, luând cina care consta din crochete de peşte şi salată, este rolul meu să ucid paraziţii diabolici care infestează casele oamenilor şi le dau

coşmaruri, iar după aceea să le vindec trauma prin cuvinte liniştitoare

este o vocaţie, este o chemare, este contribuţia pe care o aduc eu lumii, mă-nţelegeţi?

ochii Mamei dispăreau sub frunte, iar LaTisha şi Jayla chicoteau, chiar dacă auziseră toate astea şi mai înainte, el tot mai era amuzant într-un fel prostesc

la sfârşit de săptămână, îşi rotunjea venitul ca bodyguard la un club de noapte de fiţe, asta e ca un fel de soldat ONU, care menţine pacea, doar că pe o scară mai mică, mă-nţelegeţi?

ceea ce o făcea pe Mami să-şi rostogolească din nou ochii

Taţi avea dreaduri lungi negre, un metru nouăzeci şi cinci si cam tot atâta în lăţime

este numai muşchi, fără grăsime, uite, pune mâna aici, îi spunea el lui LaTisha, flexându-şi bicepsul uriaş de la antrenamentele de culturism de la sală

strânge-l, dar ea nu putea nici măcar să lase o urmă sau să-l cuprindă cu amândouă mâinile, când el îi cerea să încerce si asta

până când Jayla întreba dacă poate să încerce şi ea, el era deja prea ocupat să mănânce, spunea: nu acum, Jayla, mai târziu

numai că acel „mai târziu" nu venea niciodată

îi plăcea să stea cot la cot cu fotbalişti celebri, care lăsau bacşişuri grase şi jucau

jocuri de noroc în secret deoarece câştigau prea mult, prea repede şi pentru prea puţin efort, aşa că nu cunoşteau valoarea banilor

la club era o încăpere, în spate, unde pierdeau mai mulţi bani decât câştiga majoritatea oamenilor într-o viaţă; implorau să-şi facă fotografii cu el, legendarul Glenmore Jones, regele bodyguarzilor, după cum se lăuda la masa din bucătărie

lucrurile stau mai mult pe dos, cred eu, spunea Mami

Taţi se prefăcea că este indignat

fotbalişti îi ofereau slujbe de bodyguard particular; el refuza pentru că îi plăcea să fie acasă la ora ceaiului

vreau să fiu cu voi, copiii plus soţia egal life (viaţa) mea, pentru că L vine de la Iove (iubire), I vine de la immortal (nemuritor), F vine de la family (familie), E vine de la eternal (etern)

din două în două weekenduri lucra la club în schimbul de noapte

venea acasă sâmbăta si duminică dimineaţa

*

părinţii obişnuiau să o ducă pe ea şi pe Jayla la toate muzeele gratuite din Londra

Mami spunea că copiii care reuşeau în viaţă aveau părinţi care îi duceau la muzee şi că nu trebuia să fii bogat pentru a face acest lucru

când intrau, le lăsau pe ea şi pe Jayla să-i conducă, deşi LaTisha mergea mai mult pe unde dorea ea, decât pe unde dorea sora ei, care era mai timidă şi mai rezervată

dacă LaTisha dorea să stea să privească la

nesfârşit dinozaurii înfricoşători înainte de orice altceva, i se permitea acest lucru

ani întregi e a făcut exact acest lucru, dorindu-şi să se poată căţăra în interiorul scheletelor lor

până când s-a plictisit de ciudăţenia lor preistorică şi Mami a spus: mă bucur că s-a încheiat faza asta

acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu rechinii din Acvariul din Londra, care erau cu adevărat periculoşi şi totuşi se aflau la o distanţă atât de mică, încât aproape că-i atingeai în spatele acvariului de sticlă

înconjuraţi de toţi peştii mai mici, cu formele lor înfiorătoare si ochii bulbucaţi

când îi urmărea, parcă se afla într-o lume imaginară

nu-i venea să creadă că erau adevărati

o dată pe an mergeau la Butlin's—, în Skegness—

nu-şi puteau permite să meargă în Caraibe cu întreaga familie, care ar fi fost destinaţia lor de vacanţă Numărul Unu, pentru a-şi vizita rudele

într-o zi vom lua un vapor de croazieră până acolo, spunea Mami, cu piscină şi cinematografia bord

vom începe să economisim bani chiar de săptămâna asta, încuviinţa Taţi

*

Mami venise din St Lucia la vársta de dói ani

crescuse la Liverpool, urmase o şcoală religioasă de bună reputaţie şi imediat după

ce o absolvise se înscrisese la un curs de asistenţi sociali

Taţi venise din Montserrat când avea treisprezece ani, vorbea caraghios şi arăta ca un străin, aşa cum le spusese el copiilor de o sută de milioane de ori

când s-a plâns de frig, profesorii au spus că avea probleme de comportament

când vorbea *patois—,* au crezut că era greu de cap şi l-au pus într-o clasă cu un an mai mică, chiar dacă la el acasă era în fruntea clasei

când era obraznic cu colegii albi de şcoală, numai el era remarcat şi trimis în caseta de penalizare

când se supăra din cauza tuturor acestor nedreptăţi, spuneau că era violent

când ieşea afară din clasă pentru a se calma, spuneau că era agresiv

aşa că s-a hotărât să fie astfel, a aruncat cu un scaun într-un profesor, prima oară nu a lipsit mult ca să-l nimerească

dar nu si a doua

a fost trimis la Borstal sub acuzaţia de aruncare de scaune, era ca o închisoare pentru tinerii infractori, LaTisha, unde şi-a ispăşit pedeapsa alături de tineri criminali, violatori şi incendiatori

nu voiam să fiu ca ei, aşa că am ţinut capul la cutie, din fericire eram un băiat masiv, aşa că m-au lăsat în pace

când am fost liber din nou, m-am ridicat de jos şi mi-am făcut o viaţă în ţara asta, LaTisha, adresându-i- se numai ei, chiar dacă era şi Jayla prezentă la masă

Jayla o acuza că era preferata Tatei
era adevărat şi ei îi plăcea
n-o să nege asta

mi-am pus toată furia înăbuşită în culturism, nu mi- am mai pierdut cumpătul cu nimeni, niciodată, de aceea tatăl pe care îl ştiţi voi este o persoană atât de liniştită şi de agreabilă, nu-i aşa, Pauline?

da, aşa este, tatăl vostru mi se pare într-adevăr foarte agreabil, fetelor, şi râdeau amândoi, de parcă ar fi fost o glumă numai între ei

deci într-un moment erau o familie fericită pusă pe glume, iar în septembrie, când ea a început şcoala gimnazială, el a plecat

nici măcar nu i-a anunţat că avea să plece, ca şi când nu s-ar fi pregătit în niciun fel pentru asta, a plecat când fetele erau la şcoală şi Mami la muncă, a lăsat pe masă un bilet în care spunea că îi părea rău

cum se poate una ca asta? e chiar adevărat sau e una din farsele lui?

Mami a avut o cădere nervoasă, a încercat să-l contacteze – când telefonul lui a sunat, şi-au dat seama că era în casă, îl lăsase sub pernă

i-a sunat pe toţi cei care îl cunoşteau şi a aflat că plecase undeva în străinătate

LaTisha stătea la fereastra sufrageriei, aşteptându-l să se întoarcă acasă, Jayla stătea la ea în cameră

toată noaptea de luni a stat LaTisha acolo, aţipind din când în când, trezindu-se când începeau să se lupte vulpile, sau maşina unui vecin a fost ridicată, sau când oamenii treceau pe lângă fereastră vorbind cu voce

tare

de asemenea întreaga zi de marţi şi întreaga noapte, toată ziua de miercuri

Mami nu le-a forţat, pe ea şi Jayla, să meargă la şcoală pentru că şi ea era într-o stare de mare agitaţie, şi-a luat câteva zile libere, mai trecea pe acolo sora ei, Mătuşa Angie, care a preluat sarcinile de pregătire a meselor şi de consolare a lor, a forţat-o pe LaTisha să facă baie, să mănânce, să se spele pe dinţi, a forţat-o să meargă la culcare în cea de-a patra noapte în care ea se dusese să aştepte la fereastră

în acea noapte, LaTisha a luat halatul lui Taţi de pe interiorul uşii de la baie şi a dormit îmbrăcată cu el, mirosind transpiraţia şi deodorantul lui, simţindu-i braţele înconjurând-o

câteva săptămâni mai târziu, Mami a reuşit să dea de el la telefon şi a ţipat la el

nu a putut să ofere o scuză acceptabilă, a auzit-o LaTisha spunându-i Mătuşii Angie, care a zis că era în mod evident cu altă femeie, de obicei ăsta era motivul pentru care bărbaţii îşi părăseau familiile

a spus că nu se va mai întoarce, Angie, nici acum, nici altădată, eu credeam că era un mare sentimental, îmi dau seama că nu-l cunosc deloc

Angie a făcut cercetări şi a descoperit că el plecase să locuiască în New Jersey cu Marva, una dintre prietenele mamei de la serviciu, care crescuse în oraşul acela

Tiannah, drăgălaşa ei fiică de patru ani, era a lui

Mami a dat jos toate fotografiile cu el, i-a ars restul de haine, a aruncat toate obiectele care îi plăceau, precum cana de cafea, săpunul Imperial Leather, vechea lui flanelă
LaTisha şi Jayla trebuiau să nu-l mai pomenească niciodată, el nu mai exista
numai că fantoma lui rămăsese, LaTisha îl putea vedea şi simţi pretutindeni

la masa din bucătărie spunându-le poveşti despre care mama ei zicea că erau exagerări, dacă nu chiar invenţii pur şi simplu
pe holul de la parter, unde el intra şi striga, a sosit Taţi! ştiind că ea şi Jayla vor lăsa baltă orice făceau ca să fie primele care să-l îmbrăţişeze de bun venit
în sufragerie, în fotoliul său special cu suport electronic pentru picioare, auzindu-l cum sforăie şi cum se trezea tresărind când îl gâdilau
dansând cu toţii pe albumele soul şi Motown la petrecerile aniversare şi la Crăciun, şi pe reggae în serile de duminică
calabalâcul lui care umplea coridorul de la etaj, jocul pe care ea şi Jayla îl jucau când aproape că i se încurcau printre picioare pentru a-l depăşi, înainte ca el să poată să le prindă strâns în braţe
auzindu-i vocea bubuind la parter, când LaTisha era la etaj
îi lipsea chiar şi bătaia lui în uşa de la baie, cerându- i să se grăbească şi de ce trebuie eu să trăiesc cu trei muieri cărora le ia atât de-al

naibii de mult să se gătească?

mama ei a început să mănânce în exces, se furişa la parter în mijlocul nopţii ca să dea o raită prin frigider, îşi strecura gin în apă începând cu micul dejun, crezând că ele nu observau asta si nici sticla care se golea
sau pe cea neîncepută din sacoşa de cumpărături
la fiecare două zile

apoi Mami le-a rugat să se aşeze de o parte şi de alta lângă ea pe canapeaua din sufragerie şi le-a spus că sosise timpul să afle adevărul

Jayla, tatăl tău este un fost iubit de-al meu pe care îl chema Jimmi şi care începuse să devină violent, când a încercat să mă arunce în jos pe scări, în aceeaşi seară eu am luat trenul de la Liverpool la Londra
nu a ştiut niciodată că eram însărcinată cu copilul lui si nu l-am mai văzut de atunci
de Glenmore se îndrăgostise în ultimele săptămâni de sarcină
el spusese că-i va iubi copilul ca şi când ar fi fost al lui

Jayla nu voia să vorbească despre asta cu LaTisha, petrecea încă şi mai mult timp în camera ei, când nu era la şcoală se juca pe calculator şi când LaTisha a intrat să se aşeze pe patul ei şi să stea de vorbă, aşa cum obişnuiau, jayla i-a spus să închidă uşa după ea când va ieşi din cameră, fără ca măcar să-

şi ridice privirea din calculator

într-o dimineaţă, când luau micul dejun, Jayla a spus că voia să-şi întâlnească tatăl, omul pe care l-ai ascuns de mine întreaga viaţă, Mami – care distrusese adresa părinţilor lui, nu ar trebui să te duci, Jayla, el aduce numai necazuri

Mătuşa Angie a dus-o pe Jayla la Liverpool, s-au înfiinţat în pragul uşii casei în care crescuse el, mama Iui a fost luată prin surprindere când ea i-a dezvăluit cine era, a trebuit să recunoască că era leită Jimmi

Jayla îşi dădea seama că nu era încântată să o vadă l-a sunat pe Jimmi la telefon din hol, i-a spus să vină să-şi întâlnească fiica, încă una, a auzit-o ea şoptind

nu se poate întâlni cu tine, a spus ea când a intrat din nou în cameră, are destui copii, n-are nevoie de mai multi

te descurci mai bine fără el în viata ta

când Jayla s-a întors acasă, îndurerată, LaTisha i-a spus să-l uite, este încă un ticălos, ca şi Taţi

când Taţi a sunat-o pe LaTisha de ziua ei, aproape un an mai târziu, el a plâns la telefon, făcuse tot ce făcuse pentru că îşi dăduse seama că o iubea pe Marva mai mult decât pe Pauline

asta nu-nseamnă că nu te iubesc pe tine şi pe Jayla, mă-nţelegi?

ea îi închisese telefonul.

2

LaTisha nu vorbea niciodată despre modul

în care îşi pierduse tatăl; ori de câte ori i se puneau întrebări, ea spunea că murise în urma unui atac de cord

era mai uşor decât să le explice ce se întâmplase, oamenii crezând atunci că trebuia să fie ceva în neregulă cu ea şi cu familia ei

altfel de ce să fi plecat el?

*

îşi făcea de cap, ura şcoala, nu se putea concentra, nici măcar Mami nu putea să o ţină în frâu şi ea era asistentă socială, te trimit acasă, în Jamaica, unde o să- ţi bage minţile în cap, LaTisha

OK, fie cum zici tu, nu mi-ar strica o vacanţă în Caraibe

apoi a dat petrecerea aceea de pomină la treisprezece ani, numai că mama ei a venit acasă prea devreme în dimineaţa următoare, atunci când ar fi trebuit să se întoarcă acasă în seara aceea

după ce s-ar fi făcut curat în casă, deci cine a fost de fapt de vină?

LaTisha dormea cu un băiat în pat (numele? nu mi-l amintesc)

mobila era cu josul în sus, pete de băutură şi de vomă, arsuri de ţigară, o draperie ruptă, o lampă spartă, pahare de plastic, scrum şi mucuri de ţigară împrăştiate pentru că, pe măsură ce petrecerea se prelungea tot mai târziu în noapte, cu o mulţime de necunoscuţi care se îngrămădeau înăuntru, renunţase să mai încerce să-i facă pe oameni să se comporte civilizat si să nu se îmbete

ce mama naibii
li se alăturase si ea

muamă! a primit bătaia vieţii ei în ziua aia

mama ei, care chipurile nu credea în pedepse corporale, a venit la ea ca săritǎ de pe fix, cu o curea şi o tigaie şi un pantof şi un fier de călcat care o lovi sub bărbie, moment în care LaTisha şi-a dat seama că se afla în zona de pericol şi s-a repezit afară din casă

s-a dus şi a stat pe leagănele din parc tot restul zilei

a trebuit să-i suporte pe toţi cei care-şi băgau nasul unde nu le fierbea oala, eşti bine, draga mea? inclusiv pe bărbatul care locuia singur în josul străzii şi nu vorbea cu nimeni niciodată

care a invitat-o în apartamentul lui la o ceaşcă de ceai şi o prăjiturǎ

ca şi când ea ar fi fost o tâmpită patentată

a fost ceea ce mămica ei a numit mai târziu un „punct de cotiturǎ” în relaţia lor

LaTisha l-a numit VCG[22], dar şi-a ţinut cu înţelepciune gura închisă, a promis ca din acel moment să se poarte frumos, ceea ce a şi făcut, acasă, nu voia să fie schilodită pe viaţă sau chiar să şi-o piardă

dar nu şi la şcoală, care era la fel de scârboasă ca întotdeauna, dar ea încerca să profite la maxim de ceva neplăcut, împreună cu Chloe şi Lauren, care se aflau acolo tot ca să se distreze

la fel şi Carole, până a început să se îndepărteze de gaşca ei

care nu mai voia să petreacă tot atât de mult timp cu ele, până când nu a mai petrecut deloc timp cu ele şi gata, ca şi cum cineva i-ar fi spus că singurul rost al şcolii era să te speteşti muncind şi să fii nefericit

exact opusul credo-ului găştii sale

Carole a devenit cea mai tocilară dintre hârţogari, a câştigat premii, a devenit absolut arogantă, după cum a crescut si în ochii Mutrei Acre

*

acum câţiva ani, când Lauren a văzut-o pe Carole în metrou la ora de vârf, aceasta se prefăcuse că nu o vede, deşi îţi jur pe Dumnezeu, LaTisha, mă binoclam la ea la câţiva centimetri de faţa ei şi ea se uita fix prin mine

LaTisha o găsise pe internet pe Carole chiar zilele trecute, Vicepreşedinte la o bancă [să dea NAIBA!)

chiar arăta ca o profesionistă şi mulţumită de ea însăsi

nu mai era acea Carole pe care o cunoscuse

cândva era o persoană diferită

*

LaTisha îsi dorea de mult să-i arate lui Carole că nu mai era necioplita dinainte, necioplita care nu era suficient de bună pentru a fi prietena ei.

întrucât managerul raionului de Produse Calde întârzie azi, ea îşi face drum pe la rotiserie să arunce o privire pe fugă

toate bune şi frumoase, iar Rupă, care este de obicei la tejgheaua cu peşte, îi ţine locul lui

Tammy care a fost concediată săptămâna trecută, fiind prinsă atunci când cei de la securitate au pus o cameră ascunsă în camera din spate deoarece nu-i ieşeau încasările

fusese prinsă tocmai când mânca aripi picante de pui, o dovadă de necontestat, a trebuit să plece, dată afară după şapte ani de slujbă pentru că şterpelea aripi de pui

ce fusese în mintea ei?

toţi au fost informaţi despre acest lucru ca avertisment, chiar dacă magazinul suferă în mod regulat o pierdere de aproape un milion de lire pe an din cauza furturilor comise de angajaţi, de clienţi, a erorilor casierilor si de administrare si din diverse alte cauze

este un risc al comerţului cu amănuntul pe scară mare, în ciuda întregii tehnologii şi securităţi îmbunătăţite cu care LaTisha este la curent în vederea pregătirii următoarei sale promovări

să muncească din greu?

să citească documente plictisitoare?

ador asta!

este recunoscătoare că nu a rămas blocată la perioada de început, când aproviziona rafturi, se descurca mult mai prost decât Tammy, dar scuza ei era mai valabilă

era cam asa

îl avea pe Jason, primul ei copil, cu Dwight, un accident, el nu voise să folosească prezervativ, spusese că se va retrage, este evident că nu o făcuse la timp (în mod repetat)

sarcina ei nu se observase decât când era

prea târziu

Dwight era agent de pază la magazin, aşa se întâlniseră pentru prima oară la cantină, iar ea stătea acolo şi vorbea la nesfârşit despre ceva profund şi semnificativ

când el s-a aplecat şi i-a şoptit, arăţi atât de bine, LaTisha

asta fusese tot

plus că i-a cumpărat un Big Mac şi un milkshake de căpşuni după programul de lucru, vrăjind-o tot timpul, LaTisha scumpo în sus, LaTisha scumpo în jos

ca şi când i-ar fi turnat miere pe trupul gol şi apoi ar fi lins-o

ceea ce a şi spus că voia să-i facă, e de ajuns să te privesc ca să mă excit

a strecurat-o pe furiş în garajul transformat în locuinţă de la capătul grădinii casei în care locuia împreună cu părinţii

în timp ce mama lui se uita la TV în casa principală

o strecurase din nou afară dimineaţa, înainte ca mama lui să se trezească, aceasta îl prevenise să nu aducă fete în casa din spate

LaTisha se întreba dacă mai fuseseră şi altele, nu avea importanţă, era al ei acum şi a început să se simtă apropiată de el, mai ales pentru că îi plăcea să vorbească după

băieţii dinainte voiau doar un orgasm şi nu o conversaţie, cu atât mai puţin o relaţie

ceea ce aveau ei doi, de fapt, după şapte luni petrecute împreună, mergând la cinema şi la concerte, făcând ceea ce era normal să facă o fată si un băiat

el a fost prima persoană căreia i-a spus

adevărul despre dispariţia tatălui ei, i-a spus cât de supărată şi de respinsă se simţise, l-a lăsat chiar să o vadă plângând de câteva ori, lucru care nu se întâmplase cu nimeni, niciodată

tatăl tău n-ar fi trebuit să facă asta, a spus Dwight mângâindu-i spatele, însă asta nu-l face să fie un om rău, doar unul slab, sunt destui bărbaţi de felul ăsta

ea nu se gândise la asta

deci Taţi fusese un om slab?

după cum s-a dovedit, la fel era şi Dwight

când s-a angajat o fată nouă, pe care băieţii au considerat-o de nota zece (fetele, de nota trei), aceasta s-a dat la el într-un fel uşuratic si dintr-odată

era ceva de genu’ care LaTisha?

a încercat să vorbească cu el, el a spus că îşi vedea de viaţă mai departe

mai departe faţă de ce? nu a fost nimic în neregulă cu noi, Dwight

m-ai făcut să mă simt sufocat, scumpo, eşti prea intensă, este prea mult şi prea repede, nu sunt pregătit să mă cuminţesc, pricepi?

ce vrei să spui cu prea mult şi prea repede? eu nu ţi- am cerut nimic

noaptea târziu, LaTisha l-a vorbit de rău prietenelor la telefon, doar ca să sfârşească în ţipete, pentru că încă îl dorea şi cum a putut să-i facă una ca asta?

eu am avut încredere în el şi el a făcut ceva pe încrederea mea

ele au compătimit-o, este un nemernic, LaTisha, poţi să-ţi găseşti unul mai bun, nu te

meritã, uitã-l, ceea ce ea a şi încercat să facă, până a descoperit că pântecele ei în expansiune nu era doar adipozitate infantilă

era însărcinată

iar după şapte luni, ca una dintre adolescentele acelea care se duce să facă treaba mare la toaleta şcolii doar pentru a-şi da seama că de fapt naşte un copil, şi e ceva gen OMG— şi WTF— şi habar n-aveam că sunt însărcinată

si

ɹ

tu eşti tatăl acestui copil, Dwight, ăsta dinăuntru, se bătea ea uşor peste stomac

se aflau în exteriorul magazinului, chiar înainte de tura lui, ea era atât de furioasă că o făcuse să intre în beleaua asta din capul locului

ai de gând să faci ceea ce trebuie în privinţa asta, D?

i-a spus că era vina lui

el i-a spus că nu

cum putea să nu fie, atunci când el refuzase să se protejeze când au făcut-o, spunând că bărbaţii adevăraţi nu poartă prezervative, erau incomode

trebuia să te fi gândit mai bine, i-a spus ea

si tu la fel

ɹ

Mami a luat-o razna, a trecut efectiv ca o rachetă, mai întâi prin tavanul bucătăriei, apoi prin tavanul de la baia de deasupra, apoi prin acoperiş şi s-a înălţat sus, pe cer, până s-a liniştit suficient pentru a reveni pe pământ cu o bufnitură

cum de mi se poate întâmpla una ca asta, se

văita ea

nu ţie ţi se-ntâmplă, i-a întors-o LaTisha

asta a făcut-o să primească o palmă atât de puternică, încât mai-mai că a trimis-o în capătul celălalt al camerei şi aproape că a rămas lipită de perete – cu braţele şi picioarele răşchirate

ca în desenele alea animate

Mami a fost atât de supărată, încât i-a spus lui LaTisha că trebuia să achite singură cheltuielile pentru creşterea copilului, după un alt scandal a dat-o afară, perorând despre faptul că LaTisha îşi făcuse familia de ruşine, nu-mi vine să cred, îndruga ea întruna, fiica mea e o mamă adolescentă

uite cine vorbeşte, a răspuns LaTisha

Mami a împins-o cu atâta forţă afară din casă, încât a căzut pe trotuar, aproape spărgându-şi capul

LaTisha a ţipat la uşa trântită în spatele ei, a găsit o cărămidă din cele desprinse din zidul grădinii lor, a proiectat-o prin fereastra de la sufragerie

din greşeală

trebuia doar să fisureze fereastra, nu să o facă ţăndări

în orice caz, Jason era în siguranţă în bucătărie

chiar şi aşa, Mami a ţipat că chema poliţia

LaTisha ştia că nu ar face asta niciodată... nu-i asa? în schimb, i-a scos lucrurile afară, inclusiv pe Jason lucrez toată ziua cu fete ca tine, nu pot să mă întorc acasă la una de acelaşi fel

i-a dat un număr de telefon de urgenţă
nici măcar nu a sunat ea acolo în locul ei

LaTisha a ajuns la un adăpost de urgenţă pentru mame tinere, cum putea mama ei să-i facă una ca asta atunci când trebuia să aibă grijă de un copil şi asta însemna că pierdea singura persoană care i-ar fi putut arăta cum să-l crească

cel puţin Dwight făcuse ce se cuvenea pentru scurt timp
se asigurase că turele lor coincideau, astfel încât ea să poată obţine cât mai multe din lucrurile de care avea nevoie pentru bebeluş fără să fie descoperită
nu-i plăcea să fure, dar s-a convins singură că nu era ca şi când supermarketul nu-şi putea permite asta, cu profitul lor de miliarde şi cu exploatarea muncitorilor săraci
era vina lor că nu o plăteau suficient şi, în orice caz, cum altfel avea să-şi întreţină copilul de una singură?
o săptămână mai târziu şi-a făcut apariţia Mami ca să o ia acasă, dar nu înainte de a-i spune că este o proastă afurisită şi că fusese nevoită să-i dea o lecţie, şi copilul ăla o să moară dacă rămâi să-l îngrijeşti singură, şi familia nu poţi să ţi-o alegi, nu-i aşa?
LaTisha i-a dat cea mai caldă îmbrăţişare, i-a spus cât de mult o iubeşte si
multumescmultumescmultumescmami

din fericire, Jayla fusese şomeră de când terminase cu şcoala la şaisprezece ani, aşa că

avea grijă de Jason în timpul zilei, când LaTisha se ducea la serviciu

Jayla iubea copiii, abia aştepta să-i aibă pe ai săi

LaTisha se întreba cum se va întâmpla acest lucru, când ea juca jocuri pe calculator toată ziua şi ieşea doar ca să-l plimbe pe Jason prin parc şi să meargă la întâlniri stabilite pe Tinder care nu ieşeau bine

se întorcea acasă devreme, spunând că acela nu era alesul

acum, când LaTisha avea două persoane care să o ajute să-l crească pe Jason, simţea că povara i se ridica de pe umeri şi trecea asupra lor

chiar dacă Mami spunea, nu ştiu dacă mi-a mai rămas ceva iubire de dăruit

când LaTisha o urmărea atunci când avea grijă de Jason, era evident că iubirea ei pentru el era nemăsurată

el o făcea să zâmbească mai mult decât zâmbise după plecarea lui Taţi

*

deci, iat-o, LaTisha KaNisha Jones, optsprezece ani, casieră la supermarket, celibatară, iar băieţii nu prea stăteau la coadă pentru a avea o relaţie serioasă cu ea, ca mamă singură a unui copil

când l-a întâlnit pe Mark la clubul de noapte pe care îl frecventa o dată pe lună împreună cu Lauren şi Chloe

era electrician, avea propriul apartament în Streatham, arăta beton şi nu-şi freca

mădularul întărit de ea în timp ce dansau

au stabilit o întâlnire care însemna un film, o pizza şi chiar un bar de vinuri – era prima oară când intra într-unul, unde el a tratat-o cu şampanie şi i-a deschis toate uşile care îi ieşeau în cale

nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste ea şi ce era cu privirea aia a lui de dormitor, care o făcea să se simtă sexy, iar băutura o făcea să se simtă romantică, i-a cedat chiar în seara aceea pe bancheta din spate a maşinii lui, într-o parcare goală, fără să ia nicio măsură de protecţie

când se giugiuleau, el i-a şoptit: am ştiut în clipa în care te-am văzut că eram meniţi să fim împreună, abia aşteptam să devenim una

a fost cel mai incredibil moment şi era foarte pregătită să aibă un bărbat în viaţa ei care i-ar fi putut fi tată lui Jason

când singurul lucru la care s-a ajuns a fost Jantelle, care nu şi-a întâlnit încă tatăl, pentru că atunci când LaTisha încercase să sune la numărul pe care i-l dăduse Mark

acesta nu exista

aşa că acum are nouăsprezece ani, doi copii, niciun bărbat şi se simte copleşită de dezastrul complet din viata ei

este atât de recunoscătoare pentru ajutorul pe care i-l dau Mami şi Jayla, pentru că celelalte prietene ale ei erau încă oameni liberi şi se retrăseseră pentru că ea nu era asa

era clar că nu voiau să fie împiedicate de o

mamă singură ca prietenă apropiată, care în următorii şaisprezece ani avea să fie legată de cei doi copii ai ei

ceea ce însemna că si ele ar fi trebuit să fie

la fel.

4

Trey era tatăl copilului Numărul Trei

fratele mai mare al unei foste colege de clasă şi un upgrade prin comparaţie cu alţii, pentru că el lucra ca profesor de sport la vechea ei şcoală (ce coincidenţă!!!)

şi-l amintea de la petrecerea ei, când el şi gaşca sa stârniseră senzaţie când îşi făcuseră apariţia

LaTisha pusese ochii pe el de îndată ce intrase pe uşă; înainte ca ea să poată face vreo mişcare, Carole a fost observată părăsind petrecerea cu el, atât de beată încât abia se putea ţine pe picioare

lunea următoare, la şcoală, când LaTisha o întrebase de-a dreptul dacă i-o trăsese lui Trey, Carole spusese în niciun caz, gagico, şi nu o privise în ochi, semn sigur că cineva minţea (credeţi-mă)

Trey i-a cerut o întâlnire pe Facebook, poate că îşi amintea de ea, poate că nu, în mod cert nu fusese descurajat de grămada de fotografii cu cei doi copii ai ei pe care le încărcase pe site

ceea ce probabil că o transformase într-o bătută în cap în ochii majorităţii băieţilor

în poza lui de profil Trey era la bustul gol,

încerca să pară un derbedeu, numai că LaTisha îşi dădea seama că asta era de ochii lumii pentru că privirea lui era blândă

toate celelalte fotografii erau cu el şi gaşca lui, nicio fată, semn că nu era vreun şmecher şi aştepta să apară fata potrivită înainte de a se implica

pentru întâlnirea cu el, s-a îmbrăcat într-o rochie mulată cu paiete şi pantofi cu toc şi barete, hotărâtă să nu-i cedeze până la a zecea întâlnire

şi va insista să-şi pună prezervativ

el a luat-o de acasă cu maşina lui, ceea ce era foarte cavaleresc din partea lui, în loc să se întâlnească la restaurantul cu specific caraibean de pe bulevard, aşa cum stabiliseră

au purtat o conversaţie uşoară când străbăteau străzile, aveau în comun Şcoala Mixtă din Peckham, au râs pe seama doamnei King, care încă mai preda acolo, care încă mai era urâtă de toată lumea, care încă mai era poreclită MA

numai că în loc să o ducă la restaurant, s-au îndreptat spre locuinţa lui pentru o cină romantică intimă, a spus el, în locul unui restaurant zgomotos cu o mulţime de indivizi care să-i facă ochi dulci

ce putea să răspundă la aşa ceva?

a descoperit că locuia într-o cameră dintr-o locuinţă par
tajată, cu un pat, un şifonier şi o chiuvetă, ea s-a gândit să iasă imediat de acolo, dar el a spus: am visat să dansez cu tine, să dansăm, LaTisha, hai să dansăm

după aceea, voi comanda nişte mâncare indiană

el o făcea pe John Legend—, o trăgea spre el şi ea sa gândit, OK, dansul este inofensiv, numai că mâinile lui au devenit tare neatâmpărate şi în curând lucrurile s-au înfierbântat

trecuse un an de când născuse şi în tot acest timp

nu avusese parte

DELOC DE SEX

nu avea de gând să meargă până la capăt, voia doar să-şi facă puţin de cap, până când Trey şi-a deschis fermoarul

de la blugi în timp ce dansau şi i-a împins mâna în pantalonii lui

bine, Trey, deci eu o să plec acum...? poţi să mă conduci acasă, te rog, sau, uite ce e, voi lua autobuzul, chiar trebuie să mă întorc acasă si să fiu alături de copiii mei şi să mă asigur că nu mai intru în belele

i-a spus ea

în gând

în timp ce îl masturba pe pat şi înainte să poată obiecta el era înăuntrul ei şi nu era nici măcar o primă întâlnire, cu atât mai puţin a zecea şi ea nu se aştepta la asta şi el chiar pompa din greu şi îi provoca durere şi ea se chinuia să iasă de sub ceea ce i se părea un bloc de beton şi nu vreau, încă nu, dă-te jos de pe mine, Trey, te rog, i-a spus ea

vorbind la pereţi

asa că a renunţat

nu-l putea opri

ea îl provocase
în orice caz, l-a lăsat să-şi vadă de treabă
până când el a gemut
când termina
a rămas întins pe jumătate peste ea
strivindu-i coastele
a adormit
nu voia să-l deranjeze mişcându-se din loc
voia să plece acasă
chiar trebuia să se ducă acasă la Jason şi Jantelle, Jayla şi Mami
când el s-a răsucit şi s-a rostogolit de pe ea, suficient cât să scape, a plecat fără să facă zgomot pentru eventualitatea în care el s-ar fi trezit si ar fi vrut să

comande mâncarea indiană
a mers pe străzi până a găsit o staţie de autobuz, a aşteptat o veşnicie, era frig şi ea nu era bine îmbrăcată, a trebuit să schimbe autobuzul de două ori, i-au trebuit trei ore ca să ajungă acasă
unde a petrecut mult timp sub duş
întrebându-se dacă făcuse el un lucru greşit sau dacă era vina ei
ar fi trebuit să rămână şi să discute cu el
despre asta poate ar fi spus că nu o auzise
spunând „nu” sau că era înnebunit de
dorinţa de a o poseda ceea ce era, pe
undeva, măgulitor
şi nu se putuse opri

*

pe undeva, se aştepta ca el să o sune săptămâna următoare, hei, ai plecat înainte să-ţi pot spune ce bine m-am simţit cu tine, ai

avea chef să mergem la un film în weekend?

a aşteptat un apel care nu a mai venit niciodată, singurul care a venit a fost Jordan

aşa că acum avea trei copii, Jason, Jantelle şi Jordan, toti înainte ca ea să-si fi serbat a douăzeci si una aniversare

trei copii care aveau să crească fără taţi care să facă parte din viaţa lor

LaTisha a început să facă plimbări lungi pe străduţele lăturalnice în pauza de prânz de la serviciu, îndepărtându-se de coşmarul din Old Kent Road, cu maşinile sale bubuitoare şi gaze de eşapament

încerca să găsească un sens în tot ce i se întâmplase, să se înţeleagă pe ea însăşi

şi-a reproşat că fusese atât de proastă, da, proastă

Mami oscila între a o învinovăţi pe LaTisha că nu era bună de nimic şi a se învinovăţi pe ea pentru că crescuse un copil care ajunsese în felul acesta.

5

LaTisha şi-a încheiat patrularea de dimineaţă prin supermarket

este pe punctul de a lăsa să intre clienţii matinali, care preferă culoarele goale ca să-şi manevreze cărucioarele fără să-şi facă griji că vor accidenta doamne în vârstă sau copii mici

când magazinul se deschide, ea se duce la etaj, în birou, ca să-şi verifice e-mailurile şi să vadă cine se preface bolnav, un sistem expus

exploatării din moment ce nu trebuie să prezinţi un certificat medical până în a şaptea zi de tras chiulul

ca o persoană care a abuzat de sistem mai mult decât majoritatea, este în cunoştinţă de cauză

acum este un bun cetăţean, hotărâtă să-i prindă pe cei care nu sunt, precum Carter, care a cerut să intre în concediu de odihnă cu două săptămâni înainte de Crăciun, iar când ea l-a refuzat, a sunat să anunţe că era bolnav

din Thailanda

zece zile mai târziu i-a prezentat un certificat medical eliberat de un medic străin dubios, fără îndoială, şi a făcut tărăboi pentru că ea nu voia să-l accepte: este prea târziu, Carter, şi Thailanda nici măcar nu era în UE ultima oară când a verificat cineva, aşa că în niciun caz nu este valabil, a spus ea, calmă, în timp ce el zbiera de la mare distanţă că avea să o reclame

poţi face orice doreşti, Carter, este dreptul tău

simţindu-se mândră de ea pentru că o îndepărtase pe vechea LaTisha, care ar fi bătut în retragere – şi uite unde ai ajuns în felul ăsta, nenorocite

aceasta este Noua LaTisha

cea care obţinuse două calificative „Foarte bine" la cursurile serale

care chiar că i-au făcut capul pătrat, îi pulsa creierul de durere de atâta gândire şi memorare, o dureau ochii de atâta citit

şi-a pierdut jumătate din neuroni urmând

cursurile alea, zău aşa

pe cealaltă jumătate o foloseşte pentru a obţine o diplomă online de Managementul comerţului cu amănuntul la Open University

este în anul doi, cu frecvenţă redusă, mai are încă patru ani

aceasta este Noua LaTisha

care se apropie de treizeci de ani şi a decis să rămână singură atât timp cât va fi necesar până să întâlnească un bărbat potrivit pentru ea şi copiii ei

s-ar părea că Tyrone, directorul raionului de Produse Electronice şi Aparatură Electrocasnică, o simpatizează, ea îi studiază comportamentul ca să verifice dacă e afemeiat, până acum totul era bine

este singur, necăsătorit, fără copii

îl va urmări cu atenţie, nu va grăbi lucrurile

poate va fi ceva cândva sau poate niciodată

*

cea mai lungă relaţie a avut-o cu Kamal, care a durat nouă luni, au fost la întâlniri adevărate, ea i-a cunoscut prietenii şi familia, el a petrecut timp cu familia ei

Mami îl considera un băiat bun, Jayla îl plăcea pentru că juca jocuri pe calculator cu ea, copiii se ataşaseră de el pentru că îi răsfăţa cu dulciuri

ei cinci arătau ca o familie pe pagina lui de Instagram

relaţia s-a încheiat pentru că, deşi îi plăceau copiii ei, voia propriii copii

şi cu toate că ea îl plăcea, nu mai voia să fie o maşină de făcut copii

era timpul să-şi vadă fiecare de viaţa sa, au convenit ei, în mod matur, discutând faţă în faţă

fără minciuni sau înşelăciune, sau răutate din partea lui

după el, s-a întâlnit cu doi ţipi pe care îi cunoscuse la petreceri şi a descoperit că unul din ei se vedea în paralel şi cu altă femeie, care i-a cerut socoteală într-o dimineaţă, când LaTisha ieşea din apartamentul lui

celălalt părea să aibă la activ mai multe femei, potrivit sms-urilor sale şi postărilor de pe Tinder, WhatsApp şi Facebook

pe care i le-a citit în timp ce el dormea

le-a dat papucii ambilor bărbaţi, fără menajamente

cu efect imediat

aceasta este Noua LaTisha

care încă mai locuieşte cu Mami şi Jayla în casa familială, împreună cu Jason (doisprezece ani), Jantelle (unsprezece ani) şi Jordan (zece ani)

ea şi Jantelle împart aceeaşi cameră, băieţii au podul mansardat, Jayla şi Mami au propriile camere

Jason este cel mai mare şi mai inteligent, îi place să înveţe mai mult decât celorlalţi, poate pentru că fiind cel mai mare, este mai responsabil

ca atare, îi este cel mai drag, nu-i vine să creadă că a petrecut atât de multe luni crescând în interiorul ei fără ca ea să fi ştiut

ceea ce o întristează, s-ar fi putut simţi

singur fără ca ea să-i vorbească şi să-şi mângâie burta, ceea ce a făcut cu ceilalţi doi

Jantelle este specială fiind singura fată, îi seamănă cel mai mult, o mini-eu, şi este cea mai grijulie, ori de câte ori LaTisha este la biroul ei şi cască, se apropie de ea şi îi spune: e timpul să tragi un pui de somn, Mami, să-ţi aduc nişte lapte cald cu miere?

Jordan seamănă cu Trey şi bănuieşte că i-a moştenit apucăturile

Jordan a fost deja exmatriculat de la şcoală, creează cele mai multe probleme acasă, refuză să meargă la culcare sau să rămână în pat atunci când este nevoit so facă, fură bani, provoacă certuri cu fraţii săi mai mari şi se furişează afară să se joace atunci când a fost pedepsit

de curând, l-a prins urmărind filme porno la calculatorul familiei

copiii au trei mame

LaTisha este cea mai severă şi mai fascistă: teme, supunere, maniere

Mami este mai dulce şi mai îngăduitoare faţă de obrăzniciile nepoţilor decât a fost cu ea

Jayla este cea mai nebună, acum nu mai iese deloc din casă, nu vrea să consulte un psihiatru, este foarte palidă din cauza lipsei de vitamina D şi stă lipită de calculatorul ei, făcând dumnezeuştiece

iar acum câteva săptămâni şi-a făcut, din senin, apariţia Taţi

LaTisha a venit acasă şi l-a găsit stând pe

vechiul lui fotoliu din sufragerie, de parcă nu ar fi plecat niciodată

era tot atât de masiv, dreadurile lui erau acum mai mult cenuşii decât negre şi avea burtă

când a intrat în cameră el a privit-o admirativ, iubitor

relaţia cu Marva nu a mers, i-a fost dor de adevărata lui familie

Mami nu părea că avea de gând să-l dea afară în viitorul apropiat, parcă dragostea ei pentru el revenea în valuri de nestăpânit

Jason şi Jantelle stăteau cocoţaţi pe marginea canapelei, neştiind ce să creadă despre acest uriaş care era bunicul lor

Jordan se hotărâse deja, s-a îndreptat spre bunicul lui, care a întins braţul şi l-a înconjurat când a venit destul de aproape ca să fie îmbrăţişat

Jordan şi-a privit scurt bunicul, cu o expresie atât de angelică pe chip

si-a dat seama că fiul ei mezin avea nevoie de tatăl ei în viata lui.

— *Personal shopper* (1b. engL în orig.}, meserie care şi-a făcut apariţia şi în România (n. tr.J.

— Mutră Acră (n. tr.}.

— Lanţ de staţiuni mari de pe litoralul britanic (n. tr.}.

— Oraş în comitatul Lincolnshire (n. tr.).

— Limbă creolă bazată pe engleză, cu influenţe vest-africane, vorbită în Jamaica (n. tr.}.

—Acronim pentru vătămare corporală gravă (n. tr.}.

— *Oh my God!* („Doamne Dumnezeule!”} (n. tr.}.

— *Whatthefuck* („Ce dracu’?”} (n. tr.}.

— John Legend (n. 1978}, cântăreţ, compozitor american, câştigător al premiilor Grammy şi Oscar (n. red.}.

Capitolul III

SHIRLEY

1

Shirley
(înainte de a fi doamna King)
intră la Şcoala mixtă din Peckham
un fost atelier de lucru victorian pentru săraci, cu două blocuri dreptunghiulare de beton lipite asimetric la ambele capete
la care se ajunge pe ceea ce se numea cândva Aleea Săracilor
care duce până la uşile lui ca de castel

poartă o fustă creion şi o jachetă gri-deschis, o bluză bleu pastel, o fundă gri la gât, pantofi negri de lac cu baretă şi toc jos, ca şi mândria ei
când păşeşte prin uşile impresionante din lemn lambrisat de la intrare
scări largi urcă pe ambele părţi ale holului, ducând la etajele superioare
coridoare lungi se întind în două direcţii, de o parte si de alta a holului
a ajuns mult prea devreme, se plimbă prin şcoala goală, explorează sălile de clasă luminoase, îşi imaginează cum esenţa şcolii îi

pătrunde în suflet, da, chiar până în suflet

nu va fi o profesoară bună, ci una excelentă

una de care îşi vor aminti generaţii de copii din clasa muncitoare ca de persoana care i-a făcut să simtă că erau în stare să realizeze orice îsi doreau în viată

o fată de prin părţile acelea, care se cuminţise, revenea să-şi transmită cu generozitate cunoştinţele si altora

părinţii ei, Winsome şi Clovis, sunt mândri de ea pentru că fusese admisă la universitate pentru a studia Istoria şi ulterior obţinuse o diplomă în Pedagogie

ea este cea care a reuşit în viaţă, nu fraţii ei mai mari

care nu trebuiau să facă niciun fel de treburi casnice şi nici măcar să-şi spele hainele, pe când ea trebuia să- şi petreacă dimineţile de sâmbătă făcându-le pe ambele

care erau serviţi primii la masă cu feluri de mâncare pe care nu trebuiseră niciodată să le gătească şi care primeau porţii suplimentare pentru că erau flăcăi în creştere, inclusiv porţii uriaşe din cele mai gustoase deserturi

care nu erau pedepsiţi dacă spuneau ce gândeau, pe când ea era trimisă în cameră la cel mai mic semn de insubordonare: păstrează-ţi gândurile pentru tine, Shirl

deşi este adevărat că ei erau bătuţi cu cureaua, iar ea nu – pentru că ieşeau afară fără permisiune sau nu se întorceau la timp acasă de la şcoală – dar asta se întâmpla numai pentru că ea nu încălca regulile niciodată

toată lumea credea că Tony şi Errol erau sortiţi să fie vedete de fotbal, nişte Pelé în devenire, la un pas de gloria Cupei Mondiale

până au împlinit şaisprezece ani şi talentul lor timpuriu nu a evoluat într-unul profesional, iar calitatea lor de membri ai clubului de juniori a fost revocată

au părăsit studiile gimnaziale devreme, devenind nişte funcţionari care se ocupau de hârţoage

în loc să lovească mingea pe stadionul Wembley

ea este Povestea De Succes A Familiei

Shirley trece pe lângă laboratoarele pline cu vase Petri şi desicatoare, microscoape şi pipete

trece pe lângă ateliere de artă pline de culoare, cu câteva tablouri bunicele şi un studio aerisit pentru prelucrarea lemnului, cu bancuri de lucru (numai pentru băieţi)

pe lângă o sală de cursuri de gospodărie cu mese de preparare din oţel şi aragazuri pe gaz, gata să instruiască următoarea generaţie de femei gospodine, femei casnice şi femei care lucrau cu normă întreagă, un dezavantaj al Mişcării de Emancipare a Femeilor ceea ce nu va fi si cazul ei

odată ce se va căsători cu Lennox, au convenit că el se va ocupa de gătit, ea va face curăţenie, el va face cumpărăturile, ea va călca rufele

nici măcar nu au trebuit să se certe pentru asta

este norocoasă să-l aibă

pereţii clasei sunt decoraţi cu grafice şi diagrame, desene anatomice, planete care orbitează în jurul Soarelui, afişe cu mamifere dispărute şi o hartă a lumii care face ca Marea Britanie să rivalizeze ca dimensiune cu Africa, moştenire de la cartografii din perioada colonială cărora li s-a tolerat greşeala vreme de secole, şi chiar şi în prezent după cât se pare, pe când se apropie de propria ei sală de clasă de la etajul doi, cu înşiruirea obligatorie de regi şi regine ale Angliei pe pereţi

precum şi un poster al măştii mortuare din aur a lui Tutankhamon de la expoziţia de la British Museum, la care a stat ore întregi la coadă cu şcoala ei pentru a o vedea

frumosul Faraon-copil care a trăit cu o mie trei sute de ani înainte de Hristos

de care s-a îndrăgostit fiecare fată din clasa ei, fiind moarte după iubitul lor din Egiptul antic

mai este şi un poster cu monoliţii de la Stonehenge, care se înalţă misterioşi pe câmpiile din comitatul Wiltshire pe măsură ce Soarele coboară în fundal, o altă excursie şcolară de neuitat

pe când între ferestrele semeţe care dau spre locurile de joacă, Neil Armstrong păşeşte pe Lună însoţit de textul: un pas mic pentru om, un salt uriaş pentru omenire

asemenea ei

fiecare pas pe care îl face îi va ridica pe copiii aceştia, nu va lăsa pe niciunul de izbelişte

pe când îşi netezeşte fusta, îşi înfoaie funda

de la gât şi părul coafat permanent, băncile de lemn stau aliniate, tabla este ştearsă şi curată, creta albă se află pe tava ei de lemn, pregătită pentru ca ea să ofere inspiraţie claselor cu elevi de capacităţi diferite din acest vast cartier multicultural

pe când îngeraşii de copii se revarsă în clasa însorită în prima zi a noului an şcolar, vocile lor flecăresc neîncetat, pline de entuziasm la ideea de a-şi întâlni noua profesoară de istorie, nu cu mult mai în vârstă decât ei, care în clipa aceea îşi simte inima debordând de bucurie

pe când soarele iese din nori pentru a-i bate direct în faţă, însufleţind-o cu energia şi bunătatea lui

pe când strigă catalogul pe măsură ce fiecare clasă intră în sala ei în ziua aceea, hotărâtă să le memoreze repede numele, cunoscând importanţa contactului personal al unui profesor pentru stabilirea unei relaţii

Danny, Dawna, Decima, Devonne, Doreene, David

Janet, Jenny, Jackie, Jazil, Chris, Mark, Monica, Matthew

Rosemary, Lenny, Lloyd, Keith, Kevin, Helen, Ian

Sharon, Yasmin, Jasmine, Jasvin, Marlene, Merline, Ekow

Glenford, Garry, Gerry, Tim, Tom, Trevor, Tony, Terry Kweku, Kwaku, Kwame, Winston, Smita, Leah, Akua Julia, Jules, Julie, Juliette, Beverley, Brenda, Chaz, Maz, Rory

Remi, Yemi, Abi, Aarti, Eddie, Carlton, Kingley, Shabnam

Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toţi, misiunea ei a început – să facă astfel încât istoria să li se pară distractivă şi relevantă, pentru că trebuie să evităm repetarea greşelilor din trecut şi să aprofundăm înţelegerea noastră despre cine suntem ca rasă umană, nu-i aşa, clasă?

fiţi cuminţi, nu vă mai foiţi acum, nu existăm într-un vid, copii, nu vorbiţi acolo în spate, vă rog, mulţumesc, facem cu toţii parte dintr-un continuum, repetaţi după mine, viitorul este conţinut în trecut şi trecutul este conţinut în prezent

feţişoarele lor isteţe, strălucitoare, privind în sus spre ea, cu câteva coşuri, cu tenul puţin unsuros, unele dintre fetele mai mari sunt prea machiate (e interzis), cu toate acestea sunt ascultătoare, fac ceea ce li se cere, încurajate, fără îndoială, de pasiunea şi personalitatea ei abordabilă

chiar şi puşlamalele de Kevin, Keith şi Terry, care sau prezentat la şcoală cu svastici lipite pe penare şi insigne cu Frontul Naţional afişate cu neruşinare pe sacourile lor

situaţie pe care o abordează educându-i cu privire la Soluţia Finală a lui Hitler, le arată fotografii din lagărul de concentrare Bergen-Belsen pe care americanii l-au eliberat la sfârşitul războiului

şocul produs de acestea declanşând sute de întrebări

dominsoară! dominsoară! dominsoară!

nu, nu sunt schelete ambulante, ci prizonieri de război şi abia dacă mai sunt în viaţă, şi acestea erau camerele de gazare, iar aici este

o groapă comună plină de schelete reale, iar acesta este un desen cu femei care au muncit atât de mult în lagăre, încât le-a căzut pântecele, după cum puteţi vedea

daţi-le mai departe şi priviţi-le cu atenţie

sau când au izbucnit războaiele rasiale în clasă

priviţi această fotografie a unei linşări din Mississippi în anul 1965, da, copiii aceia chiar aplaudă şi ovaţionează când acest bărbat negru atârnă spânzurat de un copac, cu gâtul rupt, fapta de care era acuzat fiindcă se uitase, chipurile, sugestiv la o femeie albă

dominsoară! dominsoară! dominsoară!

nu, nu au existat niciun fel de procese, suspecţii erau înşfăcaţi de pe stradă şi spânzuraţi, împuşcaţi, bătuti sau arşi de vii

aceasta, clasă, este ceea ce se întâmplă atunci când prejudecăţile scapă de sub control

le captase atenţia şi până la sfârşitul fiecărui trimestru le câştigase aprecierea, exprimată printr-o mulţime de cadouri precum felicitări lucrate manual şi prăjituri de casă, ouă de Paşte din ciocolată, cadouri de Crăciun şi coşuri de fructe pe care îi era jenă să le care, revărsându-i-se din braţe, în cancelaria aglomerată [un mod sigur de a-ţi face duşmani) şi le ducea, în schimb, direct în portbagajul maşinii sale

Shirley

a fost lăudată de directorul şcolii, domnului Waverly, ca fiind un pedagog înnăscut, care stabileşte cu uşurinţă o legătură cu copiii,

care depăşeşte cu mult îndatoririle de serviciu, obţine rezultate excelente la examene datorită abilităţilor ei exemplare de predare şi de care cei din neamul ei puteau fi mândri

la prima sa evaluare anuală la locul de muncă

Shirley a simţit că de acum presiunea care se exercita asupra ei era să fie un profesor excelent şi un ambasador

pentru fiecare om de culoare din lume.

2

Cancelaria este ticsită de canapele, mese, fotolii, cuiere şi aviziere de plută împânzite de programări prin rotaţie pentru monitorizarea pauzelor, cărţi poştale, instrucţiuni de evacuare în caz de incendiu şi un poster cu o fată la bustul gol, de cel mult şaisprezece ani dacă-i avea şi pe aceştia

profesorii vin şi pleacă, copiii bat la uşă pentru una sau pentru alta, le răspunde enervat un profesor sau altul, ce mai e acum, Moira-Billy-Mona-Ruthine- Leroy?

nu putem să luăm şi noi prânzul în linişte măcar o dată?

Shirley suportă fără să se plângă mirosul greu şi puturos al ţigărilor, cu toate că o înţeapă ochii şi părul îi duhneşte atât de tare, încât trebuie să şi-l spele în fiecare seară

o adunătură atât de îngălată, profesorii ăştia, gândeşte ea, stând aşezată cu grijă în fustele ei dichisite şi pantofii cu barete,

urmărindu-i cum mănâncă sandviciurile cu brânză şi cu roşii, sau plăcintele cu carne de porc, sau pateurile Cornish în locul lăturilor dezgustătoare servite la cantina şcolii

în timp ce ea îşi mănâncă saramura de peşte, bananele feliate şi chiflele din aluat dospit

în speranţa că nu o va observa nimeni, urăşte să trebuiască să dea explicaţii

în stânga ei stă Margo [Geografie), care poartă rochii lungi înflorate şi părul lung în stil hippy, cu două şuviţe subţiri de păr împletit înfăşurate ca un fel de nimb în jurul frunţii

predă atât timp cât va fi nevoie pentru a strânge bani ca să realizeze pe jos o călătorie spirituală la un ashram din Goa, unde să se regăsească pe sine (în primul rând) şi să găsească un soţ (în al doilea rând), şi să plece de aici, de aici, gesticulează ea

s-au angajat în acelaşi timp, s-au aliat împotriva Vechii Generaţii, din care cei mai mulţi nici măcar nu ştiu ce înseamnă pedagogia

lui Shirley îi place de Margo pentru că Margo Flower
Power o place şi o acceptă

de cealaltă parte a lui Shirley stă Kate (Literatura Engleză), cealaltă prietenă a ei, hotărâtă să devină directoare înainte de a împlini treizeci şi cinci de ani, care o afirmă cu o asemenea convingere, încât atât Shirley, cât şi Margo nu pot decât să dea afirmativ din cap, bineînţeles, Kate va deveni directoare,

crescută fiind de părinţi politicieni care spuneau totul cu convingere, potrivit lui Kate, care trebuia fie să aibă o încredere asemănătoare cu a lor, fie să fie strivită de aceasta

masivul John Clayton (Matematică) stă vizavi, purtând o barbă care ar fi putut să găzduiască o legiune de păduchi, o jachetă din denim cu aspect murdar, pantaloni uzaţi din catifea cord şi sandale decupate în picioarele lui uriaşe

nu prea poate servi drept exemplu pentru copii, deşi ea îl place – împrăştiat, conciliant, amabil cu ea, ceea ce, recunoaşte ea, e tot ce contează

el citeşte un ziar, pagina întâi fiind împodobită cu poza unui infractor făcută de poliţie, un tânăr negru cu o privire holbată şi părând ameninţător peste scrumierele şi cănile pătate de ceai de pe măsuţa de cafea

ea şi-ar dori să lase ziarul deoparte, îl resimte ca pe ceva personal, jenant

vrea să vorbească cu Margo şi Kate despre asta, ar fi oare interesate, solidare sau chiar ar înţelege? nu păreau să-i observe culoarea pielii sau cel puţin nu o menţionau niciodată

J

vrea să le spună că este ca şi cum ar fi fost atacată personal de mass-media

că, neliniştite, femeile îşi ţin mai strâns genţile când trec pe lângă ea pe stradă sau când ea se aşază lângă ele în autobuz, deşi ea nu a furat niciodată nici măcar
un penny din
poşeta maniei, un ritual de trecere pentru cei mai multi

copii, sau fie şi un creion din dulapul cu papetărie al şcolii, ca să nu mai vorbim de hârtie igienică din locuri publice, un
furtişag obişnuit la universitate, suluri întregi înghesuite prin pulovere sau în genţi de către colege de apartament care erau, remarca ea, în timp ce îşi scoteau prada pe masa din bucătărie, nişte hoaţe ordinare

Shirley încearcă să nu cedeze în faţa ideii paranoice că orice reacţie negativă se datora culorii pielii sale

mama ei i-a spus că nu va şti niciodată cu siguranţă de ce se iau oamenii de ea, decât dacă aceştia spun clar despre ce este vorba, să nu presupui că oamenii nu te plac din cauza rasei tale, Shirl, poate au o zi grea sau sunt morocănosi de felul lor

*

Shirley adoptă o politeţe de un farmec ofensiv chiar şi faţă de acei colegi care o antipatizează, cum este Tina Lowry (Educaţie Fizică), ce îşi schimbă locul de fiecare dată când Shirley se aşază lângă ea

şi Roy Stevenson (Fizică), care i-a închis uşa în faţă de trei ori pentru ca ea să fie convinsă că o făcea intenţionat

şi Penelope Halifax (Biologie, Dirigintă la clasa a VIa), care ignoră încercările (tot mai rare) ale lui Shirley de a o saluta pe coridoarele şcolii, unde Penelope trece imperial pe lângă ea, ca o Mare Ducesă Moştenitoare din Rusia Imperială care trece pe lângă un ţăran de rând

Penelope

este singura femeie care ia cuvântul la şedinţele personalului, unde toată lumea stă într-un cerc mare în sala de festivităţi care serveşte şi ca sală de sport şi cantină, unde miroase a transpiraţie proaspătă şi varză stricată

a cărei voce încrezută răzbate prin vocile tunătoare ale profesorilor-masculi alfa

cărora le place să-şi paseze mingea de-a lungul terenului circular cu brutalitatea profesioniştilor în tenis, iar când Shirley şi celelalte femei încearcă să intervină, vocile lor mai puţin asertive, care se străduiesc să se facă auzite, sunt întrerupte de masculii alfa înainte chiar de a termina ce aveau de spus

chiar şi Kate, care altfel este guralivă, este redusă la tăcere

Shirley detestă faptul că toate s-au resemnat, lamentabil, să-i lase să vorbească pe bărbaţi şi pe Penelope

să ia decizii pentru toate celelalte

în această după-amiază de sfârşit de mai

după ce zgomotul a o mie de perechi de picioare a părăsit clădirea şi s-a îndreptat spre capătul aleii, părăsind şcoala într-o tăcere posttraumatică

Penelope abordează problema slabei performanţe a şcolii la examene, afirmând că jumătate dintre copii sunt atât de grei de cap şi de prost-crescuţi, încât ar trebui să fie suspendaţi sau chiar exmatriculaţi din scoală

toată lumea ştie la care jumătate se referă

Penelope este cunoscută pentru că pe

obraznicii Pete Bennett— din lumea asta îi pedepseşte cu reţinerea după ore, în timp ce pe tinerii Winston Blackstock— îi suspendă de la ore

primul pas spre exmatriculare

ea este cea care ar trebui pensionată cu forţa, în opinia lui Shirley

afară cu Vechea Generaţie

trăiască Noua Ordine

lupii tineri

ea

Shirley decide că este timpul să intervină şi să ia cuvântul

nu sunt de acord, Penelope, nu trebuie să renunţăm la ei, spune, simţind că i se usucă gura, în timp ce masculii alfa încep să se foiască pe scaunele lor

cred în ideea de a aduce societatea mai aproape de semnul egalităţii pentru copiii noştri, arată ea mai departe, ignorându-i pe cei care tuşesc cu subînţeles pentru a-i spune să treacă odată la concluzii sau să tacă din gură

copiilor noştri, subliniază ea (posibilitatea unei proprietăţi comune], li s-a spus că sunt un fiasco, că sunt grei de cap, cum te-ai exprimat tu, înainte de a fi avut sansa să demonstreze contrariul

examenele sunt un lucru pozitiv, dar nu toată lumea are performanţe bune când lucrează sub presiune sau îşi manifestă inteligenţa la o vârstă fragedă, aceasta se poate dezvolta şi mai târziu, ştii bine, sub îndrumarea noastră, trebuie să fim mai mult

decât profesori, trebuie să avem grijă de ei, să credem în ei

dacă noi nu-i ajutăm, atunci cine o va face Penelope?

*

o linişte înfiorată, înăbuşită, pune stăpânire pe încăpere

Penelope nu dezamăgeşte: eu, una, nu sunt asistentă socială, răspunde ea pe un ton care mimează o cruntă oboseală fată de evidenta naïveté— si

încetineală a minţii a lui Shirley, si chiar cred că ai nevoie de mai mult decât de două trimestre pe post înainte de a provoca la duel pe cineva care are cincisprezece ani de experienţă

cineva care ştie efectiv despre ce vorbeşte

acum

după

cum

spuneam.

Peroraţiile lui Shirley despre Penelope domină conversaţia cu Lennox din seara aceea, aşa cum se va întâmpla în multe alte seri

în timp ce el găteşte un curry thailandez cu nucă de cocos în bucătărie, ea stă la micuţa masă pliantă de lângă uşa care dă spre mica lor curte cu vedere la ferestrele din spate ale unor apartamente identice, asemănătoare cu al lor

mirosul de eşalote tăiate şi usturoi tocat

care sfârâie în tigaie

când s-au mutat în apartamentul închiriat, cuplul de la etaj s-a plâns că nu au simţit niciodată ceva mai dezgustător în peste şaptezeci de ani

ei bine, acum aveţi ocazia, gândise Shirley, închizându-le usa în fată

inteligenţa nu este înnăscută, Lennox, este dobândită, în ciuda a ceea ce crede Penelope, luându- se de mine în fata tuturor si mai îndrăzneşte să se numească feministă?

Shirley ia o înghiţitură din băutura ei rece, Lucozade, în această seară de mai nefiresc de caldă

după cum ştii, nu sunt o snoabă, am urmat şcoala generală, provin din rândul clasei muncitoare şi cred în egalitarism liber alles, a nu se confunda cu a fi comunist, desigur, ştiu suficient de multe despre Stalin şi Mao ca să mi se fi spulberat orice iluzii în această direcţie

în acelaşi timp, adevărul este că ierarhiile puterii şi ale privilegiului nu vor dispărea, orice istoric ştie acest lucru, este ceva specific naturii umane şi inerent în toate societăţile din toate epocile şi se manifestă şi în regnul animal, aşa că nu pot pretinde altceva

datoria mea de profesor este să-i ajut pe cei dezavantajaţi

Lennox amestecă pasta de curry roşu şi ghimbir ras

ea îi admiră spatele drept, cămaşa albastră

de birou, gulerul deschis, stomacul care se înscrie frumos în parametrii curelei, restul corpului bine conturat în toate locurile potrivite: umeri, bicepşi, fese, coapse, gambe, datorită vizitelor regulate la sală

îsi dorise un bărbat care să arate ca si când ar fi fost J

capabil să o poarte fizic în braţe, nu metaforic

îşi dorise un bărbat care să o trateze ca pe o egală, să fie responsabil şi să aibă un plan de carieră realist (avocat), care să nu bea (mult), fumeze (niciodată), consume droguri (o singură dată) sau să joace jocuri de noroc (nici măcar la loterie)

Lennox acoperă bucăţile de pui fără piele cu sosul de lemongrass, frunze de lime şi lapte de cocos, masa va fi delicioasă, ca de obicei, pentru că Lennox respectă reţetele ad litteram

el nu crede în asumarea riscurilor, nici ea, de altfel

*

cel puţin şcolile generale au încercat să echilibreze terenul de joc, Lennox, continuă ea şi au făcut în aşa fel încât copiii mai inteligenţi să primească o educaţie mai bună

altfel, băieţii aceia de la şcolile publice încă ar mai fi la conducere, ca şi când am trăi în anii 1890, nu în 1980

Lennox scoate orezul basmati din sacul mare pe care îl păstrează în cămară, îl pune într-o cratiţă cu smalţul ciobit plină cu apă clocotită de pe aragazul cu două ochiuri

un exemplu grăitor este actuala

Conducătoare Supremă a naţiunii noastre, care altfel n-ar fi ajuns niciodată în vârful eşichierului politic, fie că o iubeşti, fie că o deteşti, eu mă refer aici la principiul mobilităţii sociale

Lennox toacă tulpinile de coriandru şi le presară deasupra farfuriilor lor aburinde, în cele mai multe seri încearcă să pregătească un fel diferit de mâncare internaţională, care este singura călătorie pe care şi-o pot permite în timp ce economisesc bani pentru a lua un credit ipotecar

au călătorit prin Mediterană şi Orientul Mijlociu, iar de curând au făcut un salt până în Asia de Sud-Est

ea abia aşteaptă să savureze textura cremoasă a curry-ului care-i alunecă pe gât

vor face dragoste în seara aceasta şi în momentul în care vor deţine o casă, vor face copii

coapsele li s-au întâlnit pe când dansau pe Ken Boothe— şi John Hoit— care se învârteau pe un pickup dintr-un subsol din Chapeltown în care se cânta blues, cu difuzoare din perete în perete, o oală de curry de capră în bucătărie, şi se loveau de toţi ceilalţi tineri afro-caraibieni care nu reuşeau să treacă de bodyguarzii altor cluburi din oraş

şi chiar dacă o făceau, era puţin probabil să asculte muzica pe care o iubeau

s-au cunoscut mai bine în următoarele câteva luni în care s-au întâlnit

el i-a spus că fusese trimis de părinţii lui

guyanezi să trăiască în Harlem de mic, pe când părinţii lui recent emigraţi se stabiliseră la Leeds

a fost crescut de Stră-Mătuşa Myrtle, jurnalistă, care l-a îndemnat să înveţe din greu la şcoală chiar dacă asta l-ar fi făcut nepopular printre colegii de clasă

învaţă acum şi culege beneficiile tot restul vieţii, i-a spus ea

între timp, mama lui avansase de la fabrica de biscuiţi şi caramele Barney’s din spatele staţiei de autobuz Vicar Lane, unde trebuia să cureţe cuvele, la depozitul de comandă prin poştă Morrison's de pe strada Marshall, unde era ambalatoare

tatăl său avansase de la oţelăriile Robinson’s, unde lucra serile şi în weekenduri pentru a câştiga un salariu decent, la Oficiul Poştal din Leeds, care oferea un program de lucru şi un salariu mai bun

în momentul în care câştigau suficient, au trimis după el

şi au mai avut încă trei copii

Lennox s-a întors la Leeds nutrind convingerea că se putea descurca mai bine decât părinţii săi

la gimnaziu a fost un elev bun, dar a înţeles curând că era văzut ca un om rău în afara lui

un duşman al naţiunii, în baza culorii pielii sale

care să fie oprit şi percheziţionat de poliţişti, lucru care a început când avea doisprezece ani şi arăta de cincisprezece, fiind îngrozit când aceşti adulţi îl bruscau pe stradă în faţa tuturor, încerca din greu să nu plângă, o făcea

uneori

replica lor de final: vezi-ţi de drum, Frumosule, ai avut noroc de data asta

era înfricoşător, sinistru şi emasculant, i-a spus el lui Shirley prima oară în care a lăsat garda jos şi i s-a confesat, de fiecare dată când mi se întâmpla, mă simţeam uşurat că nu am fost bătut sau ucis în duba

sau în arestul poliţiei

eram un băiat cuminte care nu se amesteca cu golanii şi nu se lua la bătaie

am început să port costum şi în afara şcolii, chiar dacă colegii mei râdeau de mine, iar alte persoane au crezut că intrasem în secta Martorilor lui lehova

eram un băiat cuminte, mergeam la Biblioteca Centrală din Leeds în fiecare sâmbătă după-amiază ca să-mi iau suplimentul de cărţi pentru săptămâna care urma, pentru că voiam să fiu un om citit

Stră-Mătuşa Myrtle mi-a băgat în cap să fiu o persoană care are şi cunoştinţe, nu doar opinii

am decis să devin avocat, poate chiar avocat de drept penal

în prezent, când poliţiştii încearcă aceeaşi figură le spun că sunt avocat şi ei se gândesc de două ori înainte de a-şi pune mâinile murdare acolo unde nu au ce să caute

Shirley era de mult timp supărată în numele fraţilor săi, care erau şi ei hărţuiţi de poliţie încă de mici

toţi bărbaţii negri trebuiau să înveţe să se descurce în această situaţie, toţi bărbaţii

negri trebuiau să fie duri
iar când poliţia ucidea sau batea pe cineva, li se permitea să facă propria investigaţie şi acuzatul era exonerat

întâlnirile săptămânale cu Lennox au dus la coabitare în ultimul lor an de facultate; odată absolvenţi, s-au mutat la Londra împreună
domnişoara Shirley Coleman a devenit, în cele din urmă, doamna Shirley King

sâmbătă seara prindeau vreun film, pe la miezul nopţii poate mergeau la o petrecere sau la un club, unde dansau până la primele ore ale dimineţii pe lovers rock, reggae, soul, funk
de două ori pe an cumpărau obiecte de primă necesitate în perioada reducerilor, cam o dată la două săptămâni ea se întâlnea cu grupul de prietene de la universitate

cea mai bună prietenă a ei, Amma, nu făcea parte din acest aranjament
s-au împrietenit la Şcoala primară pentru fete din New Cross
cu posibilitate de acces la clasele profesionale din Black
heath şi cu codurile poştale mai reprezentative din Greenwich, Brockley şi Telegraph Hill, spre deosebire de cartierele defavorizate din Peckham
la unsprezece ani erau menite să se atragă reciproc, dat fiind că erau singurele fete de culoare din clasa lor şi ieşeau în evidenţă din acest motiv
Amma era cea mai sfioasă dintre ele şi

Shirley simţea nevoia să o protejeze; până la vârsta adolescenţei, Amma, ai cărei părinţi erau socialişti educaţi (spre deosebire de ai săi, care nu erau nici educaţi şi nu aveau nici simpatii politice), se implicase în teatrul local de tineret, devenise încrezătoare, abordase calea neconformistă, milita împotriva sistemului

la şaisprezece ani, Amma a recunoscut faţă de Shirley că era lesbiană

ceea ce la început i s-a părut destul de dezgustător

o resimţea ca pe o trădare a prieteniei lor, cu toate că Shirley nu lăsase niciodată să se vadă adevăratele ei sentimente pentru că nu voia să o jignească pe Amma

din fericire, Amma nu a început să poarte chiloţi bărbăteşti sau să le arunce ocheade colegelor de clasă la duşuri şi nici nu a încercat ceva cu Shirley, care a început să se simtă conştientă de corpul ei în preajma prietenei sale, iar pentru o vreme s-a ferit să doarmă în acelaşi pat cu ea când înnoptau fiecare la cealaltă acasa

după o vreme, a decis că atât timp cât Amma nu o plăcea fizic (nu dădea semne că ar fi făcut-o) şi atât timp cât ea nu mai spunea nimănui altcuiva, pătând reputaţia lui Shirley ca lesbiană prin asociere, totul era oarecum în regulă

slabe sanse

când Amma a părăsit şcoala, a început să dea sfoară-n ţară de parcă ar fi fost ceva cu care să te lauzi

întreaga ei raison d’être— era aceea de a se

împotrivi oricărei ortodoxii— dominante, căreia i se opunea şi pe care încerca să o distrugă

ceea ce era imposibil, deci care mai era rostul?

Shirley a trebuit să-şi suporte prietena cu tot cu emblema pe care o purta sau să-i piardă prietenia, iar ea nu putea să nu o aibă pe Amma în viaţa ei

o iubeşte

ca pe o prietenă

de asemenea

Shirley nu întâlneşte prea mulţi oameni noi, cercurile ei sociale sunt formate din colegi de facultate şi profesori care îi sunt colegi, pe când Amma îşi face prieteni noi în lumea artei practic în fiecare zi, care devin şi prietenii lui Shirley într-un fel

cea mai mare parte homosexuali şi, cu toate că nu înţelege şi nici nu-i place treaba asta, nonconformismul lor i se pare suficient de interesant pentru a se bucura de compania lor

atât timp cât ei sunt amabili cu ea, iar cei mai mulţi sunt

reprezintă un contrapunct fascinant, artistic şi radical pentru existenţa mea, mai pragmatică şi mai responsabilă, îi spune ea lui Lennox

care o acuză că este exagerat de analitică

Lennox şi Amma sunt în cele mai afectuoase relaţii, el crede că ea simpatizează cu cine trebuie, ceea ce o face pe Shirley să aibă impresia că ea nu este OK

el devine mai însufleţit în preajma ei, mai spumos, mai glumeţ şi mai extravertit

amândoi o tachinează pe Shirley că este Domnişoara Fapte-Bune (de parcă Lennox nu ar fi la fel), iar lui nu-i pasă nici cât negru sub unghie de sexualitatea Ammei, şi Stră-Mătuşa Myrtle era în secret lesbiană, după părerea lui

aceasta trăise ani întregi cu Gabrielle, prietena ei specială care a murit, îi ţinea fotografia pe noptieră

îşi aminteşte că pe când era copil cotrobăise printrun dulap de pe acolo şi găsise o cutie care conţinea fotografii din anii treizeci ale Stră-Mătuşii Myrtle cu Gabrielle – purtau monocluri, papioane, sacouri de echitaţie, pantaloni trei sferturi, fumau trabucuri

el crezuse că erau la petreceri costumate

îşi doreşte ca Stră-Mătuşa Myrtle să se fi simţit liberă să fie ea însăşi, murise la scurt timp după ce se întorsese în Anglia, dacă ar fi acum în viaţă, ar vizita-o şi ar face-o să mărturisească adevărul, i-ar spune că o aprobă, dacă acesta este cuvântul potrivit

lui Shirley îi place lipsa lui de prejudecăţi, chiar dacă nu poate fi de acord cu el

nu că ea ar fi înapoiată sau anti-gay, este mai mult o reacţie instinctivă la ceva ce nu i se pare firesc

chiar şi atunci când încearcă să găsească o raţiune la opoziţia ei.

4

De-a lungul timpului, Shirley a devenit o profesoară cu experienţă care şi-a respectat angajamentul de a le oferi copiilor o şansă cât

de mică

realizând că tot restul era împotriva lor din cauza claselor cu atât de mulţi elevi, a lipsei de resurse şi a părinţilor care habar nu aveau cum să-i ajute la teme

părinţi care renunţaseră de timpuriu la şcoală pentru a lucra în fabrică sau pentru a învăţa o meserie, sau pentru a li se aloca un pat supraetajat la puşcărie

ea era destul de diferită de crucişătoarele din

profesia ei, cum i se plângea adesea lui Lennox, care lucrează cât mai puţin posibil şi o fac pe faţă în ciuda sarcinilor care le revin, ca şi când acestea ar fi mai mult un inconvenient, şi nu motivul pentru care au o nenorocită de slujbă

era rău şi a fost şi mai rău când guvernul Thatcher a început implementarea Planului General pentru Educaţie

profesorii au intrat în criză, cu dispute legate de plata salariilor şi greve de trei zile

iar când publicul şi-a pierdut răbdarea, al Treilea Reich a profitat de ocazie şi a intrat cu tăvălugul în temutul Curriculum Naţional, impunând o programă care i-a curmat din propriile libertăţi pedagogice ce dădeau rezultate excelente

mulţumesc foarte mult

la scurt timp au urmat Statisticile şi odată cu acestea a venit o serie întreagă de introducere de date pe calculator, completări de formulare, statistici, inspecţii şi inutile şedinţe de personal de două ori pe săptămână, obligatorii după orele de şcoală,

chiar dacă nu era nimic de discutat

apoi Conducerea Gestapo a impus planurile de lecţie, o nouă înjurătură în vocabularul oficial în permanentă expansiune al lui Shirley: Curriculum naţional! clasamente! planul de lecţie!

toate acestea nu au lăsat loc pentru a răspunde nevoilor fluctuante ale unei clase de copii reali, care respirau, aveau propriile personalităţi

nici ea nu mai putea să scrie liber rapoarte şcolare, care de fapt îi plăcuseră, făcând comentarii despre progresul elevilor săi, informând părinţii că se ocupa de copilul lor

trebuia, în schimb, să bifeze căsuţe după o listă de afirmaţii generice

nu mai putea spune, de exemplu, că scrisul de mână al unui copil s-a îmbunătăţit, făcându-i temele mai lizibile, prin urmare acesta putând obţine calificative mai bune, pentru că încurajase copilul să stea drept, să se concentreze si să scrie mai lent

sau că un copil nu mai perturba ora făcând pe clovnul în clasă, ci îşi canalizase talentul de comic în trupa de teatru, la sugestia ei, şi fusese extraordinar într-un spectacol şcolar cu Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici

decât dacă exista o astfel de întrebare

ceea ce nu se întâmpla niciodată

apoi Conducerea Gestapo a cerut fiecărui elev să producă în fiecare an un Dosar cu Lucrări Deosebite, scris cu grijă de mână, inspirat din activitatea din clasă sau din temele de acasă, care răpea ore valoroase de

predare şi stresa copiii fără niciun rost, pentru a fi păstrat într-un dosar în cazul în care un părinte sau noua şcoală a copilului ar fi cerut să îl vadă
şţii ceva?
nu l-a făcut nimeni, niciodată
si ea ce era?
o Rotiţă în Angrenajul Nebuniei Birocratice

dimineaţa, când Shirley se ducea cu maşina la şcoală cu câteva minute înainte ca deţinuţii să aglomereze Calea Sărmanilor pentru a distruge orice idee de echilibru
proporţiile sale monstruoase îi cădeau greu la stomac
precum betonul

*

iar pe măsură ce anii optzeci au devenit istorie, anii nouăzeci abia aşteptau să dea năvală şi să aducă mai multe probleme decât soluţii
mai mulţi copii la şcoală provenind din familii care se zbăteau să facă fată cheltuielilor

mai mult/ă şomaj, sărăcie, adicţie, violenţă în familie
mai mulţi copii cu părinţi care erau „la zdup” sau care ar fi trebuit să fie
mai mulţi copii care aveau nevoie de mese gratuite la scoală
mai mulţi copii care figurau în registrul serviciilor sociale sau erau sub observaţie
mai mulţi copii care se sălbăticiseră – (ea nu era o îmblânzitoare de animale)

în zorii noului mileniu, pe parcursul a ceea ce au devenit verificări regulate la faţa locului, în rucsacurile şcolare se descopereau cuţite destul de mari pentru a spinteca rinoceri

pistoalele erau ascunse în şosete

agenţiile de recrutare ale bandelor, sau aşa ceva, zăboveau dincolo de porţile şcolii

o piaţă înfloritoare a drogurilor pe teritoriul şcolii a înlocuit cofetăria

s-au înmulţit agresiunile sexuale asupra fetelor şi un număr mai mare de fete au devenit mame când erau încă ele însele nişte copii

şcoala a instalat un detector de metale la poartă şi a pus paznici de securitate, au fost introduse coduri de acces la toate uşile, iar pe coridoare au apărut camere de filmat

*

la fiecare clasă care absolvea, rezista în faţa dorinţei de a le oferi copiilor sfaturi despre orele de vizită la închisoare pentru familiile lor, în loc să-i încurajeze să-si continue educaţia

mai ales celor amărâţi, ciudaţi, cu IQ sub 70 (eugenie? o iubesc!), potenţiali ucigaşi în serie şi alţi psihopaţi dereglaţi care se aşezau în spatele clasei şi făceau o asemenea gălăgie încât ea, tocmai ea, trebuia să strige pentru a se face auzită

ea, care a avut cândva un control al clasei atât de excepţional, încât i se ceruse să îndrume profesorii începători în arta cultivării unei autorităţi calme

o autoritate în care cuvântul ei era cândva

lege, acum, dacă copiii îşi băteau joc de ea, îşi bătea şi ea joc de ei

din cauza purtării tale, întreaga clasă va fi pedepsită să rămână după orele de şcoală

acum era îngrijorată că vreunul dintre cei din plutonul de „Categoria A" o va înjunghia sau o va împuşca atunci când trecea singură pe lângă boscheţii de gard viu din parcare, în vreo după-amiază întunecoasă de iarnă

cel mai rău dintre toţi era cel mai promiţător Viitor- Condamnat-Pe-Viaţă al şcolii din clasa a Xl-a, Johnny Ronson, al cărui unic scop era să-i submineze autoritatea ori de câte ori îi făcea observaţie că

întrerupea ora de curs

o dată îşi frecase boaşele, astfel încât mădularul i se ridicase pe sub pantaloni

erau spusele ei împotriva spuselor lui

fără probe, fără martori

ticălosul afurisit

măcar dacă ar putea să-i trimită pe plozii ăştia în trecut, când şcoala era un atelier de lucru pentru săraci, să-i lase să petreacă o zi sau două zdrobind pietre pentru a face drumuri sau oase pentru a face îngrăşăminte

muncă forţată douăsprezece ore pe zi pentru pâine şi fiertură de ovăz, şi o podea tare, fără pătură, pe care să doarmă

de câte ori nu le-a povestit cum generaţii de reformatori şi militanţi, sindicalişti şi clerici, oameni de bine, scriitori, politicieni din Camerele Parlamentului şi colegii lor din Camera Lorzilor luptaseră pentru dreptul lor

de a se perfecţiona prin educaţie

le-a spus până s-a plictisit şi ea să se tot repete

nu

le

intra

niciodată

în

cap

în plus, după zeci de ani de notare cu religiozitate a temelor cinci seri pe săptămână, acum detesta asta cu încrâncenare

o grămadă de prostii îngrămădite pe biroul ei, produse de semianalfabeţi în cea mai mare parte, care îi făceau viata un iad în clasă

clase mixte? când te gândeşti că la un moment dat fusese de acord cu asta, nu ridicau standardele, le scădeau

erau de acord în privinţa aceasta, ea şi Penelope Halifax

cel mai ciudat era că după mulţi ani în care se evitaseră reciproc, se coalizaseră când fuseseră ignorate de mulţimea de noi profesori care era acum la conducere

aceştia stăteau împreună în cancelarie, nişte tineri de toate rasele plini de ei, ignorându-le pe amândouă ca pe nişte antichităţi lipsite de importanţă

în ciuda faptului că Penny era considerabil mai în vârstă decât Shirley

îi urau în mod deosebit pe tinerii absolvenţi naivi care apăreau la începutul fiecărui trimestru cu doctoratele lor şi îşi expuneau

teoriile didactice „constructiviste" fandosite

numai ideologie şi niciun grăunte de experienţă – nişte labagii

labagii-labagii-labagii, îşi şopteau între ele ea şi Penny, jubilând când, de-a lungul anilor, nou-veniţii fie plecau, fie erau secătuiţi de viaţă

le-a plăcut la nebunie când o profesoară debutantă de douăzeci şi doi de ani, care sosise ca o fashionistă care purta haine măsura XS, a început să umble în pantaloni cu talie elastică

intră şi tu în joc, drăguţo! i-a şoptit Penny lui Shirley şi s-au prăpădit amândouă de râs, ignorând privirile curioase ale colegilor lor profesori

care se întrebau de ce relicvele astea două se distrau atât de bine

Shirley şi Penny stăteau acolo cu sandvişurile lor şi deplângeau vremurile bune, când predarea nu era superbirocratizată şi copiii nu se ucideau unii pe alţii în războaie teritoriale

când Penelope a ieşit la pensie, a dispărut cel mai mare aliat al ei

Shirley a vrut să plece în învăţământul privat, la o şcoală particulară pentru fete populată de copile politicoase din clasa de mijloc (preferabil sub treisprezece ani) care ştiau să spună vă rog şi mulţumesc şi aveau destulă minte ca să nu figureze pe lista neagră a profesoarei

adevărul este că ea voia nişte eleve care să ştie să se

bage pe sub pielea profesorilor

nu nişte nenorocite de haimanale mafiote, înarmate, care mestecau gumă, prizau cocainã şi erau cu burta la gurã

dorea nişte fete ale căror părinţi le „ajutau" atât de mult la teme încât păreau nişte copii-minune, marea cacialma a celor din clasa de mijloc la care ea şi Lennox recurseseră ei înşişi cu cele două fiice ale lor

JJ

asta era ea acum, făcea parte din clasa de mijloc

în acest caz, clasele de mijloc liber alles!

*

punctul nevralgic îl constituia greu-obţinuta Lege a Educaţiei din 1944, care declara şcoala gratuită pentru toţi copiii, care fusese subiectul dizertaţiei ei la universitate

când a sosit timpul să ia o decizie, nu a reuşit să-şi trădeze valorile

spre deosebire de colegii care se îndreptaseră spre sectoare unde se plăteau taxe şi se întorceau ca să se laude cu rapoartele lor de inspecţie remarcabile şi cu poziţia lor ameţitoare în clasamentele şcolilor private

şcoli cu cluburi de canotaj şi de echitaţie, cu echipe de lacrosse, rugby şi squash

cu bazine de înot de dimensiuni olimpice şi antrenori pregătiţi la nivel olimpic şi amfiteatre complet dotate

care plecau în excursii şcolare în Himalaya, Pirinei, Chile, chiar şi în Maldive ca să „studieze viaţa marină” (o, nu zău!]

care se lăudau cu plăcerea de a preda într-o frumoasă clădire de patrimoniu care mirosea

mai mult a lac de mobilier de pin decât ca un amestec copleşitor de iz de adolescenţi, pisoare care curg şi dezinfectant industrial (la naiba cu sănătatea şi securitatea muncii!] care le înţepa gâtul şi ochii

slavă Domnului că au scăpat de cea mai proastă şcoală din Londra, ar fi spus ei privind-o în ochi, emanând o sinceră compasiune

deci tu când pleci din maghernița asta, Shirley?

a doua zi după ce a avut un vis atât de minunat, în care era un atacator într-un liceu în care îi împuşcase pe toţi elevii din careul şcolii (îngrijorător este că nu era un coşmar) şi a plecat târând mitraliera prin ţărână, ca un Clint East

wood modern, crăcănat şi femeie de culoare, s-a gândit să solicite o angajare la o şcoală de stat mai bună

când, însă, într-o seară, s-a aşezat la biroul ei cu un formular de cerere, nu a reuşit să treacă de completarea numelui

Shirley King

gândul de a fi intervievată de un grup de străini care să-i examineze intelectul, aptitudinile, filozofia de predare (toată lumea trebuia să aibă aşa ceva în zilele noastre), personalitatea (ha ha ha!), îmbrăcămintea, limbajul corpului, aspectul (care aspect?)

şi-a imaginat scrisorile lor de refuz

„Stimată Doamnă King,

Am avut o serie de candidaţi extraordinar de

bine pregătiţi pentru acest post şi, din păcate pentru dumneavoastră, am decis să facem o ofertă unei persoane mai tinere, mai drăguţe, mai suple, mai puţin experimentate, mai entuziaste, credule şi maleabile

spre deosebire de un cal de tracţiune amărât şi bătrân ca tine, care ar trebui scos de acum la pensie!

Al dumneavoastră sincer”

*

Shirley şi-a dat seama că tot ceea ce îşi dorise vreodată obţinuse deja, fapt care nu o pregătise pentru o respingere

intrase la facultate într-o perioadă în care numai copiii cei mai isteţi reuşeau

primise primul post de profesor pe care îl solicitase şi se bucurase de şcoală înainte ca aceasta să înceapă să se degradeze

cumpăraseră o casă în Peckham Rye când zona era o paragină accesibilă, acum este scumpă, iar ipoteca este achitată

a găsit soţul pe care şi-l dorea atunci când era foarte tânără, scutită fiind de toţi acei ani în care s-ar fi întrebat dacă va găsi vreodată Bărbatul Perfect

părinţii ei l-au adorat pe Lennox din momentul în care acesta intrase în casa lor, când erau studenţi

au spus că Shirley îl putea aduce cât mai des cu putinţă

mama ei abia o observa când era şi el de faţă, iar diploma în istorie, care mai înainte îi ridicase statutul deasupra fraţilor ei, pălea în comparaţie cu diploma lui în drept

Lennox nu greşea niciodată, în opinia

mamei ei

nici în a sa, era un soţ tot atât de potrivit acum, cum fusese şi prima oară când se întâlniseră, la fel de loial si de credincios

el încă mai făcea cumpărăturile, dar gătea numai la sfârşit de săptămână, în timpul săptămânii mâncau mâncare comandată sau semipreparate, de treburile casnice se ocupa menajera

ea încă se mai întâlnea cu prietenii să ia masa, pentru a vedea un film sau să bea un cocktail

Lennox ieşea în oraş vineri seara, la sfârşitul zilei de lucru, cu colegii săi mai tineri, în barurile de vinuri la modă din Covent Garden, se întorcea acasă târziu şi fericit, duhnind a fum de ţigară şi a vin roşu, cu bărbia mânjită de grăsime de la kebabul pe care îl luase din staţie, în drum spre casă

încă era avocat, specializat în vătămare corporală şi neglijenţă medicală, nici măcar nu încercase să devină avocat penal, prea stresant şi prost plătit

făcuse alegerea corectă

*

făceau sex duminică dimineaţa, după ce el îi aducea cafeaua la pat şi înainte ca amândoi să citească ziarele

relaţia sexuală se maturizase, era tandră, când odinioară fusese înfocată si atletică

încă se mai plăceau, după treizeci şi ceva de ani de făcut dragoste

în ultima vreme el era pasionat de

observarea păsărilor, umpluse grădina cu o sumedenie de alimentatoare potrivite pentru păsările mici, pe care le iubea cel mai mult – sticleţi, piţigoi albaştri, pitulici şi măcălendri neînfricaţi care ţopăiau pe jos, pe pământ

din păcate, seminţele care cădeau din alimentatoare atrăgeau şi porumbei, cărora le plăcea să se găinăţeze pe mobilierul lor de exterior şi se fâţâiau prin grădină ca nişte băieţi nazişti bătăuşi

chiar şi şoarecii se comportau ca şi când ar fi fost invitat! la masă

pentru că nu se îndura să-i otrăvească, Lennox îi prindea şi îi elibera în pădure, la câţiva kilometri distantă

ea îl avertizase că la primul şobolan pe care avea să- 1 vadă

urma să-şi cumpere o puşcă de vânătoare

*

Lennox era pasionat de fotbal, se ducea la meciuri cu prietenii săi, singurul lui viciu real era că se uita prea mult Ia meciurile de la televizor

era principala modalitate de defulare pentru sentimentele lui, avea impresia, pe când ea stătea în camera alăturată, auzindu-l cum striga şi exclama şi ovaţiona şi huiduia şi gemea la manevrele de pe teren, mai ales atunci când juca Leeds United

fusese un părinte grijuliu pentru cele două fiice ale lor, Karen şi Rachel, care se născuseră la doi ani distantă si deveniseră vedetele filmului vieţii lor

fusese greu să jongleze cu serviciul şi cu bebeluşii, îi ajutase în special mama ei,

Lennox trecea la treabă seara şi în weekend şi, cu toate că schimbarea scutecelor nu-l dezgusta, refuza să le dea fetelor biberonul în miez de noapte

dormea netulburat în camera liberă

când fetele au fost înţărcate, le lua în weekenduri pe malul mării împreună cu mama ei pentru a-i oferi lui Shirley repausul atât de necesar

ea dormea întregul weekend, recunoscătoare pentru sprijinul mamei sale

Amma a avut grijă de Karen şi Rachel o dată sau de două ori, era de obicei prea ocupată, iar în plus Winsome se temea că avea să bea sau să fumeze în preajma fetiţelor

când s-a născut Yazz, pe de altă parte, Shirley a devenit bona ei favorită, Ammei i se părea de la sine înţeles că un copil în plus în familia Iui Shirley nu ar fi prea împovărător

este adevărat că Rachel şi Karen o tratau ca pe o soră mai mică

Yazz a fost o încântare înainte de a începe să vorbească, mai puţin însă atunci când a descoperit puterea pe care o aveau cuvintele

ea şi Lennox mergeau cu conştinciozitate la biserică în fiecare duminică de cinci ani de zile, pentru a-şi putea înscrie fetele la Şcoala medicală Church of England’s Grey Coat din Westminster

un adevărat calvar pentru că, deşi erau amândoi creştini, nu erau practicanţi

Karen este acum farmacistă, Rachel este informaticiană

Shirley a ajuns destul de departe pentru cineva din A Doua Generaţie

fetele ei au mers încă şi mai departe.

5

Shirley este în vacanţă cu părinţii ei, la bungalow-ul pe care aceştia l-au construit pentru a se retrage la pensie, pe un mic petic de pământ aparţinând familiei, în care trăiesc acum regeşte din pensiile britanice

aşezată pe scaunul ei preferat din rafie de pe verandă, simte că lasă în urmă încă un annus horribilis de scoală

are la ea cel mai recent roman al lui Dorothy Koomson—, pe care să îl devoreze la lumina lămpii

luna străluceşte, între timp, peste Marea Caraibilor toată lumea doarme, inclusiv Lennox, pe patul dublu mare cu lenjerie albă apretată pe care mama ei o schimbă de două ori pe săptămână

este bine pentru mama ei să aibă familia în vizită, o menţine activă si o face să se simtă necesară atunci

când face ceea ce face ea cel mai bine, are grijă de alţii, în special de singura sa fiică

Shirley trăieşte pentru acel moment în fiecare vară, când taxiul ajunge pe litoral şi ei străbat aleea îngustă până la casa părinţilor ei, trăgând valizele în spatele lor

iat-o, în toată frumuseţea sa, zugrăvită în trandafiriu şi înconjurată de florile pe care Winsome le îngrijeşte cu atâta dragoste

la fel cum va avea grijă, cu dragoste, de

Shirley

are în faţa ei şase săptămâni fericite înainte de a se întoarce la Liceul Fundul Iadului pentru Rataţi, unde va selecta cu atenţie mai mulţi elevi pe care să-i îndrume

aşa cum a procedat în fiecare an de la plecarea lui Carole

Carole

care provenea dintr-o familie monoparentală [nu era cazul tuturor celorlalţi?)

în primii doi ani, pentru că stăpânea excepţional de bine matematica la şcoală, o protejaseră pentru a-şi lua Certificatul General de învăţământ Secundar la Matematică cu doi ani mai devreme

prematur, după cum s-a dovedit

a fost distrasă de trei fete care erau blestemul vieţii tuturor profesorilor

LaTisha Jones, isteaţă ca orice copil, liderul găştii şi regina impertinenţelor, care răspundea fiecărei instrucţiuni cu un insolent: de ce să fac asta?

care ieşea întotdeauna mai devreme de la ora de

curs pentru că mi-a venit ciclul/nu mă simt bine/tocmai mi-a murit bunica, doamnă King

aceeaşi bunică ce murea de mai multe ori era ceva cu care Shirley se confrunta de când începuse să predea

rezistase dorinţei de a întreba: dar bunica ta nu a murit trimestrul trecut? începe acum să scrii eseul acela, obrăznicătură ce eşti

următoarea la rând era Chloe Humphries

provenea dintr-un lung şir de infractori de

carieră şi prelua deja ştafeta familiei, potrivit asistentei sale sociale

al treilea membru al găştii era Lauren McDonaldson, care avea o ITS—, după o foarte bună (confidenţială) sursă oficială (asistenta medicală a şcolii), din cauza relaţiilor ei promiscue cu băieţii (mai mari) din şcoală, inclusiv cu unul dintre administratori (dintre cei mai tineri), dacă se putea da crezare zvonurilor (pereţii de la toaletă)

în orice caz

să vezi

si

să nu crezi

un miracol s-a întâmplat totuşi, deoarece într-o pauză de prânz, Carole, atunci în vârstă de paisprezece ani, a căutat-o (copil curajos, deoarece Shirley ştia că era poreclită Dragonul Şcolii în cel mai bun caz, Mutră Acră în cel mai rău)

ambele fuseseră mâzgălite pe tablă de suficiente ori aşteptând sosirea ei

*

un coleg idiot din cancelarie se pare că îi spusese copilei că doamna King era de găsit în maşina ei, unde lua masa – netulburată

scaunul pasagerului din confortabilul Mitsubishi era înclinat pe spate, în timp ce ea era ocupată cu sandvişurile cu şuncă, murături si roşii si asculta sunetele liniştitoare ale Smooth FM

când copila i-a bătut în geam

Shirley l-a coborît, simţind totdată că începe să se enerveze

da, ce doreşti?

scuzaţi, trebuie să vorbesc cu dumneavoastră

despre ce este vorba?

vreau să reuşesc în viaţă, domnişoară, adică doamnă King, vreau să învăţ mai mult şi tot ce trebuie şi să merg la universitate şi să obţin un loc de muncă bun şi aşa mai departe

Shirley nu a aflat niciodată ce a făcut-o să se răzgândească, nu avea importanţă, ceea ce conta era că o elevă până nu demult strălucită îi cerea Mutrei Acre să-i îmbunătăţească performanţele

aplauze! lumini! aleluia!

după aceasta, s-a asigurat că i se oferea copilei tot ce era necesar pentru a avea rezultate bune la fiecare materie pe care o studia

asigurându-i inclusiv subvenţii din partea organizaţiilor de caritate pentru a-şi cumpăra manuale suplimentare, caiete, papetărie, chiar şi un calculator

cu condiţia să participe la o evaluare cu ea în fiecare lună din cei patru ani de şcoală care îi mai rămăseseră, pentru a-i monitoriza progresul şi a se asigura că se concentra în continuare asupra studiilor sale

metoda a funcţionat şi datorită ei copila a ajuns la una dintre universităţile de top din lume

Carole a fost, în cele din urmă, copilul talentat, decăzut, care i-a reamintit lui Shirley motivul pentru care intrase în învăţământ de la bun început

puterea educaţiei de a transforma vieţi

după aceea a luat în fiecare an câţiva copii promiţători sub aripa ei, elevi de o inteligenţă evidentă care nu erau sprijiniţi de familiile lor şi care altfel ar fi putut ajunge prostituate, dependenţi de droguri sau altceva

chiar şi atunci când rezultatele fluctuează, ea le îmbunătăţeşte şansele şi aproape toţi urmează mai departe învăţământul superior

dintre cei care nu au făcut-o, unul a devenit, de exemplu, zidar, altul instalator, şi aceştia câştigă probabil mai mult decât absolvenţii, dacă este să dăm crezare celor scrise în ziare

cei mai cumsecade se întorceau să-i mulţumească, aducându-i cadouri

proiectul ei de mentorat face ca activitatea de predare să fie ceva mai suportabilă, deşi nu într-atât încât să aştepte cu nerăbdare începutul fiecărei zile de scoală

sau să se simte mulţumită la sfârşitul ei

Carole, prima şi cea mai mare realizare a ei, nu s-a mai întors niciodată să-i spună cum îi mergea, aşa cum îi ceruse, nici măcar o dată, nici măcar un telefon sau o felicitare de mulţumire nu primise din ziua în care părăsise şcoala, cu mai bine de un deceniu în urmă

asta o face pe Shirley să se simtă

ei bine, folosită.

— Peter Alexander Bennett (n. 1982), personaj şi actor de televiziune englez, alb, care a ajuns celebru după câştigarea celei de-a şaptea ediţii din sezonul al patrulea al reality channel Big Brother, în 2006. El

suferă de sindromul Tourette (n. tr.).

— Baschetbalist englez de culoare, talentat (n. tr.).

— „Naivitate'' (1b. fr. în orig.) (n. red.).

— Kenneth George Boothe (n. 1948), cântăreţ şi compozitor jamaican (n. red.).

— John Kenneth Hoit (1947-2014), compozitor şi cântăreţ reggae jamaican (n. red.).

— „Raţiune de a fi" (1b. fr. în orig.) (n. tr.).

— în sensul de conformitate cu principiile tradiţionale ale unei doctrine, concepţii etc. (n. tr.).

— Dorothy Koomson (n. 1971), romancieră engleză de origine ghaneză. Autoare a numeroase romane de succes publicate în Marea Britanie şi SUA (n. red.).

— Infecţie cu transmitere sexuală (n. tr.).

WINSOME

1

Winsome

pregăteşte felurile preferate ale familiei, fructul arborelui de pâine prăjit, peşte zburător prăjit condimentat cu ceapă şi cimbru, cu garnitură de dovleac galben la grătar, vinete, dovlecei şi ciuperci trase la tigaie cu sos de verdeţuri şi lămâie

pe când briza mării adie în bucătărie prin plasele de ţânţari, care opresc muştele ce invadează zona în timpul zilei şi ţânţărimea noaptea

acum, când s-a întors acasă şi mănâncă legume cultivate în propria ei grădină şi peşte proaspăt pescuit, apreciază hrana sănătoasă

din mare, la ea în bucătărie

direct

Shirley, Lennox, fiica lor Rachel şi fiica ei Madison sunt aici

Tony, Errol, Karen şi familiile lor vor sosi ceva mai târziu vara asta

lui Winsome îi place să fie înconjurată de familia ei şi de prietenii lor; Amma a vizitat-o de două ori, este ataşată de Shirley de când a cunoscut-o la gimnaziu

orice mamă îşi doreşte ca fiica ei să aibă o prietenă foarte bună

Amma era un copil liniştit până a început să participe la teatrul pentru tineret şi a devenit o personalitate mai extravagantă, căreia îi plăcea să se îmbrace excentric

Winsome i-a spus lui Shirley să nu o imite, să se îmbrace astfel încât să nu iasă în evidenţă, altfel va deveni o tintă

Winsome se înşela, Amma nu devenise niciodată tinta nimănui

când, în adolescenţă, Amma recunoscuse oficial că era lesbiană, Winsome fusese îngrijorată că viaţa bietei copile avea să fie distrusă şi se temea că Shirley se va molipsi la rându-i şi va fi şi ea condamnată la o viată de nefericire

se înşelase şi în această privinţă

uşile franceze dau spre veranda în care Shirley se relaxează cu un pahar de vin pe când priveşte visătoare marea, ca şi când ar fi cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată

când se află aici se poartă ca o turistă, se aşteaptă ca totul să fie perfect şi se îmbracă numai în alb: bluză, pantaloni, sandale comode

nu port alb decât în vacanţă, Mami, este un simbol pentru purificarea psihologică pe care trebuie să o realizez

Winsome este tentată să-i răspundă: vrei să spui că e simbolic pentru tine să nu dai nicio mână de ajutor pe aici

n-o s-o mustre însă niciodată pe Shirley,

dacă fiica sa se va supăra

n-o să mai scape niciodată de gura ei

Shirley arată palidă şi trasă la faţă când ajunge din Anglia aici, dar peste câteva săptămâni va fi radioasă, corpul ei se va elibera de sub apăsarea vieţii citadine şi va păşi cu mai multă însufleţire

aşa se întâmplă cu toată lumea, dacă petrece suficient de mult timp în Barbados

până la sfârşitul vacanţei, Shirley va arăta şi va păşi ca şi cum ar fi cu adevărat un copil al locului, nu unul crescut într-un climat rece care are impresia că totul este împotriva sa

aşa cum face Shirley

care se descarcă emoţional pe alţii

aşa cum este Shirley

care se plânge de slujba ei groaznică din acea şcoală groaznică, iar când Winsome o sfătuieşte să plece de acolo şi să devină, poate, consultant educaţional, Shirley îi răspunde: nu vreau să-mi dai sfaturi, Mami, am nevoie doar să mă asculţi

Shirley

care nu este niciodată mulţumită de ceea ce are: o sănătate excelentă, o slujbă comodă, un soţ chipeş, fiice şi o nepoată minunate, o casă şi o maşină bune, zero datorii, vacanţă de lux gratuită la tropice în fiecare an

viaţă grea, Shirl

prin comparaţie cu Winsome, care şi-a petrecut viaţa activă stând pe platforma deschisă a unui autobuz Routemaster[111]

asaltată de ploaie, de ninsoare sau de grindină

urcând scările de un milion de ori pe zi cu o maşină grea de perforat bilete atârnată de gât şi o geantă mare cu bani în jurul taliei, care se tot îngreuna pe măsură ce continua călătoria, făcând-o să stea aplecată de umeri şi să aibă probleme cu spatele până în ziua de azi

trebuind să se descurce cu cei care nu achitau biletul sau care achitau sume mai mici şi refuzau să coboare din nenorocitu' de autobuz, care o înjurau că e o vacă proastă sau un cioroi, sau o străină nenorocită

hoardele de şcolari luptându-se care să se urce mai întâi în autobuz, la fel ca în cazul busculadelor de la ora de vârf ale vitelor îmbrăcate la costum

certurile de la etaj, când trebuia să sune clopotul pentru ca să oprească Clovis autobuzul lângă o cabină telefonică pentru ca ea să poată suna la poliţie, fiindcă telefoanele mobile nu se inventaseră încă

în schimbul de noapte era şi mai rău, din cauza beţivilor furioşi care vomitau si a atacurilor, si cineva fusese ucis prin înjunghiere

în tura ei

nu că se plângea, apreciase faptul că nu avea un şef care să stea cu ochii pe ea şi când traseul era liniştit îi plăcea să mai schimbe câte o glumă cu clienţii regulaţi

Winsome scoate peştele din frigider, îl curăţă de solzi, îl filetează, îl feliază cu cuţitul ei cel mai ascuţit, îl clăteşte cu apă rece, îl scufundă în oţet alb, îl clăteşte din nou

face o marinată din ienibahar, usturoi,

coriandru, cimbru şi ulei într-un bol, acoperă peştele cu ea, îl înfăşoară în folie, îl pune la frigider

ia fructul arborelui de pâine de pe blat, îi taie codiţa pentru că nu mai are suficientă putere să o îndepărteze cu mâinile prin răsucire

taie în cruce vârful fructului, îl freacă pe toate contururile mari, verzi şi cu zgrăbunţe, cu ulei vegetal

îl introduce în cuptorul în care se va coace aproximativ nouăzeci de minute

ar trebui să iasă perfect gătit, pentru a oferi hrană şi desfătare familiei sale

ea însăşi este o persoană recunoscătoare

recunoscătoare pentru că se putuse întoarce acasă, în Barbados, atunci când prietenii ei englezi erau nevoiţi să rămână în Anglia şi să-şi petreacă bătrâneţea îngrijoraţi de costul încălzirii şi dacă vor supravieţui unei ierni grele

recunoscătoare pentru că de îndată ce coborâse din avion şi intrase într-o explozie de căldură, articulaţiile ei artritice încetaseră să-şi mai facă de cap

de atunci n-a mai murmurat nici măcar un cuvintel

,

de protest

recunoscătoare pentru că vânzarea casei din Londra le permisese să o cumpere pe aceasta de lângă plajă

recunoscătoare pentru că ea şi Clovis, trecuţi acum de optzeci de ani, aveau o pensie

decentă şi nu vor trebui să-şi facă griji pentru bani pentru tot restul vieţii, atât timp cât continuau să fie economi, ceea ce generaţia ei oricum era, cumpărând numai lucrurile de care aveau într-adevăr nevoie, nu pe cele pe care şi le doreau

te îndatorai ca să-ţi cumperi o casă, nu o rochie nouă

Winsome reflectează în fiecare zi la toate binecuvântările de care se bucură si îi mulţumeşte lui Isus pentru că a adus-o acasă, unde avea să trăiască o viată mai confortabilă

îi mulţumeşte lui Isus că şi-a făcut noi prietene, femei care se întorseseră la rândul lor din America, din Canada şi din Marea Britanie şi au rugat-o să se alăture cercului lor de lectură

a fost onorată, ea fusese controlor de autobuz, pe ele nu le deranja asta

Bernadette fusese secretară în serviciul public în Toronto şi nu se căsătorise niciodată, iubitul ei o vizita în nopţile în care nu-şi vizita celelalte femei

Celestine se dă în vânt după teoriile conspiraţiei, a fost funcţionară la CIA din Virginia, locuieşte cu Josephine din lowa, lucru pe care nu ar trebui să-l ascundă de ele, dar o face

Hazel a administrat primul salon de coafură pentru femeile de culoare din Bristol până când soţul ei, Trevor, s-a îmbolnăvit de demenţă timpurie şi a murit, după care ea şi-a vândut afacerea, s-a întors acasă, trăieşte singură

Dora s-a căsătorit de trei ori, o dată a rămas văduvă, o dată a divorţat şi acum este căsătoritã cu Jason, consultant în management, ea este cea mai intelectuală din grup şi în anii şaizeci a fost una din primele profesoare de culoare din Marea Britanie

*

în fiecare lună citesc o carte nouă, au început cu The Lonely Londoners a scriitorului trinidadian Selvon, despre bărbaţii tineri caraibieni din Anglia care fac tot felul de ticăloşii şi tratează rău femeile, femei care nici măcar nu au ocazia să se exprime în carte

toate au fost de acord că băieţii ăştia aveau nevoie de o palmă peste cap şi au convenit să se concentreze asupra femeilor scriitoare din Caraibe, care ar trebui să fie mai mature şi mai responsabile şi să-i lase pe băieţi pe mai târziu

Winsome se simte o persoană destul de literară zilele astea si s-a obişnuit să lectureze cărţi, deşi în cea mai mare parte a vieţii a citit doar ziare

scriitorii ei preferaţi sunt Olive Senior din Jamaica, Roşa Guy din Trinidad, Paule Marshall din Barbados, Jamaica Kincaid din Antigua şi Maryse Conde din Guadelupa

cartea ei preferată de poezie se intitulează I is a Long Memoried Woman, scrisă de o doamnă guyaneză care se numeşte Grace Nichols

noi, femeile/ale căror elogii sunt nerostite/ale căror voci sunt neauzite

ea şi grupul de lectură avuseseră o mare dispută, nu, nu fusese o dispută, fusese o dezbatere, zilele trecute, pe tema dacă o poezie era bună pentru că se regăseau în ea sau era bună în sine

Bernadette a spus că specialiştii în literatură trebuiau să decidă ce era bun, doar ei ştiau dacă ceva le plăcea sau nu

Winsome a fost de acord, nu era o expertă în domeniu

Celestine a spus că poezia era în mod deliberat dificilă, astfel încât numai o mână de oameni inteligenţi să poată s-o înţeleagă şi ca o modalitate de a-i păstra pe toţi ceilalţi în necunoştinţă de cauză

Hazel a spus că romanele aveau o valoare mai mare decât cărţile de poezie pentru că aveau mai multe cuvinte în ele, cărţile de poezie erau o jecmăneală curată

(Winsome nu crede că Hazel ar trebui să facă parte din grupul lor de lectură)

*

Dora a spus că nu există niciun adevăr obiectiv şi, dacă eşti de părere că ceva este bun, este pentru că acel lucru îţi spune ceva

asa este

de ce ar trebui Wordsworth sau Whitman, T.S. Eliot sau Ted Hughes să însemne ceva special pentru noi, oamenii din Caraibe?

Winsome şi-a notat să meargă la bibliotecă să caute aceste nume

când se întorcea acasă de la întrunirea lor săptămânală

pe când soarele se ridica mai sus pe cer şi

turiştii se desprindeau de pe plaje pentru a se înapoia la hotelurile si restaurantele lor

mintea îi vuia de dezbateri şi se gândea cum ar putea să-şi perfecţioneze argumentele în viitor

astăzi

se uită pe plajă şi-i vede pe Lennox şi pe Clovis dispărând după cotitura unde Clovis amarase barca de pescuit pe care o cumpărase de curând la mâna a doua

şi pe care o peticea

aproape că se înecase în cea dinainte când luase apă, se salvase numai golind-o cu o găleată până ajunsese la ţărm

târându-se epuizat pe plajă

si lăsând vechea barcă să se scufunde lent în cimitirul ei apos

ambii bărbaţi poartă pantaloni scurţi până la genunchi şi cămăşi din bumbac cu mânecă scurtă, niciunul nu mai are prea mult păr pe cap, ambii au spatele larg, picioare puternice (deşi Lennox e un pic crăcănat, lucru care încă i se pare foarte sexy)

amândoi au mersul uşor pe nisip în picioarele goale şi în această perioadă au chiar o înălţime şi o siluetă asemănătoare

Clovis a mai scăzut puţin în înălţime, Lennox a mai crescut puţin în circumferinţă

Winsome încă îl mai doreşte, nu pe Clovis, ci pe Lennox, îi spune lui Shirley că este norocoasă să aibă asa un sot

Shirley îi răspunde că el este norocos să o aibă de soţie

tipic pentru ea

Lennox va petrece vara ajutându-l pe Clovis să iasă cu barca în larg

vor înlocui scândurile, vor monta un motor nou, vor instala scaune şi ferestre, o vor etanşeiza şi o vor vopsi

el este mai priceput în această privinţă decât Tony şi Errol, care seamănă mai mult cu sora lor

lucrăm patruzeci şi opt de săptămâni pe an, Mami, asta este perioada noastră de recuperare, protestează ei pe când se îndoapă cu mâncare şi beau prea multe beri

fiii ei au început să lucreze de la nivelul de începător, înainte de a avansa în ierarhie

Tony este decident în probleme de infracţionalitate la Serviciul de Politie

Errol este coordonator al asistentei la Protecţia Copilului

ar putea să-i mai poarte încă pică lui Clovis pentru bătăile pe care li le-a dat când erau mici şi au cicatrice pe spate şi pe fese ca dovadă, dar în anii şaptezeci era greu să creşti băieţi

Clovis trebuia să-i protejeze de spiritele malefice care i-ar fi doborât: poliţia, skinheads – şi ei înşişi

părinţii trebuiau să le ofere o bază solidă cu care să înfrunte lumea şi pe ei înşişi

cu Shirley nu a fost nevoie să facă asta

cu fetele era mai uşor

Rachel a intrat în bucătărie cu Madison, somnoroasă, care se duce, târâindu-şi picioarele, să primească o îmbrăţişare: te iubesc, bunicuţă, spune ea, când Winsome o ridică şi îi miroase părul frumos care este aproape drept şi în care se simte şamponul pe care Rachel l-a folosit ieri, înainte de a pleca spre aeroport

a învăţat-o pe Shirley, care la rândul ei a învăţat-o pe Rachel să se asigure că sunt foarte curate şi bine îmbrăcate când se urcau în avion

nu ştii niciodată ce s-ar putea întâmpla

vreţi suc de sarsaparilă? le întreabă ea

Rachel se duce la frigider şi aduce carafa la masă, spre deosebire de Shirley, care ar răspunde „da” şi ar aştepta să-i fie adusă de menajeră

vrei şi tu puţină, Buni? întreabă Rachel politicos, este cea mai atentă dintre nepoţii ei

Winsome începe să taie legumele şi să adune ingredientele pentru sosul de cimbru, sare, piper negru măcinat, fulgi de ardei iute, coajă de lămâie rasă si ulei de floarea-soarelui

povesteşte-mi cum v-aţi întâlnit, tu şi Bunicu’, o roagă din senin Rachel, mângâind spatele lui Madison care s-a cocoţat somnoroasă, şovăielnic, în poala ei

Winsome arată probabil surprinsă, pentru

*

că Rachel adaugă: Buni, vreau să-ţi cunosc poveştile ca să i le spun mai departe lui Madison când va fi mai mare, vreau să ştie cum era pe vremea când erai un om în toată firea

*

Winsome ascultase ce se întâmpla în viaţa nepoţilor ei de când aceştia începuseră să vorbească şi ei nu o întrebaseră niciodată despre ea

înţelege că tinerii sunt obsedaţi de ei înşişi, iar rolul său este acela de a-i alina, de a-i linişti şi de a fi afectuoasă faţă de aceştia atunci când părinţii lor sunt supăraţi pe ei

lui Winsome îi place că Rachel este curioasă să afle cum era bunica ei înainte de a fi mamă, când era un om în toată firea, cum se exprimase ea

numai că nu fusese niciodată astfel, mai întâi a fost fiică, apoi soţie şi mamă, iar acum bunică şi străbunică.

L-am cunoscut pe bunicul tău la scurt timp după ce am ajuns în Anglia, în anii cincizeci, Rachel, la o întâlnire a celor din Indiile de Vest, într-un pub din Ladbroke Grove
în care m-am trezit stând lângă nimeni altul decât Clovis Robinson din Six Men's Fishing Bay—

taţii noştri erau pescari, dar noi ne cunoşteam doar din vedere

a trebuit să călătorim mii de kilometri pentru a ne cunoaşte aşa cum trebuie, el se afla deja de doi ani în Anglia

mi-a spus: e greu aici, fată, e greu

mi-a făcut curte în următoarele luni de iarnă, când eu încă mă obisnuiam cu vremea

si cultura

eram recunoscătoare că-l aveam pe el să mă susţină şi să mă îndrume, chiar dacă nu era deosebit de arătos sau cu o personalitate minunată, ambele atribute pe care mi le imaginasem că le-aş dori la un soţ, înainte de a fi suficient de matură pentru a accepta că era mai uşor să visezi

decât să faci ca visul să devină realitate

Clovis nu m-a lăsat niciodată să tremur de frig în afara locurilor obişnuite pe care le frecventam, Odeon Astoria într-o sâmbătă seara sau Stockwell Park într-o duminică după-amiaza

nu semăna deloc cu unii dintre băieţii şmecheri de acasă care o luau razna si treceau de la o femeie la alta

care au răspândit copii metişi prin toată Anglia

care aveau să crească fără tăticii lor

*

ne-am căsătorit si ne-am mutat într-o cameră din Tooting, unde am împărţit o chiuvetă mascată de o perdea pe hol şi toaleta într-o boxă de carton, într-o casă plină de alţi chiriaşi

am început să strângem bani pentru o casă, fiindcă oamenii obişnuiţi îşi permiteau să cumpere case în Londra pe vremea aceea dacă economiseau suficient de mult timp

apoi Clovis s-a dus şi a avut ideea al naibii de neghioa

*

bă să ne folosim economiile si să ne mutăm în sud- vestul Angliei

auzise el că acolo este mai cald şi că ar putea găsi de lucru ca pescar

ceea ce îi fusese lui sortit să facă pe pământ, spunea el, nu să trudească într-o fabrică la producerea de îngrăşăminte şi să inhaleze substanţe chimice toxice

aşa cum o făceam amândoi, în schimburi de douăsprezece ore

*

Clovis spunea că tânjea după mare, unde să poată respira în voie

ultimul lucru pe care mi-l doream era să fiu soţie de pescar, fusese destul de greu să fiu şi fiică de pescar

obişnuiam să mă trezesc la patru dimineaţa ca să ies cu barca, împreună cu tatăl şi cu fraţii mei, am lucrat la piaţă, unde dezosam peşti şi îi curăţăm de solzi, îmi petreceam verile vânzând aricii-de-mare pentru care fraţii mei se scufundau în recifele de corali si mi-i

aduceau în plase – cu ţepii negri încă mişcând sinistru trebuia să-l iau pe fiecare la rând şi să-l deschid cu o lingură, să-i scot afară icrele aurii şi să le vând ca o delicatesă la piaţă

ce să-i fi spus lui Clovis? o femeie trebuia să-şi asculte soţul pe vremea aceea, Rachel

divorţul era ruşinos şi se acorda numai pe motiv de adulter; dacă o căsnicie nu funcţiona, era o sentinţă pe viată

am luat trenul de la Paddington la Plymouth, unde el şi-a căutat de lucru la birourile de transport maritim şi prin traulerele din port

a crezut că va obţine pe dată un loc de muncă, dată fiind experienţa lui

l-am urmărit cum îi aborda pe pescari la docuri sau pe ţărm, cu basca de stofă englezească pe cap, cu cizme mari englezeşti în picioare, l-am văzut cum îşi scotea basca în faţa bărbaţilor bărboşi de peste şaizeci de ani care parcă erau ieşiţi din Vechiul Testament

la întoarcere nu era nevoie să-mi spună

niciun cuvânt, îmi dădeam seama din felul în care păşea şi-mi părea rău pentru el – dar şi pentru mine

era limpede că majoritatea oamenilor din această parte a lumii era săracă

de ce ar fi trebuit să dea de lucru unui străin, cu atât mai puţin lui?

într-o seară, ne-am aşezat pe un zid din port unde bătea vântul şi am mâncat peşte şi cartofi prăjiţi dintrun ziar murdar, aşa cum obişnuiau să mănânce englezii, da, poţi să te strâmbi, era un obicei dezgustător

am încercat să-l conving să renunţe la visul lui prostesc şi să ne întoarcem la Londra

el a spus: Winnie, vreau să încerc şi-n micile insule din Scilly, mai spre sud, unde e mai cald şi acolo trebuie să se găsească mult de lucru pentru pescari

Clovis, dacă asta-ţi doreşti, de ce nu ne întoarcem acasă, unde ne e locul?

Winnie, m-am fixat, trebuie să încerc în locul ăsta, am o presimţire

dacă asta s-ar fi întâmplat cu douăzeci de ani mai târziu, Rachel, l-aş fi părăsit atunci şi acolo

dacă asta s-ar fi întâmplat cu treizeci de ani mai târziu, aş fi trăit cu el înainte de a ne căsători, vezi tu, mi-am dat seama că nu prea îl cunoşteam pe bărbatul ăsta care voia să-l urmez de colo-colo, ca o proastă fără minte

ei bine, am spus, Insulele Scilly e un nume frumos, poate că este şi un loc frumos

mi-am petrecut braţul pe după al lui, ca să-l asigur că eram de partea sa

vom merge să aflăm, iubire, a răspuns el

*

am luat autobuze şi trenuri de-a lungul coastei şi când le-am pierdut, am mers pe jos

imaginează-ţi cum arătam, Rachel, acum mai bine de şaizeci de ani, un bărbat şi o femeie de culoare, Clovis de un metru nouăzeci, eu cu treizeci de centimetri mai scundă, purtând rochia cea mai elegantă, pardesiu şi pantofi cu toc, pentru că trebuia să arătăm respectabil, fiecare cu o valiză în mână, mergând pe drumuri de ţară pe unde se părea că oamenii nu mai văzuseră până atunci persoane de culoare, apropo, maşinile încetineau pentru ca pasagerii să se holbeze la noi sau să ne arunce insulte când nu ne lăsa nimeni să ne cazăm ca să ne odihnim noaptea, dormeam prin gări

am călătorit prin locuri cu nume frumoase, pe care le-am notat şi le-am ţinut minte: Looe, Polperro, Fowey, Mevagissey, St Mawes, Falmouth, St Keverne, Lizard, Mullion, Porthleven

am ajuns la Penzance şi am luat ambarcaţiunea care făcea săptămânal curse spre St Mary’s

„Cea mai mare insulă a arhipelagului Insulelor Scilly"

de îndată ce am pus piciorul pe pământ, oamenii nu au fost doar neprietenoşi, ci de-a dreptul ostili, cine erau maimuţoii ăştia doi care veneau pe insula lor mică?

întregul oraş îşi înceta activităţile când mergeam noi pe strada principală, l-am luat

pe Clovis de braţ şi am simtit că tremura

aveam nevoie ca el să fie puternic şi pentru mine

nu puteţi să lucraţi aici, au spus ei când Clovis a întrebat la chei

nu puteţi să mâncaţi aici, au spus ei când am intrat într-o cafenea micuţă

nu puteţi să beţi aici, a spus barmanul când am intrat într-un pub, cu toate privirile aţintite asupra noastră

nu puteţi să dormiţi aici deoarece culoarea voastră o să se ia pe aşternuturi, a spus femeia care avea un anunţ pentru închirieri în geam, oamenii erau bădărani şi ignoranţi pe atunci, spuneau ce gândeau şi puţin le păsa dacă te jigneau pentru că nu existau legi anti-discriminare care să-i oprească

singurul lucru pe care îl puteţi face este să plecaţi şi să nu vă mai întoarceţi niciodată, ne-a sfătuit poliţistul când ne-am dus să ne plângem

ne-am urcat pe feribotul spre Penzance, am dormit în pragul unei biserici unde bătuserăm cu o seară înainte la uşa parohiei şi perdelele se mişcaseră, dar nu răspunsese nimeni

Clovis, i-am zis eu, ţi-am spus că nu merita deranjul, acum tu şi cu mine ne întoarcem direct în capitală, unde oamenii sunt mai obisnuiti să vadă oameni de culoare

nu-mi spune ce să fac, Winnie, mă voi gândi şi singur, eu vreau să-i mai dau Plymouth-ului o şansă, e pe coastă, vremea tot e mai caldă decât la Londra, provincia nu-i aşa departe şi

când o s-avem prichindei vor putea să hoinărească liberi, cam ca-n Barbados, ai încredere în mine

am o presimţire că totul va fi bine.

3

Clovis a găsit de lucru, stivuitor la docuri în Plymouth

căra butoaie uriaşe şi saci grei de la nave la depozite şi de la depozite la camioane

se înţelegea bine cu ceilalţi stivuitori, mulţi erau foşti marinari cu experienţă care nu credeau că el era picat din Lună

după serviciu se duceau să bea, venea acasă cherchelit în nopţile bune, beat în cele rele

după ce culcam copiii, pe cei trei pe care i-am avut împreună

în tot atâtia ani

y

*

eu rămâneam singură cu copiii toată ziua şi toată seara

auzeam oameni înjurând când treceau pe lângă mine, foarte puţini erau prietenoşi

eram servită ultima în orice magazin intram, chiar dacă eram prima la coadă

maşinile intrau intenţionat în bălti când o împingeam pe Shirley în căruciorul ei negru şi îi aveam pe cei doi băieţi prinşi cu hamuri, câte unul de fiecare parte

eu am fost cea care a găsit un şobolan mort pe pragul uşii

eu am fost cea care a trebuit să suporte acel PLECAŢI ACASA mâzgălit cu vopsea albă pe

uşa din faţă, până ce Clovis l-a acoperit cu vopsea

eu am fost cea care a trebuit să-şi petreacă serile singură şi speriată că cineva avea să arunce o cârpă îmbibată în benzină prin fereastră

cu toate acestea, Rachel, un lucru pe care l-am învăţat în timpul pe care l-am petrecut acolo este că dacă rămâi într-un loc suficient de mult şi te comporţi civilizat, oamenii se vor obişnui cu tine

doamna Beresford, o văduvă în vârstă care locuia câteva case mai jos, a fost prima cu care am purtat o discuţie adevărată

obişnuia să se aplece deasupra căruciorului pentru a o mângâia pe Shirley pe obraz, care o prindea de degete şi nu-i mai dădea drumul

bebeluşii sunt nevinovaţi, spunea doamna Beresford, acesta este un loc plăcut în care să trăieşti, doamnă Robinson, odată ce oamenii ajung să te cunoască

le oferea băieţilor bomboane fondante si ei le înhăţau cu lăcomie înainte ca cineva să poată obiecta, pentru că eu nu-i lăsam să mănânce dulciuri, un alt prost obicei englezesc

le-am dat voie să ia câte o feliuţă din checul pe care doamna Beresford l-a adus la prima ei vizită

m-a prezentat doamnei Wright şi doamnei Missingham, ambele de la biserica locală, la o întâlnire specială la un ceai pe care o organizase pentru mine şi pentru copii într-o zi, după şcoală

era prima oară când intram în casa unui englez, îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri, şi îmi doream o casă ca aceea pentru familia mea

în sufragerie erau un covor înflorat pe podelele de lemn, tapet trandafiriu, o mulţime de picturi pe pereţi, un dulap greu cu farfurii aşezate în şiruri pe post de decoraţiuni, ceea ce mi s-a părut ciudat, draperii grele la fereastră şi o canapea somptuoasă, sau aşa mi se părea mie, ca şi lui Tony şi Errol, care au sărit pe ea până când a trebuit să le spun să înceteze pentru că doamna Beresford era prea politicoasă pentru a le-o cere ea

mi-a arătat cum să coc lipii pe cărbunii din foc

cum se prepară ceaiul folosind lapte adevărat, nu condensat

cum să pui laptele la sfârşit şi nu la început

doamna Beresford

ne-a invitat la biserică, iar când familia mea de cinci persoane a intrat pe alee, ea, doamna Wright şi
doamna Missing
ham ne-au întâmpinat ca şi cum am fi fost prieteni de o viată

au luat fiecare, protector, câte un copil de mână

şi au intrat în biserică împreună cu noi

chiar şi în parc, mamele s-au plictisit să-şi cheme copiii ca să-i îndepărteze de ai noştri, ca şi când s-ar fi putut molipsi de lepră

copiilor foarte mici nu le pasă de culoarea

pielii, Rachel, până când părinţii lor le spală creierul

când Tony a început să meargă la Şcoala primară Everdene, urmat de Errol, au venit acasă plângând deoarece copiii îi porecleau Negreală

erau bătuti cu bastonul si trimişi în coltul clasei, cu faţa la perete, de profesorii care se luau de ei

nu am fost noi, Mami, se plângeau ei, nu am fost noi

eu şi Clovis le împuiam capul să se poarte tot timpul frumos

ştiam că băieţii noştri erau plini de viaţă, da' nu erau răi

într-o zi, aşteptam la poarta şcolii să-i iau acasă şi am văzut doi băieţi mai mari sărind pe Tony, care a ripostat, băieţelul meu curajos

când mă grăbeam spre el, domnul Moray, directorul, ajuns primul acolo, l-a apucat pe Tony de gulerul jachetei şi l-a dus cu forţa înapoi în clădire

cei doi bătăuşi au râs, s-au scuturat de praf, şi-au ridicat ghiozdanele de pe jos şi au ieşit basma curată pe porţile şcolii

când Shirley a început şcoala primară, şi ea a venit plângând acasă pentru că era poreclită Negreală, indiferent de câte ori Clovis s-a dus la scoală să-l roage pe domnul Watson să le spună copiilor să înceteze să se mai lege de prichindeii lui

apoi s-a înscris la şcoală încă o fată de culoare, o micuţă metisă pe nume Estelle, cu pielea mai deschisă, cu părul deschis la culoare care-i cădea în bucle ca lui Shirley Temple

Estelle era genul de copil cu pielea roşie pe care oamenii îl găsesc frumos din acest motiv

mama ei era tipul acela boem cu părul lung care purta pantaloni negri, beretă şi o geacă de piele uzată gen Marlon Brando

eu eram îmbrăcată decent: rochie peste genunchi, jerseu tricotat, pardesiu, ciorapi, pantofi, basma legată sub bărbie

Vivienne a încercat să-mi vorbească la poarta şcolii, ea era pictoriţă, tatăl lui Estelle era un mulatru în exil din cauza apartheidului din Africa de Sud

ce însemnau apartheid sau mulatru?

nu arăta atât de surprinsă, Rachel, apartheidul nu era cunoscut de toată lumea în perioada aceea, în orice caz Vivienne a renunţat curând la încercarea de a-mi fi prietenă, ceea ce îmi convenea, pentru că noi două nu aveam nimic în comun – nici măcar pe fiicele noastre

Estelle era bine tratată de profesori, care îi întâmpinau în fiecare dimineaţă pe copii când ajungeau la şcoală, cei mai mulţi o ignorau însă pe Shirley, care era prea mică pentru a-şi da seama

Estelle, care era afonă, a fost distribuită în rolul Măriei în piesa de teatru de la şcoală despre Naşterea Domnului si a cântat solouri

Shirley, care avea o voce minunată, a fost distribuită în rol de palmier şi pusă să stea în spatele scenei

împreună cu băiatul cu buza de iepure

şi fata cu piciorul de lemn

*

a doua zi i-am spus lui Clovis: tu poţi rămâne aici, dar mama copiilor tăi se întoarce la Londra
împreună cu ei.

4

Winsome este distrasă de bărbaţii care se văd prin fereastra de la bucătărie şi care se plimbă agale pe plajă în căldura arzătoare, fără să se dea cu loţiune de plajă şi fără să poarte pălărie de soare, în ciuda insistentelor sale
cu ani în urmă, se credea că persoanele cu pielea închisă erau imune la arsurile solare si acestea
sfârşeau prin a se îmbolnăvi de cancer de piele
nici în zilele noastre majoritatea bărbaţilor nu se deranjează să folosească loţiune de plajă
ca şi când asta i-ar face mai puţin masculini

Lennox seamănă cu Clovis mai mult decât îi place ei să recunoască, atât fizic, cât şi ca temperament
Winsome bănuieşte că acesta era motivul pentru care l-a ales Shirley, în subconştient îi era familiar
poate că tocmai din acest motiv îi plăcuse lui Winsome de ginerele ei
o versiune mai tânără, mai sexy, a bărbatului cu care se căsătorise

peste câteva săptămâni, după ce bărbaţii făcuseră ambarcaţiunea aptă pentru mare
după

ce înlocuiseră scândurile lipsă din cocă şi instalaseră noul motor şi noua elice

după

ce se dăduseră câţiva paşi înapoi pentru a-şi admira opera

după

ce lansaseră barca la apă, spărgând o sticlă de rom de coca ei

vor ieşi înainte de a se lumina de ziuă ca să prindă peşti zburători, să arunce undiţe în apă ca să prindă corifenă şi peşte-spadă pe parcurs, iar când vor fi în larg, vor arunca resturi de trestie de zahăr şi frunze de palmier în mare pentru a acţiona ca un ecran, sub acestea vor coborî coşuri care eliberează încet momeala, iar odată ce peştii zburători se vor strânge la masă, vor fi scoşi cu plase, deşi ridicarea plaselor e mai anevoioasă când eşti mai bătrân, spune Clovis când se întoarce cu o durere de spate, iar ea îl masează

pescuitul este o parte importantă din fiinţa lui, îl face să se simtă un bărbat adevărat, un bărbat care iese la muncă, unul care asigură traiul familiei, chiar şi la pensie

Madison se trezeşte în poala lui Rachel, se uită ameţită în jur ca să se orienteze, se rostogoleşte din poala mamei, iese clătinat pe uşă şi fuge să-i salute pe bărbaţi când îi vede venind spre casă, păşind pe nisipul de culoarea coralului

se aşază între ei, fiecare o apucă de câte o mână şi o leagănă

este o imagine fermecătoare

Rachel îi mulţumeşte lui Winsome că i s-a

confesat, este o poveste frumoasă, Buni, ai fost o deschizătoare de drumuri

nu am fost decât doi oameni care au plecat în străinătate, Rachel, asta nu înseamnă să fii deschizător de drumuri

ei bine, eu cred că eşti formidabilă si acum mă duc să stau cu Mami, doar când se află aici nu trebuie să- mi fac griji pentru ea, în restul timpului mă tem că va avea un atac cerebral din cauza stresului muncii sale

nu-ţi face griji pentru Shirl, Rachel, ei îi place să aibă ceva de care să plângă

odată ce familia s-a întors la Londra, în anii şaizeci, s-a stabilit la Peckham, a cumpărat o casă afectată de bombardament, a reparat-o de-a lungul deceniilor

nu a mai fost vorba să plece haihui prin locuri în care nu erau doriţi

Clovis avea trei preocupări principale: să meargă la lucru, să-şi crească copiii, să repare casa

a descoperit că îi plăcea DIY-ul[m], ca majorităţii bărbaţilor din generaţia lui, care îşi petreceau sfârşitul de săptămână meşterind

purta salopete albastru-închis şi învăţa din manuale cum să tencuiască, să monteze instalaţii sanitare şi electrice, să zidească, să facă tâmplărie

la început, lui Winsome îi plăcea că aproape putea să anticipeze cum aveau să meargă lucrurile, de la începutul şi până la sfârşitul anului

cu excepţia unor incidente precum o fisură în acoperiş sau un copil dus în grabă la spital pentru o apendicită

cu timpul, au reuşit să ia în glumă aventurile lor din sud-vest, când Clovis era tânăr şi nesăbuit (a recunoscut şi el), iar ea era atât de supărată pe el

ceea ce nu ar fi putut prezice era că, odată ce soţul ei fusese domesticit, ea va începe să jinduiască să fie mai energic

Winsome îşi dorise siguranţă şi stabilitate când abia sosise în Anglia şi Clovis reprezenta familiaritatea, el îi acorda atenţie, era amabil cu ea, când avusese nevoie de cineva, se îndrăgostise de el

sentimentele i se maturizaseră, devenind iubire, pentru că erau multe de plăcut şi de admirat la soţul ei – nu fusese niciodată nemilos, nu se rătăcise niciodată prin patul altor femei, fusese conciliant şi sensibil la nevoile ei

problema era felul în care el nu era: incitant

când Shirley îl adusese pentru prima oară pe Lennox acasă, la un ceai, când erau studenţi, parcă în holul ei apăruse unul din băieţii mai mari din Jackson 5114

era atât de viguros şi plesnea efectiv de vioiciune, pantalonii lui evazaţi erau foarte strâmţi

Winsome s-a trezit că simte fată de el ceva ce nu simţise niciodată fată de Clovis – o dorinţă sexuală explozivă, pasiune sau oricum s-ar numi acest lucru

a încercat din greu să nu se uite fix la pielea lui ciocolatie, care era atât de plăcută, sau în

albul pur al ochilor săi inteligenţi, Clovis avea albul ochilor îngălbenit în urma copilăriei petrecute pe mare, în arşiţa soarelui

avea o tunsoare afro scurtă şi îngrijită, o cămaşă strâmtă pe corp îi scotea în evidenţă bustul perfect

îi venea să-i treacă mâinile peste tot trupul, să-i maseze biluţele, să simtă cum se întărea la atingerea ei

*

Clovis i-a adus pe toţi în sufragerie, unde s-au zgâit la acest tânăr peste ceştile lor cu ceai de cacao—

cei doi porumbei stăteau ţinându-se de mână pe canapea, în timp ce ea şi Clovis au luat loc pe fotolii, purtând cu toţii o conversaţie uşoară şi politicoasă

Clovis şi-a adâncit vocea, a observat ea, dorind să-l impresioneze pe acest student la universitate

era evident că Shirley era topită după Lennox, care avea să devină jurisconsult, i-a informat ea deja cu mândrie, după care va deveni avocat pledant şi într-o bună zi poate chiar judecător

ce partidă bună era

norocoasa de Shirley

cât ai clipi, toţi erau din nou pe hol, schimbând obişnuitele mi-a părut bine de cunoştinţă, vă mulţumesc şi trebuie să mai veniţi în vizită pe la noi

ea si Clovis le-au făcut cu mâna când ei traversau Peck

ham Rye spre staţie, după aceea urmând

King's Cross şi apoi trenul spre Leeds

Winsome a închis uşa şi a început să urce scările spre dormitorul lor, mă doare puţin capul, i-a strigat ea lui Clovis, care nu a auzit-o, întrucât se afla deja în bucătărie căutând un post de radio pirat care difuza muzică reggae

ea s-a întins pe pat

ce naiba se întâmpla?

poate că era începutul schimbării care făcea femeile mai emotive, va trece, tot aşa cum va trece şi menopauza

lăsând-o cu estrogenul epuizat

si ovarele muribunde

doar că ea nu voia să i se întâmple asta, a încurajat- o pe Shirley să vină mai des acasă în weekenduri, bineînţeles că poţi să-l iei şi pe Lennox cu tine

care o săruta pe ambii obraji în semn de salut

care-şi punea braţele în jurul ei, afectuos, când era în casă, încântând-o pe Shirley că mama şi iubitul ei se înţelegeau atât de bine

îi plăcea modul în care braţele lui îi alunecau în jurul taliei atunci când se întorceau în cupluri dintr-o plimbare la cinema sau de la o masă în oraş, Clovis şi Shirley mergând în faţă, pe străzile înnoptate din Peckham, ea şi Lennox venind în urma lor

a început să facă mai des sex cu Clovis pentru a-şi scoate frustrarea din sistem

Clovis, a cărui şcolarizare se încheiase la paisprezece ani, nu se descurca prea bine prin comparaţie cu Lennox, care folosea

cuvinte lungi ca responsabilitate, restituire şi quid pro quo

cuvinte pe care ea trebuia să le caute în dicţionar

Clovis nu era interesat să socializeze dincolo de întrunirile de familie, încetase să bea când se întorseseră la Londra, nu-l interesa să vadă filme la cinema sau să meargă la petreceri şi să se distreze până la primele ore ale dimineţii, ca Shirley şi Lennox, care stăteau în pat până târziu duminica dimineaţa, bând cafea la filtru adevărată în timp ce citeau ziarele, după cum îi dădea Shirley raportul, înainte de a ieşi să luăm brunch-ul, Mami

Winsome nici măcar nu auzise de brunch

ar fi dorit ca trupul ei să fi fost la fel de bine proporţionat ca al tinerei sale fiice

ar fi dorit să fi avut educaţia şi opţiunile de care beneficiase Shirley, ceea ce însemna că Shirley putea să atragă un bărbat care era atât arătos, cât şi ambiţios

care se căsătorise cu ea si devenise tatăl lui Rachel si al lui Karen

de care ea a avut grijă mult mai mult decât era necesar, pentru că Lennox o conducea după aceea cu maşina acasă

care uneori îi punea mâna pe genunchi pentru a-şi accentua spusele când îi vorbea în maşină

ale cărui sărutări de la revedere zăboveau puţin prea mult, cu buzele lui moi şi pline

sau îşi imagina ea?

se liniştea singură că atracţia ei faţă de

Lennox nu însemna o trădare faţă de Clovis sau de Shirley, pentru că nu îi dădea curs

dacă ar fi făcut-o, lucrurile ar fi stat altfel

dacă el ar fi apărut la uşă într-o zi când Clovis era plecat şi s-ar fi năpustit asupra ei

nu ar fi putut să-i reziste

si nici nu a încercat

când el a sunat la uşă, într-o după-amiază, ştiind că ea lucra în tura de noapte şi că era acasă, iar Clovis lucra în tura de dimineaţă

el se învoise în acea după-amiază, a închis uşa în urma lui si a sărutat-o asa cum Clovis nu o făcuse

niciodată, pentru că la prima lor întâlnire îi spusese că sărutul pasional nu era igienic

după aceea, ea s-a asigurat că limba îi rămânea în gură

aceasta nu luase niciodată contact cu o altă fiinţă

umană până acum

Lennox i-a dezlegat şorţuleţul pe care îl purta ea pentru treburile casnice (lustruirea balustradelor) şi i-a descheiat nasturii rochiei de vară pe care o purta pe sub el

i-a scos furoul de nailon şi ciorapii susţinuţi de jartiere, pentru că era de modă veche şi ura disconfortul ciorapilor care se frecau între coapse, producându-i o erupţie care trebuia apoi alinată cu vaselină

părea să-i placă ceea ce vedea, pe când ea se descoperea prin intermediul mâinilor lui, corpul său prin corpul ei

ea s-a udat atât de tare, încât a început să i

se prelingă pe picioare

cine era această femeie care îşi lăsa ginerele s-o facă pe toate părţile?

cine era această femeie care l-a luat în gură şi i-a făcut plăcere? iar singura dată când îi făcuse asta lui Clovis, vomitase după aceea?

cine era această femeie care ţinea pasul cu acest tânăr, care explodase de mai multe ori în interiorul ei pentru că era viril şi putea să o ţină aşa la nesfârşit, şi ea la fel, până când au murit amândoi de epuizare, deoarece ea era cu totul scoasă din minţi si

concentrată în interiorul corpului ei?

până când

a sunat alarma de la ceasul din bucătărie

ea trebuia să le ia pe Karen şi pe Rachel de la creşă

au făcut dus si s-au îmbrăcat

au ieşit din casă

separat

el primul

în noaptea aceea, ea nu a reuşit să doarmă

a pornit un război cu moravurile în numele sentimentelor ei

ghiciţi cine a câştigat?

avea aproape cincizeci de ani

merita să aibă parte de asta

de el

în duminica aceea, după prânzul luat în familie, ea sa asigurat că erau singuri în bucătărie în timp ce spăla vasele şi a aranjat să-l întâlnească săptămâna care urma

si totul a continuat asa mai bine de un an

o dată pe săptămână, uneori de două ori

iar în weekenduri le duceau pe Rachel şi Karen la malul mării, ca să-i ofere lui Shirley puţin timp liber

pe când cele mici dormeau, ei profitau de patul dublu

nu vorbeau niciodată despre ceea ce făceau

Lennox avea anumite necesităţi, era mai bine să-l satis
facă ea decât să-i părăsească fiica
pentru o altă femeie

şi apoi a părăsit-o pe ea sau mai degrabă s-a oprit fără explicaţii, fără discuţii, fără scuze, fără compasiune

îşi venise în fire în privinţa faptului că făcea sex cu o femeie de vârstă mijlocie? era el vinovat că se culcase cu soacra lui? făcea Shirley dragoste cu el din nou? dar oare încetase vreodată?

sau el îşi găsise pe altcineva?

Winsome nu a aflat niciodată răspunsul, pentru că nu şi-a luat inima în dinţi să-i pună întrebarea

multă vreme după aceea Lennox nu a mai privit-o în ochi, dacă avea de ales, nu o privea nici măcar în faţă

Shirley a observat că ea nu era la fel de prietenoasă cu Lennox ca înainte

nu fi prostuţă, ştii bine cât de mult ţin la el, Shirl

Winsome si-ar fi dorit ca el să nu fi trezit în ea o
dorinţă pe care să nu i-o mai satisfacă

îi dăduse să guste din el şi apoi se retrăsese

nu-l ura pentru asta, îl dorea încă şi mai mult din această cauză

el s-a transformat într-un subiect de fantazare: petreceau după-amiezi erotice în hoteluri exotice, ea purta lenjerie sexy, arăta mai tânără decât vârsta pe care o avea

în imaginaţie, orice era posibil

chiar şi acum, decenii mai târziu, încă simte vechea atracţie când el vine să-şi petreacă vara şi ea îl surprinde într-o anumită lumină

Lennox şi Clovis stau pe banca albă de pe verandă, cu Madison cuibărită între ei

Rachel se leagănă pe hamacul în dungi pe care Clovis l-a atârnat pentru puiul de somn de după- amiază, au izbucnit toţi în râs din cine ştie ce motiv, nu la ce spusese Shirley, fiica ei nu are simţul umorului, probabil la ceva ce spusese Madison, ceva drăguţ, pentru că aşa este şi ea

*

Lennox a aruncat o privire, a observat că Winsome este atentă la el, îi face cu mâna afectuos, cu inocenţă

nicio pâlpâire de recunoaştere în toţi aceşti ani

Shirley se laudă că Lennox nu o va înşela niciodată

Winsome răspunde de fiecare dată că a găsit un băiat bun

eşti norocoasă, Shirl, eşti norocoasă.

—Autobuzele roşii supraetajate din Londra (n. tr.).

— Sat pescăresc din Barbados (n. tr.].

— *Do ityourself* metoda de construire, modificare sau reparare a lucrurilor fără ajutorul direct al experţilor

sau al profesioniştilor (n. tr.).

— The Jackson 5, unul din cele mai mari fenomene ale muzicii pop a anilor 1970, iar această formaţie a fost startul cursei pentru cariera solo a cântăreţilor de bază, Jermaine şi Michael, ultimul frate transformând faima perioadei Motown într-un mare succes ca artist adult (n. tr.).

— *Cocoa tea,* o băutură specifică statului Saint Lucia din Arhipelagul Caraibe, obţinută din boabe de cacao uscate, fermentate şi prăjite, care sunt apoi măcinate şi amestecate cu diverse condimente (scorţişoară, nucşoară), după care sunt rulate în formă de batoane. Se rade o cantitate mică dintr-un astfel de baton şi se adaugă în apă fierbinte sau în lapte fierbinte (localnicii preferă laptele), obţinându-se astfel ceaiul de cacao (n. tr.).

PENELOPE

1

Părinţii lui Penelope erau nişte maşinării automate mărginite şi imperturbabile care se târau spre propria moarte

scria ea în jurnalul personal la vârsta de paisprezece ani

era păcat

pentru că ea însăşi era plină de vioiciune şi se năpustea spre viaţa minunată care se întindea, magnifică, înaintea ei

cum mai scria ea

în jurnal

tatăl ei, Edwin, era topograf, născut şi crescut în York şi, scria Penelope, un sclav al rutinei: se trezea la timp, pleca la timp, se întorcea la timp, lua masa de seară la timp, se ducea la culcare la timp, îşi trăia viaţa la timp

tatăl meu nu a spus niciodată nimic semnific —, scria ea, care să nu fi fost reprodus din Daily Telegraph, pe care îl citeşte în fiecare seară când se întoarce acasă de la serviciu

singurul lucru interesant în ceea ce-l priveşte, nota ea, era şi cel mai sordid: un plic gros cu ilustrate

pornografice pe care-l ascunsese în interiorul cutiei lui cu unelte din şopron, fără să-şi imagineze vreodată că pentru a-şi agăţa pozele înrămate pe peretele din dormitorul ei, fiica lui nu avea nevoie de un penis

mama lui Penelope, Margaret, era la rându-i o neghioabă îngrozitoare, deşi provenienţa ei era ceva mai exotică

se născuse în recent creata Uniune a Africii de Sud, după ce părinţii ei englezi îşi vânduseră ferma de orz falimentară către Hutton Conyers din Yorkshire pentru a profita de Legea Băştinaşilor asupra Terenurilor—din 1913

care aloca peste 80% din proprietatea terenurilor singurilor oameni capabili să aibă grijă de acestea, îi spusese mama ei

rasei albe

nouă

mama ei spunea că în faţa inevitabilului asalt al progresului economic, băştinaşii trebuiau să renunţe la pământul lor pentru bunăstarea societăţii în ansamblu

iar din moment ce acum erau disperaţi să se angajeze, forţa de muncă era ieftină

tatăl meu a cumpărat o fermă de orz acolo, Penelope, dar nu a reuşit să obţină profit de pe urma ei deoarece muncitorii lui erau leneşi, ranchiunoşi şi furau

a fost sfătuit de ceilalţi fermieri ca pe cei mai mari răufăcători să-i lege de un copac şi să-i biciuiască

dând astfel un exemplu

părea să aibă efect, când a început să aplice aceeaşi pedeapsă şi pentru furtul recoltei

muncitorii păreau să se liniştească şi să îşi continue lucrul după aceea

până într-o zi, când îşi făcea tura călare şi din pădure şi-a făcut apariţia un grup de sclavi de pe plantaţie, ca o haită de animale cu spume la gură, care l-au atacat

înainte de a-şi putea da seama de ce se întâmplă, era la pământ, biciul lui era în mâinile lor, iar ei îl foloseau împotriva lui

bietul om nu a avut nicio şansă de scăpare

mintea bunicului tău nu s-a mai vindecat niciodată, Penelope, şi-a vândut ferma la un preţ de nimic, şi-a adus din nou familia în Anglia, ne-am mutat la rude, iar el nu a mai lucrat niciodată

m-am simţit uşurată să mă mut din nou în Anglia, departe de ura băştinaşilor care îi făcuseră tatălui meu ceva atât de îngrozitor

nici nu era un loc în care o fată albă să devină o adevărată femeie

nu-mi plăcea felul în care mă priveau băştinaşii

mama Iui Penelope a ajuns la vârsta maturităţii în Anglia civilizată, spunea ea, îi plăceau dansurile, îşi făcea prieteni, duminicile mergea cu bicicleta în zonele rurale împreună cu o parte din ei, inclusiv câteva puşlamale care erau totuşi foarte amuzante, făceau picnicuri, se înveseleau de la ginul din sticluţele de buzunar

se furişa în miez de noapte ca să facă baie

în pielea goală cu ei în râul Foss

îşi ridica fustele deasupra genunchilor când era destul de departe de casă

fuma ostentativ în public atunci când femeile care făceau acest lucru erau considerate vulgare

numai saficele decadente care îşi tăiau părul scurt şi purtau haine bărbăteşti mai scăpau basma curată cu chestia asta în zilele acelea, Penelope

l-am cunoscut pe tatăl tău la un dans, el era ceva mai mare decât mine, arăta foarte bine înainte de a-şi pierde tot părul, venea la mine în fiecare sâmbătă seara la ora şapte fix după ceasul bunicului din holul lor

a început să vină duminicile la biserica mea, mă aştepta în faţa magazinului de galanterie la care lucram

aş fi vrut să merg la un colegiu de pregătire pentru a deveni profesoară de şcoală elementară, una dintre puţinele profesii accesibile femeilor în acele vremuri, numai că exista bariera căsătoriei, Penelope, ceea ce însemna că ar fi trebuit să nu mai predau de îndată ce deveneam soţie

nu prea avea rost să mă pregătesc pentru ceva la care ar fi trebuit să renunţ

J

spre deosebire de puşlamalele pe care le cunoşteam eu, tatăl tău era sobru şi sensibil, adică ceea ce îmi doream de la o căsnicie

între timp, tatăl meu avusese parte de o moarte tragică într-un azil

aceea a fost o altă perioadă cumplită pentru familia mea, iar tatăl tău s-a strecurat cu uşurinţă în viaţa mea, ca un prilej de tovărăşie şi de alinare, am fost să vâslim pe râul Foss, dar niciodată să înotăm sau să dansăm, niciodată să bem

*

le considera pe toate acestea ca pe nişte preocupări neatrăgătoare pentru doamne

după trei ani de făcut curte, ne-am căsătorit

*

îmi lipseşte dansul, Penelope, plăcerea intensă pe care mi-o oferea, de multe ori mă gândesc la trecut, la persoana care eram
nu ştiu unde a dispărut

mama lui Penelope a încetat să mai vorbească, s-a întors la tricotat, cusut, gătit, făcut curat, călcat sau oricare alte activităţi care îi umpleau ziua
lăsând conversaţia în aer

lui Penelope îi era greu să-şi imagineze că mama ei fusese cândva atât de rebelă si de sociabilă
îi părea rău că trebuise să aleagă între carieră şi familie, ceea ce părea teribil de nedrept
aşa cum mama ei abia aşteptase să scape de sălbaticii din Africa de Sud, şi ea abia aştepta să meargă la facultate, să aibă o carieră şi să lase în urmă viaţa încorsetată a părinţilor ei
apoi a sosit momentul în care i-au spus că ea trăise în minciună şi orice compasiune pe care o simţise faţă de mama ei a dispărut fără urmă
pentru a fi înlocuită de un val de amărăciune
minciuna era destul de rea, cu toate că în anii care au urmat a ajuns să le înţeleagă raţionamentul, o duruse mai degrabă cruzimea din spusele lor
o cruzime care arăta prăpastia dintre cine erau ei şi cine avea să fie ea în lumea asta

tu nu eşti fiica noastră în sensul biologic, i-a spus tatăl ei la masa de prânz la cea de-a

şaisprezecea sa aniversare (ce moment potrivit)

fusese lăsată într-un coşuleţ pe treptele unei biserici

aşteptaseră până când ea ajunsese destul de mare ca să înţeleagă

fusese lăsată acolo în taină, fără certificat de naştere, fără niciun bilet, fără niciun indiciu, fără nimic

încercaseră ani de zile să aibă propriul copil, nu reuşiseră, o găsiseră pe ea la un orfelinat, pe atunci era destul de uşor să faci o adopţie, au semnat actele, au luat-o acasă

ceea ce nu au mai adăugat a fost că o iubeau, lucru pe care nu i l-au spus niciodată

în momentul acela ea avea nevoie de mărturisirea unei iubiri necondiţionate din partea celor care o crescuseră ca pe propriul lor copil

în schimb

s-au purtat ca de obicei, chiar dacă ei îi şiroiau lacrimile pe faţă

au rămas aşezaţi pe scaunele cu spătar înalt, la locurile lor, în jurul mesei de sufragerie ovală acoperită cu o faţă de masă cu franjuri

si-au desfăcut şervetele rulate în inele de lemn

gravate cu numele lor

au mâncat cotletele de miel, piureul de cartofi şi mazărea cu unt pregătite pentru prânzul de sâmbătă

pasându-şi sosul

pasându-şi piperul

pasându-şi sarea

Penelope, în imposibilitatea de a desprinde un cartof care-i rămăsese în gât, s-a ridicat de la masă fără permisiune, a alergat sufocându-se la etaj, în dormitorul ei, unde s-a prăbuşit pe pat, plângând în hohote, sperând cu disperare că măcar mama ei ar putea să treacă să vadă cum se simţea, şi-a încordat auzul să prindă zgomotul picioarelor încălţate în papuci urcând scările, o bătaie timidă în uşă, uşa deschizându-se, o bătaie uşoară pe spate

era prea mult să spere la o îmbrăţişare

în schimb

l-a auzit pe bărbatul pe care îl crezuse până de curând tatăl ei ieşind din casă pentru a juca golf cu fratele său (care nu mai era unchiul ei), ca în fiecare sâmbătă după-amiază

femeia care mai înainte fusese mama ei avea să se aşeze în faţa focului, croşetând botoşei albi pentru nepoata sa cea mai mică, Linda (care nu mai era verişoara cea mai mică a lui Penelope)

Penelope auzea o piesă de comedie şi râsete la radioul de jos

pentru ei, era o sâmbătă după-amiază ca toate celelalte

luni de zile după aceea Penelope izbucnea în lacrimi când era singură, departe de cele două persoane cu care trăia, care nu ar fi încuviinţat un comportament atât de demonstrativ

departe de prietenii de la şcoală, care nu puteau fi lăsat! să afle un secret atât de rusinos

era orfană

o bastardă
nedorită
respinsă

acum deosebirea dintre ei avea un sens
părinţii ei nu erau părinţii ei, data naşterii ei nu era data naşterii ei
nu era sânge din sângele lor şi nu făcea parte din trecutul lor

*

continua să se chinuiască cu gânduri îngrozitoare

cum putuseră părinţii ei adevăraţi să renunţe la ea fără pic de milă? abandonată pe treptele unei biserici ca un sac de gunoi
dacă ar fi ajuns la ea mai întâi şobolanii? sau vulpile? sau o noapte geroasă?
cum putuseră să fie atât de lipsiţi de inimă? şi de fapt cine erau ei, până la urmă? dacă nu ştia cine erau ei
de unde să ştie cine era ea?

nu exista nicio dovadă scrisă
era un copil găsit
o anonimă
neidentificată
misterioasă

mai târziu
când Penelope s-a studiat mai îndeaproape în oglinda de la măsuţa ei de toaletă, i-a devenit cât se poate de clar că nu semăna nici pe departe cu Edwin şi Margaret, aşa cum se gândea acum la ei
Edwin era scund, lipsit de vitalitate, cu ochi

albaştri şi nas acvilin, trăsături potrivite pentru un bărbat ale cărui emoţii se manifestau rar indiferent de situaţie, chiar si izbucnirile lui ocazionale de râs sunau de
parcă ar fi încălcat regula autoimpusă de a nu se distra

Margaret era chiar mai scundă, abia dacă ajungea la un metru şi jumătate, păr subţire, ochi verzi, paloare cenuşie

dacă ne luăm după fotografia ei de la nuntă, cândva fusese drăguţă

acum părea doar

spălăcită

Penelope, pe de altă parte, era înaltă pentru o fată, la aproape un metru şi şaptezeci şi cinci, cu buzele ei pline de la natură şi ochi căprui care îi confirmau reputaţia de frumuseţe seducătoare pe care o avea la şcoală, îşi coafa părul buclat, blond-arămiu, à la Marilyn Monroe, avea o „boare de pistrui” în jurul nasului şi în timpul verii căpătase un bronz obţinut cu uşurinţă, considerat très chic pentru că îi dădea o strălucire de St Tropez

à la elita societăţii

Penelope a decis că va urma o facultate, se va căsători cu un bărbat care o va adora, va deveni profesoară şi va avea copii

toate acestea ar umple prăpastia adâncă, dureroasă, pe care o purta acum înlăuntrul ei

sentimentul de a fi

ne

ataşata

ne

dorită

ne
iubită
ne
terminată

*

un
nimeni.

2

Penelope s-a oprit asupra lui Giles la scurt timp după ce identitatea ei fusese făcută ţăndări

avea nevoie de cineva care să o reconstituie

el era căpitanul de rugby în vârstă de optsprezece ani de la şcoala generală de băieţi şi era o adevărată partidă, cu aerul lui de Heathcliff şi încrederea de campion care îi desfiinţa pe băieţii mai nevolnici

cine nu şi-ar dori să graviteze pe orbita lui Giles cel Mare, Ţarul Giles, Regele Giles întâiul de York

aşa cum scria ea în jurnal

fiecare fată din şcoală era înamorată de el, cu excepţia celor despre care se zvonea că erau safice

Penelope a devenit obsedată de seducerea lui Giles

îl pândea în fiecare dimineaţă în staţia de autobuz la care cobora, pentru a se ciocni de el ca din întâmplare, strecurându-se cu îndrăzneală în plimbări lungi alături de el

din fericire, conversaţia se lega cu uşurinţă între ei şi a devenit pricepută în eliminarea

altor fete care încercau să se strecoare alături de ei, deşi îi plăcea când coechipierii lui de rugby li se alăturau şi alcătuiau împreună un talaz mare care se revărsa în jos, pe deal

era singura fată dintr-un grup de aşi ai sportului care erau atât de plini de machism impetuos şi de fanfaronadă

oricine altcineva era intimidat în prezenţa lor

se dădea la o parte

sau era eliminat

de ea

ea şi Giles au început să se ţină cu impertinenţă de mână în mijlocul mulţimii colegilor lor în uniforme verzi si albe

el a început să o sărute de au revoir când se despărţeau la poarta şcolii, ceea ce era palpitant în fata unei asemenea audiente

oricare dintre aceste abateri ar fi putut să o aducă în faţa directoarei pentru a fi exmatriculată

dar ce-i păsa? era îndrăgostită, va avea copii cu Giles, avea să-şi creeze propria linie genealogică, la optsprezece ani era logodită

între timp, celelalte fete din clasa ei, neliniştindu-se din cauza coşurilor şi a adipozităţii infantile, erau înspăimântate că aveau să rămână pe raft

îi părea rău pentru ele, cât de îngrozitor era să fii grasă şi urâtă, şi cel mai probabil singură pentru tot restul vieţii

pe când ea era o fată de succes

şi, ca să fim sinceri

i se potrivea

Penelope s-a căsătorit cu Giles la scurt timp după ce a absolvit colegiul pedagogic, el lucra deja ca inginer civil

totul era perfect, aşa cum visase, Giles se purta foarte grijuliu cu ea, era preocupat de fericirea ei, făcea gesturi afectuoase, o mângâiere pe obraz, un sărut la baza gâtului, făcând-o să se simtă importantă, dorită

slujba lui bine plătită i-a ajutat să se mute la Londra, la Camberwell, într-o casă grandioasă de pe Camberwell Grove, într-un district altfel sărac

el i-a dat mână liberă să decoreze: tapet William Morris, masă de sufragerie şi scaune Uniflex, Sistem de Canapea Modulară De Sede, pereţi de bucătărie capitonaţi cu piele artificială cafenie, carpete portocalii, baie din plastic de culoare verde avocado

i-a tolerat experimentele în ale bucătăriei, nu s-a plâns niciodată când preparatele rezultate au fost prea sărate sau prea dulci, prea arse sau insuficient gătite, prea fleşcăite sau congelate, cu sos prea lung sau prea cleioase, prea sfărâmicioase sau cu cocoloaşe, ori era nevoie de daltă şi ciocan pentru a tăia fundul aluatului, pâinea de casă, friptura

a rămas imediat însărcinată cu Adam, ceea ce a făcut-o să amâne intrarea în învăţământ, dar avea timp suficient pentru a-şi face o carieră

un an mai târziu şi-a făcut apariţia Sarah, după un travaliu de douăsprezece ore

pe Penelope nu o deranja să stea acasă cu copiii, nu când aceştia erau nou-născuţi, nu-i venea să creadă câtă iubire simţea faţă de

copiii săi

Giles umpluse golul din inima ei cu iubire, însă iubirea pe care o simţea faţă de copiii ei era copleşitoare, nelimitată

îi plăcea să se simtă îndrăgostită de ei

însă

după trei ani în care avusese doi sugari care se înfruptau din sânii ei îngreunaţi, a început să se simtă secătuită din cauza lor

totul începea să fie cam vampiric, ca să fie sinceră

Sarah era încă în stadiul de gângurire-salivare al evoluţiei umane, în timp ce Adam descoperise (suspin] vorbirea şi la sfârşitul fiecărei zile era epuizată de vorbăria lui de neînţeles

i se părea îngrozitor să se simtă în felul acesta şi era nerăbdătoare să înceapă să predea, pentru a compensa rolul ei mai degrabă nedorit de mamă- natură, mai ales că începea să se simtă cam înlăturată din tabloul mai mare al vieţii, date fiind ziarele care scriau la nesfârşit despre diversele revoluţii culturale care izbucneau în întreaga lume, inclusiv cea a emancipării femeilor

între timp, ea era îngropată până la genunchi în răhăţel şi vomă de copii mici

când Giles venea acasă de la serviciu dornic să discute despre problemele lumii, plin de infatuare intelectuală, acum, când citea The Times în timpul navetei, ea era atât de epuizată încât el renunţa, lua masa în tăcere, se retrăgea în biroul său

în timp ce ea ducea copiii la culcare

Penelope a discutat cu el despre întoarcerea la profesia de profesoară, nu este ca şi când nu ne-am putea permite să angajăm o bonă pentru copii

el a răspuns că nu era practic să ai doi stăpâni: un şefia muncă si un sot

oare glumea? nu, după expresia de pe chipul lui

la întâlnirile de dimineaţă la o cafea ale mamelor cu copii mici, la care Penelope îşi impusese să participe doar pentru a mai ieşi din casă, ea şi celelalte tinere femei, care aveau în comun maternitatea şi prea puţin alte lucruri, făceau schimb de sfaturi despre îngrijirea copiilor, a soţilor şi despre gătirea preparatelor noi şi must-have care erau atunci la modă, de exemplu quiche lorraine şi spaghete bologneze, încercând totodată să-şi stăpânească progeniturile care se fâţâiau neîncetat, astfel că braţele tuturor se agitau frenetic, iar privirile fugeau în toate părţile, încercând să se asigure că puşlamalele de care răspundeau nu au urcat scările sărind de pe ele cu capul înainte sau nu au demontat paravanul de protecţie al şemineului pentru a vedea cum se simţeau la atingere tăciunii fierbinţi

în jurnalul său, Penelope scria că neuronii ei scânteiau ca nişte stele muribunde, intrând într-o iremediabilă nefiinţă

când Mildred de la Numărul 63 a avut ideea să organizeze o „Zi Naţională a Pateurilor Umplute” pentru a încuraja mai multe petreceri cu băuturi în cartier, lui Penelope i-

a venit să urle aşa cum făceau şi copiii ei

din fericire

a descoperit-o pe Gloria, bibliotecara locală, chiar la timp, cu ea putea să schimbe câteva cuvinte de conversaţie chibzuită atunci când împrumuta şi înapoia cărţile despre copii

Gloria reuşise să comande în secret, cu pricepere şi încântare, şase exemplare din The Feminine Mystique a lui Betty Friedan—

i-a mărtuisit ea conspirativ peste tejgheaua de stejar

o recomanda tuturor mamelor tinere bine educate care vizitau biblioteca în timpul săptămânii, fie împingând copiii în cărucior în faţa lor, fie trăgându-i după ele, copii care de obicei urlau

un semn, spunea Gloria, că aceste femei inteligente erau frustrate de soarta lor

*

Penelope nu se mai sătura de doamna Friedan, pe care o pitise în debara, cu măturile, aspiratorul şi masa de călcat – în siguranţă, dat fiind că Giles nu deschisese niciodată uşa „ascunzătorii" ei, cum o numea el

a fost uimită să afle că gospodinele educate din State, ce ar fi trebuit să fie mulţumite de rolurile lor de mame şi de femei casnice, nutreau în realitate o nemulţumire mocnită pe care nu le era permis să şi-o exprime, toate acele biete femei închise în interiorul caselor lor suburbane, trimise la cratiţă şi la făcut curăţenie în loc să descopere un leac pentru orbire sau ceva tot atât de nobil

apoi şi-a dat seama că ceea ce i se păruse

până atunci a fi caracteristic ei, era de fapt valabil pentru numeroase femei, pentru o multitudine, femei ai căror soţi le forţaseră să rămână acasă atunci când ele erau
mai mult decât dornice să-şi valorifice inteligenţa în câmpul forţei de muncă calificate, femei, asemenea ei, care o luau razna de plictiseală şi din cauza vieţii lor banale

Penelope a demarat o campanie de lobby pentru revenirea ei la lucru pe lângă Giles, care tot mai insista ca ea să rămână acasă, întrucât asta era ordinea firească a lucrurilor din cele mai vechi timpuri:

eu vânător – tu casnică

eu câştig pâinea – tu faci pâine

eu fac copii – tu creşti copii

Giles a luat-o în derâdere când şi-a exprimat invidia faţă de femeile din clasa muncitoare din Anglia, cărora le era permis să meargă să lucreze şi de sutele de milioane de femei din Lumea a Treia, care se bucurau atât de bucuria maternităţii, cât şi de satisfacţia de a lucra, Giles

dacă ele pot, de ce nu aş putea şi eu? a spus ea, reluându-şi lobby-ul când îi aducea ceaşca de ceai la pat în fiecare dimineaţă, urmându-l prin casă în timp ce el se pregătea să plece la serviciu, vorbind prin uşă atunci când el petrecea mult prea mult timp la toaletă (ce tot faci acolo?), continuând cruciada ei pentru libertate pe când îi pregătea micul dejun – ouă pe pâine prăjită – şi în timp ce el mânca, şi când îşi îmbrăca pardesiul ca să plece la

serviciu, deoarece cumva, cumva, avea să-l facă să se răzgândească

până într-o dimineaţă, când el a tras un pumn în geamul de la uşa de la intrare, strigându-i că avea noroc că aceea nu era fata ei

înainte de a trânti uşa după el

ea a rămas cu casa (apreciază asta la el)

a primit cu uşurinţă custodia lui Adam şi a lui Sarah (erau o povară pentru el)

a găsit o bonă şi un loc de muncă la Şcoala Peckham pentru Băieţi şi Fete, o şcoală nouă, mixtă, în josul străzii

*

l-a întâlnit pe soţul Numărul Doi, Phillip, la nunta unei prietene de la colegiu, la şase săptămâni după ce hotărârea de divorţ provizorie îi fusese adusă într-un plic, pe aleea grădinii, de către poştaş

anunţând statutul ei oficial

de femeie disponibilă.

3

Phillip era o figură, o partidă adevărată, un psiholog strălucit care îi scosese chilotii din satin francez cu şarmul lui, la ceremonia de căsătorie a unei prietene

la care sfârşiseră prin a se săruta cu pasiune pe ringul de dans când muzica devenise sentimentală

continuând petrecerea în camera ei de hotel, în aceeaşi noapte

aproape imediat ce îl cunoscuse, emoţiile tulburi pe care Penelope le resimţise la disoluţia căsniciei sale (regret, tristeţe, singurătate, ură de sine, furie că Giles se dovedise a fi un asemenea porc şovin)

se risipiseră

Phillip, descoperise ea repede, era un Bărbat Pasionat de Clitoris şi sexul pe care îl făceau era o revelaţie

spre deosebire de Giles: un pic mai la stânga, un pic mai la dreapta, un pic mai sus, un pic mai jos, bingo, Giles, cât eşti de priceput!

Phillip ştia ce era acela, cum să-l găsească fără indicaţiile ei si ce să facă cu el

în plus, era un suflet sensibil şi afectuos care voia să ajute oamenii să se simtă mai bine în privinţa propriei lor persoane

*

au organizat o nuntă rapidă, cu doar doi martori, ea nu voia să sfideze soarta cu o nuntă ca la carte

Phillip şi-a închiriat casa mare din Highgate şi s-a mutat în casa ei de patru etaje, tot atât de încăpătoare, folosind sala de recepţie din faţă pe post de cabinet particular

într-un fel, era satisfăcător faptul că acum ea era cea care pleca de acasă pentru a se duce la serviciu, în timp ce Soţul rămânea acasă, chiar dacă lucra

era însă doar ceva simbolic

a fost, de asemenea, o mare uşurare când copiii s-au ataşat în cele din urmă de el, după câteva luni dificile, inclusiv nopţi întrerupte, când o legăna în special pe Sarah ca să

adoarmă din nou, ei fiindu-i îngrozitor de dor de tatăl ei

Phillip le-a câştigat inima fiind plin de tact şi afectuos (spre deosebire de Giles), discutând cu ei şi ascultându-i (spre deosebire de Giles), citindu-le poveşti (spre deosebire de Giles) şi ajutându-i la teme (spre deosebire de Giles), în timp ce ea îşi corecta lucrările

un alt lucru plăcut în ceea ce-l privea pe Phillip era amploarea interesului său faţă de ea, voia să ştie cine era ea în profunzime, cine era adevărata Penny, dincolo de faţada agreabilă, plăcută, aşa cum îi era menit să fie ca femeie si ca mamă

era flatată că lui îi păsa atât de mult

şi nici nu încerca să-i impună valori demodate ca oribilul Giles, o brută de Tiranozaur care credea în superioritatea speciei masculine

Phillip era un bărbat la curent cu modernitatea

un Om Nou

aşa cum scria ea în jurnal

pentru moment, totul era bine

până a observat că chestionarea binevoitoare a lui Phil
lip avea tendinţa să se transforme în interogatorii invazive atunci când făcea lucruri care lui nu-i plăceau sau când el nu putea să obţină ce-şi dorea

mai ales atunci când se exprima cu sinceritate, ceea ce ar fi trebuit să fie destul de acceptabil între o femeie emancipată şi un bărbat emancipat

haide să vedem ce stă la baza acestui comportament negativ, vrei? întreba el la jumătatea mesei, aplecându-se în faţă pe scaun, cu mâncarea între ei, privind-o atât de intens în ochi încât ea se simţea, cum să spun? violată psihologic, da, aceasta era expresia

ce ţi s-a întâmplat când erai mică, Penny? întreba el, este limpede că ai nişte probleme legate de abandon, haide să-ţi sondăm memoria subconştientă, vrei?

aş prefera ca memoria mea subconştientă să rămână exact aşa cum este, răspundea ea

atunci haide să-ţi descoperim dorinţele sexuale reprimate pentru a vedea ce te împiedică să fii o persoană mai bună?

sau

vreau să te cercetezi profund, Penny, ca să înţelegi de ce cureţi toaleta obsesiv de trei ori pe zi

pentru că faci pipi pe colac, dragul meu, i-o întorcea ea

când el a întrebat-o de ce era tot atât de obsedată de măturarea podelei din bucătărie

pentru că vă cad pe jos firimituri de pâine prăjită şi de biscuiţi, pe care le duceţi apoi în restul casei

când a întrebat-o de ce nu clătea paharele de vin înainte de a le aşeza pe scurgător

ea i-a răspuns trântindu-le pe podea

când a întrebat-o de ce nu-i plăceau prietenii lui (cu ochelarii lor cu rame negre, cu puloverele lor negre pe gât şi cu inteligenţa lor încrezută), ea i-a răspuns: ca să fiu sinceră, Phil, nu sunt genul meu, rezistând tentaţiei de a adăuga, şi am impresia că nici

tu, da, nici tu

când a întrebat-o de ce avea obiecţii fată de abonamentul lui la Playboy, când el ȷ credea ȷ că ea era de acord cu Revoluţia Sexuală, nu-şi dorise, în definitiv, un bărbat emancipat? chiar era o cârcotaşă de modă veche?

i-a răspuns luând un braţ din acele reviste în grădină şi aruncându-le într-o movilă aprinsă de frunze de toamnă şi resturi de ferigi curăţate care trosneau

apoi a acuzat-o că bea prea mult, că erau două Penny: Cea Nebăută era logică, pe când Sora sa Beată era iraţională

ea i-a spus că era absolut ridicol şi că o sticlă de vin pe seară nu însemna că exagerează, Phil, ce spui atunci de scandinavi, cu vodcile lor de la micul dejun sau de mediteraneeni cu vinul lor la prânz şi la cină? şi încă ceva, de ce nu este nicio problemă dacă tu bei în pub cu prietenii tăi seară de seară, dar este o problemă dacă eu procedez ca europenii în intimitatea propriei mele case? ar trebui să fii recunoscător că ai o soţie cu obiceiuri europene atât de sofisticate

acum dă-mi te rog pâinea cu nucă, brânza Camembert şi chutney-ul— de smochine, dragul meu

Penelope a ajuns la concluzia că a te căsători cu cineva când eşti îndrăgostit de acea persoană poate că nu era o idee atât de bună, mai bine era să aştepţi câţiva ani (zece, douăzeci, treizeci, niciodată?) ca să-ţi dai seama dacă mai sunteţi compatibili după ce

pasiunea s-a potolit şi s-a instaurat realitatea

a recunoscut în sinea ei că lucrurile se deterioraseră cu Giles în momentul în care atracţia lor sexuală nu s

a mai aprins, ceea ce se întâmplase după sosirea pe lume a primului lor copil

Giles nu a fost prea atras de sânii care alăptau sau de talia ei mai împlinită; nu i-o spusese niciodată, însă ea îşi dădea seama după felul în care o privea (cu repulsie) şi după comportamentul lui (nu voia să o atingă)

după naştere, ea a plâns după talia care nu mai voia să revină la dimensiunea iniţială şi după forma pierdută de minge săltăreaţă a sânilor ei

el a încetat să-i spună cât de răpitor de frumoasă era, când înainte i-o spunea de mai multe ori pe zi

şi-a dat seama cât de dependentă devenise

de asta în lipsă, şi-o dorea cu disperare

si se simţea urâtă

în orice caz

era hotărâtă să nu renunţe la Numărul Doi, sperând că nu va renunţa nici el la ea (ca Giles), chiar şi atunci când el a început să-i ignore cu totul nevoile sexuale

sau poate că nu-i păsa, indiferent de motiv, el recurgea Ia aceeaşi pompare misionară lipsită de imaginaţie ca şi fostul ei soţ

ea a decis că prefera mai degrabă să fie nefericită, decât să îndure umilinţa publică a încă unei căsătorii eşuate şi să devină marginalizată social

Regula Numărul Unu: cuplurile nu invită

femei singure la petrecerile lor

copiii au învăţat să păşească în vârful picioarelor pe lângă amândoi, erau încă drăguţi cu Phillip, pe care îl iubeau ca tată vitreg, lui Penelope îi părea rău de ei, că îi făcuse să treacă prin două căsnicii distruse la vârsta lor fragedă

până au crescut şi şi-au luat zborul de acasă, mama lor şi tatăl lor vitreg trăiau de fapt vieţi separate, nemaiavând nimic să-şi spună unul celuilalt, nu mai aveau nici măcar certuri aprinse

au continuat să locuiască în aceeaşi casă, în apartamente separate, aveau două televizoare, două linii telefonice, partea lui şi partea ei de bucătărie

până când, fără pic de imaginaţie, el a schimbat-o cu o versiune mai tânără, una dintre clientele sale, Melissa, în vârstă de nouăsprezece ani, o blondă de tip nordic

Penelope a găsit prezervative folosite în coşul de gunoi din bucătărie când a purces la cotrobăiala săptămânală

în seara aceea l-a încolţit lângă frigider, cu o cratiţă cu apă clocotită în mână

el a recunoscut că se vedea cu Melissa asta de câtva timp, se temuse să-i spună; pentru Penelope nu conta atât de mult faptul că o înşela (s-a convins ea singură), ci că o făcea pe ascuns, în casa lor, cu o femeie mai tânără decât propria ei fiică

el a spus că vârsta nu avea nicio legătură şi că, din moment ce copilăria Melissei era de

dată mai recentă, îi era mai uşor să o ajute să-şi descopere amintirile reprimate, ştii tu, s-o ajute să se înţeleagă mai bine

atunci i s-a făcut dor de Giles, cel puţin el nu era un prădător psihologic sinistru ca Phillip

din păcate, el trecuse la Soţia (Indiană) Numărul Doi în Hong Kong, unde construise poduri şi locuise pe una din insulele tropicale îndepărtate, într-o casă cu propria menajerie de păsări în curte

după cum îi transmiseseră Adam şi Sarah

când el începuse să-i invite pe perioada vacanţelor de vară, ceea ce s-a întâmplat abia când deveniseră nişte adolescenţi cu care putea să întreţină conversaţii serioase

lor le-au plăcut la nebunie fraţii vitregi mai mici, pe jumătate indieni, Ravi-Paul şi Jimmy-Dev

şi o acuzau de rasism dacă spunea vreodată vreun cuvânt împotriva lor

copiii ei erau exemple de corectitudine politică dusă la extrem.

4

Penelope a rămas singură după ce Phillip Cel Sinistru s-a întors la casa lui din Highgate – el şi-a păstrat-o pe a lui, ea şi-a păstrat-o pe a ei – iar copiii au crescut mari si au zburat din cuib

a locuit singură câţiva ani, a găsit o menajeră africană minunată pe nume Boomi, care a făcut curăţenie generală peste tot, ceea ce i s-a părut o risipă teribilă de bani

atunci când majoritatea camerelor erau goale

Penelope a decis să devină administrator, a transformat etajele superioare în studiouri, le-a închiriat studenţilor japonezi

care erau atât de curaţi, liniştiţi, ordonaţi şi respectuoşi

era atât de plăcut ca să se încline cineva în faţa ta atunci când încasai chiria

nu-i plăcea să fie singură, a descoperit că la vârsta mijlocie nu era uşor să-şi găsească un partener

bărbaţii nu o mai observau, iar ea nu ştia cum să se angajeze într-un flirt subtil pentru a atrage atenţia atunci când se afla în preajma genului de bărbat potrivit, pentru că nu trebuise niciodată să facă acest lucru

când fusese mai tânără, bărbaţii fuseseră atraşi de ea şi ea doar răspunsese, graţios, flirtând, sau (acum îşi dădea seama) nepoliticos

marea întrebare care o obseda era aceasta: cum faci un bărbat să te invite în oraş, când ăsta este ultimul lucru la care se gândeşte?

la prima şi ultima întâlnire aranjată prin intermediul unei agenţii, potenţialul candidat la căsătorie (cel puţin pe hârtie) se ridicase în picioare şi plecase de îndată ce ea intrase şi se aşezase

pentru prima oară în viaţă, aproape că îşi dorea să fi fost „pe dos”

citise un articol în care scria că pe când bărbaţii mai în vârstă şi cei de vârstă mijlocie preferau, de obicei, femei mai tinere, atât femeile mai în vârstă, cât şi cele mai tinere se îndrăgosteau adesea de femei de vârstă

mijlocie

din păcate, nu avea niciun fel de afinitate faţă de safism

revistele pentru femei pe care le citea acum Penelope susţineau că femeile nu ar trebui să se definească printr-un partener de gen masculin, că a depinde de un bărbat era o dovadă de slăbiciune

totul era complet diferit faţă de revistele pe care le citise când era tânără, care ofereau sfaturi diametral opuse

a încercat să se simtă fericită cumpărând mâncare pentru o singură persoană, fericită să se ducă la culcare singură, fericită să se trezească într-un pat gol, fericită că muncitorii de pe şantier nu mai fluierau admirativ după ea (când te gândeşti că asta o deranjase la un moment dat]

fericită să-şi privească în oglindă corpul de vârstă mijlocie fără să se strâmbe, pentru că formele femeii ar trebui acceptate sub toate aspectele şi dimensiunile, nu-i aşa?

Penelope voia să adopte iubirea şi acceptarea de sine

a se descotorosi de oglinzile din casă care o arătau în mărime naturală era un bun început

ar trebui, de asemenea, să se simtă fericită la slujbă, dat fiind că îşi distrusese prima căsnicie pentru dreptul de a o profesa

la început îi plăcuse să le predea copiilor defavorizaţi din cartier, ai căror părinţi aveau în urmă câteva generaţii de plătitori de impozite în ţara asta, chiar dacă ştia că cei mai multi dintre ei nu vor realiza lucruri măreţe

o casă de marcat la un supermarket pentru cei care se pricepeau la cifre, o dactilografiere pentru cei care se pricepeau la cifre şi erau alfabetizaţi, educaţie suplimentară pentru cei care reuşeau să treacă examenele cu bine

avea un sentiment de responsabilitate faţă de semenii ei şi nu i-a plăcut deloc atunci când demografia şcolii a început să se modifice odată cu imigranţii şi odraslele lor care au început să dea năvală

în decursul unui deceniu, şcoala a trecut de la copii britanici predominant din clasa muncitoare, la o grădină zoologică multiculturală alcătuită din copii provenind din ţări în care nici măcar nu existau cuvinte pentru vă rog şi mulţumesc

ceea ce explica multe lucruri

detesta faptul că feminismul era în regres, iar vocea gălăgioasă a brigăzii multi-culti era în ascensiune şi era tot timpul furioasă, de obicei pe băieţii mai mari care erau lipsiţi de respect şi pe profesorii căpoşi care încă se mai comportau ca şi când planeta ar fi fost numai a lor

genul care cu ani în urmă, când începuse să predea, obişnuia s-o ia de sus până în punctul în care îi dădeau lacrimile

care nu o includeau niciodată în conversaţiile lor decât ca să-i privească balcoanele

trebuia să stea acolo în tăcere, fiind tratată ca un obiect, alături de alte tinere profesoare şi de afişele modelelor topless lipite la

avizierul cancelariei

tot aşa cum unele eleve erau hărţuite de profesori care le pipăiau şi, sincer acum, le lua cineva în serios atunci când fetele se plângeau că profesorul acesta le atinsese sânii, sau că profesorul acela le dăduse o palmă peste fund, sau că un alt profesor îşi introdusese mâna pe sub fusta lor?

ştia despre doi profesori care întreţinuseră „relaţii” cu eleve

şi scăpaseră basma curată, toţi scăpau basma curată

profesorii de gen masculin

la sfârşitul orelor se duceau să bea o bere la Dragonul Verde, fără să se gândească niciodată să o invite şi pe ea, sau pe oricare dintre cadrele didactice care aveau un uter

profesorii de gen masculin

care luau deciziile înainte de începerea şedinţei, astfel încât toţi ceilalţi erau puşi în faţa unui fait accompli—, fără nicio şansă de a prinde din urmă discuţiile premergătoare deciziilor, începute la prânz sau pe coridoare, sau la telefon în seara precedentă

a fost nevoie de ani întregi ca să-şi dea seama că nu era înceată la minte şi tâmpită, a învăţat pe pielea ei să se amestece în dezbateri, să-i forţeze să explice exact despre ce naiba vorbeau, să-i facă responsabili

a învăţat pe pielea ei să desfiinţeze orice opoziţie, îndeosebi pe cea a tinerilor profesori începători, cum era Sfânta Shirley Puritana din Caraibe

aşa cum o descria ea în jurnalul ei

Shirley abia terminase perioada de stagiatură când a sfidat-o pe Penelope la acea şedinţă a profesorilor, cu atât de mulţi ani în urmă – pe singura femeie din şcoală care îndrăznise să-i înfrunte pe bărbaţi

de ce nu l-a atacat Sfânta Shirley pe unul dintre porcii şovini care se pretindea infailibil ad infinitum, în locul unei femei puternice care a adus în discuţie petiţiile atât pentru Hotărârea privind salarizarea egală, cât şi pentru Hotărârea privind discriminarea sexuală, ambele fiind în cele din urmă transpuse în

îmbunătăţind situaţia pentru toate femeile care lucrau

ar trebui să fie admirată şi respectată de colegele sale

i-a luat mult timp ca să o ierte pe Sfânta Shirley, dar când a făcut-o au devenit prietene, prietene la serviciu.

5

Penelope

în fiecare seară se ducea de la şcoală acasă, la Golden Retriever-ul ei, Humperdinck

care era întotdeauna acolo pentru ea, întotdeauna dornic de o dezmierdare, care avea să asculte tot ce spune ore întregi, fără întrerupere, care scânceşte când pleacă de acasă, o salută de îndată ce intră pe uşă, sărind în sus ca să primească o îmbrăţişare

Humperdinck a fost botezat după cântăreţul ei preferat din anii şaptezeci, Engelbert Humperdinck, bomba sexy bronzată care încă mai emană atâta charismă, încât abia se poate

stăpâni atunci când apare la televizor, cu dinţii strălucitori ca nişte perle şlefuite

mult mai sexy, în opinia ei, decât cel mai apropiat rival al său, Tom Jones, faimosul dansator din pelvis cu vocea celebră din văile Tării Galilor

J

a luat legătura din nou şi cu Frăţia, prietenele de la colegiu care au fost suficient de înţelegătoare încât să treacă cu vederea faptul că abia dacă le mai băgase în seamă de când se căsătorise

lui Giles nu-i plăcea să se înconjoare decât de prietenii lui ingineri, plictisitori, şi de soţiile lor

(casnice], le-a spus ea, pe când anturajul lui Phillip era format din pseudo-intelectuali şi soţiile lor patetice gen Salvaţi Planeta

a recunoscut că şi-a pierdut eul din eu însămi şi a fost inclusă în noi al căsniciei, renunţând chiar şi la numele său de familie

Penelope Halifax care devenise Penelope Owsteby, care devenise Penelope Hutchinson înainte de a reveni la numele ei de fată

care nici măcar nu era numele ei de la bun început

(a păstrat ruşinea asta pentru sine]

de două ori pe an se duceau la spa-ul lor de sănătate preferat din Cheltenham pentru ceea ce numeau Weekenduri Detox/Retox—

pentru a se bucura de convivialitatea prietenelor din grup pe când făceau masaje, tratamente faciale, saună şi se ghiftuiau încântate cu vinul pe care îl strecuraseră înăuntru

pentru băutele lor în apartamentul cel mai îndepărtat de personalul scrobit al spa-ului de la recepţie

care dezaproba complet oamenii care chiar se distrau

*

Penelope

în secret s-a simtit uşurată când a eşuat si căsătoria unei prietene din gaşcă, pentru că atunci nu s-a mai simţit atât de teribil, de îngrozitor de singură

puteau merge la teatru şi la cinematograf împreună, să se bucure de mese în oraş şi de expoziţii de artă, de vacante la căsuţa ei din Provence de un rustic autentic, de excursii balneare în Alpi şi Thailanda

fiica sa a însemnat un mare sprijin pentru ea după eşuarea căsniciei Numărul Doi

era cea mai bună prietenă a ei, aşa cum îi amintea adesea Penelope, şi nu numai atunci când băuse un pahar sau două şi o suna la primele ore ale dimineţii

Sarah nu i-a închis niciodată telefonul, nici măcar o dată, sunt aici pentru tine, Mami, şi te rog să nu faci vreo prostie, te rog

Penelope nu avea în dotare gena suicidului şi o deranja că fiica ei gândea altfel

Sarah avusese prieteni, dar nu se îndrăgostise încă, poate pentru că văzuse cum se terminase chestia asta cu mama ei

vorbea despre a avea copii şi spunea: Mami, în ziua în care voi avea copii, voi renunţa la slujbă, nu vreau să fiu o mamă care lucrează

este în regulă, o liniştea Penelope, şi vorbea

serios tot ce-si dorea era ca fiica ei să se simtă realizată în acest punct al vieţii, politica feministă putea să se ducă-n bălării

uite unde ajunsese ea cu treaba asta

Giles plătise cheltuielile zilnice ale copiilor în perioada studiilor universitare şi devenise, astfel, părintele lor preferat

s-a întristat că nu pe ea o iubeau cel mai mult, când ea fusese părintele care îi crescuse

după absolvire, Adam o uşchise în Texas să lucreze ca inginer petrolist, cel puţin era mai bine decât slujba din Orientul Mijlociu care fusese şi ea pusă pe tapet

Sarah devenise agentul unui actor la o mare agenţie din West End, se plângea de vedetele care o tratau ca pe o slugă

este mult mai puţin fascinant decât crezi, Mami

venea acasă să ia prânzul o dată la două sâmbete de la locuinţa pe care o închiriase în Whitechapel (de ce alesese să trăiască în sărăcăciosul East End era dincolo de înţelegerea lui Penelope, care încă îl mai asocia cu mahalalele victoriene şi Jack Spintecătorul) colocatarii lui Sarah erau tineri profesionişti, jumătate din ei asiatici

bine educaţi si elevati

deci abia dacă puteau fi consideraţi asiatici

în timpul iernii, Penelope gătea de obicei supa preferată a lui Sarah, de broccoli şi păstârnac

cu chifle crocante

vara, salata ei preferată de verdeţuri, roşii,

smochine, flori comestibile şi brânză de capră
cu chifle crocante
Penelope prefera preparate consistente, cum ar fi pastele şi cartofii, tocăniţe groase, curry-uri concentrate şi deserturile cele mai lipicioase, cum ar fi sticky toffee pudding—
îi plăcea să se simtă complet sătulă după o masă stomacul ei trebuia să se mărească până aproape să plesnească
sau simţea în ea un vid afectiv

Sarah bârfea fără discreţie despre clienţii săi, iar Penelope adora asta
mai aproape de atât nu avea cum să ajungă de oamenii care apăreau în revistele de celebrităţi pe care le citea şi care o purtau, din realitatea mizerabilă a propriei existenţe, în lumea de basm a oamenilor iluştri şi a vieţilor lor perfecte
chiar dacă ştia că era un paliativ de bună dispoziţie pentru mulţimile credule, totuşi asta mai mult o liniştea, decât îi stârnea invidie
Sarah spunea că actorii mai de succes o învinovăţeau dacă nu ajungeau să fie selectaţi pentru

un rol pe care şi-l doreau sau dacă erau selectaţi şi apoi totul se întorcea împotriva lor, iar cariera li se ducea pe apa sâmbetei, tot pe ea dădeau vina şi pentru asta

pe când actorii care nu erau celebri, dădeau vina pe ea pentru că nu erau celebri

majoritatea clienţilor ei actori care erau gay se prefăceau a fi altfel, pe când cei căsătoriţi se dedau la tot felul de lucruri, nici nu ţi-ar veni să crezi ce-mi aud urechile, Mami, cum ar fi actorul acela celebru şi căsătorit pe care îl excită o chestie, să se ghemuiască pe o masă de sticlă şi să facă treaba mare pe ea, în timp ce o femeie tânără şi drăguţă stă întinsă sub masă

crede-mă, persoanele din showbiz sunt mai duse cu capul decât majoritatea oamenilor, tu nici nu te compari cu ei, adică nu am vrut să sune chiar aşa, nu spun că eşti dusă cu capul, păi bine, de fapt toţi suntem duşi cu capul, nu?

a spus ea

scufundându-şi bucata de pâine atât de adânc în supă, încât aceasta a căzut la fund

şi nu a putut fi extrasă cu uşurinţă.

6

Câţiva ani mai târziu, iată că sună clopoţelul de la usa din fată

Penelope zăreşte conturul înceţoşat al lui Sarah şi Craig

*

şi aude chicotelile emoţionate ale lui Matty şi Molly, micuţii lor gemeni

*

deschide uşa, ei năvălesc înăuntru, copiii sar să ajungă până la ea, Humperdinck sare pe toată lumea, Sarah o ciupeşte de obraz, Craig îi oferă obişnuita îmbrăţişare australiană

el lucrează în producţia de sunet cinematic, a cunoscut-o pe Sarah la o premieră unde se ocupa de acustică, iar ea însoţea o starletă cu care semnase recent un contract

la prânz, Penelope a făcut o pizza crocantă plină până la refuz cu pastramă, roşii, brânză (fără măsline sau ardei gras, pe care cei mici le urau)

şi o salată verde de care ei nu se vor atinge (nici ea) îi place când sosesc Sarah şi tribul ei, pe durata vizitei uită de toate activităţile sale obişnuite prin care se autocompătimeşte (fii sinceră, Pen)

după masa de prânz, copiii devin şi mai gălăgioşi pe măsură ce carbohidraţii se transformă în zahăr, şi încep să facă ture în jurul livingului

Craig, al cărui tată era geolog, crescuse alergând desculţ în Queensland împreună cu prietenii săi aborigeni, este de părere că copiii ar trebui crescuţi ca nişte spirite libere, inclusiv în salonul ei după cât se pare, unde răstoarnă o ceaşcă de cafea, aruncă cu perne unul în altul, sar de pe pervazul ferestrei încercând să se legene de draperii şi abia când Molly aproape că îşi introduce un deget în priză, Craig strigă Ia ea: pleacă de acolo, Molly!

Sarah îi zâmbeşte a scuză mamei sale, dar nu le spune să înceteze de teamă ca Craig să

nu considere că le strică bucuria

nepoţii ei au nevoie de nişte palme bune atunci când o iau razna, palme pe care Penelope este destul de dispusă să le administreze – ar însemna comiterea unui abuz asupra copiilor, potrivit lui Craig

în schimb

îi ademeneşte pe canapea ţinând două acadele în mâini şi odată ce ei cad în capcană, îl ia pe fiecare sub câte un braţ (fără să-i strângă prea tare în mod vizibil] şi începe să le citească o poveste despre un tren vorbitor

tribul lui Sarah locuieşte la etajul al doilea al unui apartament din Brixton, unde Penelope se duce în vizită numai atunci când este inevitabil, cum ar fi la petrecerea de ziua de naştere a gemenilor (anuală, din păcate)

pereţii albi sunt acoperiţi de desenele rupestre ale copiilor şi mobilierul este pătat de vopsele de-ale lor, de markere şi rămăşiţe de mâncare, regurgitate sau apărute pe altă cale, inclusiv piure de mazăre şi ciocolată topită

Penelope încearcă să stea pe marginea scaunului şi să evite în acelaşi timp să atingă indiferent ce, pentru că se trezeşte cu mâinile lipicioase sau, mai îngrijorător, umede

odată ce Penelope i-a adormit pe gemeni, legănându-i cu vocea sa soporifică specială de spus poveşti, iar ei moţăie fiecare sub câte o subsuoară, Sarah se decide să-i spună, pentru că nu va fi niciodată un moment potrivit pentru aşa ceva, Mami, că se mută la Sydney,

unde lui Craig i s-a oferit un loc de muncă la conducerea Dolby Audio

reacţia lui Penelope este imediată, emoţională, extremă si incontrolabilă

la scurt timp, stă cu faţa în jos pe patul ei dublu, aude scârtâitul uşii din dormitor care se deschide si

vocea lui Sarah care îi îndemna pe gemeni haideţi, haideţi

trupurile lor calde (şi grele) se caţără în curând pe ea, afundându-şi genunchii în spatele ei, aşezându-i-se pe cap, ştergându-i obrajii umezi cu lăbuţele lor mici şi lipicioase

nu-i nimic, bunicuţe, nu-i nimic, nu fi tristă, bunicuto

unul din ei decide că este mai distractiv să-i introducă nişte zmeură în ureche, pe când celălalt îi tratează posteriorul generos ca pe o trambulină

îşi dă seama cât de dor îi va fi să le vadă crescând pe maimuticile astea două.

— Prescurtare pentru *semnificativ* (n. tr.).

—*Natives Land Act* (1b. engl. în orig.) (n. tr.).

— Betty Friedan [1921-2006], scriitoare şi jurnalistă americană. *The Feminine Mystique* este considerată una dintre cele mai influente cărţi ale secolului al XX-lea, un text fondator al feminismului modern. Friedan a fost cofondatoare a Organizaţiei Naţionale pentru Femei (n. red.].

— Sos gros originar din India, folosit în bucătăriile din întreaga lume. Este preparat, de obicei, din fructe şi condimente proaspete, având
diverse arome, în funcţie de condimentele folosite [n. red.).

— „Fapt împlinit" (1b. fr. în orig.) [n. tr.).

— Detoxificare/Retoxificare [n. tr.).

— Desert clasic în bucătăria britanică, constând într-un blat lipicios, acoperit cu sos caramel şi servit cu pudding sau cu îngheţată de vanilie (n. tr.).

Capitolul IV

MEGAN/MORGAN

1

Este absurd că mama lui Megan, Julie, se purta cu ea ca si când ar fi trăit în secolul al XlX-lea si nu în anii

1990, în care se născuse

după cum reflecta Megan retrospectiv, când a putut să-şi explice nedreptatea copilăriei sale problematice

si să o analizeze în momentul în care i-a deschis ochii Bibi, care a intrat în viaţa ei ca să îndrepte lucrurile

mama ei repeta fără să gândească nişte şabloane de opresiune bazate pe gen, un exemplu fiind acela că Megan prefera să poarte pantaloni când era mică, care i se păreau mai confortabili decât rochiile, îi plăcea aspectul lor, îi plăcea că aveau buzunare în care să-şi introducă mâinile şi alte lucruri, îi plăcea să semene cu fratele ei Mark, care era cu trei ani mai mare

purtarea pantalonilor nu ar fi trebuit să fie o problemă pentru o fată născută în acea perioadă, însă mama ei voia ca ea să arate

mai drăgălaş decât arăta deja

să fie cea mai drăgălaşă dintre drăgălăşenii

era hotărâtă să o îmbrace pe Megan pentru a obţine apro-

barea ansamblului societăţii, de regulă a altor femei, care făceau comentarii referitoare la înfăţişarea sa de când se ţinea ea minte

a fost aspectul definitoriu al copilăriei timpurii a lui Megan, de fapt nu trebuia să facă sau să spună ceva, ci doar să arate drăgălaş – ceea ce era un scop în sine

care s-a reflectat cu succes asupra lui Mami, care putea să se scalde în gloria complimentelor care se revărsau, ca o validare a iubirii sale pentru un bărbat african

ei doi zămisliseră un copil atât de admirat

si făcuseră din lume un loc mai bun

Megan ar fi trebuit să fie recunoscătoare şi să-şi accepte statutul de fiinţă drăgălaşă, ce fată nu ar dori să i se spună cât de adorabilă este, cât de specială?

numai că ceva nu părea în regulă, chiar şi la o vârstă fragedă ceva din ea îşi dădea seama că frumuseţea sa trebuia să o facă să se conformeze, iar când nu se conforma, când se revolta, îi dezamăgea pe toţi cei care investiseră în adorabilitatea ei

Mami fiind principalul investitor în drăgălăşenia ei

pe care a dezamăgit-o adesea, într-o duminică Megan s-a aruncat pe podea, isterizată când a fost forţată să poarte încă o tâmpită de rochie roz înfoiată

şi a ţinut-o aşa până când mama ei cedase

*

Megan a fost punctul nevralgic al mamei sale, de altfel liberale

ceva nu este chiar în regulă cu Megan, a auzit-o ea din întâmplare spunând pe mătuşa Sue într-o duminică după masa de prânz

când îşi beau ceaiul în micuţa sufragerie în care abia dacă era loc suficient pentru o canapea mică, două fotolii si un televizor

este un copil atât de frumos, dar nu are nimic feminin în ea

sper să depăşească faza asta, îmi fac griji pentru ea unde se va termina totul?

între timp

Taţi era în garaj cu unchiul Roger, cei doi veri ai ei şi fratele Mark, meşterind la maşina preistorică modelul Cortina pe care Taţi încă o mai conducea

Taţi venise din Malawi, unde se lăuda că totul putea fi reparat: ceasuri, pixuri, mobilier, haine, lămpi, vesela spartă lipită cu lipici în stil puzzle şi, da, fiica sa

el era executantul mamei şi după protestul vestimentar din acea zi (victorioasă, reuşise să poarte nişte blugi roşii), îi ceruse să urce la etaj ca să se joace cu păpuşile ei Bărbie

păpuşile Bărbie, cu picioarele ca beţele şi sânii tari şi drepţi, erau o altă problemă pe care Megan a trebuit să o îndure

trebuia să petreacă ore întregi îmbrăcându-le sau jucându-se de-a familia cu ele, inclusiv cu cele cu pielea mai închisă, cu care se presupunea că va avea mai multe în comun

la un moment dat, într-o criză de nervi, încercase să comită un Barbicid, le desfigurase cu markere colorate, le ciopârţise părul, le scosese ochii cu foarfecele si dezmembrase câteva

toate acestea se soldaseră cu pedeapa de a merge la culcare fără să bea ceai

invazia Bărbie a proliferat de zilele de naştere şi de Crăciun, rudele vorbeau despre colecţia sa nemaipomenită ca şi când ea ar fi ales, de fapt, ca păpuşile să facă parte din viaţa ei

pe pat, pe rafturi, pe poliţa de la şemineu, pe pervazul ferestrei, fiecare păpuşă o fixa cu o privire stranie în orice loc din cameră s-ar fi aflat, ca într-un film de groază, vorbindu-i în gând cu gurile lor perfect conturate care spuneau, mda, ştim că ne urăşti, dar aici suntem si aici vom rămâne

dacă le înghesuia noaptea sub pat, în dimineaţa următoare mama ei le scotea şi le aranja din nou prin cameră

vorbind la nesfârşit despre cât de mult costau

şi ce e în neregulă cu tine, Megan?

GG, străbunica ei din partea mamei, era singura care o accepta pe Megan aşa cum era

în cele cinci săptămâni pe care le petreceau cu ea în fiecare vară, GG o lăsa să cutreiere prin locurile din jurul fermei împreună cu Mark

se duceau să călărească în spatele casei până la lac, îi dădeau ocol şi galopau pe câmp

până în anul în care ea a împlinit

treisprezece ani şi i-a venit menstruaţia, iar Mami şi-a făcut apariţia în ultima săptămână, ca de obicei, şi i-a spus că prea aleargă nebuneşte şi va avea probleme mai târziu în viată

trebuie să stea acolo unde o poţi vedea, i-a spus Mami lui GG, trebuie să-i înăbuşim în faşă tendinţele de băietoi

Megan, care trăgea cu urechea din uşa bucătăriei (prost obicei), a auzit-o pe GG spunându-i mamei: nu fi atât de ridicolă, Julie, şi eu am hoinărit pretutindeni când eram mică

Mami tot mai ameninţă că va pune capăt vacanţelor anuale ale lui Megan la fermă

Megan l-a privit prin vechea fereastră a bucătăriei pe Mark ieşind călare din curte pe ponei pentru o zi de libertate, cu rucsacul în spate, în care avea o sticlă cu suc de portocale, sandvişuri, fructe şi un telefon mobil

el a privit înapoi şi a ridicat din umeri, nu putea face nimic

GG şi-a petrecut restul săptămânii învăţând-o pe Megan să facă pandişpan Victoria, *găteau*— de piersici, cremşnit şi cheesecake cu portocale

ei bine, nu strică să înveţi să faci prăjituri, spunea când era si mama ei de fată

atunci când nu era, spunea: Megan, hai să ne distrăm cu chestia asta deocamdată, vara viitoare vei fi din nou liberă să te joci pe afară

trebuie să ne asigurăm că Mark nu ne pârăşte

el nu le-a pârât

Mami era asistentă medicală, născută şi crescută în Newcastle-upon-Tyne

puţin etiopiană, deoarece mama lui GG era pe jumătate etiopiană, şi puţin afro-americană din partea bunicului, Slim, care se căsătorise cu GG

este aproape albă, într-o familie care se mândreşte că fiecare generaţie este tot mai deschisă la culoare

până ce a stricat ea totul atunci când s-a căsătorit cu Taţi, un african, asistent medical la Royal Victoria Infirmary, care a iubit-o până când s-a îndrăgostit şi ea de el

aşa suna povestea pe care o spuneau de fiecare dată

Mami spunea că este daltoniană, când îl privea pe Chimango, nu vedea culoarea închisă a pielii lui, ci deschiderea spiritului său care strălucea în afară

asta îl situa cu mult în faţa tuturor rivalilor săi şi, crede-mă, Megan, aveam de unde alege

Megan se întreba cum de Mami nu putuse vedea culoarea lui Taţi, atunci când asta era tot ce vedea majoritatea oamenilor, inclusiv mulţi din familia lui Mami

care refuzaseră să zâmbească în fotografia de la nuntă

stăteau acolo ca un sir de ciocli

Megan era parţial etiopiană, parţial afro-americană, parţial malawiană şi parţial britanică

ceea ce părea ciudat când o detaliai în felul acesta, deoarece în esenţă era doar o fiinţă umană perfect normală

cei mai mulţi oameni presupuneau că era de

rasă mixtă, era mai uşor să-i lase să creadă acest lucru

fetele de la şcoală erau extaziate de „bronzul natural" al lui Megan, pe care încercau să-l imite, cheltuindu-şi banii de buzunar ca să stea întinse prin saloanele de bronzat

acelaşi lucru şi cu părul lor ondulat permanent care încerca să imite, fără succes, cârlionţii ei blonzi

potrivit colegilor de clasă ea şi-i făcuse la coafor, mai mult ca sigur, şi băieţilor le plăcea de ea

apoi corpul ei a început să scoată în evidenţă curbe feminine şi ceva nu era în regulă, nu era aşa cum simţea ea că era

până într-acolo încât ura să se surprindă în oglindă, ura sânii care îi apăreau fără ca ea să le fi permis

două ridicături amfibiene o şicanau cu ochii sfârcurilor

ştia că trupul i se va dezvolta, dar acesta a început să-i repugne, la şaisprezece ani şi-a ras părul pentru a vedea cum se simte, îi plăcea să-şi treacă mâinile peste noul ei păr scurt şi ţepos, uşor de întreţinut

se simţea liberă, uşoară, se simţea ea însăşi

cu excepţia faptului că a avut consecinţa drastică de a-i întoarce pe toţi împotriva ei, colegii de clasă o implorau să-şi lase părul să-i crească din nou

de ce ti-ai face asa ceva? eşti nebuuuuună?

fetele care credea că-i sunt prietene s-au retras, jenate să fie văzute împreună cu ea,

GG a asigurat-o că era ceva în neregulă cu o prietenie bazată pe tunsoarea potrivită

jignită, dar hotărâtă, Megan a abandonat orice încercare de a se conforma

purta pantofi bărbăteşti, cu şireturi negre, îi plăcea cât erau de confortabili, cât de puternică se simţea când îi încălţa, îi plăcea că bărbaţii nu o mai măsurau din priviri

ceea ce era eliberator

*

la sfârşitul acelui an şcolar, când clasa ei vota titulaturile, ea a câştigat două: cea mai masculină fată din clasă şi cea mai urâtă fată din clasă – mâzgălite cu cretă pe tablă şi cu marker negru pe pereţii albi ai toaletei

avea impresia că toată şcoala râdea de ea

în ziua aceea Megan a ieşit de la şcoală pentru ultima oară, lăsând în urmă două mii de copii care stăteau în băncile lor şi trudeau pentru un viitor cu cel puţin câteva calificări

ea ar fi trebuit să se îndrepte spre universitate, unde Mark făcea deja primii paşi către succesul în viaţă

a obţinut un loc de muncă Ia McDonald’s, primul pe care îl solicitase

în pauzele de masă devora Chicken Legend, Quarter Pounder cu brânză şi Honeycomb Iced Frappé cu ciocolată belgiană, care le erau oferite gratuit

se îndopa cu aditivi până când era gata să plesnească, asemenea unui balon umflat

asta era viața ei acum

McStupid

McFuckedUp

McStuck
McForever—.

2

Megan îşi petrecea serile cutreierând prin Quayside—, cu bărbaţii şi femeile care o acceptau aşa cum era

un outsider, la fel ca ei, inhala, se injecta, fuma şi înghiţea orice-i ieşea în cale

cocaină, *crack,* ketamină, canabis, LSD, ecstasy, orice o transporta într-o sferă superioară, în care era mai fericită

la început experimenta cu ele, până când s-a trezit că jinduia după următoarea doză şi se culca cu bărbaţii care i-o puteau oferi

sprijinită de ziduri pe alei umede, în spatele depozitelor din debarcadere, pe holuri, în spatele boscheţilor, pe saltele jegoase

uşurată când sângele îi păta pantalonii, când testele ieşeau negative

se culca şi cu femeile care începuseră s-o placă

a descoperit că le prefera pe acestea

părinţii ei au început să-i ceară chirie, dat fiind că îşi distrusese viata abandonând şcoala

făcea tot posibilul să se trezească să meargă la serviciu în fiecare dimineaţă, chiar şi atunci când se întorcea în zorii zilei, cu totul pe altă lume, capul îi răsuna de la un concert de heavy metal cu sunetul amplificat şi neuronii ei erau năclăiţi de vomă

se furişa la parter în timp ce părinţii ei erau ocupaţi în bucătărie

se asigura că trântea uşa din faţă atât de tare încât vibra întreaga casă din cauza

şocului

pe când se îndrepta spre un McMicDejun alcătuit din McCovrigcuCârnatBacon&Brânză

la Mcjob-ul ei

într-o noapte când nu putea să doarmă, Megan a făcut greşeala să revină la reţelele de socializare pentru a-i urmări pe foştii ei colegi de clasă

elevele deosebit de dotate la învăţătură îsi sărbătoreau rezultatele excelente postând despre universităţile pe care aveau să le urmeze

altele se lăudau cu locurile de muncă pe care le obţinuseră, cu prietenii care le ceruseră în căsătorie, cu bebeluşii pe care urmau să-i nască, nenumăratele nopţi în care şi-au făcut de cap, în care s-au distrat nemaipomenit la club-petrecere-festival-îmbătându- se-drogându-se şi fiind fericitefericitefericitefericitefericitefericitefericitefericite, cu tenurile filtrate la perfecţie, cu taliile subţiate prin metode digitale, cu amicii şi prietenii lor zâmbitori, şi chiar dacă ştia că unele dintre aceste fete erau

anorexice, bulimice, fuseseră agresate, erau deprimate, sufereau de anxietate socială

nu ţi-ai fi dat seama din postările lor

acesta era tot un semnal de alarmă

în seara aceea a decis să nu se ducă pe malul râului pentru a se întâlni cu cei din gaşcă, cu BFF-urile—,

care o acceptau ca pe una de-ale lor, care trăiau pentru următoarea doză, cu câinii lor

râioşi şi o viaţă de infracţiuni mărunte, care îi scoteau din sărite pe oamenii obişnuiţi ce se plimbau prin Quayside pentru a-i vizita locurile, restaurantele şi barurile

Megan a renunţat brusc la droguri când părinţii ei au plecat în vacanţă în Mallorca

Mark era la Câmp America (evident], ea a rămas acasă, şi-a închis telefonul, s-a uitat la casetele video ale părinţilor ei ca să-şi distragă atenţia, făcea duş de mai multe ori pe zi pentru a scăpa de toxinele eliminate prin transpiraţie care o făceau să miroasă urât, se clătea pe faţă cu apă, a început să tremure, se scărpina până la sânge când legiuni de furnici au început să-i muşte pielea, a luat destule calmante pentru a-i potoli durerile de cap, dar nu atâtea încât să o omoare

în Ziua a Noua s-a dus la culcare si a dormit (fericită] întreaga noapte

pentru prima oară în tot atâtea luni

s-a trezit

renăscută.

3

La cea de-a optsprezecea ei aniversare, Megan a intrat în Tattooz 4 U de pe Strada Nelson, cu pereţii ticsiţi de fotografii cu tatuaje gravate în fiecare loc imaginabil (şi inimaginabil] de pe corp

şi-a înghesuit banii primiţi de ziua de naştere în buzunarul blugilor ca să i-i dea lui Rex, tatuatorul chel, care avea o a doua versiune (mai tânără, mai frumoasă] a feţei tatuată în partea din spate a capului

dorea un design care să reflecte povestea vieţii sale: vreau flăcări, i-a cerut ea, ca să arate că trăia o viaţă mistuită de focurile iadului

Rex i-a spus că sentimentele năvalnice de adolescentă nu vor dura, chiar era sigură că voia să-şi creeze un tatuaj care avea să dureze?

îi venea să-l repeadă că-i vorbeşte de sus, şi-a amintit că acest bărbat avea să-i răzuiască pielea cu un ac electric în următoarele câteva ore

pe măsură ce durerea ei transmuta lent într-o artă corporală sângerândă

pentru a-i arăta lumii cât era de supărată pe ea

şi ca să-şi enerveze de-a binelea părinţii

ceea ce s-a şi întâmplat

când s-a întors acasă arătându-şi primul tatuaj proaspăt de pe întreg braţul

moment în care Mami

după ce pregătise o gustare pentru ziua ei de naştere cu plăcintă cu pui făcută în casă, chipsuri, piure de mazăre, tartă cu fructe, tort şi lumânări

a tras tot ce se afla pe masa din bucătărie cu cea mai frumoasă faţă de masă pe care o avea, dintr-un singur gest teatral de toreador

toate au ajuns să se împrăştie şi să se spargă pe podeaua bucătăriei

după care Taţi a ameninţat-o că o alungă din casă pentru că îşi supărase mama

ea i-a răspuns ţipând că ea era cea care se supărase, era ziua ei de naştere şi ei i-o stricaseră, după care, cu un gest tot atât de

dramatic, se repezise afară din casă fără bani sau chei

doar pentru a se întoarce şi a cere să fie lăsată din nou să intre

lucru pe care ei l-au făcut fără nicio ezitare

pentru ca toţi să-şi ceară scuze

de faţadă, după cum s-a dovedit

mama ei nu a putut să-i accepte tatuajele, pe care le vedea ca pe un simbol al începutului sfârşitului vieţii fiicei sale ca persoană normală

Megan a ajuns la concluzia că nu se va regăsi niciodată dacă va continua să locuiască împreună cu părinţii ei

a târât pe scări o pungă neagră de gunoi plină cu lucrurile ei, a refuzat oferta tatălui ei de a o duce cu maşina oriunde mergea, a ignorat rugăminţile mamei sale de a rămâne: putem să îndreptăm lucrurile, noi te iubim, te iubim sincer, Megan, vorbeşte cu noi

prea puţin şi prea târziu, a spus Megan (auzise asta undeva]

s-a mutat la un hostel în care erau si alti adolescenţi

hotărâtă să trăiască o viată

care să nu mai fie determinată

de părinţii ei

şi-a petrecut primele ore din noua sa republică independentă privind pe o fereastră care încadra un pătrăţel de cer senin

numai al ei

în următoarele câteva luni, a simţit că de pe ea se desprindeau straturi din tot ce i se

impusese, sperând să ajungă la esenţa propriei sale persoane

se întreba dacă nu cumva ar fi trebuit să se nască bărbat, pentru că era al naibii de sigură că nu se simţea femeie

poate asta se afla la baza problemelor ei

când s-a întors de la serviciu, prin pereţii despărţitori se auzea zgomotul colegilor ei tineri care se distrau

accentuându-i singurătatea

ştia însă că exact de asta avea nevoie

de solitudine

ca să-si dea seama ce simţea

străduindu-se să devină surdă la toate zgomotele, cu excepţia celor proprii

era ca un fel de meditaţie, pe când se concentra asupra concertinei propriei respiraţii

pentru câteva clipe sau, poate, câteva minute?

la rând

descoperind

o pace

de moment

suficient cât să se poată gândi la următoarea mişcare

şi anume să sondeze internetül, care deţinea răspunsul la toate întrebările

pe când stătea întinsă în patul ei de o singură persoană, dimineaţa devreme, înfăşurată în izolaţia termică întunecată a plăpumii sale, luminată de strălucirea laptopului

şi-a găsit adăpostul în camerele de chat, cu alţi tineri outsideri tot atât de ofticaţi ca şi ea,

a descoperit universul trans, s-a angajat în conversaţii cu persoane din spectrul trans

spunând uneori online câte ceva greşit, întâlnind pe cineva care-şi spunea Bibi şi care i-a răspuns: jur că o să-i trag una următoarei persoane care confundă transsexual cu transgender! oamenii nu vor tolera ignoranţa în acest loc, iubito, persoanele transgender sunt transsexuale numai atunci când fac tranziţia din punct de vedere medical, OK?

în regulă

bine

în mod clar, Megan trebuia să fie foarte prudentă sau să rişte să declanşeze o grenadă, nimic nu prea avea sens în ceea ce o privea, oare masculinitatea şi feminitatea nu erau prestabilite? a întrebat-o ea pe Bibi

greşit din nou! a răspuns Bibi, genul este un construct social, majoritatea dintre noi ne naştem bărbaţi sau femei, dar conceptele de masculinitate şi feminitate sunt invenţii ale societăţii, niciuna nu este înnăscută, înţelegi?

nu, nu prea

hei, ăsta este de fapt „Feminism – curs introductiv”, tu unde ai fost până acum, Megan? cu capul în nori?

mda, ere’ că da, am trăit pe Planeta Părinţilor, nu mă condamna, apropo, sunt doar curioasă

a, eşti o sensibilă, te iau mai uşor de acum, mai studiază, vorbesc serios

Megan a descoperit că feminismul era în mare vogă în prezent, cum este posibil să-i fi scăpat asta?

s-a gândit la mama ei, care discredita

feministele spunând că urau bărbaţii, că aşa ceva nu era pentru ea, ori de câte ori se deschidea discuţia, spunea: mie îmi plac bărbaţii, îmi place să fac treburi casnice şi îl iubesc pe tatăl tău, deci cum să fiu feministă?

Taţi ar fi dat din cap şi ar fi spus ceva de genul, ai văzut ce se întâmplă când încerc să atârn rufele la uscat sau să fac paturile

Megan i-a spus lui Bibi că ea credea că feministele sunt acelaşi lucru cu femeile care urăsc bărbaţii, deşi, pe măsură ce scria cuvintele, îşi dădea seama că nu va reuşi niciodată să-şi formeze propria opinie în privinţa aceasta

o, păi atunci să începem de aici! s-a lansat Bibi, bineînţeles că feminismul nu se referă la ura fată de bărbaţi! se referă la emanciparea femeilor, la drepturi egale şi la eliberarea din chingile aşteptărilor limitate, trebuie să gândeşti cu capul tău în loc să repeţi ca un papagal ce spune patriarhatul, este timpul să te maturizezi, Megan!

am crezut că o să mă iei mai uşor ʃ

păi, mda, OK, nu mă pot abţine, promit să fiu dulce ca ciocolata de acum înainte

nu vreau decât să fiu eu însămi, Bibi

uau, ce să mai vorbim despre ambiţii mărunte, nu vrei să schimbi lumea?

vreau să schimb mai întâi lumea mea, Bibi, să le iau pe rând

îmi place îmi place îmi place îmi place îmi place © faci mişto acum ʃ

nu, sunt sincer de acord cu tine, cu toţii vrem doar să fim noi înşine şi să ne

convingem că suntem în regulă în lume, hei, eu sunt o persoană supercalifragilisticexpialidocious—, vorbesc serios

eu voi decide asta

oooo, acum îmi răspunzi cu aceeaşi monedă, lol

Megan a examinat fotografia lui Bibi cu mai multă atenţie, era asiatică, vreo douăzeci de ani, poate? ochelari negri, pătraţi, cu rame groase, păr negru des cam până la umeri, expresie serioasă

atrăgătoare

foarte

Megan ştia deja că era timpul să se maturizeze, plecase de acasă tocmai în ideea de a afla unde începea ea şi unde se terminau părinţii ei

spune-mi mai multe despre ceea ce ştii tu despre feminism şi despre gen, îmi dau seama că ar trebui să cunosc deja chestiile astea, dar nu le cunosc, OK?

am percutat, uite cum stă treaba: femeile sunt menite să aibă copii, nu să se joace cu păpuşile şi de ce femeile nu ar sta cu picioarele depărtate (dacă poartă pantaloni, normal) şi în definitiv ce înseamnă bărbătesc sau masculin? mersul cu paşi mari? să fii hotărât? să-ţi asumi răspunderea? să porţi haine „bărbăteşti"? să nu te machiezi? să nu-ţi epilezi picioarele? să-ţi razi capul (lol), să bei halbe de bere în loc să bei vin? să preferi să te uiţi la fotbal în loc de tutoriale online despre cum să te machiezi (un căscat), iar prin tradiţie, în anumite părţi ale lumii,

bărbaţii se machiază şi poartă fuste, de ce nu ar face asta şi la noi fără să fie acuzaţi că sunt „efeminaţi"? şi mai exact ce înseamnă efeminarea, dacă stăm să ne gândim?

chestia este, Megan, că oricât aş respinge prostiile conformiste de mai sus cu privire la gen, eu încă mă simt femeie, o ştiu de când lumea, pentru mine nu se pune problema dacă vreau sau nu să mă joc cu păpuşile, este ceva mult mai profund decât atât

este ceea ce am devenit în ultimii şapte ani, în care am făcut tranziţia de la Gopal la Bibi

estrogen, sâni, vagin

acum ştii

deci Bibi se născuse bărbat şi era acum femeie, avusese Megan o bănuială, nu îndrăznise să întrebe, poate că ar fi luat-o la bătaie

iar Megan era o fată care se întreba dacă nu ar fi trebuit să se nască băiat, care era atrasă de o femeie care fusese cândva bărbat, care acum spunea că genul era oricum plin de aşteptări greşite chiar dacă ea însăsi făcuse tranziţia de la bărbat la femeie

totul era o completă bramburească

*

a închis capacul laptopului pentru a se duce la culcare, când îl va deschide din nou, Bibi va fi acolo

acum schimbau mesaje noaptea târziu şi dimineaţa devreme în ziua următoare, abia apucând să doarmă între ele, amândouă recunoscând că nu îndrăzneau încă să intre pe Skype sau să se întâlnească faţă în faţă,

pentru eventualitatea în care dacă ieşeau din spatele ecranului înşelător de fum al reţelelor de socializare, atracţia ar fi dispărut

să mai păstrăm iluzia vie încă puţin, scria Bibi, am mai trecut prin aşa ceva şi, când am întâlnit persoana faţă în faţă, nu mai aveam nimic să ne spunem

*

Bibi locuia în Hebden Bridge, crescuse în Leeds lucra ca administrator la un cămin de bătrâni după ce obţinuse o diplomă în Studii Culturale în Sussex, alesese să fie cât mai departe cu putinţă de părinţii ei, care efectiv nu pricepeau că ea era o fată într-un corp de băiat

nu făcea parte din planul lor de viaţă, Megan, care însemna să mă însoare cu fata potrivită din casta potrivită, iar noi să dăm naştere următoarei generaţii a familiei mele

în loc de asta, au avut parte de un fiu travestit care şi-a păstrat alter ego-ul în dormitor, până când a început să se aventureze în magazinele locale îmbrăcat în rochii si machiat

într-o comunitate hindusă, unde toată lumea cunoştea pe toată lumea

am fost dat afară: să nu mai iei niciodată legătura cu noi, eşti bolnav la cap, nu mai eşti fiul nostru şi să ne lămurim într-o privinţă

nu vei fi niciodată fiica noastră

*

Bibi spunea că oamenii în vârstă de la căminul de bătrâni o acceptau ca pe o fiinţă umană, tu eşti Bibi a noastră şi te iubim,

asistaseră la tranziţia ei către femeie

Bibi simţise că primise în sfârşit trupul care îi fusese refuzat la naştere, ceea ce a fost şi o revelaţie, Megan, odată ce am început să arăt întru totul ca o femeie, mi-am dat seama că luasem o mulţime de lucruri ca fiind de la sine înţelese ca bărbat

mi-e dor să stau singur în baruri, noaptea târziu, sorbind dintr-o halbă de bere, fără să simt că toată lumea mă priveşte sau să mi se facă avansuri

şi nu suport să mă uit la puzderia de seriale de televiziune în care femei tinere sunt măcelărite de ucigaşi în serie psihopaţi şi ajung pe o lespede, cu trunchiul despicat pe mijloc şi cu un medic legist care le ţine în mâini inima sângerândă

cândva îmi plăceau filmele astea, acum am impresia că ele sunt, până la urmă, un mod de manifestare a puterii asupra femeilor, de a le înspăimânta – de a ne înspăimânta

mă tem, de asemenea, să mă întorc acasă singură noaptea târziu, mi-e dor să fiu numit, cu respect, „domnule” când mă aflu într-un magazin sau un restaurant şi cu siguranţă sunt mai puţin luat în serios atunci când deschid gura

vezi, tu, Megan, am învăţat pe pielea mea cum sunt discriminate femeile, motiv pentru care am devenit feministă după ce am trecut prin tranziţie, o feministă intersecţională—, pentru că nu este vorba doar de gen, ci şi de rasă,
sexualitate, clasă şi alte intersectări pe care de cele mai multe ori le trăim oricum, fără să

ne dăm seama

gata, am vorbit destul (la nesfârşit), sper că nu am părut prea moralizatoare, dar nu mă pot abţine

şi tu? unde te situezi tu, Megan, faţă de toate astea? a sosit momentul să spui tot, scumpo

Megan a răspuns că se gândea la toate astea pe îndelete, fusese surprinsă de curând, când întâlnise sute de genuri pe internet, ceea ce, din păcate, complicase lucrurile

petrecuse ore întregi selectând, apreciind, evaluând înţelegea genuri precum femei trans sau bărbaţi trans şi non-binari, şi întâlnise non-binari în alte ţări, cum ar fi Hirja în India şi cei cu Două Spirite ai indienilor americani, alţii erau suciţi de-a binelea, de exemplu *quivergender* – un gen a cărui intensitate fluctuează, poligen (polygender) – identificarea cu mai multe genuri, sau genul static (staticgender) – static de la paraziţii de imagine de la televizor, şi cum ţi se poate schimba genul de mai multe ori pe zi, cum susţin cei de tip sincgen (synchgenders)? Bibi, când mi-am terminat incursiunea în tinutul dement al

Transuniversului— eram stresată cu S mare, eu îl numesc Translunaticvers, încuie-i pe toţi şi aruncă cheile LOL!!

Bibi a răspuns imediat cu un mesaj, cum îndrăzneşti să nu respecţi dreptul persoanelor trans de a se autodefini, indiferent dacă ţi se par ciudate sau nu, te exprimi ca un opresor ignorant, nu intra în lumea noastră ca să te

distrezi pe seama noastră, du-te naibii!

Megan i-a răspuns imediat cu: ba du-te tu naibii dând send în vâltoarea momentului

*

vreo patru zile a fost o linişte desăvârşită, Megan era îngrijorată că o pierduse, nu voia să fie prima care relua legătura

a făcut-o Bibi

cinci cuvinte simple

ar trebui să ne vedem.

4

Megan şi Bibi au avut prima lor întâlnire istorică la Caffe Nero, într-o după-amiază de sâmbătă, în staţia Newcastle, planificată astfel încât oricare dintre părţi să poată să plece cu uşurinţă dacă nu i-ar fi plăcut înfăţişarea celeilalte persoane, în timp ce mii de suporteri ai fotbalului agitaţi se revărsau în staţie prin turnichete, escortaţi de caralii în echipament anti- revoltă, pregătiţi pentru eventualitatea escaladării situaţiei

Megan considera că Bibi era tot atât de splendidă ca în fotografie – păr negru lucios legat la spate, nemachiată, ten perfect, oase mici, blugi, un pulover pufos cu umerii căzuţi, adidaşi

era ca o dansatoare, compactă, tonifiată, aproape nu se observa că fusese bărbat la un moment dat

Bibi a lămurit-o, la un mocha, că din moment ce a purta tocuri înalte, fuste strâmte şi un strat gros de fond de ten pe faţă avea de-a face numai cu genul, nu cu sexul

biologic, ea purta ceea ce îi plăcea şi se simţea confortabil făcând acest lucru, deşi alte femei trans puteau crede că a fi femeie însemna să aderi la o versiune stereotipă, când, în mod clar, majoritatea femeilor nu dădeau doi bani pe aşa ceva

a arătat spre femeile care mergeau prin staţie: priveşte-le

Megan s-a simţit supărată că Bibi făcea pe deşteaptă, era o femeie cu o încredere masculină care continua să afirme că a te îmbrăca precum o femeie însemna să porţi orice fel de haine îţi trecea prin cap, inclusiv pantalonii ăştia, a tras ea de blugii ei albaştri

nu trebuie să-mi spui mie asta, a spus Megan când a reuşit să strecoare un cuvânt, arătând spre propriii ei blugi baggy roşii şi cămaşa largă în carouri roşu cu alb, mânecile suflecate [tatuajele costă destul de mult), nu uita că aici eu sunt specialistul

bineînţeles că eşti, a exclamat Bibi, m-am găsit şi eu să-ţi spun asta tocmai ţie, trebuie să mă împiedici să devin una dintre femeile acelea trans care cred că ştiu mai multe despre a fi femeie decât cele care au trăit o viaţă întreagă fiind femei

o voi face, crede-mă, a răspuns Megan, uşurată că nu se vor ciorovăi la nici zece minute de la întâlnire

iar conversaţia a început să se desfăşoare fără oprire

au stat de vorbă până când nervii au început să le vibreze de la cofeina pe care tot continuau să o comande, iar mai târziu, într-un bar de vinuri, când emoţiile au început să

se intensifice odată cu berile pe care le beau

s-au ţinut de mână peste masă, amuzate când ceilalţi au avut o reacţie întârziată – erau un bărbat si

o femeie sau două femei?

Megan i-a spus lui Bibi că după ce a analizat temeinic toate opţiunile, ceea ce are cel mai mult sens pentru mine este conceptul „fără gen” – problema nu este că te-ai născut femeie, ci aşteptările pe care le are societatea de la tine, acum înţeleg acest lucru şi mă bucur enorm că nu am parcurs calea transformării sexuale

schimbare de sex, scumpo, s-a strâmbat Bibi

bine, linişteşte-te, îmi este permis să fac greşeli, aşa că ai răbdare cu mine sau voi crede că eşti snoabă de

J

a binelea

Bibi părea pedepsită aşa cum se cuvine

adevărul este, Bibi, că nu am putut niciodată să mă obişnuiesc cu ideea de a lua testosteron si chiar nu voiam să mi se îngroaşe pielea, vocea să-mi devină mai gravă, să fac muşchi, să devin păroasă, iar faloplastia nu am luat-o niciodată în considerare, nu e de mine

aş vrea însă să scap de ăştia, a arătat Megan spre pieptul plat, sânii ei legaţi sub cămaşă

asta ar îmbunătăţi nemăsurat calitatea vieţii mele, a spus ea, vorbind tot mai deschis pe măsură ce îşi continuau conversaţia, mai târziu în aceeaşi seară, în drum spre casa micuţă pe care Bibi o închiriase în Hebden Bridge

cu grinzile sale din secolul al şaptesprezecelea încovoiate şi podeaua denivelată
unde Bibi i-a spus lui Megan că era bine-venită să rămână
pe când se aventurau într-un prim sărut pe patul dublu

Podul Hebden
era un mic paradis pentru rezidenţii ecologişti şi magazinele cu produse organice
pentru Tai Chi, Pilates, meditaţie, yoga şi cursuri de vindecare holistică

pentru scriitori, regizori de teatru, regizori de film, artişti vizuali, dansatori şi activişti
pentru hippy de modă veche şi non-conformişti moderni
precum şi pentru oamenii ale căror familii au trăit acolo de generaţii şi erau obişnuite cu boemii care au început să se instaleze în anii şaizeci

*

Megan iubea străzile sale pietruite şi plimbările scurte până la Calder Valley şi Hardcastle Crags, unde făceau incursiuni ore în şir, fizic şi verbal, purtând jachete de ploaie în culori aprinse şi bocanci
Megan se întreba cu voce tare cum şi-ar putea pune în practică identitatea „fără gen" atunci când trăiau într-o lume binară de genuri şi când existau atât de multe definiţii (logice şi ilogice, s-a abţinut ea să adauge), însăşi ideea de gen şi-ar putea pierde în cele din urmă orice înţeles, cine le poate ţine minte pe toate? sau poate asta era ideea, o

lume complet lipsită de genuri, ori acesta era un vis naiv şi utopic?

Bibi a răspuns că nu era naiv să visezi, ci era ceva esenţial pentru supravieţuire, visarea era echivalentul speranţei la scară mare, utopiile erau un ideal de neatins prin definiţie, şi, mda, ea nu reuşea să conceapă miliarde de persoane acceptând abolirea completă a ideii de gen în timpul vieţii sale

Megan a spus că în acest caz, a le cere unor persoane care habar n-aveau despre ce vorbea ea să folosească un pronume pentru genul neutru atunci când i se adresau părea de asemenea o utopie

Bibi a răspuns că era un prim pas către schimbarea mentalităţii oamenilor, deşi, într-adevăr, la fel ca toate mişcările radicale, va întâmpina multă rezistenţă, dar Megan ar trebui să rămână optimistă

au păşit prin iarba noroioasă, în ploaie, iar mai apoi le ieşeau aburi din gură înainte de a rosti cuvinte

Joy, labradorul lui Bibi, gonea în faţa lor, tot atât de fericit să se afle în aer liber cum erau şi ele, amândouă fiind iubitoare de plimbări la ţară

fericite să fie departe de rasa umană

*

au pornit să urce o pantă, şi-au croit drum printre muşchi şi roci alunecoase, au lăsat ceaţa în urmă, au ajuns pe o parte a văii lipsită de nori, soarele şi-a făcut din nou apariţia pe fundalul cerului cenuşiu, pământul a pierit din vedere în spatele lor

şi-au coborât glugile, au cercetat peisajul de

un verde lucios

Megan a spus că poate ar trebui să devină o misionară a cruciadei celor care nu se conformează la genuri, care avea să propovăduiască ideea că genul este una dintre cele mai mari minciuni ale civilizaţiei umane

genul este menit să ţină bărbaţii şi femeile în banca lor, a strigat ea către peisaj, propovăduind parcă dintrun amvon

vocea ei s-a răsfrânt într-un ecou desprins din pereţii văii

mă auziţi mă auziţi mă auziţi?

au discutat despre cele mai bune alternative pentru genul neutru, precum ae, e, ey, per, ei, şi au încercat fiecare cuvânt pentru a vedea dacă cuvintele se rosteau cu uşurinţă sau împiedicau rostirea, idem cu alternativele pentru a lui (his) şi a ei (hers): hirs, aers, eirs, pers, theirs şi xyrs

Megan a decis să încerce ei/ele (they) şi ai/ale lor (theirs), ceea ce contează cel mai mult pentru mine este că eu ştiu cum mă simt, iar restul lumii m-ar putea înţelege într-o zi, chiar dacă aceasta va fi o revoluţie tăcută care va depăşi durata vieţii mele, dacă va avea totuşi loc

ai dreptate, Megan, a răspuns Bibi, până atunci nu te supăra pe oameni când greşesc pronumele preferate de tine, chiar si atunci când vor dori să si le amintească, oamenii le vor înţelege adeseori greşit, trebuie să-şi reseteze creierul pentru a se adapta şi asta nu-i uşor, este nevoie de timp

Megan a râs, uite cine vorbeşte
s-au tinut de mână
acolo unde se simţeau cel mai în siguranţă făcând acest lucru
în mijlocul pustietăţii.

5

pentru Morgan (nu mai era Megan)
trecuseră deja şase ani de când se autoidentificase ca fiind „fără gen”, învăţase să fie calm atunci când oamenii nu foloseau sau nu îi înţelegeau pronumele preferate
la început îi venea să-i bată până le săreau fulgii

se sprijină de peretele cu vedere la Tamisa la petrecerea în aer liber plină de lume de după piesa Ultima Amazoană din Dahomey de la Teatrul Naţional, scrisă şi regizată de nimeni alta decât Amma Bonsu legendara regizoare de teatru de culoare, lesbiană capul îi este tot ras, o dată pe săptămână creştetul lui chel este netezit şi făcut să strălucească graţie unui brici care alunecă o dată într-o direcţie peste spuma de ras şi încă o dată în direcţia opusă
asta este tot – „coafura” e gata
mânecile cămăşii sale albe sunt suflecate în sus pentru a-şi arăta tatuajele cu flăcări roşii şi galbene

care urcă de-a lungul braţelor, blugii negri sunt cu talie joasă, pliaţi la bază, pentru a se vedea şosetele albe până la gleznă, ghete

*

Morgan a fost uşurat să scape de egocentricii din clicile Londrei care socializau

câţiva din ei fuseseră nevoiti să îl salute când se

aşezaseră pe culoarul lui de zbor, dar în loc să se oprească să stea de vorbă, trecuseră repede mai departe, Morgan dorea să aibă cel puţin două convorbiri semnificative cu băştinaşii înainte ca aceştia să plece, cât de ridicol era să vină tocmai până la Londra şi să rămână singur

însă exact asta s-a întâmplat, deoarece, spre deosebire de personalitatea lui din reţelele de socializare, care era încrezătoare şi spirituală atunci când avea timpul necesar să-şi corecteze pe îndelete postările şi să caute pe Google cuvintele lungi înainte de a le folosi, în viaţa reală era cu totul altceva

până acum nu a adresat nimănui vreo propoziţie de la cap la coadă

Morgan evadase afară, şi-a aprins o ţigară rulată cu marijuana, în mână ţinea un pahar de şampanie fandosită fără alcool (fără beri sau lagere prozaice)

a privit clădirile masive de pe cealaltă parte a râului obişnuitul amestec discordant de monstruozităţi al

capitalei

Morgan se pierde în acest oraş, simţurile lui fiind asaltate până la dezorientare de talmeş-balmeşul străzilor principale şi al străzilor secundare, şi de traficul neîncetat, şi de presiunea a milioane de oameni care mergeau

prea repede

care îl vor secera ca nişte convoaie de tancuri militare de neoprit, zdrobindu-i şinele fragil

nu poate să-i priceapă pe orăşenii care se plâng că mediul rural este peste tot la fel, atunci când oraşul acesta este haotic si confuz

Morgan nu are nicio problemă să se orienteze prin Yorkshire Dales, Peak District sau întinderile mai sălbatice din Northumberland

cu o perspectivă neîntreruptă a cerului pentru a păstra liber câmpul vizual

şi psihicul

sănătos

se află aici de numai câteva ore şi deja îi este dor de Nord, unde oamenii sunt mai autentici, mai prietenoşi si nu-si dau atâtea aere

londonezii cred că sunt centrul nenorocitului de univers, ignoră restul ţării şi continuă să facă la nesfârşit glume nesărate la adresa ţăranilor care locuiesc toooocmai îîîîîn Nord, mănâncă batoane Marş prăjite la micul dejun, se matolesc atât de tare la sfârşit de săptămână încât ajung să se uşureze în pantaloni în rigolă şi sunt, în genere, nişte paraziţi şomeri de la o generaţie la alta

aşa cum i-a auzit Morgan vorbind pe doi londonezi în trenul de la Newcastle chiar în această după-amiază care se amuzau pe seama stereotipului, fără să se gândească nici măcar o clipă că persoana de culoare care stătea în fata lor era născută si crescută la

Newcastle-upon-Tyne

*

şi lui Morgan îi este foarte dor de Bibi, şi-a luat la revedere de Ia ea abia azi-dimineaţă, a prins trenul şi mâine o va vedea din nou

se simte vulnerabil fiind atât de departe, după şase ani petrecuţi împreună, fiecare se armonizează cu ritmul celuilalt

stilul lor de viaţă este liniştit, paşnic, compatibil

îşi petrec bucuroase serile aşezate una lângă cealaltă, Bibi pe canapea, citind, lucru pe care Bibi a insistat să-l facă şi Morgan, pentru a-şi dezvolta cultura generală, imaginaţia şi intelectul: nu pot fi cu cineva căruia nu-i place să citească cărţi

Bibi citeşte non-ficţiune, cea mai recentă eroină a sa este Gloria Steinem, Morgan citeşte thrillere

sexul este interesant, le place să se bucure reciproc de trupurile lor reinventate, oferind şi primind plăcere

în funcţie de ceea ce îsi doreşte fiecare

în fiecare al doilea weekend o vizitează pe GG, de vineri noaptea până duminică dimineaţa, o ajută cu diverse treburi prin casă şi la fermă, fac plimbări lungi

GG nu poate pricepe identitatea de gen a lui Morgan – lucru de înţeles atunci când a petrecut nouăzeci şi trei de ani în aceeaşi fermă, într-unul din cele mai îndepărtate colţuri ale ţării

GG se ţine incredibil de bine pentru vârsta ei şi este incredibil de încăpăţânată, nu vrea

să plece de la fermă şi să se mute la un cămin de bătrâni, Morgan şi Bibi sunt îngrijorate în privinţa ei, au renunţat la încercarea de a o convinge că este cel mai bun lucru pe care l-ar putea face

aici m-am născut şi aici am să mor, fir-ar să fie, spusese ea data trecută când încercaseră, şi oricine spune altceva se poate duce la naiba

ultima oară când au vizitat-o, GG a spus că şi-a modificat testamentul şi i-a lăsat totul lui Morgan, cu condiţia ca proprietatea să rămână în familie: invită-i pe toţi oamenii aceia fără legături să vină să stea aici şi să fie ei înşişi, dacă asta doreşti şi când vei muri poţi să laşi ferma unui membru al familiei care este cel mai probabil să aibă grijă de ea: de ce-ar trebui să o las copiilor mei, când ei au abandonat-o imediat ce au putut să se eschiveze în mod legal şi vor pune agenţii imobiliari să scotocească peste tot înainte chiar ca eu să mă fi răcit în mormânt

după ce au depăşit şocul, Morgan a fost de părere că era lucrul cel mai palpitant care li se întâmplase vreodată, atât timp cât vor supravieţui inevitabilei tevaturi din partea res
tului familiei, care le va acuza că au intrat pe sub pielea lui GG pentru a pune mâna pe proprietatea ei şi care ar putea chiar să conteste testamentul, susţinând că GG nu se afla în deplinătatea facultăţilor mintale

Bibi a fost absolut de acord, de atunci au discutat despre ideea transformării fermei pentru oamenii care se transformaseră pe ei înşişi

uimite că lui GG îi venise o idee atât de radicală

Morgan făcuse de curând demersuri pentru efectuarea unui test ADN genealogic pentru GG, care punea în legătură o persoană cu rudele sale de sânge care efectuaseră la rândul lor testul respectiv

GG vorbise mult în ultimul timp despre mama ei, Grace, care nu-şi cunoscuse tatăl, un marinar pe nume Wolde din Etiopia, fapt care o măcinase până la moarte

era marele mister al vieţii lui Ma, spusese ea, iar GG se întristase pentru că Wolde avea să rămână pentru totdeauna un mister

Wolde, care zăbovise în South Shields în 1895 şi o lăsase însărcinată pe Daisy, bunica ei, înainte de a-şi lua tălpăşiţa

ceea ce va face şi Morgan în scurt timp, în urma acestei petreceri îngrozitoare

i se ceruse să realizeze o recenzie plătită a piesei pentru revista de lifestyle Rogue Nation, dat fiind că pe Twitter avea peste un milion de urmăritori

ceea ce se pare că îl transforma într-un „influencer" spre deosebire de fata care abandonase liceul, petrecea prea mult timp online şi nu avea nicio carieră decelabilă demnă de menţionat

aşa cum glumea cu Bibi, care nu îl contrazicea @transwarrior a fost folosit iniţial pentru a-şi jalona călătoria de la fată băieţoasă la non-binar, în prezent îl foloseşte

în sens mai larg, pentru chestiuni generale cu privire la trans, gen, feminism, politică

este bine să faci lobby şi să-ţi adaugi vocea indignată la proteste

contul lui de Twitter le aduce invitaţii la orice: concerte, premiere la teatru, premiere de film, lansări de carte, vizionări private, hoteluri, spectacole de modă cool

Morgan nu are idee cum să analizeze sau să contextualizeze o piesă, carte sau film, nu are importanţă, ceea ce contează este să aibă urmăritori, nu calitatea criticii sau a descrierii sale

în curând nu vor mai fi necesari criticii de profesie, asa-nu-
˛
miţii „experţi” care şi-au impus dintotdeauna opinia, cei mai mulţi dintre ei, aici, la Londra, vorbim despre democratizarea opiniei critice, spun ziarele, şi asta include pe cineva ca Morgan, ale cărui tweet-uri primesc cititori mai mulţi decât criticii de profesie asta ţi se poate urca la cap, dacă nu eşti atent după cum îi aminteşte Bibi

Bibi îl menţine cu picioarele pe pământ, spune că asa-zisa democratizare a recenziilor înseamnă scăderea standardelor si că istoria, cunoştinţele si contextul critic al subiectului de discuţie riscă să se piardă, în beneficiul oamenilor care nu ştiu să scrie decât în fraze scurte care doresc să capteze atenţia, nu mă refer la tine, Morgan, îl asigură Bibi, tu eşti un adevărat războinic trans care îi face pe oameni să acorde atenţie problemelor importante

uneori Morgan are impresia că Bibi chiar se

referă la el

Morgan
a refuzat o invitaţie de a-şi scrie autobiografia, i-a spus editorului că nu-şi poate imagina că ar putea să scrie mai mult de 280 de caractere odată şi, oricum, nu voia să scrie lucruri dureroase despre familia lui, perspectiva pe care o doreau editorii, un fel de „cum am triumfat asupra copilăriei mele dureroase”
în altă ordine de idei, relaţiile cu cei de acasă s-au îmbunătăţit până în punctul în care în prezent Morgan se înţelege bine cu ei
mamei îi place foarte mult de Bibi, bineînţeles, ea este feminină

Morgan a postat deja primul lui comentariu despre piesă
Tocmai am văzut #TheLastAmazonofDahomey @NationalTheatre. OMG, femei războinice care fac ravagii pe scenă! Amazoane negre africane autentice. Aaaaaprige! Răscolitoare & neîndurătoare! S-o aplaudăm pe #AmmaBonsu #allblackhistorymatters Rezervaţi acum sau regretaţi mai târziu, gagiilor !!! @RogueNation
a primit 14 006 de like-uri, a fost redistribuit de 7 447 ori şi cifrele continuă să crească vertiginos
vor urma mai multe pe acest subiect: De neratat! Un tur de forţă! Mergeţi s-o vedeţi, fete trans, băieţi trans,

ladyboys & butchies, queers & queens & războinici intersecţionali de pe acolo şi toţi semenii mei dragi non-binari #africanwomenshistory4everyone

Morgan

aruncă paharul de vin în Tamisa, unde se va scufunda până Ia fund pentru a se alătura altor obiecte, precum pantofii de piele şi cupele păstrate la adâncime, în albia râului, dinainte de invazia romană

asa cum se laudă cu mândrie londonezii în documentarele acelea recomandate de nişte hahalere elegante care au învăţat la şcoala publică

trage un ultim fum din cel de-al treilea joint, îl stinge, o va şterge în camera scumpă de la hotelul din King’s Cross pentru a lua primul tren care pleca din The Smoke— dimineaţa, când observă pe cineva cunoscut stând de vorbă în picioare cu un tip de culoare pe care îl recunoaşte de la TV, Roland nu ştiu cum, îmbrăcat ostentativ într-un costum albastru-deschis

este fătuca de la conferinţa lui de anul trecut, cum o cheamă?

Morgan o recunoaşte de la prima lui prelegere despre a fi trans, pe care o susţinuse la sărbătorirea Zilei Internaţionale a Femeii la o universitate din

Norfolk, anul trecut

ea nu putea fi trecută cu vederea, aşezată în primul rând al amfiteatrului, cu o coafură afro

trăsnet şi un chip uimitor, înţolită într-un tricou cu imaginea unei Bărbie blonde pe el, cuvântul IRONIE scris cu negru dedesubt

foarte spirituală, fătuca, gândise Morgan, eşti genul meu

*

Morgan nu acceptase să susţină acea primă prelegere la universitate decât pentru că suplimenta în felul acesta salariul modest de chelner la Drunken Nostalgia, ceva mai jos de casa lui, locul de întâlnire al rataţilor din zonă cărora nu le păsa dacă paharele le erau pătate cu ruj, vesela ciobită, mesele lăsate neşterse si toaletele se transformau în râuri de urină prin care mai mult se bălăceau, decât mergeau

lui Aaron, proprietarul, îi place de Morgan pentru că e o vacă ţâfnoasă şi, ca persoană cheală non-binară şi cu tatuaje, este mai cool şi mai colţuroasă decât majoritatea

toate acestea fiind spuse ca un compliment şi luate ca atare

Aaron spune că şi-ar pierde clientela fidelă dacă personalul său ar arăta normal şi ar fi amabil cu clienţii, sau dacă el ar dichisi localul, petrecuse momentele cele mai fericite la barul Student Union din Manchester, chiar înainte de închidere, sâmbăta seara

de atunci încerca să creeze din nou aceeaşi vibraţie

a fi trans este un lucru personal, a începu Morgan, încercând să pară încrezător, în amfiteatrul fără ferestre, aflându-se pentru prima oară în interiorul unei universităţi, ca să nu mai vorbim de susţinerea unei prelegeri, iar în viziunea mea, trans include non- binarii ca mine, bărbaţii trans, femeile trans şi travestiţi! [cross-dressers], alţii ar putea să aibă o opinie diferită

ce să mai vorbim despre teama resimţită,

stând pironit în lumina reflectoarelor, în faţa unor şiruri de studenţi care nu zâmbeau, toţi mai educaţi decât persoana pe care veniseră să o asculte

Yazz, acesta este numele ei, era diferită, zâmbind larg a anticipată aprobare

aveai impresia că ceilalţi se holbau la o ciudăţenie de la circ

de parcă ei nu ar fi fost nişte tinerei străini de lumea normală, după cum părea evident după moda de acolo în privinţa rochiilor fetelor

deşi Morgan bănuia că vreo câteva ar putea să treacă la culoarea kaki, bocanci şi tatuaje care să rivalizeze cu ale sale până în momentul în care vor absolvi

nu mă pot reprezenta decât pe mine, a spus Morgan, încălzindu-se când îşi avertiza ascultătorii împotriva prezumţiilor lor indubitabile că toate persoanele trans erau la fel, nu sunt purtătorul de cuvânt al tuturor sau liderul unei mişcări transgender, sunt doar o persoană care aduce lămuriri în privinţa propriei mele incursiuni distincte în itinerarul nonbinar, mai exact eu mă includ în categoria „fără gen”

Morgan a stabilit contactul vizual cu tinerii cu chipuri luminoase care îl făceau să se simtă, la douăzeci şi şapte de ani, extraordinar de înţelept

„fără gen” înseamnă că nu mă identific nici ca bărbat, nici ca femeie, mă consider însă pansexual, ceea ce înseamnă că sunt atras de persoanele din spectrul masculin- feminin-

trans, cu toate că partenera mea pe termen lung este o femeie trans şi nu am de gând să o schimb cu altcineva în viitorul apropiat, nu că v-ar privi pe voi cu cine mă culc eu, dar dacă chiar trebuie să ştiţi, am de unde alege, toate opţiunile sunt acoperite, mda, mam scos, fraţilor!

râsetele izbucniră de peste tot, uau, s-a spart gheaţa, Morgan reuşise să amuze o încăpere plină de oameni – asta era o realizare

Sandy, profesoara, aşezată în primul rând, cu părul lung vopsit în albastru, purtând o rochie în stil medieval, care îl întâlnise pe Morgan pe Twitter, a zâmbit apreciativ pentru că vorbitorul ei invitat neverificat se ridica la înălţimea aşteptărilor sale

Morgan a vorbit timp de aproape o oră despre experienţele prin care trecuse în procesul de maturizare

respingerea idealurilor feminine (fiindu-i totodată străin feminismul], căderea nervoasă (lunile pierdute la Quayside], plecarea de acasă (la un hostel), găsirea partenerei potrivite fără să menţioneze numele lui Bibi (nu mă amesteca în chestia asta, iubire, eu sunt de modă veche, vreau doar o relaţie privată cu tine, nu vreau să fac parte din brand-ul tău oficial]

Morgan a descoperit că era, de fapt, plăcut să vorbească cu studenţii, care au fost repede şi vizibil cuceriţi, mai ales când a ajuns la decizia sa de a-şi îndepărta pe cale chirurgicală perechea de sâni nedoriti

deşi Morgan nu îşi propusese să le vorbească despre asta, părea corect şi onest să facă acest lucru, ştiind că ei vor fi curioşi

le-a spus că a fost o uşurare să se despartă de sâni pentru totdeauna şi că din moment ce fuseseră legaţi cu o cămaşă de compresie atât de mult timp, nimeni nu a prea observat deosebirea, iubita lui fusese de acord, spunând că se îndrăgostise de Morgan, nu de părţi din corpul său

Morgan le-a spus că îşi simţise trupul mai uşor după ce trecuse durerea şi că era atât de plăcut să poată dormi confortabil cu faţa în jos

să nu-i mai vadă niciodată săltând în baie ca două geamanduri de nescufundat

cu timpul, avea de gând să-şi facă nişte tatuaje de păsări tropicale pe acea parte a corpului, transformându-şi pieptul într-o spectaculoasă operă de artă

când a terminat, mâinile s-au ridicat pentru întrebări, Morgan a fost complimentat că fusese atât de curajos, fascinant, educativ, distractiv

Morgan a simţit că toţi acei ani de explorare a genului prin cărţi şi în discuţiile cu Bibi dăduseră rezultate şi de atunci a mai avut câteva apariţii

această Yazz a venit aşadar valvârtej la sfârşitul orei pentru a afirma entuziasmată că prelegerea (prelegerea?) a fost uluitoare, că se gândea să devină şi ea non-binară, cât de progresist era asta? a spus ea emoţionată, ca

şi când ar fi urmat să adopte o tunsoare nouă la modă

Morgan a adus-o cu blândeţe pe puştoaică cu picioarele pe pământ

trebuia să ştie că a fi trans nu însemna să te prefaci, dintr-o toană, că adopţi o anumită identitate, însemna să devii cine erai cu adevărat în ciuda presiunilor societăţii de a fi alt
fel, majoritatea persoanelor din spectrul trans spuneau că se simţeau diferite încă din copilărie, încercând să nu pară prea aspru în timp ce participanţii părăseau ordonat şi încet încăperea, câteva studente le dădeau târcoale, trăgând cu urechea, toate – prietene ale acestei Yazz după cum s-a dovedit mai târziu, inclusiv o fată care după aspect părea somaleză şi purta un hijab înzorzonat, o lăptăreasă cu obraji trandafirii care părea să aibă vreo doisprezece ani şi o ţipă în genul Kardashian-arab, cu o geantă de designer, decolteu, tocuri înalte şi un păr negru atât de drept şi de lucios încât semăna cu o perucă din păr sintetic [oare studenţii nu trebuiau să fie şleampeţi şi să miroasă urât?)

este ceva din interiorul vostru, i-a spus Morgan, nu este o tendinţă, cu toate că alte persoane ar putea să adopte o poziţie trans ca o declaraţie politică, ceea ce este în regulă atunci când izvorăşte din integritate, din solidaritate, când este o respingere autentică a impunerilor societăţii cu privire la gen

nu pentru că ar fi la modă sau progresist

este motivul pentru care cu ani în urmă femeile au devenit lesbiene politice—, alegând

să întreţină relaţii sexuale cu femei pentru că se săturaseră de bărbaţii misogini

nu pentru că ele nu i-ar mai fi dorit pe ei

Morgan descoperise asta în arhiva online a unei reviste feministe din al doilea val, demult dispărute, numită
Spare Rib

*

dacă a fost prea dur cu Yazz, nu s-a observat, ea nu părea afectată, a insistat să-l care pe Morgan la o cafenea din campus împreună cu anturajul ei

unde i-au pus fără jenă vizitatorului lor o sumedenie de întrebări şi l-au îndopat cu cappuccino şi erau atât de ireverenţioase în privinţa problemelor legate de transsexualitate, încât Morgan s-a relaxat ceea ce nu se întâmpla foarte des (în opinia lui Bibi)

Waris, care era somaleză, a spus în glumă că în unele societăţi musulmane era uşor ca un bărbat să
treacă drept femeie, pentru că nu trebuia decât să ieşi în purdah— şi nimeni nu va şti adevărul

Courtney, lăptăreasa, a spus că ar dori să devină bărbat, pentru că atunci tatăl său ar trebui să-i lase ferma în locul fratelui ei mai mic, dacă nu ar fi revendicat-o banca, acesta fiind singurul motiv pentru care ştia ce însemna primogenitura

Nenet, Kardashiana, a spus că nu ar putea să devină bărbat pentru că îi plăcea prea mult să poarte tocuri înalte, abia reuşind să-şi

termine propoziţia înainte ca toate celelalte să sară cu gura pe ea pentru că înţelesese totul greşit

de parcă ele ar fi devenit subit experte

şi iat-o pe Yazz făcându-şi din nou apariţia la Naţional, salvându-l pe Morgan de singurătate

s-a dovedit că ea era fiica Ammei Bonsu şi, la fel ca la prima întâlnire, Yazz era atât de entuziastă încât devenea molipsitoare

închipuie-ţi, eu să dau peste Mx— Morgan Malinga! ce tare e chestia asta! toooocmai diiiin Nord, ba bine că nu, omule, pun pariu că-ţi place la Londra, ai de gând să te muţi aici? eşti de-al locului, toată lumea te va iubi, nu-i aşa că piesa a fost minunată? ai cunoscut-o pe Mami? cum adică n-ai cunoscut-o? este Regina (bătrânelor] Lesbiene, sunt mândră de ea şi mă simt uşurată că nu va trebui s-o opresc să sară de pe podul Hungerford în seara asta pentru că piesa a căzut la fund ca o minge de plumb

te urmăresc pe Twitter, ai observat? probabil că nu, alături de cei gen un milion de urmăritori, redirecţionez aproape tot ce postezi, nu, nu te urmăresc obsesiv, doar te susţin!

cum adică tocmai plecai, în niciun caz, intră şi salută-le pe Waris şi Courtney, care vor fi super-încântate să te vadă şi să sperăm că nu s-a terminat prosecco, deoarece toţi pisălogii bătrâni sunt aici şi, crede-mă

ei nu ştiu când să se oprească.

— „Prăjitură" (1b. fr. în orig.) (n. tr.).

— McStupid, McDatînBară, Mcîmpotmolit, McPentruTotdeauna (n. tr.J.

— Zonă de-a lungul malurilor râului Tyne din Newcastle-upon- Tyne şi Gateshead în nord-estul Angliei (n. tr.).

— Prescurtare pentru *„best friends fbrever”.* în context, prietenele cele mai bune (n. tr.).

— Cuvânt în engleză din cântecul cu acelaşi titlu din musicalul *Mary Poppins,* produs de Disney. Cântecul a fost scris de Sherman Brothers şi cântat de Julie Andrews şi Dick Van Dyke (n. red.).

— Intersecţionalitatea este studiul identităţilor sociale care se suprapun sau se intersectează, şi respectiv sistemele lor de opresiune, de dominare sau de discriminare (n. tr.).

— *Transgenderverse* (în orig.), adică Universul celor trans (n. red.).

— în secolul al XlX-lea şi prima jumătate a secolului al XX-lea, londonezii foloseau cărbuni pentru încălzirea locuinţelor lor, care produceau uriaşe cantităţi de fum. De aici şi porecla Londrei de „The Smoke", „Fumul" (n. tr.).

— Lesbianismul politic este un fenomen din interiorul feminismului, în primul rând al feminismului din al doilea val şi al feminismului radical; include, dar nu se limitează la separatismul lesbian (n. tr.).

— Autoarea face o uşoară confuzie între *purdah,* obiceiul ca femeile să îşi ascundă formele, ori doar capul şi gâtul, de alţi bărbaţi în afara celor din familia imediată şi *hijab,* vălul islamic în sine. Cuvântul *hijab* are, în Orientul musulman, un sens restrâns, în care desemnează vălul, eşarfa, baticul sau basmaua purtate de femeile musulmane şi un sens extensiv, care oscilează de la *văl* sau *acoperitoare* în genere ca piesă de îmbrăcăminte musulmană, până la *cod vestimentar* în statele islamice; prin *hijab* în sens larg se înţeleg feluri de văluri foarte diferite (de la banalul batic purtat şi la noi, până la vălurile care le acoperă pe femei din cap până în picioare), care pot fi obligatorii în anumite state islamice ori tratate cu indiferenţă sau chiar interzise în altele (n. tr.).

— Mx este un omolog neologistic în limba engleză care nu indică un anumit gen. Acesta a fost dezvoltat ca o alternativă la onorificele comune de gen, cum ar fi domnul (Mr) şi doamna (Ms), la sfârşitul anilor 1970 (n.

tr.J.

HATTIE

1

Hattie

GG pentru descendenţii ei

în etate de nouăzeci si trei de ani si încă în viată

este aşezată în capul mesei festive din Camera Lungă de la ferma Greenfields, clădită cu mai bine de două sute de ani în urmă

fondul ei genetic, în continuă expansiune, stă înghesuit până la capătul opus al încăperii

împreună cu soţii, respectiv soţiile lor

de o parte şi de alta sunt cei doi copii ai ei, ambii având peste şaptezeci de ani

Ada Mae (botezată după mama lui Slim) şi Sonny (botezat după fratele lui Slim, care fusese linşat)

urmează nepoţii, cu vârste cuprinse între patruzeci si cincizeci de ani

Julie asistentă medicală

Sue asistentă de magazin

Paul fost culturist, devenit manager de sală de gimnastică

Marian secretară

Jimmy mecanic auto
Matthew instalator, liber profesionist
Alan poliţai [pe care toţi îl respectă)

sunt prezenţi şi câţiva dintre strănepoţi, au în jur de douăzeci-treizeci de ani, Dumnezeu ştie cu ce se ocupă majoritatea dintre ei
stră-strănepoţii sunt aşezaţi la o masă separată, numele celor mai mulţi nu şi le poate aminti, vreo doi adulţi îi supraveghează pentru a-i împiedica să folosească mâncarea pe post de proiectile, în loc de nutreţ pentru gurile lor
şi mai sunt nou-născuţii pe care abia i-a cunoscut – Riley, Zoe, Noah
îsi va aminti numele lor
J
vreo câteva ore

toată lumea este ocupată cu prânzul de Crăciun, un curcan uriaş aşezat în mijlocul mesei, ales în onoarea dimensiunilor sale neobişnuite şi a aspectului robust
l-a îndopat tot anul, ieri i-a rupt gâtul, i-a jumulit penele, l-a pus în gheţărie şi apoi în cuptor în această dimineaţă, la prima oră
Morgan şi Bibi au ajutat cu restul: cartofi la cuptor (după reţeta lui Hattie, scoşi din pivniţă), umplutură, varză de Bru
xelles, budincă Yorkshire şi caltaboş (ambele după reţeta lui Hattie), mazăre (congelată după reţeta lui Hattie), sos

*

tapetul mucegăit al lui Ma din întreaga casă domină un perete al camerei
lespedea înnegrită a şemineului îl domină pe

celălalt, şemineul fiind atât de mare încât o persoană ar putea să stea în picioare în interior

atunci când nu este aprins, dar este, flăcările atacând aerul cu înfometare

*

mai este un brad mare de Crăciun, pe care Tânărul Billy (care acum are vreo şaizeci de ani) din sat îl taie din ceea ce Slim obişnuia să numească „Pădurea de Brazi” din spate

Tânărul Billy împodobeşte unul în fiecare an: luminiţe, zâne, beteală, globuri, acele de brad care fac mizerie, mai ales că ei îi plăcea să meargă desculţă prin casă, chiar şi iarna

este unul din secretele mobilităţii ei de lungă durată, păstrându-şi degetele de la picioare întinse şi picioarele pe pământ, la fel ca toate celelalte vieţuitoare ale naturii

copite, cu asta s-a ales

cu copite

Polina le înmoaie o dată pe săptămână, îi curăţă unghiile, le pileşte, le dă cu piatră ponce şi le hidratează – cea din urmă împotriva voinţei lui Hattie, dat fiind că a încetat să-şi mai otrăvească trupul cu substanţe chimice după ce Slim s-a stins din viaţă, în 1988

Polina spune: îţi vor crăpa picioarele şi germenii vor juca hora acolo, Hattie

aşa că ea îi face pe plac, chiar dacă trupul îşi creează propriul ulei dacă îţi laşi porii să respire

dar încercaţi să le spuneţi asta femeilor din familia sa, care se dau peste tot cu unguente şi alte substanţe toxice în numele frumuseţii

si te mai miri că se îmbolnăvesc de cancer

cadourile sunt stivuite sub brad, oamenii îşi oferă obiecte de dragul gestului în sine, fără nicio legătură cu religia, Crăciunul ar trebui să se numească Lăcomiciun

un răstimp în care oamenii mănâncă prea mult şi fac tot felul de excese în numele lui Isus Hristos

nu s-a mai deranjat să ofere cuiva cadouri de când a murit Slim, a renunţat să le tot ceară tuturor să nu se mai deranjeze pentru ea

ei îi dăruiesc lucruri pe care nu şi le doreşte, cum ar fi mănuşi, materiale textile, cutiuţe pentru medicamente, papuci de casă, pături electrice şi termosuri, ca şi cum nu ar mai fi în stare să deschidă capace cu mâinile ei puternice

Tânărul Billy duce totul la un magazin social în numele ei

are tot ce îi trebuie, nu este acelaşi lucru cu ceea ce îsi doreşte

Slim este înmormântat pe un petic de pământ sub copac

aşteptând momentul să sară în picioare şi să-i facă o surpriză

Hattie stă liniştită pe scaunul ei la activităţile astea de Lăcomiciun

oricum nu poate auzi nimic din cauza larmei pe care o fac cu toţii, urăşte să-şi pună nenorocitul ăla de aparat auditiv care îi irită urechile şi distorsionează sunetele

ei îşi văd de ale lor şi fără participarea sa,

se distrează între ei, fericiţi să o ignore, ca şi cum ea nici nu ar conta, cei mai mulţi dintre ei oricum nu ascultă ce spune

se lasă pe spătarul scaunului, le urmăreşte prestaţiile, mulţumită să fie lăsată în pace, aprobând din cap, până când ei o ating ca să vadă dacă totul este în regulă, echivalentul verificării pulsului

este convinsă că sunt dezamăgiţi când ea se trezeşte şi strigă: ce-i? ce-i?

Ada Mae şi Sonny abia aşteaptă să pună mâna pe moştenirea care cred ei că li se cuvine, numai că le-a zădărnicit planurile – nu vor pune mâna pe ferma Greenfields, care este în familia ei de peste două sute de ani, ca să o vândă străinilor, cum sunt ruşii sau chinezii, pentru ca aceştia să construiască un hotel de lux sau să o transforme în teren de golf

o tot bat la cap să se ducă la un cămin de bătrâni şi să-şi numească un „împuternicit"

ştie bine că asta înseamnă să le ofere lor controlul

J

asupra vieţii sale

*

în ceea ce o priveşte

dacă va cădea pe scări şi nu va fi nimeni acolo să sune o ambulanţă, atunci aşa să fie, totuşi, la vârsta ei moartea oricum nu va întârzia prea mult, o căzătură urâtă – şi va fi pe ducă

dacă ei încearcă să o forţeze să plece, va fi blândă şi ascultătoare, le va spune: doar o clipită, să merg până la toaletă să fac treaba

mare pentru ultima oară în propria mea casă, dacă nu vă deranjează

o dată înăuntru, îşi va zbura creierii cu pistolul pe care Slim l-a păstrat din timpul războiului

îi vor găsi creierii împrăştiaţi pe pereţii toaletei

nu vor uita asta prea repede

*

cei mai multi dintre ei oricum nu merită să moştenească ceva, nu se deranjează să o viziteze nici de la un Crăciun la altul

chiar şi atunci, chiulangiii încearcă să se eschiveze, se plâng că nu pot urca dealul din sat când ninge sau când drumul e îngheţat

maşina nu reuşeşte să urce până sus, GG, spun ei la telefonul pe care îl are din 1952 şi la care convorbirea se aude cu pocnituri

e mai bun decât telefoanele alea mobile, pe care tinerii le verifică de sute de ori pe zi, ceea ce-i face să deraieze

a citit despre asta în ziar

în plus, de ce să înlocuieşti vechiul telefon atunci când încă funcţionează bine, stă pe consola de lângă uşa de la intrare, legat la un fir care este legat la o priză

conversaţiile telefonice ar trebui să fie scurte si

purtate în picioare

după părerea ei

le spune acelor găinari, rudele sale, să urce dealul pe jos din sat, este doar o scurtă drumeţie de trei kilometri, puţin cam abruptă, ce-i drept, dar niciunul din ei nu suferă de

vertij, din câte ştie ea

nu că satul ar mai fi un sat adevărat, este un oraş- fantomă cu un magazin micuţ şi o cârciumă, acum câţiva ani s-a închis până şi cooperativa (şi când te gândeşti că se organizaseră proteste când s-a deschis, în anii şaptezeci)

acum este o „galerie de artă" care, de tot râsul, se deschide doar două săptămâni pe an, vara, şi despre care ea bănuieşte că face evaziune fiscală

să nu uităm de cutia poştală sau mai degrabă de „exponatul de muzeu din perioada în care oamenii credeau în scrierea scrisorilor de mână, pe hârtie şi trimiterea lor prin poştă"

o, şi vara mai este un târg al fermierilor – de parcă ar trebui să fie unul de alt fel

restul magazinelor au fost transformate în case de vacanţă deţinute de sudicii bogaţi din York şi Leeds, de avocaţi, medici şi genul de cadre universitare care doresc să „lase totul în urmă"

timp de câteva săptămâni în fiecare vară

care fac să crească preţurile caselor, ceea ce îi alungă pe tineri

acest lucru, dar şi lipsa locurilor de muncă la ferme înseamnă distrugerea comunităţilor rurale, cum scriu cei de la Farmers Weekly

care a început odată cu apariţia combinelor agricole în anii cincizeci

din punctul ei de vedere

în ultimul timp, forţa de muncă străină ieftină a continuat acest proces, un lucru bun pentru fermieri, dar nu şi pentru localnicii

care se văd subminaţi de oameni care lucrează de două ori mai mult pentru jumătate din bani

aşa cum i s-au plâns mai multe persoane

ea nu a recurs niciodată la aducerea forţei de muncă

străine din loialitate fată de aceiaşi localnici

care munceau de două ori mai puţin pentru de două ori mai multi bani

nu e de mirare că s-a ales praful de Greenfields, din cauza asta şi pentru că a pierdut în favoarea produselor străine care intră în ţară din toată blestemata asta de lume

globalizarea? pot să şi-o bage în fund

numeroase ferme din regiune trebuiau să se bazeze pe ajutoare din exterior, dar nu şi ea, nu primise nimic când se chinuia să conducă ferma singură, făcuse o cerere la UE şi se alesese cu buzele umflate după ce autorităţile îşi băgaseră nasul prin fermă şi nu-şi putuseră ascunde surprinderea când văzuseră cine se ocupa de aceasta

bineînţeles că a votat cu ieşirea din UE, în ceea ce o privea, politica era o chestiune personală, votase cu conservatorii când trăia tatăl ei pentru că el aşa se aştepta să facă

nu voise să-l dezamăgească

votase cu laburiştii când trăia Slim pentru că el spusese că credea în „popor", iar ea nu voise să-l dezamăgească nici pe el

a continuat să voteze cu laburiştii din loialitate fată de el

cu câţiva ani în urmă, a decis de una singură pentru prima oară şi a votat cu Verzii pentru că îi plăcea atitudinea lor cu privire la mediu

şi ura instigarea din sânul laburiştilor
la ultimele alegeri, votase cu UKIP—
lui Slim nu i-ar fi plăcut asta
dar el nu mai trăieşte

când rudele ei reuşesc să urce dealul pe două picioare sau pe patru roţi, există o scurtă lună de miere înainte de servirea băuturilor
se îngrămădesc în casă în ţinutele lor de petrecere: rochii care etalează genunchii, care cu mult timp în urmă ar fi trebuit să rămână acoperiţi, burţi care se revarsă peste curele, cei mai tineri poartă haine atât de strâmte, încât le poţi vedea inima bătând
nou-născuţii înfăşaţi în păturici îi sunt împinşi în braţe pentru fotografii, părinţii privesc neliniştiţi, de parcă ea ar urma să pice moartă în timp ce ţine copilul în braţe

atmosfera de la masă începe să se însufleţească

Jimmy, băiatul lui Sonny, nepotul ei cel mai mare, şi- a făcut apariţia cu un butoi de bere şi începe să-l golească, ar putea la fel de bine să bea direct din robinet, după cum merg lucrurile
alţii au adus baxuri de vin si sticle imense de
băuturi răcoritoare carbogazoase pentru copii, pentru a-i face hiperactivi şi a le strica dantura
la TV au făcut un experiment în care au pus un dinte într-un pahar cu băutură carbogazoasă

le-a spus despre asta, dar oare o ascultă?

asta înseamnă parentingul modern pentru voi

Jimmy este pe picioarele lui acum (a fost închis de două ori pentru vătămare corporală gravă) şi totul este pe cale să înceapă din nou, el este de obicei primul, el şi cei doi fii ai săi, Ryan şi Shawn, sunt capetele cele mai înfierbântate

îşi îndreaptă degetul spre fratele său mai mic, Paul, pentru o greşeală pe care acesta a comis-o faţă de el, dar Paul nu va accepta nicio injurie din partea lui Jimmy, aşa că s-ar putea lăsa cu ceva tăieturi, vânătăi şi coaste rupte

Hattie nu-i poate auzi bine, iar acum Alan, fratele mezin, poliţai fără răgaz, s-a ridicat în picioare şi încearcă să calmeze lucrurile în modul autoritar care îl caracterizează, gata să-i despartă cu forţa pe cei doi fraţi mai mari ai săi

dacă nu este atent, vor tăbărî pe el în schimb, asta sa mai întâmplat

nimeni nu-l place pe Alan

nici măcar a doua soţie, Cheryl

care l-a părăsit anul trecut

intrase în poliţie după ce terminase şcoala, fusese agresat de fraţii lui când era mai mic pentru că era un băiat moale

asta s-a schimbat în momentul în care a avut toată greutatea legii în spatele său

la un moment dat, o întrebase dacă plătea impozit pe veniturile băneşti ale fermei

nu era sigură dacă fusese o întrebare

prietenoasă sau o ameninţare

cu Alan nu ştii niciodată pe ce picior dansezi

nu a mai avut aceleaşi sentimente fată de el de atunci

Jimmy, pe de altă parte, îi fermeca pe toţi cei care îl cunoşteau încă de când se născuse, făcea tot ce voia cu Sonny, care de acum îşi pierduse speranţa în el, care nu-l asculta niciodată pe Slim când îi spunea să-şi disciplineze băiatul înainte de a fi prea târziu

când oamenii îl refuzau pe Jimmy, el făcea crize de nervi, care, odată cu înaintarea în vârstă, s-au transformat în crize de furie violente, care însemnau, ca adolescent, că se lua la bătaie, iar de atunci huliganismul lui escaladase

este motivul pentru care îl părăsise prima soţie, Karen, luând şi copiii, care erau mici

a trebuit să meargă în instanţă pentru a obţine dreptul la vizite supravegheate până când ei aveau să devină adulti

o mulţime de căsătorii eşuate, printre rudele ei

Jimmy şi Paul par să se fi împăcat şi ies în curte să fumeze o ţigară, privirea lui Alan îi urmăreşte în timp ce pleacă, permanent pe dinafară, nu-i aşa, Alan?

îi vede pe fereastră când li se alătură celorlalţi, care îngheaţă bocnă sub copertina hambarului cu fân

atât timp cât inhalează regulat nicotină, care îi va ucide în cele din urmă, vor considera că excursiile astea merită făcute

a citit ea în ziar că în prezent fumau mai puţine persoane

dacă te luai după rudele ei, nu ţi-ai fi dat seama

nepoţii ei arată cu toţii mai mult albi decât negri, pentru că Sonny şi Ada Mae s-au căsătorit cu albi

niciunul dintre ei nu se identifică drept negru şi ea bănuieşte că trec drept albi, ceea ce l-ar întrista pe Slim dacă ar mai fi încă în viată

pe ea nu o deranjează, să facă aşa cum vor şi dacă pot să scape basma curată, le urează noroc, de ce să porţi povara culorii pielii tale, dacă asta te împiedică să te realizezi în viată?

singurul lucru la care obiectează este atunci când ei au fost împotriva lui Chimango, când acesta şi-a făcut apariţia, un coleg, asistent medical la spitalul unde lucra Julie, originar din Malawi

Hattie a fost îngreţoşată de comportamentul lor, ar fi trebuit să fie mai luminaţi la minte

dar familia devenea tot mai albă cu fiecare generaţie şi nu voiau să facă niciun pas înapoi

Chimango era un bărbat cumsecade, muncitor ca Slim, avea răbdare, era plăcut şi cu timpul i-a câştigat de partea lui

nu a renunţat la ei (ar fi trebuit să o facă)

ea l-a primit la fermă, şi-a cerut scuze pentru comportamentul rudelor sale

Chimango a fost cel care a încurajat-o pe Julie să cumpere cărţi cu poze cu negri pentru copiii lui

Chimango spunea că ei trebuiau să vadă în cărţi copii care arătau ca ei

când Julie i-a spus lui Hattie despre asta, ea s-a simţit îngrozitor

existaseră cărţi ca acelea pentru copiii ei în anii 1940?

fusese o mamă rea?

Morgan şi Bibi, partenera ei (aşa cum se spune în prezent], rămân în continuare până de Anul Nou, agreează cel mai mult compania lor pentru că ele o plac cu adevărat, o ajută, le place la Greenfields

ea iubeşte să stea la fermă – de când era o fătucă ,

mititică şi confuză a cărei mamă, Julie, nu o plăcea pentru că nu era păpuşica Bărbie care şi-ar fi dorit să fie

nu a fost o surpriză când Morgan a optat pentru inversiunea sexuală, nu că asta ar fi fost o problemă pentru Hattie

erau două femei care se ocupau de magazinul alimentar

Hermione (care era soţia şi se îmbrăca în consecinţă]

şi Ruth (care era soţul şi se îmbrăca în consecinţă]

Ma spunea că oamenii din sat le acceptau ca pe un cuplu, chiar dacă nimeni nu vorbea despre asta, iar ele au fost primele care s-au împrietenit cu Ma când s-a stabilit acolo ca soţie a lui Joseph

Ma spunea că treceau pe la fermă ca să vadă dacă aveai nevoie de vreun ajutor, Grace

când Hattie a mai crescut, ea şi Ma erau

deseori invitate la ceai, le duceau un coş cu mere, pere şi cireşe de la fermă

Ma spunea că la un moment dat aflase că Hermione provenea dintr-o familie aristocrată şi că Ruth fusese fiica grădinarului moşiei, fugiseră de îndată ce atinseseră majoratul

muriseră la un an diferenţă, la scurt timp după terminarea războiului

de atunci, Hattie le ducea flori la mormânt

aşa că pe Hattie nu avea s-o deranjeze niciodată că Morgan era tot în felul acela, dar cu ceva timp în urmă aceasta sărise calul când declarase, pe când îşi făceau plimbarea obişnuită pe câmp cu Bibi: GG, eu nu mă mai consider nici bărbat, nici femeie

Morgan începuse să-i explice pe larg acest lucru, ar fi putut la fel de bine să vorbească în chineză

Hattie o întrebase pe şleau dacă consultase un doctor, pentru că vorbeşti aiurea, dragă!

Morgan nu a mai rostit niciun cuvânt, s-au întors acasă în tăcere, ea şi Bibi au plecat cu o zi mai devreme

*

Hattie nu are nicio problemă cu Bibi, care se născuse bărbat, pentru că nu a cunoscut-o niciodată altfel decât ca femeie, ceea ce pare destul de logic

dar să spui că nu eşti nici una, nici alta, este absolut ridicol

la următoarea vizită a lui Morgan, peste două luni în loc de două săptămâni mai târziu (supărare mare, chiar şi pentru Morgan), Hattie i-a cerut să se aşeze şi i-a spus, uite ce

e, eu m-am născut în anii 1920, ai aşteptări prea mari de Ia mine, eu nici măcar nu pricep ce tot spui tu acolo

fii cine vrei tu să fii şi haide să ne înţelegem să nu vorbim despre asta

caraghios este că nu se schimbase nimic în privinţa lui Morgan de când devenise agro-gender-fără-sâni- legaţi sau aşa ceva, în afară de faptul că-şi schimbase numele din Megan, în Morgan, ceea ce era în regulă, Hattie se poate împăca cu ideea

cel puţin nu şi-a spus Reginald sau William

Hattie este exclus să-i facă pe plac şi să o numească el în loc de ea, aşa cum i s-a cerut

Morgan arată la fel (ca un băiat), se poartă la fel (băieţeşte) şi este aceeaşi (Megan) în toate privinţele.

2

Hattie îşi îndreaptă atenţia către Ada Mae

care stă la masă cocârjată de la lucrul în fabrică pe postul de rihtuitoare, adică decupa cu un cuţit formele pantofilor din piele

ce fel de meserie mai era şi asta, ca să o practici timp de patruzeci de ani? felul care o îmbolnăvise de „cocoaşa văduvei"şi de reumatism, iată ce fel

încă îşi mai îndreaptă şi îşi mai vopseşte părul, acum de un cărunt dizgraţios la rădăcini, strâns la spate de pe o faţă care se lăsase, cu excepţia gurii care îi ţine toată nefericirea în interior, ca un şnur strâns în jurul unei pungi

vorbeşte peste masă cu Sonny, care are emfizem, huruie la fel de zgomotos ca scândura de spălat rufe pe care Slim obişnuia să bată ritmul, a lucrat în mină la Bedlington pânã când s-a închis, apoi ca barman, sa pensionat cu câteva luni înainte de interzicerea fumatului, prea târziu, inhalase mai multă nicotină decât oxigen

de la ora prânzului până la ora închiderii

*

timp de douăzeci şi ceva de ani

este tot atât de probabil ca Hattie să trăiască mai mult decât el

pe cât este şi ca el să trăiască mai mult decât ea

*

toţi membrii familiei sale trăiesc în atmosfera bolnăvicioasă care persistă în locuinţele cu încălzire centrală în care insistă ei să trăiască

sere pentru bacteriile rele

camera ei lungă, în care de obicei adie vântul, este prea caldă pentru ea acum, cu toată căldura corporală care se adaugă la focul aprins la maxim care trosneşte

ferma are atâtea fisuri în ramele ferestrelor, încât este de obicei mai cald afară decât înăuntru, asta face ca o persoană să trăiască mult timp şi să fie rezistentă la intemperii, le spune ea celor care se plâng, nu e nimic rău în a-ţi fi frig, ei îi fusese frig toată viaţa, trăind în acest colţ îndepărtat de ţară, în apropierea graniţei

de câte ori nu coborâse scările ca să găsească mormane de zăpadă sub ferestrele din Camera Lungă, după ce le troienise vreun viscol

o scoate cu lopata afară, dacă nu se topeşte mai înainte

(cel mai bine este să nu ai covoare în cameră)

să ne-nţelegem, ea nu are nimic împotriva unui foc molcom de buşteni care să încălzească după cum l-a menit Dumnezeu, trântorii din familie se plâng când îi trimite să taie lemne câteva ore în magazie

când o vizitează

când Hattie se uită la copiii ei zilele acestea, vede două epave schiloade care au respins viaţa la ferma unde trăiseră sănătoşi la trup şi

la minte

nu le voise niciodată decât binele, dar copiii nu ascultă de părinţi, nu-i aşa?

recunoaşte că lor le-a fost greu să se maturizeze, înţelege de ce au vrut să plece, dar în momentul în care Ada Mae a sfârşit prin a lucra într-o fabrică un

timp atât de îndelungat şi urând ceea ce făcea, iar Sonny s-a dus să lucreze în mină, ar fi trebuit să se întoarcă acasă şi să trăiască o viaţă în aer liber, să-şi folosească trupurile aşa cum le lăsase Dumnezeu, lucrând pământul şi investind într-o moştenire pe care acum nu o merita niciunul

odată, când erau mici, la târgul de iarnă, Ada Mae şi Sonny fuseseră împinşi în noroi

cu o clipă în urmă erau în spatele ei, aşteptând cu nerăbdare vata de zahăr pe băţ pe care le-o cumpăra, în clipa următoare erau la pământ, plini de noroi şi plângând

vinovatul dispăruse în mulţime

dacă asta s-ar fi întâmplat la fermă, ar fi plecat după ticălos cu un topor şi i-ar fi tăiat capul cu forţa unei femei care tăia lemne de foc de când tatăl ei îi dăruise un topor, la a zecea aniversare

l-ar fi aruncat în troaca porcilor pentru ca aceştia să şteargă toate urmele, zdrobeau oasele cum trecea cuţitul prin unt

le-ar fi aruncat morcovi şi varză în acest timp (carne şi două legume)

orice criminal în serie demn de acest nume ştie că-ti , ,

hrăneşti scroafele înfometate cu victimele

nu e nevoie de toată fandoseala cu săpatul mormintelor în pădure în toiul nopţii sau cu dizolvarea corpurilor în butoaie metalice pline cu acid, ca în filmele documentare americane despre crime care o fac să se simtă recunoscătoare că trăieşte

-P

atât de departe de întâmplări de felul acesta

*

Slim era mai puţin înţelegător când copiii lui veneau acasă cu „melodramele" lor, cum le numea el, cum ar fi atunci când un copil o ciupise de braţ pe Ada Mae ca să vadă dacă se învineţea sau o zgâriase cu un compas ca să vadă dacă sângera şi, dacă da, ce culoare avea sângele ei?

sau când băieţii îl întrebaseră pe Sonny dacă culoarea lui se ştergea, îl ţintuiseră la pământ şi îl frecaseră cu o perie de spălat vase pentru a se convinge ei singuri

treceţi peste asta, spunea Slim când stăteau în jurul mesei, la ora gustării, să bea un pahar cu lapte rece şi să mănânce pâine cu gem în singurul moment al zilei în care se reunea întreaga familie, înainte ca alte munci de la fermă să îi solicite

mulsul vacii fiind prima pe listă

vă tachinează, asta-i tot, le-a spus Slim, nu veniţi să vă plângeţi la mine pentru aşa ceva – dacă cineva vă atacă, atacaţi-l şi voi şi treceţi peste asta

voi nu trăiţi-n societatea segregată din care vin io, unde n-aveai niciun fel de drepturi

voi n-aveţi un frate mai mic de cinşpe ani, pe nume Sonny, care-a fost înmuiat în petrol

lampant înainte de-a fi spânzurat d-un mălin şi de-a i se da foc cât încă mai era în viată în fata a mii de oameni care aclamau

un băiat pe nume Sonny, a cărui ucidere de către mulţime a fost fotografiată şi trimisă în toată ţara ca o carte poştală, fiin'că oamenii erau atât de-al naibii de mândri că fuseseră martori la linşarea lui

voi n-aţi descoperit că femeia care s-a plâns c-a fost violată a născut nouă luni mai târziu o copilă atât de albă, încât taică-su a venit în casa tatălui vostru ca să- şi ceară personal scuze

voi n-aţi trecut prin aşa ceva, nu-i aşa?

aşa că negrilor, vă rog, lăsaţi-o mai moale

Hattie l-a rugat pe el s-o lase mai moale cu poveştile, le speriau copiii şi i-ar face să se urască, el i-a răspuns

că trebuiau să devină mai duri şi ce ştia ea despre toate astea, când ea era mulatră şi trăia la capătul lumii?

ţi-a plăcut că eram mulatră, cum ai zis tu, aşa că nu folosi asta împotriva mea, Slim

el a spus că Negrii aveau motive să fie supăraţi, după patru sute de ani petrecuţi ca sclavi în America, victimizaţi şi asupriţi

erau un butoi de pulbere pe cale să explodeze

ea a răspuns că erau la un milion de kilometri de America şi că este altfel aici, Slim, nu e perfect, dar e mai bine

el a spus că fratele lui cel mic, Sonny, era unchiul copiilor şi ei trebuiau să ştie ce i s-a întâmplat şi să cunoască trecutul unei ţări care permisese ca el să fie ucis si este de

datoria voastră să vă confruntat! cu probleme rasiale pentru că, Hattie, copiii noştri sunt mai închişi la culoare decât tine si nu vor avea o viată la fel de uşoară

au purtat astfel de conversaţii până când ea a putut să vadă lucrurile din perspectiva lui

amândoi urmăreau ştirile despre protestele pentru drepturile civile, Slim spunea că Negrii aveau nevoie de Malcolm X şi de Martin Luther King

când au fost asasinaţi, la un interval de trei ani unul de celălalt

a dispărut pe dealuri vreo câteva zile

Hattie a observat că niciunuia dintre copiii ei nu-i plăcea să fie de culoare şi nu ştia ce să facă în privinţa asta

în desenele ei, Ada Mae se reprezenta ca un copil alb, iar de la vârsta de doisprezece ani Sonny nu mai voise să fie văzut împreună cu tatăl lui dincolo de sat, ca adolescent ura să fie nevoit să meargă la târgurile de vite cu el şi o implorase să nu-l aducă pe tatăl lui la evenimentele şcolare

într-o zi, l-a surprins pe Sonny spunându-i unui băiat al cărui tată îl adusese cu maşina acasă, că Slim, care ducea oile la păşune, lucra ca muncitor angajat

Slim şi-ar fi dat şi viaţa pentru copiii săi.

3

Când Ada Mae şi Sonny aveau şaisprezece, respectiv şaptesprezece ani, i-au anunţat din

senin la un mic dejun că plecau de acasă

plecăm astăzi şi nu ne puteţi opri, spusese Sonny, răsfirându-şi larg picioarele de parcă ar fi fost un bărbat în toată firea, cu umerii traşi în spate, sfidându-şi părinţii să-l provoace

nu vom petrece încă o zi în pustietatea asta, strângând fân, arând câmpul, mulgând vacile şi curăţând bălegarul

tot restul vieţii noastre

Hattie îsi aminteşte atât de bine

Ada Mae purta rochia ei mini nouă de culoare portocalie, cu guler înalt, pe care o comandase din catalogul Biba, cizme albe din piele albă care ajungeau până la genunchi, părul ridicat într-un coc înalt, gene false, creion dermatograf de culoare neagră în jurul ochilor, care îi făcea să pară imenşi

era frumoasă pe atunci, bineînţeles că ea nu credea asta

abia acum, când se uită împreună la vechile fotografii de familie, Ada Mae exclamă, cu ceva mai mult decât o undă de tristeţe, priveşte-mă, Ma, eram destul de drăguţă, nu-i aşa?

Sonny era numai piele şi os pe atunci, aşa cum sunt adolescenţii înainte să devină bărbaţi, cu picioare slăbănoage şi necoordonate, ajunsese prea repede la înălţimea tatălui său

el purta costumul de catifea purpurie cu pantaloni evazaţi, avea părul tuns aproape la zero atunci, ca să- şi ascundă cârlionţii,

bănuia ea

cu o cărare într-o parte care părea ridicolă

niciunul nu era îmbrăcat pentru călătoria lungă până la Londra

au plecat călare pe cadoul pe care îl primise Sonny la cea de-a şaptesprezecea aniversare – motocicleta Honda pe care îi implorase să i-o cumpere

spusese că îi trebuia ca să vină şi să plece mai nestingherit

pe ei îi costase doi tauri

Ada Mae s-a aşezat pe locul din spate, Sonny a turat motoreta şi cei doi au demarat din curte, coborând dealul, au străbătut satul şi s-au îndreptat spre străduţele fermecătoare care îi aşteptau la Londra

Ada Mae urma să devină secretară a unei vedete pop, Sonny, un bogat om de afaceri

au demarat zgomotos din viaţa părinţilor lor, lăsând o dâră de fum şi gaze arse

lăsându-i pe ea şi pe Slim de unii singuri, pe opt sute de acri de teren agricol

*

a fost nevoie de timp pentru a se obişnui să nu mai audă discurile cu Dusty Springfield, Petula Clark şi Cilla Black pe care le asculta Ada Mae la pick-up în Camera Lungă, unde dansa în stil modern

dacă unul dintre ei făcea greşeala să intre, ea îi striga să o lase naibii în pace măcar o dată

Sonny se prefăcea că cântă la chitară acolo, înăuntru, în timp ce asculta Rolling Stones

obişnuiau să-i privească pe furiş pe fereastră ca să se distreze

lui Hattie şi lui Slim li se părea ciudat să se aşeze la mese pregătite pentru două persoane în loc de patru, să spele un set de aşternuturi în loc de trei, să nu ia pulsul stărilor de spirit adolescentine când copiii lor îşi pierdeau vremea pe acasă

nu au încetat niciodată să se îngrijoreze în privinţa lor doar pentru că se aflau atât de departe, în capitală

unde li se putea întâmpla orice

Londra nu a durat, nu au reuşit să reziste nici trei luni (erau de categoria uşoară!)

Sonny lucra într-un butic din Carnaby Street care nu îl plătea suficient pentru a putea trăi din salariu, Ada Mae spăla vase la bucătăria hotelului Regent Palace

a fost imposibil să găsească o altfel de cazare decât într-o casă dărăpănată cu imigranţi de culoare, într-o mahala numită Notting Hill

imigranţii îi acuzau în bătaie de joc că erau albi

Hattie a vrut să le spună că ea crezuse că vor lua asta ca pe un compliment şi a reflectat la felul în care progeniturile ei plecaseră de la hotarele cu Scoţia, la Londra, doar ca să descopere că acolo era o ţară complet diferită

a fost fericită când s-au stabilit la Newcastle, la doar o sută de kilometri de fermă

în loc de aproape cinci sute

Ada Mae s-a căsătorit cu Tommy, primul bărbat care a cerut-o de soţie, recunoscătoare că cineva o voia

în Newcastle nu s-ar putea spune că avea pretendent! care aşteptau la uşa ei, în anii 1960, să leo prezinte cu mândrie părinţilor pe prietena lor neagră

Tommy era mai urâţel, cu un chip ca al unui pitic de grădină, glumeau ea şi Slim, şi nici prea deschis la culoare nu era

Hattie bănuia că băiatul nu avea nici el prea multe opţiuni

miner de la o vârstă fragedă, când se închiseseră minele învăţase meseria de sudor

s-a dovedit a fi un soţ bun şi a iubit-o sincer pe Ada Mae, în ciuda culorii ei

aşa cum le-a spus lui Hattie şi Slim când a venit să-i ceară mâna

noroc că Slim nu l-a doborât la pământ

atunci si acolo

experienţa lui Sonny a fost oarecum diferită după spusele lui Ada Mae, care le dădea raportul că femeile stăteau la coadă în jurul blocului pentru el

ele credeau că el era cel mai apropiat lucru de întâlnirea cu Johnny Mathis—

s-a căsătorit cu Janet, o barmaniţă, ai cărei părinţi sau opus

şi i-au cerut să aleagă.

4

Când l-a văzut pentru prima oară, Slim Jackson i-a amintit Iui Hattie de războinicii

Masai pe care îi văzuse în revista Naţional Geographic pe care, în copilăria ei, o primea Pa lunar din America

se desfătau amândoi cu fotografiile duminica după- amiaza, după biserică şi explorau imaginile şi poveştile unor locuri şi oameni departe de fermă, de sat si de oraşele învecinate

în armată, Pa călătorise prin Europa, fusese în Egipt şi Gallipoli, începuseră să-i placă lucrurile străine

Hattie îl cunoscuse pe Slim în 1945, la Newcastle, la un dans de după-amiază pentru regimentele americane de negri demobilizate care urmau să fie trimise acasă

era primul ei dans în marele oraş, părinţii ei s-au aşezat afară, în camionul fermei, rugându-se ca ea să întâlnească pe cineva

nu avusese noroc până acum

Hattie a fost uimită de numărul femeilor britanice de culoare de acolo, care veniseră tocmai din Cardiff, Bristol, Glasgow, Liverpool, Londra

erau de tot felul, majoritatea având o mamă albă, ceea ce reieşea când stăteau de vorbă în sala de toaletă

Hattie s-a simţit imediat bine printre aceste fete, care arătau toate ca nişte versiuni ale sale, nu se simţise niciodată atât de bine-venită

au fost surprinse că ea lucrase la o fermă, au compătimit-o în timp ce îşi împrospătau rujul şi îşi pudrau feţele în oglindă, toate

pozând în regine ale frumuseţii, pe când ea părea banală, nu era machiată, ceea ce chiar nu se făcea, a spus una dintre fete şi a început să-i învioreze trăsăturile pe care Hattie le considerase banale

fetele s-au strâns în jurul ei şi i-au spus: acum eşti drăguţă, Hattie

când îşi privise în oglindă roşul din obraji şi buzele, le-a dat dreptate

celelalte fete purtau rochii de tafta pline de farmec care le puneau în valoare talia, mănuşi lungi albe şi pantofi cu toc cui

Hattie se simţea jenată de rochia şleampătă pe care i-o croise Ma din Woman’s Weekly

în salon, formaţia cânta muzică swing, ringul de dans era un vârtej de fete în rochii multicolore ca fluturii, alături de verdele elegant al uniformelor soldaţilor, toţi aveau pereche, nicio fată nu rămânea singură, aşa cum i se întâmpla lui Hattie la dansurile locale organizate în hambare

numai tatăl ei o lua la învârtit

*

fetele erau de acord că majoritatea englezilor nu lear atinge nici cu cleştele, exceptând cazul în care se aşteptau la o partidă de sex fără obligaţii, iar bărbaţii africani sau din Indiile Occidentale erau puţini şi rari

fiecare dintre ele era frumoasa balului la acest dans, aşa cum lăsau să se înţeleagă destul de limpede soldaţii, subjugaţi de aceste domnişoare clasa-ntâi, cu pielea deschisă la culoare

femeile râdeau la complimente, obişnuite fiind să fie tratate precum cei din urmă oameni

unele spuneau că aceasta era ultima lor şansă, înainte de plecarea soldaţilor în Statele Unite ale Americii

unele visau să fie duse în acel loc în calitate de soţii

,

Hattie stătea la o masă cu trei surori irlandezo- nigeriene, Annie, Bettina şi Juliana, toate pregătindu- se să devină asistente medicale, care erau mai pline de viaţă decât toţi cei pe care îi cunoştea ea, se surprinsese chicotind la flirtul lor scandalos cu soldatii

le-a invitat să o viziteze la fermă

ele au luat în râs însăşi ideea, o fermă? o, Hattie, cât eşti de amuzantă, noi progresăm, nu dăm înapoi, eşti o scumpă

când vom obţine pregătirea necesară, plecăm la Londra, îţi vom scrie ca să poţi să ne vizitezi

Hattie se întreabă până în ziua de azi ce s-a mai întâmplat cu ele

Slim a invitat-o la foxtrot

a fost măgulită, la început timidă, îi evita privirea, el îi admira deschis tenul lăptos, fato, numai obrajii aceia îmbujoraţi îţi vor creşte valoarea la mine acasă, în Georgia

era înalt şi subţire, cu pielea strălucitoare şi mătăsoasă

era primul bărbat care o făcea să se simtă ca o domnişoară, nu ca un cal de povară care şi-a petrecut întreaga zi îngrămădind mizerie

sub unghii

*

s-au căsătorit în acelaşi an, Ma şi Pa şi-au dat consimţământul, bucuroşi că găsise pe cineva care să aibă grijă de ea când ei nu vor mai fi

lui Slim i-au plăcut părinţii ei, iar lor le-a plăcut de el asa cum era

Pa spunea că este fiul pe care nu-l avusese niciodată şi la un moment dat a luat-o pe Hattie deoparte şi i-a spus că era uşurat că Slim nu încerca să facă pe şeful cu ea

slabe şanse, a răspuns ea

în ceea ce-l privea, lui Slim nu-i plăcea vremea din Anglia, dar îi plăceau oamenii, spunea că se simte mai respectat aici, nu fusese niciodată numit „băiete”, iar când mergea cu bicicleta, nu se temea că oamenii vor purta glugi albe, vor arde cruci şi-l vor linşa

de asta nu mă voi întoarce niciodată acasă, Hattie

Slim provenea dintr-un neam de arendaşi, cei din familia sa lucrau pământul, dar fără să-l fi deţinut vreodată

tatăl său trebuia să dea jumătate din recolta lui de trestie de zahăr proprietarului terenului, avea o datorie care nu se termina niciodată Ia comerciantul care le vindea seminţe, haine şi unelte şi risca să fie evacuat în cazul în care cultura eşua

Slim spunea că mulţi dintre semenii săi părăsiseră pământurile după sclavie pentru că le aminteau de aceasta

guvernul le promisese tuturor patruzeci de

acri de pământ şi un catâr

a urmat dezamăgirea cea mai amară când nu s-a ţinut de cuvânt, oamenii au trebuit să rămână sclavi plătiţi

acum era căsătorit cu Hattie, pământul pe care îl lucra avea să fie al lui într-o bună zi

şi al ei, i-a reamintit ea

majoritatea oamenilor îl priveau cu bunăvoinţă pe Slim, era încrezător şi vorbăreţ, stătea de vorbă cu străinii, chiar şi cu cei ostili, risipindu-le animozitatea mai ales când îi auzeau accentul, îi lăudau atitudinea politicoasă, acele da, doamnă şi nu, domnule, le plăcea felul în care le deschidea uşa femeilor, îşi scotea pălăria în faţa bărbaţilor, făcându-i să se simtă respectaţi

le plăcea mai ales atunci când cânta cu vocea lui baritonală emoţionantă în biserică, la sărbătoarea recoltei, la colindele de Crăciun, la petrecerile aniversare, la dansurile din hambare, zdrăngănind la chitară sau la scândura de spălat ca acompaniament

în general, le făceau plăcere relaţiile conjugale, odată ce descoperiseră că dacă el doar o introducea şi o scotea, pentru ea nu era suficient

descrestea numai atunci când îi scădea concentrarea

au fost împreună peste patruzeci de ani, ea nu mai fusese atinsă de manieră senzuală în cei treizeci de ani care trecuseră de atunci

încă mai simte mâinile lui bărbăteşti de fermier ,

ţinându-i fesele goale, plângându-se că nu aveau destulă cărniţă pe ele

deşi el îi admira forţa fizică

Slim se lăuda că ea putea să mânuiască un plug la fel de bine ca oricare bărbat

al naibii de bine, Hattie, al naibii de bine!

5

După ce Slim murise, Hattie începuse să facă plimbări

îşi cumpărase bocanci de drum, spre deosebire de bocancii de lucru, îşi cioplise singură un baston cu un pumn Black Power pe măciulie – în semn de omagiu fată de Slim

purta haine termale iarna, cămăşi de bumbac vara, în rucsac îşi lua haine de ploaie şi un termos cu ceaiul dulce pe care obişnuia să-l bea Slim

pe când cutreiera pe pământul ei şi nu numai

uneori, în plină vară, ieşea noaptea pe unul dintre câmpurile ei, se întindea pe o pătură, privea stelele pe cerul nopţii, îşi imagina că Slim se uita la ea de acolo, sus

veghind asupra ei

aşteptând-o

ea s-a ocupat mult timp după aceea de producţia agricolă, până când trecuse bine de optzeci de ani, la un moment dat plătea treizeci de angajaţi la fermă

doar în ultimii zece ani pământul fusese luat din nou în stăpânire de natură – o fiară agresivă care consumă totul atunci când o laşi să cotropească spaţiul nestingherită

pământul ei a devenit o junglă de culturi putrezite, iarbă, buruieni, tufişuri încâlcite, vulpi, căprioare şi şerpi

câmpuri sălbatice – unde cândva creşteau grâu, orz, ovăz şi seminţe de in de iarnă pentru a fi vândute la piaţă

câmpuri sălbatice – unde cândva cutreierau vaci Hereford, Ayrshire, cai de tracţiune pentru pluguri şi căruţe, oile ei Cheviot şi poneiul ei islandez din copilărie, Smokey

obişnuiau să meargă la trap pe cărare, în jurul lacului, galopau prin pădure şi goneau în plin galop pe dealurile joase care se întindeau în faţa lor

dacă ar fi căzut de pe Smokey, ar fi trebuit să îl încalece singură din nou, nu purta nici cască, nici încălţări

*

dacă nu s-ar fi întors, Pa s-ar fi dus cu câinii să o găsească

*

Hattie îşi aminteşte că pe atunci nu dădea importanţă corpului, atunci când acesta executa automat ceea ce-i indica mintea să facă

îşi aminteşte că putea să mulgă treizeci de vaci în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, strecurând încet laptele cald în bidoane, apoi curăţa instalaţiile de muls, spăla şi steriliza ustensilele şi îi ajuta pe lăptari să încarce laptele în cărucioarele lor trase de cai

fără să se simtă obosită

acum corpul se luptă cu ea în privinţa celor mai simple lucruri, precum îmbrăcarea salopetei, coborârea de pe scaun şi urcarea scărilor

Hattie îşi aminteşte când ea şi Slim locuiau cu Ma şi Pa, şi Ada Mae şi Sonny, când aceştia erau mici

era aranjamentul ideal, două femei şi doi bărbaţi lucrând împreună pentru a creşte copiii şi a conduce ferma

ea şi Ma erau mai degrabă prietene, decât mamă şi fiică, făceau totul împreună de când îşi aminteşte, Tata spunea că ea o învârtea pe Ma pe degete, că el nu mai putea să strecoare un cuvânt, ceea ce era adevărat

Ma spunea mereu că îi era dor de propria ei mamă, Daisy, care murise de tânără şi nu trecea o zi în care să nu-şi dorească să-şi fi cunoscut tatăl, pe abisinian

cine era el, Hattie? cine era el?

Ma s-a îmbolnăvit când Sonny şi Ada Mae încă nu începuseră şcoala

era atât de nefericită că nu-i va vedea

crescând si că ei erau prea mici ca să-şi amintească de ea

Tata s-a chinuit să meargă mai departe, nu mai era acelaşi lucru după dispariţia lui Ma, voia să fie şi el lângă ea, spunea el

nu după mult timp s-a stins şi el din viaţă, insuficienţă cardiacă, ea şi Slim erau de acord că murise de inimă rea

unul dintre ultimele lucruri pe care i le-a spus a fost: tu aparţii acestui loc, Harriet Jackson née— Rydendale

tu eşti fiica mea si în mâinile tale stă viitorul acestei familii

acesta nu este numai căminul nostru, Hattie, strămoşii tăi au trudit din greu ca noi să mergem înainte

când va sosi timpul, aşadar, trebuie să te asiguri că i- 1 laşi lui Sonny, pentru ca el să facă acelaşi lucru

asta se întâmpla cu vreo şaptezeci de ani în urmă

ea locuieşte de-acum în acest loc de nouăzeci si trei de ani, ferma aceasta nu mai este doar casa ei, căminul ei, sunt oasele ei

si sufletul ei

opt monarhi ai familiei regale s-au succedat la tron de când strămoşul său, căpitanul Linnaeus Rydendale, pusese prima piatră de temelie, în 1806

care a strâns o avere suficient de mare pentru a-şi îndeplini visul de o viaţă, acela de a deţine pământ, după ce îşi începuse viaţa ca fiu de muncitor în acest district

începându-şi cariera ca mus pe vapor

Căpitanul Linnaeus Rydendale

care s-a întors în district cu o soţie tânără, Eudoré, din Port Royal, Jamaica, fiica unui comerciant cu care făcuse afaceri

conform legendei familiei, se zvonea că ea era spaniolă, dar când Slim îi văzuse pentru prima oară portretul în bibliotecă, spusese: Hattie, este una de-a noastră

ea i-a spus că i se părea, el insistase că ştia toate varietăţile de oameni de culoare, şi-ţi spun, Hattie, că este una de-a noastră

când Hattie a privit-o prin ochii lui, i s-a înfăţişat o Eudore diferită, era ceva ce ţinea de culoarea ei, forma feţei şi trăsături, densitatea părului

poate că el avea dreptate

*

după moartea lui Joseph, Slim deschisese forţat un vechi dulap din bibliotecă atunci când nu mai găsea cheile, spunea că fiind bărbatul casei trebuia să ştie ce era în el

găsise registre vechi în care figura afacerea profitabilă a căpitanului ca traficant de sclavi, făcuse schimb cu sclavi din Africa pentru zahăr în Indiile de Vest

o luase la goană ca un nebun până în bucătărie, unde ea gătea, şi o luase la rost pentru că îi ţinuse ascuns un secret de familie atât de nelegiuit

nu ştiuse nimic, i-a spus ea, era la fel de supărată ca şi el, dulapul fusese încuiat de când se ştia ea, tatăl ei îi spuse că înăuntru erau documente importante şi să nu se apropie niciodată de el

l-a liniştit pe Slim, au discutat despre asta

nici eu, nici Pa al meu nu suntem personal responsabili, Slim, a spus ea încercând să-şi calmeze soţul, acum deţii şi tu bunurile prădate împreună cu mine

îşi înfăşură braţele lungi în jurul taliei lui, pe la spate

acum am ajuns de unde am plecat, nu-i aşa?

Hattie cunoaşte aceste secrete, nu a spus niciodată nimănui despre copilul pe care îl pierduse, cel pe care îl născuse la paisprezece ani

sânii ei mici creşteau tot mai mari si erau tot mai

moi, abdomenul i se umfla, avea greţuri dimineaţa

Ma a observat, şi-a dat seama

tatăl era Bobby, cel mai popular băiat de la şcoala din sat, era înalt şi avea o căpiţă de păr alb, fiul măcelarului

băieţii nu-i dădeau deloc atenţie lui Hattie, iar când acesta a făcut-o, nici nu s-a pus problema ca ea să-i refuze avansurile

şi-au făcut amândoi de cap printre stranele bisericii după orele de şcoală

pe atunci, bisericile erau lăsate deschise fără teama că cineva le va fura argintăria

ea a fost centrul universului lui, vreo treizeci de minute

nu-şi amintea să se fi întâmplat şi chestia asta

dar trebuie să se fi întâmplat

după aceea

el a continuat să o ignore

ca mai înainte

Tata devenise atât de livid la faţă, încât abia putea să vorbească, nu voia să-i spună numele băiatului care o lăsase însărcinată, asta l-ar înfuria încă şi mai mult

Ma nu părea chiar atât de afectată, după şocul iniţial părea mulţumită, îşi doriseră încă un copil, dar pentru ea şi Pa nu mai fusese posibil

Hattie era uimită de ceea ce se întâmpla cu corpul ei

şi se simţea ca o idioată pentru că se îndrăgostise de Bobby

nu-şi dorise să rămână însărcinată, voia să fie la şcoală şi să se joace cu prietenele ei

Ma a preluat controlul, Hattie avea să rămână ascunsă de toată lumea, vor spune că era bolnavă

Hattie se simţea bine, voia să se plimbe măcar prin jurul casei, nu vei pune în pericol copilaşul ăsta, domnişoară, vei face aşa cum ţi se spune, zicea Ma

copilul a venit repede, într-o noapte de vineri, o fată, Ma a moşit-o singură, citise o carte despre cum se procedează

i-a înmânat lui Hattie bebeluşul, i-a arătat cum să-l alăpteze la sân

Hattie era fascinată, făcuse copilul acesta de una singură

Ma i-a spus că trebuia să se poarte cu copilul ca şi când ar fi fost cel mai preţios lucru din lume şi să nu fie neîndemânatică cu el

trebuie să ne asigurăm că va supravieţui, Hattie pentru că o iubim foarte mult

Hattie nu era sigură că iubea copilul, nu era sigură că ştia ce este iubirea, era un cuvânt important

i-a dat numele de Barbara copilului, pe care Ma l-a acceptat, este dreptul tău să-i alegi un nume şi o să încercăm să o creştem

Ma îşi petrecea tot timpul cu ea şi cu copilul, noaptea dormea pe podea, era prima

*

care se trezea când se trezea copilul, se asigura că Hattie nu adoarme în timpul alăptării

îi schimba scutecele, îi făcea baie într-o cadă din cameră

Hattie îşi auzea părinţii certându-se la parter, nu o mai făcuseră până atunci, nu în felul acesta, timp de ore întregi, Pa strigând la Ma, Ma strigând la Pa

Ma se întorcea cu ochii roşii, nu renunţ la ea, i-am spus şi lui

în ziua aceea în care Pa a intrat în dormitor să-si vadă nepoata pentru prima oară de când se născuse Barbara, Ma se spăla în baie

copilul trebuie să plece, a spus el

Hattie a spus că voia să o păstreze chiar în momentul în care el i-a smuls-o iute din braţe cu

J

mâinile lui puternice

înainte de a ieşi din cameră, i-a spus, să nu-ţi scape niciun cuvânt despre asta nimănui, niciodată, trebuie să uiţi că aşa ceva s-a întâmplat vreodată, Hattie

cu un copil bastard, viaţa ta va fi distrusă pentru totdeauna

bărbaţii vor avea două motive să nu se însoare cu

tine

*

Hattie nici măcar nu se gândea la căsătorie, îl ura pe tatăl ei pentru că spusese despre

copilul ei că era o persoană rea, un bastard

nici nu-şi dăduse prea bine seama că nu o va mai vedea pe Barbara niciodată

Hattie încă mai are pătura cu roz şi albastru în care fusese învelită Barbara, lucrată din lâna tunsă de pe oile lor, vopsită şi tricotată de Ma, când încă nu ştiau dacă va fi un băietei sau o fetită

nu a spălat-o niciodată, o păstrează într-o cutie de pantofi

multă vreme după aceea mai simţea mirosul Barbarei pe ea, chiar şi atunci când ştia că acest lucru nu mai era cu putinţă

îşi imagina că Barbara fusese adoptată de o familie de aristocrati, că devenise una dintre acele fete debutante, se căsătorise cu un lord şi locuia într-un castel

îşi ţinuse cuvântul faţă de Pa şi nu spusese niciodată nimic nimănui

nici lui Slim, nici lui Ada Mae sau Sonny – nimănui

*

Hattie se trezeşte, cineva o scutură de braţ, îşi deschide pleoapele grele, este din nou la Lăcomiciun si cei din familia ei sunt încă si mai beţi si mai

gălăgioşi

Ada Mae o priveşte insistent, verificând dacă încă mai trăieşte

după ce şi-a petrecut viaţa neştiind că are o

soră mai mare.

— *United Kingdom Independence Party* (Partidul pentru independenţa Regatului Unit], partid politic conservator din Marea Britanie care a promovat retragerea ţării din Uniunea Europeană (n. tr.).

— Johnny Mathis (n. 1935], cântăreţ american de muzică pop, a câştigat o largă popularitate prin interpretarea de melodii romantice (n. red.].

— „Născută" (1b. fr. în orig.] (n. tr.].

GRACE

1

Grace
a venit pe lume datorită unui marinar din Abisinia pe nume Wolde, un tânăr fochist
care băga cărbune în cazanele din calele navelor comerciale
cea mai grea, mai murdară meserie de la bord şi în care transpirai cel mai tare
Wolde
care navigase în South Shields în 1895 şi plecase câteva zile mai târziu, lăsând în urmă începuturile lui Grace ascunse în interiorul lui Ma a ei
care tocmai împlinise şaisprezece ani
care nu ştia că rămăsese însărcinată până când Grace era aproape gata să iasă afară, cum i-a spus Daisy fetiţei sale când a fost destul de mare ca să înţeleagă cum apăreau bebeluşii
el era Pa al tău, Gracie, era foarte înalt, mergea ca şi cum nu atingea pământul, parcă plutea prin aer, ca şi cum ar fi fost dintr-o altă lume
si chiar era
mi s-a părut foarte blând prin comparaţie cu

flăcăii locali, care credeau că noi, fetele, le aparţineam de drept

obişnuiam să ne strângem pe docuri când se descărcau vapoarele

în speranţa că vom pune mâna pe un marinar care ne va duce departe, în locuri fermecătoare cu nume precum Zanzibar, Casablanca, Tanganyika, Ocho Rios si Carolina de Sud

tatăl tău vorbea puţina engleză pe care o prinsese din zbor ca marinar, aşa că purtam jumătăţi de conversaţii şi gesticulam din plin

mă întorc după tine, a promis el când l-am condus până pe chei la plecare, mergând cu spatele, pe când stăteam cu faţa spre el

nedorind să-l văd plecând

mă întorc după tine

într-o zi vom lua un vapor spre Abisinia şi-l vom găsi, Gracie, voi bate la uşa colibei lui, te voi împinge în faţă şi-i voi spune, hei, domnule, uite ce ai lăsat tu în urmă

Daisy

o născuse pe Grace în modesta locuinţă închiriată într-un bloc, unde dormea pe saci, pe podea, împreună cu fraţii şi surorile ei

părinţii săi dormeau în spatele unei draperii care împărţea singura cameră din locuinţa lor

o metisă

tatăl lui Daisy spusese că nu va trăi niciodată cu ruşinea asta, la pub

unde se dusese glonţ după treisprezece ore petrecute în subteran cioplind la stânci pentru a extrage cărbune

înainte de a se îndrepta împleticit spre casă

ca să se ia la ceartă cu Ma

dă copila aia la biserică sau nu vei mai rămâne tu aici, i-a spus lui Daisy

de parcă te-aş fi putut abandona vreodată, Gracie, atât de inocentă, de pură, de perfectă şi una din creaţiile binecuvântate ale lui Dumnezeu!

era de datoria mea să te protejez şi să am grijă de tine şi aş fi ucis pe oricine ar fi încercat să ne despartă

Daisy

s-a mutat de acolo, a jurat să nu mai vorbească niciodată cu Ma, care era prea slabă ca să înfrunte un părinte căruia îi păsa mai mult de ce credeau alte persoane decât să-şi ajute propriul copil

şi-a găsit un loc de muncă în confecţionarea de flori artificiale pentru o fabrică de pălării, locuia împreună cu Ruby, o altă tânără care avea un fiu de cinci ani, pe nume Ernest, cu un marinar care venise şi plecase

venise dintr-un loc numit Aden din apropiere de Marea Roşie

îţi poţi imagina, Gracie? o mare roşie?

Daisy

o transporta pe Grace peste tot într-un marsupiu pentru că nu avea cu cine s-o lase, nu era nimeni în care să aibă
încredere, nu suficient de multă încredere

după ce întreaga ei familie o izolase

în niciun caz cu Ruby, care nu-l curăţa foarte des pe Ernest

te spălam în fiecare zi, Gracie, într-un lighean cu apă pe care o colectam de pe

coloană şi o încălzeam pe soba pe care fierbeau legumele în oala de metal

te spălam până erai curată ca lacrima şi drăgălaşele bucle de pe capul tău străluceau ca bobiţele de rouă

părul bietului Ernest era încâlcit şi Ruby rămânea adesea până târziu în oraş, iar eu trebuia să-l împiedic să hoinărească pe afară, pe aleea noroioasă plină de gunoaie şi de cioburi de sticlă

îl supravegheam, dar nu puteam să-l iau la mine, Gracie, nu era al meu

nu ştiu ce s-a întâmplat cu el, pentru că ne-am mutat într-o cameră cu Mary, de la fabrică, ea era căsătorită, avea trei copii şi îi trebuiau mai mulţi bani

Daisy

i-a promis că o va duce pe Grace la ţară

ce n-aş fi dat să te văd alergând liberă pe iarba primăvăratică, moale, cu soarele strălucind pe faţa ta frumoasă, ciocolatie, să te aud strigând, nu poţi să mă prinzi, Ma, nu poţi să mă prinzi

i-a promis lui Grace că-şi va găsi un soţ care să aibă grijă de ele, un tâmplar care ar construi mobilier pentru căsuţa lor de trei camere plus toaletă, o toaletă cu tot ce trebuie, în interiorul casei, flori adevărate pe masa din bucătărie, pâine care se cocea în cuptor, aer de bună calitate si un râu curat în care să se scalde în fiecare zi

de vară

Daisy

care nu se aşteptase la o tuse umedă şi înecăcioasă când Grace avea opt ani, agravată de praful de cărbune care se învârtejea prin aer

nu-şi putea permite să fie bolnavă, i-a spus fiicei sale, nu-mi pot permite să merg Ia doctor, şi chiar dacă aş face-o, dacă aş intra în concediu de boală, nu aş fi plătită şi s-ar putea să nu mai am o slujbă la care să mă întorc

cine ne va da de mâncare, Gracie, cine ne va da de mâncare?

îţi voi da eu de mâncare, Ma, îţi voi da eu de mâncare

Daisy

a fost diagnosticată cu tuberculoză, după ce fetele de la serviciu s-au dus în grup să se plângă directorului că era bolnavă si că avea să le molipsească şi pe ele

un medic a venit să o consulte şi urma să fie plasată în carantină într-un sanatoriu

de îndată

*

Mary a luat-o pe Grace sub aripa ei până când Daisy (se spera, în mod miraculos) s-ar fi făcut bine

numai că ea s-a înecat în lichid si ţesuturi

care îi bălteau în plămâni, în timp ce aceştia se distrugeau singuri

din interior

Mary, care fusese crescută la Căminul de Fete al Asociaţiei Nordului din provincie

a rugat-o pe doamna Langley, care încă mai era directoare acolo, să o primească pe Grace, era momentul cel mai potrivit, pentru că una din fete urma să fie angajată

a dus-o pe Grace la uşa din faţă în acea iarnă, a îmbrătisat-o cu afecţiune

la revedere, Gracie, vor avea grijă de tine în acest loc si te vor învăţa tot ce trebuie să ştii

a privit-o pe Mary îndepărtându-se, Grace, cu cizmele negre dezlipite pe margini, rochia ruptă care lăsa o urmă în noroiul de pe alee, şalul cafeniu înfăşurat în jurul umerilor, părul încâlcit peste care avea o pălărie cu un trandafir portocaliu, pe care Grace îl făcuse special pentru aceasta, lipit într-o parte

la revedere, Gracie, a strigat Mary cu glasul sugrumat, fără să privească înapoi, pe când deschidea poarta şi se făcea nevăzută pe alee

ultima persoană pe care a văzut-o Grace care o cunoscuse pe Ma a ei.

2

la început, Grace a rătăcit prin cămin ca o nălucă, fetele s-au strâns în jurul ei, atingându-i părul, mângâindu-i pielea, nu se puteau abţine să nu o privească insistent, o întrebau de ce avea pielea atât de închisă la culoare

Pa al meu este din Abisinia, a spus ea cu mândrie, prefăcându-se că-l cunoştea

să nu-ţi fie niciodată ruşine de locul din care provine el, i-a spus Ma, într-o zi îl vom găsi dacă mai este în viaţă, dacă nu s-a întors după mine, poate că a murit

Grace le-a spus fetelor că Abisinia era un loc fermecat, îndepărtat, unde oamenii purtau îmbrăcăminte din mătase si coroane de diamant si

trăiau în palate de basm, şi se ospătau în fiecare zi cu friptură şi cartofi copţi şi soufflé de brânză

fetele au fost impresionate

dar nu si atunci când s-a trezit urlând si

supraveghetoarea s-a repezit să vadă ce lucru groaznic i se întâmplase, iar când a văzut că nu era nimic, a certat-o, spunând că se dădea în spectacol

celelalte fete i-au spus să facă linişte, te vei obişnui aici. Gracie, aşa am făcut şi noi, va dura un timp, dar acum taci, vrem să dormim

Grace s-a înfăşurat în pătură, s-a îngropat adânc în ea pentru ca ele să nu poată auzi cum se simţea când se gândea la Ma

care o ţinea strâns în braţe atunci când dormeau

nu te voi lăsa niciodată să pleci, Gracie, tu eşti a mea

cu toate acestea, într-o clipă se afla lângă ea, la fabrică, şi lucrau împreună, în clipa următoare veniseră nişte bărbaţi cu haine albe si cu măşti si o

luaseră de acolo

mă voi întoarce după tine, Gracie, mă voi întoarce, promisese ea când o luaseră pe sus, dând din picioare şi luptând să se elibereze

de fiecare dată când cineva lovea capul leului negru şi lucios de la uşa din faţă, Grace

spera că ar putea fi Ma, stând acolo, cu braţele larg deschise, cu un zâmbet şi mai larg, ca şi când totul nu ar fi fost decât un joc

bună, Gracie, ţi-a fost dor de mine? du-te fuga şi ia-ţi haina, iubire, plecăm acasă

*

a trecut mult timp până ce Grace a încetat să spere că Ma a ei ar putea să mai vină

a trecut încă şi mai mult până când a încetat să o simtă ca o căldură care i se răspândea în stomac ori de câte ori se gândea la ea

şi chiar mai mult timp pentru ca trăsăturile feţei să înceapă să i se estompeze

noaptea a început să-l viseze pe Pa al ei
care se întorsese să o salveze
şi să o ducă în paradis

Grace a fost învăţată să se cureţe pe ea şi să facă curat prin casă, prima activitate îi plăcea, pentru că Ma îi spusese că aceasta este sfântă, dar nu şi cea de-a doua

a fost învăţată să-şi coasă propriile rochii, cu nasturi, panglici şi pliuri, să adauge dantelă la gulerul rochiei albe pe care şi-o făcuse pentru biserică

a fost învăţată să tricoteze ciorapi de lână, o pălărie şi o eşarfa de purtat iarna, să-şi Instruiască botinele negre cu nasturi pe o parte până străluceau, pe care le-a purtat cu mândrie odată ce s-a obişnuit cu ele, pentru că la început o băteau dat fiind că nu mai purtase aşa ceva niciodată

a fost învăţată să gătească peşte, carne şi păsări de curte fără să otrăvească pe nimeni, şi legume din grădină, să coacă pâine şi să

facă prăjituri, cerându-i- se categoric să nu guste niciodată nimic din ceea ce prepara în timpul pregătirii, sau avea să fie bătută la degete

ceea ce s-a şi întâmplat

de multe ori

a fost învăţată să spele rufe într-un lighean de lemn plin cu apă caldă şi săpun, să amestece cearşafurile cu o lingură mare de lemn, să folosească o scândură de spălat pentru hainele cu pete impregnate, să se asigure că agăţa toate rufele cu cârlige de lemn pe linia de spălare pentru a se usca perfect, nu talmeş- balmeş şi pe jumătate atârnând pe jos

îi plăcea să meargă la culcare când tocmai se schimbaseră cearşafurile, ca să miroasă aerul curat şi soarele şi ploaia de pe ele

îi plăcea să bea apă de la robinetele care ieşeau dintr-o fântână, care nu trebuia fiartă pentru a deveni bună de băut

iar toaletele erau dezinfectate în fiecare zi

negreşit

a fost învăţată să îngrijească grădinile de zarzavat, să cultive castraveţi şi salată, roşii, ţelină, morcovi, păstârnac şi varză, să nu mănânce nimic din toate acestea în timp ce le gătea, cerinţă pe care ea nu o respecta când nu o privea nimeni, mai ales când era vorba de straturile de căpşuni, de muri, de pruni

mâncând cât de multe putea, regretând mai apoi, pentru că buzele purpurii şi petele roşii de pe şorţul ei o făceau să încaseze încă o bătaie la degete

Grace a fost învăţată aritmetică mentală, să citească şi să scrie în sala din lemn, cu bănci şi birouri din lemn, să exerseze conturile frumoase ale literelor care dădeau înţeles cuvintelor

a fost lăsată în urmă, până când le-a prins din urmă pe celelalte fete

la orele de conduită a învăţat să ţină în echilibru pe cap cărţi fără ca niciuna să cadă, era înaltă, îşi imagina că era din Abisinia şi păşea pe aer

ai o eleganţă înnăscută, a complimentat-o una din profesoare, domnişoara Delaunay, după care le-a spus de îndată celorlalte fete că păşeau ca nişte juninci gestante

ceea ce a făcut-o pe Grace să se simtă foarte specială

*

mergeau la biserică în fiecare duminică, dacă zăpada nu era prea mare, gheaţa prea periculoasă sau nu ploua torenţial

mergeau încolonate două câte două, în rochiile lor de duminică, pe drumurile de ţară, ţinându-se de mână, cântând imnuri de slavă

culegea flori atunci când aveau voie să se joace pe pajişte, le presa între paginile Bibliei şi scria poezii despre fiecare: „Oda trandafirului", „Oda narcisei” „Oda hortensiei"

a ales ca hobby broderia şi a devenit destul de pricepută la asta

fetele din dormitorul celor mici au devenit prietenele ei, uneori rămâneau să stea de

vorbă după ora de culcare, distrându-se prea gălăgios, uitând de regulile căminului

Sally avea vocea cea mai frumoasă, Bertha scornea poveştile cele mai înfricoşătoare, Adaline avea să fie actriţă şi îi plăcea să recite din Rubaiatele lui Omar Khayyăm, pe care le găsise la bibliotecă şi le memorase

„Nu ştie Argila drumul Sorţii,/Nici Marea care-şi jeleşte morţii/Şi nici Cerul revelat de stele,/Rotindu- se în aflarea Porţii."—

a declamat ea dramatic atât de mult timp, încât celelalte fete s-au plictisit şi i-au spus: taci acum, Adaline

Grace o imita cel mai bine pe doamna Langley, redându-i atitudinea rigidă, pretenţioasă, scoţându-şi fundul în afară şi mergând crăcănat, ţopăind în sus şi în jos pe intervalele dintre paturile suprapuse, în cămaşa de noapte din stambă crem, adoptând un accent exagerat de „pompos", rostind un discurs prostesc alcătuit din cuvinte excesiv de lungi, lipsite de sens, pe care nimeni nu le putea înţelege, încântată de cât de populară devenise, făcând fetele să se ţină de stomac de atâta râs isteric, implorând-o să se oprească pentru că nu mai rezistau

chiar în clipa aceea, doamna Langley a deschis larg uşa, a luminat dormitorul cu lampa, a surprins-o pe Grace „făcând pe clovnul ca la un spectacol de circ"

stingerea s-a dat cu ore în urmă, le-a certat ea, a acuzat-o pe Grace că avea o influenţă rea asupra celorlalte, i-a cerut să se prezinte în biroul ei la prima oră a dimineţii

ai prea multă personalitate, a spus doamna Langley din spatele mesei din biroul ei, privind-o fix pe Grace dindărătul ochelarilor cu lentile rotunde cât o jumătate de bănuţ, cu părul prins la spate, stând dreaptă şi purtând doliu după soţul despre care toată lumea ştia că murise cu mult timp în urmă, în ceva care se numea Asediul Mafekingului—

prea multă personalitate este necuviincioasă la o fată

Grace stătea aşezată cu spatele drept de cealaltă parte a mesei de birou, cu picioarele atârnând, mâinile aşezate corect în poală, foarte speriată, până acum se simţise în siguranţă în cămin, nu era singura fată obraznică, dar era singura care fusese prinsă

toată lumea ştia că fete foarte obraznice erau uneori „date afară"

nu ai decât să plângi, Grace, şi asta să-ţi fie învăţare de minte, tu nu eşti ca fetele celelalte de aici, trebuie să te porţi în permanenţă cel mai bine pentru că viaţa va fi oricum destul de grea pentru tine, vei avea parte de multă respingere din partea unor oameni mai puţin luminaţi decât noi, doamnele care conducem cu generozitate această instituţie

noi credem în dreptul de vot al femeilor şi vrem să vă oferim vouă, fetelor defavorizate, şansa de a avea parte măcar de o educaţie elementară

eu însămi nu am fost niciodată una dintre acele protestatare militante, a continuat doamna Langley, vorbind acum ca pentru sine, fluturându-şi mâinile dezaprobator în

aer, deoarece asta se soldează numai cu oprobriul public şi acuzarea de către autorităţi a persoanelor în cauză, ba chiar şi cu închisoarea

cred în atingerea obiectivelor noastre cu privire la vot printr-o discuţie argumentată, înţelegi?

Grace a înclinat capul afirmativ, despre ce tot vorbea doamna Langley?

sunt însă şi o persoană pragmatică, Grace, de aceea te rog să mă asculţi cu atenţie, este de datoria mea să- ţi spun, pentru binele tău, că de acum încolo trebuie să-ţi stăpâneşti exuberanţa firească şi să renunţi la atitudinea ta năzbâtioasă şi delăsătoare pentru că nu este cuviincioasă, noi ne mândrim că păstrăm buna- cuviinţă şi echilibrul emoţional în această instituţie şi ne aşteptăm ca fetele noastre să se poarte cu stăpânire de sine şi autodisciplină, nu tolerăm spectacolele neobişnuite ca acela la care am asistat eu însămi noaptea trecută

vrei să te fac pachet şi să te alung în stradă fără nicio apărare? probabil că vei ajunge în mediul măcinat de boală din South Shields, unde fetele ca tine sfârşesc ca „femei uşoare" care lucrează pentru mahomedani, asta este ceea ce-ţi doreşti tu, Grace?

Grace a decis că-şi va înăbuşi personalitatea o dată pentru totdeauna, că va avea sentimente cuviincioase si va fi reţinută

şi nu vom putea să garantăm nici pentru talentele tale gospodăreşti, modestie, sârguinţă, credibilitate şi curăţenie în referinţele scrise adresate viitorilor tăi

angajatori, şi crede-mă, Grace, fără susţinerea noastră nu vei reuşi niciodată să obţii un loc de muncă

adecvat

în serviciul cuiva respectabil

ca fată în casă

auzind aceasta, Grace a încercat din greu să-şi împiedice lacrimile să se transforme în hohote incontrolabile de plâns

şi-ar fi dorit să fie asistentă de magazin la magazinul universal Gillingham & Sons din Berwick- upon-Tweed, unde erau duse în fiecare an, de Crăciun, de către doamna Lang-ley, pentru a admira decoraţiunile

cele mai bune fete de la cămin erau angajate acolo

visa să poarte haine elegante, să vorbească politicos cu clienţii care îşi făceau cumpărăturile, oamenii care părăseau magazinul complimentându-l pe manager pentru cât de fermecătoare era Grace, solicitând să fie serviţi de ea în viitor

nu fusese să fie

la treisprezece ani, doamna Langley îi găsise un loc de muncă lui Grace ca fată în casă la noul baron Hindmarsh, care, după dispariţia tatălui său, se întorsese la străvechiul lui castel situat la câţiva kilometri de Berwick

după ce administrase mulţi ani de zile plantaţia de ceai a familiei, în Upper Assam

se întorsese cu un alai de servitori indieni, inclusiv cu amanta indiană şi cei doi fii ai lor, care locuiau într- o căsuţă de pe moşie

neavând nicio problemă să angajeze o fată în casă metisă.

Grace

a cumpărat de la Gillingham & Sons material pentru o rochie de vară

este ultimul magazin de pe pământ la care ar dori să-şi cheltuiască banii câştigaţi cu greu, dar este singurul din oraş care are ceea ce îşi doreşte

cu câţiva ani în urmă îi scrisese directorului magazinului, solicitând un interviu pentru un post de vânzătoare, hotărâtă să-i dovedească doamnei Langley că se înşela, acum, când crescuse mare şi acumulase câţiva ani de experienţă în serviciu

cu toate acestea, de îndată ce se prezentase managerului, îmbrăcată în ţinuta cea mai elegantă, acesta îi spusese pe şleau că i-ar alunga clienţii

nici măcar nu-i oferise prilejul să-şi deschidă gura nestăpânită

era convins că ea va înţelege, spusese el

închizând uşa ferm în spatele ei

timp de multe săptămâni după aceea visa să se strecoare într-o noapte în magazin şi să-i dea foc, arzându-l din temelii

cu directorul înăuntru, strigând după ea ca să-l salveze

Mabel şi Beatrice de la cămin lucrează la Hosiery sâmbăta aceasta, nu le-a văzut de

foarte mult timp, stă de vorbă cu ele în timp ce supervizorul lor linguşeşte un client care pare foarte bogat, le spune că şi-ar dori să lucreze si ea acolo

ele îi spun că faptul că stau toată ziua în picioare fără oprire face ca acestea şi tălpile să li se umfle atât de tare, încât abia mai pot merge după aceea

că hainele, camera pe care o ocupă şi mâncarea le sunt scăzute din salarii, ceea ce înseamnă că le mai rămân puţini bani de cheltuială şi ca să se distreze

Grace nu le crede, ea ar da orice ca să lucreze într- un magazin de fiţe, unde să arate dichisit, să cunoască oameni interesanţi, inclusiv viitori soţi [cum ar fi cei pe care îi curtează ele), să ajungă să locuiască în camerele de deasupra magazinului din mijlocul oraşului, să se bucure de activităţile sociale existente, cum ar fi ceaiurile dansante, teatrul, bâlciurile de iarnă si de vară

ia încercaţi să lucraţi ca fată în casă la capătul lumii, spune ea, răspunzându-le aşa cum meritau

ia încercaţi să vă treziti înainte de cântatul cocoşului ca să curăţaţi grătarele şemineului şi să trebuiască să fiţi disponibile până se duce toată lumea la culcare

iar între timp, fără oprire, să spălaţi, răzuiţi, lustruiţi, căleaţi, împăturiţi, să aduceţi şi să căraţi, pentru că sunteţi o slugă a nimănui nevoită să poarte o uniformă oribilă

chiar dacă în ultimul an petrecut la cămin am fost la fel de bună ca oricare alta la citire, scriere şi aritmetică

Mabel şi Beatrice chiar că o calcă pe nervi

se îndepărtează de ele, lăsându-le în legea lor

*

cel puţin a găsit materialul potrivit pentru rochie – moale şi de culoare violet, în pachetul lui de hârtie maro legat cu şnur

este atât de preţios, încât îl ţine aproape de piept ca să nu se strice sau asa ceva

abia aşteaptă să ajungă acasă, va folosi modelul pe care îl au toate servitoarele pentru o rochie care vine chiar până sub genunchi, în loc de deasupra gleznei, considerat foarte risqué, după cum o auzise pe fiica baronului Hindmarsh, Lady Esmée, spunându-le oaspeţilor săi din weekend când îşi făcuse intrarea în capul scărilor la una dintre petrecerile ei

Grace a tras cu ochiul din spatele uşii secrete care leagă culoarul servitorilor de casa propriu-zisă, când Lady Esmée se lăuda în faţa tuturor prietenilor ei bogaţi

doamnele în rochii fără spate care străluceau şi scânteiau, domnii în jachete elegante de seară cu gulere din satin, cu ţigările lor de foi în muştiucuri de aur şi cocktailurile cu sirop de mentă

care o priveau admirativ când cobora încet pe scări, arătându-şi picioarele zvelte şi gleznele superbe

este ultima modă la Londra, dragii mei, ultima modă

Grace nu va arăta niciodată astfel, dar cel puţin va avea în curând o rochie nouă pentru

a o purta la vreo ocazie, nu că asta s-ar întâmpla prea des

nu i se permitea să se îmbrace elegant pentru biserică, dar o făcea pentru petrecerea de Crăciun a servitorilor familiei Hindmarsh

până va trebui să-şi îmbrace din nou uniforma, împreună cu celelalte servitoare, pentru a curăţa mizeria lăsată de toată lumea

când dă să traverseze strada din faţa magazinului Gilling
ham & Sons, un grup de bărbaţi pe biciclete trec în viteză atât de aproape de ea, încât mai-mai să o dărâme, sunt muncitorii din fabrică ce se duc pe bicicletă să ia prânzul acasă, bănuieşte ea

apoi, un omnibuz ticsit se înclină periculos de mult chiar când este pe punctul de a traversa din nou strada

este obişnuită cu oraşul aglomerat, însă trebuie totuşi să fie atentă de fiecare dată când vine aici, dat fiind că restul timpului şi-l petrece în plină provincie, departe de străzile aglomerate, pe drumurile de ţară întâlnind doar ocazional câte o maşină, care aparţine de obicei cuiva din familia
Hindmarsh sau vreunui musafir al acesteia

observă că nu este singură, un tânăr s-a aşezat discret lângă ea

trebuie să fii Doamna Nilului, da, asta trebuie că eşti, spune el; se întoarce brusc spre el, cu o privire fioroasă, gata să-l facă să-şi înghită obrăznicia de a o numi femeie de noapte—, adică femeie uşoară

citindu-i gândurile, el adaugă, regina Cleopatra, ştii tu, Doamna Nilului

ceea ce este cu totul altceva

Grace se răzgândeşte să-l mai ia la trei păzeşte sau să-l lovească cu pachetul

ceea ce a mai făcut până acum

are cel mai strălucitor păr roşcat, pe care a încercat să-l pieptene lins, dar care încă stă dezordonat în sus; un chip rumen, prietenos şi ochi albaştri sinceri care o priveau cu admiraţie, nu lasciv, aşa cum o fac mulţi bărbaţi pe stradă

îi studiază jacheta de tweed, pantalonii destul de eleganţi, ghetele murdare, este mai scund decât ea, cei mai multi bărbaţi sunt astfel

Joseph Rydendale, se prezintă el, şi insistă să o ajute să traverseze strada, a avut o dimineaţă profitabilă în afaceri la târgul de vite de vineri şi tocmai a depus la Banca Barclays un teanc de bancnote albe, foşnitoare

ea bănuieşte că încearcă s-o impresioneze, ceea ce funcţionează (când a mai încercat vreodată un bărbat să o impresioneze?)

el pare a fi şi un om cu stare, care în mod normal nu i-ar fi dat nicio atenţie, spre deosebire de canalii şi pierde-vară, care o fac

Grace s-a săturat de bărbaţii care-si încearcă

norocul atunci când rămâne singură cu ei, numind-o ispititoare, tachinatoare şi seducătoare

când ea sigur nu este aşa ceva

asta se poate întâmpla oriunde, chiar şi la castel, pe coridoarele din spate ale

servitorilor sau când lucrează singură în încăperi goale, un oaspete s-a furişat într-o noapte Ia ea în dormitor, făcând-o ca în ziua următoare să-i ceară lui Ronnie, fierarul de la moşie, să fixeze un zăvor la uşa ei

a reuşit până acum să scape de toate avansurile fără să fie întinată, îi dispreţuieşte pe acei bărbaţi care iau femeile fără permisiunea acestora

pe acei bărbaţi care fac copii fără să se însoare cu mamele şi apoi dispar în locuri de basm îndepărtate, unde mănâncă în fiecare zi soufflé cu brânză

s-a resemnat cu mult timp în urmă la un etern celibat, la un viitor lipsit de bucuriile căsniciei şi ale maternităţii

nimeni nu-şi doreşte o corcitură, aşa cum a fost numită până acum pe stradă, ea le-o întoarce făptaşilor: ba tu eşti o corcitură!

numai că nu se aşteptase să întâlnească un domn pe nume Joseph Rydendale, nu-i aşa?

care, după ce au stat puţin de vorbă, a rugat-o să iasă cu el la plimbare duminica următoare, iar după aceea o vizita în fiecare duminică după-amiază, după care trebuia să dea fuga acasă să mulgă vacile

nu se pot mulge singure, Gracie, şi nu am încredere în ajutoarele mele

Joseph se întorsese din Marele Război— cu trupul şi mintea intacte, spre deosebire de mulţi dintre camarazii săi, care supravieţuiseră, dar suferiseră amputări sau încă mai auzeau bombe explodând în mintea lor, deşi era timp de pace

camarazi care înnebuniseră treptat din această cauză

el se întorsese la ferma familiei, Greenfields, găsind- o pe aceasta dar şi pe tatăl său în declin, bolile decimau vitele emaciate şi culturile, utilajele erau ruginite şi defecte, ajutoarele de la fermă erau plătite în fiecare vineri seara, iar în restul săptămânii nu erau de găsit

tatăl lui, Joseph senior, văduv de mulţi ani, începuse să rătăcească noaptea pe câmpurile de la fermă în izmene, strigând-o pe soţia lui să vină să ajute la fătare: Cathy, vino să ajuţi la fătare

în câţiva ani, Joseph pusese ferma pe picioare, ceea ce îi consumase întreg timpul şi întreaga voinţă, acum era pregătit să-şi găsească o soţie pentru a-i ţine tovărăşie si a continua descendenta familiei

luptase în deşertul Egiptului şi la Gallipoli, cunoscuse frumuseţile otomane ale Orientului (ea nu a îndrăznit să-l întrebe în ce fel]

când s-a întors din război acasă, nu-i plăcuse niciuna dintre fetele de acolo, până o văzuse pe ea pe străzile din Berwick

Grace îşi dădea seama că Joseph era un băiat bine intenţionat, a început să-i placă foarte mult, petrecea toată săptămâna aşteptând cu nerăbdare ziua de duminică şi cele câteva ore pe care le petreceau împreună, vara plimbându-se prin locurile permise de pe moşie, purtând uneori

rochia cea mai frumoasă doar pentru el, stând întinşi pe iarbă, la soare, sau în bucătăria

servitorilor iarna, unde el li se alătura celorlalţi la prânzul de duminică

doamna Wycombe, bucătăreasa, permitea acest lucru, o plăcuse pe Grace din clipa în care sosise şi se asigurase că va fi bine tratată de personal

sau o s-aveţi de-a face cu mine, îi avertizase ea

lui Grace nu-i venea să creadă ce noroc a dat peste ea când Joseph a cerut-o în căsătorie, iar el se purta ca şi cum ea ar fi fost un premiu adevărat, şi nu un premiu de consolare

s-au căsătorit, cu decenţă, la trei luni de la moartea tatălui său

el a adus-o pentru prima oară acasă, la Greenfields

bătrânul, sănătos sau nebun, nu ar fi aprobat niciodată această căsătorie, era înţepenit în epoca victoriană si încă mai asculta cântece de music-hall la fonograf

pe când eu ascult jazz la un gramofon

*

când a adus-o la fermă, a dus-o pe singurul drum existent, prin satul plin de viaţă, în căruţa lui trasă de cal, într-o sâmbătă dimineaţă

pe lângă magazinele de pe strada principală, pe lângă oamenii care ieşiseră la cumpărături şi care se opreau să se uite cu atenţie la această stranie creatură majoritatea nu mai văzuse niciodată o Negresă şi cu siguranţă nu una în stare să-l fure pe unul dintre cei mai râvniţi burlaci din district, aşa

cum a fost făcută să înţeleagă atunci când a început să ia calul şi căruţa şi să se ducă în sat de una singură

Joseph Rydendale al lor, fermierul local şi fostul soldat onorabil pe care cele mai multe mame cu fiice de măritat speraseră să-l aibă drept ginere

când au auzit-o vorbind, au fost surprinşi că vadă că părea la fel ca ei, o fetişcană din locurile acelea şi s-au obişnuit cu ea

nu şi băcanul, care îi arunca restul pe tejghea cu atâta forţă încât monedele se împrăştiau pe jos şi ea trebuia să se târşească pe podea ca să le adune

data viitoare când a cumpărat ceva de la el, a aruncat suma exactă de monede pe tejghea în acelaşi mod şi a ieşit cu nasul ei abisinian pe sus

Ma ar fi fost mândră de ea.

4

Ferma Greenfields era lungă, îngustă, acoperită cu paie şi mucegăită

Grace era obişnuită cu reşedinţa Hindmarsh, care era păstrată curată lună de o armată de servitori

nu-i plăcea să stea în interiorul mohorât al noii ei case, mirosind a lucruri vechi care ar fi trebuit de multă vreme aruncate

suprafeţele se simţeau lipicioase la atingere, podeaua era plină de pietriş de la fermă, nimic din bucătărie nu era suficient de curat pentru a fi folosit

Joseph

angajase ca servitoare o fată foarte tânără, Agnes, înainte de sosirea ei, ceea ce o amuzase pe Grace, dat fiind că asta fusese ea însăsi cu numai câteva zile

înainte

nu mai trebuie să munceşti, Gracie, îi spusese el, vei citi cărţi şi te vei ocupa de broderiile tale, Agnes va avea grijă de casă, eu şi cu ajutoarele de la fermă ne vom descurca cu restul

nu uita că eşti Regina Cleopatra, Doamna Nilului

dacă spui tu, răspunsese ea, amuzată, nu a văzut nicio urmă din curăţenia făcută de Agnes şi i s-a plâns lui Joseph, căruia nu părea să-i pese, el a recunoscut că nu observa nici mizeria, nici dezordinea

nu mi-aş fi dat seama, a răspuns Grace, iar el a luat- o în sensul propriu, Joseph fiind o persoană care se exprima simplu, fără subînţelesuri

s-a jucat de-a stăpâna moşiei în Camera Lungă, a început să brodeze o tapiserie a exteriorului casei cum fusese aceasta în 1806, recent refăcută de strămoşul lui Joseph, Linnaeus Rydendale

luând drept model o pictură a acesteia din hol

avea să fie un cadou pentru soţul ei

scutura clopoţelul de serviciu ori de câte ori dorea ceva de la Agnes, o copilă apatică, lipsită de farmec sau isteţime, gheboşată, cu unghiile murdare, cu şorţul necălcat, cu părul neîngrijit sub boneta albă, abia uitându-se la

stăpâna ei

Grace a dojenit-o pe Agnes pentru înfăţişarea ei, a trimis-o înapoi la bucătărie pentru a-şi spăla unghiile şi a-şi aranja părul

a cerut un ceainic cu ceai, fă-l tare şi fierbinte, acesta s-a dovedit călduţ si slab

Grace i-a tras o papară zdravănă, îţi cer să-ţi îndeplineşti îndatoririle la cele mai înalte standarde, a spus ea pe un ton poruncitor, iar acum adu-mi un ceainic cu ceai exact asa cum ti l-am cerut

Grace adoptase tonul şi vocabularul oricărui membru de familie sau invitat al Hindmarsh-ilor

din privirea pe care i-a aruncat-o fata când a luat ceainicul, Grace s-a gândit, îngrijorată, că ar putea să-l toarne peste noua ei stăpână

asta nu prea semăna cu ploconeala fetei în preajma lui Joseph

da, domnule Rydendale, nu, domnule Rydendale, daţi-mi voie să vă ling picioarele, domnule Rydendale, făcând reverenţe ridicole atunci când intra el în încăpere

pentru Grace a devenit foarte clar că această zdreanţă de fată şleampătă, lipsită de minte, igienă şi pricepere, nu avea să asculte niciodată poruncile

unei metise, unei negrese, fie ea şi Regina Nilului învăpăiat

Grace i-a cerut lui Joseph să o dea afară pe Agnes, îi suportase suficient insolenţa şi incompetenţa

va face singură treburile casnice şi s-ar putea chiar să-i placă, din moment ce muncea

pentru ea, ceea ce a şi făcut, şi cât de mândră s-a simţit atunci când a curăţat aşa cum se cuvine toată grăsimea înnegrită de pe plita de gătit

cât de mândră s-a simţit când s-a aşezat în patru labe şi a curăţat lespezile de pe jos până ce acestea au strălucit ca o gheaţă neagră şi a lustruit podelele din lemn de la etaj până când acestea au oglindit lumina zilei

la fel a procedat şi cu numeroasele ferestre, care erau atât de murdare, încât curtea şi hambarele din faţă şi câmpurile în pantă din spate nici nu se mai vedeau din spatele unei pelicule slinoase de funingine

s-a pus pe lucru cu săpun, apă şi oţet, lăsând geamurile atât de curate, încât nici nu se mai vedeau

l-a chemat pe Joseph să vadă roadele strădaniilor sale şi chiar şi el, care pretindea că nu observa murdăria, a lăudat-o pentru cât de împrospătată arăta casa

nu suficient de împrospătată, Joseph, îţi sugerez să o remobilăm în aşteptarea copiilor noştri, cea mai mare parte a mobilei se va sfărâma în bucăţi de îndată ce un copil va sări pe ea şi n-ar strica nici o mână de vopsea, haide să chemăm un meşter din sat ca să înveselim locul

când el a început să protesteze, ea a spus, ştii că un ordin e un ordin, soldat Rydendale

Joseph adora când ea îl tachina

noul a luat locul vechiului, o vitrină cu porţelanuri, dulap şi şifonier din stejar, covoare art deco, s-a dus cu el la cumpărături

în Berwick, l-a dotat cu costume şi pantofi noi, a cumpărat zeci de metri de material pentru propriile ei haine, a trecut chiar şi pe la Gillingham & Sons ca să se afişeze cu el în faţa lui Mabel şi Beatrice, s-a lăudat cu ferma pe care o deţinea în prezent

au pus discuri cu Armstrong—, Gershwin—, Fats Waller— şi Jelly Roii Morton— la noul gramofon şi au dansat pe muzica lor

în nopţile fierbinţi de vară, deschideau geamurile şi mutau petrecerea afară, vegheată doar de câini, satul era la trei kilometri de partea opusă a dealului, amândoi îşi mişcau capul, picioarele şi mâinile în ritmurile energice ale noii muzici americane

pe care ea a ajuns să o iubească

sau citeau şi stăteau de vorbă pe canapeaua Davenport, o altă achiziţie preţioasă, în faţa unui foc straşnic din buşteni, capul lui Grace odihnindu-se în poala lui Joseph pe când el îi desfăcea părul, astfel încât buclele sale spiralate să zvâcnească din strânsoarealor

bucle pe care îi plăcea să le răsucească în jurul mâinilor lui masive de fermier

ei nu-i venea să creadă cât de mult îi iubea el părul gros şi aspru

de care până atunci se jenase

pentru Grace, cea mai importantă achiziţie fusese o saltea tare din bumbac pentru patul cu baldachin din dormitorul principal, care o înlocuise pe cea ponositǎ, plină de cocoloaşe, îmbibatǎ de tot felul de secreţii

îi fusese imposibil să petreacă fie şi o noapte odihnitoare pe ea, mai ales când el i-a spus că

acela fusese patul părinţilor săi şi al părinţilor părinţilor săi

îi fusese greu să doarmă pe atâta istorie

voia să scoată totul de acolo, inclusiv vechiul dulap din bibliotecă înţesat cu registre străvechi; Joseph se opusese, acolo erau contracte şi înregistrări importante, le va pune el în ordine într-o zi, şi a pus un lacăt la dulap

el cumpărase un birou şi o dată pe săptămână se aşeza acolo pentru a face socotelile, mulţumit când veniturile depăşeau cheltuielile, hotărât să păstreze ferma pe profit, cu un ochi la extinderea spre câmpurile învecinate

nopţile

făceau dragoste, ţinând lampa de gaz la lumină scăzută

ea era expediţia lui în Africa, spunea el, el era doctorul Livingstone care naviga pe râu în jos, în Africa, pentru a o descoperi pe ea la izvoarele Nilului

în Abisinia, îl corecta ea

cum spui tu, Gracie

după ce a adus-o acolo, ea a strigat

dintr-un loc din interiorul ei pe care nu-l înţelegea nici ea

el îşi dorea cel puţin zece fii puternici care să lucreze la fermă, cel mai mare dintre ei urmând s-o moştenească

Grace s-ar fi mulţumit cu cinci, nefiind sigură că voia să petreacă atât de mulţi ani

umflată de sarcină
trei băieţi pentru Joseph, două fete pentru ea

primii doi care s-au anunţat au dispărut în cheaguri de sânge
apoi a fost un băiat, care a început să se răcească la câteva ore după ce moaşa i l-a aşezat în braţe
până când, încet, a devenit rece ca gheaţa

incapabili să vorbească despre asta
în patul conjugal s-a creat o prăpastie
dormeau acum spate în spate

Grace abia dacă putea să se spele, să mănânce puţin mai mult decât pâinea şi ciorba cu care o hrănea Joseph, ca pe un copil bolnăvicios
mănâncă tot, Gracie, mănâncă tot

apoi a venit Lily
care s-a născut perfect sănătoasă şi era încântătoare a împlinit o lună, apoi două, apoi trei
toată lumea spunea că era bebeluşul cel mai frumos când Grace a ieşit cu ea îmbrăcată cu bonetele, rochiţele, pulovărele şi botoşeii pe care doamnele din sat le tricotaseră pentru ea şi care urcau dealul pe jos sau în căruţe pentru a-i împărtăşi bucuria după suferinţele cumplite pe care le îndurase

orice vechi resentimente sau suspiciuni în privinţa străinei cu pielea închisă la culoare dispăruseră demult

acum ea era Grace, Grace a lor, soţia lui Joseph

şi Lily era tot a lor

patru luni, cinci luni, şase

Lily cu ochii misterioşi, ca nişte abisuri, la ce te gândeşti tu, Lily? se întreba Grace când se priveau una pe cealaltă, hipnotizate

va fi o adevărată frumuseţe etiopiana

abisiniană, Joseph, îl contrazise Grace

în prezent i se spune Etiopia, Grace

şapte luni, opt luni, nouă luni

laptele ei hrănitor îi sătura copilul, după ce mânca, Lily dormea piezişe pe pieptul ei, uşoară şi caldă, uneori fluiera când expira aerul, cu faţa apăsată într-o parte, cu buzele minuscule şi încreţite

Grace îşi amintea foarte bine de propria ei Ma în acest moment, de sentimentul de a fi iubită profund, în întregime

de a fi cea mai importantă persoană din viaţa mamei sale

de a fi în absolută siguranţă

zece luni, unsprezece, douăsprezece luni şi un an

un an şi două luni şi patru zile

Grace s-a trezit devreme, ca de obicei, dornică să înceapă o nouă zi cu fiica ei, încântată că

Lily avusese nevoie de o singură hrănire în acea noapte, moaşa le spusese că asta

însemna că se puteau aştepta la mai multe nopţi de somn neîntrerupte

s-a ridicat şi s-a dus la pătuţul lui Lily de lângă marginea patului conjugal

a întins braţele ca să-şi ridice micuţa, dar Lily era rigidă, rece, nu se mişca, nici când Grace a bătut-o pe obraz, nici când i-a pus palma pe frunte

îi ţinuse mâinile

îi cuprinsese degetele de la picioare

o legănase.

5

Joseph nu i-a dat timp lui Grace, nu voia să înceteze să încerce să aibă alt copil, trebuia să existe un moştenitor, spunea el, era de datoria lui să lase ferma generaţiei următoare

era în familia sa de aproape o sută douăzeci de ani

în acest moment

abia atunci şi-a dat ea seama cât de profund era el de ataşat de proprietate, poate chiar mai mult decât de ea, se vedea pe sine ca fiind cel care trebuia să aibă grijă de ea, şi-ar fi considerat viaţa ratată dacă nu ar fi avut un copil căruia să i-o lase

trebuia să-si onoreze strămoşii

Joseph era ca o vijelie pe lângă casă, dărâma lucrurile, striga la câini, înjura ajutoarele de la fermă, serile bea prea multă bere

când erau în comuniune sexuală, o pătrundea ca o maşinărie, nu cu mângâierile de altădată

singura lui ambiţie era să o polenizeze cu necruţare

ea îndura împunsăturile nemiloase, privea în sus, la lampa care atârna din tavan, cât de încântaţi fuseseră când instalaseră electricitatea în casă

era de datoria ei să ofere urmaşi puternici, pentru el, pentru pământ, pentru moştenirea sa, înţelesese acest lucru şi până în prezent eşuase

oare s-ar fi descotorosit de ea pentru că nu îşi îndeplinise datoria? să devină iarăşi o servitoare bună la toate? să fie înlocuită de o altă soţie care putea să-şi îndeplinească obligaţiile?

îl suporta în timp ce salteaua sălta pe rama din lemn a patului, care scârţâia pe podeaua din lemn de sub covor

seara se aşezau la distantă unul de celălalt în , ,

Camera Lungă, ceasul bunicului se auzea ticăind

Joseph citea eventual un ziar despre agricultură sau Naţional Geographic, pe care îl comanda în fiecare lună

(cât de mult îi plăcea soţului ei să găsească un pretext pentru a-i privi sânii nativi expuşi la vedere!]

ea citea Woman's Weekly sau romane de Dickens, Austen, surorile Bronte sau orice altceva găsea prin birou care să-i ofere o ocupaţie

ca să-i abată gândul de la asta, de la el, de Ia ea însăsi

,

de la un trup care dădea naştere morţii

când el se ducea sus, la culcare, ea mai zăbovea jos, de îndată ce intra în dormitor, el se trezea şi totul o lua de la capăt

Grace a mai născut un copil

atunci când ea a refuzat să-i dea un nume, Joseph a botezat-o Harriet, după bunica lui, a spus el, care a trăit până la o vârstă înaintată, nu a fost bolnavă nici măcar o zi si a murit în somn

asta va supravieţui, Gracie, o simt, este o luptătoare, nu contează că e fată

nu-i păsa de demonul care aproape o omorâse în cele peste trei zile de travaliu, după care îşi făcuse supărată loc cu umerii să iasă afară din trupul ei bătucit, drept în mâinile moaşei

care şi-a agitat pumnii, şi-a schimonosit chipul lipicios şi a zbierat din plămânii puternici de se zguduia casa când a fost pălmuită

Grace a avut nevoie de morfină şi de cusături, la început prea slăbită, iar mai târziu prea puţin dispusă să o legene pe cea mai recent sosită dintr-un lung şir de copii condamnaţi

a refuzat să o alăpteze

Joseph a refuzat să-i vorbească

Lily fusese un copil atât de delicat, de liniştit, pe când prezenţa plină de furie, batjocoritoare a lui Harriet umplea casa fără

nicio clipă de răgaz

era un demon care urla toată noaptea, hotărâtă să distrugă viaţa mamei sale din pătuţul din camera de lângă dormitorul lor, unde era găzduită doica

mai târziu, acolo s-a mutat Flossie, o bonă din Berwick

Grace a petrecut luni întregi abia reuşind să vorbească sau să se dea jos din pat, abia reuşind să se spele sau să-şi spele dinţii, cu părul încâlcit, cu pielea palidă şi lipsită de strălucire, abia târându-se în cămaşă de noapte, se uita în altă parte când îi era adus demonul, se simţea fizic bolnavă ori de câte ori se gândea la el

visa să-şi taie venele pentru a scăpa de durere, în felul în care îl văzuse pe Joseph făcând acest lucru cu animalele de la fermă

a examinat cuţitele din bucătărie pentru a decide care dintre ele se va achita cel mai eficient şi rapid de această sarcină

în toiul unei nopţi l-a ţinut pe fiecare în sus, la lumină, a fost prinsă de Joseph, care i-a luat cuţitul

să nu care cumva să îndrăzneşti, Grace Rydendale, să nu care cumva să îndrăzneşti

*

s-a gândit să iasă din casă, să o ia pe câmpurile din spatele casei şi să intre în lac până ce apa se va închide peste capul ei

Joseph a ameninţat-o cu azilul, te vor lega în lanţuri în pielea goală de un perete şi acolo vei rămâne, în propriile mizerii, pentru tot restul vieţii

nu-i păsa, era deja în iad, a început să doarmă în alt dormitor, acea parte a vieţii noastre a luat sfârşit, i-a spus lui

nu-ţi face griji, a răspuns el cu amărăciune, nu-mi făceam decât datoria, iar tu, acum, nu ţi-o îndeplineşti pe a ta

Grace şi-a amintit cum obişnuia el să o privească cu o iubire atât de intensă, încât nu putea decât să-i răspundă pe măsură, iar acum el refuza s-o mai facă, tot aşa cum ea refuza să atingă creatura pe care o născuse

când Joseph i-o împingea sub nas, ea îl dădea la o parte şi trecea pe lângă el

să nu îndrăzneşti să-i întorci spatele fiicei tale, eşti o femeie haină, Grace Rydendale

demonul era trimis să o ispitească cu speranţa maternităţii, a îndeplinirii menirii ei pe acest pământ, de a avea ceva care să fie pe deplin al ei, doar ca să i-l răpească din nou

Grace şi-a amintit de suferinţa pe care o simţise când rămăsese o fetiţă singură pe lume

îi era dor de Ma a ei, care ar fi ştiut ce să facă, ar fi ţinut-o în braţe, ar fi legănat-o şi i-ar fi spus: poţi să faci asta, Gracie, poţi să treci prin asta, vom trece prin asta împreună

a trecut un an Harriet a crescut puternică şi voinică

au trecut doi ani Harriet a început să se târas- că/să meargă/să se caţere

au trecut treizeci de luni Harriet vorbea fără oprire

*

pentru prima oară de la naşterea copilului, Grace s-a trezit într-o dimineaţă şi nu s-a mai simţit plină de teamă, norii de afară erau de un minunat cenuşiu- deschis pe un cer albastru strălucitor

nu privise cerul de foarte mult timp, sau orice altceva, nu simţise decât greutatea interioară care o copleşea

nici pe Joseph nu-l privise, nu aşa cum se cuvenea, pe omul care făcuse din ea Regina Nilului, trebuie să fi fost afară, mulgând vacile

s-a ridicat şi s-a îmbăiat, a încercat să-şi pieptene părul încâlcit, a trebuit să-l despartă mai întâi cu degetele

s-a îmbrăcat cu haine potrivite în loc să rămână în cămaşa de noapte

Grace a intrat în bucătărie

Harriet fusese aşezată acolo si mânca un ou fiert cu fâşii de pâine prăjită la micul dejun, pregătit de Flossie, care ceva mai devreme o dusese să-şi aleagă singură un ou de la găini, era ritualul lor de dimineaţă

Grace aştepta, de obicei, până când ieşeau ele din bucătărie pentru a-şi lua micul dejun, îşi petrecea tot timpul evitând copilul, era specialistă în aşa ceva, era atentă dacă copilul se afla în casă sau afară şi se asigura că drumurile li se intersectau cât mai rar cu putinţă

ignora privirile dezaprobatoare ale lui Flossie când făcea asta

Harriet şi Flossie erau reduse la tăcere de prezenţa ei, Harriet o privea ca şi cum ar fi

fost o persoană necunoscută

probabil că aşa şi era – cu părul pieptănat şi strâns deasupra capului în loc de părul încâlcit şi în dezordine cu care era fiica ei obişnuită, şi purta o rochie albă cu flori galbene în locul capotului spălăcit

Grace a privit-o pe Harriet de parcă o vedea pentru prima oară, era atât de rotofeie şi de sănătoasă, cu obrajii netezi şi strălucitori

avea părul strâns într-o singură coadă împletită care-i cădea pe spate, ochii aproape aurii, poate cu puţin verde, erau sclipitori, curioşi, îi zâmbeau

de parcă ar fi spus: bună, Ma, acum îţi place de mine?

Flossie, păr cărunt, dolofană, adusă de spate, purta o fustă lungă până la pământ, demodată, din alt secol, era mamă şi bunică a mai multor copii şi nepoţi, scotea sunete de încurajare în timp ce asculta flecăreala de neînţeles a Harrietei

care a reînceput, odată ce copilul s-a obişnuit cu Grace

scufunda fâşiile de pâine în gălbenuşul lichid, galben şi încerca să mănânce fără să-l lase să i se scurgă pe bărbie

când se întâmpla acest lucru, Flossie o ştergea cu o cârpă

păreau să se simtă atât de bine împreună

atât de confortabil, atât de apropiate

prea apropiate

Grace

şi-a făcut o ceaşcă de ceai, s-a aşezat din nou, de data asta mai aproape de Harriet,

continuă, a spus ea când Harriet s-a oprit să o privească din nou

as dori să-i fac lui Harriet un tort de ziua ei de -r

naştere, Flossie, şi trebuie să-i spui Hattie de acum în loc de Harriet, am decis că Hattie i se potriveşte mai bine

Flossie a făcut un efort să încuviinţeze din cap, nu tocmai ostil

Grace i-a făcut semn lui Hattie să vină la ea, vino şi stai în poala lui Ma, iubire, Hattie a privit-o pe Flossie ca să-i ceară ajutor, ceea ce a durut-o

du-te şi stai cu Mami ta, a îndemnat-o Flossie pe Hattie, mormăind suficient de tare pentru ca Grace să audă: era şi timpul

ceva mai târziu, Grace a ieşit cu Hattie afară, să se aşeze pe banca din curte, la soare, a cuibărit-o în poala ei, i-a citit poveşti din Cartea cu poveşti

când a terminat, Hattie dormea ghemuită în poala ei

Grace a ridicat privirea şi a văzut că Flossie îl adusese pe Joseph, care stătea acolo, în curte, lângă poarta care ducea la câmpurile din faţă

cu mânecile suflecate, pantalonii băgaţi în cizmele pline de noroi, sprijinit de un hârleţ

privind

de parcă s-ar fi aflat din nou în deşertul egiptean asistând la un miraj.

6

Totul s-a schimbat, Ma, în clipa în care eu şi

Hattie a mea ne-am regăsit, a fost ca şi cum aş fi ieşit din întuneric la lumină, iar acum puteam să o iubesc aşa cum ar fi trebuit

mi-aş dori să mă fi văzut cum o răsfăţăm, Ma, cum o lăsam să facă tot ce voia pentru că nu puteam spune nu la nimic din ce-şi dorea, până a intervenit joseph şi a spus că o distrugeam

mi-aş dori să fi văzut cât se adorau Joseph şi Hattie, cum el nu-i făcea nicio concesie pentru că era fată, cum ea îl urma peste tot, imitând tot ce făcea

mi-aş dori să o fi văzut pe Hattie crescând puternică, vânjoasă şi înaltă, Ma, să o fi văzut cum învăţa să are, să semene, să treiere, să care baloţi de fân cu tractorul din câmp la hambare

mi-aş dori să fi fost în preajma ei şi să fii bunica ei, să-i spui cum era când creşteai tu mare şi să-i povesteşti despre mine de când eram prea mică pentru a-mi aminti

mi-aş dori să nu fi murit atât de tânără, Ma, să fi văzut cât de bine am fost îngrijită la cămin, cum am învăţat să merg în pantofi, aveam apă curată şi mâncare proaspătă şi am învăţat o mulţime de lucruri

mi-aş dori să mă fi văzut alergând pe pajiştile de lângă cămin, Ma, exact aşa cum îţi imaginaseşi tu, şi presând flori în cartea mea cu flori şi scriind poezioare despre ele

mi-aş dori să mă fi învăţat să citesc şi să scriu, Ma, să ştii că am fost la scoală, asa cum îti doreai atât de mult, ţi-ar fi plăcut să citeşti cărţi, Ma, mai ales romanele celebre ale domnului Charles Dickens

mi-as dori să fi văzut cum am învătat să am o tinută frumoasă şi maniere politicoase, Ma, nu eram o molâie, aşa cum nu erai nici tu, puteam să iau atitudine când eram nevoită

mi-aş dori să fi văzut cât uram să fiu servitoare, Ma, cum detestam fiecare minut, până când am avut propria mea casă şi apoi mi-a făcut o enormă bucurie să păstrez casa curată şi plăcută

mi-aş dori să fi văzut cât de mult mă iubea Joseph după ce îmi revenisem, cum am decis împreună că nu vor mai fi alte sarcini si el folosea în schimb metoda retragerii

mi-aş dori să-l fi cunoscut pe Joseph, Ma, omul meu, care mi-a fost alături tot restul vieţii, el a fost refugiul meu şi tovarăşul meu şi cel mai bun tată pentru fetiţa noastră

mi-aş dori să fi văzut cum Hattie nu lăsa pe nimeni să-i distrugă personalitatea, Ma, cum le poruncea muncitorilor, cum râdeam, Joseph şi cu mine, atunci când încerca să ne dea ordine si nouă

mi-aş dori să fi văzut cum am învăţat să ajut la munca de la fermă

să umplu gheţăria cu gheaţa pe care o scoteam iarna din lacul îngheţat

să culeg fructele din livadă, să fac conserve şi gemuri

să culeg şi să pun legumele în saramură, apoi să le depozitez în gheţărie

să hrănesc vacile, caprele, porcii, caii, puii, curcanii, raţele, păunii

să pun mieii fără mamă în cutii, în faţa focului din Camera Lungă

să scot din grajdul cailor atâta gunoi încât

să ne ţină o iarnă întreagă
să afum carnea şi slănina sărată cu untură de porc
să tund gardul viu, să fac garduri împletite, coşuri împletite, unt şi brânză
să plivesc buruienile, să pun îngrăşăminte, să îngrijesc albinele şi să fac cidru, bere şi bere cu ghimbir

mi-aş dori să-l fi cunoscut pe Slim, Ma, bărbatul american care s-a căsătorit cu Hattie, cât de uşuraţi am fost că a găsit pe cineva care ştiam că va avea grijă de ea după ce noi nu vom mai fi
mi-aş dori să-i fi cunoscut pe Sonny şi pe Ada Mae, Ma, stră-strănepoţii tăi, pe care eu i-am cunoscut doar pentru puţin timp
Joseph a fost atât de recunoscător că exista, în sfârşit, un băiat care să aibă grijă mai departe de ferma familiei.

— Rubaiat de Omar Khayyăm, traducere de Petru Dimofte (n. tr.).
— Cea mai celebră acţiune britanică din cadrul celui de-al Doilea Război al Burilor, desfăşurată în perioada octombrie 1899- mai 1900. Asediul s-a încheiat cu victoria decisivă a britanicilor (n. red.}.
— în engleză, cele două pronunţii – *Nile* („Nil”} şi *night* („noapte”} – pot fi confundate dacă interlocutorul vorbeşte repede sau dacă receptarea lor este bruiată de, în contextul acţiunii romanului, zgomotul străzii (n. tr.}.
— Primul Război Mondial (1914-1918} (n. tr.}.

— Louis Daniel Armstrong (1901-1971), trompetist, unul dintre cei mai influenţi artişti din istoria jazzului, lider de trupă şi cântăreţ american (n. red.).
— George Gershwin (1898-1937), compozitor american, a combinat muzica clasică şi jazzul într-un stil propriu unic (n. red.).

— Fats Waller (1904-1943), pianist, compozitor, cântăreţ şi animator de comedie american (n. red.).

— Jelly Roii Morton (Ferdinand Joseph LaMothe, 1890-1941), muzician şi compozitor american, unul dintre pionierii cântăreţilor ragtime (n. red.).

Capitolul V

PETRECEREA

1

Roland

este primul care îi trimite trei bezele Ammei atunci când aceasta îşi face grande *entrée*— la petrecerea de după piesa Ultima Amazoană din Dahomey din holul teatrului

un crescendo de voci care stau de vorbă si de clinchet de pahare de prosecco

care s-a domolit

urmat de aplauze furtunoase

si de

bravo! Amma, bravo!

ea arată pur şi simplu spectaculos în rochia petrecută peste mijloc care îi scoate în evidenţă braţele tonifiate, talia minusculă şi şoldurile ample care i s-au format în ultimii câţiva ani

cu toate că i s-a năzărit să strice efectul purtând adidaşi argintii

o adolescentă veşnic rebelă în sufletul ei – sau mai

degrabă au coeur

piesa a fost pur şi simplu minunată, mi-nu-na-tă, declară Roland cu efuziune

iar asta este tot ce vrea ea să audă

iar asta este tot ce vrea el să audă

iar asta este tot ce vrea toată lumea să audă

o recenzie de cinci stele a fost deja încărcată online de unul dintre criticii de

obicei câinoşi şi fioroşi, care a fost neobişnuit de efuziv: uimitor, emoţionant, controversat, original

pe bună dreptate, producţia merită într-adevăr cea mai mare laudă, fiind departe de propaganda politică de fanfaronadă din cariera teatrală timpurie a Ammei

deşi este mama singurului său copil, scriitorul, regizorul şi preţuitul, preţuitul ei prieten ar fi putut so facă cunoscută în cercurile importante cu mult timp în urmă, dacă ea i-ar fi urmat sfatul şi ar fi regizat câteva piese de Shakespeare, tragedii greceşti şi ale altor clasici multi-culti, în loc să scrie piese despre femei de culoare care nu vor avea niciodată priză la public pur şi simplu pentru că majoritatea majorităţii priveşte majoritatea Négresses ca fiind diferită de ea însăşi, ca o întruchipare a Alterităţii

Roland a decis cu mult timp în urmă să se alinieze la Établissement—, motiv pentru care este un învingător şi reprezintă un nume în domeniu

în clasele educate

acolo unde contează

Amma, pe de altă parte, a aşteptat trei decenii înainte de a i se permite accesul pe uşa din faţă

deşi nu s-ar putea spune că a bătut insistent în zidurile castelului în tot acest timp

adevărul este că amica şi-a petrecut o mare parte din cariera timpurie aruncând cu pietre în acesta

el se face nevăzut, lăsând-o pe Amma în seama lesbienelor radicale care încă mai roiesc în jurul ei ca nişte fane îmbătrânite, care dau năvală pentru a o felicita

el este şocat să o vadă pe una dintre ele purtând o salopetă din denim

să fi revenit Salopetara?

chiar în timp ce reflecta asupra relaţiei dintre sexualitate şi vestimentaţie, este încolţit de „Preşedintele Mao Sylvester", cu care este în relaţii cordiale

în cel mai bun caz

se ştiu de când le-a făcut cunoştinţă Amma, pe vremuri, la o petrecere organizată în somptuoasa ei locuinţă din King’s Cross

când erau amândoi tineri şi frumoşi şi îşi petreceau weekendurile consumând poppers şi ecstasy în pielea goală, purtând doar nişte pantaloni scurţi din piele şi cizme de cowboy pe când dansau pierduţi sub stroboscoape pe ritmurile antrenante ale muzicii disco de la Heaven, înainte de a dispărea în cotloanele mai întunecate ale cramei pentru a-şi satisface poftele incorigibile

chiar si între ei

cu toate că o singură dată fusese de ajuns, pentru că atunci când Sylvester striga Ia-o şi pe asta, Maggie T! când era pe punctul de a ejacula, îţi cam tăia cheful

Roland era unul dintre norocoşii hedonisti care îi supravieţuiseră lui El Diablo, care se apucase să omoare atât de multi dintre ei

atâtea morţi întinau orice sentiment de nostalgie, din păcate, când îţi aminteai de

trecut însemna totodată
să-ti amînteşti de
cei care muriseră

şi Sylvester, bătrânul morocănos, este un supravieţuitor
recunoaşte cu ţâfnă că piesa este cea mai bună lucrare a Ammei de până acum, este atât de păcat că ea s-a coalizat cu ei, cu ei, şi arată furios cu degetul
Costumele Plictisitoare, cum le numeşte el, care stau aliniate pe marginea locului în care se desfăşoară petrecerea, reprezentanţii multinaţionalelor care consolidează resursele financiare ale teatrului prin sponsorizări, care stau deoparte, zâmbind cu stângăcie, dorind cu disperare să ia parte la distracţia actoraşilor
Sylvester spune că şi-au vândut principiile studenţeşti de stânga, dacă le-au avut vreodată, în clipa în care au părăsit universitatea şi au acceptat un salariu de începător mult prea mare pentru o slujbă corporatistă, chestionabilă moral, care le oferea perspective de carieră lucrative şi bonusuri anuale umflate, care i-a transformat în scurt timp în conservatori putred de bogaţi care urăsc structurile de asistenţă socială, la care nu contribuie în mod activ, sustrăgându-se de la plata impozitelor şi practicând evaziunea fiscală, în timp ce dispreţuiesc cu ipocrizie proletariatul, care ar fi un flagel al societăţii, care ar stoarce statul de bani, când, de fapt, ei sunt cei mai mari paraziţi ai societăţii, lipsiţi de orice simţ al

responsabilităţii faţă de comunitate cu excepţia unei foarte egocentrice, deductibile fiscal forme de caritate în vogă pe care le place să o numească filantropie!

Roland se minunează că Sylvester a reuşit să dea o lovitură culturii capitaliste corporatiste şi conservatorilor aproape imediat după ce le dăduse bună ziua

s-ar putea chiar să fie un record

acum este rândul său

Ultima Amazoană din Dahomey este un tour de force, spune el, deşi eu nu voi folosi niciodată un astfel de clişeu, înţelegeţi, atunci când voi vorbi mâine despre asta la Channel 4 News şi la Front Row de la
BBC, dându-se mare pentru că Sylvester nu recunoscuse niciodată succesul remarcabil din cariera lui Roland

probabil că nu citise nici măcar una dintre cărţile sale şi nu-i spusese niciodată că-l văzuse la televizor, deşi oamenii îi spun adesea lui Roland că l-au văzut la TV chiar zilele trecute

este o evitare voită din partea lui Sylvester

si foarte subminatoare

*

piesa este într-adevăr inovatoare, continuă Roland, în ciuda faptului că Sylvester pare mai interesat să prindă un prosecco gratuit în cupe elegante servit de chelneri şi dându-l pe gât dintr-o sorbitură înainte de a trage din nou aer în piept

Amma, spune Roland, ar fi putut să omagieze amazoanele originale, care au fost

duşmanii de moarte ai grecilor antici, potrivit mitologiei, şi cu care au fost comparate amazoanele din Benin, adică Dahomey, de către aventurierii din Occident care au călătorit în Africa şi care au scris timp de o sută cincizeci de ani despre ferocitatea lor neînfricată

poate că piesa ar fi putut utiliza chiar mai multe dispozitive tehnico-dramatice în producţia sa, cum ar fi holograme ale amazoanelor originale din mitologia greacă planând ca nişte spectre periferice, contrapunctând acţiunea principală, adăugând astfel ipotezei mai multă relevanţă clasică? şi cu toate că mitul conform căruia adevăratele amazoane îsi tăiau sânii pentru a lupta mai bine cu grecii cu străvechiul arc cu săgeţi nu poate fi dovedit, ştim că în regiune au existat astfel de femei războinice datorită testelor ADN de dată recentă şi a altor tipuri de analize bio- arheologice ale gorganelor sciţilor nomazi (movile
funerare, pentru necunoscători), care au dezvăluit prezenţa istorică a călăreţelor războinice care trăiau în triburi mici, de la Marea Neagră şi până în Mongolia, deşi niciuna nu avea sânii amputaţi

în plus, potrivit lui Herodot, amazoanele mitice culegeau plante halucinogene, le aruncau în focul în aer liber, inhalau fumul şi se drogau zdravăn, aşa că vă daţi seama cum a ratat aici Amma o şmecherie, prin faptul că nu s-a jucat puţin cu materialul din sursa originală? cât despre imaginile estompate proiectate pe scenă, care o făceau să pară

plină de mii de amazoane din Benin moarte care şarjau înspre audienţă fluturând armele şi scoţând strigăte de război

erau înspăimântător de realiste şi, fără îndoială, un coup de théâtre

Roland a făcut o pauză, s-a documentat înainte de spectacol, aşa încât poate să ţină predici despre acesta post-spectacol

înainte să-şi poată încheia expunerea amănunţită, Sylvester îi pune o mână pe braţ şi spune: nu sunt unul dintre studenţii tăi impresionaţi, Roland, şi a plecat tiptil, paharul său gol deschizând drumul spre ospătarii care, instruiţi probabil de şeful de sală, au început să ocolească locul în care se aflau ei

Roland este tentat să strige după Sylvester că ar trebui să fie al naibii de recunoscător că el, profesorul Roland Quartey, s-a deranjat să-i ofere acele observaţii cu titlu gratuit, pentru că, ia ghici, cine este plătit cu 10 000 de dolari pentru a susţine un seminar de o oră în universităţile americane, ceea ce este probabil mai mult decât câştigi tu în doi ani cu compania ta de teatru demodată şi insignifiantă în proporţie de 97%, de care a auzit numai 1% din marele public

deci îţi poţi păstra conştiinţa socială, Tovarăşe, pentru că el, Roland, are o carte mult mai importantă în mânecă si aceasta se cheamă

CAPITAL CULTURAL !!!!

Roland este însă mult prea complex pentru a provoca o asemenea scenă, priveşte în jur, volumul discuţiilor şi însufleţirea din încăpere

cresc pe măsură ce prosecco-ul relaxează cabotinismul interior al tuturor participanţilor

din dreapta scenei, din bucătărie, îşi fac intrarea canape-urile, ţinute în sus pe tăvi aurite de tineri apetisanţi care intră în şir indian, ca într-un cor buf

în partea opusă a încăperii o observă pe Shirley, încă îmbrăcată â la Institutul pentru Femei din – cu aproximaţie – anul 1984 (draga de ea]

şi Dominique este aici, nu a mai văzut-o de o veşnicie, este încă minunat de sexy, în stilul lesbi- biciclist, chiar şi la cei cincizeci de ani ai săi, fiind şi ea asaltată de un grup de fane cărora li se scurg ochii după ea (plus ţa change]—

Kenny îi dă târcoale imposibilului de frumos şi probabil o bunătate de nigerian, bărbatul de la uşă care asigură paza, care pare să savureze atenţia care i se oferă

Roland preferă carnea albă, lui Kenny îi place carnea neagră, este atât de simplu

sunt destul de independenţi în timpul săptămânii, în weekenduri trec pe la pieţele fermierilor, fac schimb de noutăţi cu prietenii, uneori se duc la ţară

de câteva ori pe an pleacă în weekenduri prelungite în oraşele preferate: Barcelona, Paris, Roma, Amsterdam, Copenhaga, Oslo, Vilnius, Budapesta, Ljubljana

verile şi le petrec în Gambia sau Florida

„discreţie, nu decepţie” este deviza relaţiei lor de douăzeci şi patru de ani, altfel, fiecare este liber să facă ce doreşte

lucru de care profită amândoi atunci când le

dau ghes pornirile, atât timp cât nu aduc pe nimeni în sanctuarul lor

acasa

Roland se îndreaptă spre promenada cu vedere la Tamisa

cerul nopţii este presărat cu atâtea stele câte lasă să se vadă poluarea din oraş

la această oră târzie, râul arată ca o pată de ulei pulsând de vâscozitate

pe malul opus se întrevede conturul amestecului tipic de clădiri

pur şi simplu adoră Londra, şi asta de mult timp, în cercurile tot mai rarefiate ale existentei sale oraşul îl

iubeşte la rândul său

cât despre dispreţul îndreptat în prezent asupra aşa-numitei „elite metropolitane”, el a muncit al naibii de greu pentru a atinge culmea profesiei sale şi este exasperant că expresia este acum vehiculată de o afluenţă de politicieni şi demagogi de dreapta ca fiind una dintre tarele societăţii, care îi acuză în mod absurd pe 48% dintre alegătorii britanici care au votat să rămână în UE că ar reprezenta o astfel de tară

pe când Brexiteers sunt descrişi cu precădere ca nişte oameni obişnuiţi, care muncesc din greu, ca şi cum toti ceilalţi nu ar fi la fel

Roland fusese foarte dispus să se apere la BBC, într- o dezbatere despre UE, cu un susţinător al Brexit care îl acuzase că era un „elitist metropolitan onanist”

la care Roland ripostase că familia lui, abia

sosită din Gambia, nu rezistase nici şase luni în minunata Anglie provincială pentru că fusese izgonită din sat de rasiştii înverşunaţi ai anilor şaizeci

cu alte cuvinte, i-a spus el acuzatorului său, există un motiv pentru care oamenii de culoare (Roland evită de obicei în public, pe cât posibil, descriptorul „negri" – este atât de primitiv) au ajuns în metropole, iar acesta este că voi nu ne-aţi vrut cu niciun chip în preajma câmpurilor voastre verzi şi a demoazelelor voastre cu obraji trandafirii

şi nu se jenează nici să facă parte din elită, adăugase Roland, de ce lui, Profesorului Roland Quartey, fiul educat de către stat al unor imigranţi africani din clasa muncitoare, i s-ar refuza dreptul să avanseze pe scara socială?

sau vreţi să spuneţi că oamenii de culoare ar trebui să lucreze doar pe linia de asamblare, la curăţarea toaletelor sau la măturatul străzilor?

publicul a aplaudat şi a ovaţionat

înainte ca interlocutorul său rămas fără cuvinte să poată gândi suficient de repede ca să contraatace, preşedintele a anunţat încheierea dezbaterii

Roland avusese ultimul cuvânt, ar fi trebuit să se simtă triumfător

numai că era enervat că trebuise să se angajeze într- o discuţie pe teme rasiale şi avea să fie privit, în urma unei dezbateri care devenise virală (bineînţeles că aceasta devenise), ca un purtător de cuvânt al diversităţii culturale

ceea ce în mod cert el nu era

un braţ i-a alunecat uşor în jurul taliei, dintr-o parte, este Yazz, care îşi face cunoscută prezenţa în cel mai agreabil mod cu putinţă, ceea ce este minunat, pentru că nu ştie niciodată dacă o să-l îmbrăţişeze sau o să-l ia la rost

Tată, spune ea, lipindu-se de el, un pic cherchelită, bănuieşte el, în ciuda declaraţiilor sale că este practic abstinentă

bună, draga mea, răspunde el, sărutând-o pe frunte

eram atât de îngrijorată că piesa va fi oribilă şi umilitoare pentru Mami, cu ea nu ştii niciodată, am mai trecut prin asta, aşa-i? a ieşit bine, nu-i aşa, Tată?

a reuşit, nu-i aşa, suntem mândri de ea?

da, nemaipomenit de mândri

ei i-ai spus asta? ştii că trebuie să-i spui

de mai multe ori, în timp ce o priveam în ochi ca să- şi dea seama că vorbeam sincer, este foarte dornică de aşa ceva în sinea ei, deşi noi doi ştim că succesul i se va urca la cap şi că va fi imposibil să ne mai înţelegem cu ea, Tată, imposibil

el o trage şi mai aproape de el

îi place teribil când ea îl lasă să o îmbrăţişeze simţindu-i căldura, care se îmblânzeşte în contact cu el

Yazz este motivul pentru care s-a îndreptat el, viaţa lui este împărţită în perioadele înainte de Yazz şi După Yazz

înainte de Yazz era un lector universitar care nu se remarca prin nimic, care învăţase

la o şcoală dură din Ipswich, îşi petrecuse adolescenţa învăţând destul de mult la şcoală pentru a scăpa de oraşul său natal, Portsmouth, iar în timpul liber îi lăsa gura apă după idolii săi

nostimul şi adorabilul Marc Bolan—, suprarealistul erei spaţiale David Bowie, şi minunat de frumosul solist al formaţiei Sweet, Brian Connolly

în această ordine a preferinţelor

când a ajuns la universitatea din Londra, s-a alăturat Societăţii Gay chiar din prima zi şi a recuperat timpul pierdut în cluburile de gay

reuşind, cu toate acestea, să absolve cu o diplomă de merit

a primit prima catedră după optsprezece luni de căutare, iar atunci când a obţinut-o, a descoperit că pur şi simplu nu putea să-şi sacrifice viaţa socială, atât de greu câştigată, în schimbul miilor de ore necesare pentru a sta singur şi a scrie blestematele de cărţi care l-ar fi transformat, dintr-un cadru academic anonim, într-o persoană publică respectată

cu Yazz pe cale să se nască, a făcut bilanţul, a decis că trebuia să fie o persoană mai importantă pentru copilul pe care decisese în cunoştinţă de cauză să-l aducă pe lume cu prietena sa Amma, care era perfectă pentru ocupaţia de mamă a copilului lor dat fiind că era inteligentă, creativă şi amuzantă

a fost profund emoţionat când ea l-a acceptat ca donator de spermă

după incursiunea lui la Le Wank Bank—, Amma a rămas repede însărcinată, până la naşterea lui Yazz deja începuse să scrie prima

lui carte, care îşi dorea să fie intelectuală, dar nu excesiv de academică, populară fără a fi populistă, scria despre ceea ce îl interesa: filozofie, arhitectură, muzică, sport, film, politică, internet, formarea societăţilor: trecute, prezente, futuriste

prima sa carte i-a creat o reputaţie, până la a treia, aceasta era deja consolidată

spre deosebire de Amma, cariera lui nu se bazase niciodată pe identităţile sale percepute, aşa cum era de aşteptat de la intelectualii negri (până şi sintagma „intelectual negru" deranjează)

el deplânge faptul că oamenii de culoare din Marea Britanie sunt încă definiţi de culoarea pielii, în absenţa altor opţiuni lucrative

şi nici nu se poate spune că este un gambian veritabil, dacă şi-a părăsit ţara la vârsta de doi ani

în orice caz, nici pielea sa neagră, nici homosexualitatea nu sunt rezultatul unor decizii politice conştiente, prima este determinată genetic, cea din urmă este o predispoziţie psihică şi psihologică

astfel vor şi rămâne, fără să devină nişte preocupări intelectuale sau activiste

ci mai degrabă nişte note de subsol

aranjamentul de la universitate îl menţine pe linia de plutire financiar între avansurile încasate pentru cărţi, nu-l deranjează să ţină seminarii ciudate studenţilor maturi, nu mai predă cursuri şi, din moment ce este celebru şi apare la TV, nici nu îl pot obliga s-o facă

ce dacă studenţii sunt dezamăgiţi, nu a creat el sistemul (el doar îl speculează,

baby!), are o regulă – nu răspunde la e-mailuri decât dacă acestea vin direct de la şefii lui, la care răspunde imediat şi cu multă cordialitate

chestia asta funcţionează foarte bine, pentru că toţi ceilalţi de la catedra lui au renunţat să-i mai ceară să
facă ceva

ştie că este detestat de „colegi", care practic mârâie la el când străbate Coridorul Cuţitelor Lungi—

puţin îi pasă

rareori este prezent acolo

când Roland a început să scrie prima parte dintre cele trei a magnum opus—, deja decisese că el nu avea să fie acceptat de L'Etablissement, ci avea să devină L'Etablissement

fraţii şi surorile lui puteau la fel de bine să vorbească şi singuri în numele lor

de ce trebuia el să poarte povara reprezentării lor, atunci când asta nu ar fi făcut decât să-l tragă înapoi?

oamenilor albi nu li se cere decât să se reprezinte pe ei înşişi, nu întreaga rasă albă

*

Yazz se desprinde din îmbrăţişarea sa liniştitoare, el o iubeşte mai mult decât pe oricine, chiar mai mult decât pe Kenny

din momentul în care i-a fost pusă în braţe după naştere, a fost topit după ea şi aşa a rămas, nu-şi poate controla iubirea pe care i-o poartă, deşi uneori poate fi aşa o pacoste, răutăcioasă chiar, când are ea chef

este îngrijorat că ea va pătrunde într-o lume

care o va sancţiona dacă nu joacă jocul şi nu câştigă după regulile sale

trebuie să devină pricepută în discursul diplomatic, însă ea are o fire diametral opusă

seamănă cu mama ei în această privinţă

partea aceasta a Londrei este atât de specială noaptea, nu-i aşa, Tată? spune ea aproape visător, Catedrala St Paul nu este gen, maiestuoasă?

fără îndoială, este maiestuoasă, draga mea, cred că este inima arhitecturală a capitalei care a dominat orizontul timp de sute de ani, până când zgârie-norii din oraş i-au contestat puternicul simbol al supremaţiei religioase, opunând acestuia prosperitatea economică

cu toate că, şi acesta este un lucru puţin cunoscut, clădirile zgârie-nori se datorează, de fapt, diverselor construcţii înalte anterioare, cum ar fi acelea din secolul al unsprezecelea din Egipt, casele turn renascentiste din Florenţa şi Bologna, construcţiile de acum cinci sute de ani din chirpici din Shibam, Yemen

vezi tu, Yazz, conceptul nu era deloc nou, ci era străvechea soluţie municipală aplicată la expansiunea populaţiei de la mijlocul secolului, care a dus la o urbanizare densă

Yazz se îndepărtează înainte ca el să fi terminat de vorbit, tocmai când începeau să poarte o conversaţie minunată

Yazz se îndreaptă spre un bărbat tatuat (sau este o femeie?) care stă singur(ă), fumând, privind spre râu

mi-a făcut plăcere să te văd, Tată, spune ea peste umăr, cu gândul în altă parte, tocmai

am zărit o cunoştinţă

voi trece în curând să vă vizitez, pe tine şi pe Kenny, promit

Yazz nu are habar de golul pe care îl simte acolo unde se cuibărise atât de iubitoare lângă el, aşa cum o făcea când era mică şi îl adora, nu voia să-i dea drumul nici atunci când trebuia să se ducă la culcare sau să plece acasă, ţinându-se de el, forţându-l să-i îndepărteze braţele mici şi osoase de pe el

un copilaş care îl iubea exact aşa cum era necondiţionat

majoritatea oamenilor îl consideră un om remarcabil, de ce nu şi ea, iubita şi singura lui copilă?

tot ce trebuie să spună este, şi, zău aşa, o singură dată nu ar trebui să fie prea dificil

te-ai descurcat bine, Tată.

2

la petrecerea zgomotoasă care urmează după piesa de teatru, Carole stă liniştită într-un colţ îndepărtat al încăperii alături de ceilalţi bancheri şi finanţatori care, asemenea ei, par deplasaţi în ţinuta lor elegantă de afaceri atunci când încăperea este plină de persoane de tipul artistic, îmbrăcate ciudat, care se lovesc una de cealaltă

acesta nu este deloc mediul ei, aşa că a refuzat invitaţia lui Freddy de a „circula şi de a face cunoştinţă cu actriţele lesbiene”

el îşi croieşte drum prin mulţime cu cravata

scoasă, cămaşa desfăcută, părul fâlfâind, fermecându-i pe toţi cei pe care îi întâlneşte din câte îşi poate da ea seama, lăsându-i chicotind la replicile lui spirituale

înainte de a trece dansând la următoarea persoană care va fi impresionată de el

în loc de reţinerea claselor sociale superioare, Freddy degajă încrederea claselor sociale superioare, alături de o copilărească sfioşenie care îl face să fie îndrăgit de oameni din toate domeniile

şi-ar dori să posede şi ea abilităţile lui sociale manifestate fără niciun efort

Carole fusese intrigată de piesă, a cărei acţiune se petrecea în Benin, cu toate că, deşi cunoştea puţine lucruri despre Nigeria, patria părinţilor ei, unde nu fusese niciodată, cunoştea încă şi mai puţine despre tara învecinată

J

nu era vina ei, rudele apropiate erau decedate, potrivit mamei sale, care îşi pierduse ambii părinţi încă de tânără, ceea ce făcea dificilă întoarcerea sa

mama ei nu avea să fie niciodată una din acele matroane vest-africane pe care le vedeţi în aeroporturi, care vin cu un cărucior plin de bagaje suplimentare şi încep să se certe la check-in, acuzând cântarele că sunt defecte atunci când este limpede că acestea funcţionează corect

Carole este interesată să viziteze Nigeria, până acum nu a fost trimisă să lucreze acolo, dorinţa ei de a acţiona în această direcţie nu este o prioritate pentru moment, îşi va duce

mama acasă într-o bună zi, poate îl va lua şi pe Kofi pentru sprijin, şi pe Freddy

Carole îl iubeşte pe Kofi, este perfect pentru mama ei

*

a fost atât de ciudat în seara asta să vezi o scenă plină de femei negre, toate cu pielea la fel de întunecată sau chiar mai întunecată decât a ei, o premieră, deşi în loc să se simtă validată, se simţea uşor jenată

măcar dacă piesa ar fi fost despre prima femeie de culoare prim-ministru al Marii Britanii, sau despre o câştigătoare a Premiului Nobel pentru ştiinţă, sau despre o miliardară care s-a îmbogăţit prin mijloace proprii, cineva care ar reprezenta un succes legitim la cele mai înalte niveluri, în loc de războinice lesbiene defilând de colo-colo şi îndrăgostindu-se una de cealaltă

în pauza de la bar a observat că unii dintre spectatorii albi o priveau diferit decât ceva mai devreme, când ajunseseră cu toţii în holul teatrului, mult mai prietenos, ca şi cum ea ar fi fost cumva oglindită în piesa pe care o urmăreau şi, pentru că lor le plăcea piesa, o plăceau şi pe ea

în public, de asemenea, erau mai multe femei de culoare decât văzuse la orice altă piesă de la Naţional

în pauză le-a studiat, cu extravagantele lor legături pentru cap, cerceii supradimensionaţi de mărimea sculpturilor africane, colierele din mărgele tip voodoo, oase, pungi de piele care conţineau (probabil) talismane, brăţări din metal masive ca nişte greutăţi pentru

exersarea încheieturilor, inele de argint atât de mari încât lăţimea lor se întindea peste mai multe degete

continua să surprindă salutul scurt din cap al comunităţii negre, de parcă piesa conectase cumva femeile între ele

i-a trecut prin minte gândul că ar putea fi salutul din cap al comunităţii lesbiene negre, le-a studiat mai îndeaproape, a avut impresia că multe dintre ele ar putea fi lesbiene, chiar şi cele care aveau eşarfe legate pe cap purtau o încălţăminte foarte comodă

oare se afla la o întrunire predominant homosexuală?

a încetat contactul vizual şi l-a apucat pe Freddy de braţ

care a dus gestul un pic prea departe şi i-a gâdilat gâtul cu nasul

tocmai când se pregătea sufleteşte să plonjeze în mulţime şi să-l ia pe Freddy de la petrecere, spre ea sa îndreptat o femeie pe care nu o mai văzuse de... cât timp?

o, la naiba!

o, fir-ar să fie!

este doamna King

nu a mai văzut-o de când a terminat şcoala, la optsprezece ani

dar ce naiba căuta ea aici?

între timp

Shirley este uimită să-şi vadă protejata în celălalt capăt al încăperii, este aproape de nerecunoscut, este chiar Carole Williams în persoană

fără să se gândească, înclină să-i părăsească pe Lakshmi şi Lennox, care continuă să se entuziasmeze în privinţa
jazzului pe care-l cântă Lakshmi, care lui Lennox îi place
suficient de mult încât să participe la concertele ei, pe care Shirley nu le suportă

pe când îşi face drum prin mulţime, constată cu uimire că Carole nu mai este o fetiţă şleampătă, ci elegantă, frumoasă, rafinată, chiar şi de la distanţă

trebuie să-i fi priit

atunci

Shirley simte cum se dezlănţuie în ea o furie înăbuşită, ca bila care urcă pe trahee

„ţine-mă la curent, Carole, vreau să ştiu cum te descurci, poţi apela oricând la mine pentru sprijin" – copila nerecunoscătoare nu făcuse nimic de genul acesta

Carole poartă un taior cu fustă de culoarea piersicii şi un şirag de perle de bun-gust, amândouă par veritabile şi scumpe, părul îndreptat este aranjat într- un coc de balerină, machiajul ei este complet discret, este mult mai suplă decât în timpul adolescenţei şi pare mai înaltă purtând tocuri înalte

Shirley se simte mai ponosit îmbrăcată decât de obicei (ceea ce spune ceva], deşi poartă rochia nouă cu buline de la John Lewis, legată (foarte) lejer în talie şi decorată cu o frumoasă fundă la gât

doamna King, exclamă Carole, întinzând mâna cu un gest mai degrabă regal

spune-mi Shirley, Carole, Shirley

accentul lui Carole abia dacă se mai simte, este practic aristocratic, parfumul ei este plăcut, tot ce ţine de ea este

şlefuit

ȷ

*

ea se dovedeşte a fi bancher în City, Shirley nu se aşteptase la mai puţin de la această întruchipare a succesului din faţa sa, se află aici împreună cu soţul ei, Freddy, cel de acolo, familia lui este acţionar la o companie care sponsorizează teatrul, deşi, între noi fie vorba, piesa aceasta nu este deloc genul meu, spune Carole

nici al meu, răspunde Shirley simţind că o trădează pe Arama pentru că nu ridică piesa în slăvi, cum fac ceilalţi din încăpere

(doar dacă nu cumva se prefac cu toţii, aşa cum obişnuiesc actorii)

şi ei i-ar fi plăcut să se laude în cancelarie cu piesa prietenei sale de la Naţional, dar nu prea poate face asta când este o piesă despre lesbiene

ce mai faceţi? întreabă Carole, trebuie să fiţi pensionară, probabil

nicidecum, nu sunt chiar atât de în vârstă, încă mai predau, îmi ispăşesc păcatele în acelaşi azil de nebuni care a scăpat de numeroase ori de închiderea obligatorie, după cum poate că ai aflat şi tu, aşa este, sunt tot acolo, încă mai furnizez societăţii următoarea generaţie de prostituate, traficanţi de droguri şi dependenţi de droguri

Shirley îşi aruncă capul pe spate cu un râs zgomotos, aşteptându-se ca şi Carole să i se

alături, care părea în schimb înspăimântată, ceea ce a făcut-o pe Shirley să arboreze un zâmbet vesel, rectificativ, pentru a lăsa impresia că nu era cuprinsă de amărăciune

încă îi îndrum pe cei mai capabili copii, spune ea repede, cu vioiciune, încă îi mai salvez pe cei care au potenţial (şi, pentru că nu se poate abţine], pe cei care au nevoie de sprijinul meu dedicat pe parcursul mai multor ani pentru a-i pune pe drumul spre succes

urmează o pauză penibilă în care Shirley simte un bufeu de menopauză care îi inundă faţa de transpiraţie, nu acum, fir-ar să fie, nu ar fi trebuit în niciun caz să bea acel pahar declanşator, dacă îşi şterge faţa cu un şerveţel îşi va întinde machiajul şi va arăta ca o femeie nebună

oare Carole ce o fi crezând?

*

Carole încearcă să-si ascundă disconfortul creat de agresivitatea pasivă a doamnei King, îşi doreşte ca Freddy să o ia cât mai repede de acolo, femeia e leoarcă de sudoare, ceea ce este un pic ciudat, să fie din cauza emoţiei?

doamna King exercitase o asemenea putere asupra lui Carole, încât i se păruse abuzivă

acum ea se află aici, puţin mai în vârstă, mai căruntă, mai grasă, deşi este greu de spus, deoarece din perspectiva unui copil toţi adulţii sunt bătrâni şi graşi

urmează o tăcere atât de lungă, încât devine dureros de stânjenitoare, ambele femei îşi zâmbesc fortat

Shirley rupe tăcerea, ei bine, mi-a părut bine să te revăd după atâta vreme, Carole

da, şi mie mi-a părut bine să vă revăd, răspunde Carole şi o priveşte în ochi pe doamna King aşteptându-se la o sclipire diabolică, în schimb ochii îi sunt înlăcrimaţi, să fie, oare, supărată? pare tristă, rănită, doamna King să aibă, oare, sentimente?

Carole îşi dă seama că s-a gândit mereu la doamna King printr-o pâclă de furie adolescentină, deşi probabil că femeia nu încerca decât să facă aşa cum ştia mai bine, pur şi simplu nu procedase în modul potrivit

Carole nu vrea să o supere pe femeie, nu acum, dar se pare că exact asta făcuse, trebuia să îndrepte lucrurile

ştiu că este destul de târziu acum, doamnă King, vreau să spun Shirley, dar nu sunt sigură că v-am mulţumit vreodată pentru ajutorul dat când eram la şcoală, în orice caz, mai bine mai târziu decât niciodată, nu-i aşa?

nu-i aşa-ul îi scăpase fără să vrea, Carole nu se putuse abţine

nu fi prostuţă, răspunde Shirley, nu există absolut nimic pentru care să-mi mulţumeşti, am făcut tot ce am putut ca să te ajut pe parcurs, nici într-un milion de ani nu m-am aşteptat sau am dorit să primesc mulţumiri, a fost plăcerea mea, mai mult decât atât, a fost de datoria mea, ca profesor conştiincios, îmi făceam doar treaba si sunt fericită că în cazul tău a

funcţionat, asta înseamnă o mulţumire suficientă după părerea mea

Carole vede că ochii înlăcrimaţi au început să lăcrimeze de-a binelea, îşi dă deama că doamna King chiar a ajutat-o atunci când

nimeni altcineva nu putuse sau nu voise, cum de nu-şi dăduse seama de asta până acum?

doamna King face un pas înapoi, jenată de vulnerabilitatea sa, bănuieşte Carole

trebuie să-mi caut soţul sau vom rata ultimul

metrou spre casă, şcoală mâine, clasa a noua, cea mai dificilă, la revedere, Carole, a fost minunat să te întâlnesc aici.

3

Shirley se întoarce prin mulţime simţindu-se mai uşoară

abia aşteaptă să-i spună lui Lennox despre întâlnirea cu Carole, deşi el era de părere că vechea ei nemulţumire nu era decât o risipă inutilă de energie

viaţa este mult mai simplă pentru bărbaţi, pur şi simplu femeile sunt mult mai complicate decât ei

pe Lennox nu pare să-l supere nimic, niciodată

îl trage de lângă Lakshmi pentru a le lua hainele şi, pe când un membru al personalului li le aduce, aruncă o privire în urmă, la petrecere

spaţiile mari pline de voci ridicate îi amintesc de coşmarul cacofonic al sutelor de elevi de la cantina

scolii

scârţâitul îngrozitor al vocilor şi scrâşnetul metalului pe veselă, răsunând şi ricoşând în pereţi şi tavan

ideea ei de seară reuşită tot mai înseamnă

să danseze pe lovers' rock cu Lennox într-un colţ, la vreo petrecere la care toată lumea este ca ei şi să se sărute discret pe întuneric

orez, mazăre, curry de capră care fierbe la foc mic pe aragaz în bucătărie

îl observă pe Roland venind de pe promenadă, cu un aer de importanţă de sine, deşi acum asta mai mult o distrează decât o enervează

a reuşit să-l cunoască ceva mai bine când a devenit naşul nepoatei sale, Yazz, înainte de asta, el, ca mulţi dintre prietenii Ammei, nu avea timp pentru ea

cam pe când Yazz începea şcoala primară, el devenea celebru şi un timp fusese fascinată de el, ceea ce era o prostie

obişnuia să se teamă de întâlnirile lor, pentru că el o făcea să se simtă inferioară de îndată ce deschidea gura

la un moment dat, o lega pe micuţa Yazz în scăunelul pentru copii din maşina ei, în timp ce Roland perora repede despre stadiile lui Piaget— în dezvoltarea copilului, despre care ştia mult mai puţine decât ea

nu se simţea suficient de sigură pentru a-şi etala cunoştinţele, niciodată în prezenţa lui

apoi el primise un apel în care fusese anunţat că mama sa, care se întorsese în Gambia cu ani în urmă, murise

la un moment dat stătea acolo, perorând, în clipa următoare se prăbuşea pe trotuar

Shirley i-a dus degrabă pe Yazz şi Roland din nou în casă şi pe el l-a lăsat să plângă în voie în braţele ei

după aceea, îi considerase virtuozitatea intelectuală ca pe o performanţă, înlăuntrul său putea fi la fel de vulnerabil ca oricine altcineva

în prezent se înţeleg destul de bine, deşi nu într-atât încât ea să-şi amâne plecarea de la petrecere pentru a se duce să-l salute

apoi o zăreşte pe Lakshmi, care se plimbă prin jur nerăbdătoare, este probabil în căutarea lui Carolyn, cea mai recentă mireasă-copil a sa, cum o tachinează Amma

Shirley a văzut-o pe mireasa-copil cu numai câteva clipe în urmă stând de vorbă între patru ochi cu o altă femeie, mult mai în vârstă, care părea destul de atrasă de ea

Lakshmi ar face bine să fie atentă

*

chiar când se gândea să o găsească pe Amma pentru a-şi lua la revedere, o vede îndreptându-se spre Zeiţa Dominique, chicotind conspirativ

asta îi aminteşte de perioada în care conduceau împreună compania de teatru şi preferau să fie împreună mai mult decât cu oricine altcineva, chiar mai mult decât cu iubitele lor

până îşi făcuse apariţia Nzinga şi o răpise pe Dominique pentru a-i oferi o viaţă plină de farmec în America

cu toate că nu a fost aşa, din relatările Ammei se pare că Nzinga o cam şifonase pe Dominique (asta trebuia să i se fi întâmplat mai demult)

Amma insistase că nu existase niciodată

vreo atracţie între ea şi Dominique, cu toate că Shirley nu înţelesese

niciodată o prietenie în care, la cei douăzeci de ani ai lor, se duceau împreună la toaletă şi cu atât mai puţin la cincizeci de ani

Shirley încercase să o evite pe Dominique în seara asta, care este mult prea colţuroasă pentru a sta în preajma unei profesoare plictisitoare, heterosexuale, de la o scoală din suburbii

din păcate, în timpul pauzei au ajuns prin a sta la bar una lângă celălaltă, iar Shirley nu a reuşit să se facă, discret, nevăzută

Dominique arăta la fel ca întotdeauna, tot suplă, cu un tricou alb strâmt care îi punea în valoare abdomenul plat [ceea ce ei îi punea sare pe rană), geacă de motociclist, inele knuckle-duster, cercei care urcau pe urechi ca nişte cusături de argint spiralate, blugi negri, ghete biker, coafură băieţească, fără păr cărunt

ar fi fost o ţinută nepotrivită pentru vârsta ei dacă Dom nu ar fi arătat de treizeci si doi de ani

femeile negre nu-şi trădează niciodată vârsta, cu excepţia lui Shirley

ghinionul ei obişnuit

nu se mai văzuseră de mulţi ani şi, aşa cum era de aşteptat, Dominique i-a zâmbit sarcastic lui Shirley de parcă s-ar fi distrat pe seama vieţii ei banale şi patetice

hei, ce mai faci, Shirl? a întrebat-o ea cu un accent aproape american

după cum se aştepta, Shirley nu avea

absolut nimic interesant să-i spună, şi când aceasta i-a pus aceeaşi întrebare lui Dominique, a fost, uau! de unde să încep? ca şi când atenţia lui Dominique ar fi fost deviată de barmanul care alesese să o servească pe ea mai întâi

bineînţeles

Dominique s-a îndepărtat cu un pahar de vin în fiecare mână: mă bucur mult că te-am văzut, Shirl, a spus ea şi s-a făcut nevăzută

după ce o servise pe zeiţa Dominique, barmanul a luat o comandă de la persoana de pe partea opusă lui Shirley, care sosise mai târziu decât ea

Shirley a spus cu o voce mai tare decât obişnuia, scuză-mă, eu am ajuns aici prima

şi toţi cei de la tejghea s-au întors să o privească

nu o deranjase prietenia Ammei cu Dominique, atunci când aceasta îşi făcuse apariţia în peisaj, pentru că drumurile lor deja se separaseră irevocabil

prietenia ei cu Amma se bazează mai mult pe loialitate istorică şi familiaritate confortabilă decât pe interese şi perspective comune, tind să vadă împreună filme despre care Shirley crede că ar trebui să fie palpitante (din câte îşi dă ea seama, miliarde de oameni din întreaga lume sunt de aceeaşi părere)

Ammei îi plac filmele străine foarte lente, fără acţiune şi multă atmosferă, pentru că „cele mai bune filme vizează extinderea înţelegerii noastre în privinţa a ceea ce înseamnă să fii fiinţă umană, sunt o călătorie

îndreptată spre depăşirea limitărilor formei, o aventură dincolo de clişeele cinematografiei comerciale, o expresie a conştiinţei noastre mai profunde”

îţi poţi imagina ce crede Shirley despre asta

fac compromisuri, Amma s-a dus să vadă La La Land cu ea, nevrând să recunoască faptul că îi plăcuse (Shirley îşi dădea seama de asta), iar Shirley se instalase (dormise) la Moonlight, despre care Amma spunea că era unul din cele mai bune filme pe care le văzuse vreodată

*

le urmăreşte pe cele două prietene dispărând la toaleta Femeilor – atât de sigure pe ele, iubitoare de distracţii, tinere şi strălucitoare

voia să-şi ia rămas-bun de la Amma, abia dacă schimbaseră câteva cuvinte toată seara, pentru că ea fusese asaltată de admiratori, Shirley nu se aventurează la toaletă pentru a-i întrerupe şedinţa de împărtăşire a ultimelor bârfe cu Dominique, care i-ar arunca o privire însemnând, acum ce mai vrei, plictisitoare Shirl?

Shirley a avut deja o discuţie rapidă cu Yazz, care se pare că s-a molipsit de necuviinciosul virus african, cu părul ridicat într-o coafură încreţită şi sârmoasă

în anii şaptezeci se purtau coafurile afro bine aranjate, simetrice, care nu erau nici atunci pentru Shirley, mama ei îi aranja părul cu ondulatorul fierbinte de la vârsta de doisprezece ani şi de atunci nu şi-a mai văzut

şi nu şi-a mai simţit părul adevărat

Yazz nu s-a deranjat să-şi prezinte naşa celor două prietene de lângă ea, ceea ce era pur şi simplu o dovadă de impoliteţe

păreau puţin cam arogante, iar Shirley era obişnuită cu adolescenţi care se fofilau la vederea ei, nu care se purtau ca şi cum ar fi fost egalii săi

una dintre ele purta un hijab cât se poate de nereligios, cu paiete, cealaltă se revărsa dintr-o bluză cu decolteu foarte adânc

Yazz seamănă mai mult cu Roland decât cu mama ei atunci când prezintă o imagine de sine exagerat de încrezătoare şi zilele astea are impresia că stă de vorbă cu Shirley doar dintr-un simţ al datoriei

tu eşti naşa mea preferată, obişnuia să-i spună Yazz, poate că le spune asta tuturor naşilor ei, tuturor celor vreun milion de naşi ai ei

are impresia că Yazz nu o consideră chiar atât de interesantă

Lennox îi spune să mai termine cu prostiile

ea şi Lennox se strecoară prin hol şi ies pe promenadă, unde Yazz se sprijină de peretele care dă spre râu şi vorbeşte cu cineva, un bărbat cu tatuaje vulgare care urcă pe braţe, însă în egală măsură ar putea fi o femeie, greu de spus în acest mediu în care „totul este permis”

Shirley abia aşteaptă să se întoarcă acasă, să se ghemuiască pe canapea cu Lennox la o ceaşcă de ciocolată fierbinte

şi să urmărească finala concursului Bake

Off[151], pe care a ratat-o în seara aceasta.

4

Amma

stă de şase, ghemuită lângă peretele din capătul îndepărtat al coridorului pe care se află Toaleta Femeilor de la Naţional, cu uşi înşirate de o parte şi de alta

pe când Dominique face cu dexteritate câteva linii de cocainăpe oglinda ei de poşetă

parcă s-au întors vremurile de odinioară, când s-ar fi aşezat pe WC şi ar fi făcut pipi una în văzul celeilalte, continuându-şi conversaţia începută

indiferent cât timp trecuse de când se văzuseră ultima oară, distanţa de patru mii opt sute de kilometri prin America plus alţi şase mii patru sute peste ocean dispare ca şi când nu ar fi fost niciodată un impediment

reiau relaţia cu tot atâta lejeritate ca şi la ultima lor întrevedere, acesta este adevăratul înţeles al unei prietenii de o viaţă

Dominique îi pasează cu atenţie oglinda Ammei, poftim, nenoroceşte-ţi cartilajul nasului cu asta

Amma trage două linii pe o singură nară, închide ochii în timp ce îşi fac efectul ca să savureze momentul, simţind cum substanţa îi inundă vasele de sânge cu senzaţii divine

îţi mai aduci aminte că acesta era ritualul de la ,

premierele pieselor noastre? întreabă Dominique pe când inspiră restul de praf

pe măsură ce drogul începe să-şi facă efectul, simte şi ea un val de euforie, în timp

ce oboseala dată de diferenţa de fus orar este înlocuită de curenti
efervescent!

cum aş putea uita? răspunde Amma, reamintindu-şi că trecutul lor comun este adesea un ritual retoric, ce bine că faci să renască o tradiţie teatrală atât de bună
şi de veche, Dominique, şi dacă tot a venit vorba, chiar ţi-au plăcut piesa şi regia? adică sincer ţi-au plăcut?

Dominique afirmase deja de numeroase ori că îi plăcuseră, dar pentru Amma, care tânjea după o confirmare, nu fusese suficient

a fost demenţial, Amma, demenţial, i-ai umplut de vomă pe toţi vechii mari cavaleri ai teatrului, care probabil că se răsucesc în morminte, fata mea
atunci înseamnă că ţi-a plăcut?

Dominique
apăruse neanunţată la intrarea actorilor pentru a-i face o surpriză, frântă de oboseală după zece ore de nesomn peste noapte venind din LA, apoi un Uber de la Heathrow până la Naţional, pentru a-şi ocupa locul chiar înainte de stingerea luminilor la un eveniment de neratat în versiunea pe care o dădea ea prieteniei noastre

ce bine că eşti aici, spune Amma, lăsându-se pe spate pentru a se bucura de iubirea indusă de drog

este bine că sunt aici chiar dacă nu este decât o escală, pentru că mâine traversez din nou oceanul, de două ori în patruzeci şi opt de ore numai pentru tine, n-aş face-o pentru

nimeni altcineva, Ams

a trecut mult timp de când Dominique nu a mai participat la premiera vreuneia dintre prietenele ei, la petrecerea de afară sunt o mulţime de persoane pe care nu le-a mai văzut de ani de zile, deşi dintr-un motiv foarte bun

avusese o scurtă întâlnire de informare cu Roland, în care el amintise că luase de curând prânzul/cina/băuturi/sau orice altceva cu doi politicieni celebri, o vedetă rock şi un artist a cărui operă se vindea pe milioane de dolari

ea spusese că nu auzise de el (deşi auzise)

Sylvester se avântase prin mulţime ca un porumbel voiajor când o văzuse ieşind din sala de teatru la sfârşitul piesei, pentru a-i spune că ei doi se numărau printre puţinii luptători antisistem de altădată care îşi păstraseră principiile necorupte

nu era o coincidenţă că el se îndreptase spre Amma

Dominique era cât pe ce să amintească de festivalul ei foarte capitalist la care fusese salvată de o persoană cu care lucrase în anii optzeci, Linda, un regizor tehnic care obişnuia să-şi tundă părul în formă de arici de mare, iar acum arăta ca un paznic de gulag

împreună cu cei din anturajul ei, care intraseră buluc înăuntru şi îl îndepărtaseră pe Sylvester din cale cu coatele

Linda avea acum propria afacere de recuzită pentru film şi TV, iar prietenele sale, care fuseseră fani inveteraţi ai Bush Women Theatre, erau mecanici auto, electricieni, constructori

le dedică mult timp acestor femei, care respinseseră feminitatea înainte ca acest lucru să fie la modă

era minunat să le revadă pe toate

nu era şi cazul lui Shirley, cea mai veche prietenă a Ammei şi cea mai anostă femeie de pe planetă, care arăta îngrozită când au ajuns să stea una lângă cealaltă la bar si care si-a fortat buzele să schiţeze un

asa-zis zâmbet

odată o surprinsese pe Shirley privind-o pe Amma sărutând o prietenă la o petrecere, să fi văzut expresia de pe chipul lui Shirley când credea că nu o vedea nimeni!

femeia este un homofob nedeclarat, deşi Amma nu vrea să creadă asta, spune că Shirley nu ar fi fost prietena ei dacă acest lucru ar fi adevărat

Dominique a salutat-o cu exuberanţă pe Shirley, şi-a luat cu exuberanţă la revedere şi a vorbit prea puţin între cele două, ceea ce numea ea „sandvici salut-la revedere”

rezervat persoanelor cu care trebuie să fie amabilă

*

Roland, Sylvester, Shirley

îi cunoscuse bine cândva, acum, când îi vede din an în paşte, constată că defectele lor cele mai grave s-au accentuat

Roland este şi mai arogant, Sylvester este şi mai ranchiunos, Shirley este şi mai crispată

una din excepţii este Lakshmi, în continuare o bună prietenă, care trece în mod regulat prin LA când face turnee pentru promovarea

celui mai recent album al său

punctul culminant a fost să o vadă pe Yazz, care s-a repezit să-i prezinte cu mândrie două din prietenele ei de la universitate, sigure pe ele, elocvente, una purtând un hijab cu paiete care anunţa: „ei, da, musulmană, funky şi mândră de asta!"

cele două prietene au spus dintr-o suflare că ştiau totul despre ea de la Yazz, nu vă faceţi griji, staţi liniştită, nu sunt decât lucruri bune, nimic prea defăimător

Yazz i-a sugerat lui Dominique să-i plătească o lună în LA vara viitoare, fără ştii tu cine, ca un prilej de a consolida prietenia dintre ele două, deoarece tu eşti naşa mea Numărul Unu care a fost absentă în cea mai mare parte a copilăriei mele, copilărie care a fost destul de traumatizantă dat fiind că am crescut lângă ştii tu cine

si de Profesorul Stie-Tot

mi-ar fi prins bine ceva mai mult sprijin, Năşică Dom

nu-ţi face griji, nu mă aştept la bilete la clasa întâi, economicul va fi suficient

si

o diurnă

Yazz este de-a dreptul insolentă şi Dominique o iubeşte pentru asta, fireşte că îi va plăti vizita

*

scotoceşte în rucsacul de pe podeaua toaletei, scoate o fotografie alb-negru, i-o dă Ammei

îţi aminteşti de asta? m-am gândit să o aduc

ca să-ţi arăt cât de departe ai ajuns

desigur, a răspuns Amma, cum aş putea să uit? uită- te la noi, nişte *riot* grrrrls— autentice sau acum se spune, gurls? ne va spune Yazz

stăteau într-unul din balcoanele exterioare ale acestui teatru, Dominique purta o pălărie moale de fetru pleoştită, pardesiul babacului, un tricou cu rupturi, blugi, aparat dentar

Amma era într-o jachetă de pilot, fustă rah-rah—, dres cu dungi, ghete DM—

amândouă se încruntau şi ridicau două degete în sus, spre literele negre îngroşate care formau numele teatrului de deasupra lor

uite cât de tinere eram, Dom, parcă totul s-a întâmplat cu foarte mult timp în urmă

pentru că aşa a fost, o epocă demult apusă, ia dă-mi sărurile alea de mirosit, iubire, uită-te la tine acum, Ams, eşti la apogeul carierei tale, fata mea, eşti un centru de putere, eşti de neoprit, asta eşti, cât despre scena de final a piesei? afro-ginocentrismul a provocat un femcutremur în această seară

*

Amma simte că se topeşte şi se scurge pe perete pe măsură ce laudele se infiltrează în ea

este exact de ceea ce are nevoie

totul este perfect

absolut

perfect.

5

Cele două femei îsi¸ continuă conversaţia în¸

apartamentul Ammei până târziu în noapte

Dominique este mulţumită că actualele iubite ale Ammei nu fuseseră de asemenea invitate, spre mâhnirea lor vizibilă atunci când trebuiseră să-si ia la revedere, aruncându-i priviri furioase pentru că le lipsise de tăvăleala sărbătorească

prietena ei preferă acum partidele în trei, după cum recunoscuse chiar ea mai devreme

eşti o paraşută spurcată, Ams

asta sper şi eu, fac tot posibilul

Yazz şi fetele din „gaşca” sa, care au rămas şi ele peste noapte, s-au dus de mult timp la culcare

ce se întâmplă cu tineretul din zilele noastre? a strigat Dominique după ele când părăseau camera, căscând somnoros asemenea tâncilor de cinci ani

voi ar trebui să beţi din doze, nu noi, întoarceţi-vă, văcuţe sensibile ce sunteti si haideţi să vă matoliti

pe când urcau ţopăind pe scările de lemn, Yazz le-a strigat în jos, peste balustradă că unii dintre noi trebuie să fim adulţi responsabili când în casă sunt nişte copii obraznici

fără să dea nume, vezi bine

*

spre deosebire de vremurile de demult

ea şi Amma au dat gata doar două sticle de vin roşu şi restul de cocaină, care a neutralizat în mod plăcut efectul ameţitor al băuturii

ce-i mai bun din ambele lumi, bei cât vrei şi

rămâi suficient de treaz pentru a sta cu plăcere la taclale

Amma se întinde cu un gest oarecum teatral pe o canapea veche şi noduroasă, sprijinită de perne

ca o Sarah Bernhardt sau Lillie Langtry— din zilele noastre

Dominique stă pe formele geometrice decolorate ale covorului Habitat de pe podea

în poziţie de lotus

casa îi aminteşte lui Dominique de stilul de viaţă din care a evadat, locuinţele identice situate faţă în faţă sunt neplăcut de apropiate

grădina din faţă de un metru pătrat este ocupată de tomberoanele negre de gunoi, iar grădina din spate abia dacă este un pic mai mare

dimensiunile căsuţei sunt claustrofobe, nu sunt puse în valoare de pereţii mov-închis, pictaţi astfel împotriva sugestiei clare pe care Dominique i-o dăduse Ammei de a-i zugrăvi în alb pentru a da impresia de spaţiu

afişele de teatru îngălbenite de fum măcar sunt acum protejate de sticlă

pe poliţa şemineului este expusă o înşiruire de sculpturi africane prăfuite, pe care Amma mai mult lea colecţionat decât le-a moştenit

plinta este zgâriată, podelele au nevoie de un strat bun de lac, şemineul original găzduieşte o lumânare mare prăfuită, distorsionată grotesc de ceara topită şi uscată

Amma îşi descrie casa ca fiind în stilul shabby chic—, ca şi când ar fi fost amenajată cu atenţie în acest scop, însă ca de la o

dezordonată care încearcă să o păcălească pe o alta, Dominique îi sugerase să renunţe la partea de „chic”

ea însăşi are o menajeră care vine de două ori pe săptămână pentru a-i compensa lipsurile

ea însăşi locuieşte într-un bungalow aerisit, cu pereţi din sticlă, care extind spaţiul modest spre exterior, incluzând pinii de pe dealurile de mai jos

iar mai apoi, luminile oraşului din depărtare

Ultima Amazoană din Dahomey este probabil apogeul carierei mele, Dom, spune Amma, care nu mai este într-o dispoziţie sărbătorească, pe măsură ce noaptea înaintează, va adopta tonalitatea sentimentală pe care Dominique o recunoaşte

nu-mi imaginez că lucrurile vor sta mai bine decât acum, poate că mă vor invita să mai regizez o piesă dacă asta primeşte un premiu important, sau poate că nu, mai am încă atât de multe de oferit, s-ar putea să

mă căznesc în continuare să obţin locuri de muncă si

să mi se ceară încă şi mai des să particip la mese rotunde pentru a discuta despre diversitate în teatru

am devenit înalta Preoteasă a Longevităţii Carierei din Capela Schimbării Sociale, predicând din Amvonul Invizibilităţii Politice către Congregaţia Celor Marginalizaţi şi Deja Convertiţi

de aceea este datoria mea să te ajut să evadezi, Amma, uită-te la toţi acei actori negri

britanici care nu pot să lucreze aici, sar din barcă şi ajung vedete la Hollywood, şi uită-te la viaţa pe care o duc eu! uită-te la festivalul meu al Artelor Femeilor! gândeşte-te la amploarea audienţei de acolo, la reţelele de sprijin, la conversaţii, la persoanele de culoare foarte influente care funcţionează la toate nivelurile societăţii

America te va face să te extinzi în expansivitatea sa, Ams, vei deveni mai vocală, mai îndrăzneaţă, mai stimulată intelectual şi creativ, vei atinge noi culmi, mai mult ca sigur, ştiu că acolo sunt o mulţime de tare sociale şi politice, dar chiar şi aşa, în comparaţie cu Marea Britanie, ei bine, ce pot să spun? eu am sărit demult din barcă

trebuie să rămân aici deocamdată, până când Yazz va fi pregătită să trăiască independent

vorbim despre tânăra cea mai sigură pe ea din univers? a răspuns Dominique, dacă cineva este în stare să aibă grijă de ea însăşi, aceea este fiica ta

nu că eu mi-aş dori acest lucru, să trăiască independent adică, niciodată, vorbesc serios

dificultăţi de separare?

e un monstru, dar este monstrul meu micuţ şi, ştii, de fapt mie îmi place aici chiar dacă sunt frustrată la maxim, nu sunt sigură că vreau să devin o străină în orice altă parte

atunci doar încearcă, aşa cum încerci o ţinută nouă care poate sau nu să ţi se potrivească, viaţa înseamnă să-ţi asumi riscuri, nu să-ţi îngropi capul în nisip

mersi

nicio problemă

mă faci să mă simt ca o Little Englander— de provincie

asta pentru că nu ştii ce e mai bine pentru tine, dacă trebuie să te iau cu sila şi să te duc în State, atunci aşa să fie

Amma se ridică de pe canapea, deschide fereastra, aprinde o ţigară, suflă fumul afară, pe strada întunecată si tăcută

lui Dominique nu-i vine să creadă că prietena ei încă mai fumează, că oricine a depăşit vârsta de douăzeci de ani încă mai fumează

şi mie îmi place Marea Britanie, Ams, deşi tot mai puţin de fiecare dată când mă întorc aici, a devenit o amintire vie pentru mine, Marea Britanie pare să facă parte din trecut chiar şi atunci când sunt prezentă în prezentul ei

parcă ai fi vorbit cu terapeuta ta despre asta

o plătesc ca să stea şi să mă asculte cum perorez fără întrerupere timp de o oră în fiecare săptămână, merg la aceeaşi femeie de când am părăsit-o pe Nzinga, este minunat, ar trebui să încerci şi tu

numai că, spre deosebire de tine, eu nu am probleme psihologice care să mă deranjeze, Dom

pentru că nu ai săpat suficient de adânc pentru a le găsi

corect

pentru mine, terapia este o formă de dezvoltare personală, Dom

dezvoltarea personală este o sintagmă atât de demodată, Ams

nu ai auzit că ce era demodat revine la modă? în prezent este foarte la modă să fii feministă: bloguri, demo-uri, campanii de finanţare, nu pot să sufăr asta

*

Amma închide fereastra, se întoarce la locul ei, se întinde din nou languros pe canapea, spune-mi, de ce faptul că feminismul prinde din nou viaţă nu este un lucru bun, Dominique? nu exact de aşa ceva avem nevoie?

de fapt, transformarea sa într-o marfă este cea care mă deranjează, Amma, feministele erau cândva atât de denigrate de mass-media, încât asta a îndepărtat generaţii întregi de femei de propria lor eliberare, pentru că nimeni nu voia să fie acuzat de aşa ceva, acum sunt înnebunite după asta, ai văzut toate fotografiile astea fermecătoare ale unor feministe tinere superbe, cu hainele lor funky şi multă personalitate – până când feminismul va mai fi la modă

feminismul are nevoie de plăci tectonice pentru a se schimba, nu de o cosmetizare la modă

este la mintea cocoşului că Dominique îşi doreşte ca prietena ei să fie de acord cu ea, însă Amma, tot timpul pe poziţii opuse, refuză să vadă evidenţa: eşti mult prea cinică şi prea prăpăstioasă, Dom

sunt vizionară, orice mişcare politică serioasă care se bazează pe frumuseţe pentru a-şi face reclamă este condamnată Ia pieire

o, haide acum, obsesia mass-media pentru femei frumoase nu este o noutate, uită-te la

Gloria, Germaine şi Angela— în tinereţe, femei strălucite, dar în niciun caz răţuştele cele urâte, dacă femeile sunt tinere, frumoase şi futabile, sunt mediatízate indiferent dacă sunt muziciene sau medici de interne

medici de interne, Ams?

rimează, Dom, rimează

şi încă un lucru care mă enervează sunt agitatorii trans, ar fi trebuit să vezi ce şuturi în fund am primit când am anuntat că festivalul meu se adresa femeilor

născute femei, şi nu femeilor născute bărbaţi, am fost acuzată de transfobie, ceea ce nu este cazul, nu este deloc cazul, am prieteni trans, dar există o diferenţă, un bărbat care crescut ca bărbat s-ar putea să nu se simtă astfel, dar este tratat ca bărbat de către societate, deci cum poate fi el exact la fel ca noi?

au început o campanie împotriva festivalului meu care a fost preluată de cineva cu un milion de urmăritori pe Twitter pe nume Morgan Malenga, care a alimentat atacul luni întregi, afectându-mi grav reputaţia, până când am cedat

Dom, eşti atât de amuzantă, ăăă, agitatori? protest? asta nu-ţi aminteşte de cineva? noi i-am fi făcut praf pe oameni pe Twitter, dacă ar fi existat în tinereţea noastră, îţi poţi imagina? iar comunitatea trans este îndreptăţită să lupte pentru drepturile sale, trebuie să fii mai tolerantă în privinţa asta sau vei risca să devii lipsită de importanţă, eu a trebuit să-mi schimb complet modul de a gândi, având o fiică „woke”— căreia îi place la nebunie să-mi facă educaţie, în orice caz, sunt sigură că o

mulţime dintre aceste tinere feministe eroine te venerează, pun pariu că le atragi pe păpuşele ca un magnet

eu nu sunt o păpuşică pentru ele, Ams, sunt o „fostă” de modă veche care este o parte a problemei, ele nu mă respectă

atunci trebuie să vorbeşti cu ele, Dom, şi ar trebui să sărbătorim faptul că mult mai multe femei restructurează feminismul si că activismul de bază se răspândeşte ca fulgerul, şi că milioane de femei îşi dau seama că au posibilitatea de a prelua controlul lumii noastre în calitate de fiinţe umane în adevăratul înţeles al cuvântului

cum am putea să opunem rezistenţă la aşa ceva?

— „Marea intrare" (1b. fr în orig.) (n. tr).

— Termenul în limba franceză traduce forţat cuvântul englezesc *establishment,* desemnându-i pe cei care deţin puterea, oameni bogaţt cu funcţii înalte care îşi apără propriile interese şi ordinea prestabilită (n. red.).

— Forma prescurtată a dictonului din limba franceză *plus ça change, plus c'est la même chose* („cu cât se schimbă, cu atât rămâne la fel") (n. tr.),

— Marc Bolan (1947-1977), cântăreţ britanic, chitarist şi compozitor, liderul trupei T. Rex, unul dintre principalii reprezentanţi ai glam rock, în anii 1970 (n. red.).

— Colecţie de imagini mentale care facilitează ejacularea (n. tr).

— Aluzie la „Noaptea cuţitelor lungi” (în germană *Nacht der langen Messer],* care a avut loc în Germania între 30 iunie-2 iulie 1934, când regimul nazist a executat cel puţin 85 de oameni din motive politice (n. tr.).

— *Magnum opus* (uneori *Opus magnum,* care înseamnă *„o operă fundamentală”* mai degrabă decât *„opera fundamentală”* a unei anumite persoane, pluralul fiind *magna operă],* din latină, însemnând operă majoră, se referă la cea mai mare şi probabil cea

mai bună, esenţială, populară sau cea mai renumită realizare a unui autor, artist sau compozitor (n. tr).

— Jean Piaget (1896-1980), psiholog elveţian şi epistemolog genetic, care prin teoria dezvoltării cognitive a analizat modul de dezvoltare intelectuală a copiilor (n. red.).

— Emisiune a televiziunii britanice, în care brutarii amatori participant se confruntă într-o competiţie, dovedindu-şi abilităţile în faţa spectatorilor (n. red.).

— Mişcare punk feministă subterană care a debutat la începutul anilor 1990 în SUA (n. tr).

— Fusta rah-rah este o fustă scurtă, în straturi, care îşi are originea în costumaţia majoretelor şi a devenit populară în moda adolescentelor la începutul anilor 1980 (n. red.).

— Dr Martens (n. red.).

— Lillie Langtry [1853-1929], actriţă britanică supranumită „Jersey Lily" datorită frumuseţii sale, a avut iubiţi celebri, printre care viitorul regele al Marii Britanii, Eduard al Vll-lea (n. red.].

— Mobilier vechi, vopsit sau nou cu aspect de uzat, ponosit (n. tr.J.

— Termen care desemna în secolul al XlX-lea o persoană de origine engleză care nu tolera implicarea ţării sale în politica internaţională, militând pentru o politică izolaţionistă (n. tr.J.

— Autoarea se referă la importante reprezentante ale feminismului: Gloria Steinem, Germaine Greer, Angela Davis [n. red.).

— Cuvânt în jargon din dialectul local afro-american care se referă la conştientizarea problemelor care ţin de justiţia socială şi de dreptatea rasială (n. tr.).

EPILOG

Penelope

abia aşteaptă aniversarea celor optzeci de ani ai săi peste două zile, pe când se deplasează spre nord cu un tren interurban

încearcă să citească paginile de cultură ale ziarului Telegraph şi nimereşte peste o recenzie de cinci stele a unei piese despre amazoanele africane la Naţional, teatrul ei preferat din Londra

indiferent dacă recenzia este elogioasă sau nu, ea va sări peste piesa asta

călătoreşte la clasa întâi, vrea să se bucure de ginul ei tonic si de snack-urile sărate în ciuda tensiunii arteriale ridicate, care probabil că acum ajunge până la tavan dată fiind gloata din jurul ei, genul de oameni care trec la o categorie superioară a biletelor de tren pentru câteva lire în plus şi apoi transformă ceea ce ar trebui să fie un mediu mai confortabil si mai liniştit

pentru persoanele care îşi pot permite acest lucru, într-o călătorie de coşmar cu mucoşi care urlă, petrecăreţi beţi de la atâta bere şi cei mai mari delincvenţi, persoanele care poartă conversaţii foarte publice despre chestiuni intime la telefonul mobil

vrea să le spună tuturor TĂCEŢI-NAIBII-DIN- GURÄÜ!

dar chiar dacă este pensionară pentru limită de vârstă, nu ar fi deloc surprinsă dacă ar ataca-o vreun bădăran, figurând în titlurile ziarelor de mâine

„Pensionară aruncată dintr-un tren în mers de un bătăuş"

Penelope constată că are o toleranţă ceva mai mică faţă de oameni zilele acestea, cu excepţia lui Jeremy, partenerul ei, care a salvat-o de la statutul de celibatară pe care l-a îndurat mult prea mult timp

toţi aceşti ani în care a fost o independentă nefericită, când tot ce-şi dorise întreaga viaţă era să fie co-dependentă de un bărbat minunat care să o iubească

exact asa cum era

pe Jeremy l-a cunoscut la cursurile de Tai Chi Ia care s-a înscris când se apropia de şaptezeci de ani, pe care amabila doctoriţă Lavinia Shaw (din nefericire, pensionată, a fost înlocuită de un... bărbat nigerian) i Ie recomandase ca să-si îmbunătăţească simţul echilibrului, pentru că tot cădea

ultima dată se întâmplase în Waitrose, când se rănise la umăr atât de rău încât, în ciuda injecţiilor cu steroizi, avusese nevoie de ani întregi pentru a se vindeca

nu ar fi bine să cazi tot timpul, o prevenise doctoriţa Shaw, vei ajunge în scaunul cu rotile, Penelope

am înţeles

Penelope a încercat mai întâi un curs de Tai

Chi local, în Camberwell, unde era înconjurată de femei tinere imposibil de suple şi de bărbaţi tineri frumoşi, cu codiţe ciudate de samurai – care umblau după respectivele femei

a găsit un curs mult mai potrivit pentru ea chiar în Dulwich (a nu se confunda cu East Dulwich), unde exista o ofertă impresionantă de domni mai în vârstă de o anumită distincţie

inclusiv cel lângă care a început ea să se aşeze, Jeremy, cu păr argintiu şi un chip aristocratic de alpinist (foarte â la Ranulph Fiennes—)

cu câţiva ani mai în vârstă decât ea şi divorţat (ceea ce a stabilit rapid, aşa era cel mai bine), s-a aşezat lângă el la curs când profesorul le indica să Mângâie coama calului sălbatic, să Prindă coada păsării sau să Ducă tigrul peste munte—

Penelope le-a alungat pe toate rivalele, resuscitându-si abilităţile cam tocite de care făcuse uz pentru prima oară ca adolescentă pentru a-l ademeni pe Giles

i-a adus lui Jeremy pere din grădina ei şi butaşi pentru spaţiile horticole goale din grădina lui (stabilite tot rapid) – nalbe, camelii, wisteria

el părea să o placă, aşa că ambiţiile ei au crescut şi ia adus o înregistrare de 78 rpm, extrem de rară, cu Maria Callas, pe care el o idolatriza

a petrecut o veşnicie căutând-o în magazinele de discuri din West End, însă lui i-a spus că dăduse peste ea ascunsă în propria

ei colecţie de muzică clasică (încropită la repezeală, în eventualitatea în care el i-ar fi făcut o vizită)

l-a însoţit la o mulţime de opere oribile la Royal Opera House, English Naţional Opera, Glyndebourne, Aldeburgh, Garsington

ca şi când ar fi fost încântată de vacarmul de pe scenă

l-a însotit la meciurile de cricket de la Lord’s si Oval si a asistat la nenumărate si interminabile asa-zise meciuri, părând foarte interesată cu sprijinul lichiorului reglementar Pimm’s dintr-o frapieră

(era de datoria ei să păstreze tradiţiile de acest gen]

Penelope s-a transformat într-o Persoană Amuzantă, deranjul nu era niciodată prea mare atunci când era vorba despre Jeremy, de fapt cele mai multe lucruri o deranjaseră înainte de a-l întâlni pe el

cu Jeremy, a devenit un ascultător atent, îi oferea încurajări liniştitoare mai ales atunci când el îşi descria fosta căsnicie cu Anne

care se transformase, dintr-o mamă şi soţie manierată în anii cincizeci-şaizeci, într-o feministă care ura bărbaţii în anii optzeci, care îi căuta ceartă şi care dispăruse la Greenham Common alături de femei care se străduiau foarte tare să nu pară femei

femei pe care le aducea în casa lor din Kennington dându-le drept prietene, până când a surprins-o într-o zi în dormitorul lor făcând ceva ce numai un bărbat ar trebui să-i facă unei femei

de atunci el mai avusese relaţii cu femei, dar nu avea să se mai căsătorească niciodată

ei bine, feminismul trebuie să dea socoteală pentru multe lucruri, a spus Penelope compătimitor, destul de pregătită să trădeze cauza dacă asta ar fi însemnat să-şi găsească fericirea

*

Jeremy Sanders (MBEJ—

se bucurase de o carieră distinsă ca funcţionar public la Palatul Westminster însărcinat cu comunicatele interne, indiferent de partidul politic care ruina, pardon, cârmuia ţara, aşa cum glumea el adesea (bun simţ al umorului, Jeremy!]

erau aliniaţi politic (de centru dreapta) şi le plăcea să discute despre principalele subiecte ale zilei: ordinea publică, economia, stat mic sau stat-doică, naţionalism, imigraţie, descurajarea protecţiei sociale, drepturile omului, încurajarea dezvoltării micilor afaceri şi reduceri de impozite pentru marile companii şi persoanele cu venituri mari, sau despre protecţia averii personale – vila ei din Camberwell, cumpărată pe mai nimic în anii şaizeci, valora acum o sumă cu şapte cifre

Penelope a permis relaţiile intime cu Jeremy numai atunci când deja se cunoşteau de optsprezece luni, nu avea de gând să sară imediat în pat cu el, oricum, trecuse mult timp de când fusese văzută dezbrăcată de către altcineva în afară de respectabilul consilier specializat în alegerea sutienelor de Ia Marks & Spencer

coapsele ei, plinuţe şi cu adâncituri, nu mai aveau contururile netede de altădată, sânii nu mai erau mingiuţele umflate din tinereţe şi îşi petrecea nopţile nedormite întrebându-se dacă ar trebui să-si vopsească tufişul de jos pentru el

când şi-au consumat uniunea, s-a întâmplat pe neaşteptate, ajungând la asta ca nişte adolescenţi, pe canapeaua din salonul casei lui din oraş, într-o noapte

după ce ea îndurase trei ore şi jumătate de La Traviata la Royal Opera House

şi s-a întors acasă să dea gata o sticlă de Bordeaux Vintage pentru a-şi reveni după aceasta

pe când el se desfăta cu câteva shot-uri din coniacul preferat, Metaxa

dintr-una într-alta şi înainte de a-şi da prea bine seama ce se întâmpla, a fost defloratăde prietenul ei de şaptezeci şi ceva de ani

Penelope a descoperit atunci că sentimentele lui Jeremy pentru ea îl făceau să nu-i observe imperfecţiunile fizice, o iubea aşa cum era, fără reclamaţi!, spusese el chiar şi atunci când îl lăsase să se uite la ea când era goală puşcă în pat, într-o dimineaţă, cu soarele luminând-o cu toată forţa prin ferestre

eşti aşa cum îmi imaginez că ar putea arăta Venus a lui Botticelli la vârsta mijlocie

la vârsta mijlocie? ea avea şaptezeci de ani în momentul acela

el era atât de înţelegător

cu siguranţă că şi ea îl iubea aşa cum era el, nici Omul Michelin, nici Adonis îmbătrânit,

picioarele erau trăsătura lui fizică cea mai atrăgătoare, se plimbase pe jos toată viaţa, începuse şi ea să facă acelaşi lucru, ceea ce era aproape un miracol, deoarece înainte de a- 1 fi întâlnit abia dacă putea să meargă cinci minute pe jos fără să gâfâie

spre şi dinspre maşina ei şi prin magazine

în cele din urmă, când au stat la căsuţa lui de lângă mare, în Sussex, sau la a ei din Provence, reuşise să acumuleze suficientă energie pentru a face un drum dus-întors de şaisprezece kilometri

mersul pe jos a devenit una dintre plăcerile vieţii ei

*

când toate problemele de compatibilitate au fost puse la punct, ei i s-a părut logic să se mute în casa lui, pe care decise să o lase neatinsă, displăcându-i pe tăcute paleta de culori gri şi verde a ţinutelor lui, pasiunea sa pentru mobilierul edwardian original, carpetele bej din perete în perete şi predominarea coperţilor înrămate ale revistelor Spectator din anii 1800

în contrast cu propriul ei stil, ceva mai eclectic, respectiv marionete în umbră balineze, sculpturi din sticlă, cuverturi Quaker colorate aruncate peste canapele albe comode, covoare din blană de oaie şi parchet deschis la culoare, şlefuit

s-au instalat confortabil în viaţa în doi, luau des masa în oraş (niciunuia nu-i plăcea să gătească), vizitau regulat reşedinţele deţinute de Naţional Trust, mergeau la piese de teatru şi musicaluri la West End (pentru ea) şi,

bineînţeles, la operă

amândoi erau cititori pasionaţi, ea prefera genul Joanna Trollope, Jilly Cooper, Anita Brookner şi Jeffrey Archer, pe când el era tipul James Patterson, Sebastian Faulks, Ken Follett şi Robert Harris, după afirmaţiile sale

Jeremy spusese la un moment dat că nu citise în viaţa lui un roman scris de o femeie pentru că nu reuşise niciodată să treacă de primul capitol, nu înţelegea de ce, trebuie să fi fost o chestie biologică, spunea el, arătând descumpănit

ea nu a spus nimic, nu l-a cicălit, asta era o regulă pe care şi-o impusese, era secretul relaţiei lor armonioase

practică Tai Chi împreună în fiecare dimineaţă în sera lui, vara în grădină, deşi el este mai puţin agil acum, când este trecut bine de optzeci de ani

ea a supravieţuit unei sperieturi că ar fi putut avea cancer, ceea ce a făcut-o să se simtă foarte muritoare (şi recunoscătoare pentru că evitase o mastectomie)

reflectând la propria dispariţie, însă, s-a surprins suferind de insomnie la gândul părinţilor ei biologici, ceva la care crezuse că renunţase de foarte tânără, după ce depăşise şocul veştii că Edwin şi Margaret nu erau rude de sânge cu ea

cine fuseseră oamenii care o aduseseră pe lume doar pentru a renunţa la ea?

Sarah a fost destul de surprinsă când a auzit-o vorbind despre asta în timpul

conversaţiilor lor săptămânale pe Skype Anglia-Australia

de unde ţi-a venit ideea asta, Mami?

Sarah este de vârstă mijlocie acum, vizitele sale în Anglia sunt rare, copiii ei, Matty şi Molly, au crescut mari si sunt foarte australieni

Adam a trăit la Dallas atât de mult, încât a devenit întruparea şocantă a celui de Al doilea amendament—, până în punctul în care s-a certat cu el în privinţa armelor disponibile pentru vânzare la Walmart-ul din apropiere, alături de brânza procesată şi jucăriile pentru copii

Penelope crede că copiii ei au fugit de ea, deşi aceştia nu ar fi recunoscut niciodată acest lucru, nu era o mamă rea si este întristată că nu a reuşit să

creeze o legătură afectivă adevărată cu nepoţii ei

îşi dorise să fie genul de bunică ce avea să aibă grijă de ei în fiecare săptămână

care să fie a doua cea mai importantă femeie din viata lor

*

este în continuare foarte apropiată de Sarah, care i-a vorbit despre posibilitatea testării ADN-ului genealogic, care este foarte la modă în partea ei de lume pentru că atât de mulţi oameni îşi au originile în Marea Britanie şi în alte locuri, despre care ştiu puţin sau mai nimic

trebuie să încerci asta, Mami, din moment ce te preocupă, i-a spus ea, cel puţin vei afla din ce locuri din Marea Britanie provenea

familia ta biologică

Penelope a fost încântată de idee, fiind crescută în York, îşi imaginase că strămoşii ei erau din acea regiune, ajungând, probabil, până la Epoca de Piatră

oamenii nu călătoreau prea mult în trecut, cu excepţia celor care plecau din sat la oraş în căutarea unui loc de muncă, iar acest obicei s-a încetăţenit abia în timpul Revoluţiei industriale

până atunci totul era foarte insular şi izolat, mai ales în regiunile deluroase, prin urmare, este adevărat, originile ei puteau fi în Yorkshire, Lancashire, Cheshire, Lincolnshire, Durham chiar, poate avea şi vikingi printre strămoşi, poate era descendenta unei regine războinice a vikingilor

s-ar fi potrivit

kitul ADN a sosit, Penelope a introdus saliva în tub conform instrucţiunilor, a trimis-o prin poştă şi şi-a propus să-l surprindă pe Jeremy cu rezultatele

numai că lucrurile nu s-au întâmplat chiar aşa cum era de aşteptat

acum Penelope suferă de tulburare de stres posttraumatic, pentru că ieri a intrat online să-şi verifice e-mailurile după obişnuitul ei prânz de vineri la Penne & Pinot cu o amică divorţată şi, ce să vezi?

Vesti bune! Au sosit rezultatele ADN-ului dvs.

genealogic. A sosit momentul pe care l-aţi aşteptat...

în cazul ei – o viaţă întreagă

Penelope a dat click pe hyperlink fără întârziere, uşurată că Jeremy lipsea toată ziua pentru că juca golf în Surrey cu Hugo, fratele său

la început i-a fost greu să înţeleagă, erau atât de multe naţionalităţi diferite

aceasta era ştiinţa care reprezenta partea ei cea mai profundă, cea mai tainică şi a apărut un conflict între cine credea ea că ar putea fi şi cine se pare că era

Europa

Scandinavia 22%

Irlanda 25%

Marea Britanie 17%

Evrei din Europa 16%

Peninsula Iberică 3%

Finlanda/Rusia de Nord-Vest 2% Europa de Vest 2%

Africa

Etiopia 4%

Sudanul de Sud 1%

Kenya 1%

Eritreea 1%

Sudan 1%

Egipt 1%

Nigeria 1%

Coasta de Fildeş/Ghana 1%

Camerun/Congo 1%

Africa Centrală de Sud

Vânători-culegători 1%

Penelope s-a dus direct la dulapul cu băuturi; câteva ore mai târziu, a reuşit să ajungă în dormitor, să se întindă pe pat

a fi evreu este una, dar nici într-un milion de ani nu se aşteptase să vadă figurând Africa în ADN-ul ei, acesta era cel mai mare şoc dintre toate, testul nu oferea răspunsuri, ci o punea în faţa unor întrebări

pe când stătea întinsă acolo, şi-i imagină pe strămoşii ei îmbrăcaţi în blănuri, alergând prin savana africană, ucigând leii cu suliţa, purtând totodată yarmulke—, mâncând sandviciuri cu pâine de secară şi paella în ambalaje care se deschideau în partea superioară şi refuzând să vâneze de Sabat

poate că ar trebui să facă rost de o perucă cu dreaduri potrivită cu noua ei identitate, să devină una dintre rastafarienele acelea şi să vândă droguri

cel puţin îşi explicase un lucru, de ce se bronza imediat ce soarele îi atingea pielea

doar 17% din ea era britanică, ceea ce a fost o dezamăgire cumplită, fiind de fapt mai mult irlandeză decât britanică, ceea ce după toate probabilităţile însemna că strămoşii ei fuseseră cultivatori de cartofi

elementul Scandi era în regulă atât timp cât era vikingă, dar cum să-şi dea seama de asta? poate că fuseseră şi ei cultivatori de cartofi, Europa de Vest trebuie cu siguranţă să explice marea ei afinitate faţă de frumoasa Provence

strămoşii ei africani au fost probabil nomazi care cutreierau continentul ucigându-se reciproc, înainte ca britanicii să demarcheze regiunile în ţări corespunzătoare, impunându-şi astfel disciplina şi controlul

dacă era 13% africană, însemna că unul din părinţii ei era 26% african? sau procentul se împărţea în mod egal între amândoi?

din moment ce nu-şi cunoştea părinţii biologici, nu putea nici măcar să-şi dea seama care secvenţă de ADN îi aparţinuse fiecăruia

Penelope i-a trimis lui Sarah veştile prin Skype, erau primele ore ale dimineţii în Australia, însă era o situaţie excepţională, Sarah a fost extrem de încântată a cerut linkul către site, deoarece tu, Mami, nu te exprimi prea clar, faptul că ai o slăbiciune pentru Scandi-Negri nu are nimic de-a face cu asta

ai băut din nou?

(doar puţin)

*

peste câteva minute Sarah a revenit pe Skype, spunând că site-ul web nu numai că îi arătase defalcarea etnică, ci o punea în legătură şi cu rudele care îşi făcuseră de asemenea testul, cum este posibil să-ţi fi scăpat lucrul ăsta, Mami? bine, respiră adânc, eşti pregătită pentru asta? ai peste o sută de rude genetice enumerate pe pagina ta, începând cu verii de gradul al cincilea şi până la gradul al optulea, nu ai pe nimeni la categoria fraţi/surori sau bunici şi nici nu ai fraţi sau surori gemene, dar apare altceva, Mami, un părinte – îţi dai seama ce înseamnă asta?

mama sau tatăl tău biologici trebuie să fi făcut testul şi s-a descoperit pe cale biologică că acela era părintele tău

ca nume au trecut Anonymous25, s-au

conectat ultima oară cu două săptămâni în urmă din Yorkshire şi, aşteaptă, există un link de e-mail pentru ca tu să iei legătura direct cu ei pentru a afla mai multe

Mami, mă auzi? te-ai făcut foarte palidă la faţă, o, Doamne, îmi pare foarte rău că te-ai supărat atât de tare, nu plânge, Mami, este absolut de înţeles, bineînţeles că este, te înţeleg, chiar te înţeleg, aş dori doar să te pot îmbrăţişa chiar acum, uite ce e, mă voi ocupa eu de asta, tu du-te şi vino-ţi în fire şi vorbim mai târziu

Sarah a trimis un e-mail cuiva pe nume Morgan, care i-a răspuns aproape imediat că el sau ea (?) se ocupa de testul ADN al străstrăbunicii lor, Hattie Jackson, pentru a afla mai multe detalii despre mama lui Hattie, Grace, care era pe jumătate etiopiană credeau ei, doar pentru a descoperi că genele sale aveau o răspândire mai largă în Africa, ceea ce era neaşteptat

ultimul lucru la care se aşteptase Morgan era un email de la o persoană care susţinea că este fiica lui Hattie, pentru că Hattie avusese doar o singură fiică, pe nume Ada Mae, care locuia la Newcastle

Morgan i-a promis lui Sarah că o va suna imediat pe Hattie şi apoi va lua din nou legătura cu ea

după ce Hattie şi-a revenit din şoc, i-a spus lui Morgan că la paisprezece ani născuse o fată pe care o numise Barbara, care îi fusese luată de tatăl ei la câteva zile după naştere, ea nu avusese niciun cuvânt de spus în

această privinţă şi nu a ştiut niciodată unde ajunsese copilul, singurele persoane care ştiau despre el erau părinţii ei, iar aceştia muriseră cu foarte mult timp în urmă

Hattie păstrase secretul acesta întreaga viaţă, gândindu-se la Barbara în fiecare zi şi nu-i venea să creadă că ea trăia

Morgan i-a trimis un e-mail lui Penelope să-i spună că stră-străbunica ei era în stare de şoc, era foarte bătrână, trebuia să vină cât de curând

Penelope a răspuns că va lua trenul chiar a doua zi

*

Penelope ia un taxi din staţie, de obicei supraveghea aparatul de marcat dar acum poate să ajungă şi la o mie de lire, nu are nicio importanţă

şoferul de taxi spune că va dura peste două ore cursa aceea, este african, lucru la care nu se prea aşteptase atât de departe în nord, se află practic în Scoţia

cu el are impresia că s-a întors în sudul Londrei, apoi îşi revine, lucrurile nu mai sunt atât de radicale ca înainte, el ar putea fi o rudă, dacă a învăţat un lucru în ultimele patruzeci şi opt de ore, atunci acesta este că oricine i-ar putea fi rudă

în mod normal ar trebui să adoarmă, s-a trezit la patru dimineaţa pentru a prinde trenul de ora şapte din King’s Cross, dar nu poate, creierul ei este în plină activitate

maşina pătrunde adânc în mediul rural din Northumbria

este uşor să uiţi că Anglia este alcătuită din

mai multe Anglii

toate aceste câmpuri şi păduri, oi, dealuri, sate amorţite

are impresia că se duce până la capătul pământului, întorcându-se totodată la originile ei

se întoarce acolo unde a luat viaţă, în pântecele mamei sale

*

taxiul trece printr-un alt sat pustiu, apoi maşina urcă un deal foarte abrupt şi mult timp este îngrijorată că nu va reuşi

în vârful dealului, deasupra unei arcade înalte din metal se află un panou

Greenfields
fondat
1806
de
Căpitanul Linnaeus Rydendale
si iubita lui soţie
Eudore

opresc într-o curte atât de înnoroiată, încât taxiul trebuie să încetinească şi să-şi croiască drum, noroiul stropindu-i geamurile

este ca şi cum te-ai fi întors în perioada dinainte de civilizaţie

în dreapta sa este o fermă străveche, cam dărăpănată, cu un acoperiş peticit cu ţigle desperecheate şi cărămizi desperecheate, cu viţă-de- vie care se caţără şi iese din clădire, arată ca şi cum la un brânci zdravăn totul s-ar surpa la pământ

altfel, curtea este înconjurată de hambare

cu uşi care flutură în vânt

câţiva pui şi găini cotcodăcesc prin jur, capul unei vaci iese dintr-un ţarc, o capră este priponită de un stâlp, un plug rugineşte în capătul celălalt al curţii, cu vita-de-vie care creste din el

totul se prăbuşeşte, totul este dărăpănat şi a luat-o razna

ea coboară din taxi şi îi plăteşte omului cele trei sute de lire de pe contor plus bacşiş, având în vedere că el îi este practic un văr de-al şaselea sau aşa ceva

uşa fermei se deschide şi cineva iese în curte, părul ei este de culoare cenuşie şi îndreptat în toate direcţiile

poartă o salopetă zdrenţuită cu un cardigan deasupra, este desculţă, în locul acesta? în noroiul acesta? pe vremea aceasta?

se îndreaptă spre ea, este bătrână, osoasă, pare robustă, este înaltă fără a fi aplecată în faţă, destul de aprigă, oare cu ea seamănă Penelope? impetuozitatea ei, de care a fost acuzată în trecut?

femeia este inconfundabilă, de un cafeniu-deschis ambiguu, genul de culoare care o poate situa în multe ţări

făptura aceasta sălbatică din hăţişuri, cu păr sârmos, ochi pătrunzători şi nedomesticiţi

este mama ei

aceasta este ea

aceasta este ea însăşi

cui îi pasă de culoarea ei? de ce s-a gândit,

oare, Penelope că asta ar fi avut vreo importanţă?

în momentul acesta simte ceva atât de pur şi de primordial, încât e copleşită

sunt mamă şi fiică şi sentimentul propriei lor persoane se reechilibrează

mama ei este acum suficient de aproape pentru a fi atinsă

Penelope se îngrijorase că nu va simţi nimic sau că mama ei nu-i va arăta niciun fel de iubire, niciun fel de sentimente, niciun fel de afecţiune

cât se înşelase, în amândouă se acumulează emoţiile şi parcă anii se scurg repede înapoi, până când vieţile dintre ele nu mai există

nu este vorba despre a simţi ceva anume sau de a rosti anumite cuvinte

este vorba despre a fi împreună.

— Sir Ranulph Twisleton-Wykeham-Fiennes, al treilea baronet, decorat cu Ordinul Imperiului Britanic, cunoscut în mod obişnuit ca Ranulph Fiennes, explorator britanic şi deţinător al mai multor recorduri de anduranţă (n. tr.).

— Denumirile unor mişcări din Tai Chi (n. tr.].

—*Most Excellent Order ofthe British Empire* (n. tr.].

—Al doilea amendament al Constituţiei SUA arată că „o miliţie bine organizată fiind necesară pentru asigurarea securităţii unui stat liber, dreptul poporului de a deţine şi de a purta arme nu va fi îngrădit” (n. tr.].

— Sau *kippah,* acoperământul purtat pe cap de evreii din comunităţile ortodoxe (n. red.].

MULŢUMIRI

Au trecut aproape douăzeci de ani de când am început să lucrez cu Simon Prosser, director editorial la Hamish Hamilton, şi aş

dori să îi mulţumesc că a fost un redactor atât de bun pentru cele şase cărţi pe care le-am publicat alături de el în acest timp. Sunt deosebit de recunoscătoare si mă simt atât de binecuvântată. Aş dori să mulţumesc, de asemenea, echipei de la Penguin care lucrează din greu pentru ami scoate cărţile în lume, inclusiv lui Hermione Thompson,
Sapphire Rees, Hannah Chukwu, Annie Lee, Donna Poppy, Lesley Levene, Amelia Fairney, şi tuturor acelor persoane care fac lucrurile să se întâmple din spatele scenei. Mulţumiri speciale îi datorez agentului meu literar, Karolina Sutton de la Curtis Brown. Le mulţumesc de asemenea din toată inima cititorilor manuscrisului meu, în diferitele sale etape: Sharmilla Beezmohun, Claudia Cruttwell, Maggie Gee, Lyn Innes şi Roger Robinson. Iar pentru verificarea dialectului şi pidgin-ului, le mulţumesc lui Chris Abani, Jackee Holder, Michael Irene şi Kechi Nomu. Aş dori, de asemenea, să mulţumesc Hedgebrook Retreat pentru femeile scriitoare din Insula Whidbey, SUA, pentru rezidenta mea acolo în 2018.

în cele din urmă, dar în primul rând, îi mulţumesc soţului meu David, care este întotdeauna lângă mine pentru a mă susţine atunci când mă aventurez în ape creative necunoscute şi care este întotdeauna un port sigur atunci când mă întorc acasă.